This is a reproduction of a library book that was digitized by Google as part of an ongoing effort to preserve the information in books and make it universally accessible.

Google™ books

https://books.google.com

NYPL RESEARCH LIBRARIES
3 3433 08188891 3

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Goodell, William.
Vazlar. [Sermons]
Constantinople, 1864.

Digitized by Google

ՎԱՋԼԱՐ

ԹԷՎՐԱԹ ԻԼԷ ԻՆՃԻԼ Ի ՇԷՐԻՓԻՆ

ՔԷԼԱՄԸ ԻՒՋԷՐԻՆԷ

ՏՕՔԹՕՐ ՈՒԻԼԵՄ ԿՈՒՏԼ ԱՄԷՐԻԿԱՆ

ՄԻՍԻՕՆԵՐԸՆ

ՎԷՐՏԻՑԻ ՎԱՋԼԵՐԸՆՏԱՆ ԴԸՐԴ ՄԷՋԻՋ ԱՏԷՑ

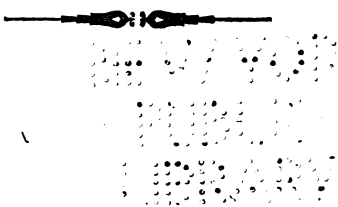

ՄԹԱՆ ՊՕՀՑԱ

ՑԱՐՈՒԹԻՒՆ ՄԻՆԱՍԵԱՆԸՆ ԹԱՊԽԱՆԷՍԻՆՑԷ

1864

Digitized by Google

THE NEW YORK
PUBLIC LIBRARY
645075 A
ASTOR, LENOX AND
TILDEN FOUNDATIONS
R 1903 L

Digitized by Google

ՄԷՔԹՈՒՊ

Թխաբլեպա օլան Նծիլ (Ա-եպաբանական) Վէլնաելբե

Բապպաա աէվկիւլիւ գարբնաաշ վե գըզդարբնաաշլար։

Ա՛ՍԸԼ մէմլէքէթիմի թէրք էտիպ Թխաբլեյա կելտիյիմ՝ գըրպ սէնէտէն զիյատե տիր • վէ Ա՛թամ պօլու քէնտիմէ վաթան էտելի՝ օթուզ իւչ սէնէտէն զիյատե օլմուշտըր։ Ֆալա իխթիյար օլտում, վէ էօլէձէք կիւնիւմիւ պիլմէմ • հէմ տախի զայիֆ իմ, վէ ագլըն գապուլ էտէձէյի վէձհ իլէ չօգ եաշամաղա իւմիտ էտէմէմ • ձէնէտ ու ֆիքրիմին հէվ գաւվէթլէրի էքսիլմէքտէ տիր, վէ պէն ձիւմլէ եաշայանլար իչիւն թախսիս օլունան էվէ կիլմէքտէ իմ։ Ըրանըզտա օլտուղումդ իլք կիւնտէն պէրու կէրէք քէնտիմէ վէ կէրէք քէնտիմիզքիլէրէ կէօսթէրտիյինիզ հէր լաթաֆէթէ իչիւն պէզիւք մէմնունի յէմիմ օլտուղունու պէյան էտէրիմ։ Վէ կէրէք զէմանի կէրէք էպէտի սաատէթ հալինիզ իչիւն հարարէթլու տուալաբըմը տախի ապլամըյըրըմ։

Նահի վէ Նէնի Ըհտըն Ըզիզ Վհիթապլարընը էլէրինիզտէ պրաքըրըմ, քի օնլարը սիզտէն պաշլարընըն ազիմ եարտըմը իլէ Նըրմէնի եազըլարը իլէ Թխաբլեձէ լիսանա թէրձիւմէ էյթտիմ, սիզտէ եազընըզ եախօտ պաշլըձա օլ լիսանա աշնա օլանլարընն ֆայտաէթ իչիւն։ Պու Ըզիզ Վհիթապլար իլէ պէրապէր Ա՛սաթէտաուն Նծիլիլինին պիր Թխէֆխըրինէ տախի հէման օ լիսանատա մալիք պինիզ, քի օնու տախի սիզլէրին եարտըմը իլէ

Digitized by Google

հաղորդատրմ։ Վէ հալա գըրգուան զիյատե քարոզ-
լար թապ էթիւրմէքտե իմ, քի պազըարընըզօն-
լարը սիզե վազ էթմիշ օլտուղումու զիքր էտէպի-
լիրսինիզ, չէօյլէ քի "տահա սիզին իլէ իքէն" սի-
զե սէօյլէտիյիմ սէօզլէրի տահա էյի խաթը-
նըզա կէթիրէսինիզ։ Վէ ազէպ պու սէօզլէր
"կէրչէքլիք վէ թամ ազը՞ղ սէօզլէրի" մի, ազէպ
Ալլահըն Ազիզ Քէլամընա միւթապը՞գ սէօզլէր
մի տէյիւ՝ սիզ քէնտինիզ թէֆթիշ էտիպ կէօր-
մէյե պօրճլու սընըզ։ Ա՞մա օլսուն Ալլահա, սիզ
շիմտի ասըլ քէնտի լիսանընըզտա թէքմիլ Ա-
տուածպաշտունէա մալիք սինիզ, վէ օնուն ազիզ թա-
լիմ ու թէրպի ւէլէրինէ ճահիլ գալմադը միւհ-
թաճ տէյիլ սինիզ, հէմ գալմամալըսընըզ։

Ինչ արանըզա կէլտի յիմիզտե սիզ այրը պիր
ճէմաաթ տէյիլ իսինիզ, ասլա օլաճաղընըզը տա-
խի մէէմուլ էթմէզ իտիք։ չիւնքի թէրթիպսիզտե
քիլիսէճէ մասլահաթլարա գարըշմանըն հիչ պիր
եէրի օլմատըղընտան, արա՝ըզա կէլտի յիմիզտե
մեզհէպճէ ֆըրգա գալտըրմագըզդա հիչ պիր մե-
ըսմըմըզ եօգ իտի։ Փագաթ եալընըզ արզուսուզ՝
Վրիստոսու վէ օ խաչա չըգարըլմըշ վազ էթմէք
իտի։ Պիզիմ մերամըմըզ Թահգիգան Ազէմիս-
թանտա օլան օլ էսկի քիլիսէտե չալըշան Ա՛իսի-
ծնարլարըն մերամը իլէ հէման պիր իտի։ Օ՛վա-
րըն չալըշմալարը օլ քիլիսէտե պիր այրըլմագըզդ
իլէրի կէթիրմէտի, լաքին օնլարա՝ հէր թարաֆ-
տա չալըշըզդ օլ քիլիսէնին Էպիսկոպոս վէ քա-
հանալարը իլէ պէրապէր օնլարըն իպատէթլու-
ձէլէրինտե վազ էթմէյէ, օնլարըն մէքթէպլէ-
րինին նազարէթտ ու իտարէսինէ եարըմլ էթմէյէ,
վէ հէր վէճհ իլէ պիւթիւն օլ ճէմաաթը ըզըգլան-

Digitized by Google

տըրըպ եւ ձգելէն ետք մուսաատէ օլունտու ։

Լաքին օր Աթիոարլարա օնլարըն արաբարըն-
տա պիր մուհապպէթանէ տօսթլուդ կէօսթէ-
րիլմէք եէրինէ , ձէմի կէրչէկլիյի սէվիպ տին-
տար վէ սաքիճ պիր էօմիւրտէ հաշամագ խոթէյին-
լէրէ գարշը անաթէմարար վէ էօլիւմէ տէկին գօ-
վայըշլար օլունայրսոը , նէթիճէսի պու օլաճագ
խոի քի՝ օր գօվայըշլուը վէ սըզըմըրայը չէքէնէյէր
հիմայէթ իչլուն Ֆիւքիւմաթա միւրաճաաթ էթմէ-
յէ մէճպուր օլաճագլար իսի , նիհէթ քի սիզ պու-
բատա օլտուունուզ խսե ։ Վէ հիւքիւմաթ ալ վա-
դըթ պու հիմայէթի իչուն էթմէսինի իզթիրապ
պուլուպ , օր քիմսէյէրի քէնտիլէրին էվվէլքի ա-
լագալարընտան այըրմանըն ուսուլի իւզրէ , Տէվէ-
թին սայիր ձէմաաթլարը միսիլլու հէր հիմայէթ
ու իթթիհազա լայըգ այրը պիր ձէմաաթ թանրյա-
ճագ իսի ։ Պուրատա քէյֆիյէթին պէօյլէ օրմա-
սը մալումունիզ տիր ։ Պապը Ալի տախի սիզլէրի
հէյաթլըգտան խէյրա էթմէք իչլուն էսկի Նըմէ-
նի ճէմաաթընտան այըրմադա մուճպուր օլտու ։ Ան-
զին շիմտիքի հալինիզ պու տըր , վէ պու հալի
՚՚ հէր մէճմուունիյէթ իլէ գապուլ՚՚ էթմէլիսինիզ ,
վէ ոնու կէրէք սիզին վէ կէրէք էվլատընըզըն էյ-
լիյի իչլուն գուլլանմալըսընըզ ։

Վէ էյ գարընտաշլարըմ՝ , էյէր սիզ հալա ազիզ՝
սաատէթլու՝ իթթիֆազլը պիր ճէմաաթի գալմադա-
նըզ , եահօտ թէզէ օրմազսանըզ , վէ ճիւմլէ էթ-
թաֆընըզտա օլանլարըն էմնիյէթինի ճէզպ էտիպ
բազպէթինի արթըրմազ խսէնիզ , տէյիլ պուշկա-
սընը՝ իլլա քէնտի քէնտիլէրինիզի զընամալըսը-
նըզ ։ զիրա եէր իւզէրինտէ հիչ պիր ճէմաաթ է-
յի օլմազ վէ էյլիք էթմէքլէ՝ սիզէ իհսան օլունան-

GOGO 5FEB32

Digitized by Google

տան զիյատէ պիր սէրպէսթլիյէ մալիք օլամազ ։

Սիզե սօն նասիհաթըմըն սէօզլէրինաէ տէ-
ըիմ քի՝ Պիրի պիրինիզին զայիֆլիքլէրինէ թէ-
համմիւլ էտէյինիզ , վէ պիրի պիրինիզէ ավֆ
էտէյինիզ , նիհայէ քի Ալլահ Քըրիստոս իչիւն սիզէ
ավֆ էթտի իսկ ։

Տիւննա իլէ էմ պիրի պիրինիզ իլէ օլան կէ-
չինմէլէրինիզտէ տօղրու օլուն . էգեր տէմ հիսապ-
լարընըզը՝ ագրապալարընըզ վէ քրիսթիան գա-
րընտաշլարընըզ իլէ օլան մասլահաթ ու գավիլէ-
րինիզտէ պիլէ , փադ պիր սուրէթտէ սագլայըն .
չիւնքի զիհին թէգվիլ տէյիլ տիր վէ ֆիքրինթու-
թուշլարընա տայիմա կիւվէնիլմէզ ։ Պու գուսուր-
լու ահիւնեատա հէվի փարաճա օլան մասլահաթլա-
րընն պիր տէֆթէր հիսապընը սագլամադ՝ էն էմին
եօլ տըր ։ Նէվլատընըզը եօլլարընըն պաշլանկը-
ճընտա թէրպիյէ էյլէյին ։ Խաթրընըզտա թու-
թուն քի՝ օնլար թէնէ մալիք օլտուգլարը կիպի ,
ճանա տախի մալիք տիրլէր . վէ հէմ օնլարընն
թէնի իչիւն թաամ վէ էսվապ թէատրիք էթմէք
պօրճունուզ օլտուղու միսիլու , օնլարընն էօլիւմ-
սիզ ֆիքիրլէրի իչիւն թէրպիյէ թէատրիք էթ-
մէք սիզին պօրճընըզ տըր ։ Օնլարընն միւնասիպ խօ-
ճալարը վէ միւնասիպ քիթապլարը օլմասընա տիգ-
դաթ էտին ։ Էմ տախի սիզ քէնտիլէրինիզ օն-
լարա պաշլըճա Լապպըն կիւնլէրինտէ էօյ-
րէտին , վէ օնլարը պիլէնիզէ Մադտէսէյէ
կէթիրին քի՝ Ալլահըմըզա թէսպիհ էթմէքտէ
եանի ։ իլահի սէօյլէմէքտէ եարտըմ էթսինլէր ,
վէ Յակոբուն Ալլահընըն պէրէքէթլէրինի գապուլ
էթսինլէր ։

Ղայրէթ էտին քի գապիլ օլտուղու գառառ

Digitized by Google

եագըն վագիտե քէնտինիզ տիւնեավէյե՝ թէր-
պիյէյե՝ վէ մեզՀէպե տույիր սիզին զաթը գաիտե-
լէրինիզի իտաբէ էտէնինիզ, վէ տայիմա՝ սիզտէն
զիյատե միւհիմճ օլանլարա եարտըմ էթմէյե
Հազըր օլուն:

Ֆագիրլերէ վէ խասթալարա մերհամէթլի օլուն.
տէրսլի՝ ֆագիր՝ Հէմ եաստա օլան ֆամիլեալա-
րը զէյարէթ էտին. Հէմ պու. խուսուսլարտա եր-
քէք վէ գարը Ալրիստոս կիպի օլուն, եանի էզ-
լե էտին, նասըլ քի ո էկեր արանըզտա օլսալը-
տը էտէճէյիտի տէյիւ տիւշինիւրսէնիզ: Այֆիլ
Հալտե օլանլարըն եարտըմընա էթթիշմէյե սէյիր-
տին: Այ՝ագտէսէնին իպատէթինէ տէվամ էթմէյե
գաիթր օլմայանլարըն սէմթլէրինտե քիւշլիւք տուա
ճէմիյէթլէրի էտին: Ջօճուգլար՝ Ալլահը սրա-
մաղա Հէնուզ պայլամըշ օլան՝լար՝ վէ օնուն Հօլ-
լարընըն պիլկիսինէ արզու էտէնլէր իշլուն քիշլուք
մէճլիսլէրինիզ տախի օլսուն:

Ալյէր Այապ սիզլէրի պիր Ներէց իլէ միւպարէք-
լէրսէ, օնա բաղպէթ էտին. օնու սէվլին, վէ օնուն
իշլուն տուա էտին: Ունա եարտըմ էթմէյէ, վէ
օնուն էլլէրինի գուվվէթլէնտիրմէյէ, վէ սիզին
էյլիյինիզ իշլուն օնուն չալըշմալարընտա օնուն
գալպինի զայրէթլէնտիրմէյէ չալըշըն: Պիր Այ՝ի-
սիօնարըն սիզին իլէ օլան ալագասը պագը գալաճագ
տէյիլ տիր. ո միւմքին օլտուղու գատար էգթի-
զասընտան զէյատե տէվամ էթմէյէճէք, վէ տէ-
վամ էթտիքճէ իքի թարաֆտէն լաթիֆլիք՝ սա-
պըր՝ վէ մերհամէթքեարլըգ թալապ էտէր: Ալա-
քին Հալլէրին րուխսաթը օլտուղու անտէ ե-
րեցլիք խըզմէթինին պայլանըլմասը իլէ պու ա-
լապա քէսիլէճէք տիր, վէ օլ պիրի պագը գա-

Digitized by Google

լըր պիր ալագա օլաճագ տըր: Պէօյլէ օլմա-
սընա չալըշըն, վէ երէքինիզլէն իտարէսինէ վընա-
սիպ օլանը թէտարիք էթմէնիզտէն մատա, էյէր
վագթ պէ վագթ պիր ուֆագ հէտիյէ՝ օնա օլան
մուհապպէթինիզլէն վէ օնուն զահմէթլէրինին գրյ-
մէթինի թանըմանըզըն նիշանը տէյիւ հաւը-
սէնիզ, կէրչի ֆագիրլիյինիզ սէպէպիտէն օ պիր
սէչկին էլմատան եա պիր թուրունճատան զիյատէ
պիր շէյ օլմազ իսէ տէ՝ պու ամէլինիզ օնուն սիզէ
օլան արզուսունու վէ սիզին իչիւն օլան տուալա-
րընը հէնիտէն ույանտըրաճագ:

Լապատէթխանէնիզէ պիր էճնէպի քիմսէ կիբտի-
յինտէ, անիտէ օնա մինասիպ պիր եէր կէօսթէ-
րին, եախօտ քէնտի եէրինիզին օնա վէրին. էճ-
նէպիլէրի օմուրմագ՝ գաֆուճուսունուն պօրճու
սայըլմասը էյի օլուր: Պու՝ բուպարէն քիւչիւք
պիր մատէ տիր, լաքին քրիսթիան լաթինլիյի
վէ ալէսսէվի ինսանլյէթ տախի պունա տիգգաթ
թալապ էթտիրիր. պէօյլէ պիր էճնէպինին լքին-
ճի եախօտ իւչիւնճիւ տէֆա կէլտիյինի կէօրաիւ-
յիւնիւզտէ, օնուն հայաթըն եօլունու պուլմաղա
արզուսու օլտուղունու պիլիպ՝ օնուն իլէ թէգ
պիր այնալըգ փէյտահ էթմէյի իչմալ էթմէյին.
օնուն էվվէլքի մէզհէպինին վէ քէնտի քիլիսէսի-
նին այն ու ատէթլէրինին վէ եանկլըզլըգլարընըն
իւզէրինէ միւճատէլէսը էթմէք իչիւն օլմասըն, իւ-
լա օնու հայաթ սուալարընըն սաղիհ փունարը օլան
Ալլահ Վհիժապլարա տավէթթ էթմէք իչիւն օլսունն:
Նէրմի պէշ վէ օմուզ սէնէ մուգատէմ պէօյլէ
պիր էճնէպի կէօրաիւյիւնիւզտէ, անիտէ պիլա
թէֆֆիհ էլինի թուտար վէ ձէմի գարընտաշլըգա
թանըմտըրը խինիզ, վէ օնուն էօլմէզ ճանընը

Digitized by Google

չօգ սէվնալ օնուն իչինն հարարէթի իլէ տուալար էտէրիտինիզ։ Ալլահն էվվէլքի ղայրէթինիզ սօղուգ պիգայտլըղա թէպտիլ օլմասըն։

Լաքին նէթիճէ էմէլլի իմ։ Վէ "իմտի եա սէվկիւլիւ վէ չօգ արզուլու գարբնտաշլարըմ, պէնիմ շազլըղըմ վէ թաճըմ, Քապպատա պու մինվալ իւզրէ գավի տուրսուն էյ սէվկիւլիւլէր"։ փէլ. Վ. 1։ "Վհրիստոստա էյէր պիր թէսէլլի՝ էյէր պիր մուհապպէթ թէսէլլիսի՝ էյէր բուհ իլհագլըղը՝ էյէր մէրհամէթ ու շէֆագաթ վար իսէ, սէվինճլի թէքմիլ էտին քի՝ պիր ֆիքիրտէ օլասընըզ, մուհապպէթինիզ պիր՝ ճան պիր՝ ֆիքիր պիր օլա։ Չէյ պիր չէյ՝ նէզա եա պաթըլ իֆթիխլար իւզրէ օլմայա։ իլլա ալչաղ կէօնիւլլիւ իլէ պիրիպիրինիզի քէնտինէզտէն իւսթիւն սայըն"։ փէլ. Ն. 1–3։ Վէ շիմտի սիզտէն պըրլմամտա Պօղոս Ղառաքեալըն Ն կորն. Ա. 11ինճի խանէսինտէ գուլլանտըղը լիսանընտան պաշգա նէ լիսան իլէ հէման սօն սէօզլէրիմի վէ հէման գալպիմին սօն արզուլարընը պէյան էտէյիմ։ "Իմտի եա՞ գարբնտաշլար՝ շազ օլուն, քեամիլ օլուն, միլթէքլլի օլուն, պիր ֆիքիրտէ օլուն, սէլամէթ իւզրէ օլուն, վէ մուհապպէթին հէմ սէլամէթին Ղլահը պիլէնիզճէ օլա"։ Ղամին։

Վհրիստոստա ղայէթ մուհապպէթլու գարբնտաշընըզ։

Ո. ԿՈՒՏԷԼ

Ալեքսանդր. Պարտ, 15, 1864։

Digitized by Google

ԵՆՈՎՔՈՒՆ

ՆԱԽԱԿԱՆ ՈՒ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԻՄԱՍՏՈՒԹԻՒՆ

"Ով էնով ալիմըշ պէշ եալ եալայըդ՝ Աստուածպէյ ինվալէթ էյլէսէ։ Ով էնովմ Աստուածպէյ ինվալէթ էլէսէյիդին ածըս՝ է՛ւ ելէ՛ղ եալ Ալլահ ինչ ելէ՛լէսէ՛ վէ ողալար հէմ գըշալար ինվալէթ էյլէսէ։ Իմդի էնովման ճիմլէ կիւնլերի է՛ւ ելէ՛ղ ալիմըշ պէշ եալ էսէ։ Ով էնովմ Ալլահ ինչ ելէ՛լէսէ՛, վէ պօլանմազ էսէ։ Չէքօնօ Ալլահ ալըր"։ Թէվհիտ։ Ե։ 21—24։

Վ/ֆաղ ի Շէրիֆսէ էնովքուն նագլու հիքմաէյէի փէք գըսսա սուր, լաքին օնուն/հագգընա պիր գաչ շէյ հօյրէնիրիզ։ Ով

1։ Օնուն ֆազիլաթը վար էսէ։

Էնովք էրքէն եվլէնսի։ Ալիմըշ պէշ եաշընտա իքէն՝ օնա պիր օղուլ տօղուր։ Եէթ՝ օնա պիր օղուլ տօղուգսա, եիւզ պէշ եաշընտա իսի։ Էնով տօգսան եաշընտա իսի։ վէ Յարէթ՝ Էնովքուն պապասը, եիւզ ալթմըշ իքի եաշընտա իսի։ լաքին Էնովք սալթ ալթմըշ պէշ եաշընտա իքէն՝ օնա Աստուսաղա տօղուր։ Գու Աստուսաղա չօգ եաշասը։ Օգուրուզ քի օնուն ճիւմլէ կիւնլէրի 969 երլ օլուր։ Աստուսաղա էնովքուն պիրինճիք եվլատը տէյիլ իսի։ զիրա եազըլը սըր քի՝ օնա, եանի էնովքա օղուլլար վէ գըզլար տօղուր։

Digitized by Google

Օնուն չօճուգլարընդն նէ գատար օլտուգլարընդ պիլմէգիդ. լաքին գապիլտիր 150, վէ օլա քի՝ 200 գատար օլտու, չիւնքի 300 սէնէ միգատարի՝ օնուն ֆամիլեասը չօղալմազտա իտի: Վէ Ինովք Ալլահ իլէ եիւբիւմէք նիյէթի իլէ՝ քէնտի ֆամիլեասընդ պրագմատը, տաղլարտ՝ օրմանլարտ՝ գայալարտ՝ մաղարալարտա կիթմէտի, ինանտ ճինսինտէն կիզլէնմէսի: Պաղը քիմսէյէր՝ եանղըշ իթիգատ իլէ, թէճրիպէ վէ իդվատէն սագընմագ՝ վէ Ալլահա եաղդն օլմագ իչուն՝ չէօլէ եա մանասթըրտա չէքիլըլէր: Ամմա Ինովք պէօյլէ էթմէտի, իլլա քէնտի ֆամիլեասը իլէ կէչինտի, գօնշուլարը իլէ՝ ագրապտա ու խրսմլարը իլէ գօնուշտու, ինանըլար իլէ սէօհպէթ էթտի, օնլարտա վազ էթտի, նասիհաթ վէրտի, օնլարը թէսէլլի էթտի, օնլարտա էյի էօրնէք կէօսթէրտի, օնլարտա Ալլահդն թագրիր էթտիյի հիւքմլէրի վէ շէրիաթլէրի պիլտիրտի, վէ օնլարընդն էյլիյի վէ ֆայիտէսի իչուն չալըշտը: Տիւնեաստա իտի, ամմա տիւնեաստան տէյիլ իտի: Տիւնեաստա կէզտի, իշլէտի, չալըշտը, ամմա տիւնեավի ատէմլէր կիպի կէչինմէյիպ՝ ագիզ էօմիւր սիւրէր իտի: Վէ Պօղոս Իէսուլ պաւյուրուր քի՝ "Ալլահա մապուլ իտի":

2. Ինովք էէ ապէ էմոք էտի:

Օգուրուզ քի "Ալլահ իլէ եիւբիւտիւ": Տայմա ֆիքրի իլէ Ալլահա փէք եագընդն իտի: Ալլահսըդ գալգմասը վէ Ալլահսըդ օթուրմատը, Ալլահսըդ տըշըրը չըգմատը վէ Ալլահսըդ իչէրի կէլմէսի: Իլլա Ալլահ տայմա օնուն ատղ եանընտա իտի, վէ

Digitized by Google

Կնովք օնու ասլա ունուԹմատը . օնուն հուզուրունատան ասլա չըգմատը . իլլա ատյմա օնու կէօրիւր կիպի կէչինիր իտի : Էյեր սաաԹ օնա քէնտի գալպինի գալտրըրպ՝ օնուն իլէ սէօհպէԹ էտեր իտի : Կչինէ կիւճիւնէ կիտէր իքէն՝ Ալլահ իլէ կիտեր իտի . չիՓԹ սիրըր իքէն , չօպանլըգ էտեր իքէն , եախօտ ալըշ վէրիշ էմմէքտէ իքէն՝ ճիւմլէսինի Ալլահըն հուզուրունատա կիպի իճրա էտեր իտի , վէ տայիմա օնուն իզզԹինի իլէրի կէԹիրմէյէ չալըշըր իտի : Ֆագիրլիք եա խատԹալըգ եա մահրումլուգ եախօտ զուլմ չէքուիքտէ , Ալլահըն ԹագաԹիր ու Թէապիրինէ կիւճէնմէտի , տաբրլամատը , վէ օնուն իսմի չէրիՓինէ քիՓիր էմմէտի . իլլա օնուն ԹագաԹիր ու իրատէԹինէ իԹաաԹ էտերէք՝ պէնիմքի տէյիլ , իլլա աէնին իրատէԹին օլսուն տէմէյէ տայիմա հազիր իտի :

Ալլահ իլէ տօսԹլուգ իւզրէ օլուպ՝ մուհապպէԹ էԹտի : Էյեր Ալլահըն տօսԹու օլմասա իտի , վէ էյեր տավամընըզը օնա մագպուլ օլմասա իտի , օնուն իլէ պէրապէր եիւրիւյէմէզ իտի . իլլա՝ սայիր ատէմլէրը կիպի՝ օնտան իրագ օլուրսուտու : Օլ սիլսիլէ փէք Թէրսւվէյէմազ իտի . ամմա կնովք փէք տինտար վէ էչլի իման քիմսէ իտի : Օլ տէվհաէքի ատէմլէր՝ Ալլահտան փէք ուզագ կիմտիլէր . ամմա կնովք օնուն իլէ եիւրիւմէքտէ իտի : Կայէնին տինտիզ զիւրրիյէԹի վէ ԱէԹին տինտար զիւրրիյէԹի պիրի պիրիսի իլէ խըսամլըգ պաղլայըպ՝ գարըշըգ օլտուպու էճիլտէն՝ տիւնէնա փէք ՓասԹա օլտու : Ամմա կնովք Ալլահտան զօրգար իտի , Ալլահա իպատէԹ էտեր իտի . Ալլահ իլէ եիւրիւր իտի : Վէ օնուն սիլսիլէսի , օնուն գօնշուլարը , հէր

Digitized by Google

նէ գատաւ հագցըզ՝ խըթըզ՝ տինախ՝ էտէպոիզ՝ զէվգէնիճի իտիէը իսէ տէ, քէնտիսի տօղրուլուգ եօլունտան սաիմատը • Ալլահա թաապի օլմազտան տէօնմէտի: "Ինովը Ալլահ իլէ եիւրիւտու": Ա֊քին փէյղամպէրին սէօյլէտիյի կիպի՝ "իքի քիշի իմանիֆագլարը օլմայընճա, պէրապէր եիւրիյէպիլըրլէր մի": Խոյը • օլամազ: Իմոի պէս պէլլի տիր քի՝ Ինովքուն իւնախյէմի՝ իշհագլըզը՝ շերքեֆ֊թի՝ միւսահիպէթի տիւնեա իլէ տէյիւ իլլա Ալլահ իլէ իսի: Վէ նէ՞ մուժլուս օնա:

3• Ինովի փեյղամպէր էոխ:

Ակօրինիւը քի Ինովը՝ քէնտի թօրնա "ույ կիպի տատագաֆըն վազգիսի իտի, վէ չօգ նասիհաթ վէրտի: փէյղամպէրլիք բուհու իլէ քէնտի եարամազ սիսիլէսինէ Ալլահըն հիւքմլէրինի թագըիր էյլէտի: Վաչ քէրրէ փէյղամպէրլիք էմտի, եախօտ նէ գատաւ զէման պու խըզմէթի էմմէքտէ իսի տէյիւ պիլմէզլիզ • լաքին օնուն պիր փէք մէշհուր փէյղամպէրլիյինի Ցուդա ըէսուլ զիքը էտէյօր: Ընգլար քի՝ "վէ պունլարըն հագդընա" հանի կայէնին եօլունտա կիտէնլէրին հագդընա՝ "Ադամտան եէտինճի օլան Ինովը տսիսի փէյղամպէրլիք էտիպ տէտի քի՝ Ինշէ Ալապ քէնտի մուգատտէսինալինլէրի իլէ կէլիր քի՝ ճիւմլէնին իւ զէրինէ հիւքմ իձրա էտէ, վէ արալարընտա հէի ֆասըգլարը տա օնլարընի իձրա էմտիքլէրի հէի ֆասըգ ամէլլէրի իչինն՝ վէ ֆասըգ կիւնահքեարլարընի օնա զըտ սէօյլէտիքլէրի հէի սէրթ շէյլէր իչինն՝ թէքքաիր էտէ". Յոփ• 14: Ինովքուն պուրատա գուլլանըլըզը սէօզ փէք գուվ֊

Digitized by Google

վէթլի վէ տօգանագլը սէօզլէր իտի , վէ օլ տէվը-
ակքի աատմ/էրին ֆըզգ ու ֆուՃուր իչինտէ օլտուգ-
լարընը կէօսթէրիր : Ընթէլ պունտան 700 սէնէ միգ-
տաթի էվվէլ գահիլ օլուռնուպ՝ չիմտի մէզարտա թ-
տի : Վ է Ընգամ՝ փիրիմիզ Ընգամ քէնտիսի տոխ
57 սէնէտէն էվվէլ վէֆաթ էտիպ , ատֆին օլուռնտու :
Վ է չիւպհէ նօգ քի ախէր քիմսէլէր հէմ էօտիւլէք
հէմ էօտիւրիւտիւլէր : Պիր գաչ եիւզ սէնէտէն
էվվէլ՝ Վայէնէն թօրտունու Վատէք քէնտի գարը-
լարընա՝ "Պէն պիր ատէմ էօտիւրտում" տէյիւ էօ-
յինտիւ : Քնէֆլ· Դ· 23· Վ է պիր գաչ սէնէտէն
սօնկրա օգուրուզ քի՝ "ատէր զուլմ իլէ տօլու ի-
տի" Խըրսըզ՝ գաթիլ՝ եօլ քէսիճի՝ զալիմլէր հէֆ-
սի չօշալտըյար : Խմտի էլպէթթէ չօգ քիմսէ ախ-
լէթէ կիթմիշլէր իտի , եէր եէրէ՝ քիւլ քիւլէ՝ թօփ-
թագ թօփրալա տէօնտիւ : Լաքին հիչ պիր քիմսէ
տիքիլմտի , հայաթա կէրի տէօնմտի : Խմտի չօգ
քիմսէ Ճէսարէթլէնիպ՝ էլպէթ տէրլէր իտի քի Ըտ-
նօգ տուր , գըյամէթ եօգ տուր , ախլէթ եօգ տուր ,
էօլիւմ՝ էպէտի ույգուտ տուր : Ճայտէ շարապ ի-
չէլիմ , սէֆա սիւրէլիմ , քէյֆիմիզէ պագալըմ , իս-
թէտիյիմիզ կիպի կէչինէլիմ , գօրգմայալըմ , հիսսայ
վէրէՃէք կինն հիչ եօգտուր : Կէօրիւնիւր քի տիւն-
էա փէք ֆազլա օլույօր իտի , էտէպսիզ՝ հագգըզ՝
սինսիզ՝ Ընսանլըզ օլույօր իտի : Վ է պու միսիլ-
լու քիմսէլէր՝ Ընովքտան խօշանըրըա՞ մի լտի :
Խայր· էլպէթթ օնա սիթէմ էտէրլէր իտի , օնա քին
թութարլար իտի , օնատն իքրահ էտէրլէր իտի , օնա
էզկյէթ վէրիրլէր իտի , վէ գապիլ տիր քի՝ օնու
հապտա զյուսպ էօտիւրմէք իտիէրլէր իտի : Լաքին՝

Digitized by Google

4. Ինովի իմիթել օլանդու ։

Ինովը՝ Նղիա փէյղամպէր կիպի, էօլիմ կէօրմէ-
մի, իլա էօլմէյէրէք կէօյէ չըզոը։ Ա՛էյյիթլէր
կիպի՝ սայը ատմիէր կիպի, քիւլ քիւլէ՝ թօփրագ
թօփրաղա տէօ՛մէտի, իլա թէնիիլէ պէրապէր՝ էօլ-
մէյէրէք, ախրէթէ՝ ճէննէթէ կիթաի։ Նղիա փէյ-
ղամպէր՝ քէնաի իհթիդալ օլաճաղընը վէ հանկը
կիւն օլաճաղընը փէշին պիլաի, վէ օնուն չայիրտի
Նղնսէ, չէմ՛ճիւմլէ փէյղամպէր մէտրէսէլէ՛ի տախ
փէշին պիլտիլէր։ Ա՛ճապա Ինովը քէնաի հիմիդալ
օլաճաղընը փէշին պիլտի՛մի, պի՛լմէտի մի տէյիւ խա-
պէրիմիզ հօգ տուր։ Ա՛ճապա օնուն ֆամիլեասը ու
ադրապա վէ տօսթլարը պիլտիլէ՛ր մի, պի՛լմէտիլէր
մի տէյիւ՝ մալիւմիմիզ տէյիլ տիր։ Օնուն օղ-
լու Ա՛ահմէտաղա չիմաի 30 հաչընտա օլարագ պէօ-
յիւք ֆամիլեա սահիպի օլմալը իտի։ Ա՛ահմէտաղա-
նըն իլք օղլու Ա՛ամէ՛տ՝ քի՝ Ա՛ոյուն պապասը իտի՝
չիմաի 120 հաչընտա իտի։ փիրիմիզ Ա՛դամընն օղլու
Ա՛էֆ՝ տահա էօլմէտի։ Ինովս վէ Կայնան վէ Ա՛ա-
ղաղիէլ, վէ Ինովքուն պապասը Հարէֆ՝ հէփսի
Հայաթտա իտիլէր տահա վէֆաթ էթմէտիլէր։ Վէ
աճապա հէփ պուն՛լար հազիր օլտուլա՛ր մի, օլմատըլար
մի, վէ Ինովքուն կէչիպ կիթիիլինի սէյր էմտիլէ՛ր
մի, է՛թմէտիլէր մի տէ՛յիւ՝ խապէրիմիզ հօգ տուր։

Վապիլ տիր քի օնուն տիւնէնէլէրի ճէմ օլտու-
լար քի՝ օնու տէնիզէ ղարգ էտիպ պօղալար, եա օ-
նու աթէչէ եագալար, եա օնու եըրթըճը ճանավար-
լարա աթալար, եա օնու թաչլար իլէ թաղլայալար,
եա օնուն պալընը քէսէլէր, եախօտ օնու ազիմ խա-
քէնճէլէր իլէ գաթը էտէլէր։ Վ՛է օլա քի՝ օն-

Digitized by Google

լարքն քէօթիւ միւթաթարնըր իչրա էթմէք իչիւն հէք չէյ հաղըր էյթախլէրի կիպի , օլտում Ալնովաք օն-լարքն կէօզլէրի էօնիւնտէ Ալլահըն գօչուսունա պինաի , վէ գապթիյէլէրին վէ չավուշլարըն էլլէ-բինտէն գաչարագ՝ տօստօղլուս կէօյէ չըգարը։

Լաքին հէր նասըլ իսէ , էլպէթթէ պու չէյ պի-լինաի , չավ օլունտու . պէօյլէ ամճայըպ խապէր՝ փէք չօգ եայըլմալը իտի ։ Վէ օնուն վասիթասի իլէ Ալ-լահըն գամըր գուվվէթլէնմէլի իտի . օնլարըն լիթի-գատ ու ղայրէթլէրի չօղալմալը իտի . գա Լալէրի չօգ թէսէլլի պուլունա՝ օնլար Ալլահա համտ ու շիւքր էթմէլի իտիլէր ։ Վէ տինտիզ զէվգլէնիճի՝ վէ գօ-վալայըճլար էլպէթթ ուլթանլարլար , գօրգատուլար , վէ պիր գաչ սէնէ սիւքիւթ էթտիլէր ։ Վէ չօգ քիմսէ ճէսարէթլէնիպ՝ Ալլահ տախլիմ վար տը տե-տիլէր . էլպէթթ Ալլահ վար տը , վէ օնա իպատէթ էթմէք պօշ չէյ սէյիլ տիր սէտիլէր ։ Ամտի Ա-նովաքտան ինթիգալ օլմատը՝ չօգլարա պէրէքլի սե-պէպի օլմալը իտի ։

Ալնովաք արթըգ տիւնիատա պուլունմազ իտի , ամ-մա օնուն փէյդատպէրլիքլէրի պուլունուր իտի , վէ ատա ուննուտուլմազ իտի ։ Օնուն թէնի՝ քէմիք-լէրի՝ ազալարը պուրատա տէյիլ իտի , չիւնքի թէնի իլէ՝ այաղ , գօլ , կէօզ իլէ կէօյէ կիրտի . վէ կիտէր քէնի , օնուն թէնի՝ ազալարը իլէ էլպէթթ տէյիլդիլիմ՝ բուհանի թէնի օլտու , նասըլ ճէնն էմէք միւնասիպ պիր թէնի , Ալրխատսուզ ճէնիլ թէնի կիպի , վէ զը-յամէրտէն սօնկրա պիզիմ թէնլէրիմիզ կիպի պիր իզզէթ լէնմիշ թէնի օլտու ։

Վէ Է՛յ սէվկիլիլէրիմ , նէ՞ սիւքիւնիւբսիւնիւզ , Ալմանի Ալնովաքտան գարըսը վէ էվլատլարը՝ թօփրագ-

Digitized by Google

տա քիւլ վէ չուլ իլէ օթառուպ վէ սայէլարընը գօփարըպ՝ պայըմըզա նէ՞ կէլմի տէյիւ ֆէրեհտա ու ֆիշան էտէրէք թէսէլլի գապուլ էթմէյէլէր տէյիւ ագլընըդ քէսի՞ր մի։ Խայր, էլպէթթէ ազիմ շազլըգ իլէ շազ օլատըլար։

Յամի Վէրիսիհան ասօմլարըմըզ էօլմիւքտէ, գալպիմիզ եուամշագ օլուպ հիչ քէտէրլէ՞նմէյէմ մի։ Խայր, պէօյլէ տէյիլ, իլլա մահրումըղըմըզտան էօթիւրիւ քէտէրլէնմէք՝ պիզի փէք միւնասիպ տիր։ լաքին փուրթ փէրհէմլիք հարաքէթի ու ճահիլիյինի եթմէք՝ կիւնահտըր։ Խամիտլէրի օլմայան տիւնեամի ատէմլէր կիպի թաշղընը վէ իւմիտսիզ գառավէթտէ պուլունմագ՝ պէօյիւք կիւնահ տըր։

Այ գարընտաշլարըմ, էյէր կիւնահ պու տիւնեայա կիրմէսէ իտի, էֆֆիմիզ պէօյլէ էօլիւմսիւզ կիտէր իտիք։ Ինանա ճինախնատէն հիչ պիրի էօլմէզ իտի, իլլա հէր պիրիսինի Ազրայիլ ֆապզն փայիթախէտընա կէօթիւրմէք իչիւն, Ալլահ քէնտի գօչուսունու կէօնտէրիր իտի։ Վէ հէր քէս՝ պու գօչուսու կէօրտիւյիւ կիպի, շազլըգ իլէ պէնիպ կիտէր իտի։

Այնովը շիմտի 5,000 սէնէ միգտարի կէօգլէրին կէօգլէրինտէ պուլունուր։ Վէ օրատա նէ պատար չօգ շէյ կէօրիւպ էօյրէնմէլի իտի։ Լազլէմտէն իգզէթէ վէ մէրհէպտէն մէրհէպէյէ կէչմէքտէ օլմալը իտի։ Վէ հէր սահիհ Վէրիսիհան օրայա կիտէճէք, վէ գըյամէթի կիւնիւնտէ օնուն թէնէի տիքիլիպ՝ ճանը իլէ պէրապեր օրատա պուլունաճագ տըր։

Պօղոս բէսուլ պույուրուր քի (Իպր։ ԺԱ։ 5, 6) «Էնոքն իլէ Այնովը ինձիգալ օլունտու քի՝ էօլիւմ

կէօրմէյէ , վէ պուլունմազխան , չիւնքի Ա՛լլահ օնու
ինթիգալ էյլէմէ , զիրա ինթիգալ օլմասընտան էվ-
վէլ չէհաւէթ օլունտու քի՝ Ա՛լլահա մազպուլ օլ-
մուշ իտի : Ա՛քինն պիլա խմանն մազպուլ օլմազ մի մ
քինսիզ տիր . զիրա Ա՛լլահա եա զլաշանա ինանմազ
կերէք տիր քի՝ օ մէվճիւտ տիւր , վէ օնու արա-
յանլարա իհազ վէրիճի տիր՝՝ :

Նէ՞ մութլու Ա՛նովքա , վէ նէ՞ մութլու օնուն կի-
պի ինանանլարա : Պիզ քէնտիմիզ օնլարըն արասընատա
այրուլըմ . օնլար իլէ պէրապէր պուլունալըմ , օն-
լարըն էպէտի միրասը՝ պիզիմ միրասըմըզ օլսուն :
Ա՛մին :

Digitized by Google

ՍԱՄԱՐԻԱԼԸ ԳԱՐԸ

«Իմոյ գործը պահպանիլ պարագըդ չհիմէ վարդը վի ապիմ չէրթ պետի ի՛ նիվչո, պանա ճի՞մվե եվեպչիմ չեյչէրթ սեօյչեյեն պիչ ապիմ իճօրի՞ն . ապըն պու՝ Վիրիպաս օ՞ղմաբն» : Հյոմիկ. գ . 28 , 29 :

Պու՝ գործը ի՞մ իսի :
Վիրիպասու՝ նի՞պեն պիլդի : Վ ի՞ է
Տեսնիմինի նի՞չիս պրափոը :

Պու իւչ չեյ իւզերինե միւլահազա էառելիմ : Վ է

1. Պու՝ գործը ի՞մ իսի :

Պու գաբը Սամարիալը իտի : Գ փաստիշհլար ծէ . 24 —29 , 32, 33 տէն հոյրէնիրիզ քի Սամարիա-լըլարըն ասլը Իսրայէլին օն սըպթընտան ազ՝ պիր գաչ քիմսէներէն պիր չօգ փութփէրէսթ էճնեպի-լէր իլե գարըշմըշ պիր խալգտան իպարեթի օլմուշ իտի : Իսրայէլին օն սըպթըրը փէք ֆասիտ օլուպ՝ եարատմազլըգլարը իչիւն էսիրլիչ սիւրիւտիւլեր . վէ օլ ատյարտա փէք ազ Իսրայէլիլէր գալըը : Իմտի օնլարը էսիրլիչ սիւրէն Աստուածեան փա-ռիշհը էմր էմտի քի՝ ատյար պիւթիւն պիւթիւնե վերանէ օլմասըն տէյիւ , փութփէրէսթ շէհրլէրտէն խալգ կէօթիւրիւլսիւն , քի օրատա սաքին օլալար : Պու քիմսէլեր էվվէլա հէր քես քենտի գապա փութլաբընա ինպատէի էառելեր իտի : Ձաքին ասնկ-ըա՝ գօրգու սէպէպինտէն , քենտի պաճըլ ալըհ-

Digitized by Google

լարը սըսասընա հագ Ա՛լլահըն իսմինի տախի կէ չիր-
տիլէր • վէ քէնտիլէրին փուլթփէրեթի իպատէթլէ-
րինէ՝ օն սըպէլարըն եանի Ա՛էթէվլէն պաղը նամագ-
պուլ այինլէրինի իլավէ էթմէ՛յէ մէձպուր օլսու-
լար : ()նլարուան զալմըշ պիր գաչ քիշի հալա օլ
սէմթտէ , Ա՛ավլուս նամ պիր շէհրաէ պուլուս
նուրլար : Վէ օնլար՝ պատպալարընըն էթտիքլէ-
քի կիպի, սալթ Ա՛ովսէին պէշ քիթապընը զապուլ
էտէրլէր ; վէ Ա՛նքի ահտըն պագի քիթապլարընը րէտ
էտէրլէր:Ջիւնքի իսթէմէզլէր քի պիր քիմսէ օնլարըն
սալընը էօյրէնիպ պիլսին:()նլար իլէ Ա՛էհուտիլէրին
մապէ՛ յինիւտ պիր իլհագլըգ վէ իւլֆէթ հիչ եօգի-
տի : ()նլարըն ատը պիլէ պիր Ա՛էհուտի՛յ փէք ֆէ-
նա իտի, ապըլ-քէսէպիլտի՛յ գատար ֆէնա իտի:

Վ՛ըհատոսուն վագիընտա՝ օնլար փուլթփէրեմի
տէյիլ իտիլէր • լաքին փէք իլմիդ վէ Ի՛էրպի՛յէ-
սիդ վէ մէշրէպատ իսօրեաթ իտիլէր • ճէհալէթաէ վէ
պաթըլ իթիգատտա մէշհուր իտիլէր , էօմիւրլէրի
փէք ֆասիտ իտիլէր : Ա՛էհուտիսթանտա էյէր պիր
քիմսէ ճէմաաթտան իսրաճ օլուռնտու իսէ , Ա՛ամա-
րիայա գաչըպ՝ օրատա սաքին օլուր իտի • դանըլը
գաթիլ՝ խըրսըզ՝ հէր կէօռնէ ազիմ թէօհմէթի իշլէ-
յէն քիմսէ՝ օրայա գաչըպ գուրթուլուր իտի:

Ա՛մաի պու գարը՝ Ա՛ամարիայը օլմասը իլէ, փէք
ճահիլ օլմալը իտի • ազիմ գարանլըգտա իտի • սէլա-
մէթ եօլունտա պիլմէզ իտի : Ա՛էօրիւնիւր քի զէն-
կին պիր գարը տէյիլ իտի, չիւնքի սու չէքմէք վէ
կէթիրմէք իչիւն պիր խըզմէթքեար Ա՛էօնտէրմէ յիպ
քէնտիսի կիթտի : Պէշ քէրրէ էվլէնմիշ պիր գարը
իտի : Վ՛օճալարընըն Հէփիսի էօլտիւմի՝ Հէփիսի եա
պաշըսը տուհա սաղ մի՝ օնու պօշամըշլար մի՝ քէն-

Digitized by Google

ախի օնլարը պրագտը մի տէյու մալիւմիւզ տէյիլ սիր • լաքին պիլերիզ քի օլ զէման օնուն եա-
նընտա օլան քիմսէ՝ օնուն գօճասը տէյիլ իտի • Ամ-
տի զինա թէօհմէթինտէ կէչինիպ՝ էօմրիս փասլա
պիր գարը իտի • Լաքին պու ֆագիր՝ ճահիլ՝ կիւնահ-
քեար գարը՝ Քրիսթիան օլսու • վէ պու նաՓրէ
օլսու • Պու իքինճի սիւալըմըզ •

2 • Պո՞ գարը Քրիսթոսոս նէփե՞ն պէլտի •

Ինֆէնտիմիզ Ինհուտիսթանտան Վալիկեայ կի-
տէրիքէն , չօգ կիւնլիւք հօլտա պուլունմասըն տէյիս՝
Ամամարիոնըն օրթասընտան կէչմէյէ մէճպուր իտի •
Ինօյլէն վապթընտա հօրլուն օլմագ լազ՝ Անիքտա
պիր գուշու եանընտա օթուրսու, վէ չայիրսըզլըգի եա-
գըն օլան շէհրէ կիթմիւլեր քի՝ եէյէսէֆ սաճուն ա-
լալար • Պու գարը՝ Քրիստոսոս պուլա տէյիս
տէյիլ , իլլա սու չէքմէք իչիւն գուշուլա կէլտի •
Որատա Քրիստոսոս կէօրսիս • Քրիստոս տա օնու
կէօրտիս • գարը օնա խօրլուգ իլէ պագտը • Քրիս-
տոս օնա ազիմ մուհապպէթի ու մէրհամէթի իլէ նա-
զար էյլէմի • գարը օնա սէլամ վէրմէտի , օնա պիր
շէյ սէօյլէմէմի • Ինֆէնտիմիզ պաշլատը • լաքինն
սէօյլէսին • Ինյէր ահն մասլահաթընը աչարսա , է-
յէր ճան խուսուսունտա՝ էօլիւմ՝ էպէտիւիլէ՝ վէյ-
ղամպէրլիք՝ կէրչէքլիք՝ Ալլահ խուսուսունտա պիր
շէյ սէօյլէրսէ , գարը տինլէմէզ , պէլքի քիւֆր է-
տէր • Նէմի պիր տիլէնճէի կիպի օնտան սու խիթէր •
Ինֆէնտիմիզ օնա էպէտի պէրէքէթլէր վէրմէք խա-
թէտի , լաքին գարը օնտան պիր շէյ գապուլ էթ-
մէզ • Նէմի քէնտիսի օնտան պիր սու գապուլ էթ-

Digitized by Google

մէյ հազիր օլուռղունու կէօսթէրտի : Աստազա վէրմէք՝ ճիւմլէ լաչխ ֆէլէրտէ սէվապ սայըլըր իտի • ամմա գարը օնա սու վէրմէք հէրկիմ՝ օնտա թէօհ-մէթ պուլուպ վէ հիւզունէ վուրուպ՝ սիթէմ էթմէ-յէ պաշլատը : Էէր նէ իսէ , շիմտի սէօհպէթի օլտու՝ վէ Ի֊ֆէնտիմիզ սէօհպէթի բուհանիյէ չէվիրմէյէ , վէ գարընըն ֆիքրինի ույանտըրմազա , վէ օնուն գա-րանլըգ ազլընը միւնէվվէր էթմէ յէ չալըշը : Ի֊քին գարը պիր շէյ թութմազ , հիչ պիր շէյ բուհանի-ճէ անկլամազ , հիչ պիր բուհանի ֆիքրի եօգ իտի : Ամմա էնճամը՝ գարը կէօրտիւ վէ իգրար էյլէտի քի՝ Վրիստոս մուխլազան վէյղամպէր օլմալը և-տի , չհինքի օնուն եմրիւնիւ վէ մէշէպինի պիլտի , վէ գապահաթընը մէյտանա չըգարըպ էշքեաբէ էթտիւ Ամմի գարը քէնտի կիւնահընա պագմազ իսթէմէ-յիսը՝ սէօհպէթի քէնտիսինտէն կէրի չէվիրմէք մէ-բտամը իլէ օնա պիր միճատէլէ մատտէսինի թէք-լիֆ էյլէտի , եանի իպատէթ՝ Ալլահա մագպուլ օլ-մագ իչիւն , Ներուսաղէմ չէհրինտէ մի , եօխ-սա Սամարիալըլարըն մէչհուր տաղընտա մի օլմալը : Պունտան Ի֊ֆէնտիմիզ օլ գատար մուհիմ վէ իզ-թիզալը ֆիքրէլէր աչտը քի՝ գարը ճէվապ վէրէմէզ • լաքին թա Վրիստոս կէլիպ պու խուսուս ի-չիւն ֆասլ էտինճէյէտէք պէքլէյէճէյինի գարար գըլտը : "Գարը օնա՝ Պիլիրիմ քի՝ Վրիստոս թէսմիհ օլունան Աէսիա կէլէյօր • օ կէլտիյի զէմանը՝ սիզէ հէր շէյի խապէր վէրէճէք տիր" տէ-ար : Ւսանէ 25 : Տէյիլ եալընըզ Ներուսալէմ՝ իլլա Սամարիալըլար վէ պիւթիւն տիւնեա տախի օլ զէման Վրիստոս եագընտա կէլէճէյինի պէքլէմէքտէ ի-տիլէր : Վէ գարը օնա թապի օլաճաղընը վէ օնուն

Digitized by Google

թաղեմինի գապուղ էաէձէյինի իգրար էյլէսի : Ամ-
սի Նֆէնտիմիզ օնա՝ «Պէն սանա սէօյլէյէն օ իմ»
տէսի : Ցսանէ 26 : Ոլկէձէք օլսն՝ պէն իմ : Պու
ազիմ կէրչէքլիյի Նֆէնտիմիզ պուղտան էվվէլ պիր
քիմսէյէ սէօյլէմէմի : Լաքին գարը օնուն միձիզաթ-
լարընը կէօրմէսի , վէյզամպէրլիքլէրի օգուամատը ,
վէ Ուրիստոսու պէքլէյիպ՝ օնա իհսաար էտէձէյի-
նի իգրար էմտի : Ամսի Նֆէնտիմիզ քէնտինի ա-
լեմ վէ մաղլուբ փսրիսեցիլերէ պէյան էմէզ ի քէն՝
պու ֆագիր՝ քիթապսըզ օգուամամըշ գարըյա պէ-
յան էյլէսի : Գարը օնու գապուլ էմէմէյէ հազրը ի-
տի , օնու պէքլէմէքտէ իսի , վէ օնու պիլսիյի կի-
պի՝ շաղլըգ իլէ գապուլ էյլէտի : Պու գարը օղ
սաաղ եէնի մսիղուդ օլսու , Ուրիսթիան օլսու նէ՝
մուխլուս օնա : Լաքին

3. Վէնտէ պէսիէնի նէյլէն պրօփսը :

Պու գարը օղ կէձէձէք օլան Ուրիստոսու քէնտի
կէօզիս իլէ կէօրսիս . օնուն եիւզիւնէ պագտը , օնուն
սէօզլէրինի իչիթտի , օնուն իլէ սէօյլէշտի , օնտան
էօյրէնտի , վէ օ օնա քէնտինի թահրիրտը : Ամսի գարը
Ուրիստոս իլէ տօղու իսի՝ օղ չօգտան պէրու պէքլէսի-
յիմիզ պէօյիւք Լօօճա՝ պէօյիւք Կուրթարըշը՝ ազիմ
փատիշահ՝ տիւնեանըն արզուսու օլան Ոմաթի շէրիֆ
զուհուր էթմիշ . պէն կէօրսիւմ , վէ օնուն սէսի՝
նէ՞ աճայրպ տէրէձէ եաւաշ վէ թահրիր տըր . պէ-
նիմ մէշրէպիմէ վէ կիւնահրմա վուգուֆ օլարագ՝
լէպէթթէ իսմիմի վէ պիւթիւն էօմրիմիս վէ գալպիմի
տահի պիլիր . հէր շէյի կէօրէն վէ պիլէն պուրա-
տա տըր . վէ պէնի թահղիր էթմէյիպ՝ ապլըմը այ-

Digitized by Google

աընչաթմագ իչևեն նէ՞ մէրհամէթլի վէ եավաշ եօլ գուլլանաը. ճահիլլիյիմէ վէ եարամազլըղըմա տա-
ըըլմայարագ՝ պանա նէ՞ ազիմ սապը իլէ վէ ինա-
յէթ նազարը իլէ պագտը:

Իմոի գարը հէր պաշգա չէյի ունութաու. սու՝
գուչու՝ տէսթիի՝ հէր չէյի պրագտը: Նաղըլը տըը քի
(Խանէ 28—30)՝՝Վարը տէսթիսինի պրաղըպ՝ չէհրէ
վարտը, վէ ատէմլէրէ տէսի քի՝ կէլլին պանա ճիւմլէ
էթտիյիմի սէօյլէյէն պիր ատէմ կէօրիւն. սագըն պու
Խրիստոս օղլմազըն՝՝. գարը էլպէթթէ ճէմլէ էթ-
տի, ատէլէ իլէ կիթտի: Վապիլ տիր Խրիստոս
օրատա չօգ օթտուրմազ, պիր իքի սաաթտան
սօնկրա քէնտի եօլունա կիտէճէք: Իմոի չէհրէ
թէզ կիթտի, վէ սօգագտա հէր բաութ կէլտիյի
հէր պուլտուղու քիմսէյի տավէթի էյլէտի: Իֆէն-
տիմիզ օնա՝ Կօճանը չաղըր տէմիշտի. վէ օ՝ հէր ա-
տէմի չաղրըտը: ՝՝Կէլէն, պանա հէմ էթտիքէէրի-
մի սէօյլէյէն ատէմի կէօրիւն՝՝ տէտի: Կիւնահէէրիմի
զիքր էթտիրէն՝ մէշղէպ ու ախշադըմը սէօյլէյէն՝
կիզլի օլան չէյլէրիմի մէ յտանա չըգարան՝հէր չէյի
պիլէն օլ ազիմ Օ՝աթը կէօրիւն, օնուն իլմինի սիզ
քէնտինիզ իշտէն. օնուն աճայըպ գըյմէթի ու
թահթըլըղընը սիզ քէնտինիզ կէօրիւն:

Պու գարը քէնտի էվինտէն փէք ճահիլ չըգ-
ըը իսէ աէ, փէք ալիմ աէօնտիւ. տիւնեավէ գա-
ըը կիթտի, վէ բուհանի գարը տէօնտիւ. կիւնա-
հըն գուլլու օլարագ կիթտի, վէ Խրիստոսու վազ
էտէրէք կէլտի: Իմագիր՝ օգուշմազը՝ էօմրիւ ֆա-
սիտ գարը իտի. ամմա Խրիսթիան օլտու, վէ քէն-
տի շէհրինին էհալիսինէ ազիմ պէրէքէթթ սէպէպի
օլտու: Չօգ քիմսէլէրին Խրիստոսա կէլմէյէրինէ

Digitized by Google

վէ իմանն կէթիրմէլէրինէ սէպէպ օլսու ։ ()նլար Յ֊ֆէնտիմիզէ հաւվաթսըլար քի՝ օնլարըն հան֊ըն֊տա գալս, վէ իքի կիւն գալըը ։ Վէ օգուրսուզ քի՝ օնուն սէօզիւ իչիւն տահա չօգ զիյատէ քիմ֊սէլէր ինանըլըր՞։ Յստէ 41 , 42 ։ Վէ արալա֊ըընտա չօգ շազլըգ օլմալը իտի , վէ օնլարտան էօ֊թիւրիւ կէօբտէ տախի մէլէքլէրին էօնիւնտէ ազիմ֊սէվինճ ու մէսրուրիյէթ օլսու ։

ՅՇ սէվկիւլիւլէրիմ՝ սիզ Վրիստոսու պիլի՞ր միսինիզ ։ ()նու պուլտունո՞ւզ մի , օնուն գըյմէ֊թինի կէօրտիւնի՞ւզ մի , օնուն խէլասընը գուլլան֊տընը՞զ մի , օնուն խէլասընըն գուվվէթինի թէճ֊րիպէ իլէ էօյրէնտինի՞զ մի ։ Յմտի պու գարընըն էթ֊տիյի կիպի, չէհրէ կիտին . գօմշուլարընըզա կիտին , վէ օնլարա պու միւժտէյի խապէր էտին . հէմչէհ֊րիլէրինիզի՝ ապրապա ու խրսրմլարընըզը Վրիս֊տոսա տավէթ էտին ։ ()նլարա տէյին քի՝ Կէլին , պէնիմ գալըիմ թէսէլլի վէրէնի կէօրիւն . պէնիմ ճանըմա հայլաթ վէրէն Յնճիլի չէրիֆի գապուլ է֊տիպ օգուչյուն ։

Յմտի՝ էՀ գարընտաշլարըմ, հէր քիմսէ էյլիք էտէ՞մէզ մի . էվվէթ , ազ կա չօգ էյլիք էտէպի֊լիր ։ Վարը պիլէ՝ վէ օգուսմամըշ գարը , ֆայտէլի Վրիսթիան օլա պիլիր ։ Յշթէ պու Վամարիալը գա֊րը՝ օգուսմամըշ՝ էօմրիս էվվէլա ֆասիտ օլմըշ , փէք ճահիլ գարը , Վրիստոս իչիւն վէ քէնտի տօսթլա֊րընը Վրիստոսա կէթիրմէք իչիւն չօգ չալըշմը ։ Վէնտի իչինի՝ սու տէօթիսինի՝ չամաշիրճիլիկինի՝ խըզմէթինի՝ հէր շէյի պրագըպ շէհրէ սէյիլթաի քի՝ էՀալէնսինի Վրիստոսա տավէթ էտէ . վէ պու֊նու՝ փարա խաթէմէյէրէք՝ այլըգ ալմայարագ էյլէսէ ,

Digitized by Google

քէնտիլիյինտէն՝ քէնտի մուհտապէթինտէն՝ արզու-
սունտան՝ զայրէթինտէն էյլէմի : Վէ պունու էթ-
մէ իլէ՝ քէնտինի ոօսթ ու զօնշուլարընտան էյի՝
եա ալիմ կէօսթէրմէտի . ֆագաթ օնլարա շու փէք
միւնասիպ սիւալը էյլէյիպ՝ "Վագըն պու Վրիատա
օղլմասըն" տէտի . սիզ կէլձէն պագըն , սիզ քի ա-
տէմ սինիզ , սիզ քի ապըլլը՝ օգումուշ ալիմ սինիզ ,
սիզ քի պէնտէն էյի պիլիրսինիզ : Այֆէնտիմիզ պու
գարըյը գազանմագ իչիւն՝ փէք թաթլը վէյ ագըլ-
լը եօլ գուլլանտըղը միսիլլու . պու գարը տախի հէ-
ման պու եօլու գուլլանտը քի՝ քէնտի հէմշէհրիլէ-
րինի գազանա : Վէ էյ սէվկիւլիւլէրիմ՝ սիզ տա-
խի հէման պու եօլու գուլլանըն :

Պու գարը՝ Այֆէնտիմիզէ չօգալարընը կէօթ իւրմէք
իչիւն , էպէտ իւլ ապատ եըլտըզլար կիպի միւնէվ-
վէր օլաճագ տըր . վէ սիզ պու իզզէթէ նայիլ օլ-
մագ խոթ էմէզմիսինիզ : Այէ մուխթլու օլ գարըյա .
վէ նէ մուխթլու սիզէ , էյէր օնուն էթտիյի կիպի
չօգալարը Վրիստոսա կէթիրմէյէ չալըշասընըզ : Վէ է
Այլլահ սիզէ քէնտի մուգատտաս Մուհուննու կէօնտէ-
րիպ՝ եարտըմ էյլէսին : Այմին :

Digitized by Google

ԱԲՐԱՀԱՄԸՆ

ԿՅՍՏԻՑԻ ԳՈՒՐՊԸՆ

ՈՒՂՂՎԵՑԻ ՏԷՐԸ ԻՐ ՀՕՐԵՂԲՕՐԸՆ ՍՈՒՐՔԱ , ԱՍԼԱԿ ԱԲՐԱՀԱՄԸ ԻՄԻՆՀԱՆ ԵՒՊԷՍ ԾՆԱՒ ՊԵՊՔԷ ԻՐ ԱԲՐԱՀԱՄ . ՔՒ Օ՝ ԻՆՁԻՆ ՊԱՏԻ ՊԵՊՔ : ՊՂԷ Օ ՊԵՊՔ ԻՐ՝ ՀՈՂ ՕՂՈՒՆՈՒ՝ ՈՒՎ ՊԱՅՆ ՊԱՐՏԱՒՈՐԷՆ՝ ԼՈՒՍՆԱԿԱՆ , ՎՐ ԱՅՕՐԻ ՊՂՅՈՒՐՆ ՎՐ . ՎՐ ԾՆՈՒ ՕՐՓԱՓ՝ ԱՆՆ ՊԷՂՅՆՂՅՔ՝ ՓԱՂՂՈՒՐՆ ՊԱՐՐ ԼՈՂՐԻՆ ՊԷ ՊԼՈՒԻՆ ԵԱՆՀ ՓՈՒՐՓԱՆՆ ՍՈՒՆ'' : ՅՕԷՎ . ԻԲ. 1, 2 :

ՀԱԳԱ ՅՕԱՍԼԱ ԱԲՐԱՀԱՄ ՍԷՕՂ ՎԷՐԻՒ ՔԻ՝ ՕՆՈՒՆ ԶԻՒՐՐԻՂԷԹԻ ՀԻԱՍԱՐՂ ՕԼԱՃԱԳ ՏՐՐ . ԱՄՄԱ ՊԻԼԷՐՍԻՆԻՂ ՔԻ ԱԲՐԱՀԱՄ ՀՕԳ ԶԷՄԱՆ ԷՎԼԱՏՍՐՂ ԳԱԼՏՐ : ԱՂԼԱԿ ՕՆԱ ՎԱՏ ԷԹԻՒ ՔԻ՝ ՎԱՆԱՆ ՍԻՀՅԱՐՐ ՕՆՈՒՆ ԶԻՒՐՐԻՂԷԹԻՆԻՆ ՕԼԱՃԱԳ . ԱՄՄԱ ՂԻՒՐՐԻՂԷԹԻ ՀԻՀՀՕԳ ԻՍԻ : ԱՂԼԱԿ ՕՆԱ ԵՂՄԻՆ ԷԹԻՒ ՔԻ՝ ՕՆՈՒՆ ԶԻՒՐՐԻՂԷԹԻ ԻՂԷ ՃԻՒՄՂԷ ԹԱՂԻՓՂԼԷՐ ՊԷՐՔՔԷԹՂԼԷՆԷՃԷՔԼԷՐ . ԱՄՄԱ ԻՐԼՍԱՆ ԻՐԼ ԶԻՒՐՐԻՂԷԹԻՀԻՂ ԿԷՀԷՂՕՐ ԻՍԻ : ՎԱՔԻՆ ԱԲՐԱՀԱՄ ԱՂԼԱԿՆ ՎԱՏՐՆԱ ԻՄԱՆ ԿԷԹԻՐԻՊ՝ ՓԻՐ ԻՒԹԻՂԱՐ ԻՔԷՆ ՔՀԱՄԻ ՎԱԹԱՆՐՆԻՐ ՊՐԱՂԱՐԱԳ ՎԱՆԱՆ ՍԻՂԱՐՐՆԱ ԿԷԼՄԻ : ՕՐԱՍԱ ԱՂԼԱՀԱ ՄՇՂԱԿ ԵԱՓՍՐ , ՕՐԱՍԱ ՄԻԱԱՖԻՐ ԻՍԻ , ԵՎ ԵԱՓՍՐ , ՀԱՍՐՂՐԱՍ ԱԱՔԻՆ ԻՍԻ : ՕՐԱՍԱ ՎԱՆԱՆՂԼԱՐ ՀԷՐ ԿԻՆ ՀՕՂԱԼՐ ՅՕՐԼԱՐ ԻՍԻ , ԱՄՄԱ ՔԷՆԱԻԱՓԻՆԻ ՀՕՃՈՒԳ ՕԼՄԱՏՐ . ՎՐ ՇԻՄԻ ՕԼԱՃԱԳՆԱ՝ ԹԷՆ ՀԱԻԿՊԻՂԼԷ ՀԷՐ ԻՄԻԱ ՔԻՍԻԼՄԻՀ ԻՍԻ :

ՎԱՔԻՆ ԱԲՐԱՀԱՄ՝ 25 ԵՐԼ ՊԷՔԼԷՄԻՔԱՐՆ ԱՕՆԿԲԱ , ՎՐ 100 ՀԱՇՂՆԱՏԱ ԻՔԷՆ՝ ՕՆԱ ՀՕՃՈՒԳ ՏՕՂՏՈՒ . ՎՂ ՕՆՈՒՆ ՀԷՄ ԱԱՐԱՆՂՆ ԱԷՎԻՆՃ ՈՒ ԹԷՀՀԷՔՔԻՒՐ-

Digitized by Google

լէր։ Ինչ գատար պղեմ օրմալը խոի ։ ''Օլ զէմանդ զլարը կիւլիւշ իլէ վէ ախլէրի ալգըլ իլէ տօլտուլար'' ։ Խատակ՝ չօգտան պէրու վատ օլունմուշ վէ չօգ արզու իլէ պէքլէնմիշ օլան չօճուգ, տօղտու։ Խատակ՝ քի օնլարա իխթիյարլըգլարընատ թէսէլլի վէրէճէք, վէ էվի վարիյէմլէրինէ վարիս օլաճագ, տօղտու ։ Խատակ՝ քի պիւթիւն օր կիւզէլ ախլաք օնուն զիւրրիյէթինին օլաճագ, վէ քի օնուն զիւրրիյէթինաէն ախէնանդրն Կուրթարըճըսը զուհուր էտէճէք, ախէնեայա կէլսի. վէ շիւպհէ եօգ քի անապապատը չօգ նամազ գըլտըլար, չօգ տուա սունտուլար, չօգ զուրպան քէստիլէր, չօգ թէչէքքիւր էյլէտիլէր ։ Օնլարըն ճանը չօճուդուն ճանընա պազըը տըը ։ Օնու քէնտիլէրի կիպի վէ քէնտիլէրինաէն զիյատ սէվտիլէր ։ Չօճուգ օնլարրն մուհամմէդիթինի գապուլ էտէք, օնլարա իսլէթ ու բաղլէթ էտէր, օնլարրն ազիզ էմրինի շազըզ իլէ իճրա էտէր ։ Այուտտէն քէսիլտի, պէօյիւք օլտու. վէ օնուն ախլագ ու մէշուէպի՝ կէօրիւնիւր քի հէր խուսուսատա մագպուլ տուր ։ ''Այ՛ մուհիմ օնուն ախտալարընա քի Այմէօն կիպի Այլահա համտ ու սէնա գրլըպ'' ''Շիմտի եա Ռասպ գուլլարրն սէլամէթ իլէ կիտէյիմ'' տէյպիլիրլէր խոի ։

''Այ վագը օլտու քի պու շէյլէրտէն սօնկրա, Էլլահ Էբրահամը իմթիհան էմմէք իչիւն օնա՝ Այա Էբրահամ'' տէտի ։ Էբրահամ քէնտի Էլահընըն աէսինի թանըյօր, չիւնքի օնու իչիմտիկի պու իլք առիլ իտի, իլլա պուընատան էվվէլ իչիմտի. չօգ քէրրէ իչիմտի, կէչէնինն սուսլուդուրնատա չօգ քէրրէ իչիմտի, վէ տայմա գալպինէ չօգ սէլամէթ ու սէվինճ կէթիրտի ։ Այ շիմտի իչիմտիկի սէօ՝ հէմանդ օլսէս իչ-

Digitized by Google

ան : ՚Էման օր սէս իտի քի՝ 55 սէնէտէն՝ էվվէլ օ-
նա՝ ''Վէնին տիյարընտան՝ սանա կէօսթէրէճէ յիմ
տիյարա կիթ , վէ սէնի պէօյիւք թաիֆէ էտէճէյիմ՝
տէտի։ Պաշ ժ։ • 42 : ՚Էման օր սէս իտի քի՝ 40՝
սէնէտէն էվվէլ օնա՝ ''Վէօյէ տօղրու պագ , վէ եր-
տըզլարը սայ , էյէր գատիր իսէն , վէ սէնին զիւրրի-
յէթին պէօյլէ օլաճագ տըր'' տէտի։ Պաշ յ.Ե • 5 ։
՚Էման օր սէս իտի քի՝ 30 սէնէտէն էվվէլ օնա՝ ''Վէ-
նին գարըն Վարա սանա օղուլ տօղուրաճագ , վէ
ատընը Խահակ գօյասըն , վէ օնուն իլէ հէմ օն-
ան ասնկրա զիւրրիյէթի իլէ ահտըմը էպէտի ահա
իչիւն սապիթ էտէճէյիմ'' տէտի։ Պաշ փէ •19։ Ընրա-
համ ըն չ'ամի իչիթտիյի սէս՝ հէման օր սէս իտի ։
Վէ քէնտի Ընլահընըն սէսինի իչիթտի ,ի կիպի, ու-
յանըգ տուրուպ՝ ''Իչիթ պէն'' տէտի , քի պու՝
''Վէօյլէ էֆէնտիմ, զէրա ապդլ էմրինի ձգրա էվ մէք
խօէրիմ'' տէմէք տիր ։ ''Վէ օնա տէտի քի՝ ՚Ալա
սէնին օղլունու՝ սէվտիյին պիրիձիյինի՝ Խահակը
ալ'' ։

Վէ Ընրահամ քէնտի օղլու՝ սէվտիյի օղլու՝
պիրիձիք օղլու Խահակ խուսուսունտա իչիթմէք
իլէ չօգ խօշլանըր . օնուն իսմի՝ պու թաթլը թաթլը
իլէ զիքր օլունմասը խօշունա կէլիր ։ Վէ էվվատը
չիմտի քեամիլ պալըդ օլտուղու էճիլտէն , շիւպ-
հէսիզ տիր քի փէտէրի՝ եէնի վէ ապիմ պէրէքէթ-
լէը թագըիր օլունտաճաղընա իւմիտ էթմէքտէ իտի ։
Լաքին էվվէլքի սէօզլէր՝ օնուն իւմիտինի հէր նէ
գատար ույանտըտըլար իսէտէ , սօնկրաքի սէօզլէ-
րին հէր պիրի՝ օնուն ճանընա օգ կիպի թէէսիր
էտէր իտի : ''՚Ալա սէնին օղլունու՝ սէվտիյին պի-
րիձիյինի՝ Խահակը ալ, վէ օնու պիւթիւն հան-

Digitized by Google

մա գուրպանը սուն'' : Ինու պօղազլա, օնուն գա-
նընը տէօք , օնու սէնին էլին իլէ տէօք , վէ թէ-
նինի եագ , քիւլ օլունճայտաէք եագ :

Ըբրահամ չօգ շէյ սէօյլէյէ պիլիր իտի , ամմա
հիչ պիր շէյ սէօյլէմէյօր : Ինուն հալայըղը Ֆա-
գար՝ օղուս իլէ պէրապէր չըգարըլտըղը զէման ,
Ալլահ Ըբրահամա քիֆայէթ միգտարի սէպէպ
կէօսթէրտի. ամմա Իսահակ նի՞չիւն պէօյլէ պօղազ-
լանընըն, վէ օնու պօղազլայաճագ նի՞չիւն Ըբրահամ
քէնտիսի օլսուն տէյիւ՝ Ալլահ հիչ սեպեպ կէօս-
թէրմէզ՝ նէ պապասընա նէ օղլունա: փէք սուչլու Մո-
զամ էհալիսի հէլաք օլաճաղը զէման , Ըբրահամ
օնլար իչիւն չօգ նիյազ՝ չօգ բէճա էյլէսի , ամ-
մա շիմտի քէնտիսի իչիւն թէրմայօր , աղղընը աչ-
մայօր : Ալ՞ պունճիլէյին Ցիսուս՝ պէօյիւք Հէ-
ֆաամճըմզը, գուզու կիպի պօղազլանմազա կիմ-
սի , վէ քէնտի աղղընը աչմատը :

Ըբրահամ տէյէ պիլիր իտի քի նա Ֆագի Ալլահ՝
սէն էմր է՞թմէտին մի քի՝ սաէմ գանը տէօքէն՝ օ-
նուն գանը տախի սատէմտէն տէօքիւլսիւն: Թէվի-
թ. 6 : Իմտի հաչա քի պէն էօլսիւրիւճիւ՝ գաթիլ
օլայըմ, վէ գաթիլլէրին էն պէօյիւսիւ . տէյիլէօվ-
քէ իլէ տիւշմէնիմին գանընը, նախօտ գօնչումուն
նա գուլումուն գանընը՝ իլլա պէնիմ օղլու-
մուն՝ պիրքճիք օղլումուն՝ սէվտիյիմ օղլումուն՝
ճանըմսան զի յատէ գըյմէթլի օլան Իսահակըն գա-
նընը . . . հալա քի տէօքէյիմ :

Տէյէպիլիր իտի քի՝ Վանանըլար վէ պու տիյա-
տա հէփ փուֆփէրէսթ թայֆէլէր՝ պէնտէն իքրահ
էթմէզլէ՞ր մի, վէ իպատէթ էթտիյիմ Ֆագ Թատա-
լայա քիւֆր էթմէզլէ՞ր մի: Նէօյիւ վէ եէրի նա-

Digitized by Google

թաւան ձէնապ իւ՝ագգ քէնտի գու լլարը՝ տան խոմէ-
տիւյի խըզմէթ վէ իպաւէթ՝ պո՞ւ մը տըր տէյէձէք-
լէր • պէօյլէ իսէ , Ըբրահամըն Ալլահընա սէձտէ
գըլմագաւան իսէ, պիզէ պին գամի էյի տիր քի՝ փուռ-
լարը՛ըզա իպաւէթ էտէլիմ , փուռփէրէսթլէր գա-
լալըմ :

Տէյէ պիլիր իտի քի նա Ալլահըմ Բապպ՝ պէ-
նիմ իլէ ահտ ու միսագ քէսի՞մտին մի • իմտի
չու քէսիջտիյին ահ՝ չու պանա մէդբար պէ մէդբ-
բար վէրտիյին վատ՝ սէնին հագ ու կէրչէկլիյին՝
նէ՞ օլա : Ույէր պու վատ էմտիյին էվատ՝ քի
օնուն պիւրրիյէմի իլէ հէփ Թայֆէլէր պէրկէթ-
լէնձէքլէր իտի, պէօյլէ պօղազլաներըսա, սէնին սէօզ-
լէրին պօշա չըգմա՞զ մի : Վէ չ՛մտէն սօնկրա՝ սա-
նա քի՞մ կիւվէնէպիլիր , սէնին սէօզիւնէ քի՞մ ի-
նանա պիլիր :

Տէյէպիլիր իտի քի՝ Ույէր չօճուգ գապահաթ էմտի
իսէ, էլիմտէն պիր գուրպան գապուլ օլունսուն ,
գօչլարըմտան պինէրի՝ սիւրիւլէրիմտէ հէր թէքէ
տավարլարըմտա հէր պուղա վէ ճիւմլէ պիր եըլլըզ
պուզաղլէրիմ գուրպան տէյիւ սունուլսուն • հէմ
տաղլարտա հէր հայվանահ արանսըն քի՝ պիւթիւն
եանմա օլա , վէ օնու եազմազ իչիւն Ույանան օր-
մանընտա հէր ագաճ քէսիլսին : Ինագահ պու պէ-
նիմ օղլում՝ պու պիրիձիք օղլում՝ պու փէք սէվ-
ձիյիմ Ույահակ էսիրկէնսին :

Ույմա էյէր մութլագան էօլմէլի, (իչիմէ շիմտի պէն
Թօփրագ վէ քիւլ իքէն , Ույինահիմ իլէ սէօյլէշմէ-
յէ պաշլատըմ՝) էյէր մութլագան էօլմէլի իսէ ,
միւմքին տէյի՞լ մի քի օ՝ հէր ատէմին էօլմիյիւ
կիպի էօլսուն • շէօյլէ քի պիզ օնա խըզմէթ էտէ-

Digitized by Google

լիմ, օնա մուհապպեթիմիզի կէօսթէրէլիմ, օնա սօն պօրճլարը՛ըզը էտա էտէլիմ, վէ մէզաբը իւզէրինէ կէօղ հաւըմըզը ատէքէլիմ: Վէ պիզպիւ-թիւն գալպ իլէ «Ապպ վէրտի, Ապպ ալտը, վէ օնուն իսմի չէրիֆի միւթէպարիք օլսուն» տէյէլիմ:

Ըմմա էյէր պու տախի օլամազ իսկ, իլլա սէվ-կիւլիւ օղլումուն գանը թօփրաղա տէօքիւլմէլի, վէ գըյմէթլի թէնի մուխլազան սէնին մէզպահ՛ընդն իւ-զէրինտէ եապըլմալը իսկ, (քէրէմ՛էյլէ, Ղիֆնամ զազապ հէլմէսին, վէ եալընըզ պու տէֆա սէօյ-լէյիմ), պու փիք հիյպէթլու ամլի քէնտի էլլէ-րիմ իճրա էթմէսինլէր, իլլա պիր նապանճը էթսին, վէ քէնտի կէօզիւմ հիչ կէօրմէսին, քէնտի զու-լաղըմ էպէտէն իչէթմէսին:

Ի՞աքին Ըբրահամ պու միսիլլիս շէյլէրի սէօյլէմի՞ մի, խայր: Պիլիրսինիզ քի՝ օնուն աղըընտան հիչ պէօյլէ սէօզ չըգմատը: Օնա ֆէրմանի Իլահի օլ-տու, Ի՛լահատան կէլտիյինի Ի՛լահատան օլտուղունու պիլտի. վէ օնա կէօրէ ա՛ճապա էյլէսի՞ն մի էյլէ-մէսին մի տէյիւ շիւպհէ էթմէտի: Վատրըսընա՝ էվ-լատընա՝ խըզմէթճիլէրինէ մասլահաթը անկլատմա-ը, հէմ քէնտիսի կէճիքմէտի: Օգուրուզ քի ասպահատան էրքէն գալգըզ՝ էչէյինի սէմիրլէտի, վէ օ՝ գափուտա հազիր տուրույօր. պիւթիւն հանմա իչինն գուրու օտուն՛ըստը եաթար, վէ պիրէսինճէ իքի ուշագ հէմ օղլու Իսահակը ալտըգ, Ի՛լա-հըն օնա տէսիյի մ՛ահալէ կիմմէ՞յէ եօլա չըգտը: Խաճէ. 3: Իքի կիւնլիւք եօլա կիթտիլէր, իքի կէճէ հէօլտէ ատուամանըն գուպպէսինտէ գալտըլար: Ի՛բ-րահամըն իմանը՝ իւչինճիս կիւնէտէք իմիհսան օ-լուներու քի՝ օնուն էտէճէյի ափսոնըզ՝ ագըսըզ՝

Digitized by Google

միւսահազասրզ կէօրիւնմէսին . օնուն վազթը վար ի-
տի քի՝ պունու պիւթիւն տիւչիւնսիւն , սօնկրայա
պագսըն , վէ էտէճէյինի թ ար թըզ՝ անլասըն :

"Վէ իւչիւնճիւ կիւնտէ՝ Ըբրահամ՝ կէօզլէրինի
գալտըրըզ՝ իրագտան մահալի կէօրտիւ": Խանէ 4 :
Ըլլահ օրատա կէօրիւնիւը , վէ Ըբրահամըն սունա-
ճաղընը գապու լ էյմէյէ օրատա հազիր տուրու յօր :
Ո՞րիա տուղլարընտան պիրի իտի , վէ շիւպհէսիզ
տիր քի՝ սօնրա Կողգոթա տէնիլէն էմման օլ տաղ
իտի քի՝2000 գատար երլտան սօնրա Ըլլահըն սէվ-
կիւլիւ օղլու՝ տիւնեանըն կիւնահը իչիւն օրատա
միւրպան սունուլտու :

Ըբրահամըն գալպի գավի տուրտու : Ըմմա պի-
լէսինճէ օլան իքի ուշագ գարըշմասընլար տէյիւ՝
"Ալիգ էշէք իլէ պուրատա օթուրուն" տէտի , "վէ
պէն էմ օղլան օրայատէք վարալըմ , վէ սէճտէ էտէ-
լիմ . անտէն եինէ սիզէ տէօնէրիգ" տէտի : Խանէ 5 :
"Ընտէն Ըբրահամ պիւթիւն եանմանըն օտունլա-
ըրընը ալըպ՝ օղլու Խահակըն իւզէրինէ գօտու" : Խանէ
6 : Խմոի Խահակ՝ իւզէրինէ գուրպան օլունաճաղը
օտունլարը եիւքլէնմիշ , ինչէյիպ՝ սօլույարագ տա-
ղա էզգայօր : Վէ պունճիլէյին Ըլլահըն սէվկիւլիւ
օղլու՝ իւզէրինէ էզգարըլաճաղը խաչը՝ էէմման օլ
մահալէ սօլույարագ պայըլարագ կէօրթիւրտիւ : Վէ
Ըբրահամ՝ պիր էլինտէ ալթէշ վէ օպիրինտէ պըչ-
ագ ալարագ թէփէյէ տօղրու էզգայօր :

Օլա քի Ըբրահամ օլ իքի կիւնլիւք եօլու եիւրիւ-
տիւյիւնտէ , չօգ շէյ սէօյլէմէզ իտի . վէ օլա քի շիմ-
տի հիչ պիր շէյ սէօյլէմէյօր : Ըմմա չօգ տիւշիւ-
նիւր . վէ տիւշիւնիւր իքէն , գապիլ տիր քի օնուն
չէհրէսի՝ ճանըընըն սէլամէթ ու բահաթընը աճա-

յըպ պիր թարզ իլէ պէյան էտէր : Վէ գապիլտիր քի Յահակ՝ փէտերինին միւլահազասընը քէսմէքիւն թէմիյիպ՝ իքիսի պէրապէր սիւքիւթ կիտէյօրլար :

Ընմա էնձամ պու սիւքիւթ քէսիլմի :

Ովա քի պիր աղաճ ալթընտա նէֆէսլէնմէք իչիւն պիր տապիգա տուրույօրլար . աղաճ տալըրընտա գուշլար էօթէյօրլար , վէ սրգ եափրագլարը իլէ կիւնէչին չէօհլէլէրի ցնայօրլար : Վէ Յահակ՝ պապասը Ընրահամա սէցիլէիպ՝ Պապամ, տէմի . վէ օ՝ Յղթէ պէն օղլում, տէմի : Վէ օ տէմի քի՝ Յղթէ աթէշ վէ օտուն, եա պիւթիւն եանդա իչիւն գուզու նէրէտէ տիր : Յսանե 7 :

Պունճիլէյին սիւալա քի՞մ ճէվապ վէրէպիլիր : Պիլմիւն տիւնեատա պիր փէտեր վա՞ր մի քի՝ աթէշ իլէ պըչաղընը աթմասըն , վէ օղլունուն պօյնու իւզէրինէ տիւշիպ՝ կէօզ եաշլարընը իփրաթ իլէ տէօքմէսին : Պու սիւալա ճէվապ վէրէպիլէն պապա՝ Ընրահամ տըր : Փէք միւրիւվվէթլի Ընրահամ՝ սէսի տիթրէմէյէրէք վէ նուէթգու թուխթուլմայարագ՝ փէք միւնասիպ վէ փէյղամպէրլիք իլէ տօղու պիր ճէվապ վէրտի : "Վէ Ընրահամ տէտի քի՝ Ընզհա քէնտինէ պիւթիւն եանդա խչիւն գուզու թէտարիք էտէճէք տիր , օղլում:" Յսանե 8 :

Յսահակ քէնտի եիւքիւնիւ թէքրար ալըպ՝ էվվէլքի կիպի իքիսի պէրապէր կիտէյօրլար : Յնձամ մահալա վուսուսուլ պուլտուղար . տաղըն թէփէսինտէ իտի, վէ ատէմին սաքին օլմասընտան ուզագ իտի : Պապիլ տիր քի՝ աղաճլար տահա քէսիլմէմիշ , վէ ինսան ատըմլարը իզէրէի կէօրիւնմէյօրլար : Ընրահամ տուրմայընպ՝ քէնտի իշինի պաշլար : Պուրպան եէրինի հազիր էյտի . մէզպահ եափտը . վէ Յսահ

Digitized by Google

հակըն կէթիբտիյի օտուն լարը ալըպ՝ մէզպահըն իւ-
զէրինէ թէրթիպ իւզրէ գօտու՝ չաթտը : Շիմտի
հէր շէյ հաղիր օլտու , «ամմա պիւթիւն եանմա ի-
չիւն գուզու՝ նէ՞րէտէ տիր» :

Օլա քի Խոսհակ պիր աղաճ ալթընտա բահաթ
էտիպ՝ քէնտի իզդէթլու փէտէրինին էթտիքլէրինի
կէօզէտիյօր , վէ Ալլահըն թէտարիք էտէճէյի գու-
զու նէ օլա տէյիւ՝ թաճճիւպ էտէյօր: Վէ օնա քի՞մ
խապէր վէրէճէք , չիւնքի վագթ կէլմիշ տիր , վէ
չիմտի Խոսհակ հէր շէյի պիլմէլի : Ա՝ոսլահաթը օ-
նա Ալլահ՞տ մի անղլատապիլիր . էվվէթ , Ալլա-
համ անղլատա պիլիր . «զիկրա Ալլահամ Ալլահա
շիւքր էտէրէք» իման իլէ գուվվէթլի իտի՝՝ տէյիւ
Պօղոս ըխտուլ պույուրուր : Ի՞օ . Դ . .20 , 21 :
Շիմտի քէնտի սէվիյիլիւ օղլունա կէլիպ՝ եանրնտա
օվթուրուր , վէ օլա քի (չիւնքի պիլմէզլիզ) պու
թարղ իլէ սէօյլէյօր . Պանա գուզո՞ւ իչիւն մի սիւալ
էտէյօրսուն՝ : Ինչ գուզում՝ սէվկիլիլիւ օղլում Խոս-
հակ , Ալլահըն թէտարիք էթտիյի գուզու սէն քէնտի-
տին սին : Իմտի օղլում՝ գօրգմա , վէ գալպին հիչ
սարսըլմասըն , իլա Ալլահա պիւթիւն իլթիգատ իլէ
թէվէքքիւլ էյլէսին : Ա՝էն պէնիմ տէյիլ սին , սէն օ-
նուն սուն . վէ օնուն հէմ պանա հէմ սանա վէրտիյի
վաղիր փէք չօգ՝ փէք ազիմ տիրլէր , վէ չիպհէ
եօգ քի հէփիսինի իճրա էտէճէք տիր : Իմտի օնուն
ազիզ էմրինէ իթաաթ էտէլիմ , վէ պիզի էօլ-
տիւրիւրսէ տախի , օնա կիւվէնէլիմ :

Խոսհակըն վագթը եօգ քի չօգ միւլհազա էթ-
սին : Ա՝աքին կէօրիւնմէզ քի քէնտի էօմրիւ իչիւն
ըչճա էթտի , եախօտ գաչմաղա չալըշտը . իլա
Ալլահըն իրատէթինէ՝ հէմ իզդէթլու փէտէրինին ա-

Digitized by Google

զնչ էմբինէ միւթիւ օլուպ՝ քէնտի էօմրիւնիւ գուր-
պան տէյիւ թէսլիմէթտի, Ալլահըն սէվկիւլիւ Օղ-
լու կիպի քի՝ "Ինձէ կէլիյօրում՝ ետ Ալլա-
հըմ, սէնին բիզանը էթմէք իսթէրիմ" (Գէղ. Խ.
7, 8), տէտի:

"Գուրպանը իփլէր իլէ մէզպահըն պուհնուզըրը-
նատէք պաղլա" տէյիւ (Գէղ. ճԾԸ-27)Կաւիմի պու-
յուրտու, վէ Ալբրահամ սէվկիւլիւ օղլունուն էլլէ-
րինի՝ գօլլարընը՝ օնու գուձագլամաղա չօգ քէրրէ
ուզանմըշ Հէման օլ էլլէրի իփ իլէ պաղլատը քի՝ օղլու
չապալանմասընն, վէ պիչաղընն աղզընտան սավուշմա-
սընն: Գուրուզ քի՝ օղլու Իսահակը պաղլայըպ՝ օ-
նու մէզպահա՝ օտունլարընն իւզէրինէ գօտու": Իս-
նէ 9: Ինձէ Իսահակ՝ միւթիւ օլան Իսահակ՝
փէհէրինին վէ վալիտէսինին սէվկիւլիւսիւ՝ պիւ-
թիւն տիւնեանընն իւմիտի, ինձէ մէզպահըն իւզէրի-
նէ պաղլանմըշ եաթայօր, վէ Փրիստոս կիպի էօ-
լիւմտէ միւթիւ օլույօր:

Վատիլ տիր քի՝ Ալբրահամ օղլունու չէօքիւրթ-
տիւ, վէ սօլ էլի իլէ պաշլընա նահրշարագ՝ օլտքի
պիր տագիգա տուրտու քի օնու էօվմէք իլէ մու-
հապէթինին սօն նիշանընը վէրսին վէ օնատան ալսըն,
պիրի տախի վալիտէսի Մարա իչլէն: Ալբրահամ
արթըզ պապա տէյիլ, ինանա տախի տէյիլ, էմմա-
պաղլըզը էմմ ինանըզը պիր եանա պրագըպ՝ դուր-
պան քէսիճինին աղըր պաշլըզընը ալտը: Անտէն
կէօզէնիւ վէ գալպինի կէօյէ տօղուս գալբրըպ՝
սաղ էլի իլէ պըչաղը էմման պասայօր իքէն . . .
էլինի մէլէք ԹուԹատս. օնուն էլինի էպէտի ահ-
տըն մէլէյի՝ ֆէրմանի իլահի իլէ ԹուԹատս:

"Իապիլն մէլէյի կէօքտէն օնա չ ղրրըպ տէ-

Digitized by Google

տիքի Աբրահամ՝ Աբրահամ՝ էլինի օղուննա սալ-
մա, վէ օննա հիչ պիր շէյ էթմէ: Խառնէ 12: Կէօ-
րինելուբ քի՝ օլ ղէմանն Աբրահամ չալըշըգտա պիր
չապալանմագ սեսի իշլէթուի. չիննքի օգուրուղ քի
«կէօզլէրինի գալտըրըպ՝ պագտը, վէ իշլէ արտըն-
տա սըգ չալըշարտա պուչնուղունտան թուրթուլմուշ
պիր գօչ վար. վէ Աբրահամ վարըպ՝ գօչու ալտը,
վէ օննու օղլունուն եէրինէ պիւթիւն ճանմա գուր-
պանը սունտու»: Խառնէ 13:

Վէ Աբրահամ պու գօչու նէ՞ճան իլէ՝ նէ՞ շիւ-
քիւրլէր իլէ սունտու տէյիւ քի՞մ անկլայապիլիր:
Էմ թաճճիւպ՝ հէմ թէշէքքիւր՝ ֆէրահ՝ իման՝
գօրգու՝ իւմիտ՝ մուհապպէթ՝ արզու՝ սէվինճ՝ իպա-
տէթ՝ հէփիսի պիրտէն օլտու: Վէ Աբրահամ օլ
սաաթտա եէնէ ինսան օլտու՝ հէմ պապա. վէ շիւպհէ
նօգ քի՝ ջոգ սէվինճինաէն կիւլէր՝ աղլար, վէ Խա-
հակը գուճագլայըպ՝ սէվէր, օգլար, հօփէր: Ի-
սահակը պաղլայան իփի անիսէ էօգէր, վէ գօչու
հէման օլ իփ իլէ պաղլար: Ո՞հ, օլ գըսմէթլի
գօչ՝ Ալլահըն թէտարիք էթուիյի գուզու: Ո՞հ,
օլ իփ, օլ աթէչ, օլ պըչագ, օլ օտուն, օլ էօ-
լիւմ, օլ հայաթ, օլ տէվլէթ: Վէ Աբրահամ՝ հէմ
սէվկիւլիւ Խասակ՝ մէզպահըն եանընտա տիւշու-
նէրէք սիւքիւթի տուրույօրլար իսի, թաքի Ալ-
լահըն գուզուտսունուն հէր պիր թարաֆը քիւլ օ-
լունճայա գատար հագըլընճայատէք, վէ Ալլահըն
մէզպահընտա օլան աթէչ սէօյինինճէյէսէք: Ո՞հ
մութլու Աբրահամա:

Ո՞յ գարնտաշլարըմ՝ պու նէ՛ կիւն իսի. նէ՛
գուրպան, նէ՛ էօլիւմ, նէ՛ գան իսի: Պու օլ գա-
նըն թէշպիհի իսի քի՝ 2000 գատար սէնէտէն սօն-

Digitized by Google

բա սայըսըզ կիւնահլարա պէտէլ տէօքիւլտիւ։ վէ նէ՛ մուխլու ինանանլարա։

Պու մատտէ իւզէրինէ միւթէաքիպ վազտա եի֊նէ սէօյլէյէճէյիզ։

Digitized by Google

ԱԲՐԱՀԱՄԸՆ ԻՄԱՆԸ

"Յետ եղեալ Աբրահամ՝ ընծեղեաւթ զլուսնթագ Յահաեղ սահագս , վճ վասլերի գասգու եսին՝ պիրկնիչնին սահագս , էի օնտա հաքգընա պինիլմիշ իսի էի՝ Սատա գիսբկիկի Յահակա անըսմագ : Օ՞իբա Աստուն եօլիլերպին պիրկիլմիկ չ գասիր օլուսգահագ պիլիչիգիս՝ օգագան սահիչ օնտա ընմակին ալը": Ինպ • ԺԱ • 17—19 :

Ակերչէք քի Աբրահամ քէնտի օղլունտա պօղազլամատը , օնուն պաշընը քէսիպ գանընը տէօքմէտի : Ամմա պուննու էթմէյէ հազիր օլտուղու իչիւն , Աստուն էմրինի իճրա էթտի տէյիւ գապուլ օլունտու : Վէ Աբրահամ էյէր օղլունուն գանընը տէօքսէ իտի , գապագաթը՝ գումիլ օլմազ իտի : Նահակ Աստուն իտի • վէ Աստուն հագդը վար իտի քի՝ օնու պու տիւնեատան գալտրսըն , էյէր նէ թարզ իլէ խօշ կէօրիւնտիւ իսէ , վէրէմ՝ իհսալ՝ հիւմմա իլէ , եախօտ աթէչ գըլըճ՝ եըլտըրըմ իլէ գալտրրապիլիր իտի : Օնուն հագդը վար իտի քի՝ պու խըզմէթտէ պիր ազիզ մէլէք գուլլանսըն , նիճէ քի պիր կէճէ 185,000 ասքէր գըրմադա գուլլանտը : Դ փադ • ժթ • 35 : Պու խըզմէթտէ Աստուն պիր ազիզ մէլէք գուլլանտը , վէ պիր ազիզ աատէմ գուլլանմազ մի : Պիր մէլէք եա պիր աատէմ՝ սալթ Աստուն էմրինէ իթտաթ էթմէյէ տիր , վէ օնտան պաշգա էտէճէյի չէյ եօգ սըր : Գ փատիշահլար Ի• 35 , 36 օգուրուղ քի՝ փէյդամպէր օղուլլարընտան պիրի քէնտի արդատընա Տապպըն սէօզիւ իլէ տէտի քի՝ վէրէմ էյլէ պէնի վուր , վէ օլ քիմ-

Digitized by Google

սէ օնու վուրմաղա իմիհինա էյլէտի։ Լմտի օ օնա ատի քի՝ Լապլըն սէօզլունէ ինա աթ էթմէտիյին իչիւն՝ իշթէ պէնիմ նանըմտան կիտէր իքէն, սէնի պիր արսլան վուրաճագ տըր։ վէ պէօյլէ օլտու։ Ով փէյղամպեր օնա բէճա էթտի, նալպարտը, Ղլա-հըն էմրի իլէ սէօյլէտի, վէ գօրգուէտու, ամմա օ իմհինա էյլէտի. վէ օնու պիր արսլան պու-լուպ էօլտիւրտիւ։ Իշթէ Վիհտպի Շէրիֆին պույուրտու ղունա կէօրե (ա փոխ. ժե. 22) "ի-թաաթ գուրպանտան՝ վէ տինկիլէմէք գօչլարըն նա-զընտան էյի տիր"։

Պունտան էվվէլքի վազտա Ղբրահամըն իմհինա-ու թէճրիպէսինի պիրեր պիրեր նագլ ու հիքաա-յէ էթտիք. վէ օնու թէքրար թաֆսիլէն սէօյլէմէք՝ հաճէթ տէյիլ տիր։ Ղմմա Ղբրահամըն էօրնէյին-սէն պիր գաչ իպթիզալը շէյ էօրբէնիրիզ։

1. Ահդ ֆան՝ նէ՛պէր պէյնէ էօյբէնէբիզ։

Ղբրահամ էյէր իմանսըղլըգ գուվվէթ ու հիւք-միւ ալթընտա օլսա իտի, քէնտի օղլունու սուն-մազ իտի։ Ղյէր եալընըզ կէօրիւնէն վէ զէմանէ շէյլէրե պագսա իտի, քէնտի օղլունու սունմազ ի-սի։ Ղյէր Ղլլահըն վար օլտուղունա՝ սըֆաթըզ-զաթլարընա՝ գուվվէթլէրինէ՝ իլմինէ՝ կէրչէքլիյի-նէ՝ քէլամընա՝ վատլարընա վէ կէլէճէք օլան Կուր-թաբըշըյա իթիգատ ու իթիմատը փէք գավլի օլ-մասա իտի, քէնտի օղլունու հիչ սունմազ իտի։ Պօղոս բէսուլ՝ "Իման իլէ՝ Ղբրահամ իմհինան օ-լունտուգտա՝ Խասակը սունտու", տէյիւ պույու-րուր։ Ինու օլ փէք պէօյիւք իմհինէնընսան՝ օլ

Digitized by Google

եանաբ աֆէչ ֆուրունունեան սաղսէլիմ կէչիրէն՝ օնուն իմանը իտի։

Ա՛արկոս Ժ. 17–22 եաղըլը տըր քի՝ պիր կէնճ Քրիստոս Յիսուսի մէշտիղէ կէլիպ վէ օնա սիւալ էտիպ՝ «Կէ՞ էմէլիմի քի էպէտի հայաթա մալիք օլայըմ» տէտի։ Յիսուսիմիզ օնա տէտի քի՝ «Կէն վար իսէ սաթ, վէ ֆագիրլէրէ վէր, վէ կէօքտէ խազինէն օ-լաճագ տըր»։ Պու էմրի իշիտտիի կիպի՝ գա-սավէթ ու էլէմ չէքէրէք կիթտի։ Կաքին Աբրահամ պէօյլէ էթմէտի. չիւնքի օնուն իմա-նը վար իտի, ամմա պու կէնճին իմանը հիչ հօգ իտի։ Օնուն մուհապպէթի վար իտի, պու կէնճին մուհապպէթի հիչ հօգ իտի։ Պու կէնճ՝ տիւնեավիլիք՝ իմանսըզլըգ փատիշահլըղընտա ի-տի, Աբրահամ իսէ կէօքլէրին փատիշահլըղըն-տա իտի։ Պիրիսի տիւնեավի չէյլէրի՝ վէ օպիրիսի րուհանի չէյլէրի տիւշմէնիւր իտի. պիրիսի պու տիւնեա իչիւն կէչինիր իտի, օ պիրիսի ախրէթ ի-չիւն՝ էպէտիլիք իչիւն Աւլահ իչիւն կէչինիր իտի։ Պիրիսի գաւավէթլէնէրէք կիթտի, օ պիրիսի սա-պահտա՝ էրքէն գալգտը քի՝ ֆէրմանի ազիզ իճրա էյլէսին։ Պիրիսինտէն մահլուզ օլունան չէյ՝ եա-լընըզ օնուն մալը իտի, օ պիրիսինտէն մահլուզ օլունան չէյ՝ ճիւմլէ մալընտան պինլէրճէ պին քէր-րէ գըյմէթլիսի իտի։ Պիրիսինին մէշհուր ու հա-րաքէթի պաշգա իտի, վէ օպիրիսինին մէշհուր ու հարաքէթի պաշգա իտի։

Վէ՝ Ո՛յ գարնտաշլարըմ՝ պիզ իմանը Աբրա-համ՝ կիպի մի իլ, եօխսա օլ իմանսըզ կէնճ կիպի մի իլ։ Ահիհ իման նէ՛տիր տէյիւ՝ կէօր-տիւք. մուհապպէթ իլէ իշլէյէն՝ գալպի փաք

Digitized by Google

հաէն՝ տիւնեայը եէնէն իման նէ՛տիր տէյիւ կէօր-
տիւք : Իմամ իմանըմըզ վա՞ր մի՝ էյ գարընտաշ-
լարըմ • Ըբրահամ կիպի իման թէսլիի ալթընա-
տա մի՞իզ , եօխսա օլ կէնճ կիպի իմանսըզլըզ ի՞ն-
սիրաթը ալթընտա մի իզ :

2• Ալլահ հեր շէյէ վէճ էմմէ+ նէ ուէ պէյէ- եօյբէ-
նէրէզ :

Ըբրահամ հեր ղէման՝ հեր եէրտէ վէ հեր
խուսուստա՝ քէնտիսինի Ալլահըն իրատլընէ թէս-
լիմ էթտի : Ալլահըն էմր էթտիյի կիպի՝ քէնտի
ագրապասընը պրաղըպ՝ պիր ուզագ տիյարա կէօչ
էթտի • վէ օրատա պիր էվ եափմայարագ՝ չտրըտա
սաքին իտի • օրատա մէզարլըգտան մատա տէչ պիր
թօփրաղա մալիք տէյիլ իտի • Ալլահըն իսթէտիյի
կիպի հեր շէյտէն վազ կէչմէք՝ օնուն կիւճլէնէ կէչ-
մէտի : Վէ Ըբրահամըն էթտիյինէ կէօրէ՝ պիզ տա-
խի էթմէլի իզ • եանի հեր նէ քի Ալլահըն խրզմէ-
թի՝ իզղէթի եա իրատէթի պիզտէն թալապ էտիր-
սէ , օնու ճան ու կէօնիւլտէն վէրմէյիղ , վազ էթ-
մէլի իզ • քէնտիմիզի՝ գուվվէթ ու մալ՝ եվատ՝ պիւ-
թիւն էօմրիւմիզու օնա սունմալըյըզ : Էվիսի օ-
նուն տուր , պիզիմ տէյիլ տիր • վէ էվվիսինի
օնա վէ օնուն խըզմէթինէ սունմալըյըզ : Պունու
իմանը օլան Ըբրահամ էյլէտի • պունու օլ իման-
սըզ կէնճ էթմէտի : Վ՚է պիզ պու էթի քիչինն
գա՞ղըսընա պէնզէրիզ :

3•Ալահը պէ-ըէ՛ն գալ էյլ ուվվէ+ նէ ուէ պէյէ- եօյ-
բէնէրէզ :

Ալլահըն էմրինէ կէօրէ Ըբրահամ քէնտի վաթա-
նընը թէրք էթմէք իլէ , խալաթ կէօրմէյի քի՝ Ալ-

Digitized by Google

լահը քենտի խըսմ ու ագրապասընտան զիյատէ սէ-
վէր իտի • վէ քենտի օղլունու սունմագ իլէ , սա-
պիթ օլտու քի՝ Ալլահը քենտի սեվգիւլիս օղլուն-
տան զիյատէ սեվէր իտի• վէ օնու քենտի օղլունտան
զիյատէ սեվմէք՝ օնու քենտի ճանընտան զիյատէ վէ
հէր էյտէն զիյատէ սեվմէք՝ տէմէք տիր : Էնֆէն-
տիմիզ (Աա• ծ• 37) պույուրուր քի՝ ''պապայը
եա անայը պէնտէն զիյատէ սեվէն՝ պանա լայըգ
տէյիլ տիր• վէ օղուլու եա գըզը պէնտէն զիյա-
տէ սեվէն՝ պանա լայըգ տէյիլ տիր'' : Էմ տա-
խի (Ա•• ծգ• 26) պույուրուր քի՝ ''Վիմ քի
պանա կէլիր տէ՝ քենտի պապասընտան վէ անասըն-
տան վէ գարըընտան վէ էվլատընտան վէ քենտի
ճանընտան պիլէ իքրահ էֆէնտէզ , շայիրտիմ օլա-
մազ'' : Նտանի Ալլահ իչիւն հէփիսինի պրագմա-
հազիր օլմալըյըզ : Պունու իմանը օլան Իբրահամ
էֆէտի• պունու օլ իմանըզ կէնճ էֆէնտի : Տիւնեա-
նըն սայիլընտա Իբրահամ քենտի խըսմլարընը հիչ
սեվմէլ իտի , չիւնքի հէփիսինի թէրք էյլէտի : Վէ
ահիւնեանըն սայիլընտա՝ Իբրահամ քենտի օղլուն-
տան էյպէթ իքրահ էֆէնտի• եօխսա՝ օնու
պիւթիւն եանմա գուրպանը սունա՞ր մի իտի տէյիս
ահիւնէնիւրէր : Վէ օլչէհիտէր տախի քի՝ Վքինտոս
իչիւն էօմրէրինի էօլիւմէ թէսլիմ էֆէնտիլէր , տիւն-
եայա՝ քենտի ճանլարընտան իքրահ էտէն քիմսէյէք
կիպի կէօրիւնիւրլէր իտի : Պօղոս ըէսուլ՝ ''ճանընըմը
քենտիմէ գըյմէթլի թուէմամ'' տէտի : Կ••ի• 26:
Պօղոս՝ Վհրիստոսուն իսմինի՝ իչինի՝ խզգէթինի՝ փա-
ռչահլըղընը՝ գավմընը՝ քիլիսասընը փէք գըյմէթ-
լի թուէտու • լաքին քենտի նէֆսինի՝ քենտի
էօմրիւնիւ գըյմէթլի թուէմատը • հէփիսի Վհրիս-

Digitized by Google

տոս իչիւն սարֆ օլունսուն : Այ սէվկիլիլէրիմ՝ պու խուսուստա Պօղոսա՝ Աբրահամա պէնզէր մի- սինիզ, եօխսա օլ մուհտապէթսիզ կէնճէ մի պէն- զէրսինիզ :

4 • Վաճառվելն ոչ ինկնէլ վաքիընդա՝ Աստուծն էրսոփ- ընինէ էլճաղ եմրե+ նէ՞ պէզ պէյէ- եօյրենէրիզ :

Աբրահամ փէք աղըր ձէֆա չէքտի , ամմա հիչ մըրըլտանմատը , ճահիլլիք էմմէտի , խօշնութսուզ- լուգ կէօսթէրմէտի : Էր չէյի Աստուծն իլմինէ վէ կէրչէքլէյինէ պրագտը : Աբրահամըն էլինա- առէ Ագիզ Վիթաղ եօգ իտի • Կէվըրթ՝ Ինճիլի Շէրիֆ հիչ եօգ իտի : Պաւթին՝ Յոթուն՝ Պօ- ղոսուն միւպարէք վէ խօշնատըրան վէ չօգ թէսէլ- լի էտէն սէօզլէրինի հիչ օգուտմատը : Ամմի պիզիմ իթաաթըմըզ Աբրահամըն իթաաթընատան տահա ա- զիմ օլմալը տըր • եօխսա՝ գապահաթըմըզ պէօյուք ափուր : Այ մինէթ ու գասավէթ չէքէն գարնտաշ- լար՝ վէ Աստուծն էթտիյինտէն էօթիւրիւ մըրըլտա- նանլար՝ Աբրահամ պագըն , վէ Ադգ Կաաալանըն ագիզ էմրինէ միւթիւ օլմազա էօյրէնին :

5 • Ինանմայընչա էօրնէյինօրէն՝ ըզնա-էլտէ պիր էյի պէր- էօյրենմէնլէգ :

Չօճուգլար էօլուր • մէզարիսթանտա փէք գըս- սա մէզարլար վար : Այ էլաքի պազըլարընըզ Ինա- հակ կիսի էվլատն ուզագ՝ պիր վալիտե ետա ագրապա հազիր տէյիլ իքէն էօլէսինիզ • Օլա քի՝ Ինա- հակ կիսի , չօգ վագիթընըզ օլմայաճագ քի՝ տուա է-

Digitized by Google

տէսինիզ, եա տօսթլարընըզա մէքթուպ լազասընըզ, եախօտ էպէտիլիք իչիւն հազիր օլասընըզ։ Լամի հէր չօճուգ տուխմա Լսահակըն հազիր պուլունտուղուս կիպի հազիր օլմալը քի՝ Ֆադգ Ֆաալանըն էմրինէ կէօրէ էօլսիւն, սէվամէթ իլէ կիթսին։ Լօլիւմիւն շէքլի հէր նէ օլուրսա՝հէր նէ գատար ափանսըզ օլուրսա, հէր նէ գատար հիյսէթլու թարզ իլէ կէլիրսէ, հէր չօճուգ՝ Լսահակըն էօրնէյինէ կէօրէ, ճան ու կէօնիւլտէն սապրը՝ շաղ օլարագ՝ էօլիւմիւնէտէք միւթիւ օլմալը տըր։ Լյ՛ չօճուգլար՝ հազիր օլուն քի՝ Ալլահըն խթէտիյի կիպի էօլէսինիզ։ Լյ՛ Քրիստոսուն խամինէ վաֆթիզ օլմուշ չօճուգլար՝ հազիր օլուն քի Քրիստոսուն եանընա կիտէսինիզ, վէ օնուն սէրայընտա՝ փատիշահլըղընտա Լսահակ իլէ պէրապէր սաքին օլասընըզ։

6. Ընթահմէն էմրնկան ո՞ ընէնչէ-պէսի՝ ալիմ պէրէ+ էն պէպէսի օլսոս։

Ալլահ օնուն թէճրիպէսինտէն չօգ էյլիք չըգար-տը։ Ֆէր չէյի կէօրէն Ադէնապի Ֆադգ՝ Ընրահամըն գալպինի՝ իմանընը՝ իթաաթընը պուլնտան էվվէլ պիլտի, ամմա Ընրահամ քէնտիսի պիլմէտի. վէ Ալլահ պու թէճրիպէ իլէ օնուն իմանընըն գոռվէնինի օնա պիլտիրտի, վէ օնուն իթաաթընը պիւթիւն ալէմէ էօրնէք տէյիւ կէօսթէրտի։ Վէ չիւնկիհէսիզ տիր քի՝ Ընրահամ պու իմթիհան ու թէճրիպէ իչիւն Ալլահա պին քերրէ պին շիւքր էթտի, վէ էպէտի թէշէքքիւր էտէճէք տիր։ Պիլնըսինիզ քի Ֆադգ Ֆաալա օլզէման քէնտի վատլերինի օնա եէնիլէյիպ կէնիչէտի, վէ եէմին իլէ սա-

Digitized by Google

պիթ էթտի : Խոսնէ 15—18 : Օվ առաջտա Ընբրա-
համ իվէրիյէ պապըլ՝ Փրիստոսուն կիւնիւնիւ
կէօրտիւ վէ սէվինտի : Օվ զէման անլատը քի՝ Ա-
լահըն թէտարիք էտէճէյի գուզու՝ տիւնեանըն կիւ-
նահընը գալտըրան գուզու՝ Ալլահըն Օղլու օլմալը :
Վէ օգուրուզ քի "ինանտը , վէ ծնա սաոտագահ
սայըլտը" : Վէ չիւսկէ եօգ քի՝ հիսապսըզ քիմ-
սէլէր , հէր գապիլէտէն վէ տիլտէն վէ գավմտան
գուրթուլմուշ քիմսելէր՝ էպէտի թէշէբբիւրլէր
էտէճէք քի՝ Ալլահ Ընբրահամը պու աղըր թարղ
իլէ թէճրիւպէ ու իմթիհան էթտի , չիւնքի օնլա-
րըն Հանալարընա փէք փայտէլի օլուր : Պիզիմ ճա-
նըմզատա փայտէլի օլսուն :

Վէ՝ էյ սէվգիլիլէրիմ , պիզիմ թէճրիպէմիզ՝
ճէֆիա՝ միհնէթ՝ հէփ էէքտիյիմիզ զահմէթ՝ հէմ
քէնտիմիզէ հէմ պաշգալարընա փայտէլի օլսուն :
Նէ գատար եօգ քիմսելէր՝ թէճրիպէլէրի իչիւն՝
գասավէթ՝ միհնէթլերի իչիւն Ալլահա թէշէբբիւր
էթտիլեր : Սաղլըգ իչիւն տէյիլ՝ իլլա խասթալըգ
իչիւն, զէնկինլիք իչիւն տէյիլ՝ իլլա փադիրլիք իչիւն
միւթէշէբբիւր օլտուլար: Պու պանա նէ զէնկինլէն-
տիրէն փադիրլիք իտի, պու պանա նէ շաշլանտը-
րան գասավէթ իտի , պու պանա նէ միւպարէք
խասթալըգ իտի տէյիւ եօգ քիմսէ տէյէմիյէրլեր :

7. Պոռ ձէյէբտէն պէշ եօրնէ+ ալըդ՝ թալղըդէտ գո-
պան էճեձէմ :

Ձանի գալղիմիզ մէզպահ օլսուն , մուհապպէ-
թիմիզ աթէշ օլսուն , վէ ճիւմլէ Ալլահըն էմրի-
նէ մուխալիֆ աէվտալարըմըզ գուրպան օլսուն :

Digitized by Google

Ջիւնքի պու միսիլիւ սէվտալարը գալսին չը-
գարմադ՝ պին գօչլար սունմադան զիյատէ մադ-
պուլ տուր : Պօղոս ըխտուլ (Կող· Գ· 5) պույու-
րուր քի՝ «Պու տիւնեայ՝ տայիր ազալարընըզը, փա-
հիշլիյի՝ մուրտարլըզը՝ չէհվէթի՝ քէօթիւ արզու-
յու վէ փուլթփէրէսթլիք օլան թամահքարլըզը
էօլտիւրիւն» : Ընլարը խաչլայըն , գուրսան է-
տին : Ֆէրմանի ալիշան օլսու պիզէ քի սնլարը
էօլտիւրէլիմ :

8· Ընբրահամըն էօնէյինդէն՝ Ալլահըն ղոպէր օլտա-
ղաչ տահապպէրինէ չէօքթուղ :

Ընբրահամըն Ալլահա օլան մուհապպէթի օլ գա-
տար ազիմ իտի քի՝ քէնտի օղլունու՝ պիրիձիք օղ-
լունու էսիրկէմէտի , իլլա ՝ազգ Քաալանըն ազիզ
էմրինէ կէօրէ վէրտի : Իմտի Ալլահըն պիզէ օլան
մուհապպէթինիզ ազիմ՝ նէ՞ աճայրդ իտի·զիրաքէն-
տի օղլունու՝ փէք սէվիլմիշ օղլունու՝ պիրիձիյի-
նի՝ պի էմսալ օլանը՝ հէփ կէօքլէրին սէվկիւլթու-
սիւնիւ՝ իքի ճիհանտէ էնալիմ՝ էն ազիզ վէ էն լայըգ
օլանը էսիրկէմէտի , իլլա հէփիմիզ իչիւն թէսլիմ
էթտի : Պիզ պիչարէ՝ սուչլու՝ նափաք՝ լայըգսըզ
կիւնահքարլար իքէն , Ալլահ պիզի օլ տէրէձէ
սէվտի քի՝ քէնտի օղլունու տէօյմէք իլէ մարազա
ատլտը· ճիւմլէ եարամազլըզմըզը օնա օղլաթտը :
Վէ մուհապպէթ պունտա տէյիլ մի տիր : Յով-
հաննէս ըխտուլ (Ա Յովհ· Դ· 9, 10) պույուրուր քի
«Պու հապպէթ պունտա՝ տըր , տէյիլ քի պիզ Ալ-
լահը սէվտիք» (տէյիլ քի Ընբրահամ Ալլահը սէվ-
տի, չիւնքի հէր շէյտէն զիյատէ սէվիլմէյէ լայըգ

Digitized by Google

ատը), "իլա քի օ պիզև սէվտի, վէ քէնտի օղլունու կէնահյարմըդ իչիւն քէֆարէթ կէօնտէրտի":

"Ա՜հմապէն պոնդա փըդ". վէ էօյլէ պիր մուհապէթ քի՝ պիլմէքտէն խարիճ տիր. պի էմնալ մուհապէթ տիր: Ալլահըն մուհապէթի Աբրահամըն մուհապէթինտէն՝ կէօք եէրտէն եիւքսէք օլտուղու գաւտար եիւքսէք տիր: Ընուն եիւքսէքլիյինէ քի՞մ եէթիշէպիլիր. էպէտ իւլ ասատ եէթիշէմէզլիզ:

Յամի էյ գարնտաշլարըմ, արթըգ Աբրահամ պագման, օնուն էօրնէկլինէ՝ օնուն մուհապէթինէ պագման: Ընուն մուհապէթի պիր չէյ տէյիլ տիր. Ալլահըն նիհայէթսիզ՝ պի էմնալ մուհապէթինէ պագըն. վէ "սէվկիւլիւ էվլաալար կիպի՝ Ալլահըն ուխդուձուլարը օլուն", եանի օնա պէնկզէր օլուն: "Կէօքլէրտէ օլան վէտէրինիզ քեամիլ օլտուղու կիպի քեամիլ օլուն":

Digitized by Google

ՍԻԴՈՆՈՒՆ

ՍԸՐԲՈՑ ԳԸՐՔԸ

«Ի՞մթ գաբը չկոչ՝ Էղբէնէն ուժգնէնէ չեօրէ եղկոչ»։ Գ փատի. ԻԷ. 15։

Էղիա փէյղամպէր քէնտի ժէմլէքէթինէն գաչէրը։ Իսրայէլին փատիշահը Ախաաբ՝ օվ փէք ևա-թամազ Աիդոնլու Յեզաբէլի գարը ոէյիւ. ալոը. վէ պու գարը՝ Աիդոնլուլարըն փուրթու Լահաղա իպատէթ էթտի, հէմ տախի էթտիրտի. Օվ զէ-մանն Ըագ Ալլահա սէճտէ գըլանլար՝ չօգ սը-պրնթը չէքտիլէր. գօվալանտըլար, էօլտիւրիւլ-տիւլէր։ Հիւպհէ եօգ քի՝ տիւրլիւ էօլիւմլէր իլէ գաթել օլունտուլար. մէսէլ՝ թաշլանտը-լար, գըլըճ ազգընտան կէչիրիլտիլէր, տէա-թէրէ իլէ պիչիլտիլէր, սուլարտա պօղուլտուլար, աղաճլար իւզերինէ ասըլըլլար, աթէշին քիւլ-խանընա աթրլտըլլար, էրըթըճը ճանավարլարտան փարէ փարէ օլտուլար։ Ախլըգտան էօլտիւլէր, հապսլարտա էօլտիւլէր, մաղարալարտա կիզլէնտի-լէր, հվլէրինի՝ միւլքլէրինի՝ տօսթլարընը պրա-ղըպ՝ քէնտի վաթանլարընտան գաչըրլար։

Օգուրուզ (Գ փատի. ՝ծը. 4)քի՝ Ալլահտան գօրգար պէյղամպէր Էբդիա «Ախիւզ փէյղամպէրը ալըպ՝ օնլա-րը էլլիշէր քիշի մաղարատա կիզլէտի, վէ օնլարը էքմէք վէ սու իլէ պէսլէտի»։ Էղիա փէյղամպէրի Ալլահ քէնտիսի կիզլէտի. օնու-ՙԱէրիթ տէրքէսին-տէ կիզլէտի, վէ գուզղուն տէտիքլէրի գուշլարտա

Digitized by Google

էմր էթաի քի՝ օնա հէր ասպահ հէր ախշամ էքե-
մէք իլէ էթ կէօթիւրէլէր։ Գնթէլոզ փէք չէախա իսի.
արդրլար՝ սիւրիւլէր ամընդուան՝ առաուզուպան
թէլէֆ օլաուլար, չօգ ատէմ առխի էլպէյտ էօղ-
ուս։ վէ չօգ չօգ վար քի՝ հաֆթաւարձա վէ այ-
լարձա չիէ պիր ախուլու էթ կէօրմէխլէր։ Ալքին
Նղնա փէյղամպէր հէր ասպահ հէր ախշամ էթ
եէաի։

Ղաաաբ փատիշահ օնու չօգ արար իսի քի՝ էյհէր
գընթլոզը աէֆ էթմէզսէ, հաղմուբ կէխ իրթմէզսէ,
օնու էօլսիւբէ։ քէնաի մէմլէքէթինաե վէ ճիմլէ
էթրաֆ մէմլէքէթլէրտե օնու չօգ արար իսի, լա-
քին պուլամադը։ Ղլահան վէ զուզդուն զուշլար-
ատն մատա՝ օնուն օլուզդու եէրի հիչ քիմսէ
պիլմէզ իսի։

Պիր վազթատան ասնկրա՝ օլ ատրէ ատախ զու-
բուուու, չիւնքի եէրտե հաղմուր օլմադը։ Ի-չ
հրլ ալըր այ հիչ հաղմուր վէ չիհ ատախ օլմադը։
Տէ քիչ սալթ իչ այ հա տօգուզ այ, իլլա զրզգ
իքի այ՝ հանի իչ հրլ ալըր այ չիհ վէ հաղմուր
օլմադը։ Ղ նէ կէօրիւնիւր քի սիւրիւլէրտէն վէ տա-
վարլարտան ատղ գալմըշ՝ փէք ազ իսի։ Ղքադը փա-
տիշահ չօգ հալազլուզ քի՝ պադը ամըլարը հէմ գա-
թիշահ չօգ հալազլուզ քի՝ պադը ամըլարը հէմ գա-
թրըլարը ատզլամպ ուս հէսի տավարլարընը զայ էթ-
մէսին։

Ղադգ Ֆատալա շիմսի Ղղհայը Ալիգանուն Ալարմ-
թա շէհրինե կէօնտէրսի, վէ օնա (Ուսանէ (8 «Ղշէ
օրատա պիր տուլ գարըլայա էմր էթտիմ քի՝ աէնի
պէտլէ յէ՛» ատէի։

Պու գարը քի՞մ իսի. շու Փէյղամպէրի պէտ-
լէյէն գարը քի՞մ իսի։

Digitized by Google

1. Պէր պոռ գործը էսպիսի էրի։

Ընուն գօճասը էսպիսի էրի։ Կա՞ վագր էսնիս, կա՞ խասթալըգ իլէ էսնիս, կա՞ շէքիլ ատմ իրի տէյիս մալնմիսիզ տէյիլ տիր։ Ալ զէման տուր գարըլար տայմա չօգ զահմէթ՝ վէ պաղը քէրրէ չօգ գուրմ տախի չէգտիլէր։ Ա՛յ օնլարըն արգասը՝ հիմայէթճիսի՝ ինթիգամ ալըճըսը օլմատըղը իչիւն, Ալլահ սէօգ վէրտի քի՝ օնլարըն հիմայէթ ու խնամա էտիճիսի քէնտիսի օլաճագ։ քէնտիսի՝ տուր գարըլարըն Ալլահը օլաճագ, չիւնքի օնտան գայրի օնլարըն իւիւտ էտէճէքլէրի եօգ իրի։

2. Պոռ պոռ գործը՝ պէր անո պոխէ էրի։

Ընուն իսմի՝ ֆամիլեասը՝ տգրատասը քի՞մ օլտուգլարը պէլլի տէյիլ տիր։ լաքին օնուն պէրէվլատասը վար իրի։ զամլըը չօճուգ պատասըգ իրի։ Ա՛յ օլ զէմանէ ատմէլէր արաստնտա՝ տուր գարըլարըն մէրհամեթ պուրմատըգլարը կիպի, էօքսիւգլէր տէ մէրհամեթ պուրմազլար իրի, իլլա հէր տիւրլիւ նահատըղա միւսլիէլա իրիլէր։ Ա՛յ աքին Ալլահ սազիմ իւղղան՝ հէմ տուր գարըլարըն Ալլահը վէ հադքիմ՝ հէմ էօքսիւգլէրին փեհէրի տախի թէսմիյէ օլուռնտու։

3. Պոռ պոռ գործը՝ ֆէյ ֆոգէր էրի։

Ընղնա փէյղամպէր՝ Ադիմնուն զէնկին պաղիրկէանալարընտան պիրինէ՝ եախօտ միւթէպէր ու բիճալարընտան պիրինէ տէյիլ, իլլա պիր փէք ֆագիր տուր գարըյա կէօնտէրիլտի, գապիլ տիր քի՝ օլ չէհրտէ օնտան ֆագիր պիր գարը եօգ իրի։ Ընդ-

Digitized by Google

ճապա էվվէլա վարիյէթի վա՞ր մի իտի եօգ մի իտի
տէյիւ պիլմէզիզ. լաքին չիմտի չօգ սըգընըլըտա ի-
սի: Տավարը՝ սիւրիւսիւ՝ խըզմէթքեարը եօգ իտի.
պիր ինէք՝ գօյուն՝ թավուգ՝ եումուրթա՝ պալըգ՝
փէյնիրի հիչ եօգ իտի. էքմէք՝ էֆ՝ եէմիշ՝ փիտէսի
պիլէ եօգ իտի. քէօմիւր՝ օտուն եօգ: Պու զավալը
գարը Եղիայա տէտի (Խանէ 12)՝ "Ալլահըն Իսպը
սաղ տըր քի՝ փիտէմ եօգ տըր, իլլա քիւփաէ պիր
ավուճ մօլուսու ուն՝ վէ տէսթիտէ ազաճըգ եաղ
վար. վէ իլճէ ինի օտուն տէվիհրտիմ քի՝ վարա-
յըմ օնու քէնտիմէ վէ օղլուդմա փիշնրէյիմ, վէ եէ-
յէյիմ, անտէն էօլէյիմ"։ Չարէ եօգ, իշնէ հէք
թէսէլլիտէն մահրում, փէք միւհթաճ գարը իտի:

4. Պո՞ պոռլ ֆարը Խըսայէլէ պէյէլ էտի:

Լէճնէպի գարը իտի, վէ Ալլահըն գամմնտան՝
Ըբրահամըն նէսլինտէն ասիյէլ իտի: Քնայֆէլէր-
աէն՝ մէլուն փուճփէրէսթէլէրտէն իտի. օլ փէք
եարամազ փուճփէրէսթ Յեզաբէլին էմշիէրթսի
իտի: Նահաղ փուճփէրէսթլիյի օրատան կէլմիշ ի-
սի, վէ Եղնա փէյղամպէր օրայա հօլլանտը: Ե-
ղիանըն ճանըրնը արայան Յեզաբէլ օրատան կէլ-
սի, վէ Եղնա փէյղամպէր քէնտի ճանըրնը Յեզա-
բէլին էլինտէն հըթզ էմմէք իչիւն օրայա հօլլան-
աը: Օնուն էն պէօյիւք տիւշմէնի՝ Յեզաբէլ իտի,
լաքին օնուն սըղընաճագ եէրի՝ Յեզաբէլին մէմլէ-
քէթի իտի: Յեզաբէլին օրատան Խըսայէլ տիյարը-
նա Նահաղըն փուճփէրէսթլիյինի կէմիրտիյի ի-
չիւն՝ Ալլահ Խըսայէլ տիյարընը պու ազիմ գըթ-
լուգ իլէ զիյարէթ էյլէտի: Լաքին Ալլահ Եղնա
փէյղամպէրի հէման պու մէքրուհ փուճլարընը մէմ-

Digitized by Google

լէքէթինէ հօլաստը, չքնաքի պու մէմլէքէթի Ալ-
հա հէբնէ գատար մէքքուհ իտի խէ տէ, Խրայէլ
տիյարը գատար մէքքուհ ատիլ իտի։ Լ՝ֆէնախ-
միզ պույուրտու քի (Ղ։ Դ։ 25, 26)՝ «Խրա-
յէլտէ չօգ տուղ գարըլար վար իտի, ամմա Եղիա
օնլարըն հիչ պիրինէ կէօնտէրիլմէտի, իլլա Սիդո-
նուն Սարեփթա չէհրինէտ պիր տուղ գարըլ-
կէօնտէրիլտի։

Ալ՝է ի՛յ գարընտաշլարըմ, վայ՜ օղ մէմլէքէթէ
քի օնտան Ալլահ քէնտի ատօրէլարընը վէ փէյղամ-
պէրլէրինի կէօնտէրիր։ Ալ՝ո՞յ օղ քիլիսէյէ քի օ-
նուն իչինտէ բուհանի վէ չալըշկան քրիսթիանլար
գալմայօր։ Էլիսիսի էօլուբլէրի հա պաշդա ևէրէ
կէօչէրտիքլէրի զէման, օղ մէմլէքէթի ախատ օղ
քիլիսէ՝ Ալլահըն ինայէթի ա՛պէրէքէթինէն մահ-
րում գալըր, վէ ասլա խայրահ կէօրմէզ։

5։ Պա՜ պու՜լէպը՝ Հուդէ Ալլահան էօղէպ պէղ է-
ըը ֆէ։

Օնուն՝ փուրփուրէսթիկինի նէ՞վագիթ վէ նէ՞ի-
չիւն պրագտըղը՝ մալիւմ տէյիլ տիր։ Կապիլ
տիր օնուն չէքտիյի ճէֆա ու մհնէթլէր՝ սըզլէթ-
լէր՝ օնուն ճանընա խայրլը օլսու, նանի օնուն
ֆիքրինի Ալլահա չէվիրտահ։ Լաքին հէր նասըլ
խէ, Յեզաբէլ՝ ադգ Թաալայա իպատէթ էտէնէ-
քի էօլտիւրիւր իքէն, պու գարը օնլարը գապու
էտիպ հրիգ էթմէյէ հազիր իտի։ Ալլահ Եղիայա՝
«Կադէ Ալիգոնուն Սարեփթասընա կիթ, վէ օրատա
ապքին օլ, իլքէ օրատա պիր տուղ գարըլայա էմր
էթտիմ քի՝ սէնի պէսլէյէ», տէտի։ Նահ 9։ «Լ՝ֆէ
եինէ՛», տէտի։ Կապիլ տիր քի գարը իշիտիր է-

քէն՝ Ալլահ օնուն քէնտիսինէ սէջլէյիպ էմր էթ-
տի քի օ՝ քէնտի կէօնտէրէճէյի փէյղամպէրի գա-
պու էյլէյէ. վէ գապիլ տիր քի՝ Ալլահ քէնտի
թագտիր ու թէսպիհլի իլէ Նղիայը գապու էթ-
տիրէճէյինի տէմիք իսթէտի: Լաքին հէր նասըլ ի-
սէ, պէսպէհլի տիր քի՝ Ալլահտան գօրգար վէ օ-
նուն հէր էմրինի իճրա էթմէյէ հազիր պիր գարը
իտի: "Վէ օ գալգըպ՝ Սարսիթայա կիթտի,
վէ շէհրին գափուսունա վարտըգտա՝ իշթէ օրատա
պիր տուլ գարը օտուն տէվշիրիր իտի": Ալլահ
քէնտի թագտիր ու թէսպիհլի իլէ Նղիա փէյղամ-
պէրի վէ տուլ գարըյը օրատա գավուշտուրտու:
Վէ Նղիա "օնու չաղըրըպ՝ Կէրեմ էյլէ պանա դապ-
տա պիր աղ սու ալը վէր, վէ իչէյիմ տէտի: Խառն 10:
Վէ օ կէթիրմէյէ կիտէր իքէն": Խառն 11: Նղիէ պու
գարընէ գատար միւրիւվվէթլի իտի: Օնուն ազիմ
օրգընթրսը վար իտի. ածղըգտան փէք զայիֆ օղուպ՝
էօլիւմէ փէք եագըն իտի: Լաքին Ալլահրն թագ-
տիր ու իլատէթինէ գարշը մըրդըտանմատը, վէ պու
էձնէպի տիլինճէյէ տախի տարըմատը. օնա սէյ-
մէզ իտի, քիւֆր էթմէզ իտի, չաղըրըպ տէմէտի
քի՝ "Սէն քիմսին քի՝ պէնտէն սու տիլէրսին. չիմ-
տի սու նէ՞րէտէ պուլունուր քի՝ սանա վէրէյիմ.
պէն սէնին խըզմէթքեարը՞ն մի իմ քի՝ իշիմի պը-
գատայըմ սանա խըզմէթ էտէյիմ. վար կիթ, պէն
տէ էօլմէքտէ իմ, վէ պէնի նի՞չիւն զէվզէնէրսին":
Լաքին օնուն գալսի հէր նէ գատար գատավէթ-
լի իտի իսէ տէ, պիր սէօզ սէօյլէմէյէրէք՝ ալչագ
կէօնիւլլիւք իլէ վէ չօգ միւրիւվվէթլի պիր թարզ
իլէ կիտէյօրուտու քի սու կէթիրսին: Պու սույու
պուշմագ իչիւն՝ գապիլ տիր պու գարը օղ սապահ

իւչ տէօրթ միլ ուզաղա կիթաի : Ընֆենտիմիզ պու-
յուրտու քի՝ ''Ցալընըզ պիր գատէհ սօուդ սու քիմ
իչիրիրսէ , կէրչէք աէրիմ սիզէ , իւձրէթինի սալ
զայ էթմէյէճէք տիր'' :

6 . Պո՞ ֆո՞լ գարը՝ Ընլահըն էօչլէնէ ապՀ էրիֆար
ա՞ էրիֆար էյլէր :

Գարը՝ պու եապանճը տիլէնճի իչիւն սու կէ-
թիրմէյէ կիտէր իքէն՝ Ընղիա օնա ''չաղըրըպ՝ Վէ-
րեմ էյլէ , պանա էլինտէ պիր լօգմա էքմէք տէ կէ-
թիր , տէտի : Վէ գարը՝ Ընլահըն Ցապ սաղ տըր
քի՝ էքմէյիմ եօղտուր , իլա քիւֆտէ պիր ավուճ
տօլուսու ուն՝ վէ տէսթիտէ ազաճըդ եաղ վար՝
վէ իչթէ իքի օտուն տէվշիրտիմ քի վարայըմ օ-
նու քէնտիմ վէ օղլումա փիշիրէյիմ , վէ եվ յէյիմ ,
անտէն էօլէյիմ տէտի . չարէ եօգ : Վէ Ընղիա օ-
նա տէտի քի՝ Գօրգմա , վար տէտիյին կիպի էյլէ .
լաբին օնտան էվվէլա պէնիմ իչիւն պիր քիւչիւք
էքմէք եափրաք պանա կէթիր , վէ քէնտին չէմ օղ-
լուն իչիւն օնկրա եափ : Օ՞նրա Ցտրայէլին Ընլա-
հը Ցապ պէօյլէ տեր քի՝ Ցա Ցապպըն եէր եիւզիւ
իւզէրինէ եաշմուր վէրէճէյի կիւնէտէք , ուն քիւֆ-
տէն տիւքէնմէյէճէք վէ տէսթիտէն եաղ էքսիլմէ-
յէճէք տիր : Ցմտի գարը կիտիպ Ընղիանըն սէօ-
զինէ կէօրէ էյլէտի . վէ չէմ օ՝ չէմ քէնտիսի՝ չէմ
քէնտի էվի պիր էյամ եէրլէր իտի'' : Ցոանէ 11—15 :

Ուն՝ քէնտիսի իչիւն պիլէ փէք ազ իտի , հիչ
եէթիշմէզ իտի : Ցաքին Ընղիա օնա՝ ''Ցվվէլա պէ-
նիմ իչիւն եափ , վէ քէնտին իչիւն չէմ օղլուն
իչիւն սօնկրա եափ'' տէտի : Պու սէօզ նէ՞ գա-

Digitized by Google

տարօրինակ իսի, միւմքինի մէրմէպէ կիւշ տէյիլ մի իսի :

Նֆէնտիմիզ պիր կէնճ իյիտէ՝ "Նէն վար իսէ սանի, վէ ֆագիրլէրէ վէր, վէ կէօքտէ խաչլինէն օլաճագ", տէտի : Նմմա օնուն իմանը՝ օնուն մուհամմէտի՝ օնուն իթաաթը հիչ եօգ իսի, վէ Ալլահ իսրահատու թէրք էտիպ քէնտի իշինէ կիմսի :

Ալլահ Աբրահամա պույուրտու քի՝ Աէնին սէվտիյին պիրիճիք օղլուն Իսահակը ալ, վէ ֆիլան տաղա կիմ, վէ օնու օրատա պիւթիւն եանմա գուրպանը սուն : Ալ է Աբրահամ սապահտան էրքէն գալդըպ կիմտի քի՝ Ալլահըն ազիզ էմրինի իճրա էյլէյէ : Օնուն իմանը վար իսի :

Նղնա փէյղամպէր պու գարըյա Իսպպ Ալլահըն իամի իլէ պույուրուպ՝ "Նվվէլա պէնիմ իչիւն եափ, վէ քէնտին հէմ օղլուն իչիւն սօն կրա եափ" տէտի : Ալ գարը՝ Աբրահամըն էմտիյի կիպի, Ալլահրն էմրի շէրիֆինէ իթաաթ էյլէտի : "Նմտի գարը կիտիպ Նղնանըն սէօզիւնէ կէօրէ էյլէտի" : Ալ փութփութրէսի թայֆէլէրտէն օլտու իսէ տէ, Աբրահամըն գըղը տէյիլ մի իսի : Աբրահամըն իմանընա մալնը տէյիլ մի իսի :

Պու գարը կէճիքմէյէրէք թէզ կիտի՛քի՝ Իսպպ Ալլահըն տօսթու պու նապանճը իչիւն պիր փիսէ եափա : Փէյղամպէր օնա "Նվվէլա պէնիմ իչիւն պիր քիւչիւք փիսէ եափ" տէտի : Վատպիլ տիր օ պեօյ-ս եափտը· գապիլ տիր չօգ կէօզ եաշլարը իլէ եափտը· լաքին գատավէթտէն տէյիլ՝ իլլա շաղըգտան՝ իմանտան վէ տուա թէչէքքիւրլէրինէն էմմէքտէն իսի : Նյ մուրլու պու ինանան գարըյա :

Digitized by Google

վէ էյ սէվկիւլիւէրիմ, իման տայմա չազլըգ վէ խէյրա կէթիրիր։ Իման՝ պու գարընըն գալմա-նի էօգ շաշլանտըրաը, վէ օնու հէմ էվինի էօ-լիւմանէն գուրթարտը։ Վէնտի նէֆսինի ինքնար էթտի, վէ Ալլահըն սէօզինէ կիւվէնտի. քէնտի էվինի ունուԹտու, վէ Ալլահըն ատ գալմըշ փէյ-ղամպէրինի գայըտը. վէ Ալլահըն տօսԹունա պիր փիտէ եափտըղը իչինե՝ Ալլահ օնա պին գաթ վէրտի։ «Ֆագիրէ ինայէթ էտէն՝ Թապպա էօսիւնճ վէրիր. վէ օնա էճրինի օէտա էտէր» տէյիւ Վհիթապի Հէրիֆ պույրուրուր։ Նմաթ. ծԹ. 17։ Ալրահամ քէնտի պիրիճիք օղլունու Ալլահա սունտուղու ի-չինե, Ալլահ օնա եէմին էտիպ սէօզ վէրտի քի՝ օ-նունէն զիւրրիյէթի կէզինե նըլտըղըրը գատար սա-յըսըզ օլաճագ։ Իմտի Ալրահամ քէնտի օղլու-նու Ալլահա սունմագ իլէ պիր շէյ զայ էթտի՞ մի. պիր զարար էչէտտի՞ մի։ Վէ պու գարը տօախի Ալ-լահա հէր շէյ վէրմէ իլէ, պիր շէյ զայ էթտի՞ մի, Խայր. իլլա պէր աքս հէր շէյ գաղանտը։ Լաքին էյէր Ալլահա հէր շէյ վէրմէսէ իտի, հէր շէյ կէ-րէք պու տիւնեատա կէրէք կէլէճէքտէ զայ էտէր իտի։ «Փէյղամպէր իսմի իլէ փէյղամպէր գապու-լ էտէն՝ փէյղամպէր իւճրէթինի ալըր» տէյիւ Ալ-ֆէնտիմիզ պույրուրտու։ Ա՞տ. ծ. 41։ Վէ Ալիդոնլու գարը պաւ իւճրէթի ալտը։

Վէ էյ սէվկիւլիւէրիմ՝ էյէր սիզ Ալլահըն պէրէքէթինի ալմագ իսթէրսէնիզ, քէնտինիզի Վհը-բիստոս իչինե վէ օնուն քիլնէսէի իչինե ինքնար էթմէլիսինիզ. հէր կիւն Վհրիստոսուն իչի իչինե քէնտինիզի ինքնար էթմէլիսինիզ, վէ քէնտի մէն-ֆաաթի նէֆսիյէնիզի հէր շէյտէն էվվէլ վէ հէր

Digitized by Google

չէյտէն զիյատէ տրամամալըսըրըզ։ Իման՝ սլղին գալպինիզն ինէմիզ էտիպ՝ ազիմ շազլըգ իլէ տօլտուրաճագ, վէ սիզն էպէտի միւսիպէմտէն խէլաս էտէճէք տիր։ Իմոի իմանըզդ օլման, իլլա իմանը օլուն, վէ Ալլահա՝ հէմ օնուն փէյդամպէրլէրինէ վէ խըզմէմճիլէրինէ հիչ պիր շէյ՝ օնլարա լազըմ օլան պիր շէյի էսիրկէմէն։

Ինսպիլ տիր քի պիւթիւն մէմլէքէթտէ օլ գալըտան զայրի պիր ինանան գարը նօգ իտի։ Վէ պու մէմլէքէթտէ՝ պու շէհրտէ՝ պիր գարը վա՞ր մի քի՝ քէնտիսի վէ չօճուգլարը աճլըգտան էօլմէք թէհլիքէսինտէ իքէն՝ վէ եալընըզ պիր ավուճ տօլուսու ուն գալմըշ իքէն, օնտան էվվէլա Ի՛րիստոսուն խըզմէթճիսի իչիւն եափըպ՝ քէնտիսի վէ չօճուգլարը իչիւն սօնկրա եափա։ Այդպէ՝ գօմշուլարընըզտա՝ ագթապանըզտա՝ քիլիսէնիզտէ՝ պէօյլէ պիր միւպարէք գարը վա՞ր մի։ Վար իսէ, հէփինիզ գալգըպ օնա վարըն, վէ օնա՝ Ալլահ մուժդու սանա, նէ միւպարէք սին տէյին։ Ալլահ փէք զայիֆ իմանըմըզը գուվվէթլէնտիրսին։ Ալլահ՝ փէք ազ իմանըմըզը արթըրսըն։ Վէ քիլիսէլէրին հէր ազասը՝ պու Այդոնլու գարը կիպի, իման սահիպի օլսուն։ Օնուն էլինտէ Թէվրաթ՝ Այզամիր՝ Ինճիլ Ճէրիճ հիչ նօգ իտի, ամմա գալպինտէ փէք գուվվէթլի իման վար իտի։ Վէ քիլիսէլէրին ճիւմլէ, ազալարը քի՝ պու Այդոնլու գարը կիպի իման սահիպի պուլունմազլարտա, օնուն կիթտի յի եէրէ վէ օնուն սաաուէթինէ նայիլ օլմայաճագլար տըր։

Digitized by Google

ՄԻԼԼԷԹԱԷ ՓԻՒՆԻԿ ԱՍՈՐԻ ՆԱՄ

ՊԻՐ ՎԸԼԻՏԻՆԻՆ ՀԻՐՔԻԹԼԻ ՏՈՒՐՔԱՑՆԷՆ ՉՈՓ ԹԻՒԻՐՔԻՐ

Ալ է Յիսուս օրպան Ըսէբա՝ Տի-բրա վը Ալիլեո ափր-
կերին՝ հիներ։ Ալ է իլին օլ ալինօրլարան պէր Վանանը
գարը ըսէբա օնա ըաղբարաք՝ Նա՞ Վասիլն օղլո Իապէ՝
պանա մերհամեր էյլե, բըզբա՛ ճինանին պէօյի-ա ապա ըէ-
յօ բուեակ։ Ընմա օնա հին պէր պեօղ ճելող վերակ. վը շա-
յէրվերի եանընա հելէպ օնա եալարաբաք պուրբէր իակ էի՝
Օնու ապը վեր, ըէյբ աբաբընճա ըաղբեյօր։ Ալ է օճվող
վերէպ՝ Պին Իսրայէլ եվինին ղայպ օլմօշ գեյուշլարընան
պաշեաբընա կենանբերլիակիմ պեակ։ Ընմա գարը հելէպ օնա
ալճակ եուերե՝ Նա Իապէ պանա իմրաբ եայե պերլիակ։ Ալ
օ ճվող վերէպ՝ Զօնա-գլարըն եւակեյինի ալըղ ևօշիե-լերե ան-
մաբ՝ եայ պեյիլ պէր պեակ։ Ալ օ պեակ էի՝ Պէվ եա Իապէ՝
էյնէն էևօշիե-լեր պախի ալ-լարընճա ասիբաբան պի-չին
ա-ճանիըլարաբ եերլեր։ Օլ ընման Յիսուս ճվող վե-
րէպ օնա՝ Նա՞ գարը իմանըն պեօյի-ա պի-բ, ամա խոնե-
պէյին հիպէ օլաուն պեակ. վը գըզբ օլ ասոնաբ ըէճա
պալ-լար՝՝։ Մատ. ԺԲ. 21—28։

Ա*ղաղուր վհամաթիպ ու փաբիսեցիները վրիատաս
էյէ միւճատէյէ էթաիքըէրինաե, ևֆէնտիմիզ օն-
լարը պըղաղըպ Տիւբաս վէ Սիդոն սէմթլերինէ կիթ-
տի։ Պաւբատա՝ փէ յղալմպէրին պուլյուբատ ղու կի-
պի, թայիֆէլէրին ըղըգլայմասը իշիւն նուբ օլտու։
Պուբատա՝ պու գարանըղգ մէմլէքէթին քէօշէսին-
առէ պիր գավալը գարը վար իտի քի՝ Յիսուսուն*

Digitized by Google

հագցընա իշխոխ՝ օնա իման էթոխ. վէ օնուն եա-
նընա կէլիպ՝ օնա ֆուրսաթ վէրոխ քի պիր ազիմ
միւճիղաթ իշլէմէ իլէ քէնոխ ճէլալինի պէյան էյ-
լէսին: Օ տախի գարըյա ֆուրսաթ վէրոխ քի՝
քէնոխ աճայիպ իմանէնըն գուվվէթինի կէօսթեր-
սին: Շիմտի՝

Պո՞ ֆարքընը ճինկինի՝
Օնո՞ Կրէտոսա էրիրին սէպէպի՝ վէ
Օնուն իմանընը էմրիհան ու ընճիլ-պիկինի՝ հէմ պալէպ
յէլմինի՝ տիւշիւնէյիմ:

1. Իշ պու ֆարը էճմ նոյ:

Իշ պու գարը Էնէհուտի թայֆէսինտէն՝ Էքրա-
համըն զիւրիյէթինտէն տէյիլ իտի, իլլա Էլ-
լահըն ճէմաաթընտան եապանճը իտի. պիր Կա-
նանլը իտի: Վէ Ա՝արիոստան (Է. 26) էօյրէնիրիզ
քի՝ Էունանիյէ տախի՝ հէմ միլլէթճէ փիւնիկ Է-
սորի իտի: Պու իսմիէր կէօսթէրիր քի՝ գարը ճէտ
պէ ճէտ հէր վէճհ իլէ փուրփէրէսթ թայֆէսին-
տէն օլմալը իտի: Օլ մէլուն սօյտան օլմալը իտի
քի՝ օնուն իւզէրինէ Նոյ Էլլահըն լանէթինի թագ-
րիր էյլէսի: Նոյուն թօրնու զէմանընտան թա
պու գարըյատէք՝ սէքսէն սիլսիլէ օլմուշ օլմալը ի-
տի. վէ աճապա պաշտան պաշա օնլարըն ճիւմլէսի
պիր տիւզիյէ փուրթփէրէթմի տի իտիլէր, մալիւ-
միւզ տէյիլ տիր: Ալաքին պին սէնէտէն էվվէլ
պու սէմթլէրտէ պիր փէք ֆագիր տուլ գարը վար
իտի քի՝ Էղնա փէյղամպէրի գապուլ էյմէ իլէ
փէյղամպէր լուճրէթինի ալտը: Շիմտիքի գարը՝ օլ

Digitized by Google

մէշտուբ տուալ գարընըն նէսլինաէ՞ն մի եօխսաս տէ-
յի՞լ մի տէյիւ՝ քի՞մ պիւլիր։

2. Պո՞ւ ֆարը Վրիստոս նի՞լան ելէր։

Ընու Վրիստոս նֆէնտիմիզ կէթիրէն սէպէպ
պու իտի քի՝ ընուն գըզը նափաք բուհտան թու-
թուլմուշ իտի։ Նանաը Վրիստոսա՝ "Կըզըմ
ձիննանէն պէօյիք աղապ չէքէյօր" տէտի։ Ընուն
գըզընըն կէրէք թէնինի կէրէք ձանընը չէյթան
զապթ էթմիշ իտի. վէ էյէր թէզ ընուն էլինտէն
գուրթուլմասա իտի, էպէտէն սէֆիլ ու պէրպատ
օլաճագ իտի։ Ամմի ընու Վրիստոսա կէթիրէն սէ-
պէպ՝ ընուն էվլատընըն սէֆիլլիյի իտի։

Վէ էյ սէվկիլիլէրիմ, պիզիմ էվլատըմըզ՝
տօսթ ու գօնշուլարըմըզընն արտընտա պիր քիմսէ՝
եօգ մի քի կիւնահընն վէ շէյթանընն գուվվէթ ու
հիւքմիւ ալթընտա տուր։ Վէ պու հալտէն էյէր թէզ
խէլաս պուլմազ իսէ, ճան իլէ վէ թէն իլէ էպէ-
տէն էզիյէթ ու իսքէնճէ չէքճէք տիր։ Ամմի օնլա-
րընն փէք սէֆիլ հալի՝ պիզիմ Վրիստոսա կէօթիւր-
սիւն։ Ընլարը շէյթանընն էլինտէ պրագալը՞մ մի։
Խայր, իլա պու գարընընն էթտիյի կիսի օնլար
իչիւն մերհամէթ տիլէյէլիմ. "Այ Թաւիթ օղ-
լու Իսապ՝ պունա մերհամէթի էյլէ. պէնիմ գըզըմ"
օղլում՝ պապամ՝ անամ՝ է լիմ եա տօսթում իս-
մանընզընզտա տըր, գայտսիկլիքտէ տիր. օնլարը
տիւնեավիլիք բուհու թուխուպ զապթ էթտի։ Վէ
պու նափաք բուհու սէնտէն ղայրի քիմսէ չէգաբապի-
լիր. ճանլարընտա օլան կիւնահ գուվվէթինի քի՞մ
գըրապիլիր. սէնտէն ղայրի քիմսէ գըրամազ։ Ամմի

Digitized by Google

ծնլարը զո րթար հա՛ Պաւիթ օղլու Խապպ՝ պանա մէրհամէթ էյլէ, վէ շու սէվտիքլէրիմի վէ գօնշու-լարըմը չէյլէնտըն էլինտէն խէլաս էյլէ :

3. Պա՜ թաբընըն իմանը պայի իմինհան ա՜ ընճըխա՜ ալանդա՜, ամմա պալխ ինտի :

Ի֊ֆէնտիմիզ պու բատա քէնտի ախվադընա մու-զայիր պիր հարաքէթ կէօսթէրտի : (Պու բուզ քի՝ (խանէ 23) պու գարըյա ''հիչ պիր սէօզ ճէվապ վէրմէտի'' : Ի֊ֆէնտիմիզ՝ քէնտիսինէ ճիւմլէ հագլաշ-մագ իսթէյէնլէրի տայմա գապուլ էթմէզ մի իտի : Վէնտիսինէ չաղրըմազտան էվվէլ՝ օնլարա ճէվապ վէրմէյէ, վէ սիլէմէզտէն էվվէլ՝ օնլարա իհսան էթմէյէ տայմա հազիր տէյի՞լ մի իտի : Ամմա շիմտի պու տէրտլի գարըյա հիչ բուխսաթ վէ ճէսարէթ-լէնտիրէն սէօզ վէրմէզ. օնուն տէրտինի կէօրմէյէք՝ օնուն ֆէրեատլընը իշլէմէզ կիսի կէօրիւնիւր : Օնա հիչ պիր մի րիւվայէթ կէօսթէրմէյօր, հիչ պիր ճէսա-րէ՛թ վէրմէյօր : Օնուն կէօզլէրի քի՝ տայմա տէր-տիմէնտլէրէ փէք աչըզ իտի, շիմտի գափալը կէօ-րիւնիւր : Օնուն գալպի քի՝ տայմա էյլիքքեան իլլէք իլէ փէք ըսըճագ իտի, շիմտի փէք սօուգ կէօրիւ-նիւր : Վէ պու նի՞չիւն օլսուս : Էքի սէպէպ վէրէ-պիլիրիզ : (1) Վրխասաս Ի֊ֆէնտիմիզ պու գարընընն իմանընը իսթիհսան էթմէք իսթէմէ : Էլլահ Էքբա-համը իսթիհսան էթմէտի մի. վէ ճիւմլէ խալղընը իսթիհսան էթմէզ մի : Պու իսթիհսան վասի-թասը իլէ օնլարըն իմանը չէմ պէյան օլունուր, չէմ գուվվէթ պուլուր : Վէ (2) Ի֊ֆէնտիմիզ՝ իգ-թիզասը օլմասընը թադտիրտէ, Ինէհուտիլէրէ թէօ-

Digitized by Google

քէղ եա սիւրչմէք գայասը օլմագ իսթէմիեի ։ Վէ պու գարը՝ Ընէհուտի թայֆէսինտէն, վէ Վադգ Ալլահա իպատէթ էտմէնլէրտէն օլմայըլ՝ փէք իզթիգաբը տը քի՝ օն իքի շայիրտլէր վէ հէփ ախէր հաղիր օլան Ընէհուտիլէր՝ կէօրսինլէր քի՝ պու գարը իման իլէ Ալլահամըն գրզը սայըլմազա լայըգ իտի ։ Վէ էյէրչի էձնէպի թայֆիֆէտէն իտի իսէ տէ ։ Ա՛հսանըն փատիշայլըզընըն նիյմէթ ու պէրէքէթլէրինտէն մահրում պրաղըլմասը՝ միւնասիպ տէյիլ իտի ։ Իմտի Նֆէնտիմիզ օնա բուխսաթ վէրտի քի՝ քէնտի իման ու մէշրէպինի օնլարա կէօսթէրսին ։

Նիհայէթ՝ շայիրտլէր գաբզընըն թահղիզլինտէն ուսանմագ իլէ , օնուն հագգընա պիր սէօզ սէօյլէմէյէ իլէրի կէլիպ՝ օնուն չէֆսանէձըսը օլտուլար ։ Վէ շիւպհէսիզ տիր քի՝ գարը Շէմտի քէնտի միւրատընա նայիլ օլմագ իւմիտի իլէ սէվինէրէք , տահա իլէրի կէլտի ։ Վէ կէօզլէրինի Կրիստոսուն եիւզինէ տիքէրէք՝ ազիմ սիւքիւթ իլէ օնուն ճէվապընը պէքլէյօր ։

Նֆէնտիմիզ օնլարա՝ "պէն կէօնտէրիլմէտիմ, իլլա Իսրայէլ էվինին ղայբ օլմուշ գոյունլարընա" (Մաթէ 24) տէտի ։ Նանի պու գարը Ալլահըն խաս գավմընտան օլմայըգ՝ օլ գավմա մախսուս օլան պէրէքէթլէրինտէն հիսսէտար օլմաղա նիհ՛ճէ ումմաթիլիր ։ Պու ճէվապ օնլարըն աղզընը գափաթտը ։ Վէ օնլարըն սէօյլէյէճէք արթըգ հիչ պիր սէօզլիւ գալմատը ։ Շիւքրլէր օլսուն քի շայիրտլէրտէն վէ ազիզլէրտէն ասա էյի չէֆսանճըմըշ վար ։

Ալմմա գարընըն աղզը գափանմատը ։ Օնուն իւմիտի՝ օնուն ճէսարէթի քէսիլմէտի ։ իլլա օնուն ի-

Digitized by Google

մանը՝ թէձրիւպէտէն տահա զիյատէ գուվվէթլէ-
նիր կէօրիւնիւր: Վէ (խանէ 25) "օ կէլիպ օնա սէճոէ
էտէրէք՝ Ւա՞ Ռասպ՝ պանա իմտատ էյլէ" տէտի:
Կարը տահա եագըն կէլտի. օնուն այաղընա գա-
փանտը, օնա սէճոէ էմտի. վէ պիւթիւն գալվինի
պու իւչ տէօրթ սէօզ իլէ պէյան էյլէտի, "Ւա՞
Ռասպ՝ պանա իմտատ էյլէ":

Վէ էպէտէն միւպարէք Յիսուս՝ շիմտի օնա նէ՞
տէտի: Ւնանըրը՞ մի քի շիմտիքի սէօզիւ էվվէլ-
քինտէն տահա զիյատէ սէրթի իտի, օնուն գալվի-
նի գըրաճագ սէօզ իտի: Ւշիթէ տինլէյին. (խանէ 26)
"Վէ օ ճէվապ վէրիպ՝ Զօճուգլարըն էքմէյինի ա-
լըպ քէօփէքլէրէ աթմագ՝ էյի տէյիլ միր" տէտի:
Այն ֆամիլիատան տէյիլ իքէն, նէ՞ հագգըն վար
քի՝ չօճուգ էքմէյինտէն հիսէտսըզ օլսաըն: Ւհէօ-
փէքլէրի պէսլէմէք իչիւն՝ չօճուգլարը քէնտի էք-
մէքլէրինտէն մահրո՞մ մի գօյալըմ: Այն մուր-
տաբ փուխթիէրէսթէլէրտէն տէյի՞լ մի սին: Ւլլահ՝
էձնէպի թայֆէլէրի բէտտ է՞թմէտի մի. վէ Ւհ-
տիլէրի քէնտի խաս գավմը տէյիւ սէ՞չմէտի մի:
Այզ Ւհտիլէրին նաղարընտա քէօփէք կիպի սի-
նիզ, վէ պէն քէնտիմ օղ միլլէթտէն իմ քի սիզէ
քէօփ՛էք տէրլէր. հէմանօղ միլլէթտէն իմ քի Ւ-
լահըն չէրիմէթը օնլարա վէրիլմիշ տիր, վէ փէյ-
ղամպէրլէր օնլարա կէօնտէրիլմիշլէր տիր, վէ Այ-
սիահընըն հագգընտա օլան հէփ վաթլէր օնլարընն էլինէ
թէսլիմ օլունմուշ տուր: Ւսմի սէն բէտտ օլունմուշ
նափաք թայֆէտէն օլտուղուն հալտէ, նէ՞ հագգըն
վար քի՝ պու խաս պէրքէքլէթլէրտէն հիսսէ ալմագ
իչիւն պանա կէլէսին:

Ւսմա պու Քանանըը գարը՝ էյէր փիք ալմագ

Digitized by Google

կէօնիւլլիւ օլմասա խոր, պու շէյլէրին եիւզ փայընէն պիր փայընա պիլէ տայանամազ խոր. իւլա փէք խորսլանըզ՝ քիւֆր էտէր խոր: Պու՝ նա՞սըլ ատէմ տիր տէր խոր: Պէօյլէ սէրթ ատէմ՝ պէօյլէ գապա սէօզ սէօյլէյէն քիմսէ պիւթիւն էօմրիւմոե հիչ կէօրտիւյիմ եօզ տըրը: Այլեր պանա պիր էյլիք էթմէք խոլ էմէզսէ խոր, փէք կիւզէլ. էթմէսին: Ա՞քլին նէ՞ հաձէթի վար խոր քի՝ ձինսիմի՝ սօյուտու եիւզիւմ վուրուպ պանա քէօփէք տէսին: Պէն մաշալլահ Այհուտի գատար էյի իմ. վէ տէյիլ իսէմ տէ, էձնէպի Թայֆէտէն տօղտուղում պանա գապահ՞թ մի տիր:

Ա՞քլին պու գարը տիւնեակի՝ մաղլուբ՝ իմանսըզ տէյիլ խոր, իլա գալպի գըրըլմըզ՝ եէնիտէն տօղմուշ՝ Ա՞լլահըն էվլատը օլմուշ պիր գարը խոր: Ռէնտխինի ղայէթ լայըգըզ սայտը: Ռը-բիտտուն օնուն հագգընա հէփ սէօյլէտիյի սահիհ օլտուղունու իդրար էյլէտի. վէ՝ «Պէյի ե՞ապ՝ էնսանքի քէօփէքլէր տախի աղալարընըն սօֆրասընատան տուշէն ուֆանթըլտըրան եէրլէր» տէտի: Պու օնուն վէրտիյի ձէվապ՝ փէք ադայըպ խոր: Ճէօյլէ սէօյլէմիշ կիպի օլուչօր քի՝ Այհիհ տիր ե՞ապ՝ քի պէն էձնէպի Թայֆէտէն պիր եարամազ կիւնահքեար իմ՝ վէ սէնին էվլատըն տէնիլմէյէ լայըգ տէյիլ իմ: Այհիհ տիր քի՝ պէն սէնին հուզուր ի՞ր իֆինտէ Հայվան կիպի օլուպ՝ սէնին խալդընըն պէրէքէլէրինէ նայիլ օլմազա Հագգըմ եօգտուր: Ա՞նքեար էթմէմ քի՝ քէօփէքլէրի պէօլէմէք իչինն չօճուգլարտան Լքէք ալընմասը ճայիզ տէյիլ տիր. ամմա սօֆրատան տիւշէն էքմէք գըրընթըսը՝ քէօփէքլէրէ մախսուս տէյիլ մի: Ընա-

Digitized by Google

բա՝ մախսուսէն սօֆրա ալէրընտա պիր նէր վէրիլիր քի տիւշէն ուֆանթըլէրի թօփլասընլար հէսինլէր։ Ջօճուգլարըն պապասը՝ քէօփէքլէրին տախի սահիպի օլմագ իլէ, քէօփէքլէր թաամլարընը օնտան պէքլէմէզլէ՞ր մի. էվլատ թաամը տէյիլ՝ իլա քէօփէք թաամը։ Խմտի պէն պիր պիւթիւն լգմէք՝ պիր տիլիմ խմէմէյօրում. Ֆագաթ սօֆրատան տիւշէն պիր թէք ուֆանթը խմէրիմ։ Ջօճուգլարը էգմէքլէրինանէն մահրում գօմայարագ՝ քէօփէքլէր պու տիւշէն ուֆանթըլէրի տայիմա եէրլէր։ Վէ սէնին գուտրէթին վէ մէրհամէթին օլ տէրէճէ ղանի տիր, վէ նէյմէթ ու պէրէքէթլէրին օլ գատար չօգ տուր քի՝ սէնին խաս դավըդն Խարայէլի պիր թէք նէյմէթ ու պէրէքէթտէն մահրում գօմայարագ սէֆիլ գրզում շիֆա վէրիպիլմէյին։ Խմտի էյլէ օլսուն քի՝ թաամդն էն էյիսի ջօճուգլարա վէրիլսին. էյլէ օլսուն քի՝ Վեսիանըն փատիշահլըղընըն պայլըճա պէրէքէթլէրի Նէհուտիլէրին օլսուն, էյլէ օլսուն քի՝ պէն պիր քէօփէք էճմէպի թայֆէ՝ մուրտար փուլթիփէրէսթ վէ պու ազիմ պէրէքէթլէրէ լայըգսըզ օլայըմ. Ֆագաթ պանա շու գատարճըգ բուխսաթ վէրիլսին քի՝ սօֆրանըն ալըընտա նամըպ սատէճէ պիր թէք գըրընթը ալայըմ։ Վէ շու թահգիր օլունմուշ փուլթիփէրէսթ վալիսէնին ղըզը եաշայաճագ, վէ իքիմիզ՝ Վեսիանըն մուպարէք իսմինէ էպէտէն համտ ու սէնա էտէճէյիզ։

Ինշ գարընտաշլարըմ, նէ՛ տիւշիւնիւրսիւնիւզ պիլմէմ, լաքին կէրէչէք քի պու բատա պիր գարը վար քի՝ կէօրիւշ իլէ տէյիլ՝ իման իլէ եիւրիւր։ Պու բատա պիր գարը կէօրիւրիւզ քի՝ ճիւմլէ միւշքիւլտէր

Digitized by Google

աէօքիւպ՝ քէնտի քէնտինէ եօլ աչար , վէ եագըն կէ-
լիպ՝ էպէտի պուտրէթի սըգը սըգըյա թուխարաք ,
Յակոբ կիպի՝ "պանա պէրէքէթ վէրմէյինճէ ա՛ւնի
պրագմամ՝" աէտի : Ծնվ. Լ. 26—28 :

"Օլ զէման Յիսուս ճէվապ վէրիպ օնա՝ Նա գա-
րը՝ իմանըն պէօյիւք տիւր , սանա իսթէտիյին կի-
պի օլսուն" աէտի : Խաչ 28 :

Ա՛ն պիր սուլթան կիպի Ա՛լլահ իլէ կիւրէշիպ գա-
լիպ կէլտին . վէ սէնտէն հիչ պիր շէյի էսիրկէ-
յէմէմ : Ա՛ղր նէ քի իսթէրսէն , տիլէ , վէ սանա
վէրիլէճէք տիր :

"Ալ է օնուն գըզը օլ սահաթտան շիֆա պուլտու" :
Խաչ 28 :

Ա՛յ էյէր պիզ կէօյէ կիմէմիյէ նայիլ օլուրսաք ,
շիւպհէ եօգ քի օրատա պու վալիտէյի վէ օնուն
գաըրիժուլմուշ գըզընը կէօրէճէյիզ :

Այ շիմտի պէնի տինլէյէն վալիտէյը , էյ հէվ
անալար , չօճուգլարընըզ իչիւն հէրարէթլի տուա
էյիմէ՞լիսինիզ : Պիր տուա էտէն վալիտի՝ քէնտի
էվլատընա նէ՞ թապիր օլունմազ պէրէքէթ սէպէ-
պի օլա պիլիր : Նմտի չօճուգլարընըզ իչիւն տուա
էտին , թա քի օնլարա պու վալիտե քէնտի գըզը-
նա օլտուղու կիպի , խէլաս սէպէպի օլասընըզ :

Digitized by Google

ՔՐԻՍՏՈՍԻՆ ՍԱՅՏԸՂԸ ԽԸՍԸՄԼԱՐ

"Ալ է օ ծնլոբա Ցեվոպ վերկոպ՝ Ալ յալէսէմ եսիօպ էոբընօպշ-
լոբըմ էլօ՛ պէբ պեսէ։ Ալ է վեէ վեվբէ՝ օծո՛ն եվրօֆըն-
պո օվնո՛բանլոբա պոէբըզ պեսէ էլ՝ Իշվիե վալէսէմ վէ
էոբընօպշալոբըմ։ Օ՛չբա հեբ էլմ Ընաահըն էբօպեվիվէ ե-
պեբսե, էոբընօպշաշըմ՛ վէ էբզէէոբընօպշաշըմ վէ վալէսէմ օ
պո՛բ"։ Ա՛արկ • Գ • 33 —35։

Պու սէօհպէթ փէք աճայլըպ տիր։ Ալ է պու սէօզ-
լէբ Ի՛բրիստոս Յչֆէնսիմիզնն սէօզլէբրի օլմազ իլէ՝
տիգգաթըմըզա շայէսթէ տիր։ Պուրատա էօյրէնի-
բիզ քի Ի՛բրիստոսուն փէք եագըն՝ փէք սէվիկլիլու
խըսըմլարը վար, վէ օնլարըն քիմ օլսուգլարը
պէյան օլուննուր, նանի ԸնահՀըն իրատէթինի հէր
քիմ էտէրսէ պու ազիզ խըսըմլըզ մագամընտա
սայլըլըր։

Իմտի սիւալ էտէլիմ քի՝

1 • Ընահըն էբօպեվիվ նէ՞ պէբ։

ԸնահՀըն իրատէթի վէ էմրի շէբիֆի պու տուր՝
քի Յիսուս Ի՛բրիստոսա ինանալըմ, վէ պիրի պի-
բիմիզի սեվէլիմ։ Օնուն իրատէթի պու տուր քի՝
Ի՛բրիստոսու գապուլ էտէլիմ. օնու էվիմիզէ տիւ-
քիանըմըզա՝ գալպիմիզէ շազլըգ իլէ գապուլ էտէ-
լիմ. օնուն Հիւքիւմէթինի՛ շէբիաթ ու նիզամ-
րընը՝ վէ օնուն ճիւմլէ ազիզ գավմընը գապուլ
էտէլիմ։ Օնու օլ գատար սէվէլիմ վէ օնա օլ
գատար իթիպար էտէլիմ քի՝ օնուն խաթրը իչիւն
հէփ մալիք օլսուղումուզ շէյլէրի թէրք էթմիք՝

Digitized by Google

ԷՕՐԻՒՄԻՒԼԻՒ պիւէ ԹԷՍԼԻՄ ԷԹՄԷՔ պիզէ կիւՃ
ՕԼՄԱՅԱՐԱԳ՝ պիզէ փէք ԼՍՕՇ՝ փէք ԹԱԹԼԸ ՕԼՈՒՐ։

Ն.ԼԱՀՂՆ ԻՐԱՏԷԹԻ պու տուր քի՝ ՔԷՆԱՐԻՄԻԶԻ
ԻՆՔՆԱՐ ԷԱԻԻ՝ ՕՆՈՒՆ ԻԶՊԷԹԻՆԻ ԱՐԱՅԱԼԻՄ, ՔԷՆ-
ԱԻ ՄՆՁԱՐԱԹԸՄՂ ԻՀՒՆ ԿԷՀՒՆՄԷՀԷՄ, ԻՒԼԱ ՎՐ-
ԲԻԱՏՈՍՈՒՆ ՀԷՐԲԷՓԻ ԻՀՒՆ ՎԷ ՕՆՈՒՆ ԻՒԻ ԻՒԷՐԻ ԿԻԹ-
ՄՔԱԻ ԻՀՒՆ ՀԱՀԱՅԱԼԻՄ. ՎԷ ՎԱԶԹԸՄԸԶԸ՝ ԳՈՒՎՎԷ-
ԹԻՒԻՀ՝ ՎԱՐԻՀԷԹԻՄԻԶԻ ՊՈՒ ՏԻՒՆԱՀ ԻՀՒՆ ՏԷՀՒԻԼ՝
ԻՒԼԱ Ն.ԼԱՀ ԻՀՒՆ ՎԷ ՎՐԻԱՏՈՍՈՒՆ ՓԱԱԻԼԱՀԼՈՂԸ
ԻՀՒՆ ԱԱՐՔ ԷՏԷՒԻՄ։

ՊՕՂՈՍ ԸՀՏՈՒՒ ՊՈՒՀՐ ԲՈՒՔ՝ "Ն.ԼԱՀՂՆ ԻՐԱՏԷ-
ԹԻ ՊՈՒ՝ ԷԱՆԻ ԱՂԻԶԻՒՒՆԻՂ ՏԻՐ" ԱՏԱԻ։ Ա ԹԱՒԷ.
Գ. 3։ ՊՈՒ ՏԷՄՔԸ ՏԻՐ ՔԻ՝ ԱՂԻԶ ՕԼԱԼԻՄ, ԱՂԻԶ
ԷՕՄԻՒԸ ՍԻՒ՝ԸՐԻՒԻՄ, ԻՒԼԷԲԻՄԻԶ ՓԱՔ ՎԷ ԳԱԼՎԻՄԻԶ
ԹԷՄԻԶ ՕԼՈՒՆ։ Ն.ԼԱՀ ԻՄԹԷՄԷԶ ՔԻ՝ ՆԱՓԱՔ ՎԷ
ՄՈՒԸՐԱԲ ԳԱԼԱԼԻՄ, ԻՒԼԱ ԵՄՐ ԷՏԻՐ ՔԻ՝ ԵԱՂԱՆԱ-
ԼԻՄ՝ ՎԷ ՀԷՐ ՆԱՓԱՔԼԻՔՏԷՆ ՀԷՔԻՆԻՒԼԻՄ. ՎԷ ՀԻՀ-
ՊԻՐ ՄՈՒԸՐԱԲ ՇԻՂԷ ՈՁԱՆՄԱՂԱԼԻՄ։

Ն.ԼԱՀՂՆ ԻՐԱՏԷԹԻ ՊՈՒ ՏՈՒՐ ՔԻ՝ ՔԷՆԱՐԻ ԱՄ-
ՄԷԼԷՐԻՄԻԶԷ ԿԻՒԼԷՆՄԷՂԷՐԷ ? ՎՐԻԱՏՈՍՈՒՆ ԼԻՂԱ-
ԳԱԹԼՈՒՆԱ ԹԷՎԼՔԲԻԻԼ ԷՏԻԼԻՄ. ՎԷ ՊՈՒ ՄԻՆՎԱԼ
ԻՒԶՈՒԷ ԽԷԼԱՍ ՊՈՒԼԱԼԻՄ՝ ՀԷՂԹԱՈՒՆԱՆ ԳՈՒՐԲԻՈՒ-
ԼԱԼԻՄ՝ ԿԷԼԷՃԼՔ ՏԱՐՂՆԼՈՁԱՆ ԳԱՀԱԼԻՄ՝ ՎԷ Է-
ՊԷՏԻ ՀԱՂԱԹԱՆԱՅԻԼ ՕԼԱԼԻՄ։

Ն.ԼԱՀՂՆ ԻՐԱՏԷԹԻ ՊՈՒ ՏՈՒՐ ՔԻ՝ ՕՆՈՒՆ ՀԻՒՄ-
ԼԷ ԹԷՆՊԻՀԷԼԲԻՆԻ ԿԷՕՀԷՏԻԿ ՀԼԹԶ ԷՏԷԼԻՄ՝ ԽԱ-
ԶԻՆԷԼԷՐԻՄԻԶԻ ԵԷՐՏԷ ՏԷՀՒԻԼ՝ ԻՒԼԱ ԿԷՕՔՏԷ ԹՕՀԼԱ-
ՂԸՂ՝ ՀԻՒԲԻՒՄԷԶ ՊԻՐ ՄԻՐԱՏԱՆ ՔԷՆՏԻՄԻԶԷ ՊԻՐ
ՀԻՍՍԷ ԷԱՒԷՂԼԻՄ, ԷՊԷՏԻԼԻՔ ԻՀՒՆ ԹԷՏԱԲԻՔ ԿԷՕ-
ԲԷԼԻՄ, ՎԷ ԷՊԷՏԷՆ ՄԻԱՊԱԲԷՔ ՎԷ ՏԱԱՏԷԹԼՈՒ ՎԷ
ՁԷՆԿԻՆ ՕԼԱԼԻՄ։

Digitized by Google

Ինքե Ալլահըն իրատէթի չէրիֆի պու՝ վէ պու միսիլու չէյլէր տիր։ Վէ շիմտի սիւալէտէլիմ քի՝

2 • Ալլահըն էրսուէնինէ էնուե՞ նէ՞ պէնե՞ տիր։

Ինու իճրա էթմէք տէմէք տէյիլ մի։ Ինու սալէհ պիլմէք քիֆայէթ էթմէզ։ Ձիլ վագի ո՛ նուն իրատէթինի պիլմէլի իզ, հօզ իսէ իճրա է տէմէզսէզ։ Ալքին Ալլահըն իրատէթինի պիլէն չօգ վար քի՝ ինու իճրա էթմէյօրլար։ Ինու իլէմ մէք եա իլհամ տիրմէք՝ ինու օգուտսուզ եա օգուտ մ՛ զ, ինու էօյրէնմէք եա էօյրէթմէք, ինու պիլմէք եա պիլտիրմէք, ինու տուշլունմէք՝ սէօյլէմէք՝ թէրճիւմէ էթմէք՝ վազ էթմէք՝ քիֆայէթ էթմէզ։ Վ՛րիտսոս Եփիկուրիոզ տէմէտի քի՝ Ալլահըն իրատէթինի պիլէնլէր՝ օգուտսուզ՝ վազ էտնլէր մադ պու, իլլա ինձա եփէնլէր մադպու տուրլար։ Կէրէկէք քի Ալլահըն իրատէթինի իճրա էթմէք իչլուն, ինու պիլմէլի՝ ինու էօյրէնմէլի իզ։ Վէ ինու էօյրէնմէք իչլուն, օգուտալը՝ տինլէմէլի թէֆթիշ էթմէլի՝ ազ գուլլանմալը իզ։ Ալքին ինու էօյրէնտիքտէն սօնրա՝ իճրա տախի էթմէլի իզ։ հօզ իսէ՝ նի՞չուն էօյրէնէլիմ։ Եփիկուրիոզ քէնտի շայիրտլէրինէ տէտի քի՝ "Էյէր պուն լարը պիլիրսինիզ, նէ՞ մութլու սիզէ էյէր օնլարը իճրա էտէրսինիզ"։ (Ցուվե • ժգ • 17։ Էմ տախի խալգա սէօյլէթքէն պու յուրտու քի "Եփիկուրիոսինն իսթէյինի պիլիպ տէ՝ թէտարիք կէօրմէյէն վէ օնուն իսթէյինէ կէօրէ կէօրմէյէն գուլ՝ չօգ տէօյլէճէք տիր"։ Ղո • ժթ • 47։ Վէ Եփիկուրիզ պուն ու տախի պու յուրտուզ՝ "Պանա հէր չէյ՝ Ղապ՝ եա՞ Ղապ

Digitized by Google

տէյէն՝ կէօքլէրին փատիշահլըղընա կիրէճէք տէ-
յիւ տիր, իլլա կէօքլէրուէ օլան փէտէրին իրա-
տէթինի իճրա էյլէյէն կիրէճէք տիր՝՝ տէտի ։ Ա՜ապ ։
Ը ։ 21 ։ Ո՞նուն իրատէթի շէրիֆինի եալընըզ պիլ-
մէլի տէյիւնիզ, իլլա մուճէլագա օնու իճրա տափի
էթմէլի իզ ։ Լ՚ֆէնտիմիզ տէտի քի՝ ՝՝Պու սէօզլէ-
րիմի հէր իչիտիպ օնլարը իճրա էթմէյէն քիմսէ՝
էվինի գում իւզէրինէ պինա էթմիշ ահմագ ա-
տէմի պէնզէյէճէք. քի եաղմուր էնաի, վէ ըս-
մագլար կէլտիլէր, վէ բիւզկիարլար էատիլէր, վէ
օլ էվի վուրտուլար, վէ եըգըլար, վէ օնուն եը-
գըլըշը պէօյիւք իտի՝՝ Ա՜ապ ։ Ը ։ 26, 27 ։

Լ՚Ո՞ւ սէվգիւլիւէրիմ՝ սիզ Ք՚րիստոսուն սէօզլէ-
րինի իչիթտինիզ, չօգտան պէրու իչիճտինիզ.
օնլարը իճրա էտէ՞յօրմուսունուզ, ճօխսա էթմէ-
յօրմուսունուզ ։ Ա՚էմաաթ եէրինէ նի՞չիւն կի-
տէյօրսունուզ ։ Ք՚րիստոսուն սէօզլէրինի սաղթ ի-
չինէ՞ իչիւն մի ։ Վասիլ տիր քի օնլարը իճրա
էթմէք նէյէթի իլէ հիչ կիճմէտինիզ վէ կիճմէ-
յօրսունուզ ։ Լ՚ակէր օնլարը իճրա էթմէզսէնիզ, օլ
գում իւզէրինէ պինա էտէն ահմագ սիզ սինիզ,
վէ սիզին գուրտուլմունուզ պինա՝ էլպէթթէ եը-
գըլաճագ տըր ։

Լ՚ամմա օնլարը իճրա էտէն քիմսէ՝ ագըլըը տըր,
քէնտի էվինի գայա իւզէրինէ պինա էտէն ատէմի
պէնզէր տիր. վէ օլ քիմսէ

3 ։ Ք՚րիստոսուն ալիչ պօյնա պօբ ։

Ք՚րիստոսուն խրատլարընան էն եագընը սա-
յըլըր. օնուն փէք եագըն խրատը տըր ։ Ո՞ քէն-

Digitized by Google

տիսի տէյօր քի՝ "Էէր քիմ Ալլահըն իրատէթի-
նի էտէրսէ, գարընաշըմ վէ գըզգարընտաշըմ վէ
վալիտէմ՝ օ տուբ" : Իմտի Վրիստոսուն շայիր-
լէրի օնա նէ գատար ետգըն տըրլար· օնուն գալ-
պինէ նէ գատար գըյմէթլի տիրլէր: Վէնտուլի
ալտըխինէ պէնտ էտէն պէնտլէր նէ գատար ա-
զիզ վէ գըյմէթլի օլմալը իտիլէր, վէ նէ գատար
մուհապպէթտէն տօլու օլմալը իտիլէր : Լաքին
քէնտուլի ճիւմլէ շայիրտլէրինէ պէնտ էտէն պէնտ-
լէր՝ տահա զիյատէ ազիզ վէ տահա զիյատէ մու-
հապպէթտէն տօլու տուրլար: Վէ պու աճայըպ
իզզէթ ու իհթիպար՝ հէփ ազիզլէրին տիր, ճիւմլէ
քրիսթիանլարըն՝ եանի ճիւմլէ իմանը օլան քրիս-
թիանլարըն տըր, Ալլահըն իրատէթինի ճիւմլէ
իճրա էտէնլէրին տիր: Էէփիսի Յիսուս Վրիստո-
սա պունճիլէյին եագըն վէ գըյմէթլի տիրլէր:
Օնլար օնուն իսմի չէրիֆինի թաշըյօրլար, օնուն
չէքլու սիմասընա թէպտիլ օլտուրլար, օնուն թա-
պիաթընա մալիք տիրլէր, օնուն ազիզ ֆամիլիա-
սընըն ազալարը տըրլար, օնուն փէք չօգ մուհապ-
պէթլուլէրի տիրլէր, օնլար հէր պիր վազթտա
օնուն էն եագըն իլհազլըղընա վէ օնուն իլէ սէօհ-
պէթ էթմէյէ բուխաապէթ մալիք տիրլէր, օնուն
ազիզ սօֆրասընա կէլմէյէ իզնլէրի վէ տավիթլէ-
րի վար, վէ օ՝ օնլար իչուն կէրէք տիւնեավի վէ
կէր՝ք էպէտի թէտաւիքլէր կէօրմիւշ տիւր :

Օնլար օնուն տուրլար, վէ օ օնլարըն տըր : Պիր
գաչ սէնէտէն էվվէլ՝ Ինկիլթէրրանըն գրալիչասը
Վիքթորիանըն պիր խրսըմը Ամիհանէյէ աղլամէթ
էթի· վէ Տէվլէթի Ալլիյէ օնա չօգ իքրամէթաի,
օնա սարայի հիւմայուն վէրտի, վէ ֆատիշահ քէն-

Digitized by Google

տիսի պիզդաթի օնաս թեչըիֆ պուլյուրտու : Վաքին էշ Քրիսթիան գարընտաշ, սանա տահա պէօյիւք իքրամ՝ կէօսթէրիլէճէք տիր :

Սողոմոն փատիշահ քէնտի վալիտէսինէ չօգ մուհապէթ ու բաղլէթ պէչան էյլէտի : Ովուրուզ քի՝ փատիշահ օնու գարշըլամաղա գալգաը, վէ օնաս թէմէննա էյտի, վէ թախթընտա օթուրսունճա՝ փատիշահըն վալիտէսինէ տախի թախթ գօնուլսուս, վէ օ՝ օնուն սաղընտա օթուրտու : Գ Փադ. Բ. 19 : Սողոմոն օնաս նէ՞ գատար չօգ իքրամ ու բաղլէթ վէ մուհապէթ կէօսթէրտի : Վաքին էյէր պիր քիւիսէ՞ պիր ճէմաաթի իչինտէ Ալլահըն իրատէթինի իճրա էտէն վար իսէ, օնաս տահա պէօյիւք իքրամ՝ վէ մուհապէթ կէօսթէրիլէճ՞ քի՝ տիր : Ով՝ Քրիստոս իլէ պէրապէր օնուն թախթընտա օթուրաճագ, քի օրատա հիչ պիր մէլէք տալա օթուրմատը :

Ամեն տրանըզտա Քրիստոսուն խըսմըարը վա՞րմի՝ ճէմաաթլարընըզըն իչինտէ Քրիստոսուն գարընտաշը՝ գըզգարընտաշը՝ վալիտէսի վա՞ր մի : Վէյէր վարսէ, սիզ՝ շիմտի հէր նէ գատար ֆագիր վէ թահգիր օլմունմուշ իսէնիզ, վէ զէնգին ու գումվէթլիլէրինթանըմտաըղը քիմսէլէր իսէնիզ, Իսուս Քրիստոսա անատան վէ գարընտաշ ու գըզգարընտաշտան, վէ տիւնեամվի հէր կէօնէ ագրապատան տահա եագըն վէ տահա գըյմէթլի սինիզ :

Վաքին քիմի՞ն գարընտաշլարը սընըզ : Պիր պէշզատէնին տէյիլ՝ պիր շահզատէնին տէյիլ՝ գրաճէչա Վ իբթիարանըն տէյիլ, իլլա պիւթիւն եէրին փատիշահընըն գարընտաշլարը սընըզ : Բապիլիէրին Նապուխնին՝ սուլթանլարըն Նուլթանընըն՝ փատի-

Digitized by Google

չոհլարըն փոսիշոհընըն խըսըմլարը սընըզ. ալ քի օնուն էլինտե հէր գուվվէթ վէ գուտրէթ վար. ալ քի քէնտի ավուճունտա փօրեաս վէ նօտաս բիւզկեար-լարընը թուլթար. ալ քի ավուճու իլէ Ավկիանոսը-րըն հէփ սուլարընը էօլէր, վէ թէրազիսի իլէ պէօիւք տաղլարը թարթար, վէ ճիւմլէ խըթէտի-կինի հէմ կէօքտէ հէմ եէրտե իճրա էտեր: Ինչթէ սիզ օնուն գարընտաշլարը սընըզ. վէ սիզէ տօ-գանան օնուն կէօզիւնիւն պէպէյինէ տօգանըր: Ինչ փէք ֆագիր օլան չայիրտ՝ սէնին գարընտաշըն փէք զէնկին տիր, վէ սէնի ղայէթ իլէ սեվէր. սէ-նի՝ քէնտին քէնտինի սեվմէքտէն փէք զիյատե սե-վէր, գօրգմա էյ ֆագիր գարնտաշ: Ալքին օնուն գարընտաշը վէ գըզգարընտաշը քիմ օլապիլիր:

"Էր քիմ"—քիմ օլըրսա օլսուն, զէնկին օլսուն եա ֆագիր, էրքէք օլսուն եա միշկին, իխթիար օլսուն եա չօճուգ, օգումուշ եա ճահիլ, հէր քիմ քի Ալ-լահըն իրատէթինի իճրա էտերսե, Ինրիատոսուն խըսըմը օլապիլիր: Նմոի Ալլահ քէնտի մուգատա-տես Նուհունու վէրսին քի՝ պիզի Ինրիատոս իլէ պու խըսըմլըղա պաղլասըն:

Ալ էյ գարընտաշլարըմ՝ էյէր Ինրիատոսուն խը-սըմլարը տէյիլ իսէնիզ, չէյլթանըն խըսըմլարը սը-նըզ. սիզին պապանըզ չէյլթան տըր, սիզ օնուն ֆամիլեասընտան սընըզ. օնուն էվլատլարը սընըզ. օնուն իլէ պիր սինիզ. վէ օնուն իլէ պէրապէր է-պէտի էգիյէթ չէքմէնին ազիմ Թէհլիքէսինտե սի-նիզ. վէ սօն կիւնտե Ինրիատոս սիզէ Ալիզի լթանը-մամ, պէնտէն իրագ օլուն տէյէճէք տիր:

Digitized by Google

ՔԻԹԱՊԻ ԾԷՐԻՓԻ ԹԷՓԹԻՅ ԷՊՄԷՍԻ՝

ՊՕՏՆՈՒՄԷՒՆՔ ՊՕՐԾ ՑԸՐ

Վէրնապնէրէ ընէֆրնէշ եարէն. զնէրա պէդ զանն եարէրպնէդ էն ծնըտը նէն եարէպէ հայարնա մալէ օզուրատուշ, էն պէնէմ էզէն զհարեն եարն ծնըտը պըր" : Յովհ. Ե. 39 :

Պուրատա զէրր օզուհան քիթանէրր՝ նպքի Ըհտըն՝ հանի Թէվրատ՝ Ա՛էզամիր վէ փէյղամպէրզէր քիթապը տըր: Պու քիթապը տախի Թէվրատ՝ Ըհտի Ըթիզ՝ Ասուրը Կիրք՝ Ըստուածաշունչ Թէսմիյէ էտէրիզ : Օլ զէման Ըհտի Ա՛էտիտ՝ Էնէնի Ըհտ՝ հանի Ինձիլի Շէրիֆ (Ըւեսարան)՝ եօգ իտի : Ըաքին շիմաի իքինի տէ՝ հանի հէմ Թէվրատ հէմ Ինձիլ, էվվիզտէ տիր : Վէ իքինինի տէ օգուրմալը իքինինի տէ Թէֆթիշ էթմէլիզ : Վ՛է պուռնու նի՞շիւն էտէյիմ տէյիւ՝ շիմաի պիր գաշ սէպէպ կէօսթէրէլիմ :

1. Կրիստոսոն եմրէ շէրիֆի տէր :
2. Պու էվլադ՝ հէր խուսուստա պէդդահըզզա շայեսնի տըր :
3. Կրիստոս իչէն շհատէն եարէր. վէ
4. Ինձիլ եարէպէ հայարն պուռնուշ :

1. Կրիստոս Ինճիլնի եմրէ եարէր էն՝ Ալլահըն էհսանըզ ընէֆրնէշ եարէմ :

Նէհուտիլէր՝ Ալլահըն Կէլամընը տէյիլ, իլլա Թաւրուտ քիթապլարընը Թէֆթիշ եարն տէրլէր՝

Digitized by Google

չիւնքի օնլար պու պոշ քիթապլարը՝ Աովսէս վէ փէյլամպէրլէրտէն չօգ զիյատէ մուհիմ սայարլար։ Նաքին պիզ Վրիսթիանլար՝ նէհուաէլէր կլպիօլը մայալըմ. օնլարըն տէտիքլէրի կիպի տէմիյէլմ. օնլարըն պուլյուրտուգլարը կիպի՝ հանի Ալլահըն Վէլամընը տէյիլ՝ իլա պապալարըն (Հայրապետլէրին) եազդըգլարընը թէվհիտ էտին տէյիւ պուլյուրմայալըմ։ Ինսան ճինսինէ՝ Սիզ Ալլահըն Վէլամընը անլայամազսընըզ պուլյուրմագ թապիրի՝ ճահիլլիք տիր, տիվանէլիք տիր, չիւնքի ինսան ագլընը քիմ եարատտը, ինսան ճինսինէ քէնտի Վէլամընը վէրէն Ալլահ տէյի՞լ մի։ Ամմի էյէր ինսան ճինսի՝ Ալլահըն Վէլամընը անկլայամազ իսէ, ատէմլէրին եազդըգլարընը նի՞ճէ անկլայապիլիր։ Ալլահ ինսան ագլընըն գապիլիյէճէքինի թէքմիլէն պիլիր, ամմա ատէմլէր թէքմիլէն պիլմէզլէր։ Վէ էյլէ խսէ, էյէր պիզիմ Նարատան Հազդ Կոտալա քէնտի իրատէթինի պիզէ անկլատամազ խսէ, ատէմլէր պիզէ նի՞ճէ անկլատապիլիր։

Վրիստոս Նէֆէնտիմիզ նէհուտիլէրէ էմր էթտի քի՝ Ալլահըն Վէլամընը թէֆքիհ էթսինլէր։ Կէրէճէք քի՝ չօգ քիմսէ Ալլահըն Վէլամընը վէ Վրիսթոսուն Վէլամընը տախի անկլամատլար՝ լաքին պու անկլամայան քիմսէլէր քիմ իսէլէր։ Նաս տէյիլ՝ պայաղը խալգ տէյիլ, չիւնքի պունլար էյի անկլատըլար. գայըգճի՝ պալըգճի՝ փապուճճի՝ չօպանլար՝ գաբըլար՝ չօճուգլար՝ անատան տօրմա քէօրլէր, պունլար էյի անկլատըլար։ Նաքին անկլամայան քիմսէլէր, փարիսեցիլէր՝ քեահինլէր՝ օգուժուշլար՝ պաշ քեահինլէր՝ պէօյիւք փափազլար՝ քիլիսէտէ փէք միւթէպէր օլան քիմսէլէր, պունլար

Digitized by Google

Քրիստոսն աէօզէրինի անկամաթլար : Առակ • է • 14, 16 օգուրուդ քի՝ չէրիակէն խօճալարը՝ ետ ի միւնէթին ալմիէրի հիչ պիր չէյ անկլամա-ղըլարը իչիւն, Լիֆենտիմիզ ալիւթիւն խալգը չա-ղըրըլ օնլարա՝ Միզ հէվինիզ պէնի տինկլէ՛ յին վէ անլայրն"—"քիմի քի չէնիմէ գոչագլարըմըզ խէ, իչէնիսին" անկլասը, եէտի : Վէ փարիսեցի-լէր հիչ պիր չէյ անկլայամազ իտի իսէ տէ, պէչ-լի տիր քի Կու թարըճըմըզ՝ պայաղը խալգ անկ-լամադա գատիր օյտուղունու պիլտի • չիւնքի ճիւմ-լէսինի՝ ալիմ օլմայան՝ ճահիլ՝ էրքէքլէրին վէ գա-ըրլարըն ճիւմլէսինի չաղըրըպ՝ օնլարա էմր էդտի քի օնուն սէօզլէրինի անկլասըլար : Իմտի պէս պէչլի տիր քի՝ օնլար անկլամադա գատիր իտի-լէր • վէ անկլամատըգլարը Հալտէ, գապահաթլը օ-լաճագլար իտի : Վէ էյէր օնլար անկլամադա գա-տիր իտիլէր իսէ, պիզ տախի գատիր իլ :

Ինչէնք քի Քրիստոսուն շալիրտլէրի պիլէ պա-գը քէրրէ օնուն սէօզլէրինի անկլամատըլար , լա-քին սէպէպ պու իտի քի՝ օնլար քեմի-իալէրին թէֆսիրլէրինէ վէ փարիսեցիլէրին տէտիքլէրինէ պագատըլար իտի , վէ պունուն իչիւն պագը քէրրէ Քրիստոսուն փէք աչըգ սէօզլէրինի անկլամա-տըլար :

Վասիլ տիր քի՝ Մաչմուտ քիմապլարընը (սխալ սըփատըչ քիմապլարընը, եանի պապալարըն (Պայ-բասիանէլէրին) եազատըլարընը անկլամադա գատիր օլմայաղ • վէ Քրիստոս Լիֆենտիմիզ պիզէ էմր էդմէտի քի՝ ալ քիմապլարը անկլայալըմ• լաքին քենար մուգատտես Քանմընը անկլայալըմ տէյիւ պիզէ էմր էդտի :

Digitized by Google

Յովհաննէս Իսուր՝ Ղևտացին էմրի իւէ շու վէճՀ իւէ պուլյուրուր (Ա Յովհ. Բ. 12. 13)։ «Ալիզ նազարըմ՝ ես քիւչիւք էվլատլար» — «Ալիզ նազարըմ՝ ես պապալար» — «Ալիզ նազարըմ՝ ես կէնճլէր», ասիյէլ Ես եպիսկոպոսներ՝ պօյիւք փաթազ՝ օգուտ ուշլար։ Իմաի պապալար՝ կէնճլէր վէ քիւչիւք էվլատլար՝ քէնտիլէրինէ եազըլմըշ չէյլէրի օգուտսունլար, թէֆիլ էթսինլէր, անլասընլար, վէ օնլարը օգուտագան հիչ քիմսէ մէն էթմէսին։

Պօղոս Իսուր Տիմոթէոսա շու վէճՀ իւէ եազար քի՝ «Էն մասումլուգտան պէրու մուգատաս Քրիստոսլարը պիլէրսին, քի օնլար սէնի՝ Յիսուս Քրիստոսա օլան իմանըն վասիթասը իւէ խէլաս իչիւն ալեմ էթմէյէ գատիր տիր»։ Բ Տիմ. Գ. 15։ Վէ էյէր Տիմոթէոս չօճուղլուղտան պէրու Քրիստոսը վէ փէյղամպէրլէրի անկլատը խէսիր Քրիստոսի չօճուգ՝ Ինճիլի Շէրիֆի անլայմազ մի, քի օ տահա աչըգ տըր։ Վայ օլ չօճուղա քի՝ անկլայմազ։ քէնտի պապասընդեն սէօզլէրինի անկլայըզ տէ՝ կէօքտէքի փէտէրինեն սէօզլէրինի անկլայմազ չօճուղա — վայ օնա։

2։ Պո՞ Քէլամէ Շէրիֆ հէր խոսոսոպա պէնգամբըզա ղայեմնէ պիր։

Պու՝ փէք աճայըզ պիր Քրիստ ատ տըր. վէ օնուն միսլի հիչ եօգ տուր։ Օնուն միւէլլիֆի՝ սալի պիր ատէմ տէյիլ իսի. վէ պիր ատէմին էօմրիւ միւատէթինտէ եազըլմամըշ իսի։ Իլա Հազրէթ Քաալա տէյլիւ ատէմլէր գուլլանտը, էլլի քիշի գուլլան-

Digitized by Google

տը : Ալլահ պու խըզմէթտէ չօպանլար՝ փատիշահ-
լար՝ վէ յղամպէրլէր՝ շայիրլէր՝ գարըլար՝ կէօմ-
բիւքճիւլէր՝ պալըգճըլար՝ էնճիլճիլէր՝ էլլի քիշի
գուլլանտը : Վէ պու էլլի քիշինին էօմիւրլէրինէն
էյամը՝ հէման պիր զէմանտէ տէյիլ իտի : Օնլար
հէման պիր տէվլատէ եաշամատըլար • հէման վէր
մէվլէքէմտէ պուլունմատըլար • վէ հէման պիր սիլ
սէօյլէմէտիլէր : Պիրիսի օպիրիսինտէն 100 սէնէ
էվվէլ՝ 500 սէնէ եա 1000 սէնէ սօնկրա պու տիւն-
եաատա պուլունտու : Իմտի պու մուգատէս Վէֆիապ
պիր սէնէ իշինտէ եա 500 սէնէ միւտտէթինտէ
պիւթիւն պիւթիւնէ թէէլլիֆ օլմատը. իլլա ըսպ-
թիտատէն սօնատէք 1500 սէնէ միւտտէթի սիր-
տիւ : Նէտէն իլք միւէլլիֆ՝ իլք միւսաննիֆ օլան
Մուհէտտէն թա սօն միւսաննիֆ օլան Յուհանէ-
սէ տէք 1500 սէնէ միգտարի օլտու : Վէ պու խու-
սուստա Թէվրաթ վէ Ինճիլ փէք ազ այրըպ պիր
քիթապ տըր , պիւթիւն տիւնեաատա օնուն կիսի
եօգ տուր :

Թէվրաթ վէ Ինճիլ՝ 66 Վէֆիապտան իպարէթ
օլուպ՝ 1189 պապլարա վէ 31,718 խանէլէրէ թաք-
սիմ օլունտու : Պու 66 Վէֆիապտան Նէհուտիլէր
սալե 39ունու գապուլ էտէրէք , Ինճիլին 27 Վէ-
թապընըր ըէտտ էտէրլէր : Մուէլլիֆլէրին պազըսը
Իպրանի լիսանընըր՝ պազըսը Վիլտանի եա Ամէրի-
անի լիսանընըր՝ վէ պազըսը Նուռնանի լիսանընըր գու-
լայտըլար : Հիմտի հէվիսի պիր ճիլտ քիթապ օլ-
ատու • վէ 180՝ գապիլ տիր տահա չօգ լիսանա թէր-
ճիւմէ օլունտու : Պիւթիւն տիւնեաատա պիր ախէր
քիթապ վար մի քի՝ 25 եա 30 լիսանա թէրճիւմէ օ-
լունտու • զանն էթմէմ : Պազըսը փէք մէշհուր օլ-

Digitized by Google

մագ իլէ՝ պիր գաչ լիսանա՝ 6, 10, օլաքի 15 լի-
սանա թէրճիւմէ օլունտու. լաքին պու Քրիսթոսի
Հէրիճ՝ տէյիլ սալե 15 եա 40 եա 140, իլլա
տահա չօգ լիսանա թէրճիւմէ օլունտու: Տիւնեա
ալէմտէ պուլունան ախէր քիթապլարըն ճիւմլէսի
պիլէ օլ գաւաար չօգ լիսանէ թէրճիւմէ օլունմա-
տը: Ամտի պու Քրիսթոսի Հէրիճ տիգգաթըմըզա
շայէսթէ տէյի՞լ մի: Օնու թէֆթիշ է՞թմէյէ-
լիմ մի:

1800 թարիխինաէ՝ Ալլահըն Քէլամը սալե
40 լիսանա թէրճիւմէ օլունտուգ պասըլմըշ իտի,
վէ պասըլմըշլարտան սալե 4 միլեօն ատէտ մի-
տարի հայըլմըշլար իտի: Լաքին օնտան սէրու՝
եանի 64 սէնէտէ Ալլահըն Քէլամը 180 եա
տահա չօգ լիսանա թէրճիւմէ օլունտուգ պասըլըը,
վէ շու պասըլմըշլարտան 50 միլեօնտան զիյա-
տէ՝ 60 միլեօն ճիլտ գաւաար տաղըլտըլար:
Պիր պաշգա քիթապ վա՞ր մի քի՝ օնտան եա-
րըմ միլեօն ճիլտ տաղըլտը. խայր, զանն էթմէմ:
Լաքին պու քիթապտան չօգ եիւզ պին՝ չօգ միլեօն
ճիլտ տաղըլմըշ տըր. վէ նէ՞չիւն, սէպէպ նէ՞տիր:
Ա՛պէպ պու տուր քի՝ պու Քրիսթոսի Հէրիճ էլ-
պէթտէ ճիւմլէ սայիր քիթապլարտան փէք ֆարգ-
լը տըր. փէք աշայրպ պիր քիթապ տըր. վէ հէփ
աէմլէրին տիգգաթըրնա շայէսթէ օլմալը տըր:

3. Պա՛ս Քրիսթոսի Հէրիճ Ռէյհոտս էյէն գհափէլ
էտէր:

Ինճիլի Հէրիճ Քրիսթոս իլէ տօլու օլտուղու-
նա պիլէրսինիզ: Օնուն թալիմլէրի՝ թէմիլլէրի՝

Digitized by Google

միտքի աշխարհը՝ վէճ հօրինէք ու հարաքեթլերի իլէ տօլու տուր: Օնուն էօմրիւ վէ զահմէթի իլէ՝ օնուն ահայը ղ էօլիւմիւնիւն մատտէսի իլէ՝ վէ օնուն խելաւընըն վէ փատիշահլըղընըն մատտէլերի իլէ տօլու տուր: Լաքին Ալհամ Ալթիգ՝ էսքի Ալհամ՝ թէվսիթ տախի Քրիստոս իլէ տօլու տէյիլ մի: Ալբրահամ վէ Իսահակ վէ Յակոբ՝ Մովսէս վէ Դաւիթ փատիշահ հէփիսի օղ կէլէճէք օլան մէսիհ՝ Քրիստոսա պաշարլար իտի, օնա իման կէթիրիրլերիտի, օնու արզու էտերլեր իտի, վէ օնլարըն քէտխիթլերի գուրպանլար՝ օնա իշարէթ էտիպ՝ օնու կէօմթերիրլեր իտի, վէ օնուն նումունէսի՝ թէզպիհի՝ կէօրկէսի իտիլեր: Փէյղամպէրլէրին ճիւմլէսի՝ Քրիստոս իչինն սէօյլէրլեր իտի. օնուն կէլէճէկինի վէ էտէճէքլերինի՝ օնուն էլէմլերիտի վէ զալիպէթլերինի՝ փուրսաթլարընը՝ զաֆլերինի՝ պունլարըն ճիւմլէսինի թաֆսիլէն վասֆ էթտիլեր:

Պէտրոս Իսուս պույուրտու քի՝ Ճիւմլէ փէյղամպէրլեր պունա (եանի Քրիստոս) շէհատէթ էտէրլեր: Իս. ժ. 43: Վէ Պաւղոս մէկէյի Յովհաննէս Իսուա պույուրտու քի՝ Յիսուսուն շէհատէթի՝ փէյղամպէրլիյին բուհու տուր: Յայտ. ժթ. 10: Եանի ճիւմլէ փէյղամպէրլիյին մէֆհումու մուրատը՝ Յիսուսա շէհատէթ իթմէք տիր. հէփիսի օնա շէհատէթ էթտիլեր: Օնլարըն պուշրտա մէրամ ու մագսուտա՝ պու իտի: Պու Քիթապի Ճէրիճի Քրիստոսան տօլմուշ: Իմտի էյէր Քրիստոսու պուլմազ իսթէրսէնիզ, էյէր Ալլահըն մէսիհինի՝ տիւնեանըն Կուրթարըճըսընը իթանըմազ իսթէրսէնիզ, պու Քիթապի Ճէրիճի օգումալըսը՝ վէ թէֆթիշ էթմէլիսինիզ: Քրիստոս պու-

Digitized by Google

բառս պուլունուր էյ գաբընտաշլարըմ, վէ պաշ-
գա եէրտէ պուլունմազ։

4. Պա՜ Ռէիսոպ Ըէրիֆին էլինէ եպէոյ հայտն վար։

Լ՚պէտի հայատ—նէ՞ թաթլու պիր թապիր տիր։ Պու տիւնեատա՝ պու էօլիւմ վաթանընտա էպէտի հայատ թապիրի՝ նէ՞ շաշանտըրաճագ թապիր տիր։ Լաքին սէն նա՞սըլ պիլտին քի՝ էպէտի հայատ վար ըը։ Պանա՝ պու Ռիֆաթի Ըէրիֆ խապէր վէրմէտի մի։ Պանա պալըգ՝ գուշ՝ հայվան՝ աղաճ՚ պունլարըն հիչ պիրի վէ պունլարըն ճիւմլէսի պիլէ խապէր վէրմէտիլէր։ Վէ սէնին ագլըն տա պու աշիմ կէրչէքլիյի պուլմատը։ Լէյլէ փուլթիէրէսթէլէրէ կիթ, ծնլարա սիւալ էյլէ։ Ծնլար էպէտի հայատ վար իտիլինի պիլիրլէր մի։ Լայր. էն աշիմ ֆէյլէսոֆլար տախի՝ պու խուսուստա հիչ պիր շէյ պիլմէյօրլար։ Պու խապէր՝ Ֆագ Թաալանըն էօյրէթտիյի վէ պիլուիրտիյի շէյ տիր։ Այն ծնու Լլահըն Ռէլամընտան էօյրէնտին։ Վէ սէն նաՏըլ պիլտին քի՝ էպէտի հայատա կէօթիւրէն եօլ վար։ Պունու տախի Ռիֆաթի Ըէրիֆ սանա խապէր վէրտի։ Պու ազիզ Ռէլամ՝ էպէտի հայատ Ռէլամը տըը։ Լ՚ֆէնտիմիզ քէնտի շայիրտլէրինէ պույրուլուպ՝ "Միզէ սէօյլէտիյիմ սէօզլէր՝ բուհ տուր վէ հայատ տըը ատտի" (Յովհ. Ջ. 64)։ Ճանի պու սէօզլէր՝ տիւնիավի ճիսմանի օլանլարը բուհանի էտէր, վէ օնլարըն էօլմիւշ ճանլարը՚ը տիրիլտիպ եաշատաբագ՝ օնլարա հայատ վէրիր։ Վէ չու Ռիբիտատուն սէօյլէտիյի սէօզլէր՝ իշլէ պունտա տըը, էվէմմէզ վէ էլէմմէզ օլուպ՝ պիզ տախի օգուտմագ իլէ էպէտի հայատ պուլալըմ։

Digitized by Google

Համի պու հայաթ վէրիճի Քրիթապը օգո՞ւ-
մայլըմ մը. Փիքրէրիմիզի ուչանըրան՝ Ճանը-
մըզը ափրիլտէն վէ եաշատան շու Քրիթապի
Շէրիֆի օգո՞ւմայլըմ մը: Յովհաննէս Իշուա՝
Քրիստոսուն հագցնա պույրուր քի՝ "Ա՛ծագ
Ալլահ վէ էպէտի հայաթ՝ պու տուբ": Ա Յովհ.
ե.20: Համի պիզի էպէտի հայաթ օլան Քրիստոսա
կէօթիւրէն Քրիթապի Շէրիֆի օգո՞ւմայլըմ մը:
Օնու չօգ տիգգաթ իլէ թէֆթիշ է՞մէյէլիմ մի
քի՝ պիզ էպէտի հայաթ պուլալըմ: Քրիստոսու
պուլան՝ էպէտի հայաթ պուլուբ:

Այլեր Նէհուտիլէր քէնտիլէրին մէսիհինի՝ չօգտան
պէքրու պէքլէտիլէրի Քրիստոսու պուլմագ խոթէր-
լէր իսէ, Թաւլմուտ քիթապլարընը տէյիլ՝ իլլա Ա-
զիզ Քրիթապլարը օգուսունլար, թէֆթիշ էթմէյին-
լէր. չիւնքի Մեսիհ՝ եանի Քրիստոս՝ Թաւլմուտ քի-
թապլարընտա հիչ պուլունմազ: Պիր քիմսէ օլ
քիթապլարը 100 սէնէ՝ 1,000 սէնէ՝ միլեօն սէնէ
թէֆթիշ էթսէ, Քրիստոսու օրատա ասլա պուլ-
մազ. օնու օրատա հիչ պիր քիմսէ պուլմատը վէ
պուլամազ:

Վէ սիզ՝ էյ սէվգիլիլէրիմ, էյլէր սիզ Քրիս-
տոսու պուլմագ՝ պիլմէք՝ թանըմագ՝ անկլամագ՝
գուլլանմագ խոթէրսէնիզ, օնուն մուգատտէս Վէ-
լամընը օգուլսուն, օնա տիգգաթ էտին, վէ օնուն
իւզէրինէ թէֆէքքիւր էտին:

Վատիշահլարըն Վատիշահընտան սիզին իչիւն
պիր ֆէրման սատր օլտու, օնու օգումազ մի
սինիզ: Կէօքտէքի Փէտէրինիզտէն պիր մուհապ-
պէթ մէքթուպու կէլտի, օնու օգումազմը սը-
նըզ: Այնինի իչիւն պիր պէրաթ՝ պիր մէքթուպի սա-

Digitized by Google

մի կէլաի, օնու օգուլյուպ վէ թէֆթիշ էտիպ անկլամազ մի սին՝ էյ գարընտաշ։ Նէ մուդդու օնլարա քի՝ հազզ էթտիքլէրի Ալլահըն մուգաատէս կէլամը տըր։ Պու մուդդուդա սիզին օլսուն՝ ամ գարընտաշլարըմ. պէնիմ տախի օլսուն։ Ամին։

ԵԱՐԱՄԱԶ ՐՈՒՀՀԱՐ ԻՒԶԵՐԻՆԵ

«Ալ է ծնա՝ Ա՛րքն նէ՞ պէր պէյէ՛ աւ՛ալ էլնէ՛. վե ծնա՝ Ա՛րմ Լէէն պու՛ր, գէրա չէլա՛ էու՛ալ պէտի»: Առակ. Ե. 9:

Ա՛զիզ մէլէքլէր վար, վէ նափաք՝ խապիս մէլէքլէր վար: Խապիս՝ եարամազ մէլէքլէր նէ՞ վագըթ կիւնահ իշլէյիպ՝ ճէննէթտէն գօմուլտուգլարընը պիլմէզիզ: Իշլէտիքլէրի կիւնահ նէ՞ օլտուղունու՝ եանի նէ՞ տիւրլիւ կիւնահ իշլէտիլէր տէյիւ պիլմէզիզ: Վէ Ա՛լլահ պիզիմ իչիւն պիր Գուրթարըճը թէտարիք կէօրիւպ տէ՝ օնլար իչիւն թէտարիք կէօրմէտիյի սէպէպ նէ՞ տիր տէյիւ մալիւմուզ տէյիլ տիր: Լ՛աքին պու տիւշիւնճէսի խապիս բուհ՛լար Հագգընտա պիր գաչ շէյ պիլիրիզ: Վ՛իթապի Ճ՛էրիֆտէն էօյրէնիրիզ քի՝

1. Օնլար պէր վ՛ճան ալ՛էզ վ՛ա ատապիլա՛ էպէ:

Յուդա Իսուլ պույուրուր քի (Յոփ. 6) «Կէնահիլէրին ասլընը հ՛ըֆզ էթմէտիլէր, իլլա քէնտի մէքանալարընը թէրք էթտիլէր»: Օնլարըն ասլը՝ հանի էվվէլքի հալն պիւթիւն պիւթիւնէ էյի՝ խօշ օլմալը իտի: Լ՛աքին փիրիմիզ Ա՛դամ կիպի քէնահիլէրին ասլընը հ՛ըֆզ էթմէտիլէր. կիւնահ իշլէտիլէր. վէ Ա՛լլահ օնլարա պիր թէճրիւպէ վագթը՝ պիր խէլաս կիւնիւ իչհան էյլէմէտի. վէ օնլարա պիր միւպարէք Գուրթարըճը կէօնտէրմէտի: Օնլարըն թէվպէ էտիպ խէլաս պուլմաղա ֆուր-

Digitized by Google

աթէլարը հիւ օլմատը, վէ սալա օլմայաճագ տըր։ Հիւքրէր օլսուն քի պիզիմ ֆուրսաթըմըզ վար տըր. էպէտի խէչէքքիւրէր օլսուն քի՝ ծալար կիսի իւմիտսիզլիքտէ պրաղըլմատըզ։

2. Ընտրեցեալ հալ՝ շնորհ հեր նէ փոփոխ ջինա խախի, ջրիսի ոս հիւսի չինինախին օնիկա փահա ջինա ոլսուս։

Ընտար Նֆինտիմիզէ՝ (Ա՛ստ. Ը. 29) "Պուրայա՝ պիզի իւքէնճէյէ սալմադա զէմանտէն էվ՝ վէ՛ր մի կէլսին" տէսիլէր։ "Օէմանտէն էվվէլ՝ տէսիլէր։ Պուրատա զիքր օլունան "զէմանն" շէրիաթ ու մահչէր կիւնիւ տէմիք օլմալը տըր։ Ընտար պու կիւնտէն էօթիւրիւ տայմա տիթրէմիք տէ տիրլէր։ Յուդա Իսքարիովտ քի (Յոան. 6) Նէյսահ օնտարը "պէօյիւք կիւնիւն հիւքմիւ իչինն էպէտի պէնտլէր իլէ գարանլըգ ալթընտա սագլամըշ տըր"։ Ա՛յ Պետրոս Իսքարիովտ պուրտուր քի (Բ Պետ. Բ. 4) "Նէյսահ՝ մէլէքլէր կիւնահ իչլէտիքլէրինտէ էսիր կէմէտի, իւյա գարանլըգ զինճիրլէրի իլէ ճէհէննէմի աթըպ մուհաքէմէ իչինն սագլանմադա թէսլիմ էյլէտի"։ Նաքին պաղլանտըլար իսէ տէ, շնորհ փէք սըգը պաղլը տէյիլլէր. եանի շնորհ զինճիրլէրի օր գատար ուզուն տուր քի՝ ինսանլարը իւվայա սալսպիլերլէր, վէ քէօթիւլիք իշլէմէյէ բուխսաթ լարը վար տըր։ Նմա Պխիթապի Շէրիֆտէն էօյրէնիրիզ քի՝ շէրիաթ կիւնիւնտէ Նէյսահ օնտարը՝ "պէօյիւք զինճիր իլէ պաղլայըպ՝ տիպտիզլիյէ ալճաճագ, վէ օնտարը գափայըպ՝ իւսթիւնտէն միւհիւրլէյէճէք տիր"։ Յայտ. ի. 2։

Digitized by Google

3. ()նչպէս լեզուի վար։

Կատարեալ բուհլարըն պուշը շէյթան տըր. լաքին օնուն չօգ խիմէթի վար։ ()նա բէհզիքուզ ուէնիր, իւլիս՝ պէօյիւք ժուէրհա՝ գատիմ ըլլան՝ իմիթիհան էսիձի պես ուէնահանըն հիւքմատըր։ վէ պէյթիւն ուիւնեայը ալտատան տախի տէնիր, (Ի՝ա. ի. 24։ 16. 41։ Յես. փ. 30։ Յայտ. փ. 7—9։ 2) օնկատրն պաշը պու տուք։ ()գաւրուզ քի (Ի՝ա. 16. 41)՝ Ի՝լհայրն հազիր էմտիյի ալ էպէտի աթէշ՝ "շէյթանա վէ օնուն մէլէքլէրինէ հազըրլանմըշ տըր"։ Էմ օգուրուզ քի (Յայտ. ի. 7—12.) կէօքտէ ժուէրհա վէ օնուն մէլէքլէրի ճէնք էմտիքլէրինուէ կէրէք քէնտիսի կէրէք օնուն մէլէքլէրի պիլէսինճէ կէօքտէն աթըլտըլար։

Իմի ճէհէննեմ բուհլարընդն գուլաղըզ վէ պաշը՝ պու տիւրլիւ խիմէրին ատհիպի օլան զաթ տըր։ Վէ պու զաման՝ Ի՝լհահ գարշը պայրատը գալտորտըդը զէման՝ փէք գուվվէթլի եա փէք ալիմ օլտուդու իչէուն, օպիրլէրի տե Ի՝լհայրն տօսթլուդու թէպայիէինուէն այտրմատը։ քէնտի ադատըրա չօգ մէլէք չէքտի, վէ քէնտիսի իլէ օնլարտա՝ հէմ տե ինսանլարտա օնուն ամէլլէրինի իչտա էտնլէրէ տախի էպէտի պէրպադտլըգ կէթիրմէյէ սէպէպ օլտու։

4. ()նչպէս ադեսի (ադյաճը) ֆէւ չէ գոտը։

Ի՝ֆէնտիմիզ թէմէլ քէլամընտա զիքր օլունան ձինուլայ՝ "Ի՝սրն նէ՞տիր տէյիւ սիւալ էյլէտի։ ()տա ճէվապ վէրիպ՝ Ի՝սրմ Էգէօն տըր, զիրա չօգ լուղուզ" տէտիւ։ Էգէօն՝ Ի՝օմալը ասքէրլէրտէ գուլլա-

Digitized by Google

նըմէշ պէր քաւիր խոհ, ալէրը պիհոսէն խափրէր
օլուպ պէր լավ խոհ: Խոհի պա պէր զավալըր
քիմսէսէ պէշ ալէրը պին խապիս նամաք բուհլաք
վար խոհ: Վ՚ օր մեմլէքէթաէ Կադարա սիյա-
բընաա առհա հօդ վի խոհ: Շխապհէօհգ տիր գի օր
սիյապաա՝ վէ հէմեն օր շհէրսէ առախի պու ալէրը
պինաէն առհա հօգ պուլունաը խոհ: Կհհուտիս-
թաստա փէք հօգ օլտուգլարընը պիլիրիզ. հիւ՚ քի
Կֆէնաիմիզ հէր նէրսէյէ կիթաի խե, օնլարա բաթ-
կէլսի, վէ օնլարդն էլինաէն հօգ քիմհէլէր գու-
թարտը: Ոգուրուզ քի Կֆէնաիմիզ պիհի լուն Կա-
լիլեաստա ճինլէր էզգարտը (Աւէ. ա. 39) հէմ օ-
գու-բուզ քի կապհատնայաւմ շհհրինաէ հօգ ճինլէր
էզգարտը: Աւէ. ա. 34: Կէտի նէֆէրի՝ Ադդա-
զինաքի Աարիամանն էզգարտը:

Շու զիքր օլունմուշ քիմսէլէրին հէպհիսինի շհյ-
թան պհլհիւն պհլհիւնէ հէմ թէնլէրինի հէմ ա-
գըլարընը զապի էհմիշ խոհ: Վէ պու թարդ զապի
օլունմուշ վէ ազապ էհքիշ քիմսէլէրտէն մատա՝
հօգ զայրի քիմսէ վար խոհ քի շհյթանդն թէհհա-
բաթը աշընաա օլաւպ՝ օնուն ադդըհլէրինի իշլէր-
լէր խոհ. եանի փաթհիցիլէր՝ պաշ քեսհինլէր՝ քա-
թէքէլէր՝ Կհհուտիլէրին հօղու՝ շհյթանդն իհէհա-
րի ալէթնաա օլաւպ՝ օնուն ամհլէրինի իճրա էտէր-
լէր խոհ: Պու նամաք բուհլաքտան պիրի ևա հէ-
տիօհ, գապիհլ տիր պէշ ալէթը պինի տանքի հէր
քիմսէնէն եանընաա օլաւպ՝ օնա իզվա վէ փիր-
նէ վէրիր խոհ: Վ՚ պաւնլարընը ճիւ՚լէսի՝ Կհ-
հուտիլէր արասընաա պուլունուրլար խոհ: Վ՚ օր
զէման Վամարհատա վէ թայֆէլէրտարասընաա փաք
բուհլար պուլունմազ մի խոհ: Ալէպտէ՝ Կոթման-

պօտատ եօ՞գ մի խախ։ Լ՝վրօքատատ հիէ պատրաստմամբ մի խախ։ Ը՝ֆիրիքատատ՝ Ը՝սիատատ՝ Ը՝ֆէմիսխանատատ՝ Ը՝ռատպախանատ՝ Ը՝ինատէ՝ Ը՝ինիմա չինատէ հիէ պատրաստմամբ մի խախ։ Շ՝ուբհէսիզ սիր քի հէր գարատատ իէ տէնիզատ՝ հէր մէմլէքէթաէ՝ հէր շէհրատ՝ վէ գապիլսիր հէր էվատ վէ սանդի հէր գալդատ տախի եա ազ եա չօգ խապիս՝ նատաք բուհրատ պատրաստեալ խախ։ Լ՝մախ ատէտ սայրատիլ՝քմիխախ։

5. Ը՝նդ՝ էտէնդ վիրդ հելաւ էնդէփոխն խոշտանգը։

Ը՝լլահըն իզնի օլմագըզըն՝ օնդար սիր շէյ էտէմէզ։ Տայմա քէօթուլուք էմէք խոթէլէր, ամմա օնդատա վէրիլէն բուխաթատան զիյատէ սիր շէյ էտէմէզլէր։ Ը՝լլահ նիճէ ֆէնա ատէմլէրե բուխաթի վէրիր քի՝ խըրսըզլըգ էտէլէր, եա սիր եօլճուլուգ սօյտատ, եախօտ սիր շէհրի ախէշէ վուրտատ, վէ չօգ ատհտ պուռ միհիլլու շէյլէր էտէլէր. վէ նիճէ Ն՝էհտուտիլէրե բուխաթի վէրատի քի Ա՝խիատատ խաշտ չըգատատ, քէզատիք խապիս բուհրատ ատախ զարար ու զիյան էմէմէյի վէ քէօթուլուք իշլէմէյէ բուխաթի վէրիր։ Շ՝էյթան՝ փիրիմիզ Ը՝դամ իլէ ճիումլէ զիւրրի-յէխինի զէ՝հրլէտի, վէ հէփսինէ հի՝յակէթլու պէրպատըգ կէրիրատ. շէյթան՝ Գաւիթ փատիշահը հարատքէթե կէլմէյուտի քի Խատայէ օղուլլարընը ատայրն, վէ օնտան էօթուրու թատուն (պէօյուք գըզղըն) օլտու։ Շ՝էյթան՝ փիրիմիզ Ց՝ատ չօգ պէլատատը մը, վէ օնու չօգ խապէնդէյէ սաշմատը մի։ Ը՝նդուն ճիումլէ էվլատընը վէ գուլլարընը էօլտուրթատու, օնուն հէփ վարիյէթինի վէ ատղ-

Digitized by Google

լըղընդը օնտան ալտը, վէ օնու իթիպարտէն վէ հէր թահաթ ու թէսէլլիսէն մահրում էյի տի :

Վէ պու թէմէլ քէլամընտա զիքր օլունան ճինլու քիմսէ՝ փէք թահաթսըզ ոէյի՞լ մի իտի, փէք չօգ սըգընթը ու խաքինճէ չէ՞քմէտի մի : Պուկատան էօյրէնիրիզ քի (Ը. 27) "Նսմապ կիյիմէզ իտի, վէ էմտէ գալմազ իտի" : Վէ Մարկոստան էօյրէնիրիզ քի (Ե.3—5) "օնուն մէքեանը մէզալդոտա իտի, վէ օնու քիմսէ զէնճիրլէը իլէ պիլէ պաղլամազա գատըր ոէյիլ իտի : Ընունքի չօգ ոէֆա պուգաղուլար վէ զէնճիրլէը իլէ պաղլանմըշ իտի, ամմա զէնճիրլէրի գըրըպ՝ պուգաղուլարը փարչէլէր իտի. վէ քիմսէ օնու զապթ էթմէյէ գատըր տէյիլ իտի : Վէ տայիմա կէչէ վէ կիւնահուզ մէզարլարտա վէ տաղլարտա պագըրմագտա վէ քէնարլնի թաշլար իլէ եարալամագտա իտի" : Պու Էգէոն նամաք բուհլար օնու հէլաք էթմէք իսթէյիլէր, ամմա Ընլահ օնլարա իզն վէրմէտի : Օնլարա իզն վէրտի քի տօմուզլարը հէլաք էթսինլէր. վէ օլ տօմուզլարը հէր նէ գատար գօլայճա հէլաք էթտիլէր իսէ, օլ ատէմի տախի էյէր Վրիատտա օնլարա իզն վէրսէ իտի գօլայլըգ իլէ թէլէֆ էտէրլէր լտի :

Էֆէնճինու քիմսէլէր՝ տայմա չօգ ազապ ու էզիյէթ չէքէրլէր : Պիր գարը Լիֆէնտիմիզէ եազալաշըպ՝ "Պէնիմ գըզըմ ճինտէն պէօյիք ազապ չէքէօր" ատտի : Մաթ. ծԸ. 22: Պիր ատէմ քէնտի էվլատընը Վրիատտա կէթիրիպ՝ "Օղլում մը համէթի էյլէ, զիրա պէօյիք խաքինճէ չէքէր, վէ չօգ տէֆա ախէչէ վէ չօգ տէֆա սույա տիւշէր տէ" տի : Մաթ. ի՛Ը. 14: Ըէյթան՝ պու չօճուղունն էօմրիւնիւ ալմազ իսթէյի. իմտի օնուն խասթալըյը-

Digitized by Google

նի ալէթի էտէրէք՝ օձու աթէլ եա սու եանընա կէզ-
տիւսի, չէօյլէ քի իչինէ տիւշլիւպ եա տիւշլիւբիւ-
լիւպ՝ հէլաք օլմուն :

Պէօյլէձէ պու խապիս ըուհլար՝ մէզարըզտա
զիբը օլմունան ճինլուլա տախի քէնտինի հէլաք
էյտիրմէք իսթէմիլէր • չալըշտըրար քի • եա ած-
ըզտան եա սօուզտան եա քէնտինի թուշլար իլէ
տէօյմէքտէն էօլսիւն : Պէ էյէր Յ֊ֆինտիմիզ օնլարը
գուվվէթլի էլ իլէ թուդմասա իսի, օր 2000 տօ-
մուզլարը հէլաք էյտիքլէրի կիպի՝ օնու տա էմ
ատմուզլարըն սահիպլէրինի տէ վէ օր մէլէքէմին
ճիւմլէ փէք գապա էհալիսինի տախի՝ պու մինվալ
իւզէ հէլաք էտէճէքլէր իսի :

()նլար Վ֊ինիստոս եավմարտը քի՝ օնլարը "գէ-
մանտէն էվվէլ իսքէնճէյէ սալմայա" : Պ՝ապ• Ը•
29 : Յաբնի օնլար հէփ զապթ էյտիքլէրի քիմ-
սէլէրնէ զէմանտէն էվվէլ իսքէնճէ վէրիլլէր իսի :
Յչլէե յէմէլ քէլամընտա զիբը օլունան ճինլուս
քիմէ՝ նէ գատար զահմէյի նէ գատար սըգընմըգ
չէքտի : ()նս՝ նէ պուգաղլար նէ՝ տէ զէնճիրլէր
թուբէրգիլիր իսի : ()լտէրնէճ գուտուրմուշ իսի
քի՝ պիւթիւն օլտիյսրըն էհալիսի օնատան զօրգար-
լար իսի : Պատրէոս պույուրուր քի՝ " ()լ հօլատան
հիչ պիր քիմսէ կէչէմէզ իսի" : Պ՝ապ• Ը• 28: Տէյիլ
եալընըզ գաբըլար վէ չօճուգլար , իլա զօրլու՝
գուվվէթլի ատէմլէր պիլէ օլ ալեմէտէն կէչմէյէ
գատիր տէյիլլէր իսի : Պու զամանլըր քիմսէ հէմ
ախերլէրինէ հէմ քէնտիսինէ տախի չօգ սըգընմըգ
վէրիր իսի : Պէչէ կիւնտիւզ գաղըրատգ՝ վէ քէն-
տի վիւճիւտիւնիւ թուշլար իլէ փարչա իւրչա է-
տէրէք՝ քէնտիսինէ նէ՞ գատար պէօյիւք իսքէնճէ

Digitized by Google

վէրիր իտի ։ Պու ատեմ՝ ղայէթ սէֆիլ վէ պիչա-
րէ իտի , վէ էլինտէն կէլտիյի գատտար՝ ախէրլէրի-
նի տախի սէֆիլ վէ պիչարէ էյմէյէ չալըշտը ։

Վէ շէյթանըն փատիշահլըղընտա տայմ պէօյ-
լէ օլուր վէ էպէտէն օլաճագ տըր՝ էմ սէվիւլիւ-
լէրիմ ։ ( ) ուն հիւքմիւ ալէթընտա օլան քիմսէլէր՝
հէմ քէնտիլէրինի հէմ ախէրլէրինի սէֆիլ էտէր-
լէր , վէ էպէտլէր էպէտինճէ սէֆիլ օլաճագլար
վէ սէֆիլ էտէճէքլէր ։ Ալլահ մուհաֆազէ տիր ։
վէ սէլամէթիմիզի իսթէր , վէ սաատէթիմիզէն
խօշլանըր ։ Ամմա շէյթան պիզատէն իքրահ էտէր ,
վէ պիզի պէլայա վէ խաքէնճէյէ սալմագտան խօշ-
լանըր ։

Ամտի շէյթանըն հիւքիւմէթի ալթընտա էպէ-
տէն գալմագ՝ նէ գատար հէյպէթլու պիր շէյ
տիր ։ Վէ՝ էմ գարընտաշլարըմ՝ պիզ շէմտիյէտէք
օնուն փատիշահլըղընտաձի սընըզ , եօխսա գուր-
թուլտուղուզ մի ։ Գարանլըղըն՝ եալանըն՝ սէրխօշ
լուղուն՝ տիւնեափէրէսթլիկին հիւքիւմէթինտէն
գուրթուլտուլ՝ Քրիստոսուն փատիշահլըղընա ին-
թիգալ օլունտուղունա՞զ մի , եօխսա շէմտիյէտէք գա-
րանլըգտա վէ շէյթանըն հիւքմի ալթընտամի սի-
նիզ ։ Ասիլ ինթիգալ էտէպիլէն՝ սիզի շէյթանըն
էլինտէն գուրթարտապիլէն՝ եալընըզ պիր զաթ
վար ։ Վէ եյէր օնուն միւպարէք խէյտընըր գա-
պուլ էյլէմէզսէնիզ , էպէտլէր էպէտինճէ սէֆիլլիք-
աէ՝ գարանլըգտա՝ պիշմանլիքտէ՝ իւմիտսիզլիքտէ՝
պէրպատլըգտա՝ շէյթանըն էլինտէ վէ շէյթանըն
ազապընտա գալմագտընըզ ։ Ալլահ պիզի մէրհա-
մէթի էյլէսին ։ Ալլահ պիզի շէյթանըն թէէսիրա-
թընտան խէյլա էյլէսին ։

Digitized by Google

ԵԱՐԱՄԱՁ ՐՈՒՀՈՒՐ ԻՒԶԵՐԻՆԵ

Օ՜խքա օնա՝ Լ՞ա՞ նոխաւ քաւհ՝ ապէմրգին ԼԷՔ պէք խոխ : Վ Է օնա՝ Լ՞պըն նէ պէք պէյէ- պէ-ալէնիպէ : Վ Է օնա պէ- պէ՝ էն՝ Լ՞պըմ Լէքէնա պըք , չէքա ԼԷՔԼ-ՊԼ-Պ: Վ Է օնա ԼԷՔ Է-ալէվըքըԼ-ԼԷ էպէ՝ էն օնԼ-ըքը օԼ պէյ-ըպա պըԼ-ըքը չէօնապէք- ռեյէ: Վ՝ա-րկ· Ե· 8—10:

Պ-ունտան էվվէլքի վազտա խապիս քու-Հլար Հագ-գընտա ա-էօյլէյիպ ա-էտիք քի՝

1· Օ՝նլար պէք վչման ապէն վչ ա-ապէպլը- խոլչէք :

2· Օ՝նլարըն հա-լէ՝ չէյոխ հէք նէ-ք-ապ-ք ֆչենա խոխ պէ, չէրլիաՀ չէ-նչէ-նապէն ա-օնչէք պա-հա ֆչենա օլ-ապ :

3· Օ՝նլարըն հէ-ւ-ոխապ-ք վ-ք , էն չէյՀան պըք :

4· Օ՝նլարըն ապէ-խ ֆէւ չէք օլ-մլը պըք : Վ Է՝

5· Օ՝նլար խ-ւէնէնֆ վչրլիպ հէլ-ւ էրլիւ-պչեն խ-օլչանըք :

Շ՝իմոի օնլարըն Հագ-գընտա պլիր գա-է շէյ ա-ա-Հա ա-էօյլէմէյէ մ-ըլա-մլմզ վ-ա : Վ Է

6· Վ՝ըչ-ապ-ա-ա-ա վ-ւ-պ-ընգա՝ չէյՀանըն է-ա-վչրլին ֆէւ ա-չէ՛ խոխ :

Շ՝ էյիան օլ գէման ա-ա-էք-ա-էն խ-ա-բիճ պլիր ա-է-բէճէ-ա-է գ-ա-վվէքէ մ-ալիք խոխ : Վ՝էօրլիաՀ-ը քի՝ օլ գէմանա-է շէ-քիանա ինա-ան-լ-ըրըն կէրէ-ք քէնչէ-քի կէրէք ճանլ-ըրը իւգ-ըրինէ՝ ազիմ Հլիւքիւմէք ա-իւ-ըս-իւն ա-էյիւ ա-իւ-ա-ա-ա-ա-է օլ-ունտա-ա: Օ՝նուն չ-ապէք էքտէյի քիմնէչ-ըրին Հէփ գ-ա-վվէքէ ու Հ-ա-ըաքքէք-ը-չ-ըրինի խ-ըքտէյի կիպի գ-ա-ւչ-ան-ըր խոխ : Օ՝նչա-

Digitized by Google

բըն տիլինի վէ ճիւմլէ ազալարընը՝ օնլարընն ագըը-
նը վէ հէփ գուտրէթլէրինի իսթէմէյի կիսկի գուլ-
լանըը իտի։ վէ չօգ քէրլէ օնլատտա մէրագ՝ տի-
վանէլիք՝ վէ սարա կիպի խասխաթլիք հասըլ էտէր
իտի։ Կէօրիւնիւր քի օլ զէմանն պու գուվվէթի՝ պու
ատէմ ատէն խարիճ օլանն գուվվէթը շէյթանա միւսա-
ատէ օլտու քի՝ Քրիստոսուն տահա պէօյիւք գուվ-
էմի պէյանն օլունտուն, վէ օնուն խէլասը տահա զի-
յատէ արզուլանաճագ օլսուն։ Ճիւմլէ ալէմէ մալիւմ
օլսուն քի՝ Յիքէնտիմիզ տիւնեայու՝ շէյթանըն ա-
մէլլէրինի պօզմագ իչինն կէլտի։ վէ օնուն գուվ-
վէթինտէն՝ օնուն օլ հիյապէթլու գուվվէթինէն
ինսանն գէսմինը թէքմիլէն գուրթարմագա գատիր
իտի։ Պու նափաք բուհլար՝ Քրիստոսուն գուտ-
րէթ ու հիւքիւմէթինի պիլտիրէր։ օնուն հուզուր-
բունա գափտանտըլար։ օնուն քէնտիլէրինէն
գուվվէթլու օլտուղունու իգրար էյլէտիլէր, վէ
օնուն սէօզիւնտէն գաչտըլար։

Շ իմտի շէյթանըն գուվվէթի՝ օլ վագթատաքի
գատար պէօյիւք սէյիլտիր։ Լաքին՝

7։ Շ իմտի պախ օնուն ինէօչտիը պա՞ պէ՞նէտա
ալմ պէր։

Շ էյթան շիմտի տախի ինսանլարը խիճիհան է-
տէր, վէ օնլարը իզվայա տիւշիւրիւր։ Յիվէնքի
կիպի շիմտի ալտըզլարընը զօր իլէ աչտամագ, վէ օնլատա
շարապ իչտիրէմէզ քի՝ մութլագան սէրխօշ օլալար։
Շ իմտի էլչէրինի գալտըրտամագ քի՝ մութլագան
գօնշուլարընը վուրթալար։ շիմտի այագլարընը զօր ի-
լէ եւրիւտէմէզ քի՝ մէյխանէլէրէ վէ եատտաղլարըն

Digitized by Google

եօլարրնա մուրթլագան կիտէլէր ։ չիմոի տիլէրինի զար իլէ իլէտէմէզ քի՝ մուրթլագան եալան եա քիֆիր սէօյլէյէլէր ։ վէ լաքին չէյթան չիմոի օնլարա՝ եարամազ արգատաշլարընըն էթտիքլէրի կիպի՝ իղ- վա ու ֆիթնէ վէրիր ։ վէ օնուն թէէսիրի՝ հիյ- պէթլու պիր թարզ իլէ պէօյուք տիւր ։ Վրիատա- սունն օլմայան քիմսէլէրին իւզէրինէ չէյթան ազիմ հիւքիւմէթ սիւրէր ։ Ընֆէնտիմիզ նէհուտիլէրէ պու- յուրտու քի՝ ''Այիզ պապանըզ չէյթանտան որ- նըզ , վէ պապանըզըն արգուլէրինի իչրա էթմէք իսթէրսինիզ'' ։ Վէսօթիւ ատէմլէր չէյթանըն տու- զաղընտա օլուպ՝ օնատն օնուն իրատէթինէ կէօրէ էսիր թուրթուլմուշ քիմսէլէր տիր ։ Գալկէրի օ- նուն տուր ։ գափու աչըգ տըր ։ վէ չէյթան՝ իս- թէտիյի կիպի կիրէր չըգար, նափաք էտէր վէ զէ- հիրլէր ։ Պիզիմ վազթըմըզտա տախի չէյթան՝ իղվայէ տիւշիւրմէք խուսուսունտա փէք գուվվէթ- լու տուր ։

8 ։ Շէյնանըն ընէօլըմիը ալընըպտա օլանլար՝ Վրիա- տոս խնիմիզլէր ։

Գադարա էհալիսի իսթէմէտիլէր քի՝ Վրիս- տոս սինօրլարընտա գալսըն , իլլա իսթէտիլէր քի Վրիստոս օնլարըն սինօրլարընտան կիլթին ։ Չէ- փիսի պիրլէշիպ օնա եալվարտըլար քի՝ օնլարըն մէմլէքէթինտէն չըգարըն , վէ օրատա գալմասըն ։ Ըրատա քէօրլէր՝ թօփալար՝ խասթալար վէ եօլիւմ տէրէճէսինտէ պուլունան չօգ քիմսէ վար իտի ։ լաքին հիչ պիրիսինի Վրիստոս շիֆա պուլմազ իչիւն կէթիրմէտիլէր ։ Ընա եալվարմա-

Digitized by Google

տըլար քի՝ հէփ շէյթանլարը մէմլէքէթէն տըշարը գօվուպ ատ֊ֆ էթմսին, իւլա եալվարտըլար քի՝ օ քէնտիսի կիթմսին: Ալլահըն փատուշհլըղը օ֊լա֊րըն եանընա կէլսին, լաքին օնուն օրատա նասպ օ֊լունաճաղընը իսթէմէյիպ՝ շէյթանըն սալմանա֊թընատն հատղ էտէրլէր իսի: Իշ պիր քիմսէ Քրիստոսու տավէթ էմմէտսի քի՝ օնուն էվինէ թէշրիֆ պույուրսուն, նա օլ շէհրտէ սաքին օլ֊սուն, իւլա ճիւմլէսի օնա եալվարտըլար քի՝ օրա֊ատն կիթմսին. այնի նիձէ շէյթանլար տախի օնա եալվարտըլար քի՝ օնըլարը օրատա գալմաղա պրատ֊սըն: Ալ֊ֆ էյ գարընատալշարըմ, հէր նէրէտէ խալղ Քրիստոսուն կիթմսիյինի խսթէրսէ, օրատա շէյ֊թանն գալմագ իսթէր. զիրա օրատա փատուշհլըղ սիւրէն՝ օ քէնտիսի տիր, վէ օնուն հէր քէսին ապ֊լը իւզէրինէ ազիմ թէէսիրի վար. չօզ գարանլըղ վար, չօզ ճահիվլիք վար, Ալլահըն զօրգուսու եօզ տուր. Ալլահըն մուհապպէթի հիչ եօզ տուր. օ֊րատաքի փատուշհ՝ շէյթանն տըր:

Նարամազ ատէմլէր վէ նափաք բուհլար տայիմա Քրիստոսուն հէմ օնուն գուլլարընըն քէնտիլէ֊րինտէն ուզագ օլտուգլարընը իսթէրլէր: Ինսան ճինսի էքսէրի էն ալչագ իշ՝ էն քէօթիւ կիւնահ֊լար՝ էն մէքրուհ սէֆիհլիքլէր՝ էն ազղըն արդա֊սալար՝ էն սէֆիլ վէ էտնա սհվալլէրի՝ Քրիստո֊սուն բիզատը սիտարընտան վէ օնուն խէլասընըն պէրէքէթլէրինտէն տահա մագպուլ սայարլար: Էր սիւնեսավի շէյի իսթէրլէր, ամմա պիր բուհանի շէյ իսթէմէզլէր. Քրիստոսուն կէրչէքլիյինի՝ հիւքիւ֊մէթինի՝ շէրիաթ ու տօսթլարընը իսթէմէզլէր: Պունու գալարը, վէ պիզէ Նարաբայը սալը վէր.

Digitized by Google

պու քիմակ մէմլէքէթի իմիզան իրագ օլսուն , վէ պիզամէ խասիաթլըգ՝ ֆագիրլիք՝ սէրիօզլու գ՝ պէրա պատըգ՝ տօմուզլար՝ հէր նամաք հայրան՝ հէր շէ յիմանի իշ գալըն : Ինչ գարընաշլարըմ՝ Քրիստոս սէվիմիսինիզ : Խոթէրիմիսինիզ քի՝ Քրիստոս սիյարընըզտա՝ տիքքեանընըզտա՝ էվինիզտէ՝ գալսինիզտէ պուլունսուն , եօխսա խաթէրսինիզ քի շէյթանըն հազգ էթակլի շէյլէր գալսինիզի տօղատուրսուն :

9 • Քրիստոս Յիճենուիզ՝ շէյնանլարա նէ՞լէն բուխաստ վէրսէ էյ պօմուզլարը հեղա էնսինիզ :

Ձօգ մալ զայ օլտու • լաքին հէր կիւն տիւնեանըն հէր թարաֆընտա չօգ մալ զայ օլմազ մի : Վէ հէմ պու՝ Քրիստոսուն իշնի իլէ տէյիլ մի • պիւթիւն տիւնեատա օլան քէօթիլիկէ բուխաաթ վէրէս՝ Քրիստոս տըր : Պիր ֆէնա ատէմ բուխաաթ վէրիր քի՝ պիր ախէր ատէմին նէֆսինէ եա մալինէ քէտէր վէրսին • վէ հէր կիւն սիւնեանըն հէր թարաֆընտա Քրիստոս պու միսիլլու բուխաաթ վէրիր : Միզ ասլա եալան սէօյլէմէսինիզ մի , վէ գոնշուսուզու ասլա ալտաթմատընըզ մի : Քրիստոս սիզէ էմր էթմէտի քի պէօյլէ եապսինիզ , լաքին սիզէ բուխաաթ վէրտի քի գալսին իզտէ օլանը իճրա էտէսինիզ : Ինչենտիզ շէյթանլարա էմր էթտի՞մի քի տօմուզլարա կիրսինլէր • խայր , էթմէտի : Քրիստոս էմր էթտի քի օլ ատէմտէն չըգարընլար , լաքին տօմուզլարա կիրվիյէ էմր էթմէտի , ֆագաթ բուխաաթ վէրտի :

Վէ Քրիստոսուն հէր շէյին իւզէրինէ զաթի

պիր հագգը հո՞գ մի. վէ ճիւմլէսինի խթէտիյի կիսի գուլլանմաղա հագգը հո՞գ մի: Ol տօմուզ-լարը պիր խասթալըգ իլէ՝ զէլզէլէ՝ երլարըմ՝ երը-թըճը ճանավարլար իլէ թէյէֆ էտէմէզ մի իտի: Պաղը քէրըէ՝ պուննան պին քէրըե զիյատէ մալ թէյէֆ էտէր. վէ հագգը վար քի պէօյլէ էյթսին: Գօլէրա՝ զէլզէլէ՝ գասըրղա՝ թուֆան՝ ճանղըն՝ շէյթան՝ մէլէք՝ հէր քիմսէ վէ հէր շէյ վէ հէր զաթ օնուն էլինաէ տիր. վէ հէր պիրի վէ հէփսինի հէր կիւն իսթէտիյի կիսի գուլլանըյօր. վէ հագգը վար քի գուլլանսըն: Ալ է պուննան մատա Լֆէնտիմիզ պու տիյարըն էհալիսինէ անլամ մագ իսթէտի քի՝ քէնտիլէրի վէ էվլատլարը շէյթան-լարըն արասընատա օլուպ՝ ազիմ թէհլիքէտէ իտի-լէր: Շէյթանլար օրատա գալըրլարսա, պէյթի օն-լարըն ճիւմլէսինի հէլաք էտէճէքլեր. իմտի Վրիս-տոսուն էլի իլէ շիմտի պիւթիւն պիւթիւնէ գուր-թուլսունլար: Ալ է Լֆէնտիմիզ օնլարա պուննա տախի անկլաթմագ իսթէտի քի՝ տինսիզ Մադու-կեցիլէր՝ հէր նէ գատար չօգ՝ բուհ հօգ տուր տէ-յիս էհյոէթսիլէր իսէ տէ, շիմտէն սօնկրա քին-քեար էտէմէզլէր:

10. Շէյնանըն էլինտէ եպէտէն գալմաք՝ նէ՞ հիյճիլի-լո՞ պէր շէյ տիր:

Շէյթան՝ իսքէնճէ վէրիր: Թէմիլի քէլամաա զիքր օլունան քիմսէ՝ նէ՞ գատար չօգ իսքէնճէ չէքտի, կիւնահիւզ կէճէ՝ հէր սաաթ՝ հէր տագը-գա՝ օնուն հիչ բահաթը հօգ իտի, իլա փէք սէ-ֆիլ վէ պիչարէ իտի: Չէմ Մարիոստա զիքր օ-

Digitized by Google

լուսան չօձաւոգ (Ա՛ռիթ. թ. 16—19)՝ գայէթի հիչ-
պէթլու հալսէ խոյ. փէք քէօթիւ խաքէնձէ չէք-
սի. տիւսիզ վէ սաղըր խոյ. վիւճիւսիւ էրիսի.
քէնտինի փարէլէսի, այզը քէօփիւրսիւ, տիշլէրին
նի գըճըլտսաճաղը. եէրէ չարփտըրըլըր, տուչյա վէ
սէթէշէ սէթըլըր. գօրգուլու պիր ղարզ իլէ չէփ
սինիրլէրի պիւզիւլսիւ. քէօփիւրէրէք եէրէ եուս-
վարլանըր խոյ: Ամսի չէյիանըն հիքիմէթի վէ
գուվվէթի ալէմնա էպէտէն օղմազ՝ նիչ գատաք
հիյայէթլու պիր չէյ օղլը տըր: Ախքին ճիւմլէ
թէվֆէսիզլէրին վէ տուեափէրէսիլէրին միրասը
պու տուր: Օնլար չ'ղրանըն էվատարը տըրըլար.
կիւնտէն կիւնէ չէյիանըն ատզուլէրինի իճրա է-
սէրլէր. վէ էնճամ օնուն իլէ պէրապէր էպէտի
սէթէշէ գօվուլաճագլար: Ակօքատէն ուզագ՝ ըսահար-
լըգտան՝ սէլամլէ տէն՝ իւմիտսէն էպէտէն ուզագ
գալաճագլար. պիր սիմսիյահ գարանլըգ իչինէ գա-
փանաճագլար. իւմիտսիզ պիր գասավէթ իլէ ազ-
լայաճագլար, խըլտա իլէ Ա՛լլահա գարշը տիշլէրինի
գըճըլտսատաճագլար. Ա՛լլահըն հագգանի չէթինէ
գարշը մըռըլտանաճագլար. վէ խաքէնձէ մահալին-
աէ խաքէնձէ վէրիճի չէյիանլար իլէ էպէտլէր է-
պէտինձէ՝ եամաճագլար: Ա՛լլահ պիզէ մէհրամէթ
էյլէսին:

11. Պէնչ չէյիանըն եէնտին Ա՛զրաիլ գոնըպաճաք-
չէր:

Վէնտան քէնտիմիզի վէ պիրի պիրիմիզի գուր-
թարամազըզ: Չէյիան պիզատէն փէք գուվվէթլի
տիր: Խատիս բուհլարը՝ պիրիսի պիլէ ճիմլէ ին-

Digitized by Google

ատեն գրամընտ..ն գուվվէթլի տիր։ Ինսան գրամըն-
ատեն ճիւմլէսի՝ պիրլիքտէ չալըշսա տախի՝ պիր լա՛ք
ճանը չէ յթանըն էլինտէն գուրթարտամազսար։ Ա՛մ-
մա շիւքրլէր օլսուն քի՝ Քրիստոս Յ՚ֆէ՛ տիմիզ
պիզի գուրթարտալէր։ Հ՚էյթանըն ամէլլէրինի
պօզմագ իչիւն մախսուս կէլտի. վէ օնուն պիլթէք
սէօզիւնտէն հէփիսի գաչարլար։

Յամի մալիւմ օլսուն՝ պիլթիւն տիւնեա ալէմ
պիլսին քի՝ պիզի նափաք բուհլայըն գուվվէ-
թինտէն՝ թէէսիրինտէն վէ իքէնձէսինտէն գուր-
թարտալիէն՝ Յիսուս Քրիստոս տուր. վէ օնտան
ղայրի գուրթարըճմըզ հիչ եօգ տուր։ Վէ օնա ի-
նանմայան՝ օնուն փատիշահլըղընը գապուլ էթմէ-
յէն՝ օնուն պուլյունտուրուղունա կիրմէյէն՝ օնուն
ագիզ էմրինէ միւթիւ օլմայան վէ օնուն շայիրտա-
լէրի իլէ պիրլէշմէյէն քիմսէ՝ չէյթանըն էլինտէն
գուրթուլմուշ քիմսէ տէյիլ տիր։ Յայր, օլ
քիմսէ Քրիստոսսուն էվլատը տէյիլ։ չէյթանըն էվ-
լատը տըր. Քրիստոսա թապի տէյիլ՝ չէյթանա
թապի տիր, չէյթանըն արզուլէրինի իշլէր. վէ
Քրիստոսուն արզուլէրինի իճրա էթմէզ։

Վէ սիզ՝ էֆ գարընտաշլարըմ, սիզ նէ՞ էտէ սինիզ։
Քիմի՞ն փատիշահլըղընտա սընըզ. քիմի՞ն հիքմէ-
ալէընտա սընըզ. Քրիստոսո՞ւն մու, եօխսա
չէյթանըն մը. պիլմիրիմ քի Քրիստոսուն խտմինէ
վաֆթիզ օլտուկտա. ամմա Քրիստոսուն պուլյուն-
տուրտա ալէընա կիրտիկի՞զ մի։ Ինչին հէր
կիւնէբի հարաքէթինիզ վէ սէօհպէթինիզ քիմէ՞
մագպուլ տուր. Քրիստոսա՞ մի մագպուլ՝ եօխսա
չէյթանա՞ մը։ Սիզին էթրաֆընըզտա պուլունուպ
իմթիհան էտէն չօգ խապիս նափաք բուհլար վար՝։

Digitized by Google

վէ էյէր Քրիստոսուն գուճաղընա սըղընմազսա-
նըզ , օնլարըն հիլէսինտէն՝ ֆիթնէսինտէն՝ իղվա-
սընտան՝ մուրտարլըղընտան՝ վէ էպէտի ազապըն-
տան պուրթուլամազսընըզ :

Ընմա Քրիստոսա ինանան քիմսէ՝ գօրդմասըն :
Ինանանլարտան էն զայիֆի՝ էն ճահիլի պիլէ գօրգ-
մասըն . չինքի օնուն հալի էմին տիր : Օնուն
ճանը Քրիստոսուն էլինէ վէրիլտիքտէն սօնկրա՝
ղէյթան օնու գափամազ : Էյի ղէյթանլար պիր-
լիքտէ չալըշսալար տախի՝ օնուն ճանընը Քրիստո-
սուն էլինտէն գափամազլար . միմքին տէյիլ տիր :
Նէ մութլու Քրիստոսա իման կէթիրէնլէրէ :
Ալլահ պիզէ պու սահիհ իմանը վէրսին :

ԵՍՈՒՍԵԱՆ ՐՈՒԹԼԱՐԵԱՆ

ԹՈՂԱԻՐԻ ԵԼՔԸՆՏ ՕՂՆԵԼԸՐ

ՔՐԻՍՏՈՍԻ ԽՈՓԼԻԼՈՒԹԻՒՆԸ

«Վէ՛ր էշԻՒ պէ-ՐՈՒՆ չՀԷ ՀՅԽաւսաս ֆարշաւանքա ԼԷՔ-ՓԸ· Վէ՛ր օՆԼՐ օՆա ՀԽՀՐՊՀ-ԽՊՀ, ԵաւվԼԳՊՐԸՐ ԽՔ՝ օՆԼՐԸՆ պՆՀՀՐԼՐԸՊԱՆ ՀԻՊԷ»: Ա՛աս· Ը· 34:

«Վէ՛ր Կ՝ԱԳԱՐԱՐԼՐԸՆ ԼՐՐԱՖ ՀանՀաԼԷՐՈՒՆ ՀԷՖ ԽաւՖԸ ՕՆա ԵաւվԼԳՊՐԼՐ ԽՔ՝ օՆԼԳՊԱՆ ՀԻՊԷ»: Պ՛ՈՒ· Ը· 37:

ՊՈՒՐԱՏԱՆ զՀՔԳՐ օՀՈՒՆմՈՀշ չՀԽՀՐ՝ ՆՀ՞ՔԷՄՀ ԽՄՔ: Պու պապՀՆ 28ՐՆՃՔ ԽԱՆՀԽՆԱՄՀՆ ԼՕՀՐՒՆՀՐՐՀԶ ՔՔ՝ պու չՀԽՀՐ ՊՀՐԳՕԽՐԼԷՐ ՎՐԼԱՀԼԹՐՆԱՀ ԼԱՄ· ՎՀ Ա՛ԱՐԿՈՍԱԱՆ ՀՀՄ Պ՛ՈՒԿԱՍԱԱՆ ԼՕՀՐՒՆՀՐՐՀԶ ՔՔ՝ պու ՎՐԼԱՀԼԹՀ ՊԱԴԱՊԱ՛ԼԸԼԱՐԸՆ ԱՀՀԱՐԸՐ ԱՒՆՀՀՐ ԽՄՔ: ՆՀԷպՀպ պու ՄՈՒՐ ՔՔ ՊԱԴԱՊԱ՝ ԿՀՕԼՐՒՆ ԿԼՒՆ ՄՕՂՈՒՍՈՒ ՀԱԽՕՈՄ ԳԸՊԼՀ ԿԼՒՆ ՄՕՂՈՒՍՈՒ ՔՀՆԱՐԸՆՈՄ ՕԼԱՆ ՕՆ չՀԽՀՐԻՆ ՊԻՐԼԱԽ ԽՄՔ, ՎՀ ՊՀՐԳՒՈՄ ՄԱԽԽ ՕԼՕՆ չՀԽՀՐԱՀՆ ԽՄՔ: ՆՀՖՀՆ-ՄԻՄԼՀՆ ՀՀԼՀՄԻՀԼ ՄԼՃԼՀԼԱԹ՝ ՊԱԴԱՐԱՆԸՆ ՀԱ-ՆԸՆՈՄ ԻՃՐԱ ՕԼՈՒՆՄՈՒ· ԼԱՔԻՆ ԼՒ ՀՀԸԳԱԹՈՄ ՀՕՀ-ԸՀՆՈՄԻՀԻՄԼ ԿԼԻՊ ՊՈՒ ՕՆ չՀԽՀԼՀՐՒՆ ՀՀՊՓԽՔ ՄՈՄ-ԽՔ՝ ՀԱՔԻ ՊՀՐԳՕԽՐՀՐՒՆ ՎՐԼԱՀԼԹՔ ԻՀՀՆԱՀ ԽՄԽ-ԼՀՐ:

Շ՛ԼՄՄԹ ՍԼՒԱԼ ՀՄՀԼԼՄ ՔԻ՝ ՊՈՒ չՀԽՀՐԻՆ ՀՀԱԼԽ-ՍԼ ՆՀ՞ՀԱԼՄՀ ԽՄՔ:

Օ՛Լ ՄՀՄԼՀՔԹՔ ՍԻՆՕՐ ՊԱՉԸ ՕԼՈՒՂՈՒՆՈՄՆ՝ ԻՀ-ԹԼՒՈՀԼ ՄՐԸ ՔԻ ՆՀՀՕՒՈՒԼԼՀՐ ՓՈԼԹՓԼՀԲՀՄԼՀՐ Ի-ԼՀ ԳԱՐԸՉՀԳ ԽԼՒԼՀՐ: Վ՛ԱՔԻՆ ՀՀՐ ՆԱՍԸԼ ԽՀՀ, ՕՆ-

Digitized by Google

լար հիւքիւմէնպաշլէհրի՝ փայիթախթը Երու-
սաղէմտէն ուզագ իտիլէր • վէ պունտան պէօյլէ
հէյբէլտէն վէ օրատա լճերա օլունմուշ խըզմէթ
ու իպատէթ գանունլարընտան վէ ալինին քէրէմ
ու իհսանլարընտան ուզագ իտիլէր : Վէ կէօրիւ-
նիւր քի՝ օնլար փէք ճահիլ վէ իլմսիզ վէ եարա-
մազ քիմսէլէր իտի : Օնլար ճէհալէթաէ վէ նա-
տանլըգտա վէ փէք գօյու վէ սօղուգ գարանլըգ ի-
չինտէ սաքին իտիլէր : Օնլար էօլիւմիւն վաթան
ու կէօլկէնինտէ օֆո րտուլար : Վէ օնլարըն հա-
լի պէօյլէ օլտուղու պու իւչ շէյտէն պէյան օլու-
նուր :

1 • Օրտա ջէ նաֆտ բուհ վար էտի :

Ապրհոստան էպրէնիրիզ քի՝ օնլարըն իսմի Վէ-
գէոն իտի , եանի պէշ ալեթը պին գատար իտիլէր :
Լաքին օնլար՝ պէշ պինտէն զիյատէ օլմալը իտի ,
չինքի զինքը օլունմուշ օլ պէշ պին՝ սալեթ պիր
եէրտէ պիր ատէմտէ պուլունտու • վէ շիւպհէ եօգ
քի օլ մէմլէքէթին հէր թարաֆընտա պուլունտու-
լար , գապիլտիր քի հէր էվտէ՝ հէր գալըտա եա ազ
եա չօգ նափաք բուհ պուլունտուլար : Վէ պու
խոպհս բուհլար՝ օրատա գալմագ իսթէտիլէր : Օն-
լար տայմա գարանլըգ սէվէրլէր , ճահիլլիք՝ եարա-
մազլըգ սէվէրլէր : Վէ պու մէմլէքէթի գարանլըգ՝
ճահիլ՝ եարամազ վէ նապանի պիր մէմլէքէթ օլ-
մագ իլէ , օնլար օրատա տուրմագտան հաղղ էտէրլէր
իտի : Գուրուզ (Մաթ • Ե • 10) քի՝ Հիսուսա "չօգ
եալվարըըլար իտի քի օնլարը օլ տէյարտան տիշարը
կէօնտէրմէ յէ" : Փէք սէվտիքլէրի՝ չօգ պէյտիքը-

Digitized by Google

լէրի մէմլէքէթի իտի: Վէ չէյթանըն սեվտիյի՝ պէ-
յէնտիյի մէմլէքէթի՝ էլպէթթէ փէք ֆէնա մէմլէ-
քէթի օլմալը: Ըղըգ եօգ, իլմ եօգ, կէրչէքլիք՝
մուհասպէթի՝ միւրիւվվէթի՝ սէլամէթի՝ ըլլահընն գօր-
գուսու եօգ տուր. իլլա եալանն չօգ, զինա՝ ղավղա՝
սէրխօշլուգ՝ մաղրուրլուգ՝ խըրսըզլըգ՝ տիւնեափէ-
քէսթիլիք՝ ֆագիրլիք՝ սէֆիլիք՝ նահագլըգ՝ զուլմ
չօգ տուր: Ղումի օլ մէմլէքէթին էհալիսի փէք ֆէ-
նա հալտէ տէյիլ մի իտի. նափաք բուհլարընն մե-
քեանը իտի:

2. Ընլարըն էեռ ոա ֆաղանճլարը՝ ղէյնանա ժոխալէֆ պէր եօլոան ղեյտիքէ:

Ընլարըն չօգ տօմուզու վար իտի. 2,000 գատար վար իտի: Ղաքին տօմուզլար՝ ղէհու-
տիլէրէ նափաք հայվանլարտան ասլըլըր իտի: Ըն-
լարըն էթինի եէմէք՝ ղէհուտիլէրին շէրիաթընա
մուղայիր իտի. վէ օնլարըն լէշինէ հէր տօգանան
քիմսէ՝ նափաքլէնիր իտի: Տօմուզլարը սագլա-
յըպ կիւթմէք՝ օնլարըն շէրիաթընատան մէմնու իտի,
վէ թիճարէթի պիլէ օնլարա եասագ իտի: Ղումի
օնլար քէնտի շէրիաթլարընը պօզմուշ քիմսէլէր
իտի. փէք տիւնեափի՝ ինսաֆսըզ՝ իմանսըզ՝ ճիպիլի-
յէթի փէք ազ չազ վէ էօմիւրլէրի փէք ֆասիտ քիմ-
սէլէր իտի. վէ պունատան պէյլէ շէյթանընն պէ-
յէնտիյի քիմսէլէր օլմալը իտի. շէյթանընն գուլ-
լարը իտի:

Ղապիլ տէր օնլար տէտիլէր քի՝ Տօմուզ է-
թի պիշ եէմէզլիզ, ֆագաթ թաղիֆէլէրէ սաթա-
րըզ: Ղաքին պու օլրէր մու, ճայիզ մի քի պիր

Digitized by Google

ատեմ քէնտի մէնֆաաթը իչուն զէհիր սաֆիա։ Վէնտիի իչմէզ, լաքին ճիւմլէ սաֆիտրը քիմսէ-լէր իչէր էօլչէր։ Իչիմիզ՝ սէնաաթըմըզ՝ չէյթա-նըն պէյէնտիյի սէնաաթի օլմասըն, իլլա Վրիս-տոսուն պէյէնտիյի սէնաաթի օլսուն։

Ինրոփատա՝ Ասիատա՝ Եվրիգատա՝ Ամերիգատա տախի չօգ վար քի՝ թափաճագ սուրէթլէր հա-փարլար։ Վատիկ տիր քէնտիլէրի օնլարա թափ-մազլար • լաքին սէնաաթլարը օնլարա վաֆիր գազանճ կէթիրիր • պու իշտէն կէչինիրլէր. պու իշտէն զէհկին օլուրլար։ Լաքին օնլարըն սէնա-աթը չէյթանըն պէյէնտիյի սէնաաթ ատը, վէ Վրիստոսուն պէյէնտիյի տէյիլ տիր։ Վէ էյեր Ինճէնտիմիզ օլթարաճա կէչէսէ, եանի օնուն Ինճիլի Ճէրիֆի օրատա վազ օլունուրսա, պու սէնաաթըն սահիպլէրինին ճիւմլէսի օնա ղրատուրուրլար. նիճէ քի Ինճիլսատա վազի օլտու իսկ։ Ըս. ԺԳ. 24—27։

Էյեր մէմլէքէթտէ չօգ փափազ վար քի՝ հէման պու սէպէպ իչուն կերչէքլիք իսթէմէզ, իլլա եանկ-լըշլըգ՝ գարանլըգ իսթէր • իհունքի քեար ու գա-զանճլարը պուռատան կէլիր։ Ամի գազանճըմըզ պէօյլէ չէյսէն օլմասըն • իհունքի եա Ինճիլի Ճէ-րիֆ տէֆ օլունմալը, եա պու միսիլիւ սէնաաթ ու գազանճ տէֆ օլունմալը տըր • իքիսի պէրապէր օլամազ։ Էյեր պիր քիմսէ մէյխանէ աչըզ՝ սէր-խօշ էտիճի չէյ սաֆտասա, օլ տօմուզլարը կիս-տէն քիմսէլէր կիպի տիր • Խաղատմ կիպի տիր քի նահչագլըլըն իւճրէթինի սէվտի։ Վէ Վրիստոս կէ-լիրսէ, օնուն սէնաաթլընը տէֆ էտէր տօմուզլարը տէֆ էֆտիյի կիպի • իհունքի չէյթանըն պէյէն-տիյի սէնաաթ տըր • վէ Վրիստոսուն փատիշահը-

Digitized by Google

ղընըն կէլիքինէ մանի օլմագ իլէ, իքիսի պէրապէր օլմամալը։

Կադըտաւա չօգ տօմուշ վար իտի. սալթ պիր գաչ տանէ տէյիլ, իլլա կէօրիւշ քի՝ 2,000 գատար սալթ պիր տիւրիւտէ վար իտի։ Իմտի օր մէմլէքէթի պիւթիւն պիւթիւնէ նափագ օլմալը իտի. վէ օնուն էհալիսի՝ զապիթ՝ փափազ՝ զէնկին՝ ֆագիր՝ էֆէնտի նափագ իտիլէր. էֆէնտիլէրի վէ սէօյլէտիքլէրի վէ իսթէտիքլէրի նափագ իտիլէր. գալդըրընտէ նափագ վէ նափագ էտէն րուհլար սաքին իտիլէր. օնլարըն կէօզլէրի էօնիւնտէ Ալլահըն գօրդուսու ւօզ իտի։ Իմտի օնլարըն Հալը փէք ֆէնա տէյիլ մի իտի։ Այվէթ. վէ փէք ֆէնա օլտուղու՝ պուննան տահի պէլլի տիր քի՝

3. Օնլար Կրիստոս խոհեմութիւնը։

Օգուրուղ քի՝ օնլար Յիսուսա «հալվա տօրլար քի՝ օնլարըն սինօրլարընտան կիտէ»։ Հիչ պիրի իսթէմէտի քի՝ Յիսուս օնուն էվինէ թէշրիֆ պուրյուտուն. հիչ պիրի օնու քէնտի էվինէ տավէթ էթմէտի։ Հիչ պիրի պիր ադըտա կէօսթէրմէտի քի՝ Յիսուս օր մէմլէքէթտէ գալըբն, վէ ճիհանլէ խաստըրընա շիֆա վէրսին, վէ օնլարը շէյթանըն էսիրլիկինտէն վէ հիւքիմէթինտէն գուրթարսըն։ Օրատա չօճուգլար վար իտի, ամմա Կրիստոսա հիչ պիրինի կէթիրմէտիլէր քի՝ օնլարա էլ գօյուպ խայր տուա էյլէսին։ Օրատա քէօրլէր՝ թօփալար՝ քէօթի րուհլար՝ իլլէթլուլէր վէ էօհիւմ տէրէճէյինտէ պուլունանլար վար իտի. լաքին շիֆա

Digitized by Google

պուլմագ իչխուն Յիսուսա հիչ պիր նեֆէրի պիլեմ կէթիրմէտիլէր: Ընաար տէյիլ Քրիստոս թաբա-ֆընտան չէյթանլարա գարշը՝ իլլա չէյթանլար թաբաֆընտան եանա տուրուպ Քրիստոսա գարշը կէլտիլէր: Ընաար օնա՝ հէփ չէյթանլարը մէնէ-քէթէն տիշարը գօստուն տէյիւ եավլարմատըլար, իլլա օնա՝ մէմլէքէթէն տիշարը քէնտիսի չըգարն տէյիւ եավլատըլար: Ընա եավլատըլար քի՝ օրատա գալմազըն, իլլա չափուգ կիթսին. վէ չէյթանլար օնա եավլատըլար քի՝ օնլարը օրա-տա գալմադա պրագարն: Վէ պու աճայիպ տէյիւ տիր. չիւնքի հէր նէրէտէ խալգ Քրիստոսուն կիթ-մէսինի խոթէր իսէ, օրատա չէյթան տայմա գալ-մագ խոթէր: Ընատա օնուն փատիշխլըզը վար, վէ էթպալարը վար, վէ հէր քէսին ագլը իւզէ-րինէ օնուն թէսիրի ազիմ տիր: Տիւնեամի ա-տէմլէր Քրիստոսուն հիւքմէթինի խոթէմէզ, իլ-լա չէյթանըն սալթանաթընտան հազգ էտէրլէր: Ընլար ատմուզլարը կիւտէնլէր կիպի՝ Քրիստո-սուն պէրէքէթ ու նիմէթլէրինտէն իսէ քէնտի գա-զանճլարընը իւսթիւն սայարլար. վէ Քրիստոսուն հէմ օնուն գուլլարընըն քէնտիլէրինտէն ուզագ օլտուգլարընը խոթէրլէր. չիւնքի օնլարը քէնտի բահայէգլարընը պօզանլար կիպի թուքթարլար, վէ քէնտի գազանճլարընա մանի օլտուգլարընը սայարլար:

Լ՝ էվկիւլիւքիմ սիզին հալիւիզ նէ՞տիր: Քրիստոսու խոթէ՞րմիսինիզ. օնուն սիզին էվինի-զէ կէլմէսինի խոթէ՞րմիսինիզ. խոթէ՞րմիսինիզ քի՝ օ սիզատ գալըրն, վէ սիզէ թալիմ էյթսին, վէ ճանընըզը գուրթարսըն: Լաքին էյէր սիզատ

Digitized by Google

գալըրսա, օնու կէչնտիրէճէք տէյի՞լ միսինիզ. օնա հէր կիւն էքմէք վէրէճէք տէյի՞լ միսինիզ. վէ պու սիզին քէսէնիզէ տօգանըր պիր շէյ տիր: Վէ չօգ վար քի Վրիստոս իչիւն եախօտ քէնտի ճանլարընըն ֆայտէսի իչիւն հիչ պիր շէյ խարճ էթմէք իսթէմէզլէր: Օլ տօմուզլարը կիւտնէլէր կիպի՝ քէնտի գազանճլարընը էպէտի պէրէքէթլէր. տէն իւսթիւն սայարլար: Վէ օնլարըն հալի փէք գօրգունչու տուր:

Օգուրուզ քի Վաղարալըլար Իֆէնտիմիզին կիթմէսինի իսթէտիքլէրինտէ, տէրագապ «գայըզա կիրիպ՝ էօթէ եազայա կէչտի»: Իֆէնտիմիզ օնլարը սէօզլէրինտէ թուրթուս. օնուն կիթմէսինի իսթէտիլէր, վէ օնլարը պրաղըպ կիթտի: Վէ օնլար օնուն կիթտիյինի կէօրիւպ տէ՝ վա՞հ էթմէտիլէր, իլլա շազ օլտուլար, գապիլ տիր սէրխոշ օլտուլար: Վրիստոս Իֆէնտիմիզ կիթտի. շէյթանլար՝ նափաքրուհլար գալտը:

Վէ էյ սէվգիլիլու գարընտաշլարըմ՝ էյէր սիզ Վրիստոսուն կիթմէսինի իսթէբսէնիզ, էյէր օնու գապուլ էթմէզսէնիզ, օ սիզե տէ պրաղըպ կիտէճէք. սիզտէն քէնտի Րուհունու ալըպ՝ պէօյլէ կիտէճէք: Ինզի մաղրուրլուղունուզա վէ իմանսըզլըղընըզա վէ հէր պիր նափաք հավէսինիզէ թէվլիմ էտիպ կիտէճէք: Իսթէտիյինիզ կիպի սիզի տօմուզլար չամուրունտա եուվարլանմաղա թէյրք էտիպ կիտէճէք: Վէ օնու արթըգ էկէօրէճէքմիսինիզ՝ կէ՞օրմէյճէքմիսինիզ տէյիւ քի՞մ պիլիր: Վէօրիւնիւր քի Վաղարալըլար Իֆէնտիմիզի արթըգ կէօրմէտիլէր. չիւնքի Իֆէնտիմիզին օրայա տէօնտիւյիւ մալիւմիւմիզ տէյիլ տիր: Ա՛քին Իֆէն-

645075 A

Digitized by Google

տխմիզ սիզէ առօնամէզսէ, սիզ էլպէթթէ կիւնահ իչինտէ եաշայաճագսընըզ, վէ կիւնահ իչինտէ էօ-
լէձէքսինիզ : Վէ կիւնահ ալթընտա էպէտէն գա-
լաճագսընըզ. վէ նափաք բուհլարըն նափալըխ-
տէ վէ ազապընտա էպէտլէր էպէտինձէ պուլունա-
ճագսընըզ :

Ընհան ձիւմլէմիզէ մէրհամէթ էյլէսին : Ամին :

Digitized by Google

ՄՈՒԳԱՑՑԷՍ ՄԵԼԷՔԱԼԷՐԻՆ ԻՒԶԷՐԻՆԷ

«Պատքան՝ պոռ ւէ՜ս-լ՜ս-լէրէն պէրինէ ըսհգէր երկնչեսք-նէք. զէր պէկ պէրմ ւէ՝ կէօւլէրդ ծնլարըն պէկւլէրէ կէօւլէրդ օլան փէդերլիմին նէս-լ՜ն-նէ պայմ կէօրլ-լէր»: Կատ. ԺԸ. 10:

ՊՈՒՆՑԱՆ ուգտեմ օլան վազ նափաք բուհլար հանի հէյթանլար հազդընտա իտի. հիմի ալու վազ ազիզ բուհլար հանի մէլքլէր հազդընտա օլաձագ ալը: Վէ

1. Անլ-լէր Աւետ ինչ եվէ պէյլէր:

Ընձար հարատըձը տէյիլ՝ իլլա հարատըլմըշ զաթ-ձար տըր. խալխ տէյիլ՝ մախլուգ տուրլար: Ընձար պիր վագըթ մէվձուտ տէյիլէր իտի. օնձարըն իախթատը վար. օնձարըն իլ-լ կիւնիւ՝ իլ-լ սաաթ՝ իլ-լ տագիգատ վար. վէ օլ տագիգատան էվվէլ՝ օնձար հիչ եօգ իտիլէր: Ալլահ օնձարը նէ՞ վագըթ հարատըտը տէյիւ մալիւմիւզ տէյիլ տիր:

Պունատան էվվէլ ալթը պին սէնէ՞ մի, ալթը եիւզ պին սէնէ՞ մի, ալթը միլեօն՝ ալթը պին միլեօն՝ միլեօնլարձա միլեօն սէնէ՞ մի տէյու քիմսէ պիլմէզ: Ղաձապա Ալլահ ճիւմլէսինի պիրտէ՞ն մի հարատը, եօխսա՝ պազըլարընը օպիրլէրինտէն հա չօգ հա ազ էվվէ՞լ մի հարատը տէյու քի՞մ պիլիր: Ղաքին օնձարըն հարատըձըտը Քրիստոս Ղիենտիմիզ օլտուղունու պիլդիրիլ. չիւնքի օգուրուզ քի (Կող. Ա. 16, 17) «Ղէփիսի՝ կէօքլէրտէ օլան վէ եէր իւ-

զէբինաէ օլան՝ կէօրիւնէն վէ կէօրիւնմէյէնլէր՝կէ-
րէք թահթալար կէրէք սալթանաթալար կէրէք բիա-
սէթլեր կէրէք հիւքիւմէթլեր՝ ճիւմլէսի օնուն վա-
սիթասի իլէ վէ օնուն իչինէն եարատըլմըշ տըր ·
վէ օ՝ հէփիսինէն իլէրի տիր , վէ հէփիսի օնուն
իլէ մէվճուտ տիւրլեր՝՝ : Իմամի մէհէքլեր եարատըլ-
մըշ զաթալար օլտուգլարը սէպէպտէն՝ էզէլտէնաէ-
յիլեր :

2 · Ա՛նէֆլեր Ալլահ ճէպ հէր ճեյ պէնէ թէյէնէ :

Օնլար վարըղա կէլմէզտէն՝ հիչ պիր շէյ պիլ-
մէտիլեր : Վէ եարատըլտըգլարը զէման՝ շիմտիքի
կիպի ալիմ տէյիլ իտիլեր : Օլ զէման չօգ պիլ-
մէտիքլէրի շէյ վար իտի քի՝ շիմտի պիլիրլեր · վէ
շիմտի չօգ պիլմէտիքլէրի շէյ վար քի՝ սօնկրա պի-
լէճէքլեր : Լաքին էպէտէն՝ Ալլահ կիպի հէր շէյ
պիլիր օլմայաճագլար : Չօգ շէյ էօյրէնտիլեր · չօգ
շէյ կիւնտէն կիւնէ էօյրէնիյօրլար · վէ էպէտ
իւ ապատ էօյրէնէճէք զաթալար՝ օլաճագ տըրլար :
Լ՝ֆէնտիմիզ պու յէրտաս քի (Ա՛պր · Ի՛Դ · 36)
՝՝Ա՛մմա օլ կիւնիւն վէ սաաթըն խուսուսունտա հիչ
քիմսէ պիլմէզ · կէօքլէրին մէլէքլէրի տախի պիլ-
մէզլեր , իլլա եալընըզ փէեէր պիլիր՝՝ : Իմոի մէ-
լէքլէրին պիլիկիսի նիհայէթսիզ տէյիլ տիր : Ի-
յէր Ալլահ օնլարա պէյան էմէյէ միւնասիպ կէօր-
մէզսէ , օնուն նէ էաէճէյինի պիլմէզլեր : Օնլար
տախի ինսանլար կիպի հէփ կէլէճէք զէմանտէ օլա-
ճագ շէյլեր իչիւն՝ Ալլահա իթիմատ էթմէլի տիր-
լեր : Օնլար պիլտէն հէր նէ գաատար չօգ պիլիր-
լեր իսէ տէ , Ալլահ գաատար ալիմ տէյիլլէր :

Digitized by Google

3. Ա՛ստուածը ինչ ըն-կերութիւն պիտի ընէ։

Ընդհակառակն՝ Աստուած ոչ միայն ինքզինքը չի զրկեր մարդոց հետ ընկերութենէ, հապա ընդհակառակն՝ ամենայն ջանք կ՚ընէ մարդոց հետ ընկերանալու համար։ Ասոր համար է որ Աստուած մարդուն հետ ուխտ կը կապէ, ինչպէս Աբրահամի հետ կապեց (Ծննդ. ԺԷ. 2), Մովսէսի հետ կապեց (Ելից. ԻԴ. 8), Դաւիթի հետ կապեց (Բ. Օրին. Է. 12), եւ ուրիշներու հետ ալ կապեց։ Ուխտ կապելով՝ Աստուած կ՚ուզէ որ մարդիկ իրեն հետ ընկերանան, եւ ինքն ալ մարդոց հետ ընկերանայ։ Ուխտ կապելով՝ Աստուած կ՚ուզէ որ մարդիկ իրեն հետ ընկերանան, եւ ինքն ալ մարդոց հետ ընկերանայ։ Ուխտ կապելով՝ Աստուած կ՚ուզէ որ մարդիկ իրեն հետ ընկերանան, եւ ինքն ալ մարդոց հետ ընկերանայ։

Ուխտ կապելով՝ Աստուած կ՚ուզէ որ մարդիկ իրեն հետ ընկերանան, եւ ինքն ալ մարդոց հետ ընկերանայ։ Ուխտ կապելով՝ Աստուած կ՚ուզէ որ մարդիկ իրեն հետ ընկերանան, եւ ինքն ալ մարդոց հետ ընկերանայ։ Ուխտ կապելով՝ Աստուած կ՚ուզէ որ մարդիկ իրեն հետ ընկերանան, եւ ինքն ալ մարդոց հետ ընկերանայ։

Digitized by Google

4. Ակնարկութիւն ապերախտ մեծ պատուի:

Պունտան ազատէմքի վազարքն պիբինաէ էօյրէնտիք քի՝ տիւշմիւշ մէլէքլէր եանի խապախ՝ նախագրուհյար փէք չօգ օլմալը տըր, չիւնքի պիր քիմսէտէ պէդ ալթը պին (լէգէօն) պուլունտուս: Վէ չիւպհէ հօգ քի՝ տիւշմիշիդ մէլէքլէր տահա չօգ տուրալար: Դաւիթ փատիշահ պույուրուբ քի՝ (Ակղա. կը. 17) "Ալլահըն աբապալարը՝ իքի քէրըդ օն պին՝ պինլէրճէ պինլէր (մէլէքլէր) տիր": Օգուտ բուդ քի՝ Իսմայիլհէմ օմասընտա օլան չօպանլար՝ "կէօք ապքէրինին պիր չօգ ճէմաաթընը կէօրտիւլէր": Ինճէնտիդ Պետրոսա պուչյուրուս՝ "Օնան էթմէ՞դմիսին քի հալա փէտէրիմէ եալվարայրմ տա՝ պանա օն իքի ալայտան զիյատէ մէլէքլէր եէթիշտիրէ" առէտի: (Մաթ. Ի. 53: Իօմա սօլտաթ Լարընընը պիր ալայը՝ 5,000 սօլտաթ միգտարի իտի: Դանիէլ փէյղամպէրը պուչյուրուր քի՝ (Գան. Է. 10) "Ալլահա "պին քէրրէ պինլէր՝ խըզմէթ էտէրլէր տիտի, վէ օն պին քէրրէ օն պինլէր՝ հուզուրունա ատուրուբ լար իտի": Յովհաննէս Իէտուլ առէտի քի՝ (Յայտ. Ե. 11) "Ձօգ մէլէքլէր սէտի իշիդտիմ, վէ օնլարընը սայըսը օն պինլէրճէ օն պինլէր, վէ պինլէրճէ պինլէր տիտի": Պօղոս Իէտուլ Իպրանիլէրէ եազըդ՝ (Իպր. ժ. Ի. 22) "Օն պինլէրճէ մէլէք ճէմիյէթի տինէ եագալմըշընըդ" առէտի: Պու թատիր եանի օն պինլէրճէ պինլէր՝ սայըսըդ՝ հիսապա կէլմէդ առէմք տիր. չիւնքի օլ վագթտաքի ատէմլէր տահա պէօյիւք հիսապ սէօյլէյէմէզլէր իտի. օնլարընը բաշմալարը պուլնտան զիյատէյէ վարամազլար իտի: Իմդի՝ մէլէքլէր սայըտա փէք չօգ օլմալը տէյիլ մի:

Նե գաւառ չօգ օլտուղունու Ալլահ պիլիր։

5 • Ա՛նկ+կէրն պ՛ուկ՛ տաղ՛ուկ՛նկէրէ վէ։

Ալրալարընտա միւթէպէէր օլանկլար վար տըր։ Օգուրուզ քի՝ պաշ մէկէք՝ Ա՛իքայէլ աիր Յ՛ոդ 9։ Օգուրուզ քի՝ Ալլահըն հուզուրունտա տուրան՝ Գաբրիէլ աիր։ Ղ՛որ • Ա • 19։ Վէ օգուրուզ քի ''կէօք մահալլէրինտէ թախթալար՝ գուվվէթլէր՝ հիւքիւմէթլէր՝ բիասէթլէր վէ սալթանաթլար վար''։ Կ՛որ • Ա • 16։ Յամի մէկէքլէրին ճիւմլէսի պիք աէրէճէսէ տէյիլլէր, իլա արալարընտա տիւրլիւ մամուրիյէթ ու մանտուալարը վար, պազարլարը ախէրլէրինտէն առահա գուվվէթլու եախօտ առահա ալիմ եա գաւիմ տիրլէր։

6 • Ա՛նկ+կէր պէնկ՛ պէտկէր։

Օնլար թէնպէլ տէյիլ՝ մազհուր տէյիլ՝ եաթմազ գաստալու տէյիլ՝ իֆթիւրաճը տէյիլլէր։ Օնլար միւրայլէգ պիլմէզ՝ տաբրլամազ՝ հասէտ էթմէզ՝ միւճահէտ էթմէզ՝ ֆասլ էթմէզ՝ եալան սէօյլէմէզլէր։ Ալրալարընտա նիզա՝ զավզա՝ նահագլըգ հիչ եօգ առուր։ Պիրի պիրինի ալտամազլար, պիրի պիրինտէն չալմազլար, պիրի պիրինէ զարար ու զիյան կէթիրմէզլէր, պիրի պիրիսի իլէ չէքիշմէզլէր՝ տէօյուշմէզլէր՝ ճէնկլէշմէզլէր։ Ա՛ելէքլէր Ալլահըն իսմի չէրիֆինի պօշ եէրէ ալմազլար, վէ քիւֆր էթմէզլէր։ Օնլար գուտրէթլէրինի քէնտիլէրի իչէրա գուլլանմայրպ վէ սալթ քէնտի ֆայէտէսինէ պագմայրպ՝ ճիւմլէ գուտրէթլէրինի պիւ-

Digitized by Google

թիւն պիւթիւնէ Ա՛լլահըն իզզէթ ու շանը իչիւն գուլլանըլար : Վ՛րիստոսա իթաաթ էտիպ օ՛նուն հէր պիր էմրինի իճրա էտէրլէր : Ի՛ուհ էլ Վ՛ուհտու գասաւէթլու էթմէյէրէք՝ տայմա օ՛նուն միւպարէք թէէսիրաթը ալըրնաա տըրըլար : Ա՛սիլլի քէլամ՝ ճիւմլէսի ալշագ կէօնիւլլիւ՝ մահճուպ՝ փաք՝ թէմիզ՝ սատէ տիլ՝ խայր իսթէյիճի՝ մուրիվվէթլի՝ պիւս պիւթիւն կիւնահ՛ըզ տըրըլար : Ա՛յ նէ՝ մութլու մէյէքլէր կիպի ազիզ օ՛լաճագ օ՛լանլարա :

7 • Ա՛յնէ+էչէ Վ՛րիստոսա փաս, ինչ ծնողը էօղնէ-ափմիչէրի հետ էնմէ+ իչէն էտուլանըր :

(Գուրուզ քի՝ (Կոս • ԺՌ • 23) "Ի՛ապպըն մէ-էչի" օ՛լ գօվալայան Ա՛երովդէսի "ժուրտու, վէ գուրթարա եմ օ՛լուպ՝ ճանը չըգտը" : Յովհան-նէս Ի՛նուլ եմաի մէյէք կէօրտիւ քի՝ ասն օ՛լան եմ-տի պէլատըր Թուխտուպ՝ Ա՛լլահըն էօվքէսինին եմ-տի քեսասինի նատամազարըն իւզէրինէ տէօքտիւ-լէր : Յայտ • ԺԹ • 1 : ԺԶ • 1 : Ա՛յ Վ՛րիստոս Ի՛-ֆէնտիմիզ պուլուրտուպ՝ (Ա՛պ • ԺԳ • 40—42) "տիւնեանըն սօնունտա Ի՛նսան օղլու մէյէքլէրինի կէօնտէրէճէք, վէ փասիշլըղընտան հէփ թէօքէզ-լէրի վէ պինամուսլուգ իշլէյէնլէրի տէվիրիպ՝ ա-թէշին քիւլհանընա ատիաճագլար • օրատա աղլայըղ վէ տիշ գըճըրտայըղը օ՛լաճագ տըր" տէտի :

8• Վ՛րիստոս էնոխ Թէմիզլէյինի Ա՛լլահըն էվլատընա նի-շէլէ վէ էտտըմ վէրմէ+ իչէն գուրլանըյօր :

Ի՛ֆէնտիմիզ Թէմիզլի քէլամտա պուլուրտուպ՝

Digitized by Google

ւ։Պատքն՝ պու՝ ւէ-ւէ-ւէրէն պէրլին ըսուէրէ էնմեյէնիզ. չէր՝ պէզ պէրէմ ւէ՝ Կիօւէրտե ծնլուքն մնչէ-ւէրէ չէօւէրտե օլան փէտերլին էն-ւէ-նէ- պայ՞ս չէօրէ-ւէրէ՞" տէտի։

Պաղըլարը պուննտան գըլայս էտէրլէր քի՝ հէր պիր սատըգ քիմսէնին՝ քէնտինէ մախսուս պիր մէլէյի վար քի՝ օնուն պէքճիսի օլա։ Լաքին պէօյլէ պիր շէյ գըլայս էթմէք՝ սալա Հաճէվթ եօգ տուր. չիւնքի պիւլուրիվ քի հէր սատըգ քիմսէնին՝ իվթիյազ էթտիյի զէման՝ օնու պէքլէմէք վէ հըֆզ էթմէք ի-չիւն չօգ մէլէքլէրի վար։ (գուրուզ քի (Ա-նվէլ. Լ. 1,2) Ա՛լահըն իբի օրտուսու՝ իբի պէօլիւք մէլէքլէրի Յակոբա կէլտի քի՝ օնու հըֆզ էտիպ գօրգուլարընը տէֆ էյլէսին։ (գուրուզ քի (Դ փառք. Զ. 16, 17) Ե՛շհսէ փէյղամպէրին էթրաֆընտա պիւթիւն տաղ՝ աթէշ ամթարը վէ արապալարը իլէ եանի մէլէքլէր իլէ տօլու իտի քի՝ օնու Աիւրիա ասքէրլէրինտէն սագլասընլար։ (գուրուզ քի՝ մէլէքլէր զավալը Ղազարոսու կէօյէ կէօթիւրտիւլէր, պիր մէլէք ասէյիլ՝ "մէլէքլէր" կէօթիւրտիւլէր։ Պուննտան ագտէմքի վազարընա պիրինտէ էօյրէնտիք քի՝ քէօթիւ ատմլէրի պէրպատ էթմէք իչիւն չօգ խապիս րուհլար չալըշըյօր։ Ա՛արիամ Ա՛ադդաղէնալքտա եէտի ճին վար իտի։ (Ո՛ր մէզարըքգտա օթուրան քիմսէտէ պիր լեվա՝ պիր լեգէոն եանի պէշ ալթը պին խապիս րուհլար վար իտի։ Ու է պէօյլէճէ էյի ատմլէրին էթրաֆընտա օնլարընն հըֆզ ու հիմայէթի իչիւն շիւպհէսիզ տիր քի եա ազ եա չօգ մէլէք պուլունուրլար։ Ա՛լլահ իբի մէլէք կէօնտէրտի քի՝ Ղովտու Ադոմանա չըգարընլար։ Ա՛լլահ իբի պէօլիւք մէլէքլէրի գուլլանտը քի՝ Յակոբու Ա՛նաւատան գուրթարընլար։ Ա՛լլահ մէլէք-

Digitized by Google

լէրի գուլլանտը քի՝ Ընթահամա՝ Յեսուայ՝ Գե-
դէոնա՝ Դաւիթէ՝ Եղեայ՝ Դանիէլէ՝ Պօղոս Ի-
սուա վէ հօգ ղայրի քիմնէլէրէ եարդմ եա թէ-
սէլլի վէրսինէէ: Ա՛էլէք պիր գաչ քէրէ Յովսէ-
փէ կէօրիւնտիւ. աճապա ատյմա հէման օղ մէլէ՞ք
մի խոթ, եօխսա օնա կէօրիւնէն հէր ատֆա պաշ-
գա՞ մի խոթ ատյիւ մալիւմիւդ ատյիլ տիր: Ա-
քին Պօղոս Իսուլ պոյուրուպ՝ «Ողլարըն հէփի-
սի գուրթուլմուշ քիմնէլէր իչիւն խըզմէթ էտէն
բուհալը ատյիլէր մի» ատյիւ սիւալ էտէր: Իդ.
Ա. 14: Ամաի հէփիսի պու խըզմէթէ կէօնտէրի-
լէն զաթ-ը տը: Վ՚է Վէրխատա պու խըզմէթէ ի-
չիւն ատյիլ սալթ պայաղը մէլէքլէրի՝ իլա

9. Պա՞ խըմըրդն իչի՞ն ալ՞ն ալ՞ն մելե՞կներ
գո՞ւլտ՞ըյօր:

Քնէմէլի քէլաւմտան էօյրէնիլմիդ քի պու «քիւ-
հիւթլէրին մէլէքլէրի կէօքլէրուտ օլան փէհէրուլ-
լահըն եիւզիւնիւ կէօրիւլլէր»: Պիր փատիշահըն
հուզուրունատա ատյմագ՝ օնուն հիւզիւնիւ ատյմա
կէօրմէք՝ միւսաաատէ վէ իհսանլէրին էն ազիմի ատ-
յըլըր: Ամաի սիզէ մալիւմ օլսուն՝ էյի գարըն-
տաշլարըմ՝ քի սիզին խըզմէթինիզ իչիւն Վէրխա-
տոս քէնտի գուտարէթլու մէլէքլէրինին էն գաւ-
վէթլու՝ էն ալտսըզը կէօնտէրիր: Ա՚լտհըն հատու-
բունատա տուրանլարըն պիրիսի՝ Գաբրիէլ տիր:
Վ՚է Գաբրիէլ գա՞չ քէրրէ կէօնտէրիլմիշ, հի՞զ՝
պի՞ն՝ միւօ՞ն քէրրէ մի կէօնտէրիլմիշ ատյիւ մա-
լիւմիւդուզ ատյիլ տիր: Ա՚լաքին տէօրթ քէրրէ
կէօնտէրիլտիյի՝ զիքր օլունտու. եանի իքի քէրրէ

Digitized by Google

փէյղամպէր Դանիէլէ վէ պիրեր քէրրե Ծաքա-
բիայա վէ պագիրէ Աարիամա կէօնտէրիլտի։ Վէ էյ
սէվկիւլիւէրիմ՝ սիզին եարտըմընըզ ևա թէսէլլի-
նիզ ևա հիմայէթինիզ իչիւն՝ էյէր իզթիզա է-
տէրսէ, Քրիստոս Յարդիէ իլէ պէրապէր օն պին՝
հիւզպին էն գուտրէթլու մէլէքլէր ինի եօլլայ ա-
տըր։

10 · Ալեօյէ՝ մէլէյլէրնէ էպաոէն էոնճէ ոեյէլէղ։

Ապպէրն մէլէյի Պնարոսու Ջերովդէսին էլինե-
տէն գուրթարըլընտա՝ վէ Ալլահըն մէլէյի հէվ
Իէսուլլարը հապսխանէտէն չըգարտըլընտա, օ՛լար
առա թէչէքքիւրլէրինի մէլէքլէրին Ալլահընա
թագտիմ էթտիլէր, լաքին մէլէքլէրին քէնտիլէ-
րինէ ասլա էթմէտիլէր։ Յովհաննէս Իէսուլ իքի
քէրրէ մէլէյէ սէճմէ գըլմազա պաշլատը. վէ ի-
քինճէ տախի պու իշտէն մէն օլունտու. մէլէք-
լէր՝ պիզիմ՝ կիպի խըզմէթքարլար տըր. պի-
զիմ գուլտաշըմըզ տըրլար։ Օնլարը սէվմէլի
իլ. վէ օնլար պիզէ խըզմէթ էթմէյէ հազիր օլ-
մուգլարը կիպի՝ պիզ տախի պիրի պիրիմիզէ եար-
տըմ էթմէյէ հազիր օլմալըյըզ։ Լաքին Ալլահա
մախսուս օլան թագլիմ ու թէքքիմլէրի՝ մէլէքլէ-
քէ վէրմէմէլիյիզ։ Օնլար հէր ևէրսէ հազիր նազիր
օլմատըգլարը իչիւն՝ գապիլ տիր իպատէթիմիզի
կէօրմէզլէր. վէ կէօրուրլէր իսէ ատ, հիչ գապուլ
էթմէզլէր, վէ էյէր գապուլ էտէրլէր իսէ, օլ
վագթ չէլթան կիպի տուշմիւն՝ մաղտուր՝ խապիտ՝
նափաք՝ Ալլահա ասը վէ էպէտէն տուշմէն օլուր-
լար։ Հէյթան խոթէտի քի քէնտիսինէ Քրիստոս

Digitized by Google

սեչաւ էբխին, մի շէյթան պուռնու հէփիմիզտէն իւ-
թէ. լաքին պիր ազիզ մէլէքլէր պիզտէն ասա պէօյլէ
շէյ խաթէդ։ Ա՞է պիզ ազիզ մէլէքլէր կիպի իպա-
աէթիմիզի՝ մուհապպէթիմիզի՝ գալպիմիզի Ա՛լլահ՝
մէլէքլէրին Ա՛ֆէնտիմիզ տրզ էյմէլիզ։ Պիզ
մէլէքլէրէ կիպի օլմըմ, շէօյլէ քի ասնկրա օնլար
իւէ պէլաապէդ էպէտ իւ՛ ապատ պուլունալըմ։ Ա՛օգ
խէ, եանի օնլարա պէնզէմէզսէ, շէյխ անլատա
պէնզէդ օլուպ՝ օնլար իւէ պէրապէդ էպէտ իւ՛ ա-
պատ ազապ չէքէձէյիզ։ Տ՛օնկրընա պէնզէրախ-
նիզ՝ էյ գարընտաշլարըմ. հա՞նկրընա պէնզէմէք
խէրախնիզ, հա՞նկրընա պէնզէմէյէ չաղըշտրա-
նըզ։

ՄԵՂՔԱՒԵՐ ՀԵՐ ՅԵՑԵ ԳԱՅԻՐ

ՎԻ ՀԻՐ ԵՒՐՑԻ ՀՈՂՔԻՐ ՆՈՂՔԻՐ ՑԻՑԻԼԼԻՔ

«Վ՚Ի պանա պէտի ի՛ր Պօղիմա Եա՛ Վանիէլ, զիրա ան՚ի՛ւսկզբ՚ն՝ ըզ Ի՚ւլուհըընըն հոռվրուանա ի՛նորինի ալ՚ւթ՚ւլսմնա ֆալվինի ֆօտոզօն իւր ի՛նանին պէրու՝ անին անօզլերին ի՛նի՛ւթ՚ւլ ; ու պին անօզլերին ի՛նի՛ն ի՛ւլսմ՝ ան Ի՚ւրա Վի՛ւրա ռհլի՛ւրինին անրտրը ենրմ պէր ի՛ւն ենա՛ի՛ւ ֆուրը տուրտու. լա՛ւին ի՛ւնին պա՛ւ անրվերերին պէրի օլան Մի՛ւսայե՚ ի՛ռհատրմ ի՛ւլու՛ւ : Վի՛ւ պին՝ օրատա Վի՛ւրա ֆա՛ւ տիղահլրընը ենանընատ ֆալտրմ՚" : Վանա. ի՛. 12, 13 :

ՊՈՒ պապատա վե պու փե՛ւղամպէրլիքաե տախի մէլէքլէր խուսուսունատա պիր գաշ ընյ էօյրէնի՛քիշ :

1· Ի՚ւյրէնէրիշ ի՛ն ռելի՛ւքը՝ հեր եերտե հոշըր նոշըր պէյի՛ւնէր :

Վանիէլ փե՛ւղամպէր՝ քէնատի գավմը հագըն՚ատա եաս էնքիպ նիյազ Է՚ւլէտի . վե կիւնտէն կիւ՚նե իւ՚ղ հաֆթա մի գատարի քէնատի նիյազնատա տե՚վամ Է՚ւլէտի : Ա՚ենապի Ա՚ազգ օնու՚ն նիյազները գա՚պու՚լ էթտիյինի խապէր վէրմէք իչի՛ւն՝ Վանիէ՚լէ պիր մէլէք կէօնատէրտի : Պու մէլէք ֆէզ եօլա ընգտը . լաքին Վանիէլէ վասիլ օլմազատան էվվել՝ 21 կիւն կէչտի . եօլատա մանի օլան ընէ՚ւլէր պու՚ւ՚ատու : Ա՚էլէք Վանիէլէ ատտի քի՝ «Ի՚ւլուհընըն հոռվրունատա քէնատինի ալչագլաթմազա գալպինի գօ՚ատուշուն իլք կիւնտէն պէրու՝ սէնին սէօզլերին ի՚ւ՚

Digitized by Google

չիտիլտի , վէ պէն սէօզլէրին իչիւն կէլտիմ : Ա՛մ-
մա Ցիւրս մէմլէքէթինին սէրհաթը եւրմի պիր կիւն
եիւզիւմէ գարշը տուրտու • լաքին իշլէ պաշ սէր-
վէրլէրին պիրի օլան Ա՛լքայէլ իմտատըմա կէլտի " :
Դան • Ժ• 12 , 13: Գտպիլ տիր տէյէճէքսինիզ
քի՝ Ա՛ճէմիսթանտա օլան մասլահաթ՝ մէլէյի մէքս
էյլէտի , չէօյլէ քի Գանիէլէ տատա չափուգ կէ-
լէմէզ իտի : Փէք կիւզէլ , պէօյլէ օլապիլիր , վէ
հագիգաթի պէօյլէ օլտու : Լաքին պու մէլէք էէր
եէրեակ հազիր նազիր տէյիլ իտի , Գանիէլին հանըն-
տա հազիր պուլունմազ իտի: Ա՛է տօգուզունճու պապ
իւչիւնճիւ խանէտէ օգուրուզ քի՝ պունտան էվ-
վէլ Գանիէլ պիր կիւն Թայֆին էթտի քի՝ եիւզիւնիւ
ուրուճ վէ չուլ վէ քիւլ իլէ՝ տուա վէ նիյազլար
իլէ Թալապ էթմէք իչիւն Ա՛պպ Ա՛լլահա տօղ-
րուլէթտուն: Ա՛է 21, 22, վէ 23իւնճիւ խանէլէրտէն
էօյրէնիբիլ քի՝ օնուն նիյազընըն իպի իտասընտա
Գաբրիէլ նամ պիր մէլէք չըգարը քի օնուն նի-
յազընա էյի ճէվապ կէթիրսին, վէ չափուգլուգ
իլէ ուչտու : Լաքին էէր նէ գատար չափուգ ուչ-
տու իսկ տէ՝ Գանիէլէ Թա ախշամ գուրպանը
վազԹը մէհէլինէ տէք էէթ իշմէտի • եանի Թէմամ
ալԹը սաաթ եօլտա իտի :

Իմտի մէլէքլէրէ տուա էտէլի՞մ մի : Ասայր • պէլ-
քի պիզտէն փէք իրագ՝ պիր գաչ կիւնլիւք եօլ ի-
րագ տըրըլար , վէ պիզի իշլէմէզլէր : Ա՛է էյէր
պիզի իշտիրլէր իսկ տէ , պէլքի պաշգա խըզմէթ-
լէրի օլուպ՝ պիզիմ իչիւն պիր շէյ եափամազլար:
Վէնտիլիքլէրինտէն հիչ պիր շէյ եափամազլար . օն-
լարըն հէփսինէ խըզմէթքեար տըրըլար: Ա՛լլահըն գու-
լատըղը խըզմէթճիլէր տիր , վէ Ա՛լլահըն էմրի ալ-

Digitized by Google

թրնատա օլուպ՝ տայմա օնուն խրզմէթինտէ մէղլուլ պուլունու բլար։

2· Ա՛եէ+էբ հէր էյ պէւթէղէբ, էվ պէրէ պէրէւնէ եա-պէր վէրէբէբ։

Օնլարըն պիլգիսի նիհայէթսիզ տէյիլ տիր։ Ալ-լահըն նէ էթմէյէ մէրամ էյլէսիյինի՝ օնլարա պիլտիրմէյէ միւնասիպ կէօրտիյիւնէն զիյատէ հիչ պիլմէզլէր։ Երուսաղէմ խարապ օլաճաղը վա-գըթ իչիւն Լիֆէնտիմիզ (Ա՛աթ· ԻԳ, 36) պույուր-տու քի՝ օլ կիւնտէն վէ օլ սաաթտան էօթիւրիւ հիչ քիմսէ՝ կէօքլէրին մէլէքլէրի պիլէ՝ պիլմէզ, իլլա եալընըզ փէտէր պիլիր"։ Ա՛էլէքլէր տախի ինսանլար կիպի՝ հէփ կէլէճէք զէմանտէ օլաճագ չէյլէր իչիւն Ալլահա իթիմատ էթմէլի տիրլէր։

Դանիէլ ԺԲ· 5—8 շու վէճհ իլէ եազըլը տըր· "Ա՛նտէն պէն Դանիէլ պագտըմ քի՝ իչ-թէ իքի ղայրի քիմսէլէր տուրուր իսի· պիրի ըր-մաղըն պիր եանընտա՝ վէ օ պիրի ըրմաղըն օպիր եանընտա իսի։ Վէ պիրի՝ ըրմաղըն սուլարը իս-զէրինտէ օլան օլ քէթէն պէզի կիյմիշ քիմսէյէ աէտի քի՝ Պու ահայըպլարըն սօնու նէ՞ զէմանէ-տէք օլուր։ Վէ ըրմաղըն սուլարը իսզէրինտէ օ-լան օլ քէթէնպէզի կիյմիշ քիմսէյի իչիթտիմ քի՝ սաղ հէմ սօլ էլինի կէօքլէրէ գալտըրըպ՝ էպէ-աէն տիրի օլան իլէ եէմին էթտի քի զէման՝ իքի զէման վէ եարըմ զէման օլաճագ· վէ մուգատտաս գավմըն գուվվէթինի թէմամէն տաղըթտըղը կիպի, պունլարըն ճիւմլէսի թէքթիլ օլաճագ"։

Դանիէլ իլէ սէօյլէչէն զաթ՝ ըրմաղըն սուլարը

Digitized by Google

իւզէբինտե տուբուլյօր ։ վէ օ գանիէլ իլէ սէօհպէթինի պիթիւտիյի կիպի . գանիէլ պատրը քի՝ իլթէ լքի ղայրի զաթ տուբուտ՝ սէօհպէթի փէք տիգաթլըճա տինէլյօր , կէօյաթի քէնտիէ- րի տէ պու խուսուսլարը էօյրէնմէք իսթէյօր : վէ պիրիսի էօյրէնմէք իչիւն գաբրիէլ սիւալ էյ- լէտի : գաբրիէլ մէլէք ճէվապ վէրտի , վէ մասլա- հաթը օնա անկլաթմը : գանիէլ օնուն գուլլան- մըղը սէօզլէրի իչիտիպ եազմը իսէ տէ , քէնտիսի մէֆհումունու անկլամասը , վէ օ տա գաբրիէլէ սիւալ էյլէտի : Ընդա գաբրիէլ գանիէլէ անկ- լաթմաղա միւնասիպ կէօրմէյիսի՝ տէտի քի (Խանէ 9) « կիթ եա գանիէլ , զիրա պու սէօզլէր ախըր զէմանէտէ գափալը վէ միւհրլիւ տիւր » :

Ol իքի տինկլէյին մէլէք էլպէթտէ անկլատը- լար , վէ գաբրիէլտէն եա ազ եա չօգ էօյրէնտի- լէր : վէ պուննան պէլլի տիր քի՝ պիր մէլէք պիր մէլէքտէն ալիմ օլապիլիր , վէ պէրիպիրխինէ խա- պեր վէրէպիլիր :

Իմամ մէլէքլէրե տուա սունուպ խպատէթ էտէ- ճէք տէյիլ իզ : Էյէր պիր մէլէքտէն պիր շէյ թալապ էթսէք , օլ մէլէք պիլէճէ՞ք մի պիլմէյէ- ճէք մի տէյիս քի՞մ պիլիր : Պէլքի օնուն խապէ- րի հիչ եօք տուր , վէ հիչ օլմայաճագ տուր , էյէր պիր պաշգա մէլէք պիլիպ տե օնա պիր գաչ տա- աթ՝ պիր գաչ կիւն՝ եա պիր գաչ այնէյտէն սօնկ- րա խապեր վէրմէզսէ : վէ խպատէթ Նիճէ մէլէք- լէրե եագըշմաղ իսէ , ազիզլէրե տախի եագըշմազ : Ընդիզլէր մէլէքլէրտէն զէյատէ՞ մի պիլիր . խայր՝ հլպէթթէ օնլարտան ազ պիլիր :

Digitized by Google

3 • Ո՞վ+ր+ր հե՛ր չէր ֆոռր ռեհէլեր , վ՛ պէրեպ-
քե՛նէ եռրե՛ր եռերեր :

Դանիէլէ կելէն մէլէք՝ 21կիւն եօլտա իտի , չիւնքի չօգ կիւճլիւ-քը պուլտու : Ընիւչիւնճիւ խա-
նէսինտէ շու վէճՀ իլէ եազըլը տըր• " Ըմմա Ցիւ-բա
(Ըճէմ) մէմլէքէթինին սէրտարը 21 կիւն եիւզիւ-
մէ գարշը տուրտու • լաքին իլէթ պաշ սէրվէրլէ-
րին (մէլէքէէրին) պիրի օլան Ալեքսէլ՝ իմտատըմա
կելտի" • էյէր Աիքայէլ օնա եարտըմ էթմէսէ
իտի , 21 կիւնտէ տախի կելմէզ իտի , վէ գապիլ
ոիր քի հիչ սալա կելելմէզ իտի : Կէօրիւնիւր քի
շու Դանիէլէ կելէն մէլէք՝ Դաբրիէլ իտի , քի
օնա պուննատն էվվէլ իքի քերրե կելտի , նիհՀ քի
կէօրիւրիւզ Պապ Ը• 16 վէ Թ• 21: Ալ Դաբրիէլ
փէք ազիմ մէլէք օլմալը իտի • հիչնքի քենտիսի Օ՛ա-
քարիայա՝ " Պիչն Ըլլահրըն հուզուրունտա տուրան
Դաբրիէլ իմ" տէտի : Ը• ա• 19: Գաատիշհրն
հուզուրունա տուրան քիմսելէր՝ տայմա ալա վէ
ալիմ զաթլար տըր : Ըմմա Դաբրիէլ մէլէք պու-
բատա իգրար էթտի քի՝ քենտիսի պաշ մէլէք Աի-
քայէլին եարտըմընա միւհթաճ իտի : Էյէր Դա-
նիէլ Դաբրիէլէ տուա էթսէ իտի , պաշ մէլէք
Աիքայէլ օնուն եարտըմընա կելի՛ր մի իտի • խայր,
էլպէթթէ կելմէզ իտի : Լաքին Դանիէլ քենտ-
ոի նի յազընը Ըլլահա տօղրուլթտու , վէ նիյազը
իշիտէն Ըլլահ՝ օնուն թալապ էթտիյինի իճրա էթ-
մէք իչիւն՝ էվվէլա Դաբրիէլի վէ սօնկրա օնուն
եարտըմընա պաշ մէլէք Աիքայէլի կէօնտէրտի :
Իմտի Ե՛յ գաբրընտաշլարըմ՝ էյէր տուալարընըզա
ձեվապ ալմագ իսթէրսէնիզ , տայմա Դանիէլին

Digitized by Google

էթաիյի կիպի ՝ագգ թաալայա տուա էթմէլի սինիզ ։

4 · Մէլէ+էք Ա՛բթաոսուն ֆաթլահըէըք կէլսին ֆէ-յէ- ՏԼԷՃԼԵՐԼԵ ։

Ընլարըն պու տիւնեատա չօգ խըզմէթլէրի վար ։ Ընլահ օնլարը չօգ գուլլանտը, վէ էլպէթթէ չօգ գուլլանըլյօր ։ Ընլարը Ա՛բրահաոսուն տիւշմէնլէրինի հէլաք էթմէք իչհուն վէ Ա՛բրահաոսուն տօսթլարընը հըթթ էտիպ օնլարա եարտըմ էթմէք իչհուն գուլլանըլյօր ։ Պօղոս Ի՛սուլ պուլյուրուր քի՝ օնլարըն ճիւմլէսի Ա՛բրահամնլարա խըզմէթ էտէլյօրլար ։ ՝՝Ա՛բրահամնլար իչհուն խըզմէթ կէօնտէրիլիր խըզմէթ էտէն բուհլար տէյիլէ՞ր մի՞՛՛ տէյիր Պօղոս Ի՛սուլ սիւալ էտէյօր ։ Ի՛սք · Ե · 14 ։

Պու Վաքըրիէլ մէլէք Դանիէլէ տէտի (ԴԵ · 1) քի ՝՝Ա՛տաի Ղարեհինիք ընընտա պէն գալգտըմ քի՝ օնա եարտըմ էտէյիմ՛, վէ օնու գուվվէթլէնտիրէյիմ՛՛ ։ Վէ տօգուզունճու պապտան էօյրէնիրիզ քիպու սէնէ հէման օլ սէնէ իտի քի Դանիէլ՝ փէյղամպէրլիք քիթապընտան անկլատը քի՝ Ընհուտիլէրին էսիրլիքտէն տիյարլարընա տէօնմէք վագթը փէք եագըն օլմալը իտի · վէ Դանիէլ պիր կիւն թային էթտի քի՝ պու խուսուս իչհուն չօգ հէրապէթ իլէ տուա՝ րիճա՝ նիյազ էյլէսին ։ Լաքին Ընհուտիլէրին տիւշմէնլէրի վար իտի · փատիշահըն էթթաքընտա վէ ոէրայընտա տախի Ընհուտիլէրին խայրընը խոթէմէյէն քիմսէլէր պուլունտուլար ։ Ի՛չ խոթէմէտիլէր քի փատիշահտան փէրմանի ազիմ չըգարըն քի Ընհուտիլէր

էսիրլիքտէն տէօնսիւնլէր, վէ սօնկրա հիչ խոթէ-
մէտիլէր քի խաթթի հիւմայուն վէճՀ իւզրէ Նրու-
սաղէմ վէ հէյքէլ թէքրար պինա օլունսուն:

Նէհեմիա (Դ·78) շու վէճՀ իլէ եազար քի՝ ա-
մէնլէր "Նրուսաղէմին հիսարլարընըն թամիր օլ-
տուղունու, վէ երգըդ եէրլէրին գափանմաղա պա-
լանտըղընը իչիտինճէ, ղայէթ իլէ էօվքէլինսիլէր,
վէ ճիւմլէսի պիրտէն իմթիգադ էմտիլէր քի կէ-
լիպ Նրուսաղէմ իլէ ճէնք էտէլէր, վէ օնա քէ-
տէր էտէլէր":

Վէ Նզրասըն տէօրտիւնճիւ պապընտան էօյրէ-
նիբիզ քի տիւշմինլէր՝ ՆհՀուտիլէրին ալէյհինէ
իճրէթէ իլէ տանըշմէնտլէր թուԹտուղարքի՝ օնա-
րըն միւրատընը իպճալ էտէլէր, վէ ֆէրմանի հիւ-
մայունու պօշա չըգարալար: Պու տիւշմինլէր Նճէմ
փատիշահը Կիւրոսուն ճիւմլէ կիւնլէրինտէ,
վէ Կիւրոստան սօնկրաքի փատիշահլարըն կիւն-
լէրինտէ ՆհՀուտիլէրին իւզէրինէ չօգ ղամընամ
եազըլար: Օնլարըն կէօնտէրտիքլէրի պիր մէք-
Թուպուն սուրէթի Նզրաս քիԹապընտա պուլու-
նուր: Վէ պու մէքԹուպտէ պուլունան իփԹիբա
սէպէպի իլէ փատիշահտան ֆէրման սատըր օլտու
քի՝ պու իշ ճէպր ու զօր իլէ չափուգ ֆարիղ օ-
լունսուն: Իմտի Նլլահըն էվի (հէյ քէլ, տաճար)
ֆէրաղաթ օլունտու, վէ պիր գաչ սէնէ պաթ-
Թալ գալտը: Պու մասլահաթտա շէյԹանըն էլի
եօ՞գ մի իտի. էլալէթ վար իտի: Վէ մէլէքլէր պիր
շէյ է՞Թմէտիլէր մի, էվվէԹ, էլալէթԹէ էմտի-
լէր: "Վ՞տտի Գաբհին իլգ եըլընտա պէն գալդ-
տըմ քի՝ օնա եարտըմ էտէյիմ, վէ օնու դուվ-
վէԹլէնտիրէյիմ:" Գաե·ժԱ·1: Գարրիէլ մէլէք

Digitized by Google

պու փատիշահա եարտըմ էթտի , օնու գուվվէթլէնտիրտի : Պուննու նէ՞ եօլ իլէ էթտի տէյիւ մալիւմիւզ տէյիլ տիր :

Ա՛աքին Ա ՓՆվարխ ԻՆ . 1 օգուբուզ քի " Հէյթան Իսրայէլին իւզէրինէ գալգըպ՝ Իսրայէլի սայմազա Իաւիւթի վէսվէսէյէ սալտը" : Հէյթան օնու վէսվէսէյէ նա՞սըլ սալտը , օնու նէ՞ եօլ իլէ թահրիք էյլէտի տէյիւ մալիւմիւզ տէյիլ տիր : Ա՛աքին էյէր Հէյթան պիզի զայիֆ էտէպիլիրսէ , մէլէքլէր պիզի գուվվէթլէնտիրէ՞մէզմի : Էյէր Հէյթան պիզի թահրիք էտէպիլիր իսէ , մէլէքլէր տաւխի պիզի թահրիք էտէ՞մէզլէր մի : Պօղոս Իէսուզ պիր քիւհնէյէ շու վէճհ իլէ եազար քի՝ " Ընուն իչիւն պիզ՝ պախտուսուս պէն Պօղոս կէրէք պիր կէրէք իքի քէրրէ սիզէ կէլմէք իմքանտիր , ամմա Հէյթան պիզի մէքա էյլէտի : Ա ՓՆթ . Բ . 18 : Հէյթան օնու նա՞սըլ մէքա էյլէտի տէյիւ քիմ պիլիր : Ա՛աքին էյէր Հէյթան իշլէմիզի մէքա էտէ պիլիր իսէ , մէլէքլէր իշլէմիզի իլէրի կէօթիւրմէզ մի : Պու տիւնեատա նատիք բուհլար վար , վէ աղիզ բուհլար վար : Ընլար կէօզլիւմիզէ կէօրիւնմէզ , ամմա պիրխի Իրխտոսուն իչինէ մանի օլմազ իմթէր , վէ օ պիրխի եարտըմ էթմէք իմթէր :

5 . Ըլլահ պոօալտըջըզա ճեվապ վէրմէ+ իչէն , իչէրէ+ ապէմլէրէ իչէրէ+ մեչէ+լէրէ քոօլընըբ :

Իանիէլին նիյազը Ըլլահա մազպուլ իտի . լաքին ճէվապընը Իանիէլ չափուգ ալմատը . ճէվապընը կէթիրմէք իչիւն պիր մէլէք չափուգ

կէօնատէրիլիպ եօլա չըգմըշ իսի. ամմա Դանիւ էլ օնուն կէլէճէյինի վէ չիմսի եօլտա օլտուղունու պիլմէզ իսի: Նյէր պիլսե իսի, էլպէթթէ օնուն գալսի ճէսարէթլի վէ շազ օլուբ իսի, վէ նիյազը՝ առաջ զիյատե հէրսէթլի օլուրսունուս: Դանիէլ քէնտի միլլէթի իչիւն առաս իլէ ազիմ շէյլէր թալապ էյլէսի. վէ պու շէյլէրին ճիւմլէսի իչրա օմազսան էվվէլ, փասիլսէրն մուասիկլէրի՝ մուշիրլէրի՝ էթպալէրի առկիշիմլէի, չօգ բիճաղ սիւրկիւնէ կիթմէլի, չօգ մէմլէքէթի ալթիւսթ օլմալը, վէ չօգ փասիլսաղ տախի գըսըմալը իսի: Վէ Նլահ տէյիլ սալթ մէկէքլէրի գուլլանմասը, իլլա չօգ ատէմ տախի գուլլանմասը. փասիլսէրն գատղքեսրը Նյէման նամ պիր քիմսէյի գուլլանմասը. Նյզրաս նամ պիր քեսրինե վէ քեսթիկի գուլլանմասը. Նյնգլ վէ Օաքարիա նամ փէյղամպէրլէրի գուլլանմասը. չօգ փասիլսաղ վէ գրանիչլար (մէլիքէլէր) տախի գուլլանմասը:

Վէ սիզ էյ գարընտաշլարըմ՝ էյէր սիզ էվլատքըզ կա զօմշուլարընըզ իչիւն, շէհրինիզին կա մէմլէքէթինիզին էհալիսի իչիւն առաս էտթունիզ քի օնլար կէլէճէքսէն Կրիսթիյան օլալար, առանըզ էյէր գալապսան իսէ, էլպէթթե մազպուլ օլուր. լաքին ճէվապը վէրիլմէզսէն էվվէլ՝ սիզ քէնտինիզ չալըշմալարընըզ, էլինիզէն կէլէն սիյի գոպսա չալըշմալարընըզ քի՝ հէր մանի օլան շէյ գալարարլա, տիւնիզի վէ էլինիզի գուլլանմալարընըզ. Կրիսթոսի Հէրճի պասմալը վէ առաքմալարընըզ:

Վէ էյ սէվգիլիլէրիմ՝ կէվշէմէն, իլլա նիքէլէնին. իսմարընիզ չափուգ քէսիլմէսին,

թալապ էթտիյինիզ պէրէքէթլէր փէք պէյ-
յիւք տիւր։ վէ գապիլ տիր տուանըզըն ճէվապըն
կէթիրէճէք մէլէքլէր շիմտի եօլտա տըրսլար, վէ
շիմտի չալըշըյօրլար։

Վէ սիզ էյի գարընտաշլարըմ՝ սիզ տա-
խի մէլէքլէր իլէ չալըշմալըսընըզ։ Լուհ էլ Գու-
իլէ՝ Գաբիստոս իլէ չալըշմալըսընըզ։ Պօղոս Լէ-
ստուն տէտիյի կիպի՝ "Ալլահ իլէ պէրա-
պէր իշլէյէնլէր" օլմալըսընըզ։ Ալլահ ազիմ
ուշշան տուանըզա ճէվապ վէրմէք իչիւն տիւրլիւ
չարեկլեր գուլլանըր։ մէլէքլէրի՝ տաէմլէրի գուլլա-
նըր։ վէ սիզի տէ գուլլանմագ իսթէր։ Վէ էյէր
սիզ չալըշմագ իսթէմէզսէնիզ, պէյպէլլի տիր քի
տուանըզ մագսուտա կէչմէտի, իլլա մէքրուհ իտի։
Պէյպէլլի տիր քի սիզ կէօքտէ վէ եէրտէ պուլու-
նան ազիզլեր իլէ պիր տէյիլսինիզ, իմտի տուա-
տա տեմամ էթմէլի, իթթիֆատ էթմէլի, վէ սոպէ
էտիպ պէքլէմէլիսինիզ։ վէ պուննուն իլէ պէրա-
պէր տախի չալըշմալըսընըզ քի՝ իսթէտիյինիզ չէյ
իճրա օլունա։ Էյէր մէլէքլէր սիզին իչիւն չալը-
շըրլար իսէ, սիզ օնլար իլէ պէրապէր չալըշմա-
մըսընըզ։ Վիկէ ֆարզ տըր, պէյհուննուզա պօթ
աղըր քի չալըշաբիլըզ։

ՅԱՅՐՈՍՈՒՆ ԳԼՋԸ ՀԱԳԳԸՆՏԱ

Ո՞ պահա սեօյլէր էտէն, Ա՛ստուծոյ պաշընըն ընթացընդան չէլէգ սեօյլէր էի՝ Սինին էզընըն էօլսէ՛, սրընըգ Յուդա յա նէ՞կէն զահմէրն վերէրսին: Ալ է Հնասա սեօյլինին սեօզէ՝ հէհան էչէնօխյէ կէզի՝ Ա՛ստուծոյ պաշընա սեօգ էի՝ Կօրծա, անձագ ինան: Ալ է գիթսա էլի Հայնօքսան գարընգադը Հովհաննէսգին տագա պէրազերինդէ վարտալ էյնէյէ գօմագը: Իսկ Ա՛ստուծոյ պաշընըն եվինի չէլէգ՝ շամլայը վի չգ ազլայըգ ֆիբեսա էտինէրդ չէօրսէ՛: Ալ է էչէրէ կէրէգ օնըրա՝ Կա՞կէն շամլա էտերսինէ՞ վի աշ-լըրընըգ, ըզճա՛գ էօլմէտ, էլլա ա՛յայօգ սեօգ: Ալ է օնա գինվինէրըգ էտ, ասա ո հէրէսինէ սեօրսը ընգաբդա՝ ըզճաղան պագագընը վի անասընը վի հէնգսէ էլէ պէրազէր օյանըրը ալը, վի ըզճա՛գան էտսեգընը տահալ կէրտ: Ալ է ըզճա՛գան եվինէ ըտսնա՛գ օնա՝ Չալէլա գա՛ճ սեօգ, էի ընէրճ՛ճօտ՝ Ո՞ գընդ (առնա սեօրէ՞) գալճ սե՛տ էտ սեօ: Ալ է գընդ սեօրագադ գալճսեօը, վի հէղէր էտ, զէրա օն էէ էաշընագա էտ. վի օնըր տ՛էսինհայէր օյա՛ագ շաշրընըգ: Ալ է օնըրա ագընը ընինաչհ եյլէտ էի՝ պոռնա էէտահ պիլտէսին. վի գընդ եհ՛տէ վերէրսին սեզէ՛ պո՛յա՛գրա՛՛: Ա՛տրկ. Ե. 35—43:

ԻՇ պու գրզ՝ օն իքի հաշընատա իտի: Օ՛նուն պապասը՝ Ա՛ելմատի պաշը օլու՝ Ելեհուսիլէրին Ինակոհասընըն նագնըլէրինտէն իտի: Օ՛նուն իա-մի՝ Հայրոս իտի. վէ պու գրզ՝ օնուն պիրիձ՛ք եվլատը իտի, օնուն հալընըզ չօճուղաս իտի. օնա-ատն զայրի հիչ եվլատը հօգ իտի:

Պուրատա զիքը օլունմուշ վուգուսաթատն պիր գաչ շէյ էօյրէնիրիզ:

Digitized by Google

1։ Կաս վեթլընաց՝ ֆոլիէրեսիք ինչ երմեչէլմ ։

Օգուրուզ քի՝ (Կաթ. Թ. 23) Յիֆէնտիմիզ օվ սէրվէրին էվինէ կէլտիքտե, նէյզանլարը հէմ շամաթա էտէն գալապալըդ պուլսաու, քի չօգ աղչ լայըպ ֆէրեատ էտէրլէր իտի։ Էմ պու բատա շիմտի պիզիմ վագթմըզտա տախի չօգ վար տըր քի՝ ագրպաբընատն պիրի էօլիւրսէ, աղիմ սէս իլէ ֆիղան ու ֆէրեատ էտէրլէր. վէ ալէլ խուսուս գարըլարընն ֆիղանլարը պազը քէրլէ ուզագատան իչիտիլիր. ծնլարընն սէվէլի ուզագ մահալլարս վարըր։ Կաքին պու ատէմ՝ վուխթիէրէսխէլէրտէն ալընմըշ տըր, վէ Կրիսթիանս արա եասագ տըր։ Պու միսիլիւ զօր իլէ ֆէրեատ գասաւէթ կէօսթէրմէզ. գասաւէթ նիշանը տէյիլ տիր, վէ պիւթիւն պիւթիւնէ ֆայէսիզ տիր. վէ հէր հալտե հիւնաՀ տըր։

Պէօյլէ վագթլարտա փէք ֆայտէլի վէ միւնասիպ չէյ պուսուր քի՝ սիւքիւթ վէ բահաթ տուրալըմ. օ վուգուտաֆ իւզէրինէ թէֆէքքիւր էտէյիմ. Կլահընն էմրինէ միւթիւ օլալըմ. վէ քէնդիմիզի օնուն ազիզ իրատէթինէ թեսլիմ էտէյիմ։ Պօվլոս Կէտուլ Կէլանիքտե օլան Կրիսթիանլարա հազաթ քի՝ "Իւմիտլէրի օլմայան ալագիլէր, հանի փուխթիէրէսթէլէր կիսի գասաւէթ չէքմիյէսինլիզ"։ Ա Թես. Դ. 13։ Դաւիթ փասիշահտան քի՝ "Պէնն լալ օլսուն, աղզըմը աչըսըն, զիրա սէն էյլէտինն"։ Կող. ԿԹ. 9։ Յոբ ատան, վէ պիլդըդինիզ քի Յոբ հէր տուրլու պէլայա օզրատը վէ օնուն ճէֆալարը փէք աղիմ՝ պինիհայէթ տէրեատ կիսի իտի. Լաքին Յոբ՝) "Կապպ վէբատի, վէ Կապպ ալ-

Digitized by Google

ատը , վէ՛ ծնուն իսմ չէրիվէ՛ միւթէալիւք օլսուն" տէտի : Յոբ . Ը . 21 : Վէ՛ Յոբուն էլինտէ Ըզիզ վ՛իճատ հիչ եօգ իսի . վէ լաքին օգուրուզ քի՝ "պուռնուն ճիւմլէսինտէ" եանի պիւթիւն մալի թէլէֆ վէ ճիւմլէ էվլատը հէլաք օլսուռ գսա՝ "Յոբ կիւնահ էթմէմիւ" (խանէ 22) , փուռի փէրլանթլէր կիսպի ճահիլլիք էթմէմիւ :

Նսա էվէլբիւնտէ պազը քէրթէ օլ գատար շամաթա իշլեմիլիր քի՝ պիր քիմսէ շաշըպ, Ըճապա պու բուսա՝ պու էվատ Ըլլահըն գօրգուսուզ հիչ եօ՞ղ մի տէր : Ըլլահ քէնտիսի սէօյլէյօր , վէ օնուն հուզուրունա պիւթիւն ճիհան սիքիւթ էթմին : Ըէվի պու միսիլլու ֆէրեատու ֆիղ՚ան տէֆ օլսուն . այըպ տըր . Ըֆէնտիմիզ՝ կիսին տէտի , քէնտիսի կէլմի . վէ հէր հէօզ օնա պագմըն . հէր գուլագ օնու սինլէսին . հէր ճան օնսուն էօյրէնմէ՛ :

2. Ըֆէնտիմիզ էօլմէմէ դէե բանըմա քիմ ճէվապ :

" Ճօճաւգ էօլմէտի , իլլա ույուօյր" տէտի : Պի՛ զէ պիր քիմսէյի ույգուսուն ույանտըրմագ հէրնէ գատար գօլայ իսե , Վ՛էրիսոս Ըֆէնտիմիզէ էօլուրլէրսէն գալտըրմագ օլ գատար գօլայ տըր : Վէ՛ պու միսիլլու գուվվէթ սահիպի Յիսուս՝ մէվճուտ օլմայան շէյլէրի՝ մէվճուտէ կիսպի չաղըրապիլիր :

Ըաքին զաման էթմէմ քի՝ Ըֆէնտիմիզ պու սէկէ՛ տէն էօլումիւ ույգու . քէնտիյէ էյլէտի : Ինլա փէք իհթիմալ տըր քի՝ Յայրոս եա օնուն տօսթլարը Սադուկեացիլէրտէն օլուպ ինանըրլար իսի քի՝ բուհ թէն իլէ պէրապէր հէլաք օլուր , վէ էօլուլէրինը գըյամէթի հիչ եօգ տուր : Վէ՛ օնուն իչուն Ըֆէն-

Digitized by Google

ամմիզ պու միսիլու էօլմէյ մուխալիֆ պիր սէօզ՝ եանի "ույոյօր" լուզէթինի գուլլանմայ։

Վէ պունտան մատա՝ Խիթապի Ճէրիճ չօգ քէրթէ էնսիուշլէր հագգընտա ույուրլար կիպի սէօյլէյօր։ Գ փատի. Բ. 10 օգուրուզ քի՝ Դաւիթ փատիշահ քէնտի "պապալարը իլէ ույուդ" Դաւիթ շէհրինտէ տէքին օլունտու"։ Տէնիլմէզ քի՝ Դաւիթ էօլտու, եա վէֆալի էթտի, եա ախրէթէ կիթտի, իլլա ույուտու։ "Քէնտի պապալարը իլէ ույուտու"՝ քի օնլարըն ույգուտա օլտուգլարընը տախի պէյան էտեր։ Մատ. Իէ. 52 օգուրուզ քի՝ Յիսուս խաչ իւզէրինտէ քէնտի րուհունու թէսլիմ էթտիկի զէմանն՝ "մէզարլար ա-չըլարլար, վէ ույուժաշ օլան նիչէ մուգատտէս-լէրին թէնէլէրի գալգտըլար, վէ մէզարլարտան չըգտըլար"։ Նօլմիշ օլան տէյիլ՝ իլլա "ույուժուշ օլան նիչէ մուգատտէսլէրին թէնէլէրի գալգտըլար"։ Իէս. է. 59 օգուրուզ քի իւք շէհիտ Մահմատնուս թաշլանտըղընտա, "տիզ չէօքիւպ՝ պէօյիւք սէս իւչ հաղըրտը քի նէտ Մապպ՝ պունու օնլարա կիւնահ սայմա. վէ պունու սէօյլէյիպ՝ ույուտու"։ Նօլմէտի, "ույուտու"։ Պօղոս Կէտու կորնթոսլուլարա (Ա կոր. ժե. 6) եազար քի Քրիստոսու "կէօրէնլէրին չօգու չիմտիյէ գատար գալըրլար, ամմա պազըլարը տախի ույուտուլար"։ Էմ 18 խանէսինտէ պուլյուրուր քի՝ "Նէտեր Քրիստոս սիրիլմէմիշ իսկ, օլմուշ օլտու քի Քրիստոստա ույուդանլար տախի հէլաք օլտուլար. ամմա հալա Քրիստոս էօլուլէրտէն սիրիլիպ՝ ույուդմուշլարըն իլք մէյվէսի սիր"։ Վէ Պօղոս Կէսու Թեսաղոնիկէ քիլիսասընա (Ա Թես. Դ. 12—

Digitized by Google

14) եազայօր քի՝ «Խաթէմէզիզ եա գարընտաշլար քի՝ ույուշուշլար խուսուսուն ատա պի խապէր օլասընըզ. թաքի իւմիտլէրի օլմայան պագիլէրի կիպի գասա-վէրմէ օլմայասընըզ. զիրա էյէր Յիսուս էօլ-միւ վէ տիրիլտի տէյիւ ինանըյուսագ, պուննճիլէյին Ըլահ տախի Յիսուստա ույումուշլարը օնուն իլէ պէրապէր կէթիրէճէք տիր՝»: Էմ տախի եազար քի սօն կիւնտէ պու տիւնեատա պուլունանլար՝ «ույումուշլարտան իլէրի (ճէննէթէ) կէճմիյէճէք-լէր»: Վէ պետրոս Էսուլ տախի «պապալարըն ու-յուտուգլարը» հագդընտա սէօյլէյօր:

Էմտի կէօրիւրիւզ քի Ըզիզ Վէիթապլարը եա-զանլար՝ չօգ քէրրէ էօլիւմ եէրինէ ույգու լուդէ-թինի գուլլանտըլար, վէ պախուսուս պու փէք թաթը սէօզիս՝ ազիզլէր իչիւն գուլլանտըլար: Վէ կէրչէք քի ույգու՝ պիր գըսսա էօլիւմ կիպի տիր, վէ էօլիւմ՝ պիր ուզուն ույգույա պէնզէր: Էֆէնտիմիզ «Տօսթումուզ Ղազարոս ույումուշ տըր. լաքին օնու ույանտըրմաղա կիտէյօրում» առէտի: Վէ սօն կիւնտէ Վէրիստոս կէլէճէք, վէ եէրին թօփրաղընտա ույումուշլարըն ճիւմլէսինի այանտըրաճագ տըր: Պիզ տախի օնուն աէօյինի իշիտիպ՝ պիզիմ տէօշէյիմիզտէն գալգաճաղըզ:

3. Պաբատա պէյէ ըլահան ծիճիկլիը ապըն պէշ էիլէ ճէօգէ:

Էֆէնտիմիզ բուխատէ վէրմէտի քի՝ արտընճա վարան գալապալըգ եվէ կիրսին վէ պու միճիզա-թը կէօրսիւն: Բուխատէ վէրմէտի քի՝ էվտէ պու-լունան գալապալըգ գալըրն կէօրսիւն, իլլա հէփի-

Digitized by Google

աինի տըշաարը չքգաւտրը : Վէնաի շայիրտլէրքնաէն տախի ճիւմլէսինի պէրապէր ալմատը , իլլա օնլարտան իւչ քիշի սէչմի • վէ օնլար իլէ պէրապէր չօճուղուն պապասըներ վէ անասըներ ալըպ՝ չօճուղուն եաճտրըղը մահալէ կիրտի : Պէշ քիշի իտի • վէ պիր օտանըն իչինտէ պունտան տահա չօգ քիմսէ պուլունաա իտի , չօգ չատմաթա վէ կիւրիւլթիւ հասըլ օլուր իտի • վէ հիչ քիմսէ նէ օլտուղունու կէօրէմէզ իտի , վէ նէ սէօյլէնտիյինի շնտէմէզ իտի : Պէշ շահիտ վար իտի • վէ օնլար էօլմիւչ էվլատըն էթրաֆընտա տուտուպ՝ հէր քէս հէր շէյ կէօրէպիլիր՝ վէ հէր սէօզ իչլտէպիլիր իտի : Պէշ ապդը պաշընտա օլան շահիտլէր՝ տայմա պիր կիւրիւլթիւլիւ գալապալըգտան չօգ էյի տիր :

4. Ընտաա օլան ւսդէնէ էսկիմէնէ :

Պիզիմ քէֆիյէմիզ հալիմիզ հէր նէ գատար իւմիտիզ կէօրիւնիւր իսկ ատ , Վրխատոսա՝ օնունն գուվվէթինէ վէ ինայէթինէ իւմիտ էթմէլիզ : Օ պիզի հէր միշնէթ ու մէշագգաթատն՝ հէր գայիթլիքտէն վէ կիւնահտան գուրթարապիլիր • քէնտի գայիթ ճանըրզա շնիա վէ րէպիլիր : Ամմ լէ էվլատըմըզա գօնշուլարըմըզա հայաթ (բուհան վէ էպէտի հայաթ) վէրէպիլիր : Չէփիհի՛ն հաշատպ ափրիլէպիլիր : Ւմտի կէօզլէրիմիզի օնա գալարըմալըյըզ • վէ իւմիտ տալա գամ էմմէյէլիմ : Վէնաի գուվվէթիմիզտէն իւմիտիմիզի քէսմէ՛ք՝ էյի պիր շէյ ատր • ամմա Վրխատոսուն գուվվէթինէն հիչ տալա իւմիտիմիզի քէսմէլի տէյիլ

ţեզ ։ Լ՚ֆէնտիմիզ ձէմաաթ պաշըլայա «Գօրգմա, ֆագաթի ինան» ատէտի ։

5. Գլա՞ ֆէէլմէդ ըցնա՞ղա՞ն պօրցնա՞ նէ՞ խֆ ։

Լ՚ն պու գըզ՝ ախէէրէ կիթաի. կիթմէյէ հա՞զի՞ր մի խտի, հազիր ատէյի՞ մի խտի, խապէրիմիզ եօգ տըր ։ Լ՚աքին Լ՚ֆէնտիմիզ օնու կէբի կիթիր՞աի. վէ օնա թէճրիւպէ վագիթը թէքրար իհսան օլուռնտու. վէ գըզ թէքրար հայաթ պուլուպ եա՞շատը ։ Օնուն սաղլմասը՝ անիտէ վէ թէքմիլէն իձրա օլուռնտու ։ Աէօշէքտաէն գալգտը, եիւրիւ՞աիւ, էմէք եէտի վէ էօմրիւն հէր պիր խըզմէ՞թինի էտէպիլմի ։ Վէ ֆէնտի կէօզէրինի պու տիւն՞եայա աչըլգտա, իլք կէօրմիյիւ քիմսէ՝ էլպէթթ Վ՚րիստոս իտի, չիւնքի ո օնուն ևանընտա իտի. իլք կէօրմիյիւ կէօզ՝ օնուն իտի. իլք կէօրմիյիւ եիւզ՝ օնուն միւրիվվէթ կէօսթէրէն եիւզիւ իտի. իլք իշլէթտի մի սէա՝ Վ՚րիստոսուն թաթմըշ սէսի իտի. իլք թուռթուուգտու էլ՝ Վ՚րիստոսուն էլի իտի ։ Լ՚ոնուն պու գըզ՝ Վ՚րիստոսու վէ օնուն ինա՞յէթինի խաթըրնտա տայմա սաղլայաճագ տէյի՞լ մի իտի ։ Օնու սէվմէդի՝ օնա իման կէթիրմէ՞քի՝ իթտաթի էթմէլի՝ թապի օլմալը տէյի՞լ մի իտի. վէ օնու պաշգալտա պիլտիրմէյէ չալըշաճագ տէյի՞լ մի իտի ։

Լ՚ճապա պու գըզ սօնկրա Պ՚րիսկիլա կիպի, եա՞ֆօտ Կենքրա քիլիսասընըն խըզմէթճիսի օլան փո՞քէ կիպի՝ եախօտ «Լապա իշէնն չօգ զահմէթ չէ՞քէն սէվկիւլիւ Պէտրիդ» կիպի պիր չալըշմա՞ Վ՚րիսթիան օլտո՞լ մի օլմատը մի տէյիւ խապէ՞քիմիզ եօգ տուր. պունու սօնրա էօգրէնէճէյիզ ։

Digitized by Google

Ողապիլիր քի պու գըզ՝ սալթ պու տիւնեա իչիւն կէչինտի. օլա քի Քրիստոսու վէ օնուն ինայէթինի ունուԹտու. վէ էնճամ քէնտի կիւնահլաըընտա էօլիւպ՝ ախրէԹէ հալը օլմայըճ կիԹտի. վէ քէնտիսինի էպէտէն Քրիստոստան ուզագ պուլտու, քէնտիսինի էպէտի սէֆիլլիքտէ՝ ճէհէննէմէ պուլտու: Նէ՞ վահ. նէ՞ եազըգ. նէ՞ եազըգ, էյէր պէօյլէ օլսա իտի. ամմա ուամայըզ քի՝ պէօյլէ օլմատը: Նաքին սիզտե 12 եաշընտա չօՀուգլար եօ՞գ մի քի՝ Քրիստոս օնլարը Հէր սապահ ույգուտան՝ եանի պիր գըսսա էօլիւմտէն ույանտըրըր, վէ պու ճիւմլէ իլէ օնլար օնու կէօրմէզլէր, օնուն ևիւզիւնէ պագմազլար, օնուն աչինի տինկլէմէզլէր, օնուն էլինի Թութմազլար, օնա գալալ իլէ պիր շէյ սէօյլէմէզլէր, վէ օնուն իզզէԹի իչիւն կէչինմէզլէր, իլլա օնու ուենուտուրլար, օնու խաԹէմէզլէր:

Վէ էյ սէվկիւլիւէրիմ՝ պու Հալ սիզին տախի տէյիլ մի: Նֆէնտիմիզ Հէր սապահ Հէփինիզի ույանտըրըր, պիր գըսսա էօլիւմտէն ույանտըրըր: Վէ օնուն ևիւզիւնէ պագմալը տէյի՞լմիսինիզ. վէ մուՀտապէԹինիզի օնա վէրմէլի տէյի՞լմիսինիզ: Պօյնունուզա պօրճատէյի՞լ մի քի՝ օնուն էմլաատը օլասընըզ, վէ օնուն իլատէԹինի իճրա էտէսինիզ:

Քրիսէնլէրէ պիր սէօզիմիւզ վար. պիր զեման Հէփինիզ կիւնահտա էօլմիւշ քիմսէլէր իտինիզ: Վէ էյէր Քրիստոս սիզի ույանտըրըպ տիրիլտերէք եաշաԹտը իսէ, վէ ճանընըզա Հայատ վէրտի իսէ, սիզ գալգմալըսընըզ, կէզմէզլիսինիզ, վէ քէնտինիզի աիւնեայա սաղ՝ սիրի կէօս-

Digitized by Google

թէ ըմբռնելիս էինք: Տիւնեա սիզի էօլմիւշ կիպի սօուգ՝ ճանըզդ կէօրմէսին. իլլա սիզի հայաթտա օլան՝ գուվվէթլի՝ զայրէթլի՝ չալըշգան Վրիսթիան կէօրսիւն:

Նէյսէր պու գըզըն ագրապատը օնու եաթմըշ՝ նէֆէսիզ՝ թէնի սօուգ կէօրսիւշէր իսէ, տէմէզլէ՞ր մի իտի քի՝ Վըզ տիրիլմէմիշ: Տէմէզլէ՞ր մի իտի քի՝ Վրիստոս օնա հայաթ վէրմէմիշ, հէփիսի եալան տըր. պու գըզ իւէ էօլմիշլէրին արասընտա նէ՛ ֆարգ վար, տէմէզլէ՞ր մի իտի: Վէ պէօյլէճէ՝ էյ գարընտաշլարըմ՝ էյսէր տիւնեա սիզի սայիր ատէմլէր կիպի կէօրիւրսէ, ինանը՞ր մի քի՝ սիզ տիրիլտինիզ, էօլիւմտէն հայաթա կէչտինիզ: Նէնի մախլուզ օլտուղունուզ տէյիւ ինանը՞ր մի, խայր, ինանմազ. նա՞ըր ինանապիլիր: Յմտի հայաթտա օլանլար կիպի օլուն. հայաթտա օլանլարըն մէչրէպ ու հարաքէթլէրինի կէօսթէրին: Հայաթընըզ աշկյարէ պէլլի օլսուն. Վրիսթոս հէր պիրինիզէ՝ "Տալիճա գուսի" էմր էտէր, քի "թէրճիւմէ օլունուպ՝ Վալգ տէմէք սիր": Եու էօլմիշ գըզ օնուն էմրինի տինկլէտի. վէ սիզ տինկլէմէ՞զսինիզ: "Նէյ ուլույան՝ զալգ, վէ էօլիւէրտէն տիրիլ, վէ Վրիսթոս սէնի միւնէվվէր էտէճէք սիր":

ՓԱՖԼԷՅԻՃԻ ՅԻՍՈՒՍ

ՎԷ ՓԱՖԼԷՆԷՃԷՓ ՃԻՒՏԱՄՍԼԸ

«Լուկէքէ», ֆաւլին»: Մարկ. Ը. 41.

Պոու խքի սէօզիւ՝ Քրիստոս Յիսուսիմիզ ճիւտամլըյա սէօյլէտի. վէ պու խքի սէօզ օնուն գալսինէ նէ՞ ազիմ թէսէլլի ու շազլըգ վէրմէլի իտի: Ալնատամ իլէհի փէք քէօթիւ իլէհ՝ փէք մէքրուհ իտի. զայէթ մուրտար վէ իկրէնէճէք մարտազ սայըլըր իտի: Պու իլէհ՝ պուլաշըր իլէհ օլուպ՝ պիր աճէմէնն պիր ախերինէ նափըշարազ փէք զօչայ սիրաճի էտէր իտի: Լնանամատան ինսանա զայէթ իլէ նափըշըր պիր իլէհ իտի: Ինձուն իչիւն ճիւտամլը քիմսէ տայմա Ալլահըն ճէմաճէքնատան այրըլատը, իպատէթ եէրինէ կիտէմէզ իտի, օնա նասատ իտի. ատէմլէր իլէ գօնուշամազ իտի, քէնտի ֆամիլեատը իլէ կէչինէմէզ իտի, պէրապէր եէյէմէզ իտի, օթուրամազ իտի, իլա պիւս պիւթիւն այրը օլմալը, չէհրանէն ատըշըր սահրատա սաքին օլմալը իտի: Վէ պիր քիմսէնին օնունթատաքընա կէլտիյինի կէօրիւրսէ, ճիւտամլը՝ «Լաֆսաք՝ նափաք իմ չաղըրմալը, չէօյլէ քի հիչ պիր քիմսէ օնուն նանընա կէլմէսին, օնա նագլաշմասընը՝ պուլաշմասընը:

Պու իլէհ՝ Ալլահըն տօրդընլըղընըն մախսուս պիր նիչանը սայըլըր իտի: Ինձա ատա իլաճ վէրիլմէզ իտի. օնու տէֆ էթմէյէ հիչ պիր նօզ տանամազ իտի. հիչ պիր հէքիմ չաղըրմազ իտի:

Digitized by Google

Նչ՛էր Աղլուհ քէնտի մէրհամէթի իլէ օնու տէքէ էթմէսէ խոտ, շիւպհէսիզ քի օ՝ եավաշ եավաշ հէլաքլեզ մէրքէզինէ եաբըլըր խոտ: Նչ՛լէրին վէ այագլարըն օյնագլարը պիրի պիրինտէն այրըլըրլար խոտ, փարմագլարը վէ վիւճուտունա սայիր ազալարը պիրեր պիրեր հիւրիւյիւպ տիւշէրլէր խոտ: Վէ պու իլլէթտէն խաստա օլան պիշարէ՝ քէնտինին փարչա փարչա օլարագ պէօյլէ էօլմէյիճինին կէօրիւր խոտ: Վէ պունճիլէյին զավալլը քիմսէնին գուլաղընա՝ «Ախէբիմ փաքլէն» թագիրի՝ նէ գատար խօշ կէլմէլի խոտ:

Թէմէլի քէլամտա գիքր օլունան ճիւտամլը՝ մաթլաբ Ծիսուսուն միւճիզաթլարընը իչիմէլի խոտ. օնուն միւրիւվվէթինի՝ աճայրագ իչէրինի՝ վէ Աղլուհա մահսուս գուվվէթինի իչիմէլի խոտ: Վէ օնա կէլիպ՝ օնուն էօնիւնէ տիւշտիւ, վէ սէճտէ էտէրէք՝ «Նա Մասպ՝ էյէր խախէրսէն պէնի փաքլէմէյ՛ գատար սին» տէտի: Ծիսուս Նչֆէնտիմիզ օնատան չէքիլմէյիպ՝ օնտան իրագ տուրմայարագ օնատան նիւզ չէվիրմէտի. իլլա ղու մուրատար՝ մէքրուհ օլան եագլաղտագ վէ «էլինի ուզատըպ Նախէրիմ՝ փաքլէն՝ տէյէրէք օնա ատօգանտը. վէ ատը ագատագ օնուն ճիւտամլը փաքլէնտի»: Վէ պու գավալլը պիէտաէ ճիւտամլը՝ «Նախէրիմ փաքլէն» աէօղիւս իչիթտիյի կիպի՝ քէնտի գատլինտէ նէ ազիմ ֆէրահլըգ տույմալը խոտ:

Շիմտի հէմ փաքլէյիճի Ծիսուս հէմ փաքլէնէճէք օլան՝ իքինի պէրապէր պուլունուբ: Պինրինի՝ «Նչ՛էր իսխէրսէն» տէմիշ խոտ. օ պիրինի՝ «Նախէրիմ» տէտի. եանին Նչ՛էր սէն խախէրսէն, պէն տահա գիյատէ խախէրիմ. էյէր սէն փաքլէն-

Digitized by Google

մէյէ հազիւ իմէն , պէն սէնի փաքէմէյէ տա՛ճա զիւյատէ հազիւր իմ : « Խոթէրիմ , փաքէյէն " Ինֆէն տիմիզ պու՛յուրտու , վէ տէր ագապ օնուն ճիւտամը փաքէնտի " " Ինֆէրնէզ օլսուն " Ա՛ճենապի ՚ազ պու՛յուրտու , վէ այրընըզդ օլսու՛ն " :

Վէ էֆէնտիլիւէրիմ՝ կիւնահ՝ ճիւտամ իւ լէյթինտէն տա՛ճա զիւյատէ մէքրուհ վէ նափաք պիր մարազ տըր : Վէ պիւթիւն ճինախիզ՝ պու իւլէթտէն թուրթուլմուշ տուր : ()նըլարըն գալալէրի իչինտէ փէք սէրին հուվալանմըշ • վէ տըյարը վուրուպ էօմիւրլէրինտէ՝ հարաքէթլէրինաէ՝ սէօհպէթլէրինտէ կէօրիւնիւր • էտէպ ու էրքեանըն ճիւմլէ օյնագ պաղլարընը չէօզէր • ճիւմլէ սինիրլէրինի չիւրիւտիւր • ատէմի՝ Ալլահըն ճէմաաթընա՛ն տըշարը պլաղը • վէ օնու կէօքաէքթի հէփ ազիզլէրին վէ փաքէրին բէֆիլէքլէրինաէն ուզագ էաէր : Պիւթիւն ճանը գաիլայըպ՝ էնճամ էպէտի էօլիւմտէ խիթամ պուլուր՝ պիթէր : Վէ հիչ քիմսէ՝ էյէր էվվէլա ճանը Կուզուն՛ուն գանը իլէ եայգանմամըշ վէ փաքէնմէմիշ օլսա՝ տալա ճէնէնէթէ կիրէմէզ : Վէ էշ գարընտաշլարըմ՝ ճիւմլէմիզ պու հալտէ լոզ • էնփիմիզ կիւնահքաէր իզ • պու նափաք մարազանն էօմէք թէհլիքէնտիզ • իմանի նէ՞ եափմալը իզ՝ քի՝ կիւնահանն թէմիզլէնէլիմ՝ խէյա պուլաըմ : ()նէմէի՝ քէյամտա զիքր օլունան ճիւտամը նէ՞ էֆտի • ալ զամանը քիմսէ չինփա պուլմազ իչինն՝

Ֆ • Վ՚քէտոտա կէլմի :

()նուն իլք էֆտիյի չէյ՝ պու իսի • օնուն պիւթիւն իւմիտի՝ Վ՚իրիսուտա իսի • օնուն գալալի օնա կիւվէնիսի իֆիգատա էյլէսի • կէօզլէ

Digitized by Google

բինի առ օնա գալտըրտար : Վրիստոսուն վալիւէնինէ
նա շայիթալէրինէ կիրթմէտի , իւլա Վրիստոսուն
քէնտիսինէ կիրթի : Լյէր օնլարա նագլաշա
իտի , օնլար օնտան գաչտըլար իտի , օնա հիչ
նարտըմ էթմէզլէր իտի : Վրիստոստան ղայրի
պիր զաթ՝ օնա նարտըմ էտէմէզ իտի :

Վէ պիզ ասխի պէօյլէ՝ կիւնահտան վէ էպէտի
մուրտարլըգտան գուրթուլմագ իչիւն Վրիստոսա
կիրթմէլի իզ , օնա ապգմալը իզ , օնա նիսա էթմէ-
լիիզ : Լումիտիզ օնտան կէլիր . պիւրթիւն նար-
ըտըմըզ օնտա ուղը . օնտան ղայրի Խուրթարը-
ճըմըզ նօգ ուսուր : Խուտարըմըզ պիզի փաքէմէզ .
ուրուճլարըմըզ պիզի փաքէմէզ . քիլիսանըն այ
ու Թէրթիպլէրինի իչրա էթմէմիզ պիզի փաքէ-
մէզ . ազիզլէր վէ մէլէքլէր պիլէ պիզի փաքէյ-
մէզլէր : Պիզ հէր նէ գատար չօգ հայգանըրսագ
ատա , նափագ գալարագ կիւնահլըն նափագլըգ
վէ մէքրուհլուգլարընատա էօլէճէյիզ : Վրիստո-
ատուն գանընատան ղայրի պիր շէյ պիզի փագ էտէ-
մէզ : Լյմնա պին քէրրէ պին շիւքրլէր օլսուն քի՝
Վրիստոսուն գանը հէր կիւնահտան Թէմիզ է-
ատէպիլ/ր . ճանըն հէր լէքէսինի սիլէպիլիր :

Լաքին պու ճիւտամլը քիմսէ՝ ատէյիզ սալԹ-Վր-
քիստոսա կէլսի , իւլա

2. Ըտա ինա սէճոթ էյլէմէ :

Վրիստոսուն օլտուղու նէրէ կէլսէյի զէմանն ,
ինա սիզ չէօգտիւ , օնա ատճոտ էթտի : Այուզիւ
էէրէ պէրապէր գափանըպ օնա՝ Լյ՛ապգ չսղը-
ատագ օնա իպատէթ էյլէտի : Տէյիլ հալընըզ

Digitized by Google

թէն իւր՝ իւր տուչ իւր ծնա ուշտ գրքոյ : Ծի՞ք քիմնէրէր Վարիատուն պուլուանուզու ես թէ կիլիք լէր , Վարիատուն վազ օրունուզու ձէմսամի ես բինե ձեմ օլուրամ , լաքին օրուսու Վարիատուն պատէմ էքմէզէր , ծէնտիւրինի ծնա վէրմէ զէր , գալ ծնա սիզ չէօքմէզ : (ծնա ուշտ էտէնէր խ ձի պէրապէր պուլունուրամ , ընշամ իւր գուշ տուչ օրնա ծուրամ : ծնա ուշտ էքմէզէր է վի կէրէչիքիմ իւր ես ուշտ էքմէզէր : Ի ծնա պուլուրամ մի : Խայր , հէլափէզէրի կիսի , էզիլ կիտէրէր , նանի փա քէնէմէ՞ , սատըլանմամըշ ասիլ օլունմամըշ կիսէքէր :

3, Պա՞ ճափաչը ինի Վարիատուն պատ նինչ :

Վարիատուն Ի՞ֆէնտիմիզ հադիշտըզընուս , կէօ զիւնիւ ծնա տիքտի , ծնա ուշտ էզիլէտի , ծնա նիյազ էյլէտի , ձէնտի հալինի ծնա իֆատ էքմուք , վէ ծնա հալվատըմ՝ ''Ի՞յէր իսթէրսէն , պէնի փութլէմի չե գատիր սին '' տէտի : Վի՞ պու ձիւատըզ էյլեր Վարիատուն Ի՞ֆէնտիմիզ ապտամս իսի , էչ չէր ծնա պիճ չէ՞ ուէօյլէմէչիսի , էյլեր ծնուս հատըրմընը լմալ էքմէտ իսի , վի էյլեր ձէնտիմ ծնուն մէրհաբի ու իրատէյինէ պրադամս իսի , փաթլէնմ մի իսի , չիֆտ պուդաղ վի իսի : Այայր , էլափէմ փաթլէնմէզ իսի :

Վի պու էչ էյ գատըմասըշտըր , Վարիատուն Ի՞ֆէնտիմիզ չէր ձէ գատամ հադըն էչէյթանի , էյլեր ծնա պիճ չէ՞ ուէօյլէմէզսինիզ , էյլեր չալընիմի ծնա իֆատ էքմէզսինիզ , վի էյլեր ծնուսու հատրմընը

Digitized by Google

խոնարհութեան, խելացի պատկառելի էկպէմի հիւանդութեան էօլէնքներին: () նա գալով իւր տուն էհմալխուն. սիպ չիմանի օնուն հուզուրտանտա իքէն՝ օնա սէոյլէմէլիսինիզ. չաւ օնուն հուզուրտուն- տան չզմազտան. էվվել՝ ծնուն եարտըմըներ թալապ ու գապտալ էհմալխինիզ:

կ. պատճառը ինչո՞ւ Խրիստոս Յիսուս կ՚ընծայուի հե- քիմ:

() նուն իմանը օմատա խոր, Խրիստոսա հիմալ- վէ օնա նիտա էհմէզ խոր, վէ քէնտի վիճաւորնէ չիփա պուլմազ խոր: () նուն իմանը՝ օնու փաքէ- մէտի, իլլա օնտա օլ ազիմ փաքէյիճէն Յիսուս հիշէրտի: ,, Յէր խոթէր խոնն, գատիք սին " ատի: Պու սիր պէօյիւք իմանըն նիշանէսի խոր: Պիր իման խոր քի՝ Խրիստոս Յիսուս շան ու խղճէմ կէտիրմիր խոր: Պիր իման խոր քի օնա՝ շէ- քիւ պատճառ իչուն Խրիստոս Յիսուս քէնտիմիզին իրա- տէմիյէնէ պազմատա ալուհիմազ օլսուն ճուն էհմէխիրխոխ: Վ՚է հէր կիւնա՝ քեար պէօյլէ հէր- սին: Պիզ օլ ճիւտամըզ կիմի Խրիստոսան չիքա վէրսիյէ գատիք օլսուտունու գալպատէն տուչմալը իզ: Պիզ օլ ճիւտամըզ կիմի Խր- իստոսան սիր չէյ քալսուտ էհմէյէ սիր հազ- գմըզ ճօք տուք, իլլա ճիւմլէսի օնուն իրա- տէքինտէն ասըլըր տէ յիւ գալպատէն տուչմա- լը իզ: Վ՚է սիզ օլ ճիւտամըզ կիմի Յիսուս տիզ չէճիւլ ատըգմատըն գափանմալը իզ, վէ քէնտիմիզի ունուն իրատէր ու մէրհամէթինէ պը- նագմալը իզ:

Digitized by Google

Ալքին օլ ճիւտամլը քէնտի վէճի ւսթինէ շի-
ֆա պուլմազ իսթէսի , վէ Այֆէնսիմիզ տիւնեա-
յա կէլմէսի քի՝ վէճիւսիմիզէ շիֆա վէրսին ։
վէ օնուն իչէւն օլ քիմսէնին՝ "Այէր իսթէրսէն"
տէմէսի՝ փէք միւնասիպ իսի ։ Այմա Այֆէնսիմի-
զին ճանլարըմըզը գուրթարմազա կէլսիյի՝ պիզէ
մալիւմ տիւր ։ պու՝ օնուն իշի , մախսուս օնուն
մասլահաթը ոլար ։ Այմի պիզ՝ "Այէր իսթէրսէն"
տէսէք , պէլքի պիզսէ եարամազլըգ օլուր ։ չիւնքի
իմանըմըզ փէք զայիֆ վէ գուսուր օլսուղունու
կէօսթէրիր ։ զիրա էյէր պիզ իսթէրսէք , օնուն
իսթէսիյինէ ասլա շիւպհէ եօգ տուր ։ Իսթէքսէ
գուսուր՝ օնսա տէյիլ պիզսէ տիր ։

Այ գարընտաշլարըմ՝ իմանըդըզ վա՞ր մի ։ Ի-
թէյինիզ՝ շիֆա պուլմազա տըզուղունուզ վա՞ր մի ։
Պիզին հալինիզի Վէրստա Այֆէնսիմիզէ իֆսատ
էթտինիզ մի ։ Պիզ ճէմաաթ եէրինտէ օթուրուբ
իքէն , օնա պիր շէյ սէօյլէմէնիզ մի ։ Ընսան պիր
շէյ թալապ էթտինիզ մի ։ Օլ ազիմ փաքէյիճի տա-
րանըզտա պուլունուր , վէ սիզտէ փաքէյնէմէք իս-
թէյէն եօգ մի ։ Պիլէրիմ քի սիզտէ փաքէյնէ-
մէյէ միւհթաճ օլսըն չօգ վար , վէ պիր իսթէյէն
հիչ եօգ մի ։ Այ նափաք գալպլիլէր՝ էյ թէմիզ
օլմամըշլար՝ էյ Վէրստա կիմսէմիզ վէ օնա նի-
տա էմէմիշլէր՝ օնսան եարտըմ ալմամըշ վէ օ-
նուն խէյսըզը գուրսանմամըշլար՝ էյէր պու հալ-
տէ էօլիւրսէնիզ , էլպէթտէ էպէտի սէֆիլլիքտէ
պուլունաճագընըզ , էպէտէն մուբտաա օլաճագը-
նըզ , էպէտէն փաք ու ազիզլէրտէն ուզագ գալա-
ճագընըզ ։

Digitized by Google

ԳԵՆՆԷՍԱՐԵԹՑԻ ՕԼԱՆԱՐԸՆ

ԸՆԴԼԱԼԸ ՀԱՄԲԱՋԻԹԼԻԹԻՒ

Ալ է եօթն եաթայս կէտէտ՝ Յիննիսարէն պէյսբընա կէտ-պիկէր , վ գարայս եանաշարըտ : Ալ է օնըր գայըքպան ընդրգիպա՝ օնու անկի ընանըմընըտա , պիւրինա օր եր-բաջ մահալ սեյիրպիլ՝ օնուն հէր ներկան օտուսընուս-նէյոկէրգան իւէ , էւերինէյէր էուէգինէր իսկէյնան ար-գասանան պօտշարըտըղ կիներմ՛եյե պաշտարըտ : Ալ է հէր ներկայ՝ էեօյկէրե եա շհորկէրե եա էյգինէյէրե կէրէր իւէ իւս , իսուրտարըտ ծէյսանարա գօրտար իւէ , վ օնա եաղվա-րըտարտ իւէ էյ՝ պուէ եաղապնըն երևույնէ պօգանալար . վ օնա հէգ պօգանալար՝ գաարնաստ-գարտ իւէ" : Ա՝ատկ . Զ. 53—56 :

ՊԱՒՐԱՑԱ պիր գաշ միւսահազա էտէճէք շէմ-միզ վար :

1. Ի՞նչնպիմիզ պայմա էյէյ եակ պօլաշմագա իւէ :

Ռրիսատոս Ի՞նչէնտիմիզ պէքրէմէտի քի՝ ատէմ-լէր օնա կէսէլէր , իւլա քէնատիսի օնըստրա կիտէր ի-տէ : Պայպ օլմու շտարը արամագ վէ գուրթարմագ իչիւն կէվլտի , վէ շէհրտէն շէհրէ կէշիպ՝ կէօյիւն փատիշահլըղընըն միժատէնի կէօթիւրէրէ վազ էքտի : Յովհաննոստան էօյրէնիրիզ քի՝ Պաւլիւ-եատա իքի եիւզաէն գիյատե շէհրլէր վէ քէօյլէր վար իտի . վէ Ինճիլի Ճէրփատէն էօյրէնիրիզ քի՝ "Յիսուս պիւթիւն Պաւլիւսայը տօլաշըր իտի" :

Digitized by Google

Աալէթ պէօյիւք շէհրէրի ահ յիւլ, իւլա էն քիւ-
չիւք քէօյլէրի վէ էն փափր էվլէրի զիյարէթ
էյլէտի: Վէ հէր նէրէյէ կիթտի իսէ, քէնտի ա-
յաղընըն միւպարէք իզլէմինի պրագը: Տ՛յիւլ
պիր ճէնքճի փատիշահընն կէչտիյի նօր կիպի տիր
քի՝ էօլմիշլէրինն պէյազընմըշ քէմիքլէրի ի՛լէ վէ
վիրան օլմուշ քէօյլէր վէ եանմըշ շէհրլէր իլէ
գափլանըպ, իւլա պիւթիւն օր տաղխարան մէմ-
լէքէթինտէ վէ օնուն հէմ օժաղարընտա Վէրիտտա-
ատուն կէչտիյի նօր՝ ըշտգ վէ նօմիւր վէ շաղլըգ վէ
ատատէթ իւլէ ատօլու օլարագ, պիր ըրմաղընն քէ-
նարընտատ օլան կէշիւլիք՝ վէ սէօյիւտ ադաճլարը
կիպի քի՝ ուղապտան կէօրիւնիւբ իտի:

Ք. Վէքիլտոտա ինանըմագ ադիմ գէլմէմ ոնայկին պիր:

Կաննեսարէթ էհալիսի՝ Ալֆէնտիմիզի նէտէն
պիլտիքլէրէրի պիլմէգ մագրիմ տէյիլ տիր: Ընուն
պուհնտան էվվէլ օրայա կիրտիյի՝ զիհըր օլուն մագ:
Ալմիտ Վէրիտտա՝ հէմ կայտնտատմտա հէմ Կոհ-
տարտատա չօգ միւճիզագի հէմ չօգ վագ ու նա-
սիհագի էքմիլ իտի. վէ Կաննեսարէթ օր իքի
շէհրին մադէյինտէ օլմագ իլէ, գապիլ տիր քի
իտալիզըն պագըշըր օնու կէօրմէ իլէ Թանըթըպ
նահօտա նամընը իչիքմէ իլէ պիլէրէկ իտի: Կա-
պիլ տիր քէնտի խըտմէտլէրընըն շիֆա պուլտուգ-
լարընը խապէր ալտըլար:

Ալմիտ հէր նատըլ իսէ, օգուրուգ քի՝ օնու Թա-
նըտըլար. վէ Թանըտըգլարը օնլարա ագիմ ինա-
յէթ ու քէրէմ օլտու: Ալ՛, էյ մուհիպպու օնու՝ օնուն
իտի չէրիֆինի՝ մէշհուտիւն՝ մուհամմէտ ինի՝ վէ

Digitized by Google

պիզի դառնայ՝ մաղա հազիր վէ գաւոխր օլմասընը պիւլինէրէ: ()Նու թանըմայընճա, ծնա նի՞ճէ իւ-նան ապիլիր պիր քիմսէ. վէ իւնանմասրըը քիմսէ չ, նի՞ճէ նիտա էաէպիլիր, ա կէոզլէրինի գալտըրապիլիր: 'Կի' մուխտու օնու պիլիպ՝ օնա սըզընաթաք թէվէքքիւլ ու իֆթիխար էաէնէրէ:

3. Կիչիտաոա պիլէն էյմաէլէ՝ ծնա պիլմէյէնլէրէ պիր պէրճէ էյէն ըւըշմալըտըր:

()գուրթուզ քի պէննասրէթլիլէր՝ քէնտի իշլէ-րինի կիւշկէրինի թէրքի էգոտիլէր քի՝ հէմշէհրիլէ-րինի՝ խրամլատըը՝ ծօնշուլարը՝ Կրիստոա կէ-թիսինէր: Խոգըն վէ ուղաք մահալլէրէ խոպէր էէօնաէրիա՝ շիճայա սիւհմաճ օլաճաղըն ճիւմլէ-սինի ասվէթի էէոտիլէր քի՝ Կրիստոաուն պոռ-ըւնաուղու եէրէ պուլյուրտունլար: ()գուրթուզ քի խոպէրճիլէր "ասէյիրթիտիլէր", նանի սիւմքինի մէր-թէպէ ասվէթ էէոտիլէր: Պաղըլարընը թաթը-աէօզ իւէ ճէնաոէքիէնաիլտիւէր քի՝ Կրիստոաս կէրէհէր. պոռաղլարընա քէնտի հլուէրի իւէ հաթամ էէոտիլէր քի՝ կէլէկէր. ախէրլէրինի քէնտի ու-մուղըարընաա հիւթլէնինի թաշը յոթաղ կէթիւտի-լէր. վէ էօլիւմ մէրթէզինաէ պու լուճնան տայիրլէ-րինի տաէօչքիլէր՝ քէրէվէթլէր՝ աթապարար իւզէրի-նէ գաղտըրաղաղ կէթիւրտիւէր: Ար թաղրաֆտան՝ ծօգաղատան՝ ծօգաղատան՝ էյիֆթիւիքաուէն իշլէ կէ-հէր ճօլաան՝ ծօգաղատան՝ էյիֆթիւիքաուէն իշլէ կէ-կյօրլար: վէ ֆէօրլէրին՝ ատիւթիւէրին՝ թօփաճ՝ սաղար՝ ապաղի՝ քէօրթբուճ՝ վէրդիյի՝ իսիճ իսգա-լը՝ վէ հէր ախէրլիու իլլէմաէ օլանլարդն օնա հէր թաղրաֆտան իհէտիճէքէրինէ վէ հէյօմֆէրիւլտուքէ-

Digitized by Google

բինի սէյր էթմէք՝ նէ՞ աճայիպ պիր սէյրան օլ-
մուշ օլմալը իտի ։

Վէ հէմ Ալբիատոսու պիլէնլէր՝ պունՃիլէյին
էթմէլի ահրլէր. Ճան ու տիլտէն ղայրէթ էյմէլի
քի՝ օնու պիլմէյէնլէրե պիլտիրլէր ։ Ընուն Լան-
Ճիլի Շէրիֆի հէր նէրէտե վազ օլունուրսա , ա-
տէմլէրի օրայա կիթմէ յէ տավէթ էթմէք՝ պօյնու-
մուզա պօրճ տուր ։ Վէ պիր չալըշման վէ ղայրէթ-
լի Ալբիսթիյան պու մինվալ իւզրէ , եանի աւէմ-
լէրի Ալբիատոսա տավէթ ու եարըմ էթմէք ի-
լէ պիր պիւյիւն մահալլէ յե ազիմ պիր պէրէքէթ
սէպէպի օլա պիլիր ։

Ամերիգանըն պիր շէհրինտե օլան քիլիսանըն
հավլիսի քէյֆիյէթ օլուպ՝ քէնտի պիր վազՃը տօս-
թունտան իսթէտի քի օրատա իւչ տէօրթ կիշի
գալըպ՝ հէր կիշի իքի իւչ քերրէ վազ էթմին.
Հինդքի րուհանի ույանըգլըգ պաշլայօր իտի ։ Ա-
տախի գալըպ վազ էթտի ։ Պիր կիշի թէմիզլի քէ-
լամը տէյիւ . հէման պու աէօզլէրի օգուտաւ .
վէ Հէմատա տէտի քի՝ Կանանհասրէթտէ օլ կիշի
գապիլ տիր պազը չօՃուգ պիր գաչ միլ սէ-
յիրտիպ տօլաշըրլար քի՝ խապէր վէրէլէր ։ Ընդ-
տէն օնլարա՝ Ալբիատոս արամըզատ՞մի եօխսա տե-
ղիլ տէյիւ սիւալ էթտի ։ Ընյէր Ալբիատոս պու-
տատէյիլ խէ տէտի , պիզ իքի իւչ քերրէ հէր կիշի
պուրայա նի՞չին կէլէլիմ . նէ՞ ֆայտէմիզ օլուր .
Հիչ ֆայտէմիզ եօգ ։ Ընմա էյէր Ալբիատոս քէնդ-
տիսի պուրատա պուլունուրսա իսէ , պիզ Կանան-
սարէթտէ օլանլարըն էթտիքլէրի կիպի նի՞չին էթ-
մէյէլիմ . նի՞չին գօնշուլարըմըզա խապէր վէրմէ-
յէլիմ ։ Ընդրա՝ Կօնշուլարըմըզատա չօգ վար քի՝

Digitized by Google

վրիստոսուն նարտարվընա միւ հիաճ տրւլար՝ տէ-
աի • տիւսիզէր վար, քէօրլէր՝ սաղրլար՝ զա-
պահաճտա էօմիւշ քիմնէլէր վար. վէ նի՞հւն չա-
լըշմայասընըզ քի՝ օնլար կէլիպ խելաս պուլնա:

Չաղիր օլանտրտան պիր չօճուգ վար իտի, օն
էքի օն իւչ հաշընտա պիր չօճուգ քի՝ պիր սէնէ
էվվէլ քիլիսանըն ազատ օլմուշ իտի: Պու չօճուգ
փէք սիգպահլըճա տինլէյօրտի. վէ տուշինէ
տուշինէ ճէմաատան չըգտը կիլիտի, քէնատի
պապասընըն արապասընը ալըպ տօլաշտը, վէ պիր
գաչ թօփալլար տագախլար կէլիպտի, հէմ էքի
իւչ փէք իփսիզ հարամզատ ուշագ տախի ճէմաա-
թա կէլիպտի: Պազըր օրատա գալամայըպ՝ էր-
թէսի կիւն չըգտը կիլիտի: Այմա ասնկրա կա-
զհատա օգուննատու քի՝ օրատա չօգ քիմսէ պու-
հանի օլտուպտը, վէ պիր կիւնտէ 65 քիշի քիլիսա-
նըն ագալարը օլտուպտը: Ճատապ պու զիքր օ-
լան չօճուղուն կէլիպտիի քիմսէյէր շիֆա
ազուտուպտը մի պուպմատըպտը մի տէյիւ խապէրի-
միզ հօգ տըր: Ալքին պու չօճուգ՝ ագրլանէ հա-
թաքէթ է՞թմէտի մի. վաճիպ օլանը է՞թմէտի մի:

Ահմատ սիզ էշ գաբրնատաշլարըմ՝ սիզ տէ հիսին
պէօյլէ էտին: Էշյէր գալսինիզ հումշագ օլուպ՝
կէօզէրինիզ աչըլտը խէ, էյէր ճանընըզա փայ-
տէ կէօրիւպ՝ Ի՞ւ էլ Ի՞ուտատ ալտընըզ վէ Ի՞ր-
իսատու պուլտունուզ խէ, ախէրլէրէ խապէր
վէրին, օնլարը թաթլը սէօզ իւէ տավէթ էտին քի՝
կէլօնլէր • օնլարա տիւրլիւ թարզ իլէ հարատմ
էտին քի՝ ճէմաաթա կէլէլէր:

Digitized by Google

4. Վրէժխոռս ունէր նուէր ինչուէն ինձ ; ծնող հեղ տա-
լինելէ՝ ծնող իւրեմնոյն տեղեր :

Պէնն եասթելիլէր՝ Քրիստոսէ ողջմէմ իւր ի-
շէ զօշտուլար • օնուն էլինէ չօգ իշուէյէչէք իշ գօ-
ռուլար : Ն՝ֆէնտիմիզ պիր եէրսէ չօգ գէման գա-
մայօր, վէ գոպիլ տեղը օնգատըն ալմէյէճինէ հէյ
տէօնեմէյճէք : Ը իմոմ ալ փէք ալշչուր զամ՝ օ-
կէօզլէրի աչսա՝ ճինլէրի չզգասան՝ հէր տեւեգլիւ
մասատա սոպալասան գամ՝ օրնգատըգսա իսէ • վէ
պէր խոսման վազիմը կիսի իսի քի՝ օնու նասի-
լէյէ կէշմէյէ պրուգմալը տէ կիլէր խոր : Ն՝ամէ
ատէշլուլար կիսի հէփ մէշղուլիյէթլէրինի գէրգ է-
տիլ, պիլթիւն վազիժէյատընը վէ ձիւրյէ գոսվ-
վէթլէրինէ պսս ազիմ սնալատչոնա սուսնատագ
սորգ էմեռեկէր :

Վ՝ չ սիզ ԷՀ գաբդնատալարդմ՝ սիզ սոսի Վրէ-
քիսոսուն էլինէ չօգ իշ գօմալըսընզդ : Պ՛լմայո-
լէրինիզսէ պիր խոսմա՝ պիր շինքիւյա միւՀԱՅ
քիմսէ եօգ մի : Պէր Թօփալ եօգ մի քի՝ կէր-
չէդինի եօլունա հէյ եէւրիւմէյօր • պիր սաղըդ
եօգ մի քի՝ Ն՝ուհըն սէօյնէգ սոնի կիմսէյօր • ձէօր-
լէր եօգ մի քի՝ Վրէքիսոսսէն գըմկիմինէ հէյ
կէօրմէյօրմուսուն : Չօսիլսընըզսոս՝ խոսմայսդնըզդ-
ռա՝ հէյմէհէրիկիդինիգսէ Վրիսոսոսուն եաքսադմը-
նա սիւՀԱՅ օլսուն եօգ մի : Ն՝էյէր սիզսէ պէօյ-
լէ սիւՀԱՅ եօգ խոգ , Վրիսոսոս սիզսէ նիՁՀԱՅ
գալսըն վէ վաղ օլսունսուն : Ն՝ամմա էյէր վար խոգ,
օնլարդն էհփիսինի Վրիսոսոսուն այաղընա պրա-
գդն , օնլար իչիւն տուս էսին , Վրիսոսոս եալ-

Digitized by Google

վարդ։ Ոչուն քէնտիսիսի իշխէսի, իշխէմէ ե-
նալ էլնէ ջօզ իւ գոյսն ժի՝ սիզատ կալոզ
սիզատն այրելոզ կիմէ։

ՃԵ. Վիճսոս Լիճինգիճ հէր նէրճոտ ֆոսոլ օլսո-
նոսոս, օսոսս ոչ ժիր սէվիճ ու շուշէմ ելոզ։

վ ոչ էին գաւառ իւ սիսատն խաղչ իսի խեսէ,
ոչ էէ նչ գաւառ իւ սիսատն խաղչ իսի խեսէ,

հեփիսք շինեա պուլտուլար : Իսէլ պիր խասիա՝ միւթասարըզ տէօնմէսի . պօշ տէօնէն՝ հիւ էօգ իտի : Վէ պու խարմանի վազիֆէնտա՝ էշէր Կ՚ունենտ սարէլեաէ պիր խասիա սաղալմազ իշինի Կ՚րիստոսա կէլմէսէ իտի, օր քիմսէ էրթէսի կիւն Կ՚ըսէ՝ «Ըրազ վազիֆէդ կէշտի, եազ ուքէնտի, պէն իսէ խելաս օլմասըմ» ուէյէրէք ազլար իտի : Կոր. Ը. 20 :

Ընդհանուր Կրիստոնէութիւն քէնիսէրիմիզի սաղլամազ իշիւն կէլմէսի . պու՝ օնուն ազիմ մահլասհարը տէյիլ իտի . իլա մախսուսէն ճանըմըզա շինճա վէրմիք իշիւն կէլմէսի . օնուն ազիմ իշի՝ պու իտի : Վէ ճանը գուրթարմազ՝ նիհայէթիսիզ պիր քէրեմ տիր , վէ էպէտի շաղլազա սէպէպ օլուր : Ը. գուրուզ քի՝ Սամարիացին պիր շէհրինտէ Կ՚ըրիստոս վազ օլունտուգտա , կէրեկ երկեզլեր կէրեկ գաթըլտըր վաֆթիսիզ օլտուլար , «վէ օր շէհրտէ պէօյիւք շաղլազ օլտու» : Կոմ. Ը. 7 : Վէ էյէր հէր շէհրին էկ ուլսի՝ Կրիստոսու վէ օնուն խալասընը գաղտուլէթտէէր , պիւթիւն շէհրլէրտէ վէ հէր էվտէ օր գատար շաղլազ օլտուր քի՝ օր շէհրին գուրթուլմասընտան պէրի օլմատը : Կէմիզլիք՝ ախիւեավլիք՝ սէրխոշլուգ՝ մաղրուրլուգ՝ նահաղլըգ՝ գըզգանճլըգ՝ հատէա՝ հիւլէ՝ զուլմ՝ նիզա թէօհմէթլէրի՝ հէր շէյթանի իշ ատֆ օլունտու , վէ օնլարըն հէրինէ հէր էյի շէյ՝ հէր շաղլանտըգտան շէյ՝ հէր սէյլամէ՝ մուհափէզէ՝ էմինիյէթ՝ գօյմայըգ՝ սատտէթ օլուր՝ Կրիստոսի հէր շէհրլէրին էհալիսի թասիր օլունմազ սէվինճ իլէ ճէզրուր օլաճաղտըր , վէ հէօթտէ տախի մէլէյէրին էօնէիւնտէ ազիմ շաղլազ օլուր :

6 • Պինդնեաթելիով ծանելաբ՝ Կրքիսպոսպան ձիամանի՝ ելմանի պէրեթելիբ ալրելաբ, ասմա ծնպան բուհանի պաք-
շէշելէբ աճապա ալրելաբ մ՚ ալմասելաբ մ պեչի- ղէր
ծլանմազ :

Պիբ եէնի էլ եա այազ ալանելար՝ եէնի գալպ տա-
խի ալապիլիբելէբ իտի : Օնլարըն թէն կէօզլէրի
աչէլտը , վէ ագլարընըն կէօզլէրի տէ աչէլապի-
լիբ իտի : Էփիսի եէնի մախլուգաթ օլապիլիբ
իտի • Էփիսի էպէտի հայտա մալիբ օլապիլիբ
իտի : Ալմա Կրիստոսուն պու խէնէ տայիբ
նիչմէթլէրինի գապուլ էտէնլէր՝ օնուն ճանա տա-
յիր օլ բուհանի պախշիշլէրինի գապիլ տիր իտը
կէօրիւպ բէտտ էթտիլէր : Կէնտի վիւճիւտլէրի-
նէ շիգա ալմազ իչլուն՝ հէր թարաֆտան կէլտիգ-
լէրինի օգուրտուզ • ամմա քէնտի ճանլարընա տէ-
լամէթ ու խէյտա պուլմազ իսթէտիքլէրի զիքր օ-
լունմազ : Էփիսի գուրթարուլապիլիբ իտի • էպէտի
քէօրիւքտէն՝ էպէտի սէֆիլլիքտէն՝ էպէտի ֆա-
գիրլիքտէն գուրթուլապիլիբիտի • վէ ումարըդ
քի պազըսը գուրթուլտուլար : Ալմա գապիլ տիր
քի՝ օնլարտան չօղազ քէնտի կիւնահլարը իչին-
տէ էօլտիւրէր • վէ եէնի էլ իւէ՝ եէնի այազ իւէ՝
եա եէնի կէօզ իւէ ճէհէննեմէ կիթտիլէր • Էյվահ
քեա՞շքի ալեմ վէ ագլը օլապլար իտի :

Ալ՚ սէվկիւլիւէրիմ՚՚ պիզ տախի գուրթուլա-
պիլիբիզ : Օլ ազիմ Կուրթարըճը տիզինճէմաճա
էէրինիզտէ պուլունմազ մի • օրտատա տէյիլ իսէ ,
տիզ օրտայա նիչէլիւն կիտէրտինիզ : Ալմա կէրէչէ
քի՝ օ հազլը տիր : Կապպ կէօզլէրինի չէն՝ էօլ-
միւշ ճանը եալատան՝ հէր նափաքլըքտէն թէմիզ

Digitized by Google

եաէ՝ չէ յիմանըն էլինտէն գուրթարան , կիւնահ-
լարըն սանա աֆվ օլունտու տէյէն՝ սէզէ
լէհչիֆ է՞ժէտի մի. ախտէ պուլունմազ մի
Իմամ օնու նի՞չիւն գուլլանմայալըմ. օնու նի՞-
չիւն իշլէմէմ յէլիմ. օնուն էլինէ նի՞չիւն չօգ իշ
գոմայալըմ, օնա նի՞չիւն եագըն կիտիպ՝ էմ էյինէ
աօգա մայալըմ. Ճանըմըզ իչիւն էպէտի խէյա
նի՞չիւն աչմայալըմ: Պիզ օնուն էլինաէն կիւն պէ
կիւն թէնէ տայիր չօգ նիմէթլէր աըօյօրուզ: Պու
պիզէ ըշըգ վէրէն կիւնէշ՝ օ ուն տուր. շու նէ-
ֆ՚ս ալտըդըրըշ Հավա՝ օնուն տաւր. հէտյիմիզ
էքմէք՝ իչտյիմիզ սու՝ օգուտուղմուզ Ա՚ղիզ
Ի՚խթաւ՝ մալէք օլտուղուտուզ Հէր գուվվէթ՝
Հէր սաղլըգ՝ հէր թէսէլլի՝ հէր քէյֆ՝ օնուն էյ-
լիքքանի էլինաէն կէլիր: Վէ Ա՚ֆֆանիմիզ պիզէ
պուն՚ալտան էյի՝ տէրէճէյիզ էյի շէյլէրի վէր-
մէք իսթէյօր: Իմամ օնուն էն էյի պէրէքէթլէ-
րինի նի՞չիւն գապուլ էթմէ յէլիմ քի՝ էպէտիյէ-
տէք հաշայալըմ:

Ա՚լլահ՝ պիզէ ապղ վէրսին քի՝ ազըլանէ Հարա-
քէթի էտէլիմ: Ա՚լլահ պիզէ քէնաի Թուհունու
վէրսին քի՝ բուհանի քիմսէյէր օլ՚ալըմ: Ա՚լլահ
պիզէ հարամդ էթմէն քի՝ Վ՚րիսատու գապուլ
եարիպ խէյատըդը գուլլանալըմ. Շէյխլէրէն էնճամ
տէմէ յէլիմ քի՝ "Օրագ վազիֆէդ կէչսի, նազ տիւ-
քէնտի, պիզ իսէ խէյա պուլմատըգ": Նէրմ. Ը. 20:

ԵԷՆԻ ՏՕՂՄԱԳ

«Յառա՛ւ Ալիւն ընէրաբ պօղմաք ևչեւ պէք պեռնչիճ ընաճ-
ճիաղ էլնիճ»։ Յովհ. Գ. 7։

ՆԻԿՈԴԵՄՈՍ նի՞չհւն պու թալիմի թաճճիաղ էլլեսին։ () Աղմոստա (ԾԱ. 10) «Ձա՞ Ալ-
լահ պանա փաք գայպ եարաթի, վէ տէրուն իմանէ
ատղու բուհ էնիլէճի» տէյիս օգո՞մատը մի։ Հմմ
փէ յղամպէրլիքատ օգո՞մատըմի քի՝ «Վ ահիզ եէնի
գալպ վէրճէյիմ, հէմ տէրուննիզ եէնի բուհ
գոյաճաղըմ, վէ ԹՒՆԼԷՐի իզահէն Թաշ գալպի կի-
աէթիպ՝ ահիզ Հնաէն գալպ վէրէճէյիմ»։ Եզեկ.
ԼԶ. 26։

Ճ՝իւպհէ եօգ քի՝ Նիկոդիմոս պունու եախօտ
պու միսիլիու էչլէրի հէր կիւն օգուրտուտու, յա-
քին տիդաթ էմմէզ իտի։ ()՝ փարիսեցի իտի.
վէ փարիսեցիլէր գալպլէրինէ պագ՛ալպ՝ տալճ
ատլարատան կէօրիւնէն այնի ու տաէթլէրէ վէ ի-
պատէթ բուտուտմաթլարընա տիդաթ եաէրլէր ի-
տի։ Վէ պիր տէն՝ պիր մէզհէպ քի գալպե տայիր
չէյէ պագմայրսլ՝ պիզի մաղտուր՝ տիւնեաւլի՝ ձի-
մանի՝ հաստա իլէ տօլուս՝ վէ Ա՛լլահրն փաթիւհ-
լըլընատան ուզագ պրագըրսա՝ օլ տին՝ օլ մէզհէպ
նէյէ՞ եարար։ Ինսանլարա հէր նէ գատար մագ-
պալ օլուր իսէ՝ հիչ պիր շէյէ եարամազ։
Վ՛ էֆէնտիմիզին վագթընտա՝ Ներհուտի քիւլ-
տասի պու հալտէ իտի. շիմտի տախի պու հալտէ
տիր։ Վէ Ա՛բրահամ տէնիլէն չոգ քիւնա վար
Ա՛յրմէնի՝ Ա՛ուտ՝ Փաթօղլիք Ա՛բօթէմանղլարտա

չօգ վար) քի՝ հեման պու հալեէ պուլունուրլար. եանի հայաթ օգ տըր. Լուհ էլ Լուսա օգ տըր. թէքրար ասղմագլըգ օգ տըր. գալպի ազիզլէյէն թաւիմ՝ հիչ օգ տըր: Ալ է հէր՝ իչի՝ աէ Լուհ էլ Լուսա պիլինմէտիյի քիլինա՝ պու էօլեւմ հա լէնաէ սիր:

Ալիկոդեմոս Վրիատոսա կէձէ իլէ կէլսի քի՝ պիր քիմսէ օնուն կէլսիյինի պիլմէսին ասէյիւ կէօրիւնիւր: Լաքին գարանլըգ հէր նէ գատար չօգ իսի իսէ աէ, պինլէրճէ վէ միլիօնլարճա քիմսէլէր օնուն կիթտիյինի պիլիրլէր. վէ կէօք ալթընատ հէր թաւիֆէ հէր գապիլէ՝ հէր միլլէթ՝ Ինկիլիզ՝ Ֆրանսըզ՝ Լէմճ՝ Ա՝օսգով՝ Լուս՝ Իչմէնի՝ Վրիատա՝ ի՝ Հինտ վէ Չի իմալինաէ օլանլարընն ճիմլէսի՝ պու կէձէաէ վագը օլսուր՝ պու կէձէաէքի աէօհպէթի իչիմաիլէր նա իշլաճէքլէր, օգուտա լար նա օգուլաճագլար. վէ օնուն իւզէրինաէ միլիօնլարճա վագ հէր տիւտ աէօյլէնաի նա աէօյլէնէճէք սիր: Ունումիյէտըմ քի՝ Իֆէնտիմիզին պուլյուտուղունա կէօրէ՝՝հիչ պիր էօրթիւլիւ շէյ հօգ տուր քի աշիքնար օլմայա, վէ կիմլի շէյ հօգ տուր քի պիլինմէյէ՝՝: Ա՝ար. Յ. 26:

Լաքին Վրիատոս Իֆէնտիմիզին պուլտատա էօյլէմիյի թաւիմ՝ նէ՞ սիր: Քէթքրար ասղմագ՝ Լուհտան ասղմագ՝ նէ՞ սիր. Իֆէնտիմիզ պու թաւիր իլէ նէ՞ աէմէք իսթէր: Իլկէթէ պու՝ նու աէմէք իսթէմի քի՝ թաւիսէրըմըզ պօղուլմազ իլէ՝ Իլահտըն մուգատտաս փատիշահլըղընա ուչկուն՝ միւնասիպ աէյիւ սիր. վէ օնուն իչիւն հէր քիմսէնին թաւիսէրը աէյիշիլմէլի սիր, հօտա ա օլ քիմսէ Իլահտըն Հուզուրունա չըգամազ՝

Digitized by Google

Ա՛լլահըն եիւզիւանիւ. կէօրէմէզ, Ա՛լլահըն փատի-
շահլըղընատա սատատէթլաւ օլամազ:

Իմտի պու ազիմ թէպահիլլիք՝ պու գալպատէն
ատ իչիւիւմէքլիք նէ՞տիր ատ իւիւ թէֆթիշ էտէ-
լիմ: Վէ

1. Աուլի ազէւեպէրէք ընենճէ օլան խալհ պէյէրէք:

Եանի՝ սալթ պազը խուսուստա տիշապատան
կէօրիւնէն ատէմին էյի օլմասը ատ իչիւատիր: Չօգ
քիմսէ՝ փուխփէրէսթլէր տախի սէրխօշուզլարը-
նը պրազըրլար, վէ պազը պէտ խուլյարընատան
վազ կէչէրլէր: Ա՛յրին պու միսիլլու թէպահի-
լաթա՝ "Ա՛նիկոդիմոս թաճճիւպ էթմէզ խոի, վէ
"պու շէյլէր նի՞ճէ օլա պիլիր" (խանէ 9) ատ իյէ-
մէզ խոի. չիւնքի հէր կիւնքի իշ ատէր:

2. Աուլի փէյնամընըն ազատը օլմագ պէյէրէք:

Ա՛յէվ Եհհուատիլէր՝ Ա՛լլահըն գավմը իշ ատ իյիւ
խգրատ էյ ատիլէր. ճիւմլէսի Ա՛լլահըն գուրտուլուշ
քիլիսանընըն ազալարը իտիլէր: Եուգա Յակաբիտա-
լու՝ Ա՛բրահամընըն քիլիսաբընատան խոի, օնուն ֆա-
միլեսաբընատան՝ օնուն սէչմիքլէրինատէն խոի: Ա՛մմա
թէքրար տօղմուշ քիմսէ՞ մի խոի: Յայր. Ա՛ուհ
հէ Վուստատան տօղմուշ քիմսէ ատ իյիւ խոի: Վէ
Եհհուատիլէր՝ էյէրչի Ա՛լլահըն քիլիսաբընատա պու-
լունուրլար խոի իսէ ատ, Ա՛բրահամ Յ՛փենտիմիզ
օնլարընը հագգընա տէտի քի՝ կէօմրիւ քճիւլէր վէ
զինաքտարլար՝ Ա՛լլահըն փատիշահլըղընատան օնլար
դատար ուզագ ատ իյիւլէր իտի: Ինհքրար տօղմագ

նէ օլտուղտունու հիչ պիլմէտիլէր · աշխարհարհէտ թէնճէ օլան սէնէթի պիլտիլէր , ամմա կիզլիտէ օլան՝ գալպտին օլսն՝ բուհ իլէ օլան սիւննէթի հիչ պիլմէտիլէր : Կայթօլիք քիլիսասընտա՝ Իուտ՝ Նըսրանի՝ Նէհուտի՝ Իննկիլիզ՝ Իրօթէսթանդ քիլիսասընտա պուլունանլարտան հիչ պիրի՝ պու ազալըզ վասիթասը իլէ՝ եանի քիլիսանընդն ազա օլմասը գուվվէթի իլէ գուլթուլամազ : Ինէքրար առղմազ՝ պու միսիլլիւ շէյլէրտէն տէրկճէսիզ ֆարգլը տըր :

3 · Ալլի վֆինէ օլմէզ պէյէ ուէ :

Կիմ տէյէպիլիր քի վաֆթիզ օլմայան քիմսէ Ալլահընդն փատիհաՀլըղընտա կիրմէզ : Նէղիա փէ յղամպէր վաֆթիզ օլմատը , լաքին Ալլահընդն փատիհաՀլըղընտա տախիլ օլուու : Նէ վէ՝ Ինովսէ՝ Դաւիթ՝ Դանիէլ՝ Իբրահամ՝ Իսահակ վէ Յաակոբ՝ Հիմսի Ալլահընդն փատիհաՀլըղընտա օթուրմայօրլար մը · լաքին օնլարընդն հիչ պիրիսի վաֆթիզ օլմատըլար : Յհուու իլէ խաչլանմըշ օլթէվհէտար խըրսընդ՝ վաֆթիզ օլմատը , լաքին Հէման օլ կիւն ճէննէթտէ պուլունուու : Վաֆթիզ օլմազ պաշգա՝ վէ թէքրար տօղմազ պաշգատըր : Ինու իլէ վաֆթիզ օլմազ պաշգա՝ վէ Իուհէ իլէ Գուրան իլէ վաֆթիզ օլմազ՝ եանի Իուհտան տօղմազ պաշգա պիր շ՛յ ուիր : Իհտուլլար հիչ պիր ատմ վաֆթիզ էյմէտիլէր քի օ թէքրար տօղմուշ օլա · իլլա օնու վաֆթիզ էյմէզտէն էվվէլ՝ օնուն Հալա թէքրար տօղմուշ օլտուղունա խապար խաբէտիլէր : Պնտրոս Իհտու՝ Վրիսթիանի

օլմուշ Յոհաննէիոս վէ օնուն տօսթլարը հագդընա տէսթի քի՝ «Պու պիզիմ կիսի Ռուհ էլ Գուտսուզ ալմըշ քիմսէլէր վաֆթիզ օլմայալար տէյիւ պիր քիմսէ սույու մէն էտէ պիլմ՚էր մի»: Կոր. ծ. 47: Նամի պու Քէքթար տօղմուշ քիմսէլէր՝ Ա՚զիզ Ռուհու ալմըշ օլան քիմսէլէր՝ վաֆթիզ օլսունլար. փէք միւնասիպ տիր քի՝ վաֆթիզ օլսունլար: Նամի օնլար Ռուհ էլ Գուտսուզ ալալար տէյիւ վաֆթիզ օլմասըլար, իլա հալա Ռուհ էլ Գուտսուզ ալտըգլարը իչուն վաֆթիզ օլսուլար:

Օլ փէք միւսիպ ույնթէր՝ վէ օնուն կիսի տինի օլմայանլար՝ ճիւմլէսի վաֆթիզ օլսուլար. լաքին Քէքթար տօղմուշ քիմսէլէր մի իսի. Ուրիստոսուն փատիշահլըղընա կիրմիշ ման կիրէճէք քիմսէլէր մի իսի: Խայր. քէնատիլէրի պիլէ եմմին էթմիլէր քի՝ Ուրիստոս ասլա իզրիլէրինէ փատիշահլըգ սիւրմէսին: Ա՚իւմէ Ուրիսթիան տէնիլէն մէմլէքէթլէրնէ սայքի հէփիսի վաֆթիզ օլուրլար, խըրսլըզ գաֆիրլ՝ զիննաքեար՝ Թամուքեար վէ հիյլէքեար՝ ահօյիւճիւ վէ քիւֆր էտիճիլէր՝ նահագ վէ պէքրի՝ հէփիսի վաֆթիզ օլսուլար. լաքին պօղոս Ռէսուլ պույուրուր քի՝ «պունլար վէ պու միսիլիւ քիմսէլէր Ա՚լլահըն փատիշահլըղընա վարիս օլմայաճաղլար»: Ա կոր. Զ. 9. 10:

Նամի Քէքթար տօղմագնէ տիր: Քէքթար տօղմագ՝ Թէնին եայգանմասը տէյիլ, իլա բուհուն եայգանմասը տըր. եալընըզ տիշլըրըան կէօրիւնէն ատէմին ատէյիլմէսի տէյիլ, իլա տէրսունէն օլան ատէմին տէյիլմէսի տիր: Ալթի կէօրիւնուշտէ տէյիլ՝ իլա կէօրիւնմէյէն բուհ իլէ Քէպատիլիք տիր: Քէնէնին գուտրէթլէրի տէյիլ-

մէզ , իւրա ձան գուտրէթլէրի՝ խթէք գուտրէթ-
լէրի՝ գալպ մէյիլլէրի տէյիշիլիր • վէ ինանո կէօզ-
լէրինէ կէօրիւնիւր կէօրիւնմէզ իսէ տէ , Ալլա-
հըն կէօզլէրի էօնիւնտէ փէք ալչէքտար տիր :

Պիր քիմսէնին գալպի տէյիշիլմէքտէ , օնուն
ճիւմլէ ախալագ ու խուլլարը տէյիշիլմէքտէ օլուր ,
չիւնքի օնուն ճիւմլէ հարաքէթլէրինի ազիմ թէփ-
քէտիճի տէյիշիլտի : Ա՛ուհապպէթ վէ աշղալարդն
գուվվէթլի ագընթրլարը չէվրիլիպ եէնի հօլ ա-
լըր , վէ տօղրու թարաֆա հիւրիւր • վէ օլ առէմ
պիւթիւն պիւթիւնէ եէնի օլուր : Ո՛նուն թավը ու
առավլանըրը՝ օնուն փիքր ու տուդյուշլարը՝ օնուն աք-
զուվէ սէֆալարը՝ օնուն գօդգուվէ իւմիտ վէ նի-
յէթլէրի՝ հէփիսի թէպաիլօլուր : Վէ պու թէպ-
տիլիճք ղէմանի տէյիր՝ իլլա էպէտի պիր շէյ տիր :
Պէտ խուլլարընտան վազ կէչէր , կիւնահ աէվ-
կիւսիւնէ ղալիպ կելիր , հէր եառամազղոգտան
փիշման օլուպ Ալլահա առօնէր , վէ եօզարքի շէյ-
լէրի փիքր էառէր :

Ա՛մմի թէքբար տօղմագ՝ գալպտէ ազիզլիյին իպ-
թիտասը տըր • Ալլահա օլան մուհապպէթին իպ-
թիտասը տըր • Ա՛ղիտտաա օլան իմանըմըզըն իպ-
թիտասը տըր • Ալլահըն փասիհշէղղնա վէ Ա՛ր-
ըսիտտուն քէֆֆարէթ ու շէֆֆաաթընա՝ հէմ օնուն
հէփ ախալագ ու ամէլինէ օլան տօղրու փիքրիմիզին
իպթիտասը տըր :

Ա՛նտան տօղմասը՝ պիրզ պու տիւնեաատաքի էմր իւմիւզիւն
իպթիտասը տըր : Վէ Ա՛ուհ էլ Ա՛ուտտան տօղմա-
սը՝ պիրզի պիր եէնի վէ բուհանի հայաթա ուլյա-
տըրըպ՝ էպէտի հայաթըն իպթիտասը տըր : Ա՛ֆէն-

Digitized by Google

աիմիզ՝ «Քենտէն տօղան՝ թէն տիր» տէտի. եա-
նի ճիսմանի տիր, վէ բուհանի տէյիլ տիր. թէ-
նէ տայիր շէյլէրի տիւշիւնիւպ՝ ճանա տայիր շէյ-
լէրի տիւշիւնմէզ: Ա՛մմա «Ի՛ուհաան տօղան՝
բաւ տըր» Ա՛ֆէնտիմիզ տէտի. եանի բուհանի՝ փաք՝
ազիզ՝ կէօրիւնմէզ վէ էպէտի շէյլէրէ պագաք,
վէ բուհա միւթալիգ շէյլէրի ֆիքր էտէր:

Ա՛մտի պու թէպտիլլէք փէք պէօյիւք տիւր. Ա՛լ-
լահ՚ըն սայկըսընտա օվ գաւսար պէօյիւք տիւր քի՝
Ա՛ղլահ՚քէնտիսի օնու՝ Քէքրար տօղմագ՝ Ա՛ղլահ-
սաւ տօղմագ՝ Ա՛ղլահ՚ըն Ի՛ուհաան տօղմագ թէս-
միյէ էտէր: Ա՛ղլահ՝ Ձէնի մախլուգ՝ Քիւսւս Ք՚ը-
բիստոստա եարատըլմըշ՝ վէ ղայրի պու միսիլլիւ
թապիրլէր գուլլանըր քի՝ օնուն պէօյիւքլիւ-
նիւ պիզէ պէյան էյլէսին: «Ի՛նձի չէյլէր կէչտի,
իշտէ հէր շէյ եէնի օլտու»:

Պու թէպտիլլիք՝ տիւնեանըն սայկըսընտա տա-
խի պէօյիւք տիւր. չիւնքի տիւնեավի տաէմլէր
զէվզէնիպ տէրլէր քի՝ Պու թէքքար տօղմուշ քի-
սէ տէլի՝ տիվանէ՝ ահմագ՝ ագլըզ օլտու. ագ-
լընը գաչըրմըշ քիմսէ տիր տէրլէր. չիւնքի էվվէ-
լա օլտուղտու կիպի տէյիլ՝ հէմ տիւնեա կիպի տէ-
յիլ տիր: Ա՛նլար՝ Ա՛նուն ագլը զայպ օլմուշտուր
տէրլէր. վէ Ա՛ղլահ՝ Ա՛նուն գալպի թէպտիլ օլմուշ
տուր թագրիր էտէր:

Ի՛յ գարընտաշլարըմ՝ պու աղիմ թէպտիլլ՚ի
թէճրիպէ իլէ պիլի՚ղմիսինիզ: Ա՛քքար՝ եէնիտէն՝
Ա՛ղլահտան տօղմագ նէ՝ օլտուղունտու պիլի՚ղմիսի-
նիզ. եէնի մախլուգաթ օլտունո՚ղ մի. Ա՛ղլա-
հ՚ըն էվլատը օլտունո՚ղ մի գարանլըգ հիւքիւ-
մէթինտէն Ա՛բրահամտան միւպարէք փատիշահլը-

Digitized by Google

ղընա ինթիգալ ալուն տուն՞զ մի ։

Լ՝ֆենտիմիզ տէտիքի՝ «Լ՝յէր պիր քիմսէ թէք-բար տօղմազ-ա , Ալլահըն փատիշահլըղը կէօրէ-մէզ» ։ Լ՝ֆենտիմիզ՝ կէրէք տէյիլ պիր քի Ալլա-հըն փատիշահլըղընը կէօրսիւն , մի՛ սախպ տէյիլ՝ Լ՝յէրգ տէյիլ տէմէտի , իլա՝ Կատիր տէյիլ մի՞ մ-քին տէյիլ տէտի . ոնու կէօրէմէզ տէտի ։ Պիր գուդուլ՝ էյէր թապիաթը պիւթիւն պիւթիւնէ տէյիշիլմէզսէ , տէնիլսէն խօշլանապիլի՞ր մի ։ Պիր պալըգ՝ թապիաթը տէյիշիլմէզսէ , օթլու-գտան՝ չայըտան խօշլանը՞ր մի ։ Խայր . խօշլանամազ ։ Վէ պէօյլէճէ պիր կիւնահ գիւնար , էյէր գալսի տէյի-շիլմէզսէ , Ալլահտան՝ Լ՝րհատտան՝ ձէ նէմ աէն՝ մէլէքլէրտէն՝ ազիզլէրտէն ասլա խօշլանմազ . խօշլանամազ ։ Իմամ ։ Յանա՝ Թէքբար տօղ-մազ կէրէք տիր տէտիյիմ՝ թահճիւզ էթմէ՞ էֆ՝ գարընտազ ։ Յէն քէնտէն թէքբար տօղմազտան , Ալլահը՝ փատիշահլըղընա կիրէմէզսին էֆ՝ գա ըն-տազ ։ Լ՝ֆենտիմիզ՝ քէնտիսի պէօյլէ պույուրտու ։

ԷՍԻՐԼԻՔՅԵ ՕԼԱՆ ԳԼՋ

Digitized by Google

4 • վՀէծՐի-լՀ-յ՝ եյԼյեյ ՐՀ-պՀ-Լ-ՀՐ-պՀ+ Ա-Լ-ՀՀ-ա ՏՀ-ա-ՀՀ պՀ-ա-ր ։ Վ Է

5 • Պ՝Ի-ր էՀ-ՏՀ՝ ՕՀ-ՀՀ-ա էՀ-ՃՀ-Ի-ՀՐ-Ն հ-ա-Լ՝ Ի-ր Ն-ՀՀ-ա-Լ՝ Ի-ՀՀ ՀՀ

բայէլօղուլլարընըն քիպրինի գըրմագ իչինն Աիւբեանիլէրի գուլլանտը: Օնլարըն սէրասքէրի՝ փուքփէրէսթ Ալեմտան իտի. լաքին օնուն վասըԹասի իլէ Ալլահ Աիւբեանիլէրի խէյաս էթտի: Օ՛օրպաշլար՝ զալիմ քիմսէլէր՝ ֆիթնէչիքճարլար՝ գանլը գաթիլլէր՝ ճիւմլէսի Ալլահընն էլինաէ տիր. վէ օնուն ազըզ էմրինէ իթտաթ էրմէզլէր իքէն տէ, օնուն միւրատի չէրիֆինի իճրա էտէրլէր: Ա՛ֆէնտիմիզի խաչա չըգարան Ալէհուտիլէր՝ Ալլահընն միւրատընը իճրա է՛Թմէտիլէրմի. օնուն փէչինի սէՀյլէտիկյինի եէրինէ կէԹի՛րմէտիլէրմի, վէ Հէփիսինի Թէքմիլ է՛Թմէտիլէրմի: Վէ լաքին պուՆու զալիմ էլլէր իլէ էԹտիլէր. օնու եարամազ գաստ իլէ էյլէտիլէր. օնլարըն նիյէԹի պաշգա՝ վէ Ալլահընն նիյէԹի պաշգա իտի: Յովսէփ քէնաէ գարընտաշլարընա տէտի քի՝ Աիզ պանա քէմլիք գաստ էԹտինիզ իսէ տէ, Ալլահ օնու էյլիյէ տէօնտէրմէյէ միւրատ էյլէտի:

3. Ալլահընն պէրաթընը նէքա եօխն եարամազլար՝ ֆէփաճանլը գըզլար:

Օնլար գապահաԹլը տըր, չիւնքի Ալլահըն Թագաէր օլունմուշ Թէտապիրինի պօզմագ իսԹէրլէր, օնու պօշա չըգարմագա չալըշըրլար: Յովսէփին գարընտաշլարը պէՀյլէ էԹտիլէր. "Օնու գույուլարըն պիրինէ ճաթալըմ", վէ օնուն տիւշլէրի նէ՛ օլուր կէօրէլիմ" տէտիլէր: Վէ օնլարընն ֆէնտա ՀարաքէԹլէրի՝ Յովսէփին տիւշլէրինի եէրինէ կէԹիրմէտիլէր. վէ եէրինէ կէԹիրտիլէրը իսէ տէ, գապաՀաԹլը տէյիլլէ՞ր մի իտի: Ա՛վվէԹ. փէք գապա-

Digitized by Google

հաթլը իսիլէր • վէ գապահաթլարընը քէնտիլէրի պիլէ պիլտիլէր վէ իգրար էթտիլէր :

Նասայի վէհյոտմպէրին քիթապընտա (մ• 6 , 7) օհ գուրուզ քի Խոթայէլ օղուլլարընըն եարամազլըգ էթտիթլէրի իչիւն Ալլահ օնլարըն իւզէրինէ Նասուր փատիշահընը կէթիրէճէք տէտի• տէտի քի՝ «Օնու պինամուս թայիֆէ իւզէրինէ կէօնտէրէճէյիմ, վէ օնա էմր էտէճէյիմ քի՝ տարըլտըղըմ գավմա գարշը վարըպ եաղմա ետէ , վէ օ՛լարը սօգագլարըն չամուրու կիպի պասա: Ումմա օ քէնտիսի եօյլէ տիւշիւնմէզ, վէ գալպի էյլէ զանն էթմէզ• իլլա գալպինտէ հէլաք էթմէք՝ վէ տէյիլաղ թայիֆէլէր գըրմագ վար» : Նօյլէ իսէ, օնուն նիյէթի ֆէնա տէյի՞լմի իսի• փէք ֆէնա իսի: «Ումտի օլաքի Նասուր փատիշահընըն միւթէքէպիլէր գալպինի մէյվէսինի վէ մաղֆուր կէօզէրինին իֆթիխարընը ճօգլայաճաղըմ, տէյօր Նապպ Ալլահ»: Նա• ժ• 12:

4• Վէօվէ-էյէ եյլէյէ ինէպուէ նիմրէ՝ Ալլահա ֆէհ-ատա պուաք :

Ինսան պուննու էթմէզ, Ալլահ էտէր• պուննու ինսան էտմէմէզ, Ալլահ էտէպիլիր, վէ տօյմա էտէյօր• գաւրանըգատան ըղըգ չըգարան՝ եարամազլըգատան էյլիք կէթիրէն՝ եալընըզ Ալլահ տըր : Ինսանընն իչէհիյի էն պէօյիւք կիւնահ՝ Վէրհատուս խայչ չըգարմագ իսի• լաքին Վէրհատուսուն էօլմէսի իլէ՝ ինսանա նէ՝ գատար ավիմ պէթքէթլէրը կէլտի վէ կէլիր, չէօյլէ քի էն պէօյիւք կիւնահկարն էն պէօյիւք էյլիք չըգտը : Վէ

Digitized by Google

պու՝ Աստուածն իշխ տիր. պունու էթմէք՝ օնա մախ-
սուս տուր :

Պու քիւչիւք զըղ էսիր կէօթիւրիւլիւքտէ, գապիլ սիր օնուն անասը ֆէրիւատ ու ֆիղան է-
ռախ տէտի քի՝ Աստուած պիզի ուղուրտու. սիւն-
նէթսիզ փութփէրէսթլէր նի՞չիւն էվիմի պէօյլէ խարապ էթսինլէր. սէվկիւլիւ էվլատըմը նի՞չիւն պէօյլէ գափսընլար կէօթիւրսիւնլէր. օնա նէ՛ գառար էզիյէթ վէրէճէքլէրինի քի՞մ պիլիր. էյ վահ, պաշըմա նէլէ՞ր կէլսի :

Վէ պու քիւչիւք զըղ գափրլտը զօր իլէ կէօ-
թիւրիւլսիւ, պէօյիք սէս իլէ աղլայարագ կէօ-
թիւրիւլսիւ. էլպէթթէ եօլտա իքէն չօգ աղլատը՝ կիւնտիւզ կէձէ աղլատը, գապիլ տիր խասթա օ-
լաճագ տէրճէտէ աղլատը : Փութ փէրէսթլէրին տիլինի պիլմէզ իտի. օնլարըն իպատէթլէրինի գա-
պուլ էթմէզ իտի. օնլար իլէ պէրապէր փութխա-
նէյէ կիթմէզ իտի : Վէնտի օտասը հօգ իտի. լա-
քին պազը քէրրէ պիր աղաճ ալթընա եա պիր գա-
յա եանընա սըղընըպ աղլայօր. վէ զաՎալլը չօ-
ճուգ, սէնի թէսէլլի էտէճէք քի՞մ վար իտի : Ա՛մ-
մա չօճուգ՝ Աբրահամ վէ Իսահակ վէ Յակո-
բուն Աստուածը ուղուրմատը. էլպէթթէ քէնտի գալպինի օնա գալտըրտը, վէ քէնտիսինի օնուն ի-
րատէթի չէրիֆինէ թէսլիմ էթտի : Վէ գապիլ տիր օնուն օրատա կէօրտիյիւ փէք գապա փութ-
փէրէսթլիք վէ չէքտիյի զահմէթ՝ օնուն ճանընա ֆայտէլի օլտու, Ա՛քին հէր նասըլ իսէ, օգու-
բուզ քի պու գըղ քէնտի խաթունունա խըզմէթ էտէր իտի. վէ կէօրիւնիւբ քի՝ օնա Աստուածն էվ-
լատընա եագըշըդը կիպի էմին օլարագ էյի խըզ-

Digitized by Google

մէթ էտէր իտի : Վէ օգուրուզ քի քէնտի աղա-
սընա շիֆա պուլտուրտուս, հէմ տահի օնուն ճանը-
նըն խէլասընա սէպէպ օլտու :

Պու քիւչիւք գըզ հէր նէ գատար ճահիլ իտի
իսէ, Ալլահը վէ օնուն փէյղամպէրլէրինի
պիլտի : Իմտի քէնտի գատընընա տէտի քի՝ ախ հաշ-
քի էֆէնտիմ Ամարիատա օլան փէյղամպէրին հու-
զուրունտա օլա իտի. ոլ զէման ո օնու ճիւտամ
իլլէթինտէն սաղալտըը իտի" : Կըզըն Թաւրիճ էթ-
տիյի փէյղամպէր՝ օլ մէշհուր Ղըլնսէ փէյղամ-
պէր իտի. վէ պու Թաւրիճ իլէ 'Նէհման' Ղըլնսէ-
յէ կիտիպ շիֆա պուլտու. վէ պունտան մատա
փուԹփէրէսԹլէյինի տախի պրաղըպ՝ Ալլահփէ-
րէսԹ օլտու, եանի Ադգ Ալլահա իպատէԹ էտէր
քիմսէ օլտու : Վէնտի էվինէ տէօնտիւքտէն սօնկ-
րա՝ օնուն նէ եափտըղը պիզէ մալիւմ տէյիլ տիր.
լաքին էլպէԹթէ քէնտի ֆամիլիասընա վէ տօսԹ-
լարընա խէլասա սէպէպի օլմագ իչիւն չալըշտը. վէ
էլպէԹթէ պու քիւչիւք գըզա եա չօգ պագնիշլէր
իլէ ազատլըգ վէրիպ՝ օնու էվինէ սալը վէրտի,
եա օնու ճան էվլատը էյլէտի : Վէ էլպէԹթէ պու
քիւչիւք գըզ՝ գապիլ տիր քէնտի անասը իլէ վէ
չօգ դայրի քիմսէլէր իլէ տախի էպէտի Ի էղէք-
քիւրլէր էտէճէք քի Ղամասկոսա էսիր կէօթիւ-
րիւլտիւ : 'Այ մուԹլու օնա :

5. Պէչ էմսէ՝ ծոռն էյցիչէր հալէ հէր նասըլ էտէ,
պօլօնպօզօ հալտէ էյլէ էտէպիլէր :

Պու գըզ՝ քիւչիւք իտի. պիր խալայըգ իտի,
էսիրլիքտէ իտի. փուԹփէրէսԹլէր ալտասընտա ի-

Digitized by Google

տի • հալընդրզ իտի ։ Ոչաքին պու մահրում՝ մահ-
զուն՝ քէտէրլի գըզ՝ էլլիք էմ տի • քէնտի աղասը-
նըն էվինէ խէլաս սէպէպի օլտու , վէ քէնտի Ալ-
լահընա իղզէթ ու շան կէթիրտի ։ Նէհման Եղի-
սէյէ պու իգրարը էլլէտի • "Ճիմտի պիլտիմ քի
պիւթիւն ևէրտէ Ալլահ եօգ տուր, իլլա Խորայէլ-
տէ" տէտի • հէմ տաևի՝ "պէն արթըգ դայրի Ալ-
լահլարա գուրպան էթմէ յէճէյիմ, իլլա Մասպա"
տէտի ։ Ոչ Նէհման քէնտի փատիշահընա վէ չօգ
տօսթ ու զօնշուլարընա՝ Ադգ Մաալանըն խու-
սուսունտա կէօրտիւյիւ վէ իւմիտիյի վէ ճիւմլէ
էօյրէնտիյի շէյլէրի նադլ ու հիքայէ էՄմէտի
մի • չիւպհէսիզ տիր քի էմտի ։ Ոչ գապիլ տիր
չօգ քիմսէ փուրփէրէսթիլիքլէրինի պրադըսլ՝ Ալ-
լահա համտ ու սէնա էմտիլէր ։ Նէ՞ մուրթլու պու
գըզա ։ Պու գըզ եօլտա իքէն՝ Ղամասկոսա էսիր
կէօհթիւրիւլիւր իքէն, էյլէր պիր քիմսէ օնա՝ Նէ՞յ
գըզ՝ սէնին տավրանըշդն Ալլահա եազըշըր օլուպ օ-
րատա չօգ էյլիք էմէլլիսին տէտէ իտի , օ՝ պէն
ճահիլ վէ էսիր պիր քիւչիւք գըզ, նէՄ էյլիք է-
տէպիլիր իմ ճէվապ վէրիր իտի ։

Ոչաքին իլթէ պու գըզ նէ՞ գատար չօգ էյլիք էմ-
տիյինի քիմսէ պիլմէզ • վէ հէր քիմսէ էյլիք էտէ-
պիլիր • օնուն քէյֆիյէթ հալի հէր նասըլ իսէ ,
պուլունտուղու հալտէ էյլիք էտէպիլիր ։ Նէր ա-
տէմ՝ հէր գարը՝ հէր չօճուգ էյլիք էտէպիլիր •
էյէր օգումուշ՝ զէնի՝ ևա նուֆուզ սահիպի տէ-
յիլ իսէ տէ , էյլիք էտէպիլիր , վէ էյլիք էմտէ-
լի տիր • Ոբրիսաոսա իղզէթ ու շան կէթիրէպիս-
լիր , վէ կէթիրմէլի տիր ։

Ոմտի էՅ սէվկիւլիւէրիմ՝ սիզ նէՄ ևամայօր-

Digitized by Google

սընըզ • կիւնտէն կիւնէ էյլիք էթմէքտէ՞ միսինիզ • կիւնտէն կիւնէ Քրիստոսա իզզէթ ու շան կէթիրմէքտէ՞միսինիզ • գօնշուլարընըզըն խէլասընա սէպէպ օլմազ իսթէմէքտէ՞միսինիզ • վէ պունու էթմէյէ չալըշմագտա՞ մի սինիզ • կիւնտէն կիւնէ Քրիստոս իչիւն մի եօխսա ահիւնեա իչիւն մի կէչինիյօրսընըզ : Նէյէր պու էսիրլիքտէ օլան գըզ՝ էյլիք էթտի խէ, սիզ ազատլըլարը իքէն՝ էյլիք էտէ՞մէզմիսինիզ : Նէյէր պու քիւչիւք էսիր՝ քէնտի պէօյիւք էֆէնտիսինէ էյլիք էթտի խէ, սիզ տօսթլարընըզա էյլիք էտէ՞մէզմիսինիզ : Ալլահ պիզի գատիը էյլէյէ քի՝ հէփ պօրձումուզու էտա էտէլիմ :

ԽԵԼԱՍ ՊԵՐԷՔԷԹԼԵՐԻ ՊՕԼ ՊՕԼ ՏՈՒՐ

«Ո՛Վ հեփ սոսոմբըլար՝ ափըմի օլմայանլար պա՝ սոսոլար ինլին. ինլին, սոլըն ալըն, վը եյին, վը կելին, ափըմիզ վը պհոսըզ ղարտաղ վը օխա սոլըն ալըն»: Նա. Ծե. 1:

ՆՍԱՑԻ վէ յղամպէր՝ Աբրհաոսան 700 սէնէ էվվէլ փէյղամպերլիք Աթաի. լաքին օնուն փէյղամպերլիյի՝ Աբրհաոս իլէ տօրու իսի, վէ օլ գատար տօրու իսի քի՝ փէյղամպերլիք կիպի կէօրինմէզ, իլլա Ինճիլ ԻՇ էրիֆ կիպի կէօրինիւր: Նասլի փէյղամպեր իլէրիյէ պագըպ՝ Աբրհաոսուն կիւնինիւնիւ քէնտի ասըլ կէօզիւ իլէ կիպի կէօրիւր. օնուն զուհուր էտէճէյինի՝ ինսան օլտուղունու՝ ֆագիրլիյինի՝ քէֆարէթինի՝ աճայըպ խէլասընը կէօրիւր. պու խէլասըն տիւքէնմէզ պօլղուղունու կէօրիւր. վէ օն իքի Իսուլլար կիպի՝ պու միւպարէք Ինճիլ միւժտէհինի պիւթթէն տիւնեայա պիլտիրմէք իսթէր. վէ ատթըգ քէնտինի զասթ էթմէյէն կիպի պէօյիւք սէս իլէ՝ «Ո՛Վ հէփ սոսոմբըլար՝ ագէհի օլմայանլար տա՝ սուլար կէլլին. կէլլին, սաթըն ալըն, վէ եյին, վէ կելլին, ագէհսիզ վէ պէհսոսըզ չարսաղ վէ սիւտ սաթըն ալըն» տէյիւ չաղըրլայօր:

Պուրատա չօգ շէյ պէյան օլունուր, լաքին շիմտի սալթ իքիսինէ տիգաթ էտէլիմ:

1. Ի՛ԼԼԱՀ ԻՍԹԻՐ ՔՒ՝ ՔԷՆՏԻ ԹԷՏԱՐԻՔ ԿԷՕՐՏԻՒՑԻՒ ԽԷԼԱՍ՝ ԱՑԷՄԼԷՐԻՆ ՃԻՒՄԼԷՍԻՆԷ ԹԷՔՔԼԻՓ ՕԼՈՒՆԱ: Վ՛

2. ՊՈՒ ԹԷՏԱՐԻՔ ՕԼՈՒՆԱՆ ԽԷԼԱՍ՝ ՃԻՒՄ-ԼԷՍԻ Ի2ԻՒՆ՝ ՃԻՒՄԼԷՍԻՒՆԻ ԳՈՒՐԹԱՐՄԱԳ Ի2ԻՒՆ ՔԻՓԱՑԷՔ ԷՏԷՐ ։

1. Ա՛լլահ խրնէք էֆ՝ էնդոյ ընէպաբէէ կէօրպէ՛յէ՛ խելա՝ հէր կի՛նահէպաբա վազ ա՛ ընէէլքֆ օլա՛նա ։

"Ա՛յ հէփ սուսամրլար՝ սուլարա կէլին" ։ Հէր քիմնէ՝ հէր սուսամրլ քիմնէ՝ տավէթլի տիր ։ Տէյիլ. սալթ հէր սատագաթա սուսայան քիմնէ, իլլա հէր բահաթ ու սէլամէթէ սուսայան քիմնէ տավէթլի տիր. հանի հէր էօլմէզ ճան սահիպի քի՝ պիւթիւն ինսան ճինսի տէմէք տիր. չիւնքի հէփիսի բահաթ ու սէլամէթ աթամագատա տրըլար, ամմա պուլամատրգլարը եէրտէ ատայօրլար ։ Ի՛նքինճի խանէտէ փէյղամպէր՝ "Ա՛ի՞չիւն էքմէք օլմայ՞ նա ագէչ՝ վէ տօյուրմայան չէյէ էմէյինիզի սարթ էտերսինիզ" տէյիւ սիւալ էթմէքդէ, տավէթ օլունմուշ քիմսէլէրին քի՞մ օլտուգլարընը պէյան էտէր. վէ պու պէյան օլունմուշ քիմսէլէր՝ պիւթիւն ճինսիմիզ տիր ։

Վ է Ի՛նճիլ ի Ճէրիֆին թէքլիֆ էթտիյի տավէթ՝ պիւթիւն պիւթիւնէ պունուն գաստար կէնիշ տիր ։ Վ՛ըհատա Ի՛ֆէնտիմիզ պույուրուր քի՝ "Ի՛օլ կէչիտլէրինէ վարըն, վէ հէփ պուլտուգլարընըզը տավէթ էտին" ։ Վ՛ար. Իր. 9 ։ Ի՛նանի տըշարյա չըգմալը, վէ մէյտանլարա՝ սօգագլարա՝ էվլէրէ կիրմէլի. վէ աէյիլ սալթ զէնկին ու միւթէպէրլէրի, իլլա ֆագիրլէրի՝ սագաթ ու թօփալ վէ քէօրլէրի տախի՝ ճիմլէ պուլտուգլարընը տավէթ էթմէլի տիրլէր, էսիր օլսուն եա ազատ օլսուն՝ կէնճ օլսուն եա իհթիար՝ Ի՛էհուտի

Digitized by Google

օլսուն եա թայիֆելէրտէն օլսուն , հէփիսինի տա-
վէթ էթմէլի տիրլէր . հէմ տախի օնլարա զօր էթ-
մէլի քի՝ եանի գուվվէթլի սէպէպ կէօսթէրմէ ի-
լէ զօր էթմէլի քի պու տավէթի գապուլ էտիլէր :

Վրիստոս Յիֆէնտիմիզ քէ տի շայիրտլէրինէ սօն
թէնպիհ վէրէրէք՝ ‘‘ պիւթիւն տիւնեայա վա-
րըպ՝ ճիւմլէ մախլուգա Յնճիլի վազ էտին’’ տէտի :
Յանի հէփ թայիֆելէրի շայրտ էտին . պու շազ-
լըգ միւժտէհինի հէր ճանա սէօյլէյին . պու տավէթ
հէր եէրտե իլան օլունսուն , հէր պիրինին գուվա-
ղընա եէթիշսին :

Յաքին պու լիքի տավէթ հէր նէ գաւտար կէնիշ
է զէնկին իսէ տէ , պունլարտան տահա կէնիշ՝
տահա միւսթագիլ վէ մախսուս ու տօղու տավէ-
թիմիզ վար քի՝ Յնճիլ ի Շէրիֆ Վէհթապլարընըն
սօն Վէհթապընտա՝ վէ օվ սօն Վէհթապըն սօն պա-
պընտա՝ վէ օվ սօն պապըն սույքի սօն խանէնիտէ
պուլունտուր . կէօքտէն պիզէ կէլմիշ էն սօն տավէթ
տիր . Վրիստոս Յիֆէնտիմիզ կէօյէ կէրի տէօն-
տիւքտէն 40 սէնէ սօնկրա կէլմիշ պու տավէթ : Օ-
նու տինլէյին . ‘‘ վէ Իուհ հէմ կէլին տէրլէր քի՝
կէլ . վէ իշիտէն՝ կէլ տէյին . վէ սուսայան՝ կէլ-
սին . վէ իսթէյէն՝ հայտի սույունու ճապա ալ-
սըն’’ : Յայտ . Իվ . 17 : Պուրատա կէօրիւրիւզ քի՝
տէյիլ սալթ Իուհ էլ Պուտտա իլլա պիւթիւն
քիլիսայէ տախի տիւշէր քի՝ կիւնահքաբլարը
Վրիստոսա կէլմէյէ տավէթ էտէ . տէյիլ սալթ
եպիսկոպոս՝ Յնճիլ խըզմէթճիլէրի տավէթ էտիճի
օլմալը տըսլար , իլլա հէր ատէմ՝ հէր գարը՝ հէր
չօճուգ՝ պու տավէթի հէր գապուլ էտէն եա իշի-
տէն քիմսէ՝ քէնտիսի տախի ախէրլէրի տավէթ

Digitized by Google

էթմէլի տիր : Ինչուէն քիմնէ տախի՝ կէլ տէմէլի. էյէր քէնտիսի պու տավէթի սալթ պիր քէրէ իչլէթտի իսէ, պօյնունա պօրճ տուր քի՝ հէփ պիլ-տիքլէրինի՝ կէօրտիւքլէրինի՝ պու լտուպլարընը տա-վէթ էտէ : Ղնլարընն իմլէրի՝ միլլէթլէրի՝ մէզ-հէպլէրի՝ ախալագ ու մէշրէպլէրի նէ օլուրսա՝ օլսուն, օ սօրմասընն, իլլա հէփիսինի պու Հայաթ սուլա-րընա կէլմէյէ տավէթ էդլէսին :

Պու աճայըպ սէօզլէր՝ Յայտնութիւն. Ի. 17 տէ պու լունուր , վէ պու աճայըպ սէօզլէր՝ Իրիստոսուն պիզիմ ճինսիմիզէ էթտիյի սօն տավէթ տիր . օնուն պիզ էման սօն սէօզլէրի տիր : Վէ օ՝ "Հէյատէթ էտէրիմ քի՝ էյէր պիր քիմսէ պու սէօզլէրտէն գալտըրըրսա , օնուն հիսսէսինի Ղայաթ ագաճընտան գալտրսաճաղըմ" տէտի :

Ինսի կէօրիւրիզ քի տտէմլէրին հէփիսի տա-վէթ օլունմալը տըր : Ինլահ խոթէր քի՝ պէօյլէ օլ-սուն : Ինտսաճնամէ վար, ֆէրման ի իլահի վար քի՝ հէր իչտէն իչլէթտիրսին, հէր կէլէն կէթիրսին, հէր տավէթլի օլսա՝ տավէթճի օլսուն, վէ հէր խո-թէյէն՝ ճապա ալըրն :

2. Ինլահըն ընէտոպէ կէօրսէյէ- խէլսա՝ ճօմլէսի է-էն՝ ճօմլէսինէ գուրնատ էլէն ւէֆէյէն էտէ :

"Պուլարա կէլին" փէյղամպէր չաղըրտը . սու-յա տէյիլ՝ իլլա "սուլարա" քի պօլտուգ պէյան էտէր : Պիր ազիմ՝ տայմա ճէօղէն ըրմազ կիսի տիր քի՝ օնտան պիր թէք աստմ իչսէ, հա միլ-հօ'լարճա իչսէլէր , հէման պիր շէյ տիր , հիչ ֆարգը հօգ տուր . օնու տիւքէթմէք միւմքին տէ-

Digitized by Google

մէլ տիր ։ Ն՛ահիզ Վ՛ահիտպատա տուլար՝ էյլար՝ ձէօ-
շէն ըրմագլար՝ չօգ քէրըճ Վ՛ըրիստոսուն պօլ պօլ
պէրէքէմլէրինի պէյան էթմէք իչիւն գու լլանը-
լըը ։ Վ՛է Վ՛ըրիստոս Ն՛ֆէնտիմիզ՝ պիւթիւն ճինսի-
միզին Վ՛ուրթարըճըսը տէյի՞լ մի ։ էվվէթ , տիւն-
եա իչիւն էօլտիւ ։ Յովհաննէս Ն՛էտուլ շատ վէճ
իլէ եազար քի՝ Վ՛ըրիստոս ՚՚կիւնահ ըմըզը քէֆա-
րէթի տիր , վէ եալընըզ պիզիմքիլէրինէ տէյի՝ իւ-
լա պիւթիւն տիւնեանընքիլէրինէ տախի՚՚։ Յով. Ա.
2 ։ Պիզ կէօրտիւք քի հէփիսի Վ՛ըրիստոսուն զի-
յաֆէթինէ տավէթ օլունճագ քիմսէյէր տիր ,
վէ պուընտան ան՛լարըզ քի՝ պու զիյաֆէթ հէ-
փիսի իչիւն էլպէթթէ եէթիչէր ։ Ն՛յէր սիզ հէր պի-
րինիզ՝ պու տավէթի գապուլ էտէրսինիզ , էլ-
պէթթէ հէփինիզէ՝ Ռօշ կէլտին տէնիլէճէք տիր ։

Պիր քիմսէ պիր գափալը գարանլըզ օտայա կիրսէ ,
օրատա գօյու գարանլըգտա օթուրանլարա տէր
քի՝ փէնճէրէ քէփէնքլէրինի աչըն , վէ կիւնտիւ-
զիւն ըշըղը կիրսին տէյիւ գօյ վէրին ։ կիւնէշ սի-
զին իչիւն եափը՞լմամըշ մի ։ Ն՛յվվէթ մախսուս
սիզին իչիւն եարատըլմըշ տըր , կէօյա քի սիզտէն
ղաչրի պիր քիմսէ եօգ տուր քի օնուն այտրնը-
զընա մալիքը օլա ։ վէ նի՞չիւն պէօյլէ գարանլըգ-
տա օթուրուրսունուզ ։

Պիր հավաստ պօզուգ՝ միւթաֆիւն՝ նէմլաք վէ
փիս մախլուխնէ կիթսէ , բուխաարը եօ՞գ մի քի՝
օրատա զահմէթ էչքէնլէրէ տէյէ քի՝ Տըշարը
էզգընը , վէ նէֆէս ալըն , էյի հավա նէֆէսլէյինի ։
Պու շիրին հավա նի՞չիւն օլտու ։ սիզին ֆայտա-
նիզ իչիւն տէյի՞լ մի ։ իմտի քէնտինիզի օնտան
նի՞չիւն մահրում գօրտուն ։

Digitized by Google

Տաղլաբըն արտաբնտա Ա.լլահըն եիւրեիթեիւլ ըմամագ ու էայլաբըն եանընտա առուբտուզունաա , վե սաղտա էեմ սօլտա առուսուզլուգտան էելաք օլմայտա օլան պինլերէե վե միւեօնլարձա նուֆուս կէօրաիյիենտե , սէսինի գալտրըրսլ՝ նիտա էսէր քի՝ "Ա՛յ էեմ առւսամըշլար՝ սուլարա կելի" : Պու սուլար նի՛չիւն պօլ պօլ տըրըլար , էյէր հագդընըզ ճօզ քի գուլլանմասընըզ . վե գուլլանմադա քիմի՛ն հագդը վ՛ար , էյէր սիզի՛ն տէյիլ իսէ , քի գուլլանմատըզընըզ թազաիրտե՛ էօլմէքտե՛ սինիզ :

Ա՛լքին պիր վազճը կէօնտէրիլմէտի քի գօնշուլտըրնա վե ատէմլերե ըղըզ՝ հավա՝ եա առ իչիւն սեօյլէսին : Ա՛լքին պու ճիւմլէ իլէ էյէր օնու տինկլէմէզլեր իսէ՝ Ա՛լլահա ասը օլտուգլարընը կէօսթէրիպ իսպաթ էտեր . չիւնքի հագդարը ճօզ քի գարանլըգտա եա պիր հավասը պօզուգ եէրտէ եա առւառուզլուգտա գալըպ էօլէլեր : Ա՛շդ վա՛ր , հավա վա՛ր , առւ վա՛ր . վե նի՛չիւն գուլլանմասընըլար . վե օնլարա նի՛չիւն ղայրեթ վէրմէյելիմ քի գուլլաձալար :

Ա՛լէ էմ տէվկիւլէրիմ՝ խելտա պէրէքէթլէրի՝ ըղըզտան վե հավատան վե սուտտան առչա զիյատէ պօլ վե ազատ վե ղէնկինա տիրլեր . վե պու էպէտի պէրէքէթլէր՝ օլ զէմանըն նախէթլէր կիպի տիզին իլէ զէրտալեր հայլաձ իչիւն տէյիլլեր . մելէքլեր իչիւն առախ տէյիլլեր . իլլա մախտուտ քնատա ճինա տի իչիւն տիրլեր : Ա՛լէ պու շէյլերի քէնտիլէյինիզտաէն տիզե սեօյլէմէ յօրուգ . իլլա ընլարը տիզե պիլտիրմէ յէ հիքմեթինիզ՝ էմրիմիզ վա՛ր . ֆէրմանըմըզ վա՛ր քի՝ պու էպէտի պէրէքէթլէրի հեփինի-

Digitized by Google

զէ թէքլիֆ էտէլիմ՝ վէ հէփինիզի տավէթ էտէ-
լիմ՝ քի՝ օնլարը գապուլ էտէսինիզ ։ Նշլիմիզտէքի
ֆէրման ի հիւմայուն շու վէճհ իլէ եազըլը տըր քի՝
"էր քիմի պուլուրսանըզ , օնու տավէթ էտին "։
Վէ սիզի պուլուրում։ Ճիւմլէնիզի պու կիւն՝ պու-
րատա՝ պու շէհրտէ՝ պու էվտէ պուլուրում։ վէ
պու ֆէրմանըն վէճհի իւզէ սիզի՝ հէփինիզի
շիմտի տավէթ էտէրիմ։ Պու ֆէրմանը աչարըմ,
վէ իչինտէ սիզին քէնտի իսմինիզի օգուրում ։
Սիզին իսմինիզ՝ նէ՞ տիր , Ախիրահքեար տէյի՞լ մի։
Նմտի էշ կիւնահքեարլար՝ սիզի տավէթ էտէրիմ
քի Նրիստոս կէլէսինիզ ։ Նշ սուսամըշլար՝ սիզի
տավէթ էտէրիմ քի ՚այաճ սուլարընտան իչէսի-
նիզ ։ Նշ սէֆիլլիքտէ օլանլար՝ նա էպէտի սէֆիլ-
լիքտէն գօրգանլար՝ սիզի տավէթ էտէրիմ քի հ-
պէտի սաատէր ու սէլամէթէ նայիլ օլասընըզ ։
Սու չօգ ,պու խելաս թէտարիքլէրի պօլ պօլ՝նի-
հայէթսիզ՝ տիւքէնէմէզ ։ Նաքին հէր նէ գաատար
չօգ օլսա , վէ սիզ հէր նէ գաատար չօգ զէման տա-
վէթ օլունուրսանըզ , վէ սիզէ հէր նէ գաատար
զօր ու շէտիա թէնպիհ օլուրսա քի գապուլ էտէ-
սինիզ , պիլիրիմ քի պիր էվտէ՝ պիր շէհրտէ՝
պիւթիւն ճիհանտէ հիչ պիր քիմսէ գապուլ էթ-
մէզ . էյէր Ուհ էլ Նուսս օլ քիմսէնին կէօզ-
լէրինի աչմազսա, վէ գալպինի եուշաթմազսա ,
վէ օնուն իրատէթինի զապթ ու թապթ էթմէզսէ ,
վէ օնուն այաղընըր հէլաք եօլունտան ալամէթ եօ-
լունա տէօնտէրմէզսէ՝ պու տավէթի գապուլէթ-
մէզ : Պունու պիլիրիմ՝ քէնտի գալպիմին թէշ-
բիւսէնի իլէ՝ ճիւմլէ կէօրսիւքլէրիմ իլէ վէ Նր-
իստոսուն պիւթիւն քիլիսասընըն թէվարիխլէրի-

Digitized by Google

նի օգուտագ իւէ պիւլիւիմ : Խմոի Ալլահ քէնտի Պուհուննու կէօնտէրսին , Ալլահ քէնտի Պուհուննու սիզին իւզէրինիզէ տէօքսիւն , շէօյլէ քի սիզ պու միւպարէք տավէթի գապուլ էթմէյիլէ՝ էպէտէն տատտէթլու օլասընըզ : Վէ Պուհ էլ Գուտսու գատավէթլէնտիրմէն , օնու սիզտէն գաչըրման՝ էյ թէհլիքէտէ օլան գարընտաշլարըմ :

ՅԱՎԷԹԻՒ ՕԼՈՒՆԱՅԱԳ՝ ՔԻՀ ՅԻՐԼԷՐ

"Լ՚ոխ եօլ կեվէրլէնէ վրըն , վը հեվ պօ-լօ-պօ-լըն-ըդը պէ-յէ-նէ պաֆիր եոխ" : Ա՚ատ . ԻԲ . 9 :

Ընկուհ քէնտի ազիմ մերհամէթի իլէ պէօյիւք զիյաֆէթ էյլէտի . եանի պիւթիւն տիւնիա իչիւն խէլաս թէտարիքինի կէօրտիւ : Պու զիյաֆէթէ իլք տավէթլիլէր՝ Ընկուտիւլէր իտի . վէ փէք մի-նաս իպ կէօրիւնիւր քի իլք տավէթլիլէր Ընկուտիւլէր օլսուն . չիւնքի օնլար փէք հագըն իտիլէր . վատլէր վէ փէյղամպէրլիքլէր օնլարըն էլինատ իտիլէր , վէ Ղրիստոս քէնտիի թէն հասէպինճէ օնլարտան իտի :

Ընկուտիւլէր պու տավէթի ազիմ շազըդ իլէ գապուլ էթմէլի իտիլէր , հեմ ախէրլէրի՚ ճիւմլէ թայֆէլէրի տավէթ էտէն տախ օնլար օլմալը իտի : Ա՚մմա օնլարըն չօղու պու զիյաֆէթէ կէլմէք խաթէմտիւլէր . վէ ախէրլէրինի տավէթ էթմէք ևէրինէ՝ տավէթլիլէրի տախ կէլմէքտէն մէն էթտիլէր : Պիլիրսինիզ քի՝ Ինճիլ ճիւմլէ պէրքէթ ու միւսաատաթը իլէ էվվէլա Ընկուտի միլլէթինէ թազտիմ ու թէքդիմ օլունտու . լաքին օնլար մաղլուրլուգ վէ եարամազլըգլարը սէպէպինտէն օնու բէտտ էթտիլէր : Իմտի հեվ պու պէրքէթլէր ճիւմլէ իմթիաղէթ իլէ թայֆէլէրէ թազտիմ ու թէքդիմ օլունտու : Ֆէրմանի ալիշան շափուգ սուտուր պուլտու քի "Ընօր կէչիլմէլէրինէ վարըն վէ հեվ պուլտուգլարընըդը տիւյիւնէ տավէթ էտին" : Ըմտախ՝ "Վարըպ հեվ թայֆէլէրի շայիրտ էտին" Ինճինտիգ պույուրտու : Ա՚ատ .

Digitized by Google

ԻԸ. 19։ «Պիւթիւն տիւնեայա վարըպ՝ ճիւմլէ մախլուգա Ինճիլի վազ էտին» տէտի։ Մ՝ոլ. ԺԶ. 15։ Կ՝անի պու միւպարէք միւժտէյի հէր եէրտէ իլան էտին, հէր քիմսէյէ պիլտիրին. խաչ պայրաղընը հէր պիր տիյարտա՝ հէր պիր շէհրտէ՝ հէր պիր ատէմին գափուսու էօնիւնէ տիքին. հէփ միլլէթլերի շ՝այիրտ էտին, ճիւմլէսինի Ինճիլի գապուղ էթմէք եօղունա կէթիրին. կէրէք կէհուտիւէրի վէ կէրէք թայֆէլէրի՝ ճիւմլէսինի պէնիմ շ՝այիրտլէրիմ օլմագ թարիգինէ կէթիրին. հէփիսինի տավէթ էտին։

Պուրատա պիր գաչ ֆայտէլի տէրս էօյրէնիրիզ։

1. Ա՛ԼԼԱՀ ԽԱԹՐԱ ՊԱԳՄԱՉ։

2. ԽՏԼԱՍԸՄԸՉ ԻՇԻՒՆ ՀԷՐ ՇԷՑ ՀԱՉԻՐ ՏԻՐ։

3. Ա՛ԼԼԱՀԸՆ ԹԻՏԱՐՒՔ ԿԷՕՐՏԻՒՑԻՒ ԽԷԼԱՑ՝ ՊԻՒԹԻՒՆ ՏԻՒՆԵՆԱՑՈՒ ՓԵԱՓԻ ՏԻՐ։ Վ՝է

4. Ո՞Ր ԿԻՒՆԱՀՓԵԱՐ՝ ՊՈՒ ՏԻՒՆԵՆԱՏԱ ՀԷՐ ՆԷՐԻՑԷ ՊՈՒԼՈՒՆՈՒՐՍԱ, ՏԱՎԻԹ ՕԼՈՒՆՄԱԼԸ ՏԸՐ։

1. Ո՞ՎՔ ԲՒՈՒԼ ԽՈՂԲ պԱՓՄՈՂ։

«Ա՛ԼԼԱՀ ԵԱԼՈՆԸՂ Կ՝ԷՀՈՒՏԻԼԷՐԻ՞Ն ՄԻ, ԹԱՅՓԷԼԷՐԻՆ տախի տէյի՞լ մի. պէլի, ԹԱՅՓԷԼԷՐԻՆ Ա՛ԼԼԱՀԸ տախի տիր» տէյիւ Պօղոս Ր՝էսուլ պույուրուր։ Ի՝օ. Գ. 29։ Վ՝է Մ՝աղաքիա փէյղամպէր՝ «Ո՞Էփիմիզ՛ն փէտէրի պիր տէյի՞լմի. պիզի պիր Ա՛ԼԼԱՀ եարա՞թմատը մը» տէյիւ սիւալ էտէր։ Մ՝ոլ. Ե. 10։ Ա՛ԼԼԱՀ տիւնեայը սէվմի, տէյիլ տիւնեանընը պիր սընըֆընը՝ իլլա պիւթիւն տիւնեայը սէվմի. վէ օլ գատար սէվմի քի՝ օնու գուրթարմագ իչիւն քէն-

Digitized by Google

տի պիրիճիք օղլունու վէրտի: Ա՛էրհամէթի չօգ օլան Ա՛ղլահ հիչ պիր թայֆէ հիչ պիր գապիլէ հէր նէ գատար քիւչիւք՝ էտնա՝ գապա՝ ճահիլ՝ նափաք՝ ասը իտի իսէ տէ, քէնտի մէրհամէթինտէն պրագմատը: Եմին օղուլլարը՝ Վամըն նէսլի՝ Յաբէթին զիւրրիյէթի՝ Ա՛սիատա՝ Ա՛ֆրիգատա՝ Նէրոփատա՝ Ա՛մէրիգատա՝ հէր նէրէյտէ պուլուն նուրլարըտա՝ հէփիսի Ա՛ղլահըն եարատըպ պէսլէտիմի քիմսէյլէր տէյիլ մի տիր. իմտի հէփիսի օնա տէօնիւպ՝ օնու իգրար էմթինլէր վէ օնուն տավէթինի գապուլ էյլէսինլէր: Ինկիլիզ՝ Ա՛ոսգով՝ ֆրանսըզ՝ Նէմչէ՝ Ի՛ըմէնի՝ Ա՛իւսիւրման՝ Ի՛ուամ՝ Վիլտանի՝ Նէհուտի՝ պիւթիւն Ա՛ինտ էհալիսի՝ Ա՛ինիմաչինտէ օլանլար՝ փէք ուզագ ատալարտա սաքին օլանլար՝ վէ գարանըգտա հէմ էօլիւմ կէօլէ կէսինտէ օթուրանլար՝ Ճիւմլէսի տավէթ օլունսուն: Ա՛իչ պիրի Ա՛ղլահըն մէրհամէթինտէն պըրաղըմըզ տէյիւտիր: Ա՛ենապ ի Ա՛ազգ խամթրա պագմամ. լաքին օնուն տավէթինի քիմ գապուլ էտէրսէ, պու զիյաֆէթէ քիմ կէղիրսէ, տիւնեա՝ նըն հէր հանկը սէմթինտէն հէր հանկը գապիլէսինտէն օլուրսա օլսուն, մագսուդ օլուպ՝ գապուլ օլունուր:

2. Խէլաըմըզ էյթն հէր շէյ հաղըր տըր:

Ա՛ղլահ ազիմուշշան հաղըր տըր: փէտէրուլլահ պիզիմ էպէտի մուհապպէթ իլէ սէվիպ՝ խէյրս եօ լունու աչտը: Վէ շիմտի պիւթիւն ճինսիմիզտէն հիչ քիմսէնին հէյրաք օլմասընը իսթէմէզ. իլա փէտէրուլլահ հէփիմիզի գապուլ էթմէյէ հաղըր տըր:

Digitized by Google

Յաջորդեալ Քրիստոս Յիսուսի առաքեալք հաղորդ տրան: Տիւնեանքն կիւնահլարը իշխան Քրիստոս ազիմ գուրպան օլմազա բարի օլսուն: Պիզի եայգայըզ թեմիզ էթմէք իշխան քէնտի գանընը տէօքտիւ: Վէ շիմտի ճիւմլէ օնա թէվէքքիւլ էտինլէրի գուրթարմազա հազըր օլմատըղընը քիմ տէյէպիլիր: Ուհուլլահ Ուհ էլ Գուսս առաքեալ հաղորդ տրան: Ընգլըմազա ըշըգ վէրմէյէ՝ գալպիմիզի եուշատըզ թեմիզ էթմէյէ վէ պիզի Քրիստոսա իրշատ էտիպ օնուն գըյմէթի ու ճէլալինի պիզէ կէօսթէրմէյէ հազըր տրան: Կէօքտէքի մէնքէրէր վէ ազիզլէր՝ Գաբրիէլ վէ Միքայէլ՝ փէյղամպէրլէր վէ Իսրաիլլար վէ մարտիրոսլար հէփսի հազըր տիրլէր: Էմմ կէօքտե հէմ եէրտե օլան պիւթիւն քիլիսա՝ հազիր օլուպ պիզի պէքլէյօր: Ընփվլըգ՝ սէլամէթ՝ սաատէթ՝ խէլաս՝ հէփսի պիզիմ իշին հազըր օլմուշ: Պիւթիւն ճէնն էթէնլէրի պիզի գապուլ էթմէյէ հազըր տրան: Համի պիզ նի՞չին հազըր օլմայալըմ:

3. Ընլահքն մուհապպէթ խազինէսի տիւքէնմէզ օլուպ՝ խէլասըն թէսաւրիքլէրի փէք պոլ ու զանի տիր: Յէր տիւնեանքն իպթիտասընտան սօնու-նատէք հէփ առէմլէր պու Յունհիլ զի յաֆէթինէ կէլտիլէր եա կէլիրլէր իսէ, հէփիսի էվլատ կիպի գապուլ օլունուր. հէփիսի էպէտի պէրէքէթլէր տրան: Կիւնէշ՝ պիւթիւն տիւնեա իշին տէյի՞լ մի. վէ օնուն վասիթասի լիլ հէփ առէմլէր ըշըգլա-

Digitized by Google

նապիլմեզլե՞ր մի: Ինչեր պիր առեմ՝ ես եիւզ ես եիւզ պին առեմ՝ եախօտ ճիւմլե առեմլեր օնուն ըլըղընտա կէզէրլէրսե, նէ՞ ֆարթը վար. հիչ պիր ֆարթը եօգ տուր: Աքին էչեր պազըսը գարան-լըղը ըլըգտան զինյատե սէվտիքլերի իչինն՝ կիւնէչի գուլլանմայըպ գարանլըգտա կէզէրլէրսե, գապա-չաթ կիւնէչտե առէյիլ՝ օնլարտա տըր: Ալ է պուէ-պէտի խէլտա պէօյլե տիր: Ինչեր օնու գուլլա-նըրսանըզ, օնուն սիզէ եէմիր օլտուղունու պու-լաճագսընըզ. էչեր օնու գուլլանմազսանըզ, օնտան հիչ պիր ֆայտե կէօրէմէզսինիզ. լաքին գապա-չաթ պու խէլտա տէյիլ գապաչաթ սիզտե տիր: Վրիտտուսուն տէօքսիւիւ գան՝ հէր նէ գատար միլիօնլարձա ճանլարը կիւնահլարընտան թէմիզ էթտի իսե, սիզի տախի թէմիզ էթմէյէ քիֆայէթ էտէր. օնուն գուվվէթի զայ օլմազ: Կիւնէչին գուվվէթի զայ օլտո՞ւմու. խայր, օլմազ: Օնուն ըղզգ ու հէրարէթի՝ 5000 երլտան էվվէլ նասըլ խտի իսե, շիմտի տախի պէօյլե տիր: Ազըէթի Խարահիմին (Ըքրահամըն) կիւնէչի՝ պիզիմ կիւնէչի-միզ տիր. կիւնէչ օնա քէնտի ըղըզընը նասըլ վեր-տի իսե, պիզէ տախի վէրիր: Ալ է պէօյլէձէ Ըք-րահամըն Վուրթարըձըսը՝ պիզիմ Վուրթարըձը-մըզ տըր: Իմտի էչեր սիզ խէլտա պուլմազսանըզ, աչպէպ պու տէյիլ քի՝ խէլտա եօգ տուր, ես սի-զէ քիֆայէթ էթմէզ, իլլա քի օնու գապուլ էթ-մէզսինիզ, օնու գուլլանմազսընըզ: Ինչեր պիւ-թիւն տիւնեատա պիր ճան ածլըգտան էօլիւրսե, սէպէպ պու տէյիլ քի՝ հայտի էքմէյի եօգ տուր, ես էքսիք տիր, իլլա քի ս օնու խթէմէզ, օնու ալմազ, օնու գուլլանմազ: Հայտի էքմէյի ղա-

Digitized by Google

յէթ չօգ արթար. ամմա պէր քիմսէ օնու գապուլ էթմէզսէ, նէ՞ ֆայտէ: Կիւնէշ հէր նէ գատար չօգ ըլըգ վէրիրսէ տէ, էյէր կէօզլէրինիզի գա-փարսանըզ, եահօտ պէր տէրին մաղարատա կիզ-լէնիրսէնիզ, նէ՞ ֆայտէ: Կիւնէշ սիզի զօր իլէ ըլըգլանտըրմազ, վէ Ալլահ սիզի զօր իլէ գուրթար-մազ:

4. Էյէր կէնահէթաբ՝ պօ պիճէթտա հէր նէբէթ պօլսանօրսա, Ինճիլ չէյօֆիրինէ պավլը օլսանմալը պըր:

Ինճիէնտիմիզ պուլյուրտու քի՝ "Էվ պուլտուգ-արընըզը տավէթ էտին": Իմտի հէր բասթ կէ-լէճէյիմիզ՝ քիմսէլէրի տավէթ էթմէլի իզ: Ինալար հէր հանկը միլլէթտէն ետա մէշրուպտէն օլուրլար-սա, Ճիւմլէսինի տավէթ էթմէյէ տէյիլ սալթուխ-սաթըմըզ՝ իլլա ֆէրմանըմըզ վար: Պիզէ էմր ո-լունտու քի՝ Ճիւմլէսինի տավէթ էտէլիմ. Շու բասթ կէլէճէյիմիզ քիմսէլէր՝ կէօմրիւքՃիւ վէ կիւնահքեար օլսալար, խըրսըզ՝ սէրխոշ՝ գաթիլ տախի օլսալար, փուլթափէրէսթլիկին նատիքըլէ-րի իչինտէ զարգ օլմուշ քիմսէլէր տախի, օնլարըն Ճիւմլէսինի տավէթ էթմէյէ ֆէրմանըմըզ վար, թէքմիլ հիւքիմէթիմիզ վար: Ճիւմլէսինի մախ-սուսէն վէ խիւլուսանէ տավէթ էթմէլիսի քի՝ կէլիպ Ալլահըն էվլատըն հէփ հուգուգ ու մու-սաատալարընը ալալար, վէ էպէտիյէտէ սաա-տէթլու օլալար:

"Էվ պուլտուգլարընըզը տավէթ էտին", Ինճիէնտիմիզ քէնտի շայիրտլէրինէ պուլյուրտու: Ճիմտի թահմին էտէլիմ քի շայիրտլէր Կրիստո-

Digitized by Google

սա սօրսալաը իտի քի՝ Պիզ մէսէլա պաշ քեահին-
լէրի՝ քեաթխալէրի՝ փարիսեցիլէրի պուլսաք, օ՛-
լարը սէնին պէրէքէթլէրինէ տավլէթ էտէլլի՞մ մի
Յ֊Քէնտիմիզ էլպէթթէ՝ Յ֊վվէթ, օնլարը տավլէթ
էտին, տէր իտի։ Փէք կիւզէլ. լաքին տէյիլլմ
քի՝ սէնին եիւզիւնէ օլ Թիւքիւրէն քիմսէլերի
պուլսաք, եախօտ սէնին պաշընա տիքէն Թաճը
գէյան՝ սէնի խաչ իւզէրինէ մրխլայան վէ սէնին
չէքտիյին էզիյէթլէրի զէվգլէնէն քիմսէլերին պա-
զըրնա բասթ կէլիրսէք, օնլարը տավլէթ էտէ-
լի՞մմի։ Ա՞էրհամէթլի Հիսուս՝ Յ֊վվէթ, տէրիտի,
օնլարը էլպէթ տավլէթ էտին. իպթիտա օնլարը
տավլէթ էտին։ «Ներուսաղէմտէն պաշլայըն» Յ֊
Քէնտիմիզ պույուրտու։ Պ֊ոէ. Իգ. 47։ «Ներու-
սաղէմտէն պաշլայըն». եարամազ Հուսս իՀ էրիֆ-
տէն, պէնիմ հէման շու խաչլանտըղըմ շէհրտէն
«պաշլայըն»։ Իլք տավլէթ օլուռնաճագ քիմսէլեր՝
սուչլու Հուսս ի՞Հէրիֆ էհալիսի օլսուն. նա-
րամազ «Ներուսաղէմտէն պաշլայըն»։

Ա֊մէլի քէլամտա Յ֊Քէնտիմիզ պույուրտու
քի՝ «Էվ պուլտուգլարընըզը տավլէթ էտին»։
Պէ Հ՞Յ սէվկիւլիւլէրիմ՝ պէն սիզի պուլտում.
վէ Յ֊Քէնտիմիզ պու սէօզլէրի սէօյլէտիյի զէ-
ման՝ պիլիր իտի քի պէն սիզի պուլաճաղըմ։
Յմտի Քէրմանըմ վար՝ Թէքմիլ Հիւքիւմէթ իմ
վար քի՝ սիզի տավլէթ էտէյիմ։ Էվինիզի
Թանըմամ. իսմլէրինիզի տախ պիլմէմ, լաքին
էլիմտե Քէրմանըմ վար քի սիզի՝ Հէվինիզի՝ պիլ-
տիյիմ վէ պիլմէտիյիմ քիմսէլէրի՝ էրքէք վէ տի-
շի՝ ԻմԹիյար վէ չօճուգ՝ Հէվինիզի տավլէթ էտէ-
յիմ։ Յմտի պու տավլէթի գապուլ էտէ՞րմիսի-

Digitized by Google

նիզ. պու զիյաֆէթէ տախիլ օլուրմիյինիզ։ Անզին թարաֆըդըզան նէ՞ ճէվապ կէօթիւրէյիմ. պէնի կէօնտէրէնէ՝ սիզի տավէթ էյմէյէ պէնի կէօնտէրէն։ Իսուսա նէ՞ ճէվապ վէրէյիմ։ Ալլահ քէնտի Ռուհունու գալպինիզէ կէօնտէրսին քի սիզ հազիր էտէ, չէօյլէ քի սիզճան ու տիլտէն՝ հիչ կէճիքմէյէրէք պու տավէթի գապուլ էտէխինիզ։

Վէ էյ գարընտաշլարըմ՝ սիզ քէնտինիզ տախի ախէրլէրի տավէթ էթմէլիսինիզ. կիւնտէն կիւնէ չօգ քիմսէլէրի պուլուրսունուզ. վէ հէփ պուլ-տու գալարընըզը հէփ բաշթ կէլտիքլէրինիզի տավէթ էթմէլիսինիզ։ Շու կէչէն հաֆթա գա՞չ քիշի տավէթ էթտինիզ. հէ՞փիսինիմի. հէփ բաշթ կէլտիքլէրինիզի տավէթ էթտինի՞զմի. եի՞ւզ քիշի մի, եիրմի՝ պէչ՝ ի՞չ քիշի մի տավէթ էթտինիզ։ Անզէ էմր օլունաուս, վէ պօյնուննուզա պօրճ տուր քի՝ հէփ պուլտուգլարընըզը տավէթ էտէխինիզ։ Ալլահ սիզի պու պօրճու իճրա էթմէյէ գաաիր էյլէյէ։

ԱՆԴՐԷԱՍԸՆ ՓԷՔ ՍԻՒՆԱՍԻՈՑ ՀԱՐԱՔԷԹԻ

''Վէ՛ ծնո՜ղ Ընտա՜ս չԷՐԷԲԻ''։ Յովհ. Ա. 43։

ՎՐԻՍՏՈՍ Յ.ՓԷՆԱԽՄԻՂ թալիմ էտէր իքէն տէ-
տի քի՝ «Ձիրաղը եագըզ՝ չինիք ալէճինա գօմազ-
լար, իլլա չէմտանըն իւզէրինէ գօրլար, վէ էվտէ
հէփ օլանլարա այտընլըգ վէրիր''։ Ա՜ոպ. Ե. 15։
ՎՐիսաոսուն մէրամը պու իտի քի՝ քէնտի շայիրտ-
լէրի կէօրիւնիւնէր վէ պիլինմինէր։ ՎՐիսաոս
Յ.ՓԷՆԱԽՄԻՂ օնլարը միւնէվվէր կԷտիքտէս ոսնկ-
րա՝ նի՞չիւն պիր գաչ սէնէ պու տիւնեատա պըլ-
քագտը. տէյի՞ղ մի քի օնլար ախէրլէրինէ այ-
տընլըգ վէրիլ՝ ազիմ պէրէքէթի օլսունլար տէյիւ։
Իմտի ՎՐիսաոսուն հիչ պիր շայիրտի՝ քէնտի զի-
յասընը՝ քէնտի թէպտիլ օլաուղունու ալէմտէն
կիզլէՄէսին։ Հիչ քիմսէ չէօլ եա տաղ եա մա-
նասթըրա կիթմէսին. հիչ քիմսէ կիզլի քրիսթի-
ան օլուրսա՝ էօրիւնիւ եալընըզ քէնտի նէֆսի ի-
չիւն կէչիրէպիլիր խիւլասընտա օլմասըն։ Պիր
քիմսէ պէօյլէ էթմէք իվտասընտա տիւչէՀէք օլուր-
սա, քէնտինէ իչ պու փէք գօլայ սիւալը սօրսուն
քի՝ Ընտիլեր պիր ըշըգ նէ՞ իչիւն եագըլար. Ա-
լահ պէնի նի՞չիւն ըշըգլանտըրսըն. տէյի՞ղ մի քի՝
պէն պու գաթանլըգ տիւնեատա ըշըգ կիպի օլայըմ
տէյիւ։ Վէ հէր Վրիսթիան տիգգաթ էյլէսին քի՝
քէնտի ըշըգը կէօլԷկէլէնմէսին, տէյիլ եալընըզ կիզ-
լիտէ գալմասըն, իլլա եանդըլ ըշըգտան՝ ինսան
թալիմ ու սըփարըշլարընտան՝ եախսա պիր տիւն-
եամվի էօմիւր սիւրմէքտէն տահի հիչ պիր վէՀԿ
իլէ տալա կէօլԷկէլէնմէսին։

Digitized by Google

«Ահ ինձ Տէր Յիսուս Քրիստոս»։

Ով պու կէթիրէն քիմսէ քիմ իսի • պու կէթիրէն քիմսէ՝ պիր պալըգճը իսի • պիր ալիմ քիմսէ տէյիլ իսի • պիր ղէնկին ևա միւթէալէր քիմսէ, պիր եպիսկոպոս ևա մանաստաւ սահիպի տէյիլ իսի, իլլա պիր ֆագիր պալըգճը իսի • օնուն խամի Ընդրէաս իսի։ Պու Ընդրէաս Քրիստոսու թաղլողը կիպի՝ ախէրլէրի Քրիստոսա կէթիրմէք իչիւն չալըշմազա պաշլատը • ան իսէ պիր չալըշկան՝ պիր դայրէթլի Քրիսթիան օլսու, պիր այտընլըգ վէրէն նուր օլսու • չէմաանըն իւզէրինէ գոնմուշ էիրաղ կիպի օլսու։

Ինվէլա քէնտի գարընտաշը Սիմոնու պուլսու • վէ գապիլ տիր չօգ արար իսի քի օնու պուլա։ Օնուն գալսի չազլըգ վէ աշգ իլէ տօլու իսի, վէ պուրայա շուրայա սէյիրտիպ՝ էնճամ օնու պուլսու • վէ օնա խաւէր վէրիպ տէտի քի Ա՛ն սիայը՝ եանի Քրիստոսու պաւլսուգ։ Ինպէտի չիւքիւրէր օլսուն քի օլ կէլէճէք օլան՝ օլ ազիմ փառիշաՀ՝ օլ չէյթանտան վէ ճէհէննէմտէն վէ կիւնահտան Փրուրթարըղը Յիսուս կէլմիշ տիր • վէ պիզ օնու կէօրտիւք։

Ընդրէաս ասնկրա պիր Իսուլ օլսու, վէ պիւթիւն էօմրիւնտէ Քրիստոսուն խըզմէթինտէ պուլսուտու։ Ինմա գապիլ տիր քի՝ օնուն Քրիստոս իչիւն ճիւմլէ կէթիրէրինտէն էն ֆայտէլի վէ էն իգթիզալը խըզմէթ՝ գարընտաշընը Քրիստոսա կէթիրմէք իսի։ Չիւնքի օնուն գարընտաշը Սիմոն պաթրոս պիր իչկիւզար՝ անկլար՝ էչլի քէչամ՝ փէք ճէսուր քիմսէ՝ վէ քիլիսալէրտէ հէմ Իսուլտրատա

Digitized by Google

իթիպարը չօգ իտի. Վրիստոսուն հէքէլինտէ փէք գուվվէթլի տիրէք իտի, պիր գայա կիպի՝ թէմել թաշը կիսի իտի: Ճիւպհէսիզ տիր քի՝ Ընդրհաս չօգ չօգ քիմսէլէրի՝ գապիլ տիր պինլէրձէ քիմսէլէրի Վրիստոսա կէթիրտի. ամմա օնուն իլք կէթիրտիյլ քիմսէ՝ գարընտաշը իտի. վէ օնուն ճիւմլէ կէթիրտիքլէրինտէն էն մէշհուր էն ֆայտէլի քիմսէ՝ քէնտի գարընտաշը պետրոս իտի: Պինտէկոստէ կիւնինտէ վազ էտիճի քիմ իտի, պետրոս տէյի՞լ մի իտի. վէ իւչ պին քիշի օլ կիւնտէ Վրիսթիան օլտուլար: ՓուԹփէրէսթ թայֆէլէր արասընա կիրմէք գափուտուննու աչան քիմ իտի. Պետրոս տէյի՞լ մի իտի. վէ օնուն ալտրղը գափու չիմտիկէտէք գափանմատը, վէ էպէտէն գափանմայա ճագ: Պանտոստա՝ Ինիթանիատա՝ Ընսիատա տողլմրղ միւսաֆիրլէրէ՝ եանի Վրիսթիանլարա լքի մէքթուպ եազան՝ Պետրոս իտի. վէ օպու իքի մէքթուպու եազար իքէն՝ Ուհ էլ Կուտսուն եազըճը սը իտի, Ընդհանրն քեաթիպի իտի. վէ պու օնուն եազդրղը իքի մէքթուպ՝ 160—180—200 լիսանա թէրճիւմէ օլունտու., վէ տիւնեանքն հէր թարաֆընտա հէր կիւն օգունուր. Պետրոսուն եազըսը կիպի տէյիլ՝ իլա Ընդհանրն քէլամը կիպի օգունուր. չիւնքի պու իքի մէքթուպ՝ Ինճիլի Ճէրիֆին պիր փայը տըր:

Նէ՞ մուԹլու Ընդրհասա քի՝ գարընտաշընը պուլապ Վրիստոսա կէօԹիւրտիւ: Վէնտիսի Վրիստոսու թանըտըգտան սօնկրա, իսԹէտի քի գարընտաշը տախի օնու թանըսըն, օնուն գըյմէթինի կէօրտիւն, օնուն մուհապպէթինի պիլսին, օնուն

Digitized by Google

սէօզլէրինի իլհէմին , օնուն տալրանըզ ու Հարա-
քէթլէրինի վէ միւճիզաթլէրինի սէյր էթմէն , օ-
նուն իլէ գօնուլշումուն , վէ օնու Վ.ահին՝ Խօշա՝
փատիշահ վէ Գուրթարըճը տէյիւ գապուլ էյ-
լէմին :

Ալ՞ մուԹլու Ա.նդրէասա քի՝ քէնտի գարըն-
շընը զիքր էյլէտի : Ամոն էյ սէվկիլիլէրիմ՝ սի-
զինն գարընտաշընըզ հօ՞գ մի . օնլարը ունումման ,
օնլարը Վ.րիստոսա կէթիրմէյէ չալըշըն : Գա-
պիլ տիր օնլար Վ.րիստոսուն իշինէ սիզտէն զի-
յատէ չօգ ֆայտէլի օլաճագլար : Օնլարը էպ-
տի Հայտան փունկարընա կէթիրին . չիւնքի սու
պօլ պօլ տուր . սէմանվի պէրէքէթլէր նիհայէթսիզ
օլուպ՝ չէմ սիզէ չէմ օնլարա եէթիշլիր : Ալ՝ օն-
լար Վ.րիստոստան չէր նէ գատար չօգ ալըրլարսա ,
սիզ մահրում գալամազսընըզ . գօրգման :

Օգուրուզ քի Ա.նդրէասըն էթտիյի կիպի՝ փի-
լիպոս տախի պէօյլէ եյլէտի : Յորթէսի կիւն Վ.ր-
րիստոս օնու պուլուպ չագըրտը . վէ փիլիպոս օ-
նուն շայիրտի օլտուղու կիպի՝ քէնտի տօսթու
Նաթանայէլի պուլտու , վէ օնու Վ.րիստոսա կէ-
թիրտի , վէ օ տախի շայիրա օլտու : Ալ՝ չէր
Վ.րիսթիան պէօյլէ էթմէլի տիր . Վ.րիստոսու չէր
պիլէն քիմսէ՝ ոնու պիլմէյէնլէրէ պիլտիրմէլի , չէմ
պիլտիրմէյէ չալըշմալը տըր :

Օգուրուզ քի Վ.րիստոս Ա.ֆէնտիմիզ Գէն-
նեսարէթ տիյարընա կիթտի . վէ օլտիյարըն է-
հալիսի օնու պիլտիքլէրի կիպի՝ չօգ չալըշտըլար
քի ախէրլէրինի օնա կէթիրէլէր : Մաթ . Ջ. 53
—56 : Օնլար՝ քէնտի իլլէրինի կիւճլէրինի Թէքը
էթտիլէր քի՝ Հէմշէհրիլէրինի՝ խըսմլարընը՝ օն-

Digitized by Google

ղուլաբընը Վրիստոսա կէթիրէլէր. եագըն վէ սուզագ մահալլէրէ խապէր կէօնտէրիպ՝ շլիֆայա միւհթաճ օլանլարըն ճիւմլէսինի տավէթ էթտիլէր: ()գուրուզ քի "սէյիրթիլէր", հանի՝ միւմքինի մէրթէպէ ածէլ էթտիլէր: Պիրիսին թաթլու սէօզ ֆիլէ գոնտարըրլար քի Վրիստոսա կէլսին. պիրիսինի քէնտի էլլէրի լէ եարատմ էթտիլէր քի կէլսին. ախէրլէրինի գապըլ տիր քէնտի ուսմուզլարընտա միւքէդդին թաղըյատագ կէթիրտիլէր. վէ էօլիւմ մէրքէզինտէ պաւլունան քիմսէլէրի տէօղէքլէր՝ քրէվէթլէր վէ աթապալար իւզէրինէ գալըրարագ կէթիրտիլէր: Վադիլ տիր պաղը չօճուգլար օլ կիւն պիր գաշ միլ սէյիրտիպ տօլաշըրլար քի՝ խապէր վէրէլէր. վէ հէր թարաֆտան՝ հէր ճօլտան՝ ասգագտան՝ չիֆթլիքտէն կէլէ յօրլար իտի: Վէ տիլ տիզլէրինի՝ քէօրլէրինի՝ թօփալ՝ ատղըր՝ սագտաճ՝ քէօճէրիւմ" վէրէմէլի՝ խէթիսգալը վէ հէր տիւրլիւ իւլլէթտէ օլանլարըն ծնա հէր թարաֆտան կէլտիքլէրինի վէ կէօթիւրտիւլտիւքլէրինի սէյր էթմէք՝ նէ՞ ածայըպ պիր սէյրան օլմուշ օլմալը իտի:

Վէ հէմ Վրիստոսու պիլէնլէր՝ պուննճիլէյին էթմէլի տիրլէր, եանի ճան ու տիլտէն ղայրէթ էթմէլի տիրլէր քի՝ օնու պիլմէյէնլէրէ պիլտիրմէնլէր: ()նուն Ինճիլի Շէրիֆի հէր նէրէտէ վազ օլունտուբա, կիւնահգարլարը օրայա կիթմէյէ տավէթ էթմէլիդի. պուննու էթմէյէ՝ հէր Վրիստիանըն պօյնունա պօրճ տուր: Վէ պիր չալըշկան վէ ղայրէթլի Վրիստիան պու հալ իլէ՝ եանի տաճմիլէրի Վրիստոսա կէլմէյէ տավէթ էթմէք իւէ, վէ օնլարտա եարատմ էթմէք իլէ պիր պիւթիւն

մահալէյե ազիմ պիր պէրէքէթ օլապիլիր ։

Պու թարիքաէն 26 սէնե էվվէլ՝ Ա.լամանտա Չամ-պուրկ շէհրինտե վէ օլսմէլէրտե քրիսթիանլըղըն րուհու կիթաի , թուզ տաթսըզլանտը • հէփ քիլի-սալար ափունեավի իտիլէր • իչլէրինտե րուհ եօգ իտի , հայաթ հիչ եօգ իտի ։ Տիւնեա քիլիսա օլ-տու , քիլիսա տիւնեա օլտու , հիչ ֆարզ եօգ • լաքին Չամպուրկ շէհրինտե եէտի գարբնատաշպա-լունտու քի րուհանի քիմսէլէր օլուպ՝ քէնտի քի-լիսալէրինին հալի իւզէրինէ աղլատըլար ։ Ընլար էնճամ պիրի պիրիսինի պիլիպ՝ պէրապեր կէլտի-լէր , պիր փապուճճինին տիւքեանընտա ճէմ օլ-տուլար , տուա էթտիլէր , քէնտիլէրինի Քրիստո-սա եէնիսէն վէրտիլէր , վէ վատ ու գարբար գըլըղ-լար քի՝ Քրիստոսուն իշինի իլէրիլմէք իչիւն գուվվէթլէրինի սարֆ էտէլէր ։ Նմոի քէնտի քի-լիսալէրինի պրաղպ՝ քէնտիլէրինի պիր քիլիսայէ ագատ էթտիլէր , վէ քէնտիլէրինտէն պիրիսինի վազ-ճի տէյիւ թային ու նասպ էթտիլէր ։

Պու՝ 26 սէնեսէն էվվէլ իտի • վէ պու եէտի քիշի-նէն ճէհտլէրինտէն նէ՞ օլսուս ։ Ո՛լ քիւչիւք քիլիսա՝ օլ եէտի ազասը օլան քիլիսատան՝ շիմտի պու թա-րիքտէ 50 ատէտ քիլիսա օլսուս , վէ ազալարը 10,000 քիշի օլտուղար ։ Շիմտի 70 վազճի վար • 50,000 քիշի Ինճիլ ի Շէրիֆին վազընը իշիթտիլէր • 400,000 գը-թա Ինէվեաթ վէ Ինճիլ ի Շէրիֆ տաղըլտըլար , վէ րէսաէլէրտէն (տետրակ) 8,000,000 սահիֆէ տաղըլտըլար ։ Չէր ատէմ վէ հէր գարը չալըշկան Քրիսթիան տըր • հէր պիրի Քրիստոսուն իշտաղ՝ գուվվու՝ խրզմէճճիի տիր • հէր պիրի էվտէն էվէ կիտէր քի՝ Ընգէզ Քրիսթապլար վէ րէսաէլէրէ՞վէր-

Digitized by Google

սինլէր , վէ հէմշէհրիլէրինի Կրիատոս կէթիր-
մէյէ չալըշըրլար : Զամպուրկտա 150,000 նա-
ֆուս վար , վէ հիչ պիր էվ եօզ քիզկաթէթ օլմա-
մըշ օլա : Պու քիմսէլէր՝ քէնտի պօրճլարըն-
ատան զիյատէ պիր չէյ էմտիլէր մի : Ինչար պու
եօլու թութմաղըլա զէնկին օլմատըլար . լաքին
նէ զարարը վար :

Պիր զէման Ամերիգատա պիր պէօյիւք մէտրէսէյէ
150 գատար շայիրա վար իտի . լաքին ատալար
11 Կրիսթիանան վար իտի , եանի սալի 11 քիշի
վար իտի քի տինատար սայըլըլար իտի : Ինչ պիրլէր
ախունեամի՝ գայտախ իտիլէր , վէ պազըսը տաճի
տինսիզ՝ զէվգլէնիճի իտիլէր :

Էէր ճիւմա էրթէսի ախշամընատա օլ 11 քիշի ճէմ՝
օլուրլաք իտի քի՝ տուա էտէլէր , վէ պիրիսիրինէ
նասիհաթ վէրէլէր : Լաքին տայմա գափուչու գա-
փայըղ քիլիսէլէր իտիլէր , չիւնքի ո պիրլէրտէն-
գօրգար իտիլէր , պէլքի պազըսը կէլիպ զէվգլէնճէ
ճէք , վէ իպատէթլէրինի ֆէրաղաթ էմտիրճէլէր
տէյիւ :

Պիր սէնէ միգատարի պէօյլէ սիւրտիւ : Ինկրա-
տիւշիւնիւպ տէտիլէր քի՝ Նէյի էմմէ յօրուզ . պու
մէտրէսէյէ օլան արգատաշլըղա պօրճուտուզու
իճրա էմմէ յօրուզ : Պիզ օնլար իլէ ճանլարը խու-
սուսունտա սէօյլէշմէտիք . օնլարը ուչանտըրմաղա
չալըշմատըղ . օնլարը Կրիատոս կէլմէյէ տա-
վէթ էմմէտիք : Ալ ածայըղա տէյիլ աիրքի՝ Նէ-
լատ օնլարը պիլէ գօրգու վէրմէյէ պրագտը :

Խմոի գարար գըլտըլար , վէ պիրի պիրինէ սէօղ
վէրտիլէր քի՝ հէր պիրի իւչ քիշի իլէ սէօյլէշ-
սին , վէ օնլար իչիւն մախսուս տուա էթսին :

Digitized by Google

Ա՝ճախ՝ ապրը գաղջնաղ խուշ քիչի՝ քիմի խոխէբա-
ած , ախչկին , վէ օնլարը Վ՝իխաղաղ կէմիկ՝էն
չալըշըրն , վէ օնլար իչէն մախաղա ղուղ էքտին ։
Վ՝է ապրաղդա գաքընաղ՝ ա ղախի խուշ քիչի ակշ-
ին՝ խոխէտկի կիպի , եաճի քիմի խոխէբաճ ակշ-
ին ։ վէ գարընաղչարըն ճիւմլէկ ապէօյլէ ։ Էք-
քես խուշ քիչի ֆիքըր իլէ ակշաղ , վէ ակշաղկի քիմ-
ակէլէրի քիմ օղուղչարընը ակէյիվէրմէկ ։ Վ՝է պիրի
օպիրլէրինին՝ քիմի ակշաքլէրինի ակ պիլմէկլէր ,
չինաքի խամլէրինի պիրիկիրինէ ակէօյլէմէկլէր ։

Ղամի պէօյլէ պաշլաղչա ։ վէ իքի հաֆթա կէչ-
մէզտէն էվվէլ՝ հէր պիրի ակէյիլ եալընըզ խուշ
քիչի իլէ ակէօյլէշաի , իչլա 30—50—100 քիշի խէ
ակէօյլէշաի ։ Կաղալխ ակր հէփիճի իլէ ակէօյլէշկիլէր ։
չինաքի հէփիճ ուչանաղչար ։ հէփիճի օնլարա կի-
ակպ ապօղուղլար քի՝ ալ՞ճ եափալըմ՝ քի խէչլա ապու-
լալըմ՝ վէ ճանըմըզ ակլաֆթաճ օղա ։)(նլար ակէր-
լէրինի պրուլզ Վ՝իխաղաղ ալ՝ագը եաճընակա օ-
ղուղաղ ։)(11 քիշինին օղա-
լարը ապագիաղան ակչամաճաքը ապօղա խոր ։)(նլար
իլէ վէ օնլաք իչէն ղուղ էքտիլէր , քլաչի ակէօյլէ-
ղիլէր , վէ նապիչաքի վէրգիլէր ։ Պուրուճանի իչ՝
էլէքթրիգա կիպի օղաղան օղայա վէ գալդաչէն
գալդ կէչտի ։ ախէչ կիպի հէր ճաղաչճա եայըլ-
ղա ։)(լ՝ուչ կէօճլէրի եարըդ էնաի , վէ ակէօյլէք
ղաղլար ախթրէչիպ ապգարլար , վէ ճնաղ ախուշնը-
լէրինին քիչի վէ ֆօղուրլուղու ախուշա ։ Տինա-
ախիզիք գաչար ։ գայղախիզիք գալմադը ։ վէ օր ակա-
րէչէք օլանլաղդան չօղու ։ Վ՝իխիճան օլուղ
վազը օղուրլար ։ պաղըճը)(իսիճաղ օղուրլար ,
վէ ՝ինդիճանա կիլիդիլէր քի՝ փուխփէրէճիլէ-

Digitized by Google

րի Վրիստոս կեմ իրէնէ ։

Ի՞նչ ատենի՝ որ էրկիւղ մը կամ ամօթ մը չունենալով՝ Քրիստոս կեմ իրմէ ուրանամ, Քրիստոս ալ կեմ իրմէ կ՚ուրանայ զիս՝ երբ որ գայ իր փառքին մէջ, հայրապետին ու սուրբ հրեշտակներուն հետ ։ Վասն զի ամէն մարդ որ որ ինծի համար եւ իմ վարդապետութեանս համար կ՚ամչնայ այս շնացող եւ մեղաւոր ազգին մէջ, Որդի մարդոյ ալ պիտի ամչնայ անկից, երբ որ գայ իր հօրը փառքովը սուրբ հրեշտակներուն հետ ։

Ես ձեզի կ՚ըսեմ որ՝ ոմանք կան հոս կայնողներուն մէջ որ մահ պիտի չտեսնեն, մինչեւ որ տեսնեն Աստուծոյ արքայութիւնը զօրութեամբ գալիս ։ Յետոյ ութ օր վերջը կ՚ելլայ, Պետրոսն ալ Յակոբոսն ալ Յովհաննէսն ալ առաջ կ՚առնէ ։

Եւ ինքզինքը անոնց առջեւ կերպարանափոխ ըրաւ ։ Ու անոր հագուստները ճերմակ լուսաւոր եղան, երկրի վրայ ոեւէ լուացողի չկրնար այնպէս սպիտակցնել ։ Ու Մովսէս ալ Եղիա ալ անոնց հետ երեւցան, որ Յիսուսի հետ կը խօսակցէին ։ Պետրոս ալ Յիսուսին ըսաւ՝ Վարդապետ, լաւ է որ հոս ըլլանք, ու երեք խրճիթ շինենք, քեզի մէկ մը, Մովսէսի մէկ մը, Եղիայի մէկ մը ։ Վասն զի չգիտէր թէ ինչ ըսէ, որովհետեւ շատ վախցեր էին ։ Ու ամպ մը եկաւ ու ծածկեց զանոնք, ամպին մէջ մտան երբ որ ամպին մէջ մտան վախցան ։ Ու ամպէն ձայն մը եղաւ որ կ՚ըսէր՝ Ասիկա է իմ սիրելի Որդիս, որուն ես լսեցէք ։ Ու ձայնը որ եղաւ, Յիսուս միայն գտնուեցաւ ։ Ու անոնք լռեցին, ու ոեւէ մարդու չպատմեցին այն օրերուն այն բաներէն որ տեսեր էին ։

Ու եղաւ որ յաջորդ օրը, երբ անոնք լերնէն վար իջան, բազմութիւն մը անոնց դիմաւորեց ։ Ու ահա բազմութենէն մարդ մը գոչեց ու ըսաւ՝ Վարդապետ, կ՚աղաչեմ քեզի որդիիս վրայ նայէ, որովհետեւ միածին մըն է ինծի ։ Ու ահա ոգի մը կ՚առնէ զանիկա, ու յանկարծ կ՚աղաղակէ, ու զանիկա կը ծռմռէ փրփուրներ ելլելով, ու զանիկա դժուարաւ կը հեռանայ ջախջախելով զանիկա ։ Ու աշակերտներուդ ըսի որ հանեն զանիկա, ու չկրցան ։ Ու Յիսուս պատասխանելով ըսաւ՝ Ով անհաւատ ու խոտոր ազգ, մինչեւ ե՞րբ ձեզի հետ պիտի ըլլամ ու ձեզի պիտի համբերեմ ։ Քու որդիդ հոս բեր ։ Ու դեռ մօտենալու ատեն դեւը զանիկա գետին զարկաւ ու ծռմռեցուց ։ Բայց Յիսուս պղտիկին կ՚ելլայ, ու զանիկա կը բժշկէ ու հօրը կը դարձնէ ։

Ու ամէնքն ալ զարհուրեցան Աստուծոյ մեծութեան համար ։ Ու երբ որ ամէնքն ալ զարմանային այն բոլոր գործերուն համար որ Յիսուս կ՚ընէր, ըսաւ իր աշակերտներուն՝ Դուք ալ ականջ դրէք այս խօսքերուս ։ Վասն զի Որդի մարդոյ մարդոց ձեռքը պիտի մատնուի ։ Բայց անոնք չհասկցան այս խօսքը, ու անիկա անոնցմէ ծածկուած էր որ չիմանան զանիկա ։ Ու կը վախնային հարցնել զայս խօսքին համար ։

Ու անոնց մէջ խորհուրդ մը ելաւ, թէ անոնցմէ ո՞վ մեծ պիտի ըլլայ ։ Յիսուս գիտնալով անոնց սրտերուն խորհուրդը, մանուկ մը առաւ ու զանիկա իր քովը կեցուց, ու ըսաւ անոնց՝ Ով որ այս մանուկը ընդունի իմ անունովս, զիս կ՚ընդունի ։ Ու ով որ զիս ընդունի, զիս ղրկողը կ՚ընդունի ։ Վասն զի ձեր բոլորին մէջ ամենափոքրը, նա է որ մեծ պիտի ըլլայ ։

Digitized by Google

ԿԻԶԼԻ ՈՒ ՄԱԽՖԻ ՏՈՒԱՆ

_ «Ալեն խոր պատ խլիպէնպէ՝ օթաճա կիդէ, վը ֆափառնա ֆափայըշ՝ կիղլէխի օլաճ վիֆրէքլէնի պատա էյլէ, վը կիղլէպէ կիօղէն վիֆրէքլէն՝ ատճա աշէսթրէպէ էօրեյե»։ Այատ. Զ. 6։

«Պէր խոթիյար ատէմ՝ «Պէն տուաղրըմը կէթմիշ կըղ եըլ սէօյլէտիմ՝ ատմա ապա տուա էթմէմիշ իմ» տէտի։ Պու նա՞ըղ օլա պիլիր. պէօյլէ շէյ օղո՞ր մի. էվվէթէ, օլուր, օլտու։ Պու սէֆիլ խոթիյար իւշ եաշընատա իքէն, քէնտի վաղիխինտէն պիր գըսատա տուա էօյրէնտի, վէ օնու իւշ եաշընատան թա եէմիշ իւշ եաշընատէք հէր ախշամ սէօյլէր իտի. վէ օնու եէմիշ եըղ սէօյլէտիյի իշիւն՝ օղ փարիսնցի կիպի գալիլեա՝ տա՝ «Այա Ռապպի շիւքր էտէրիմ քի սայիր ատէմլէր կիպի տէյիլ իմ» տէյէրէք փէք մաղտուրի-յէթտէ պուլունտու։

Ռաքին եէմիշ իւշ եաշընատա իքէն՝ Ալլահըն Ռուհու իլէ ույանտը. քէնտի տիւկիւն վէ նափաք հալինի կէօրտիւ. վէ գըրըմընշ գալպ իլէ օղ կէօմրիւքճիւ կիպի՝ «Այա Ալլահ պէն կիւնահքաբտա մէրհամեթ էյլէ տէյէրէք» տուա էթտի։ Ը իմտէն սօնկրա Ալլահա Ռուհ իլէ վէ կէրչէքլիք իլէ իպատէթ էյլէտի. Ալլահ իլէ եիւրիւտու, սէօյլէշտի, գօնուշտու. Ալլահատան չօգ թալտպ էտէճէք շէյլէրի վար, վէ Ալլահա չօգ էսէճէք թէղէքլիլէրի վար իտի։ Ալրթրդ սալթ տուա սէօղլէրինի սէօյլէմէտի, իլա կէրչէքտէն տուա էթտի։ Ալթը տուտաղ իլէ տէյիլ՝ իլա գալպ

Digitized by Google

իլէ աւուա էթտի , սալթ բուսումաթ իւզրէ տէյիլ՝ իլլա ձան ու կէօնիւլտէն վէ մուհապպէթ իլէ տուա էթտի , սալթ վալիտէյնտէն էօյրէնտիյինէ կէօրէ տէյիլ՝ իլլա Ալլահտան էօյրէնտիյինէ կէօրէ տուա էթտի : Օ՛ղլը մէզքիւր պիր գաշ երը տահա եաշատը , վէ նիյէ քէրրէ՝ ''Պէն օլեթմիշ երը տուալարըմը սէօյլէյիպ տէ ասլա տուա էթ- մէմիշ օլան իխթիյար ատէմ իմ'' տէտի :

''Պէն խէ տուա էթտիյինտէ՝ օտանա կիր'': Պու սէօզլէր իւզէրինէ միւսլահազա էտէձէք շէյիմիզ ար : Վէ

1. Պօյտար ջէյէ օլտանտ պուա՝ մախֆի՝ հէձձ պուա պըր :

Ա՛էմաաթ իլէ տուա՝ ճէմաաթ եէրինտէ օմմագ կէրէք տիր , եանի իպատէթ խանէտէ՝ խալգըն ճէմ օլտուգլարը մահալտէ օմմալը տըր . պաշգա եէրտէ օլամազ : Վէզալիք էվ պարգ իլէ տուա՝ եանի էհլի պէյթ իլէ՝ ֆամիլիա իլէ տուա՝ էվտէ օմմագ կէրէք տիր , ֆամիլիա իչինտէ օմմալը տըր : Լ՛ա- քին պուրատա զիքր օլունան տուա՝ նէ ճէմաաթ նէ տէ ֆամիլիա իլէ տուա՝ իլլա կիզլի տուա տըր , եանի քիշիլինին մախսուսէն քէնտիսի իչիւն տուասը տըր : Վէ պու կիզլի տուա՝ կիզ լիտէ օլսուն . պու մախսուսէն քէնտիսի իչիւն օլան տուա՝ քէնտի օտասընտա օլսուն : ''Պէն խէ տուա էթտիյինտէ՝ օտանա կիր'':

2. Պա՛ խատէրէն մանասը՝ չէ+ կէնէչ պէր :

''Պէն խէ'' , եանի սէն հէր քիմ խէն , կ՛էհտու-

Digitized by Google

տի օլսուն եա թայֆէլէրտէն օլսուն՝ էրքէք եա գարը օլսուն՝ լիխթիյար եա չօճուգ օլսուն՝ Ա՛ր-մէնի օլսուն եա փրօթէսթանդ՝ քիլիսանըն ազասը օլսուն եա ազասը օլմասըն՝ հէր քիմ իսէն, կիզ-լի տուա էթմէք իչիւն մէ յատնա չզմա, չէմասթ նէրինէ կիրմէ, խալգըն ճէմ օլտուգլարը մահալէ կիմէ, չիւնքի միւնասիպ պիր եէր ասէյիլ տիր. թէնհայէ կիթ. "օտանա կիր":

3. Պա՛ն ըսպէրէն մանասը՝ էէ՛ էօվգիւլէ պէդ:

"Օտանա կիր վէ գափունու գափա": Ա՛րգատաշ-լարընտան այրըլ, օտանա՝ թէնհայէ չէքիլ. օրա-տա եալընըզ գալ. կէօքտէկի փէտէրին օրատատ տուրուսուն՝ սէնի պէքլէյօր. սէնին իլէ կէօրիւշմէք վէ սէնի միւպարէք էլէմէք իսթէյօր. վէ օրատա ծնատան զայրի գաթի եօգ տըր: Պու էգիլտէն հիչ պիր քիմսէյի իչէրիսէ գօմա. էն ազիմ տօսթուն պիլէ կիրմէին. տիւնեա նասիպը տըր, վէ օնուն իւզէրինէ գափունու գափա. վէ հէր նէ գատար միւմքին իսէ, տիւնեայա միւթալլիգ օլան մասա-հաթլարըն ճիւմլէսինի տըշարըտա պրագ: Ա՛զիմ պիր իշին վար. էպէտիւիյէ տայիր մասլահաթըն վար. վէ սէնին ագլըն տաղըլմասըն՝ փէրուշան օլմասըն տէյիւ սալթ գափունու տէյիլ՝ իլա կէօզ-լէրինի տէ գափա:

Ա՛յէր մէրամըմըզ սալթ սէօզլէրի սէօյլէմէք վէ տանէյթ օլմուշ բուտուսմաթը իչրա էթմէք իսէ, պու սուրէթտէ տուս՝ հէր նէրէտէ օլուրսա օլսուն, պիր օտատա եա չարշը փազարտա օլսուն՝ կէօզիւ այէգ եա կէօզիւս գափալը օլսուն՝ հիչ ֆարգը եօգ:

Digitized by Google

Լ՚մմա էյէր տուատա ազգըմըզ սէօյլէր խքէն, մե-
թամըմըզ հադըգաթ կէօքաէ օլան փէտէրիմիզէ
սէօյլէմէք՝ վէ օնա տօղրու պագմադ՝ վէ օնուն
հադգընա տիւշիւնմէք՝ վէ օնուն իլէ գօնուշմագ՝
վէ օնուն էլինաէն պէրէքէթ ալմագ խսէ, օլ զէ-
ման պիզ պիր մախֆի վէ թէնհա մահալ արա-
մալը իզ։ Վէ չօգ քէրրէ պիր պաղ՝ պաղչէ՝ թաթ-
լա՝ տաղ՝ չէօլ՝ պիր օտա գատար մախֆի պիր
հէր օլապիլիր։ Վ՚իրխատա Լ՚ֆէնտիմիզ ֆագիր օ-
լուպ՝ օտաար հիչ եօգ իտի քի՝ թէնհայէ չ՚քի-
լիպ տուա էյլէսին։ Վէ օգուրուզ քի՝ պիր քէր-
րէ կիւն տօղմազաան չօգ իլէրի գալդըպ՝ տըշարը
չըգար, վէ պիր թէնհա մահալէ վարըպ՝ օրատա
տուա էյլէտի։ Պագը քէրրէ տուա էթմէք իչիւն
տաղա չըգար, վէ ախշամ օլունճա՝ օրատա եալը-
նըզ իտի։ Պիր քէրրէ պաղչէնին քէնարընա չէ-
քիլիպ՝ օրատա տիզ չէօքտիւ տուա էթտի։ Գուս-
րուզ քի Պէտրոս Լ՚հաուլ եալընըզ օլուպ՝ տուա
էթմէք իչիւն պիր էվին տամը իւզէրինէ չըգտը։
Խահակ՝ տըշարը սահրայա չըգտը։ Լ՚ւաթանա-
յէլ՝ պիր ինճիր աղաճը ալթընա կիթտի սըղըն-
տը։ Լ՚զեկիա փատիշահ՝ քէնտի եիւզիւնիւ տի-
վարա տօղրու չէվիրտի։ Յակոբ՝ պիր ըրմաղըն
քէնարընտա եալընըզ օլուպ՝ պիւթիւն կէճէ տուա
էթմէքտէ գալտը։ Վէ Պաւիթի տէօրտիւնճիւ Սաղ-
մոստա պույուրտուր քի՝ "Տէօզլէրէրինիզին իւզէ-
րինտէ գալալէրինիզ իլէ սեօյլէշին", եանի թէ-
ֆէքքիւր էթմէքլէ տուա էտին։

4 • Վէօրգիւտէ ֆէտէրիմիզ իլէ ընհա չէօչ-ղէտ՝ պէվ
պէ ալմ ինայէթ ա՛ տէրէմ պէր։

Digitized by Google

Յանանլարտա էն ազիմ շան ու իզզէթ՝ փատի-
շահըն մուսահիպէթինէ նայիլ օլմագ ուրը : Զօգ
քէրրէ պիր ատէմ՝ փատիշահ իլէ թէնհա կէօրիւշ-
մէք իչիւն չօգ չալըշըպ ճէհտ էթմէզ մի : Ընչ ,
օնուն իլէ սալթ 15 տաղըգա կէօրիւշէմ , նէ՞
վէրմէմ տէյօր : Լաքին փատիշահլարըն փատիշահը
թարաֆընտան պու ազիմ քէրէմ սանա իհսան օ-
լունտու՝ էյ տինլէյէն նա օգուլան գարընտաշ : Վէ
պու տէյիլ սալթ երլուտա պիր քէրրէ , իլլա հէր
կիւն , պէլի՝ կիւնաէ եէտի քէրրէ կիւնաէ եէթ-
միշ քէրրէ եէտի քէրրէ պու ինայէթ սանա իհսան
օլունուր : Վէ տիւնեանըն ճիւմլէ փատիշահլա-
րըն սէնին իլէ կէօրիւշմէյի իմթինա էթսէլէր սա-
նի , կէօքլէրին փատիշահը իմթինա էթմէզ իլլա
գուլաղընը սանա մէյլ էտիպ՝ սէնին ըչճալարընը
գապուլ էտէր : Վէ օնուն սանա միւսաաէ էթտի-
յի պու իլթիֆլարը ալմա՞զմընը : Պու ազիմ քէ-
րէմի գուլանմա՞զ մընըն : Ընլահ սէնի քէնտիսի
իլէ թէնհա սէօյլէշմէյէ տավէթ էտէյօր • վէ փէ-
տէրին իլէ թէնհա սէօյլէշմէ՞զ միսին՝ էյ գարըն-
տաշ :

5 • Ընլահըն փօղլաբը՝ օնուն իլէ ընհնա սէօյլէշտի-
էյ գիհան , օնուն ինայէն ու էրհմինին են գանի պէրէ-
լէրինէ ալարընը :

Օնըմար Ընլահա փէք հագըն հագլաշըպ օնուն ի-
ատէքալընըզ իքէն , օնուն քէնտիլէրինէ օլան մու-
պու սուլթինին էն պէօյիք շէհատէթինի ալտրլար :
պիր օտուզա սապահընն ըշտը տօղուշճայտէք պիւ-
այէզ հա կէ Ընլահ տուս էտէրէք զալիպ կէլսի՝

Digitized by Google

ազիմ պէրէքէթ ալտըղը զէման , օնուն իլէ հալը-
նըզ իտի : Վաւիթ փատիշահ Ալլահըն օնա կէօս-
թէրտիյի ահ այըզ իւնայէթլէրի զիքր էտիպ՝ ''Էա
Թապպ Ալլահ՝ պէնե քիմ իմ , վէ պապամըն էվլ ինէ
տիր քի՝ պէնի պուրայա գատար կէլմ իրտին'' տէ-
տիյի զէման , օնուն իլէ հալընըզ իտի : Ադամ
Ալլահա՝ ''Ինչեր սէնին հուզուրուն պիզիմ իլէ պէ-
րապեր կիմիզտէ , պիզի պուրատան չըզարմա'' տէ-
յիւ հալվա թողը զէման , օնուն իլէ հալընըզ իտի :
Ըբրահամ Ալլահա՝ ''Իսմայէլ սէնին հուզուրուն-
ա հաշատըն'' տէյիւ տուա էթմէյի զէման , օ-
նուն իլէ հալընըզ իտի : Փիրիմիզ Ցոր Ալլահա՝
''Սէնին հազգըտա գուլագ խատէրի իլէ իշլէմի-
շիմ , լաքին շիմտի քէնտի կէօզիւմ սէնի կէօրիւ-
յօր'' տէյիւ իպրահիմ էմ տէյի զէման , օնուն իլէ հա-
լընըզ իտի : Ադիա փէյղամպէր օլ տուլ գարըն-
էօլմիւշ օղլունու տիրիլմէզ քէնտի Ալ-
լահընա տուա էտիպ՝ Ալլահ օնուն տուտարնը գա-
պուլ էթտիյի զէման , Ալլահ իլէ հալընըզ իտի :
Իսմայիլ փէյղամպէր՝ քէնտինին դայէմ մագպուլ
վէ մուհամմէտիլու աստէմ օլտուղունու Ալլահ-
ատան խատէր ալտըղը զէման , օնուն իլէ հալընըզ
իտի : Վէ սիզ էյ սեվգիւլիւլէրիմ՝ օնուն իլէ հա-
լընըզ օլմագ խամէմ՝ զմիսինիզ :

6 • Ալլահ էլէ ընինտա էօթը-ղէյնէ փյմե՝ Ալլահը էվ-
լատը փէյէլ փէյ :

Ալլահըն էվլատլարը օնուս սէվմէզլէր մի • օնուն
իլէ գօնուշուպ սէօյլէշմէզլէր մի • օնուն իլէ հա-
լընըզ օլմագտան հազգ էթմէզլէր մի : Ինչեր պիր

Digitized by Google

քիմնէ հագը էթմէզսէ , պէս պէլլի տիր քի՝ օր քիմ-
սէ Ալլահըն եվլատը տէյիլ՝ Ալլահտան տօղմուշ
տէյիլ՝ Ալլահը սէվէր քիմնէ տէյիլ տիր : Ա՛ով-
սէս տաղա չըգտը , վէ գըրգ կիւն գըրգ կէձէ Ալ-
լահ իլէ եալըզըգ իտի • վէ թա Ալլահ օնա՝ Տաղ-
տան էն տէյինճէյէտէք , օրտտա գալտը • վէ օ-
նուն եիւզիւ պօղուգ տէյիլ իտի , իլլա փարլագ
վէ փէք միւնէվվէր իտի : Վէ Ալլահ օնա՝ Կիթ
տտղտան էն տէմէսէ իտի , Ա՛ովսէս օրտտա գըրգ
եըլ՝ գըրգ պին եըլ՝ էպէտ իւ տպատտ ազիմ շազ-
լըգ իլէ գալաճագ իտի , վէ օնուն շազլըղընտան
էօթիւրիւ եիւզիւ կիւնէշ կիպի փարլայաճագ ի-
տի : Վէ սիզ պէշ օն տտգըգտ օնուն իլէ թէնհա
սէօյլէշմէ՞զ միսինիզ՝ էյ գարընտաշլարըմ : Ն՞օյ-
լէ խսէ , Ա՛ովսէս կիպի տէյիլսինիզ • օնուն կիպի
Ալլահըն գուլու՝ տօթու՝ էվլատը տէյիլ սինիզ :
Վէ պիլինքի՝ գալիճիզտէ Ալլահըն մուհապպէթի
հիչ եօգ տուը :

7 • Ա՛խճէ վէ կիւլէ՞ տտա էմմէյէն էյմէ՝ հիչ տտա
էմնէզ :

Պէօյլէ տտէմ՝ էյէր քէնտի եօրթուլարընտտ
եա հէր վտզտր կիւնիւնտէ ձէմտտթ սէբինէ կի-
տիպ՝ տուա սէօզլէրինի սէօյլէր իսէտ , եինէ օլ
եէթմիշ եըլ տուալարընը սէօյլէյիպ տէ տալ
տուա էթմէմիշ տտէմ՝ կիպի տիր : Պինտմազ քիմ-
սէ տիր • պի իպտսէյէ՝ պի ինտյէթ՝ պի լուքֆ
եոնի Ալլահըն լուքֆունտան մահրում քիմնէ տիր :
Օնուն գալպի Ալլահտան իրազ տըր • օնուն տուա-
սը՝ տուա տայըլմազ • գալպտէն կէլմէզ • մտգպու-

Digitized by Google

լա կէշմէզ։ Պալէ ճէմաաթ իլէ նա էվ պարդ իլէ սէօյլէտիյի տուա՝ տուտագ իպատէթի օլուպ՝ միւթայըլըզ տըր, իքրահիյէթ տիր, նէֆեսի օլմայան ատէմ կիպի տիր քի սալթ սիւրմէթի վար, ամմա էօմրիւ՝ քուհու հիչ եօգ տուր. վէ կէօզլէրիմիզէն գալըրըմըզպ՝ կէօմրիւսիւն ատչիւ իսթէրիզ։

Էյ սէվկիւլիւ գարընտաշ՝ օտանա կիրիպ գափուչու գափմամագ. սանա հապա կիրմէք կիպի օլմասըն. ակնին օտան՝ սանա պիր սիմսիյահ գաթանըզգ զընտան կիպի օլմասըն. իլլա ակնին փէրինին սէրայընտա Վէրիստոսուն քէնտի սէվկիւլիւլէրի իչիւն հազիր էթտիյիզինիզ օտասը կիպի օլսուն։ Օրայա կիրմէ. Ալլահ իլէ սէօյլէշմէք իչիւն՝ օրայա կիրմէ. քէնտի իսթէտիյինի օնա իֆատէ էթմէք իչիւն՝ օրայա կիրմէ. օնտան պէրէքէթլէր ալմագ իչիւն՝ օրայա կիրմէ. Վէրիստոսուն շէֆաաթի ու սաադաթընա թէվէքքիւլ էտէրէք՝ հէր կիւն օրայա կիրմէ։ Նարտըմ ու ինայէթ օրտաս պուլաճագընըն. վէ հիւզիւն փարլայարագ՝ հէմ գալպին շազլանարագ օրտանըն տէօնէճէքսին։

ԳՈՒԲՈՒ ՔԵՄԻՔԼԵՐԻՆ ՎԱՏԻՍԻՍ

«Պետիմ ի՛նչ ընդդէմ բազումըն եւ օրհո՛ս, զի պետիմ [illegible] ահա իւր նշխարսը, զի պետիմ վարդինն օրհնա՛նքս էօրհո՛ս. զի ո՛ւ հերձուիլը իւր տըս՛ս իսիւ: Վի՛ պետիմ ընդ ընդրեր ծնողսըն երբեմն իրենց ընդ պետիմ, զի իշնիւ ծնողս վարդինն ինչ՛ս ի՛նչ ընդրեմոյ պայեն ազգ իսիւ, զի իշնիւ ծնողս պայեն իրո՛ս իսիւ:

Վի՛ պանա պեսիւ ի՛ն՝ [illegible]՞ զի՛ ծնողս՝ պո՛ս հերձուիլը եանշարսըն ի՞ն, զի՝ [illegible]՞ [illegible] [illegible] [illegible] պեսիւ: Վի՛ պանա պեսիւ ի՛ն՝ պո՛ս հերձուիլըրին ինչ՛ընդրեմ հերձուիլ՛ եւյլ, զի ծնողս՝ [illegible]՞ իրո՛ս հերձուիլը [illegible] [illegible] պո՛ս հերձուիլըրե պերձուիլին պե. [illegible] [illegible] [illegible] պո՛ս հերձուիլըրե պերձուիլ պեր. [illegible] [illegible] [illegible]

Պուրատա պիր գաշ շէյ կէօրիւրիւզ :

1. Պէր ճանըն-լար պէյան էտէն պէր սէյրան կէօրէ-րէ-զ

« Պէննի խ-ղէրծմէ բաղըշ ելի օլաս , վի պէնի կ'ապ՝ կ'ահ ինի էքէ-րաք , վի պէնի վախինէն օրնաքնա գօսա , վի օ՝ ե-մէ-ղէր ինի պօղ- էտ : Վի պէնի չէ-ղ չէվրէ օն-լարըն ինէ-ճիքնան չէնէրմի , վի էշինի օնլար վախինէն ե-ղէ- խ-ղէրծմէ դայէն չօղ էտ , վի էշինի օնլար դայէն գա-գա էտ :

Վի պանա պէտ էմ՝ Էյ՞ ապէմ օղլու՝ պա- էմ-մէ-ղէր ե-չայապչէ՞ ճ , վի Էյ՞ Էնճինէմ կ'ապ ուն պէ-լէրին պէտ" 1—3 :

Պու պէօյիւք ատրէ քէմիքլէր իլէ տօլու իտի . պիր վիւճուտա ճօգ իտի . էլ՝ այագ՝ գէն՝ էլ՝ սինիր՝ ատրի չիշ ճօղ իտի . տալի քէմիքլէր վար իտի քի՝ դայէն չօգ էմ դայէն գուրու իտի : Վէ պու քէ-միքլէր օլ գաստար փէրիշան օլմուշ իտի քի՝ քէ-միք քէնտի էշինտէն ուզագ գալտը . պիր այագ քէ-միյի՛ ո պիրինիքինէ հազըն պուլունմազ իտի . Էհփինտի պիրի պիրինէն այրըլըպ տագըլմըշլար իտի . վէ պու քէմիքլէր եաշայապիլի՛ մի :

Պու աղլատաճագ սէյրանը Էդէ կիմէ փէյղամ- պէր կէօրտիւ : Պունու օնա Ա՛լլահ կէօսթէրտի , վէ պո-նուն վասիթասը իլէ Ա՛լլահ օնա էյրէքտի քի՝ պիւթիւն Խօրայէլ էվի Էմանն օլ պիչարէ իւմիտ- սէզ հալտէ իտի : Ա՛յագտա օլան ճօգ իտի . տուա էտէն ճօգ՝ Ա՛ագգ Ա՛լլահը տօրայան ճօգ՝ բուհանի շէյղէրի իսթէյէն քիմսէ ճօղ իտի . Էհփինի գա-պահթլարտա վէ կիւնահլարտա էօլմուշ քիմսէ-

լէր իտի : Տիւնեամիւնքտէ՝ մաղրուրլուգ՝ իմանըզ-
լըգ՝ սէրխօշլուգ՝ փուրթփէրէսթլիքտէ իտիլէր : Նա-
բատազատ՝ եանի չէյֆանըն էլինտէ եաթարլար
իտի , օնուն հիւքմիւ ալթընտա իտիլէր . վէ Ա՛լ-
լահ՝ իչլուն՝ ճէննէթի իչլուն՝ էպէտի չէյլէր իչլուն
եօլ՛ուղլէր կիպի իտիլէր : Տինիլէյին , գուլագ վու-
րուն . իչթէ պիր սէս վա՞ր մի . փիշմանլըգ սէնի՝
մուհապպէթի իպատէթի սէնի իշիտ՛լի՞ր մի : Խայր ,
իշիտիմըզ : Տիգգաթ էտին , էյիճէ պագըն . պիր
տէփրէնէն ազա վա՞ր մի , հայտի եօլունա կիտէս
վա՞յ մի . Ա՛լլահա տէօնմէք իսթէյէն կէօրիւնի՞ր
մի : Խայր , հիչ կէօրիւնմէյօր . նէֆէս ալըպ վէ-
րէն տէ եօգ . հէփիսի էօմիւշլէր տիր :

Վա՛յ պու սէյրան սալթ Լէհ՛ուտիլէրտէ՞ մի կէօ-
րիւնիւր . սայիր միլլէթլէրտէ կէօրիւմէ՞զ մի : Պու
մէմլէքէթին էհ՛ալիսի՝ հէման պու հալտէ տէյի՛լ
մի : Լ՛ավվէթ . պուրատաքի տաէմլէր՝ պու միսիլ-
լու հ՛ալտէ տիրլէր : Շ՛իմտի սրտա իլէ էվտէն
էվէ կիտին . տիգգաթ իլէ թէֆթիշ էտին .
հէր քիմսէնին հարաքէթինի կէօրիւն , սէօհ-
պէթինի տինկլէյին , նիյէթինի՝ արզուսունտա՝
սէֆտասընը՝ իւմիտինի էօյրէնին . պու չէյլէր բու՞հա-
նի՞ մի , սէմտալի՞ մի տիր . եօխտա պիւթիւն պիւ-
թիւնէ պու տիւնեայա միւթտալլիգ չէյլէր մի : Ա՛լ-
լահը ատրսան՝ օնուն իրատէթի ու եօլլարընը պիւ-
մէք իսթէյէն վա՞ր մի . Վ՛իրիստոսուն փատիշահ-
լըգ ու կէրչէքլիյինի գապուլ էտէն վա՞ր մի . Վ՛իր-
իստոսուն սիթէմինի պիւթիւն տիւնեաներն իսազի-
նէսինէն տահա պէօյիւք զէնկինլիք սայան պու-
լունո՞ր մի : Խայր . իւք թէֆթիշ էթտիյիմիզ էվ-
առ պէօյլէ քիմսէ պուլունմազ . իմտի օ պիք էվէ

Digitized by Google

կիաէլիմ։ Որատա սէքիզ քիշի վար քլ՝ ագըլա պալիղ եաղուճա տըրըլար։ Լաքին կէօրմէսիւր քլ՝ հէփիսի տիւնեանըն եա մանսուպունու՝ եա սէֆասընը՝ եա սալթանաթընը՝ եախօտ զէնկինլիյինի խթէր, վէ պու շէյլէրի Ալլահտան էվվէլ վէ Ալլահտան զի֊յատէ խթէր։ Ղուհա միւթաալիգ շէյլէրի ֆիքր էտէն եօգ։ Հայաթտա օլան եօգ։ Հէփիսի տիւնա֊փէրէսթ տիրլէր։ Հէփիսի էօլմիւշ կիպի տիրլէր։

Ամի օնուն գարշընտաքի գոնաղա կիտէլիմ, քի փէք պէօյիւք տիւր։ Պու գօնաղտա 25—30 քիշի պուլունուր։ Վէ գապիլ տիր քի՝ օնլարտան պիրիսի պիլէ Վրիստոսուն շայիրտի սայըլամազ, հէփիսի տիւնեանըն շայիրտլէրի տիրլէր, տիւն֊եայա թապի տիրլէր, տիւնեաատան էօյրէնիրլէր, տիւնեայա միւթալլիգ շէյլէրի տիւշիւնիւրլէր։ Ճիւմլէ սէվտիքլէրի՝ արզուլատըգլարը՝ իւմմտ էթ֊տիքլէրի շէյլէր՝ տիւնեավի շէյլէր տիր։

Վէ պու թէֆթիշ էթտիյիմիզ էվվէր նասըլ իսէ՝ 100,000 էվ պէօյլէ տէյի՛լ մի։ Պազը քէրրէ պիր իքի քիշի պուլունուր քի՝ պու եարատազ տիւնեատան էքբինիպ Վրիստոսուն իզզէթի իչիւն կէչինիրլէր, վէ օնուն խաթրը իչիւն հէր շէյի զայ էթմէյէ հազիր տիրլէր։ Լաքին սայքի հէփիսի Վրիստոսու տէյիլ քէնտիլէրինի սէվէրլէր։ գալգլէրինի Վրիստոսա տէյիլ տիւնեայա վէ֊րիրլէր։ քէնտի իհթիսարլարընը սէվէրլէր՝ վէ Վրիստոսուն կէրչէքլիյինի արզու էթմէզլէր։ Ալ֊լահ օնլարը ալնը՞ իչիւն եարատտը տէյիւ սիւալ էթմէզլէր։ Վրիստոսուն օնլարտան խաթէտիյի նը՞ տիր տէյիւ տիւշիւնմէզլէր։ Վէնտի քիլիսալարը֊նէն այնի ու թէոմլէրինի տիգգաթ իլէ իճրա է֊

աէրլէբ ։ լաքին պու ճիւմլէ իլէ ֆիքրլէրի պիւս պիւթիւն տիւնեավի տիրլէբ ։ Ալ էքենտի կիւնահ լաբընտան պիր տէօնէն եօգ կիսի ։

Իչնէ պու բաս՝ եալան վէ հազմըզլըգ իլէ՝ բիվէթի՝ զինա վէ հէր տիւրլիւ շէհվէթի վէ եա֊բամազլըգ իլէ տօլու աէյիՀ մի ։ Իվվէթ ։ փէյ֊ղամպէրին իլՀամոա կէօրտիւյիւ վաահ, եաղնի աէրէ կիսի տիր քի՝ ղայէթ չօգ վէ զայէթ գու֊րու քէմիքլէր իլէ տօլու իսի ։ Ալ պու գուրու քէմիքլէր հաշայա պիլիրլէ՞ մի ։ շիմտի պու աի֊ալըն ՃէվապըՆա կէլէլիմ ։ վէ

2 ։ Պա֊ ղայէն գա֊բա ւէֆէլէրէ վազ եՆՆէնէն ընէաֆ բէնի կէօրէ֊բէա ։

Կ֊ուրու քէմիքլէրէ վազ էքմէք՝ նէ՞ ֆայտէ օ֊լապիլիր ։ Իօլմի՝ չէրէ աէօյլէմէքտաէն նէ՞ մէնֆա֊աաի Հասըլ օլապիլիր ։ Ալքին Ալլահ պէօյլէ էմր էքտի ։ վէ փէյղամպէր անիտէ միւթիւ օլաա ։ Ալ Ալլահ օնու մէզաբլը՛ա կէօնտէրսէ իսի քի՝ օրա֊աա ուէֆէն օլունմուշտա վազ էքտինո ուէյիւ, էլ֊պէթթէ չոզուղըլա կիտէր իսի ։ Ալլահ պազըլտըը֊նը տիրիլտէճէ՛յինէ իւմիա էաէրէք չազըղ իլէ կի֊աիպ վազ էաէր խոի ։

Ալ ։ պունա պէոլ էլ՝ Պա֊ ւէֆէլէրէն իՆէրէնէ ֆէյ֊ղամպէրէ էյնի , վէ ՆէլտԱ՝ Ալ֊ՀԱ֊ֆէտ ւէՏԼէՐ Ալ֊ԱԶ֊ԱՀ֊ԱՐ֊ԱՆ֊ԱՆ֊ԱՆ

ենոլ[illegible]ը՝ ովքե բոհ վերբեցնչմ՝ վե եալյոճոքընըզ. վե պեկճեթ-ինդ ոչ՝ [illegible]պող պեն իմ։

Վ[illegible] եմբ օլոնդոռլոմ՝ կնպե ֆեյղոպեցլե+ եկնոխմ՝ վե ֆեյղոպեցլե+ եկնոչնչմ կնպե՝ պեբ սեռա օլոռռ, վե իշկնե պեբ հոբոֆեկն օլոպ՝ ֆեմոֆլեբ ֆեմոֆ ֆեմոչնչնե եռֆլոպոբը վ[illegible] կնեօբոխմ ոչ իշկնե ե-պեբլեցնչնե ովնեբլեբ վե կն ֆոֆ-լոնեզպ՝ եռոկնռոխն օռլոբըն ե-պեբլնչնե ոխեբլ եօբկոխ. լռ-ոչն օռլոբռռ բոհ եօզ եոխ"։ [illegible]զկկ • Լէ 4 – 8 ։

Ը՝մերիգա Ա՝իսիօնաբլոբը ֆՆիւբքիայա կէլոիչի զէման՝ Ը՝մերիգալը ոռօսֆլաբրընռան ոյազըսբ օռլռբը զէվ[illegible]լէնոիլէբ, վէ 'կլէ՛ ֆայոռե ոէռոլլէ. էօլ-միւշլէբի եռշռռռա ոիլի՛բմիսինիզ. Ըռոչ շլինկն ոէ-բեսինի եռ գոփլռռնըն ոչենէքլէ բինոի ոէչի շոլրֆ մէյե գռոո՛ֆմիսինիզ ոէռոլլէբ։ Ը՝յէբ տիւշիւնիւբռսիռնիւզ քի մէմռլկնքի օսմռնիչյէ ոէվլէկի ինռոե ոյոլուՆռռն մկլեկլէբ սիզե ոսինկլէչիայ՝ պռֆրըլ [illegible]գռոլռ-բընը ոյրռզըբլռռռ, վէ կիռնռհկռբըռռն վռզ կէչնայ՝ ոսիբի Ը՝լռհռ ոէօնէրլէբսէ, ռհմռզ սբընըզ. ոչեզիլե շէչ օլռմռզ, միւմքիւ ոէչիլռիբ ոէռոլլէբ։

Ը՝մմռ օՆլռբ ոէռոլլէբ քի՝ պկեօյլե շէչ չօզ քէրրե օլռռե, վէ նի՞չիւն ոկիբ ռռհռ օլմ՝չռռզ։ Պլ զիմ պռշ ոռռոլռռրըմըզ էմվկլռ փուԹփկէրէսի ոէ-չիլէ՞բ մի իռոի. ռմմռ Ռնձիլ խրզմկԹճլլէրի Ռռ-կիլկէբռռյռ կիռոիչ՝ վռզ էկոոլլէբ, վէ պռշ պռ-պռլռբըմրզ փուԹփկէրէսիլիքլէրինի ոյրռզըչ՝ Վկը-բիռռռռռն Թռլիմինի գռոպուլ էյլէռոլլէբ. վէ օռ-մռնիչկե Թռօփրռզընռռռ նի՞չիւն ոէօյլե շէչ օլմռ-յռձռզ ռէռոլլէբ։ Ը՝լռր ռէռոլլէբ քի՝ Ը՝Ոլ վռզրըմ միւձիզռռի վռզրըբ իռոի, վէ սիզ միւձիզռռի իշ-լէյէմզինիզ։ Ա՝իսիօնաբլոբ ձէվռռպ վէբռոլլէբ քի՝

Digitized by Google

Խաղաղ միաճիզամի իւրեանց յօր, իւրաքանչիւր իւրեանց կերակուր. վասն զի Աստուած քեզ ամենայն միաճիզամի իւրեանց կերակուր: Այնուհետեւ ոչ ոք ընդդիմանայ ընդդէմ Աստուծոյ քում, զի

ՈՒՂՂԱԽՈՍՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՀԱՒԱՏՔ ՀԱՒԱՏԱՑԵԱԼՈՑ

Ես Հաւատով ի Հայրն, որ ստեղծ զերկինս եւ զերկիր, եւ զամենայն որ ինչ կայ ի նոսա, եւ ի Միածին Որդին նորա, Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս, որ ծնաւ ի Սուրբ Հոգւոյն եւ ի Մարիամայ Կուսէ, եւ չարչարեցաւ ի Պոնտացի Պիղատոսէ, եւ խաչեցաւ, եւ մեռաւ, եւ թաղեցաւ, եւ իջեալ ի դժոխս, յերրորդ աւուր յարեաւ ի մեռելոց, եւ ելեալ յերկինս, նստաւ ընդ աջմէ Հօրն, եւ գայ դատել զկենդանիսն եւ զմեռեալսն. եւ ի Հոգին Սուրբ, որ է Տէր եւ կենդանարար, որ ի Հօրէ եւ ի Որդւոյ բղխեալ, որ ընդ Հօր եւ ընդ Որդւոյ երկրպագի եւ փառաւորի, որ խօսեցաւ ի մարգարէսն. եւ ի մի սուրբ, կաթողիկէ եւ առաքելական եկեղեցի. եւ ի մի մկրտութիւն ի թողութիւն մեղաց. եւ ակն ունիմ յարութեան մեռելոց, եւ կեանս յաւիտենից հանդերձելոց. ամէն։

Ես Հաւատով ի Հայրն, որ ստեղծ զերկինս եւ զերկիր, եւ զամենայն որ ինչ կայ ի նոսա։

վաղ էթան հէմ տուա էյլէտի. վէ էյէր վազ էթմէք օնուն պօրճու իտի իտէ, տուա էթմէք տա-
իի օնուն պօրճու իտի: Էյէր վազ էթմէյիպ՝ սալի տուա էթտէ իտի, հիչ պիր քէմիք թէփ-
րենմէղ իտի, քէմիք քէմիյինէ կէլմէզ իտի. վէ իւզէրլէրինէ սինիրլէր վէ էթ գափլանմազ իտի.
իլլա հէփիսի եվվէլքի կիպի պիչիմանիզ վէ գուրու վէ տաղըլմըշ գալաճագլար իտի. պիր ճէմաատ օլ-
մազ իտի: Վէ էյէր վազ էտիպ տէ՝ տուա էթ-
մէսէ իտի, հէփիսի նէֆէսսիզ՝ էօմրիւ օլմայան՝
էօլմիւշ ճէսէտլէր կիպի գալաճագլար իտի:

Էյ գարընտաշլարըմ. չինտան Էնճիլ ի Հէրիֆ պու չէհրատ վէ պու մէմլէքէթին հէր թարաֆքն-
ա վազ օլուռնույօր. վէ չօգ եէրտէ ճէմաատ վար:
Էրտի հալա տուա էթմէլի իզ քի՝ հայաթ Էուհու կէլսին, հայաթըն փուռնըրը օլան Էուհէ կէ-
լսին. եօղ իսէ հայաթ օլմայաճագ: Հայաթ՝ Էուհ էլ Կուռտտան կէլիր. Հայաթ վէրճի՝ օ
տուր. էօմիւր՝ օնտան ոնրը, պիզտէն ասիյէ տոր, ինսանտէն տէյիլ՝ փէյղամպէրտէն տէյիլ Էէտ-
լարտան տէյիլ՝ մէլէքլէրտէն տէյիլ՝ միճիզլա-
ատան տէյիլ իլլա Էուհ էլ Կուռտտան տրը: Իմ
տի ատէմլէրէ կիւվէնմէյիպ՝ Ալլահըն Էուհու-
նա թէվէքքիւլ էտէլիմ: Կէօզլէրիմիզի՝ սէհիմիզի
օնա գալտըրալըմ: Ինէրտաշլար էթմէյէլիմ՝ տուա
էթմէլի իզ քի՝ Էուհ էլ Կուռտտա հէփ պու ճէ-
մաատլար իւզէրինէ դանիմէթ իլէ առօքիւլսին քի՝
օնլար եաշայան ճան օլա, վէ այագլարը իւզէրինէ
տուրսուպ՝ ղայէթ պէ ղայէթ պէօյիւք ասքէր օլա:
Տուա էթմէլի իզ քի՝ Էուհ էլ Կուռտտա պու բանըն
էհալիսի իւզէրինէ կէլսին քի՝ սիզ տահի տիրիլիպ

Digitized by Google

ախլին ձանրնեղ հայաթի պուլա վէ էպէ տէտէք
եաշայա · չիւնքի պու իշ գուվվէթի իլէ տէյիլ՝
զօր իլէ տէյիլ՝ միւհիմի իլէ տէյիլ՝ խաթթի
հուժումպուն իլէ տէյիլ՝ իլլա «Պէնիմ լաւուշ իլէ» տէ-
յօր ասքէրլէրին լաւպը : «Այան էշ փօրեա , վէ
կէլ էյ լօսօս , վէ պուրատաքի պաղչէյէ էս քի՝
ծնլարըն պէհարվէրի ազալար», վէ հէր փիտան չօգ
վէ վէճ թաթլը մէյվէ կէթիրէ :

Digitized by Google

ՃԱՆՐՆ ԳԼՅՄԷԹԻ

"Ո՞վ է քո եղբայրը, ուր է քո քույրը, ուր է քո ընկերը, որ նրան ճանաչես քո եղբայր կամ քույր կամ ընկեր": Մարկ. Ը. 36:

Ի՞նչպես հեր այրըմըշ ճան՝ տէյէպիլիթիզ քի զայ օլսու: Հեր էյի օլան չէյտէն այրըլըպ՝ հեր քէօթիւ օլան չէյի գապուշ էթմիշ ճան՝ տէյէպիլիթիզ քի զայ օլսու: Հեր շազըգտան թիքմիշ դաւամէթի ու պիչաբէլիյէ՝ ճիւմլէ ըզըգտան էպէտի գարանըզըգա այրըլմըշ ճան՝ զայ օլսու: Հեր հայաթ վէ սաաթէթ փունկարը օլան Ալլահտան այրըլըպ՝ իսքէնճէ իչինէ օլան վէ իսքէնճէ վէրիճի օլան շէյթանտա հեր կիթմիշ ճան՝ տէյէպիլիթիզ քի զայ օլսու: Այնճամ ճէնէթտէն գօվուլուպ ճէհէննեմի հեր սիւրիւլմիւշ ճան՝ տէյէպիլիթիզ քի զայ օլսու: Ալֆ

"Այդ եղբայրը, այդ քույրը, այդ ընկերը քո՝ էնոքի ճանաչիր զայ եղբայր իմ, նէ ֆայդէ եղբէ:

Պոու սէօզլէր՝ Այֆէնտիմիզին սէօզլէրի տիր. վէ պիզէ պիլտիրիր քի՝ ճան հեր տիւնեամվի շէյտէն գըյմէթլի տիր. տիւնեանըն ճիւմլէ ալթուռնուն տան՝ կիւմիշլիւնտէն՝ վէ հէվա ճէվահիր ու մալլէրինտէն գըյմէթլի տիր: Ամմի ճան մասլահաթը՝ պիզիմ իլթ վէ պաշըը պաշըըճա տիգգաթ ըմըզա շայէթէ տըր: Նու զայ էվմէտէն իսէ; պիկէ տօղմամըշ օլմազ՝ տահա խայրլը տըր. Իչինքի ճան

պիր քերրէ զայ օլտուգտան սօնկրա, արթըգ խէ-
լաս պուլմանըն չարէսի եօգ տուր: Ընուն պէտ-
լի տէյին՝ հիչ պիր չէյ վէրթլէմէզ: Պուրատա
պիզէ քէֆարէթ օլմագ իչուն՝ Յրիստոսուն զա-
նը քիֆայէթ էտէր. լաքին ճէհէննէմտէ Յրիս-
տոսուն գանը եօգ տուր. Յուհ էլ Պուտա եօգ տուր.
խէլաս կիւնիւ եօգ տուր: Պաւիթ փսախլաշուս-
յօւրուր քի՝ "Ադանլարըն ֆիտիյէսի գըյմէթլի
տիր, վէ էպէտէն քէսիլմիշ տիր": Կղ. Խթ. 8:
Իմոն Յրիստոսուն ուղուրունա տիւնեայը թէրք
էթմէք խոթէմկյէնլէր՝ հէփիսի տիվանէ տիրլէր.
հէփիսի ճանլարընը էպէտէն զայ էտէճէք քիմսէլէր
տիր:

Իմոի ճան մասլահաթը՝ իլք վէ պաշը պաշ-
լըճա տիգաթըմըզա շայէսթէ տըր: Ղունքի

1. Ադ՛ԱՆ ԷՕԼՄԷՋ. ԷՊԷՑ ԻՒԼ ԱՊԱՑ ԵԱՀԱ-
ՑՍՃԱՊ ՑԸՐ. վէ
2. Ադ՛ԱՆ՝ ԵԱ ԷՊԷՑԻ ՍԱԱՑԷԹՑԷ ԵՕԽՍԱ Է-
ՊԷՑԻ ՍԷՓԱԼԷԹՑԷ ԵԱՀԱՑՍՃԱՊ ՑԸՐ:

1. Ադ՛ան՝ էպէտ ի-լ ապաթ վաբ օլմաթ:

Ադան էօլմէզ. օնուն նիհայէթի հիչ եօգ տուր:
Ղէր կէօրիւնէն շէյ՝ գարաբսըզ վէ ֆանի տիր:
Յովհաննես Էհսուլ պույուրուր քի՝ "Տիւնեա վէ
օնուն շէհվէթի կէչէր": Ա Յովհ. Բ. 17: Ադիւմէ
տիւնեավի շէյլէր իւզէրինէ Ղլահ քէնտի դալէ-
մի իլէ՝ պօշլուգլարըն պօշլուգլարը տէյիւ եազ-
մըշ տըր: Վ ադըթի կէչիր քի՝ հէր կէօզ պաղլա-
յան կիւզէլլիք օսլաճագ տըր. գալպի շաշլանտը-

Digitized by Google

րան հէր տիւնեալի սէֆա մալֆ օլաճագ սրբը. վէ հէր ինանի պէօյիւքլիւք՝ հէր տիւնեալի առվ-լէթ՝ հիւնէր ու սանասրըն ճիւմլէ իձատ էթիպ եափ-տըգլարը՝ վէ ճիւմլէ կէօրտիւյիւմիզ վէ իշլէթտի-յիմիզ վէ տօգանտըզմըզ չէյլէր կէօրիւնմէզ օղուպ տէֆ օլաճագ տըր: Պէլի, վագթ կելիր քի՝ կէօյիւն հէփ նուրլարը սէօյինէճէքլէր. իւզէրինտէ տուր-տուղումուզ թօփրագ գաչաճագ. սօն ալթէչ՝ զի-րի սաքմանը էրիտէճէք տիր. վէ պիւթիւն ճիհան՝ օղ սօն հիյամէթլու հանղընտան չէօզիւլիւպ մահվ օլաճագ տըր: Պէտրոս Իսուլ պույրուր քի (Ա Պէտ. Գ. 10)՝ «Կէօքլէր ազիմ կիւրիւլթիւ իլէ կէչէճէքլէր, վէ անասրըլար հանրպ էրկյէճէքլէր, վէ նէր հէմ ծառա օլան հէփ ամէլլէր հանաճագ-լար»:

Լ՚ամմա տիւնեալարըն երգըլմասընտա՝ ճան երգըլ-մազ, իլլա էպէպիյէտէ գալըպ վար օլաճագ տըր: Վ՚է պու էպէպլիք Թապիրի նէ՞տիր: Նուհ ասօլու մանասրընը պիր քիմսէ անկլամազ. հէչ պիր քիմսէ անկլայամազ վէ անկլատամազ, հինգ քի գե-նօր հօգ տըր, հինապը օլամայան պիր տայիմլիք տիր: Կիւլլէր՝ վէ այլար՝ վէ սէնէլէր՝ վէ տէվե-լէր ծնա պաթըպ գայպ օլուրլար. պիր հիզի տիր քի՝ ուճու եագ առւր. պիր տէնիզ տիր քի՝ պիպ-սիզ՝ գըլըրսըզ՝ նամահտուտ տուր. ինանո ազըր թուրթամասըզը՝ ինանո տիլի վասֆ էտէմէմիյի՝ պիր պիլինմէյէն վէ պիլինէմէյէն տայիմլիք տիր:

Լ՚այէր Լավկիանոսուն սուլաբընտան պիր տամլասը հէր պին երլուտ գուրույուպ մահվ օլսա, պիր տամլասը պրթըզ գալմամասընտան՝ նէ՞ պատար ջագի իսթէր: Պու տայիմլիք՝ հէր հիսապտան վէ

Digitized by Google

հէր ինան ագլընտան խարիճ տիր. ամմա պու՝ է-
պէտիլիք տէյիլ տիր: Նչէր պիւթիւն տիւնեա
գուշտան պիր ազիմ թօփ կիպի քիւրէ օլսա, վէ
պու գուշտան պիր տանէսի հէր ալէը պին երլատ
եօզ օլսա՝ նապէտիտ օլսա (տիւնեանըն թէմիզլէն-
մէսինտէն պէրու կէչտիյի վագթ գաստար), պու ազիմ
թօփ տիւքէնին տէյիւ՝ նէ՞ գաստար վագթ իս-
թէը: Պու տա էպէտիլիք տէյիլ տիր: Ո՛չ իմոի պուն-
լարըն իքիսինի պէրապէր գօ, իքիսինի պիրլէշտիր,
վէ իքիսի տէ էպէտիլիք նէ օլտուղունու պէ յան
էթմէզ. փագաթ էպէտիլիք հիսապ իլէ պուլունա-
մատըղընը կէօսթէրիր: Իքիսի տէ էպէտիլիյէ պա-
գարտագ՝ սալթ պիր տէմ՝ սալթ պիր նօգթա՝
(տօղրուստունու խոթէրսէն՝) հիչ պիր շէյ տէյիլ
տիր, եօգտան էքսիք տիր: Իմոի

"Նանընը խագինէսի՝ ճան տըր. բինան՝ տիւնեա-
յա մալիք օլսա, խագինէսի տրթմազ. տիւնեա պիւ-
թիւն երգըլսա, պիր շէյի էքսիլմէզ":

Պու կէրչէ՞ք մը: Իմոի՝ Նկէլամ, եա էօլմէզ ճան.
սէնին գըլմէթինի քի՞մ պիլիր, եա պիլտիրմէյէ
գաստիր օլապիլիր:

"Տիւնեատա էօլմէզ ստէմ սալթ պիր տանէ
օլսա խոի, օ պիրլէր նիճէ գըզգանաճագ լուր. փա-
տիշահլար խազինէսինէ եիւզ սիւրէճէքլէր խոի":

2. Ո՞ան՝ եա էպէտի տուպլատափա էօյատա էպէտի ա-
ֆիլիյէտի խագայաճաք տըր:

Նօլիւմ ասնի տէյիլ. օնատան ասնիկա վար. ճէն-
նէթ վար. ճէհէննեմ տախի վար. պի նիհայէ հա-
յատի վար, իքինճի էօլիւմ վար: Նյոլընըզ վար

Digitized by Google

քի՝ օրատա գարանլըգ պիլինմէզ. վէ գարանլըգ վար քի՝ օրատա այտընլըգ զիյա վէրմէզ: Պիր միւ- պարէք սապահ վար քի՝ ասլա ախշամը օղմայաճագ տըր: Պիր միւպարէք կիւն վար քի՝ օնու գարարթ- մագ իչիւն պուլութ եօգ, հէմ պիթիրմէք իչիւն կէձէ եօգ: Վէ պիր սիմիյահ կէձէ վար քի՝ պիր ելլտըզ ասլա կէօրիւնմէզ, վէ սապահ տոխի է- պէտէն օղմազ: Կէօզ կէօրմէտիյի վէ գուլագ ի- շիթմէտիյի վէ գալպ աուդմատըզը մուխլուլուգ՝ տէվէյէթ՝ իգպալ՝ սաատէթ վար. վէ էպէտի սէֆիլ- լիք վար, ասլա էօլմէզ գուրտ՝ էպէտէն սէօյիւն- մէզ աֆէդ վար. վէ պիզիմ հիսսէմիզ նէ՞րէտէ օլաճագ: Չ՞էմաաթ նէրիւնտե հէր պուլունան քիմսէ՝ պիր ազ սօնկրա նէ՞րէտե պուլունաճագ: Չ՞էր քիմսէ եա Ալլահ իլէ վէ Ռասուլուհու վէ Ալ- էլ Ռուտս վէ մէլէքլէր վէ հէֆ ազիզլէր իլէ պէրա- պէր պուլունաճագ տըր. եօխսա եալանճըլար՝ նա- հագլար՝ էտէպսիզլէր՝ էն քէօթիւ էն ֆէնա էն եարամազլար արասընտա օլաճագ: Չ՞էր քիմսէ եա Ռասուլուհա իլէ օնուն թախթընտա օղուրաճագ, եա շէյթանա վէ օնուն մէլէքլէրինէ հազիրլանմըշ ա- թէշէ ատըլաճագ տըր: Չ՞էր շիմտի պուլունան չօճուգ՝ եա կէօքտե եա ճէհէննէմտե պուլունաճագ տըր: Չ՞էր օղուրսուզ քէնտի կիւնահլէրի իւ- զէրինտե ույուան իխթիյար՝ եա էպէտի սա- ատէթէ եա էպէտի ազապա կիւտճէք: Լ՞աքին քի՞մ ինանըր: Լ՞Չ հէր ույգուսա տալմըշ՝ ճան՝ ույան, խէյտա վագթը կէչմէզտէն էվվէլ՝ ույան:

Լ՞մանի՝ էՉ սէվ՞իւլիւլէրիմ՝ ճան հագգընտա տուշիւնմէյիպ իհմալ էթմէք՝ միւմքինի մէրթէպէ տէլիլիք տիր: Լ՞օխսուլլուգ չէքմէք՝ էգիյէթ ու

իքէնձէ չէքմէք՝ պէլլի պիր սաղ էլլի եա կէօզլե
եա հէր չէյի զայ էմմէք՝ ճանը զայ էթմէքտէն
խայըրլը տըր : Ա՛ման զայ օլսա, հէր չէյ զայ օլուր.
վէ էպէտլէր էպէտինձէ զայ օլուր : "Այհէր ա-
ռէմ պիւթիւն տիւնեայը գազանըր տա ճանընը
զայ էտէր իսէ, նէ՞ ֆայտէ էտէր" :

Ինճէլի Հէրիֆտէ օգուրլուզ քի՝ պիր կէնճ Վը-
րիստոս Այֆէնտիմիզէ կէլիպ օնա՝ Այպէտի Հայա-
թա մալնը օլմագ իչիւնյէ՞ էթմէլիմտէյիւ սիւալ
էթտի : Պու քիմսէ փէք զէննկին իտի. չօգ վարի-
յէթի վար իտի. վէ էպէտի Հայաթի իչիւն Հէր չէ-
յի թէրք էթմէք իսթէմէյիպ՝ Վրիստոսու պրագ-
տը, վէ գասավէթլէնէրէք կիթտի : Պու կէնճ չիմ-
սի նէ՞րէտէ պուլունուր : Պու օնսուն սէվմէյի
տիւնեատա պուլունմազ : Հու օնուն զայէթ սէվ-
մէյի տիւնեատան՝ 1800 երէ միգտարի այրըլմըշ
տըր. վէ պէյքի օնու՝ թա սօն ամէն իլէ եանտը-
ղընը կէօրէնճէյի զէմանէտէք պիր տահա կէօր-
մէյէնճէք տիր : Նէ՞ եազըգ օնա : Այհէր պու-
պիւնեայը սէվմէյի կիպի՝ Վրիստոսու սէվմիշ օլ-
սա իտի, չիմսի ճէննէթտէ օլուր իտի. չիմսի պիր
հիւրիւմէզ՝ սօլմայ ճագ միրասա մալնը օլուր իտի.
պիր պէյազ լիպաս իլէ կէյինմիշ կէզէր իտի. պա-
ղընտա սաատագաթ թաճը վէ էլինտէ թանպուր օ-
լուպ՝ Վրիստոս իլէ պէրապէր օնուն թախթընտա
օթուրուր իտի : Այմնա եազըգ նէ՞ եազըգ օլ ա-
զըլըզ կէնճէ. կէրչէք օլսան զէննկինյիքլէրի իմա՞-
գիր էթտի. օնուն հէմ խաղինէսի պուրատա՝ վէ
օնուն պիւթիւն գալպի պուրատա իտի : Այ՝ քին քէն-
տիսի պուրատա գալմազ իտի. պիր գաչ կիւն-
ատն սօնկրա պուրատան կիմ մէյ մէճպուր իտի.

Digitized by Google

վէ ախբէյտէ խազինէսի ճօգ իքէն՝ էպէտի նօխ-
սուլլուգ չէքմէ՞լ մի : Ա՛լլահըն փատիշահլըղընտա
հիսսէսի ճօգ իքէն՝ օնուն փայը ախէշլին կէօլիւն-
տէ օլմա՞զ մի : Վէ օլ գատար ֆագիր օլուր քի՝
քէնտի տիլինի սէրինլէմէք իչիւն պիր տամլա
սու պիլէ սաթուն ալամայաճագ :

1800 հըլտան սօնրա՝ սիզ նէ՞րէտէ պուլունա-
ճագսընըզ : 1800 միլիօն հըլտան սօնկրա նէ՞րէտէ
պուլունաճագսընըզ : Ա՛յէր ճէննէթտէ պուլունմազ
իսէնիզ, ճէհէննէմտէ էլպէթթէ պուլունուր սընըզ :
Ա՛յէր ճէննէթտէ տօմթունուզ օլմասա, տօմթուզ
օլուրսունուզ : Ա՛յէր ճէննէթտէ խազինէնիզ օլ-
մասա, հէր թէսէլլիսէն՝ հէրթահթասան մահրում
գալաճագսընըզ : Ա՛յէր ատընըզ կէօքտէ գայտօլուն-
մամըշ իսէ, սիզէ հիչ տօղմամազ տահա խայրլը
իտի :

Ա՛յ սէվ՛իւլիւլէրիմ՝ պու տիւնեատա օլանտան
մատա միւլքիւնիւզ՝ խազինէնիզ վա՞ր մի : Ա՛զա-
նէնիզ սօնկ աթէչ նէթիչէմէզ նէրէ գօնուլտո՞ւ մի :
Պու սէօզլէր սիզէ սե՞րթ մի կէլիր. սէրթ տէյիւ տի-
լէտ կէրչէքլիք վէ թամ տոգրլ սէօզլէրի տիր :
Ա՛ղրըն օ պիր կիւն ախրէթտէ կիտէրսինիզ, վէ պու
սէօզլէր սերթ օլտուգլարընը էպէտկյէտ զան
էթմէզլսինիզ : Ա՛մտի պու նասիհաթը գապուլ է-
տին, վէ էպէտի Հայաթա եափըշըն : Ա՛յիզ պէօճէք
տէ յիլսինիզ. էպէտիլիք սահիպսինիզ. էօմրիզ ճա-
նընըզ վար սիզին : Վէ "Ա՛յէր ատէմ պիւթիւն
տիւնեատը գազանրտտա քէնտի ճանընը զայ էտեր-
սէ, նէ՞ ֆայտէ էտեր : Ա՛խիւօտ ատէմ ճանընտա
պէտէլ նէ՞ վէրէճէք տիր" :

Digitized by Google

ՊԵՏՐՈՍՈՒՆ ԿԻՆԱՀԸ

«Ալ չ՚ըսեր պիտի ամէն օր։ Ամէն օր կ՚ըսէ։ Ես ծնած եմ ասկէ առաջ, ես ալ կ՚ուզեմ ըսել թէ ես ալ կ՚ըսեմ։ Ալ չ՚ըսեր պիտի։ Ալ չ՚ըսեր պիտի։ Ալ չ՚ըսեր պիտի

մունիւ հաճապ եէրէ վէ եալան չէհաւէթ իլէ ա-
րայօրլար իքէն, գուլլար վէ խըզմէթ քեարլար ավ-
լուտա ամէէ եագարլար, չիւնքի սօուգ իսի. վէ
գապիլ տիր պիրի պէրիսինէ՝ Կէմեսմանի պազ-
էսինաէ կէօրտիւքլէրինի վէ իշլէմէյքլէրինի նազլ
էտէրէք զէվգ ու էյլէնճէ էտէրլէր իսի. մէսէլա,
Յուդա քէնտի խօճասընը օնլարըն էլինէ նէ՝ նի-
շան իլէ թէսլիմ էթտի. քէնտիլէրինէ նէ՝ ազըմ
գօրգու տիւշմիւ քի՝ հէփիսի պէօյլէ ածայըպ թարզ
իլէ կէրիյէ վարըպ եէրէ տիւշէյէր. քէնտիլէրին-
տէն քի՞մ իսի քի՝ Յիսուսուն իւզէրինէ էլ սալ-
մը, օնու իլէ թուրթան քի՞մ իսի. վէ գօլլարընը
իփ իլէ սըգը պաղլույան քի՞մ իսի. շայիրտլէրին-
տէն պիրի նէ՞ տիվանէլիք իլէ պըչաղընը չէքիպ՝
Ա՝աղքոսու վուրուպ գուլաղընը պաշընտան ա-
յրըտը. վէ անառէն հէփիսի հէր թաւրաֆա շաշմըշ
գօյուն նլար կիպի գաչարլար: Գապիլտիր էշիւ-
նէւրլէր իսի քի նիշէ Յիսուսու օնա իթի իթի
վէրէրէք սօգագտա սիւրիւքլէտիլէր. վէ էյէր էլլէ-
րինտէն գաչմազա չալըշա իսի, օնա նէ էտէճէքլէր
իսի վէ էյէր Ա՝աղքոսու վուրան օլտիվանէ չայիւտ՝
քէնտի եիւզիւնիւ օնլարա պիր տահա կէօսթէրսէ
իսի, օնա նէ՞ էտէճէքլէր իսի:

Վէ Պետրոս քէնտիսի արաչարընտա իսի. պու
մաղլուր զէվգլէնիճիլէր իլէ պէրապէր օխտուրուպ՝
աթէշլին եանընտա ըսրնըյօրուտու: Վէ օնլարընն
շապա վէ քիւֆր սէօզլէրի՝ օնուն զայիֆ գալպինի
գուվվէթլէնտիրէճէք եէրինէ տահա զիյատէ կէվզէ-
պիր իսի: Պետրոս օրատա պուլունմատա իսի, օ-
նա տահա էյի օլուր իսի: Կրիսթիանլար էյէր
ժուդգին իսէ՝ պունճիլէյին զէվգլէնիճիլէր վէ քիւ-

Digitized by Google

ֆրպազլար իլէ պուլունմասընլար: Պեհրոս պուլունմայահաղը նէրսէ պուլունտու. թէճրիպէ թէհլիքէ եօլունտա իտի. վէ օնուն էյի սէպէպի եօգ իտի քի օրատա պուլունտուն: Ինա տահա խպրլը օլուր իտի, էյէր թէնհայէ՝ պիր քէօշէյէ չէքիլիպ Յֆէնտիմիզնա էմր էթտիյի կիպի տուա էթսէ իտի, քի թէճրիպէյէ՝ իդվայէ տուշմէսին: Յմմա (Պոփ. ԻԶ. 58) էօյրէնիրիզ քի «Ուչէրի կիրիպ՝ նէհայէնի կէօրմէ՝ էվնէ խրզմէթ քէտրլար իլէ օթուրուր իտի»: Վէնտահ խօճասընտա եատրմ էթմէնք իչիւն տէյիլ՝ իլլա մասահաթ նիճէ պէթէճէյինի կէօրմէք իչիւն՝ չէրիսթրէն ասնուշու կէօրմէք իչիւն կիրտի: Ինաթի պիր գաչ սաաթտան էվվէլ (Պոփ. ԻԶ. 35) Յֆէնտիսինէ սէօյլէմիյի «Յէր պանա սէնին իլէ էօլմէք տահի լազըմ կէլուէ, սէնի սալա ինքնատ էթմէյէճէյիմ» սէօզնու խաթրընա կէթիրտի, վէ չիմտի ճէսապէթսիզ՝ քէնտուէյէ վարմայ օլմազ: Վսապիլ տիր՝ քէնտի խօճասը պիր միւճիզամ իլէ գուրթուլուճաղընը տիւչինտու: Վսապիլ տիր իւմիտ էտէր իտի քի Ալրհատոս՝ օնու թռւթմաղա կէլէնլէրի եէրէ չարփտըղը կիպի՝ չիմտի օնու հիւքմ էթմէյէ օթուրտընլարը էպէտչն սիքիւթ էթտիրէճէքտիր. վէ սապահ օլմազտան էվվէլ՝ քիմ պիլիր, պէլքի Ալաւրհին թահխրը իւզէրինէ օթուրաճագ, վէ փառտիշահըդ սիւրճէքտիր, վէ Պեհրոս քէնտիսի սաաթազտամ օլաճագ:

Յաքին օնուն ֆիքքրի նա իւմիտ նէ օլուրսա օլսուն, թէմէլի քէլտիտա օնուն տինսիզ Հարաքէթինի կէօրիւրիւզ: Պաշ քահհինին ավլուսուննա կիրտի չինտէն պէրու հէր իշլէտիյի վէ կէօրտիւ-

Digitized by Google

յիւ չէյ՝ օնուն գալիլեա ազնի գօրգու սալաձագ չէյլէր իտի . չիւնքի հազ չէրիաճի հիչ եօգ իտի , իլլա հէր չէյ գօր իլէ , եալան՝ զուլմ՝ նահազլըգ իլէ օլույօր , վէ Քրիստոս Լ՚ֆէնտիմիզ քէնտիսին գուրթարմադա չալըշմայօր , միւճիզաթ իչլէմէյօր , իլլա հէր չէյէ հէր սիթէմէ թէհամիւլ էտիալ՝ փէք ըէզիլ օլույօր , փէք զայիֆ կէօրիւնիւյօր :

Ալէ Պետրոս ատու քէյֆիյէթի հալտէ քէնէն՝ օնա գաֆու պէքլէյէն պիր խալայըգ պագտը : Օլաքի օնու՝ պուռնատան էվվէլ Քրիստոս իլէ պէրապէր հէյքէլտէ կէօրտիւ , վէ շիմտի թամըլտը , օլաքի օնու թամըմատը . լաքին օնուն՝ պաշ քեսհինին խըզմէթի քեմալլաըրընատան օլմատըղընը պիլէրէք՝ օնուն սիքիւթլուչիւնատէն նա կէօրինիւչիւնատէն , ֆախօտ Յովհաննէսին օնու ավլույա կիրտիրտիյի սէպէպտէն եալընըզ թահմին էթտի քի օ՝ շայ՚րտլէրինատէն պիրի օլմալը իտի :

Լաքին հէր նասըլ իսէ , պու խալայըգ հէլիսի՝ օնա կէօզ տիքտի , վէ՝ ՚՚Ալէն Վաւլիևտը Յիսուս իլէ իտին՚՚ տէտի : Պիր լաֆ սաաֆտան էվվէլ Պետրոս՝ Լ՚ֆէնտիսի իչլիւն ձնէք էթմէյէ հազիր իտի . ամմա շիմտի պէօյլէ մէ՚յոտնա պիր խալայըգտան հաղըրըլմադա հազիր տէյիլ իտի : Վէ գալ՚պինի նիչլիւն կէօյէ տուղրու գալտըրմատը քի՝ Ա՚Լահ օնու գուվվէթլէնտիրէ : ՚՚Պի՞չիւն տէմէտի քի՝ ՚՚Ի՚չիրլ Յիսուս իլէ պէրապէր օլմագ պահա միւսաատէ օլտու , վէ օնու էյի պիլիրիմ . վէ ինսանլարտա օնուն կիպի կէօրմէտիմ :՚՚՚ Լաքին պէօյլէ պիր ձէվապ վէրմէտի , իլլա հէփ հազիր պուլուն ի քիմսիլէրին էօնիւնտէ Լ՚ֆէնտիսինի ինքեար

Digitized by Google

էթտի , վէ խալայըղա՝ ՚՚Վէնին նէ սէօյլէտիյինի պիլմէմ՚՚ տէտի : Նա՚նի՝ ՚՚Իչ սալը եօզ , միմքին տէյիլ տիր քի օլ ատէմ իլէ իշլիմ օլսուն . օնա նէ օլուրսա օլսուն , վազկիճէմ տէյիլ տիր տէմէք խալէտի :

Պետրոս չաշմըշ գալմըշ իտի . վէ կէօրիւնիւր քի աֆէդը պաշընտա տուրտուղու եէրի չափուգ պրատգտը , վէ ավլու գափուսունա չըգտը . վէ գապիլ տիր քի՝ օրատա օնա պիր քիմսէ տիգգաթ էրմէյէճէյինի մէմուլ էտէր իտի : Ըհմտի պաշ քահին Յիսուս Լ՚ֆէնտիմիզ՝ շայիրտլէրի վէ թալիմի խուսուսունտա սիւալ էտէյօր , վէ պիրիսի Յիսուսա՝ օնուն վէրտիյի ձէվապ իշինն սիլէ վուրտու : Պու՝ Պետրոսուն գօրգուսունու աէֆ էթմէզ , իլլա ղայէթ իլէ չօղալմտալը իտի : Վէ հէման օլ վագիտա օնու պիր ղայրի գըզ կէօրիւպ թանըտը , վէ օնու Յիսուսուն շայիրտլէրինտէն պիրի տէյիւ՝ օրատա տուրանլարա կէսմէյէրտի : ՚՚Պու տախի Նազարէթլի Յիսուս իլէ իտի՚՚ տէտի : Օնլար Պետրոսա տէօնիւպ՝ իսթիւնէ պըրագտըլար : Պետրոս իքինճի քէրրէ ինքեար էթտի . վէ շիմտի եէմին իլէ ինքեար էթտի . վէ ՚՚Օլ ատէմի պիլմէմ՚՚ տէյէրէք եէմին էթտի :

Ընտէն օրատա տուրանլար՝ Պետրոսա օլ գուլաղ քէսիլմիշ Մալքոսուն պիր խըսըմընը կէթիրտիլէր , վէ Պետրոսուն հիւգիւնէ պէրապէր տէտիլէր քի՝ Այն էլպէթ օնլարտան սըն . չիւնքի Գալիլեալը օլտուղունու սէնին տիլին պիլէ պէյան էտէր , վէ պու Մալքոսուն խըսըմը օլան քիմսէ՝ հաբիմին էօնիւնտէ չէհատէթ էտպիլիր քի օնուն խըսըմընը էօլտիւրմէք նիյէթի իլէ վուրան՝ Հէման

Digitized by Google

սէն քէնտին սին ։ « Պէն սէնի օնուն իլէ պէրապէր պաղչէտա կիմօրմէտմի տէյիւ » Պետրոսուն ևիւ զիւնէ սէօյլէտի ։ Ինքնար էտէպիլիմըսին՝ էթի պա գալըմ տէտի ։

Պետրոս ղայէթ ազիմ զօրգու իլէ տօլտու , վէ էյէր օնլարըն ետնդըլտրգլարընա խապար էտէմզ իսէ , էլպէթթ օնու օղ սատեա էօլտիւրէճքելէրի նի տիւշիւնիւրիւսիւ ։ Ամի ղայէթի իլէ խըրսլա նըպ գըզտը , վէ չըկըն կիպի՝ տէյի կիպի սէօյլէ տի ։ սայըգլատը տուրտու ։ անա իչտի ։ պէտտուա լար վէ եէմինլէր էյլէտի ։ քէնտինին կէրչէք սէօյ լէտիյինէ ՝ ադգ Ալլահը շահիտ չաղըրտը ։ վէ՝ Օղ աատմի էյէր սալթ պիլմիշ իտի իսէտէ , քէնտիսի մէլուն օլսուն , լանէթի Ալլահ օլսուն , Ընաթէմա մարանաթա օլսուն տէտի ։

« Վ ՝ է անիտե խօրօս էօթիւ » ։ Պու՝ հէր կիւնքի վուգուաթ իտի , վէ ախէր քիմսէյրէ մանասը եօգ պիր վուգուաթ իտի ։ ամմա Պետրոսա Ալլահըն սէսի իտի քի՝ օնուն ֆիքրինէ Յֆէնտիսինին օնա օլան հիմի իրազ նասհաթընը կէմիրէ ։ վէ օնուն զամիրի նի պիր տէրին ույգուտան կիպի ույանտրըրա ։

Վ ՝ է Պուկաստան (Իւ ։ 6) էօյրէնէրիզ քի՝ « Ատպ տէօնիւպ Պետրոսա պաղտը » ։ Յիսուս քէնտի էգիյէթլէրի ալթընտա օնա պաղտը ։ Վ է ա՞ , օղ թէսիլլե պագըշ ։ Յիսուս Յֆէնտիմիզ հէ ման օղ թէք պագըշը իլէ նէ՞ գատար չօգ շէյ պէ յան էթմէլի իտի ։ Օղ պագըշըն սէսի վար իտի քի՝ Պետրոսա տէտի ։ Ընտիմ պիլմէ՞զմիսին՝ էյ Պետրոս , հիւզիւմէ պագ ։ պէնի հիչ թանըմա՞զմի սին ։ պէն սէնի թանըրըմ , սէնի՝ քէնտինի պիլ տիյինտէն չօգ էյի պիլիրիմ ։ սէնին հէմ վաղէ

Digitized by Google

բինի վէ զայիֆլիքլէրինի, վէ սէնին եաղըշմազ իթիգատ ու իգրարլարընը պիլիրիմ. վէ սէնին իչիւն տուա էթիմ քի՝ իմանընն զայիլ օլմայա:

Պու՝ Պետրոսուն ճանընա օգ կիպի տօգանտը. օնուն հէփ թէօհմէթի՝ ազլ ու փիքրինէ հիւճիմ էթտի: Ընդայաճագ պիր հէր արաբ իտի. վէ գալսի հիճապ վէ փիշմանլըգ իլէ տօլարագ՝ պաշ քեահինին սէրայընտան գաչտը. վէ "տըշարըյա էզգըպ՝ ածը ածը աղլատը" :

Պուրատա Պետրոսուն հէմ կիւնահը հէմ լէվպէսի զիքը օլունուր. լաքին չիմտի սալէ օնուն կիւնահընը միւլահազա էտէլիմ: Վ

1. Պետրոսուն կիւնահը էօրնէնինկի նէ էշէնտիկի՝ եանի ֆէշէն գոռըլմազ իտի:

Իչ պիր իսպաթ եօգ տուր քի Պետրոս պաշ քեահինին սէրայընա Ընֆէնտիսինի ինքեար էթմէք իչիւն կիտտի, նիճէ քի Յուդա օնու էլէ վէրմէք իչիւն պաղչէյէ կիտտի: Յուդա՝ էլէ վէրէն Յուդա՝ Կեթսեմանի պաղչէսինէ մախսուսէն կիտտի քի Ընֆէնտիսինի էլէ վէրսին: Յուդա եարամազ նիյէթի իլէ կիտտի. եարամազ գաստը իտի: Ըմմա Պետրոս՝ եարամազ գաստը տէյիլ իտի: Յուդա քէնտի էթտիյի կիւնահը էվվէլա գաստ էթտի, նիյէթ էթտի. վէ քէնտի իսթէտիյինի՝ գուրտուղունու իճրա էյլէտի: Ըմմա Պետրոս քէնտի նիյէթի էթմէտիյինի՝ իսթէմէտիյինի՝ գուրմատըղընը իճրա էթտի: Յուդանըն գալսի՝ օնուն էթտիյի կիւնահա փէշէն թէքմիլէն եագըշմըշ իտի. լաքին Պետրոսուն գալսի՝ օնուն էյլէտիյի կիւ-

Digitized by Google

նահատան էվվէլա փէք ուզագ իտի: ()նուն աղզըն-
տան փէք հիյպէթլու սէօզլէր չըգար. ամմա օն-
լար՝ պիր ափանըզ կէլէն թէճրիպէնին հասի-
լաթլարը իտի, վէ օնուն ատէթա սխալագ ու մէշ-
բէպինէ՝ վէ սահիհան մէրամ ու մագսուտինէ մու-
ղայիր չէյլէր իտի: Ա՛մմա

2. Պէրաապան էլ-նահը՝ Ա՛ֆէնիմիզին ծնա մախսուսէն
ֆէզլն վէրտիյէ էրիթըղ իսպէրլէրինէ տուշը՝ վ էնոիմ-
նէն Ա՛րէնաստա վէրտիյէ գովվմըլէ վասկէրինէ տուշը էն-
կինճի էտէ:

Պիր գաչ սաաթ էվվէլ՝ Ա՛ֆէնտիմիզ քէնտի շա-
յիրտլէրինէ փէշէն խապէր վէրտի քի՝ օլ կէչէ
պէօյիւք թէճրիպէյէ տիւշէճքէլէր. օնուն քէն-
տիլէրին Ասճաստ օլտուղունու իգլար էթմէք հագ-
գընտա ուլթանաճաղլար, վէ քէնտիլէրին օնուն
շայիրտլէրի օլտուդլարընը իգլար էթմէյէ գօր-
դաճաղլար. օնուն սահիհան Ա՛նսիա օլտուդու-
նա շիւպհէ էտէրէք՝ հէփիսի օնու թէրք էտէ-
ճէքլէր:

Պէնտոս թագրիր էյլէտի քի՝ հէր նէ օլուրսա,
Ա՛ֆէնտիմինի ասլա թէրք էթմէյէճէք. օլա քի
թէճրիպէ փէք գուվվէթլի օլաճագ. օլա քի սա-
յիր շայիրտլէրին հէփիսի Ա՛րիստոս իչիւն սիւրչէ-
ճէքլէր. ամմա (Ա՛տտ. Ի.Զ. 33) "Ա՛յէր հէփիսի սէ-
նին իչիւն սիւրչէլէր պիլէ, պէն հիչ պիր քէսրէ
սիւրչմէյէճէյիմ" տէտի. ճանի Ա՛յէլընըզ պու կէ-
ձէ տէյիլ, իլա հիչ՝ ասլա՝ էպէտէն սէնի թէրք
էթմէյէճէյիմ տէմէք իսթէտի: Վէ շիւպհէ ճօգ
տուր քի՝ քէնտի գալպինտէ օլանը սէօյլէտի:

Digitized by Google

Յ֊ֆէնտիմիզ չիմոի նասիհաթընը մախսուսէն Պետրոս սէղյէտի. վէ ղայէթ աղըր պիր թարզ իլէ օնա թահգիգ պիլտիրտի քի՝ հէփսինտէն էյի էտէճէք հէրինէ՝ հէփսինտէն պէհէր էտէճէք, վէ տխերլէրին ճիւմլէսինտէն ֆէնա հարաքէթտէ պուլունաճագ: Ս֊էնտի խօճասընը տէյիլ սալթ թէրք էտէճէք, իլլա օնու ինքեար էտէճէք տախի. տէյիլ սալթ օնուն արտընճա կիթմէյէճէք, իլլա էվվէլա արտընճա կիթտիյինի իգրար էթմէքտէն ութանաճագ. վէ օնուն իլէ պիր վէճհ իլէ պիր ալագասը օյտուղունու վէ օնու պիլտիյինի պիլէ ինքեար էտէճէք տիր: Պետրոս տիւշունիւրիւտիւ քի՝ պունու հիչ էթմէյէճէք, պիր քէրրէ պիլէ՝ պիւթիւն էօմրիւնտէ տախի. ամմա Յ֊ֆէնտիմիզ օնա մութլագ պիր թարզ իլէ թագրիր էյլէտի քի օնու իւչ քէրրէ էտէճէք, վէ հէման օլ կէճէ տախի՝ խօրօս էօթմէսի վագթընտան էվվէլ: Ա֊տտ. ԻԶ. 34 "Ցիտուս օնա՝ կէրչէք տէրիմ սանա քի՝ պու կէճէտէ խօրօս էօթմէտէն էվվէլ, պէնի իւչ քէրրէ ինքեար էտէճէքսին" տէտի: Պետրոս տէտի քի (խանէ 35)՝ "Յայէր պանա սէնին իլէ էօլմէք տտախի լազըմ կէլսէ, սէնի ասլա ինքեար էթմէյէճէ յիմ": Էմ տախի քէնտի էօմրիւնիւ թէհլիքէյէ սալըպ՝ "Ա֊էնին իչիւն ճանըմը գօյաճաղըմ" տէտի: Ցովհ. ԺԳ. 37: Ա֊ն լաքին քէնտինէ կիւվենիպ՝ ույանըզ գալմայաճագ՝ հէման պու գապպաճտտա թուրթուլտու: Ամմա հէփ պու քէյֆիյէթլէր՝ օնուն կիւնահընը պէօյիւթիւ:

3. Պետրոսան կէանահը՝ Յ֊ֆէնտիսինին օնա պայմա կէօ֊

ընդոյնչ պայնն ապնմ մոհապպենն վե էնենմապա գաբշը եշ-
ենմրեշ խոե։

Թհաուշլար արաաընտա՝ Պետրոս վե Յակոբոս վե Յովհաննէս փեք մեչհուր իտիլեր։ Նֆենափ-միշ օնլարա՝ պագիլբատեն զևյատե իթմամա էթ-միշ իտի։

Օգուրուզ քի՝ Յիսուս պիր վախք եիքսեք տա-ղա չըգըպ՝ օրատա թէպտիլե սուբեթ օլատուղուն-տա, վե նիզնիւ կիւնեչ կիպի փարլագ՝ վե եավա-պը նուր կիպի պէյազ օլարագ՝ օնուն իլե սէօյ-լէշիպ Մովսես իլե Եղիա կէօրիւնտիւլու զէման, պու ազեմ սեյրանը կէօրմէք իչիւն՝ Նֆենտիմիզ Պետրոսու վե Յակոբոսու վե Յովհաննէսի պիլե-սինճե ալտը. վե Պետրոս չօգ սեվինճինտեն իւչ չատըր եափմագ՝ վե օրատա տաղտա տայմա գալ-մագ խաթէտի։

Օգուրուզ քի Յիսուս պիր սէրվէրին էվինե կիթտի քի՝ օնուն սեվիւլիւ գըզընը տիրիլթսին, վե պու իւչ սըրտաշ չայիրտլերինաէն՝ եանի Պետ-րոս վե Յակոբոս վե Յովհաննէստէն մատա պիր քիմսե պէրապեր կիթսին տեյիւ գոյ վերմէտի։

Օգուրուզ քի՝ Յիսուս քէնտի շայիրտլերի իլե Գեթսեմանի տէնիլէն պիր մահալե կէլտիքտէ, օն-լարտան պու իւչիւ սեչտի քի՝ ճանընընն գատա-վէթինի կէօրիւպ օնա եարտըմ էթմէք իչիւնու-յանըգ գալալար։ Պիլէսինճէ Պետրոսու վե Յա-կոբոսու վե Յովհաննէսի ալըպ՝ օնլար իլե պաշ-ճէնին պիր թարաֆընա չէքիլտի, վե օրատա օնու էօլիւմ տէրէճէսինտե գատավէթիլի կէօրմէյէ։ Պետրոս՝ օնուն իւզէրինէ սըզլէթ պաստըղընը

Digitized by Google

վէ օնուն թէբրի եէբին իւզէբինէ էնէն ի-
րի գան տամլալարը կիպի կէօրտիւ: Պետրոս օ-
նուն եիւզիւ գոյու գափանըպ՝ իրագտան իշխելիր
գուվվէթլի սէս իլէ վէ կէօզ եաշը բը իլէ նէյազ
էթմէյիի կէօրտիւ: Վէ լաքին սապահ կէլմէզ-
տէն էվվէլ՝ հէփհսինին էօնիւնտէ Օլ ատէմի պիլ-
մէմ, օնու հիչ պիր քէբրէ կէօրմէտիմ տէտի:

Նֆէնտիմիզ քիմի՞ն իլէ պէրապէր էվինէ կիմատ,
վէ օնուն գայնանասընը ըսրդմատան սագալմատը:
Օլ քիմսէ Պետրոս տէյի՞լմի իտի: Վէ լաքին
Պետրոս գուվվէթլիճէ վէ մուրթագ պիր ծարզ ի-
լէ թագրիր էյլէտի քի՝ Պու ատէմի թանըմամ,
պիլտիքլէրիմտէն տէյիլ տիր պու ատէմ տէտի:

Տէնիզին տալղալարը իչինէ պաճան քի՞մ իտի
քի Յիսուսա չաղըրըպ՝ Նա՞ռապ պէնի գուրթար
տէտի. վէ տէրագապ Յիսուս էլինի ուզատըպ օնու
թուվթուու: Վէ լաքին պու գօրգան՝ պաճան՝ չա-
ղըրան Պետրոս՝ քէնտույի գուրթարան Յիսուս ի-
չինէ տէտի քի՝ օնու հիչ թանըմամ, օնու պունտան
էվվէլ հիչ կէօրտիւյիւմ եօգ տէտի:

Նչոէ Պետրոսուն կիւնահրնը ղայէթ իլէ պէօ-
յիւտէն՝ պու միսիլլիւ քէյֆիկէթլէք իտի: Օնուն
կիւնահը՝ չօգ ըշըղա գարշը վէ ագիմ մուհապպէ-
թէ գարշը իշլէնմիշ իտի: Նֆէնտիսինին օնա կէօս-
թէրտիյի չօգ տօսթլուգ նիչանլարընա գարշը իշ-
լէնմիշ իտի • վէ Նֆէնտիսինին օնա էյլէտիյի
պէօյիւք իթթիֆատա գարշը իշլէնմիշ իտի: Վէ
պունտան մատա՝ օնուն կիւնահը խըրտա՝ եալան՝ եէ-
մին՝ պէտտուալար իլէ աղըրլաշըպ չօղալտը: Նա-
լան իլէ ինքեաբ • եէմին իլէ ինքեար • պէտտուա-
լար իլէ ինքեար: Նչվահ, էչվահ, Պետրոս, նէ՞

Digitized by Google

հայր օրատու ասելս . օր կէտէ ասելս նէ՝ գասասէ գա-
լա կէտէ խոր . կէօք աղատալ , չէհէնդէմ կիւլոխ .
վէ սէն տաւհա հաշէք մը խոյն :

Լ՚ամմա պէտքս ասէօսախ , փիշմանն օրատու , քէվ-
ալէ էլթախ , հաշտալ . վէ էպէտ խուլ ազատա հաշ-
յահագ : Վէ օնուն քէվալէխնէն ասախ մէուշ-
հագա էտէլիմ :

ՊԵՏՐՈՍՈՒՆ ԹԷՎՊԷՍԻ

"Վ՚է պէյրեայ ւբէքեղ՝ ածը ածը ալլաթը": Վ՚ատ. Ի՚Ջ. 75:

ՊՈՒՆՏԱՆ էվվել Պետրոսուն տիւշմէսի վէ կիւնահը իւզէրինէ սէօյլէտիք. շիմտի օնուն թէվպէսինի միւհահազա էտէլիմ: Վ՚է

1. Օնոն ընվէյէի ափսոյ՝ նանի չէ+ լափոռէ նոյ:

Պետրոս քէնտի կիւնահընատա տէվամ էթմէտի. պիր խրվ՚ պիր այ՝ պիր հաֆթա՝ պիր կիւն պիլէ գալմատը: Փէք աղըր պիր թարզ իլէ տիւշտիւ, ամմա պիւթիւն պիւթինէ ևրգըլմատը. վէ սապահ օլմազտան էվվել՝ գալգտը ատօնտիւ գուվվէթլէնտի: Պետրոս պէքլէմէտի քի՝ պուլունտուղու ճէմաաթ տաղըլըբն. պէքլէմէտի քի՝ օնուն քէնտինէ արթըգ պիր թէհլիքէ կէօրիւնմէսին. պէքլէմէտի քի՝ աճապա Յ՚ֆէնտիսի տիւշմ՚նլէրինտէն գուրթուլաճա՞գ մի գուրթուլմ՚յաճագ մի տէյիւ կէօրսիւն: Իւլա պուլունտուղու ճիւմհիւրիւ ան՚իտէ պրագտը. օնլարտան այրըլտը՝ գալտը. վէ եվմէզտէն՝ իչմէզտէն՝ ույումազտան՝ սէօյլէմէզտէն՝ կիւլմէզտէն էվվել՝ աճէլէ էտէրէք թէվպէ էթտի: Պետրոս քէնտինէ հիչ բահաթ վէրմէտի, թա թէնհա մահալ պուլուպ՝ օրատա գալպինի կիզլիտէ կէօրէն Ա՚լլահըն հուզուրունատա աչընճայատէք, վէ քէնտի գօրգագլըղը՝ պէտտուասը՝ քիւֆրպազլըղը վէ խայինլիյի իւզէրինէ կէօզ հաշլարըը տէօքէնէտէք, քէնտինէ բահաթ վէրմէտի: Կօրօսուն էօթմէսի օնու ույանտըրտը, վէ

Digitized by Google

օնուն Քրիստոսա օլան էվվելքի իմիգատընը եէ-
նիլէաի . վէ Քրիստոսուն օնա տօղրու օլ թէէք պա-
գըշը՝ օնու օնուն քէնտիսինէ կէթիրտի , վէ գալ-
պինի էրիթտի , վէ իմանընը թազէլէտի , վէ Ա-
լահըն խոթէսիյինէ կէօրէ թէվպէ հասկ էթտի :
Վէ վագթ հէր նէ գատար կէձ իտի իսէտէ, պէտ-
րոս՝ թա կիզլիտէ կէօրէն Ալլահըն հուզուրունա
քէնտի պէօյիւք փիշմանլըղընը վէ գասաւէթլէրինի
պէյան էտէնէտէք , կէօզլէրինէ ույգու՝ վէ քէր-
փիքլէրինէ ույուգլամագ հէմ թէնինէ բահաթ՝
վէ ճանլընա հիչ լթէսէլլի վէրմէտի :

2 . Պէտրոսուն ընէվլէոի էէւ պէրլէն՝ վէ իոլտաշ ֆալը-
պան ֆոխ :

Գուրուզ քի "տիշարըյա չըգըպ՝ աճը աճը
աղլատը": Ալէմէ կէօրիւնէն գասաւէթ տէյիլի-
տի . ատէմլէրէ կէօրիւնմէք իչհուն աղլամատը .
միւթայը տէյիլ իտի : Ֆալընըզճա կիթտի . թէն-
հա մահալէ չէքիլտի . վէ օնուն քէնտի Ֆէնտի-
սինէ կէօսթէրթէյի նամըկօրլիւք վէ խըյանէթ՝
օնուն իւզէրինէ հիւճիւմ էտիլ՝ գալպինի պաս-
տը : Գնուն՝ միւպարէք Ֆէնտիսինէ էթտիյի ֆէ-
նա հարաքէթ՝ գալպինի գասաւէթ իլէ տօղտուր-
տու , վէ գասաւէթի՝ պիրիճիք պիր էվլատ իչհուն
կիպի ղայէթ պէօյիւք իտի . վէ գասաւէթտէն
գալպի փարէ փարէ օղտու : Տիւշմիւշ օղտուղու
տէրինէ էրտէն քէնտի կէօզլինիւ եօգարըյա գալ-
տըրտը , էվվէլա Քրիստոս իլէ օթուրուպ գօ-
նուշտուղու օլ կէօք մէսքէնլարընա գալտըրտը ,
վէ աղլատը : Ֆէնտիսինին ճիւմլէ մուհապպէ-

Digitized by Google

թինի՝ ինայէթինի՝ տօսթլուղունու խաթրնա կէ-
թիրիպ եաշ իլէ ըսլանմըշ կէօզլիւնիւ նօգարբյա
գալտըրտը, վէ "ուաճը աճը աղլատը": Ալ Վրիս-
տոսուն օնա օլան պագմասը՝ պիր աֆվ էտիճի
պագմա իսի իսէ տէ, քէնտի քէնտիսինէ աֆվ էթ-
մէզ իսի, աֆվ էտէմէզ իսի:

3. Պետրոսուն ընվէյէ՝ ընվէյէ լայըք ծեյվէ հասիլ
էնիլէ:

Ասհիհ թէվպէնին եալընըզ իսպաթը՝ ազիզ է օ-
միւր տիւր. վէ պու իսպաթ օլմատըգճա, պիր տի-
շարըտան թէվպէ իգրարը՝ պօշ շէյ տիր: Պետ-
րոսուն թէվպէսի՝ տէրսունի գալպտան իսի. վէ
քէնտի կիւնահընտան իքրահ էտիպ՝ օնու արթըգ
հիչ իշլէմէտի: Այլլի կիւնտէն սօնրա՝ Պետրոս
հէյքէլտէ պինլէրճէ քիմսէլէրին էօնիւնտէ գալդ-
ըտ տուրտու. վէ "Օլ ատամ պիլմիմ" տէյէճէք
եէրինէ՝ ազիմ ճէսարէթի իլէ սէօնինի գալըրըպ՝
տիմտի ճիւմլէ Իսրայէլ էվի սահհ պիլսին քի՝
Ասլին խաչա էզդ արտըղընըզ՝ Իսուսու Ալլահ հէմ
Րապպ հէմ Վրիստոս էյլէտի: Կես. Բ. 36:
Վրիստոսու ինքնար էթմիյի զէման, էվվէլքի
մուհամմէտինի ունուտուպ պրազմըշ կիպի կէօ-
րիւնտիւ. ամմա թէվպէ էտիպ՝ էվվէլքի ամէլսէ-
րինի իշլէտի, վէ էվվէլքինտէն զիյատէ իշլէտի.
վէ էօմրիւ օլտուզճա, քէնտի Այֆէնտիսինի պիր
տահա ինքնար էթմէտի: Ալ գապիլ տիր քի՝ հէր
պիր խօրօսունէօթտիւյիւնիւ իշլէմէքճէ: քէնտի
հիյայէթլու կիւնահընը խաթրընա կէթիրիպ աղ-
լար իտի: Պետրոս պունտան սօնկրա օթուզ իրլ

Digitized by Google

գատար եաշատը , վէ էյի իգրաբը չէհատէթ էյ-
լէտիքատէն սօնկրա , Քրիստոս իչլուն ճանըները գո-
տու , օնուն իչլուն էօլտիւ : Վէ պին սէքիզ եիւզ
ըրլ գատար՝ օպիր տիւնեատա Քրիստոս իլէ պէ-
րապէր օնուն թախթընտա օթուրուչօր : Նէ՞
մուխլուս ածը ածը աղլայան Պետրոսա : Լաքին
Պետրոսուն իպրէթինատէն՝ պիր գաչ իգիթլալը
չէյ էօյրէնիրիզ :

1 • Պիզ հէր նէ գատար Քրիստոսու սէվէր ի-
սէք տէ , քէնտիմիզի ախէրլէր իլէ բուպար էտուճէք
տէյիլիզ , վէ ախէրլէրտէն տահա էյի ամել ու
Հարէքէթ էնթիէյէ վատ էթմէլի տէյիլիզ : Պիլիր-
սինիզ քի պունու Պետրոս էթտի , լաքին օնա հիչ
միւնասիպ կէլմէդ իտի : Պու խուսուստա չօգ քէր-
րէ էվվէլքիլէր սօնրաքի՝ վէ սօնրաքիլէր էվվէլ-
քի օլըրլար , " Վէնտինի տուրուր զանն էտէն՝ սա-
գընսըն քի տիւշմէյէ " Պօղոս Իէսուվ պույուրուր :
Ա Կորն• ի• 12 : " Էէր քէնտինի եիւճէլտէն՝
ալչագլանաճագ ուըր " Նֆէնտիմիզ թազիր էյլէ-
տի : Պ—է • ծԸ• 14 :

2 • Վէրիստոս էթտիյիմիզ հէփ վատէրիմիզի՝
ալչագ կէօնիւլլիւք իլէ էթմէլիյիզ • վէ օնուն ի-
նայէթ ու գուվվէյինէ կիւվէնմէլիյիզ քի՝ պիզէ
Հարտըմ էթտին : Պիզ փէք զայիֆ իդ • քէնտի
քէնտիմիզտէ գուվվէթ եօք տուր • պիզէ գուվ-
վէթ վէրէն Վէրիստոս իլէ հէր շէյէ գատիր իլ-
ատմա օնսուդ հիչ պիր շէյ էտէմէզիզ :

3 • Պիլ իդվա վէ թէճրիւպէյէ տիւշմէյինճէ՝
զայիֆլիյիմիզի պիլմէյիզ : Վէրիսթիանլար պազը
քէրրէ ազիմ կիւնահարտա տիւշմէյէ թէրք օլու-
նուր քի՝ քէնտի պէօյիք զայիֆլիքէրինի էօյրէ-

Digitized by Google

նէլէր : Դաւիթ փառիշահ պէօյլէ թէրք օլունտու ։ Նշակիա փառիշահ տախի պէօյլէ թէրք օլունտու : Պետրոսուն տիւշմէյէ թէրք օլունտուղու՝ օնա պիր ունուտուլմազ տէրս օլտու : Վէնտի թապիաթը իւէ քէնտիսինէ կիւվէնմէք մէյլու ճիպիլէթի՝ պու տիւշմէսի վասիթասը իւէ գըրըլտը : Պու օնու տա- համ մահճուպ վէ ալչագ կէօնիւլլիւ էթտի ։ վէ ա- խէրլէրինէ առահ մէրհամէթլի օլմաղա վէսի- լէ օլտու : Պունտան սօնրաքի ճիւմլէ էսմբիւ- նիւն ամէլ ու հարաքէթի՝ օնուն պու փէք աճը առըտէն ազիմ մէնֆաաթ թահսիլէթտիյինէ պիր խապար իտի :

Դ ։ Վհրիսթիանլարըն թէօմմէլէրի՝ ախէր քիմ- սէլէրինքինտէն տահա պէօյիւք վէ գապիհ տիր : Տին իգրարըմըզ հէր նէ գատար պէօյիւք օլսա , օլ գատար պէօյիւք կիւնահ ըմըզ օլուր , էյէր իգ- րարըմըզա կէօրէ եհրիմէզսէք : Պետրոսուն սէօյլէտիյի սէօզլէր վէ էթտիյի հարէքէթլէր՝ պաշքահինին խըզմէթճիլէրինքինտէն փէք ֆէնա փէք գապիհ իտի ։ չիւնքի օնլարընքինտէն զիյատ Վհրիստոսու գատավէթլէնտիրտի , վէ օնու իթի- պարտըզ էյլէտի : Պետրոսուն օնլարտան զիյատ պիլտիյի գատար , օնլարտան զիյատ սուչլու ի- տի : Նմոի Պետրոս նի՞չիւն էպէտի խէլաս պուլ- տու , վէ օնլար գապիլ տիր խէլաս պուլմատը ։ նի՞ չիւն Պետրոս էպէտի սաստէթէ նայիլ օլտուն , վէ օնլար նայիլ օլմազըն : Էպէպ պու տուր քի՝ Պետ- րոս թէվռէտ էթտի ։ վէ օնլար էյէր թէվռէտ էթմէ- սէ իտիլէր , հիչ գուրթուլամազլար իտի : Էն պէօ- յիւք հիւնահքեարլար՝ թէվռէտ իւէ գուրթուլապի- լըր ։ վէ էն քիչիւք հիւնահքեարլար՝ թէվռէտիզ

Digitized by Google

գուրթուլամազլար : Կիւնահ էթմէք՝ հիւյպէթլու պիր շէյ ալր . ամմա թէվպէ էթմէմէք՝ կիւնահը պրագմամագ՝ օնտան տուհա զիյատէ հիւյպէթլու տուր :

Ինշ սէվկիւլիւէրիմ՝ կիւնահըմըզ քիւչիւք վէ կէօրիւնիւշտէ փէք խաֆիֆ օլտուղու իչիւն, ձէնէթէ կիթմէզսիզ, իլլա թէվպէ էթտիյիմիզ վէ Ռուհստսա կիւվէնտիյիմիզ իչիւն կիտէրսիզ : Օրայա կէօթիւրէն եօլ՝ պու տուր . վէ պունսան պաշգա եօլ յոգ տուր : Ինշէր պիզոէն պիրիսի ձէնէնէթէ կիթմէյիսի՝ ձէհէննէմ կիտէրսէ, օնուն կիւնահը պէօյիւք վէ փէք աղըր օլտուղու իչիւն տէյիլ՝ իլլա կիւնահընտան փիշման օլմասըդը վէ վազ կէչմէտիյի իչիւն ձէհէննէմէ կիտէր : Ինշէր կիւնահլարըմըզ պին գաթ զիյատէ պէօյիւք վէ աղըր օլսա, թէվպէ էթմէք՝ պիզի օնլարըն էպէտի ազտըրտսան գուրթարաճագ . վէ էյէր կիւնահլարըմըզ պին գաթ խաֆիֆ վէ քիւչիւք կէօրիւնսէ՝ էյէր թէվպէ էտիպ օնլարը պրագմազսագ, վէ Յիսուս Ռրիստոսա արղընմազսագ, օնլարըն էպէտի հիւքմի ազապըտան գուրթուլամայըզ : Պունու իշլիտին՝ էյ հէվ կիւնահքարլար, էյ ճիւմլէ կիւնահտան գուրթուլմագ իսթէյէնլէր, կէօյիւն գափուստսունու սիզէ գափսայան՝ շէմսի կիւնահրնըզ տէյիլ տիր, իլլա թէվպէ էթմէտիյինիզ վէ փիշման օլմասըդընըզտըր : Թէվպէ էտէրսէնիզ, կէօյիւն գափուլարը սիզէ աչըլըր :

5 . Կիւնահտան թէվպէ տէտիյիմիզ՝ կիւնահ՛ը պրագմագ տէմէք տիր : Կիւնահլարընը իշլէմէքտէ տէվամ էտէն քիմսէ՝ կիւնահլարընտան թէվպէ էթմիյ քիմսէ տէյիլ տիր : Չունքի քէնտի մաղքուր-

լուղունու թէվպէ էաէն քիմնէ՝ ալչագ կէօնիւլ-
լիւ օլուր, ահնեավլիլիյինաէն թէվպէ էաէն քիմ-
ա՛ք՝ բուհ՛ան՛ի օլուր • սէրխօշլուղունաան թէվպէ
էաէն՝ փէհրիզգեաար սլուր • քիւֆիւրպազլար՝ ի-
պաուէթքեաար օլուր • պի՛նամուսլուգ իշլէյինլէր՝
սաուրպ վէ սալիհ վէ ազիզ օլուր • էյիլիք պիլմէ-
յէնլէր՝ նամ՛քէօրլիւքլէրինաէն վազ կէչիպ՝ իքրահ
էաէրլէր • խալգըն տիլինաէն գօրգանլար՝ Ա՛լլահ-
տան գօրգար օլուրլար: Թէվպէ լուղէթի՝ Ա՛լ-
լահ վէ բուհ՛ան՛ի մատսէլէր խուսուսունաա պիր
քէօթիւ իշ իչիւն ազ վէ նիյէթ չէմ աամլ ու
հարէքէթ տէյիշիրմէք պէյ՛ան էաէր • վէ էլպէթ-
թէ պուննուն իլէ իլէրքի ճահիլլիք վէ կիւնահլար
իչիւն ազիմ գասավէթ՝ չէմ օնլարտան տէօնմէք
տախի անլաշըլմալը տըր: Ամտի պիր թէվպէ է-
տէն քիմնէ՝ քէնտի եօլունու վէ ֆիքրինի տէյիշ-
միլէն քիմնէ տիր: Ալ է էյէր տէօնմէզսէ՝ տէյի-
շիմէզսէ՝ եէնի օլմազսա՝ թուէթտուղու եօլտան վէ
իշլէտիյի կիւնահտան վազ կէչմէզսէ, պէնպէլլի
պիր քի՝ օլ քիմնէ փիշման օլմատը, իլլա պիր
թէվպէհիզ քիմնէ տիր, Տալա կիւնահլարընտա
տըր: Ալ է էյէր քէնտի թէօհմէթի իչիւն պազը
քէրրէ պիր ազ գասավէթ չէքէրսէ տէ, օնուն
գասավէթի սալէ տիւնեանըն գասավէթի տիր քի
էօլիւմ Տասիլ էաէր:

6. Պետրոսուն իպրէհիմնէ կէօրէ տիւշմէ ու-
լիմ: Տէմէյէլիմ քի՝ Պետրոս տիւշմիչ պիզ
գալգտը, կիւնահ էտիպ՝ թէվպէ էթտի • Ճիւնքի
տախի կիւնահ էաէրսէք՝ զարարը եօգ՝ չիւնքի
պիզ տախի Պետրոս կիպի սօնկրա փիշմ՛իր քէօ-
րուզ տէմէյէլիմ: Պետրոս պէօյլէ ա

Digitized by Google

թիւլիւք էթմէտի • պէօյլէ պիր տէրին չուգուրա տիւշմէտի : Պեատոս տէմէտի քի՝ իլքէ Պաւիթ փատիշահ կիւնահ էթտի , վէ թէվպէ էյլէտի • պէն տահի օնուն էօրնէյինէ կէօրէ էտէյիմ տէմէտի : Ինչէր Պեատոս պու հօլտա կիւնահ իշլէտէ իտի , էյէր պու փէք տէրին պուլույա տիւշտէ իտի , գապիլ տիր քի՝ գալգմազ իտի , գալգտմազ իտի • գապիլ տիր քի՝ օնուն թէքրար թէվպէյէ կէնիւլէնմէտի միւմքինտիր պիր շէյ օլաճաղընտը : Նէե • Զ • 4—6 : Պաւիթին տիւշտիւյիւ պուլտա փէք տէրին օլտուղու միտիլտու՝ Պեատոսուն տիւշտիւյիւ պուլտա տահի փէք տէրին իտի • ամմա շու տէտիւյիմիզ պուլտա՝ օնլարըն տիւշտիքլէրի պուլտուտան տահա զիյատէ տէրին տիր • վէ օնուն իչինէ հէր նէ գատար կիտէրսէնիզ , օնուն տիւպինէ վարամազ• սընըզ : Ինտի պու խիւլհայա զահիտ օլմագտան , հանի կիւնահ էտիպ տէ Պեատոս կիպի թէվպէ տա• խի էտէրիզ տէմէքտէն սագընըն , քի պու կիրտապի ամիգա ղարզ օլմայասընըզ : Ինքին

7 • Պեատոստան իպրէթ ալտը՝ թէվպէ է• տէլիմ : Թէվպէ էտէճէք կիւնահ ըմըզ հօ՞գ մի• տիւշմէլէրիմիզ՝ խըյանէթ գօրգագլըզ թագիւրտա գապահտա թէօհմէթլէրիմիզ չօգ տէյի՞լ մի քի՝ իւզէրլէրինէ աղլայալըմ : Ինչէր հիչ պիր քէլմէ Վրիատոստան պիւթիւն պիւթիւնէ տէօնմէտիք՝ այ• ըրմատըգ իսէ տէ , օնուն ապտընձա չօգ քէլմէ կէօյիւգտան կի՞թմէտիք մի • օնուն խաչընտան չօգ

5 • Կիւչ՞քի՞նմէտիք մի :

պրագմագ աքէնտիսի տէօնիւտ՝ պիզէ տահի պագընի , տէվամ էտէյալիմիզի տահի էրիթին • չէօյլէ քի պիզ մի՞ քիմսէ տըտս կիպի փիշման օլալըմ , վէ իմանը-

Digitized by Google

մըզ՝ խթաաթըմըզ՝ ղայրէթ իւմիտիմիզ՝ իւմիտիմիզ եէնիլէն-
սին՝ թազէլէնսին՝ եէնի գուվվէթ պուլսուն . վէ
շէյլէ քի պիզ Պոտոս կիպի աճը տէրսլէրի-
միզտէն ճանըմըզա ազիմ մինֆաաթ թահսիլ է-
տէլիմ :

Digitized by Google

ԱԼԼԱՀ

ԵԱՆՂԸՆ ԵԱ ԶԷԼԶԷԼԷՏԷ ՏԷՅԻԼ ՏԻՐ

«Վ՚է օնա՝ Ձըէ վէ պաղպա Լապղըն հա-պը-բա-նպա պա-բ պէտէ. վէ իշլիէ Լապղ կէվէյօբ, վէ Լապղըն էօ-նէ-նպէ պաղլար եարան վէ ֆայլար ֆըբէվէյէն պէօյէ-ւ վէ ֆա-վէվլիլէ նեվ օլա-բ, ամմա Լապղ՝ օվ եվլար պէյէլ պէբ. վէ եվլէն ապըլնճա զվէվլէվ օլա-բ, ամմա Լապղ զվէվլէ-պէ պէյէլ պէբ. վէ զվէվլէվնէն ապըլնճա ալնեշ օլա-բ, ամ-մա Լապղ ալնեշլէ պէյէլ պէբ. վէ ալնեշլէն ապըլնճա եա-վաշ կնճէ պէա օլա-բ: Վ՚է վաֆէ օլա-ա-ւ՝ Էղէա իշէլ-պէյլ կնպլ՝ ֆէբաճէ-ւ իվ եվ-զէ-նէ- պէ-բէ-պէ-, վէ էշէբէ՝ ֆաղաբանըն աղըշնա պա-բպա-. վէ իշլիէ օնա պէբ պէա օ-լա-պ՝ պա-բպա նե՞ իշլէն վա՝ ե՞ Էղէա պէպէ: Գ վատի. ժԹ. 11—13:

Էղիա փէյղամպէր՝ փէք մէշհուբ փէյղամպէր իտի. լաքին պիզիմ կիպի՝ ինսան զայիֆլիքլէրի-նէ մուպթէլա իտի: Ա՚ղղահ օնուն իլէ պէրապէր օլաուգճա, հէր շէյէ գատիր իտի. լաքին Ա՚ղղահ օնա եարատմ էթմէտիյի թագատիրտե, սայիր ա-տէմլէր կիպի զայիֆ իտի: Պու փէյղամպէր՝ քէնտի էօմրիւնիւ արայան Ա՚քսաբ փատիշահըն հու-զուրունա չըգարը, վէ օնտան հէմ ճիւմլէ խայգըն-տան գօրգմայարագ՝ օնլարը փուֆփէրէսթլիքլէ-րի իչիւն ազարլատը: Ա՚նտէն էմր էթտի քի՝ փա-տիշահըն 450 եալանճը փէյղամպէրլէրի՝ Խահաղըն փէյղամպէրլէրի գաթլ օլունսուն. կէօքտէն աթէշ կէթիրտի. եազմուր կէթիրտի. պիր մէչէք կի-

Digitized by Google

պէ կէօրիւնախ. ատէմ կիպի տէյիլ՝ ատէմտէն պէօյիւք կէօրիւնախ: Լաքին իրթէսի կիւն Ալլահ օնու պրաքտը քի՝ քէնտի զայիֆլէյինի էօրէնսին, վէ ալչագ կէօնիլլիւ օլսուն: Իրթէսի կիւն իմանսըզլըղա տիւշսիւ, վէ օնուն կէօսթէրտիյի գօրգագլըգ՝ թազիրէ միւսթահագ իսի: Ընչիա քէնտի մէմլէքէթինտէն չըգսըն, քէնտի միլլէթինտէն՝ իլինտէն՝ խըզմէթինտէն պօրճունտան գաչըսը. չէօլէ տօղուս կիթտի. վէ օրատա փէք իւմիտսիզ վէ սապըրսըզ օլարագ՝ էօլմէք իսթէտի:

Յեզիտ՝ Ալքաթ փատիշահըն գարըսը Յեզիտ եէմին էթտի քի՝ Ընչիա օլ 450 փէյղամպէրլէրի էօլուիւրթուիւիւ կիպի՝ քէնտիսի տախի օնու էօլուիւրէճէք տիր: Ընչիա փէյղամպէր իւմիտ էտէր իսի քի՝ պիւթիւն Իսրայէլ՝ կէօրուիւրէյէրի օլ ազիմ միւճիզաթլար սէպէպինտէն, էլչիլիթտէ փուրթփէրէսթլիքլէրինի պրաղըպ՝ Ազգ Պատալյա տէօնէճէքլէր. լաքին տէօնմէմիշլէր. Յեզիտ էլչիլէրն գօրգաուլար: Ալլահըն փէյղամպէրինի գապուլ էտէն քիմսէ էշքեաբէ կէօրիւնմէյօր. հէփիսի տէն օնուն թարաֆընը թուրմագ եէրինէ՝ հէփիսի օնտան չէքի իրլեր իսի: Ալ Ընչիա եիւրէքսիզ՝ իւմիտսիզ իհթիմատսըզ օլարագ գաչտը: Իսթէմէտի քի Յեզիտ օնու էօլուիւրմէք իլէ՝ ճիւմլէ փուրթփէրէսթլէրէ չաղըրըգ վէ ճէսաբէթ կէթիրսին, վէ Ալլահտան ճիւմլէ գօրգանըլարա գաւաճլէթ վէ իւմիտսիզլիգ կէթիրսին. օնուն իչիւն գաչտը, վէ չէօլտէ էօլմէք իսթէտի: Պիր արտըճ ազաճընըն ալթընտա եաթըրըգ՝ ուչուտու, վէ օլ ուչգուտան ուչանմագ իսթէմէգ իսի: Ընչիա փէք գապահաթլը իսի. լաքին օնուն գապահա-

Digitized by Google

թը չէր նէ գատաը պէօյիւք իտի իսէ ատ, Ալլահ ազիմ մէրհամէթի իլէ իքի քէրրէ պիր մէլէք կէօնտէրտի քի՝ օնու էքմէք վէ սու իլէ գուվվէթլէնտիրսին, վէ սօնթա օնու գըրգ կիւն էքմէքսիզ եաշամըն։ Այհայէթ Ալլահ օնու գապահամը իւհնուն ազարլատը, վէ թէմէլի քէլամտա նէ թարզ իլէ ազարլատըղնըր կէօրիւրիւզ։

«Վէ էնէյն ատըքնա վէլէվէ օլուր, ատմա Խապղ վէլվէտե տէյէ ատէ։

Պու սէօզլէր իւզէրինէ միւլահազա էտէճէք շէյհիմիզ վար։ Վ.

1. Նէյե գէյղոպէր վէլվէլետեն պէր շէյ Եօյլենմէտի։

Գուրուղ քի Ալլահ րիւզգնարատա՝ զէլզէլէտե աֆէշտե տէյիլ իտի։ Պու՝ նէ՞ տէմէք տիր, Ալլահ հէր եէրտե վէ հէր շէյտե տէյիլ մի. հէր շէյի իչլէյէն՝ օ տէյիլ մի տիր։ Ունու խզնի օլմազըզնն, օնուն էլի՝ օնուն էմրի օլմատըգճա, պիր շէյ օլապիլի՞ր մի։ Պու ատայիպ բիւգնաար վէ զէլզէլէ վէ ֆէշէ՝ օնուն պէօյիւք գուվվէթինի կէօսթէ՞րմէտիլէր մի. վէ օնուն քէնտիսինին հազիր օլատուղունա խապթ տէյիլէ՞ր մի իտի։ Հիւսէյին տիր քի՝ Ալլահ օրատա իտի, վէ փէք ատայըզ էշքիաբէ ֆ արդ իլէ օրատա իտի։ Իմտի Ալլահ օրատա օլմատըղը թապիրի՝ նէ՞ տէմէք տիր. մանասը նէ՞ տիր։ Ունուն մանասը պու տուր քի՝ նէ՞ գիա օնլարատան պիր շէյ էօյլենմէտի. պու վուգուաթլար իլէ Ալլահ օնա՝ օնուն հալի՝ օնուն գա-

Digitized by Google

պահածը՝ օնուն պօրձու խուսուսունտա պիր չէյ էօյրէմէտի : Պու ամայիպ վուգուսթլար վագի օլսուգտան սօնկրա՝ Նղիա էօյրէնմէմիշ՝ ալէջա-լանմամըշ՝ թագիր օլունմամըշ՝ գապահաթընը կէօրմէմիշ տուրույօր : Ընլարըն հիչ պիրիսինտէ վէ օնլարըն հէփիսինտէ պիլէ Նղիա Ալլահը կէօրմէտի, Ալլահը պուլմատը, Ալլահըն սէսինի տիյ-նէմէտի, Ալլահըն հուզուրունտա ալչագլանմատը : Ընուն գալպի տիրիլտի, ամմա եհզիւ գոյուն գա-փանմամըշ՝ փիշման օլմամըշ՝ եվվէլքի հալինտէ վէ ինսանընտա տուրույօր :

2· Ալլահ էննթուինէ Նղէայա՝ պէր պէ-էյ-ինէ ինձե սա էնէ պէյան էյլէթ :

Նղիայա էյի տէրս էօյրէտէն վէ օնուն գապա-հաթընը օնա պիլտիրէն՝ եանընդըն նա զէլզէլէ տէ-յիլ, իլլա պիր սիւքիւթլիւ ինձէ սէս լտի : Նղիա պու ինձէ սէսի իչնիթտիյի կիպի՝ ֆէրտաճէսի իլէ հիւ-զիւնիւ պիւրիւտիւ, վէ ալէջագ կէօնիւլլիւք իլէ տուրուպ՝ Ալլահըն օնա սէօյլէտիյինի տինկլէտի : Վ֊է « Պուրատա նէ՞ իչնի վար՝ նա Նղիա » . նի՞-չինն խըզմէթինի պրագըպ գաչտըն սիւալը իչնի-թիյի կիպի՝ թագիր օլունտու, վէ քէնտի գապա-հաթընը անկլատը : Ալէյ՝ բիւզկեար՝ զէլզէլէյէն էօյրէնմէտիքէլէրինի՝ շիմտի օլ սիւքիւթլիւ ինձէ սէտտէն էօյրէնտի . շիմտի քէնտի պօրձունտու չա-պիք էօյրէնտի . շիմտի Ալլահտան էօյրէտիլմիշ օլտու, վէ օնուն էմրի շէրիֆինէ միւխիւ օլտու : Վ֊է Նղիա նէ՞ էօյրէնտի . պուննու էօյրէնտի քի՝ կարմեդտս տաղընտա իհրա օլմուշ միւճիզաթլար՝

Digitized by Google

Խոյակել օղուլտարքըն գալակէրինի Ալլահա տէօն-
տիւրէմէղէր: Օգուրուզ քի՝ պիւթիւն գավմ՝
հէփ կէօրտիւքլէրի իչիւն, Թապի՝ Ալլահ օ տըր,
Թապի՝ Ալլահ օ տըր չալըրարագ հիւզիւր գօյու
տիւշտիւլէր (գ փոխ. ժ.Ը. 39. լաքին Թապի Ալ-
լահա տէօնմէտիլէր: Ալ Ընդիա մէմիւլէմէնին քի՝
պու աշխի ալամէթ ու միւճիզաթ օնլարըն գալա-
կէրինի Թէպտիլ էտէճէք, վէ օնլարը փուԹփէ-
րէսթլիքտէն էվվիրէճէք: Նօգ՝ գալակ Թէպտիլլե-
յի միւճիզաթտան տէյիլ՝ իլլա Ռուհ էլ Փուտու-
սան օլուբ: Ընդիա՝ կէօքտէն աՀէճ էնտիրտի, լա-
քին Ընդիանըն էմտիյի պու գուվվէթլի իչ՝ պիր
գալակի Թէպտիլ էմտէտի վէ էտէմտի: Ալմա օ-
նուն կիւնտէն կիւնէ էվտէն էվվ սիւքիւթլիւ նա-
սիհաթը՝ օնուն սապը իլէ վէրիլմիշ տէրսլէրի՝ վէ
օնուն թալիմինին ինճէ վէ Թամամլու սէպի՝ չօգ ճան-
լարա ազիմ պէրէքէթի սէպէպի օլտու: Կիճէ քի
օնուն նիւզիւնիւ պիւրիւտէն՝ բիւգկիւար վէ զէյզէ-
լէ վէ ազէճ տէյիլ, իլլա օլ սիւքիւթլիւ ինճէ
սէս իտի, քէղալիք Կարմաղոս տաղընտա իճրա օլուն-
մուշ միւճիզաթլէրը՝ վէ 450 նալանճը փէյղամպէր-
լէրի հէլաք էտէն ազայըպ վուգուտլար՝ պուն-
լարըն ճիւմլէսի պիր գալակ գըրմազ, ճանը
նալաթմազ, ինսանլէրի Թէվէկկէլ կէԹիրմէզ, վէ
օնլարը փուԹլատան Ալլահա տէօնտէրմէզ: Ալ
Ընդիա փէյղամպէր պու ազայըպ վուգուտլարա՝
450 նալանճի փէյղամպէր գաՀլինէ՝ ճիւմլէ գավմրին
իգրարլարընա՝ վէ խալխի հիւմայունա պիլէ Թէ-
վէքքիւլ էմմէսին. իլլա շիմտի տէօնիւպ խալգա
վազ էԹսին, Թամամլըզգիլէ նատիհալի էԹսին, սապը
իլէ էօյրէԹսին, տուա իլէ վէ նավաշ Թարզ իլէ՝

սիւքիւթլիւ վէ ինձէ սէս իլէ սէօյլէյիպ՝ կիւնտէն կիւնէ բուհանի տէրս վէրսին : Վէ օնլար ,, Նյհյեր Մովսէսի վէ փէյղամպէրլէրի (պու ինձէ սէսի) տինկլէմէզլէսէ , էօլիւլէրտէն պիրի գալգսա տա- խի ինանմայաճագլար" :

Նյհյարըն առաշլարըմ՝ պիւլիրսինիզ քի պու մէմ- լէքէթտէ զէյղէլէ վէ եանղըն օլսու • չօգ քէրրէ օլսու • փէք ածայըպ թարղ իլէ օլսու • լաքին նէ՞ ֆայտէ • քի՞մ թէվպէ էթտի : Պազը եէրտէ հէր սէնէ ազ չօգ եանղըն օլուր • Պազը քիմսէյէր իւ տէօրթ պէշ քէրրէ եանտըլար • վէ պու ճիւմ- լէ իւէ տիւնեավի գա՞լմայօրլար մի : Այիզ կէրիյէ պագըն , 20 , 30 , 50 սէնէտէն էվվէլ օլան՞լայա պագըն • օնլարա եանղընտան պիր մէնֆաաթ տօ- գանը՞ մի • վարիյէթլէրի զայ օլսու , ամմա սիւնեավիւիքլէրի զայ օլմատը • գապիլ տիր չօ- ղալտը : Ախունահլարըն թէրք էթմէտիւէր • գալգ- լէրինի Ալլահա վէրմէտիւէր • խազինէյէրինի կէօք- տէ եըղմատըլար • պաթըլ իթիգատլէրի ի պրագ- մատըլար • Պրիհատսուն փատիշահլըգ վէ կէրէքէ- լիյինի գապուլ էթմէտիւէր : Ալլահ պու հիյպէթ- լու եանղընլարտա օլմամագ իլէ , էհալի շիմտիյէ- տէք էօյլէնմէմիշ՝ Ալլահտան էօյրէտիւմէմիշ Ալ- լահա տէօնմէմիշ , բուհանի՝ ազիզ՝ թէվպէքքար օլմամըշ գա՞լըօրլար :

Պու թարիգատէն գըրագ սէնէ էվվէլ Հալէպ էհ֊լին- տէ պիր ազիմ վէ փէք հիյպէթլու զէյղէլէ օլսու • պիւթիւն շէհիր թէմէլինէտէ սարսըլսա, վէ չօգ վա- րիյէթ՝ չօգ հայվան՝ չօգ ճան թէլէֆ օլսու : Նաքին պագիֆալան քիմսէյէր թէվպէ էթմիյէ՞ր մի • կիւ- նահլարընը թէրքէթմիյէ՞ր մի • Ալլահա տէօնտիւէ՞ր

Digitized by Google

մի։ 50,000 քիշի՝ 10,000 քիշի՝ 500 քիշի՝ 50՝ 10 քիշի քէնտիլէրինի Քրիստոսա վէրտիլէ՞ր մի։ Այայր, պուննուն կիպի խապեր գուլաղըմըզա կէլմէտի. պիր քիմսէ պիլէ Ալլահա տէօնտիւրիւնիւ իչլէտիւիմիզ եօղ իտի. զապիլ տիր վար իտի, լաքին իչլէտմէտիք։ Ալ գօրգուլու զէլզէլէ՝ Ալլահըն պօրուսու կիպի չէհրին էհալիսինի ույանըրտը. Ալլահ՞ն էօնիւնձէ կիտիպ՝ էհփիսինի ույանտըրտը։ Լաքին էհփիսի ույանմըշ օլսուգտանսօնկրա՝ կէօրիւնիւր քի օվ սիւքիւթլիւ ինձէ սէսի իչլէմէտիկէր, իմտի քէնտի եարատմազ եօղուննտան պիր տէօնէն կէօրիւնմէյօր։ Ալ զէման Ինձիլ խըզմէձիկէրի օրատա պուլունմազ իտի քի՝ Ալլահ՞ն քէլամընը վազ էթսինլէր վէ նասիհաթ վէրսինլէր, վէ Քրիստոսուն միւժէսէսինի սէօյլէսինլէր, վէ պու սիւքիւթլիւ ինձէ սէսի իչլէտիրսինլէր. լաքին պին քէրրէ պին թէչէքքիւր օլսուն քի՝ շիմտի Ինձիլ ի չէրիֆ օրատա պուլունուր, Քրիստիանլար պուլունուրլար, վէ օվ սիւքիւթլիւ ինձէ սէս շիմտի իչլէտիլիր եա իչլէտիլմէյի տիր։

Ալ զէլզէլէ՝ եանըն՝ թաուն՝ էօլիւմ, պու միսիլիւ չէյլէր հէր նէրէտէ վագի օլուր իսէ, օրատաքի Քրիստիանլար չալըշըրլար քի՝ պու սիւքիւթլիւ սէս եանի պու թէսէլլի ու նասիհաթ սէսի իչլէտիսին. չիւնքի էյէր իչլէտիլմէզ իսէ, պու վուգուաթ հէր նէ գատար չօգ եա հիյսէքլու օլուրսէ, հիչ պիր ֆայտէ օլմազ, հիչ պիր քիմսէնին եանընա ֆայտէ տօգանմազ, իլլա հէպիսի Ալլահ՞ի էյրէնմէմիշ՝ ալէյհլանմամըշ՝ կիւնահլարընը էրթք էֆէմիմիշ՝ Ալլահա տէօնմէմիշ գալըյօրլար։ Իմտի էյ գարընտաշլարըմ՝ չալըշըն քի պու ինձ

Digitized by Google

սէս հէր եէրտէ իշխտիլսին • տուա ու ձէհտ էտին քի իշխտիլսին : Չիւնքի էյէր ատէմլէր պու սէսի տինսիզլիքզլէր իսէ, զէլզէլէ վէ ճանդըն վէ պէր-պատլըգ հէր նէ գատար չօղալսա, էօլիւլէրտէն պէրի գալգսա տախի, ինանմայաճագլար : Պուճուն կիպի զօր ու դուվվէթ իլէ տէյիլ , ճանդըն ճա զէլզէլէ ճա հաթթի հումայուն իլէ տէյիլ, "Իւ-լա պէնիմ Խուհում իլէ" տէյօր Ղատպ Ալլահ :

Digitized by Google

ՊԷՕՅԻՒՔ ԻՄԹԻՀԱՆ ՈՒ ԹԷՄՐԻՒՊԷ

«Վ է ՀՅՆԱՆ ՕՆՈՒ ԱՊԷ ԷՒ-ՓԷ-Փ ՊՈՂՈ ԼԵՔԷՄԲԷՂ՝ ԱՊԷ ԱՆ-ՊԷ ԱՊԻՆԷՈՆՔՆ ՀԻՒ Է ՓՈՒՀՇԼԵՔԷԼՄԲԷՆԸ ՕՆՈ ՀԷՕՍԼԻԵՐՔՍԻ ։ Վ Է ՀՅՆԱՆ ՕՆՈ ՊԷՔՍԻ ԷՒ՝ ՀԻՆԷ ՊՈՈ ՀԻՒ-ՓԷ-ՍԼՒՒՆ ՎԷ ՕՆԼՄԲԸՆ ԲՀԱ-ՂԷՒՆԷ ԱՈՆՈ ՎԷՐԻՀՅԷՄ, ՂԷԲՈ ՊՈՆՈ ՐԻԷԼԷՄ ՕՀՄՈՒՂ ՊՈՈՐ, ՎԷ ՕՆՈՈ ՓԷՍԻ ԲՈՒՐԻԵՐՔՍԻ ՎԷՐԻՐԻՔՍ։ Ի՛ՍՔԻ ԷՅԷՐ ԱՒՆ ԷՕՆՔՈՍԻ ԱՆՃՈՔ ՓԲԱՐ ԲԱՐԷ ԲՈՒՆ, ՀԱՐՔՔԱՔ ԱԲՆԻՆ ՕԼՃՈՔ ։ Ղ՛ՈՒ. Դ. 5–7։

ՏԱՑԻՄՈՆ ՎԷ ՀԷՐ ՀԱԼՏԷ ԻՂՎԱԼԷՐ ԻՀԻՆԱԷ ԻՂ ։ ՏԻՀԱՐՈՒԱՔԻ ՔԷՀՔԻՀԻԼԹ ՀԱԼԻՄՂ ՀԷՐ ՆԱՍԲԼ ԻՍԿ, ՀԷՀՅԹ-ԱՆ ՕՆՈՒ ԳՈՒԼԱՆԱՐԱՁ՝ ԷՕՆԻՒՄԻԶԱԷ ՀԻՒ-ՆԱՀԼԱՐԱ ՀՕԶ ԵՕԼ ԱՀՄԲ, ՎԷ ԱԻՀԻ Ի՛ԼԼԱՀՏԱՆ ՈՒ-ՁԱԳ ՀԷՔՄԵՀԷ ՀԱԼԸՂԸՐ ։ Ի՛ԱՔԻՆ Վ՛ՐԻԱՏՈՍ ՀԷՀՅԹԱ-ՆԸ ԵՀՆԱԻ ։ Ո՛ԷՐ ՀԷՀՅԱԷ ԳԱՐԸՆՏԱՀԼԱՐԱ ԱՊԵՂՔԷՐ Օ-ԼՈՒՍ՝ ՀԷՀՅԹԱՆԸՆ ՀԷՐ ԱԻՒԸԼԻՒ ԻՂՎԱԼԷՐԻՆԻ ՀԷՔ-ԱԻ, ՎԷ ԱԷՕՀՀԼԷՀ ԻՂՎԱ ՀԷՔԷՆԼԷՐԻՆ ՀԱԼԻՆԻ ԱՆԿԼԱ-ՀՀՍ՝ ՕՆԼԱՐԸՆ ԻՄՆԱՍՐՆԱ ԼԷԲԻՀՂՄԷՍԻՆԻ ԱԻԼԻԸ ։

Վ՛ՐԻԱՏՈՍՈՒՆ ՀԷՔԱԻՀՅԻ ԻՄԲԻՄԱՆԼԱՐԸՆԱՆ ԱՊԻՐ ԱԻԻՒԸԼԻՒԱԻԻ ԲԷՄԼԻ ՔԷԼՄՆԱ ԱՐՈՒՀՈՒՆՈՒՐ ։ ՎԷ ՕՆՈՒՆ ԻՒՂԷՐԻՆԷ ՄԻՒԼԱՀԱՁԱ ԷՄԷՐ ԻՔԷՆ՝ ԱՐՈՒ ՄԷՕՐԲ ՀԷՀՅԻ ՍԻՒԱԼ ԷՄԷԼԻՄ ։

1 · Վ՛ՐԻՍՏՈՍ ՆԻ՞ՐԻՏԻ ԻՏԻ ·
2 · Ո՞ՀԷԲԱՆ ՕՆԱ ՆԻ՞ ԿԷՕՍԲԻՐՏԻ ·
3 · Ո՞ՀԷԲԱՆ ՕՆԱ ՆԻ՞ ՎԱՑ ԷԲՏԻ · ՎԷ
4 · Ո՞ՀԷԲԱՆ ՕՆԱ ՆԻ՞ ՇԱՐԲ ԻՎԻ ՎԱՑ ԷԲՏԻ։

1 · Վ՛ՐԻՍՏՈՍ Ղ՛ՖԻՆՈՒՄՂԼ ԻՂԼ ՎԻ՛ՍՔԻՒ ՂԻՄՆԱՐԱ՝ ՆԻ-ՀԷՐ ԻՐԱ ։

ՊԱՂԸ ԲԷՖԱԻԻՔ ԷՄԻՃԻԼԷՐ ԲԱՀՄԻՆ ԷՄԷՐԼԷՐ ՔԻ՝

Digitized by Google

Քրիստոս պու պապտա զիքր օլունան իւչ խմթի-
խան վագիրնտա չէօլտե իտի. վէ շէյթանն պիւ-
թիւն տիւնեայը օնուն խայալընըն հուզուրունա
կէթիրտի, վէ օլ գատար գուվվէթլի թարզ իլէ
կէթիրտի քի՝ օնա սայթի պիր տաղըն իւսմիւնտե
տուրուպ ճիւմլէսի կէօզլէրի իլէ կէօրիւյօր կիպի
կէլիր իտի, նիհճէ քի պէօյիւք Ընէքսանդր փա-
տիշահըն վէ Նափօլէոն Պանափարթէնին խա-
յալընա պու թարզ իլէ կէլտի:

Լաքին պաղըսը զանն էտէրլէր քի՝ Քրիստոս ֆիլ
վագի պիր տաղա չըգմըշ իտի: Պու տաղ գապիլ
տիր Նաբաս տաղը իտի քի՝ Մովսէս օնուն թէ-
փէսինտէն վատ օլունմուշ տիյարը կիւզէլ նազա-
րէթի իլէ սէյր իմմիշ իտի: Բ Թագ. Ը. 1—4: Վէ
պու թէֆսիր միւճիպինճէ, "Տիւնեա" լուղէթի՝
պէօյիւք Հերովդէսին փատիշահլըղընդն թագսիմ
օլտուղու օլ տէօրթ պէօյիւքմէյէքէթ անկլաշը-
լա պիլիր: "Տիւնեա" լուղէթի՝ պաղը քէրրէ իշ
պու տար մանասընտա գուլլանըլըր. վէ էյէր Քր-
րիստոս պու տէօրթ մէմլէքէթի զապթ էտէճէք օլ-
սա իտի, օլ զէման Փիլիպպի Դաւիթին թախթը
իւզէրինէ օթուրմուշ օլուր իտի, վէ պիւթիւն
տիւնեայը տախլ փէք գօլայճա զապթ էթմիշ օլուր
իտի: Լաքին հէր նասըլ իսէ,

2. Հէյնան Քրիստոս նէ՞ կէօնէրտի:

Նազըլը տըր քի՝ շէյթան "Օնա տիւնեանըն
հէփ փատիշահլըգլարընը կէօսթէրտի": Օնա՝ պիր
տիւնեավի ատէմին ագլընա հէր մագսուտ վէ ար-
զուլու շէյի կէօսթէրտի. տիւնեանըն հէփ նահի-

Digitized by Google

յէլէրի՝ չէհրլէրի՝ գասապա՝վէ քէօյլէրի՝ ճիւմլէ էնճիթլիք ու թաւրլալարը՝ պաղ ու պաղչէլէրի կէօս-թէրտի. օնա հէփ սիւրիւլէրի՝ ժող ու զանիմէթ-լէրի՝ վէ ճիւմլէ բահաթ՝ սալթանաթ վէ տէվ-լէթլէրի կէօսթէրտի. օնա փատիշահլարըն սէրայ-լարընը՝ հինթօվլարընը՝ թաճլարընը՝ սասաէթ-լէրինի՝ հէփ ասքեր վէ խըզմէթճիլէրինի կէօսթէր-տի. օնա ալթուն գապլար՝ գըզըլ վէ մավի վէ պէ-յազ վէ սիյահ մէրմէրտէն տէօշէմէ իւզէրինէ ալ-թուն վէ կիւմիւշ սէտիրլէր՝ հէմ պէյազ վէ եէ-շիլ վէ լաճիվէրտ փէրտէլէր քի՝ ինճէ քէթէն վէ էրզավանի իփլէր իլէ կիւմիւշ խալըգալար իւզէրի-նէ մէրմէր տիրէքլէրե սաբլմըշ իտի, պուննլարըն ճիւմլէսինի՝ եանի տիւննեավի աւռէմլէրին հէփ աբ-զուլատգալարը չէյլէրի չէյթան Յիսուսուն կէօզ-լէրի էօնիւնե կէչիրտի: ՈՂ

3. Ըէյնան օնա նէ՞ վոգ եՈՒԹ:

Տէտի քի՝ "Էէփ պու հիւքիւմէթի վէ օնլա-ըըն իզզէթինի սանա վէրէճէյիմ": Պու իզզէթ վէ մալ ու ղանիմէթին ճիւմլէսինի՝ հէփ խիլաթ վէ թաճ վէ թախթալար իլէ պէրապէր ճիւմլէ պու ա-զիմ սէրայլէրի՝ պու ալթլարը՝ հինթօվլարը՝ սա-քէրլէրի՝ խասէքիլէրի սանա վէրիրիմ, ճիւմլէ պու զիյնէթլու էսվապլէր իլէ կիյինմիշ իչ աղա-լարընը՝ պու ազիմ պինալար վէ փէք կիւզէլ պաղ-չէլէր՝ ճիւմլէ պու ազամէթ վէ ղանիմէթ՝ հէփ պու տեվլէթե վէ սասաէթի սանա վէրիրիմ. վէ էլիմ ի-լէ՝ սէն փատիշահլարըն փատիշահը օլուրսուն, վէ պէն հէփ տիւշմէնլէրինի սէնին այագլարընա

Digitized by Google

պատասխանագ գոյությամբ տէտի շէյխեան : Լաքին

4. Շէյխեան օնա պոռ չեյնէբէ նէ՞ շատն էլ վատ եկոթէ :

" Լյէր տիւշիւպ պանա սէճտէ էտէրսէն , հէ-
փիսի սէնին օլաճագ " տէտի : Լյանի էյէր պանա
պիլսէի էտիպ՝ պէնիմ գուլումս օլտուղունու իգ-
րար էտէրսէն . եախօտ սէօզիմիւ տինլէյիպ՝
սանա կէօսթէրտիյիմ եօղու թուրթարսան , հէ փի-
սի սէնին օլաճագ : Այն ճիւմլէ պու փատիշահլըգ-
լարա մալիք օլմագ իչիւն կէ՞լմտին մի : Լաքին
սէն ֆագիր՝ տօսթսուզ՝ սիլահսըզ սըն . սէնին էթ-
պասն եօգ , ասքէր եօգ՝ նուֆուզուն հիչ եօգ
տուր . իմտի նէ՞ եափապիլիրսին : Պիր ազ մ քիմ-
սէնին եարտըմընա միւհթաճսըն . լաքին քիմ՞ կիւ-
վէնիրսին . սէնին Ալլահընա՞ մի : Լաքին ֆագ
Թաալա սէնի հիւզուէն պիւթիւնէ պըր-
թագմըշ տըր . իշթէ 40 կիւն 40 կէճէ ուրուճ վէ
տուա էյլէտին . լաքին՝ նէ՞ ֆայտէ . պիր մէնֆա-
աթը կէօրտի՞ւն մի . Խայր . հիչ պիր ֆայտէ կէօր-
մէտին . վէ պու եօլ իւէ հիչ պիր շէյ էլէ կէթիր-
մէզսին՝ էֆէնտիմ : Լյէր Ալլահա պագարսան ,
պէյթի Խորայէլիւէր կիպի զըրգ եըլ չէօլտէ ավա-
րա կէզճէքսին : Իմտի օնա պագմա . պէնի տինկ-
լէ . սանա սէօյլէտիյիմ կիպի հարաքէթ էյլէ . վէ
ազ զէման իչինտէ հէփ պու փատիշահլըգլար վէ
օնլարըն իզդէթի սէնին օլաճագ տըր : Պիլիրսին
քի՝ Դաւիթ քէնտի փատիշահլըգընը ալմագ իչիւն
սէնին էթտիյին կիպի Ալլահա կիւվէնտի , վէ նէ
գառտար չօգ զահմէթ չէքտիյինի սէն էյի պիլիր-
սին : Լյէր Դաւիթ պէնի տինկլէսե խոր , վէ Սա-

Digitized by Google

ւուղ փառիշահը էօլտիւրսե իտի, մասլահաթ չա-
փուզ պիթէր իտի: Պէն Պաւուղու՝ Դաւիթին է-
լինէ իքի քէրրէ մախասուս գօտուսմ քի՝ օ օնու էօլ-
տիւրէ, լաքին Դաւիթ փէք ահմագ օլմաղ իլէ օ-
նա տօգանմատը: Պէ պուննուն իչիւն փառիշահլըգ
ալմազտան էվվէլ չօգ զէման պէքլէմէտի, վէ չօգ
զահմէթի չէքտի:

Պէն ինէվըտաթ օգուտուն, վէ էյի պիլիրսին քի՝
գուրտում Պզայէլ (Դ փոտ. Ը. 7—15) պէօյլէ ա-
գըլտըգ հարաքէթի էմմէտի. լաքին քէնտիսի Դա-
մասկոս փառիշահը օլաճաղընը փէյղամպէրտէն
անկլամաղ իլէ, պիր հաֆթա պիլէ պէքլէմէտի.
իլլա պէնի տինկլէյիպ՝ էրթէսի կիւն Յենաղագ
փառիշահը էօլտիւրտու, վէ օնուն թախթը իւ-
զէրինէ կիւնէշ պաթմազտան էվվէլ օթուրտու:
Յոմտի էյէր սէնին իշին բասթ կէլմէք իսթէրսէն,
Պզահը պրագ, տրթըգ օնա կիւվէնմէ, պէնի տին կլէ:

Պզթէ շէյթան՝ Վէրհատա Պֆենտիմիզի պէօյլէ
իմթիխանա սալտը, վէ հէր պիրիմիզի պուննուն կի-
պի իմթիխանալարա սալմազ մի. էվվէթը, շէյթան
հէր քիմսէյի իղվայէ տուշիւրիւր: Պյո օգուչան վէ
տինկլէյէն գարըննատ՝ շէյթան սանա հիչ տէմէտի
մի քի՝ էյէր պուննճիլէյին Պզահըն էմրլէրինի տիգ-
գաթ իլէ կէօզէտիրսէն, տալա զէննկին օլմազտըր:
Պյէր սէնին իշին բասթ կէլմէք իսթէրսէն, պազը
պազը եալան սէօյլէմէլիսին. պազը պազը հիլէ էթմէ-
լիսին, հիւնքի պէպզլէ էթմէչինճէ, պու մէմլէքէթ-
ատ կէչինէմէզսին: Յէր քիմսէ պու եօլու թութար.
ատէթ օլսու. վէ սէն եալընըզ նէ՞ եափապիլիր-
սին: Պյզպէթ տօղուս լուգ եօլունտան պիր ազ ատ օն-
մէլի սին, վէ տիւնեանընըն ատէթլէրինէ ուչմալըսըն:

Digitized by Google

Շէյթան պիրիսինէ տէր քի՝ Կօմշուննու ալտաթ, վէ իգրիզա էթսէ՝ եալան եէմինի տախի էթ : Օ պիրիսինէ տէր քի՝ Կէօմրիւքտէն մալ գաչըր, եա- խօտ գալպազանլըգ էթ, եախօտ ուճուզ ուճուզ գալպ ազձէ թօփլայըր՝ տօլու պահասը իլէ կէչիր : Վէ պէղլէձէ՝ հէփ արզուլատըղըն շէյլէր սէնին օլաճագ . ազ վագթ իչինտէ պու խթէտիյին մանա- սուպա նայիլ օլապիլիրսին . պու փէք կիւզէլ էվի՝ օնուն փէք կիւզէլ պաղչէսի իլէ պէրապէր սա- թուն ալապիլիրսին . փէք չապիք զէնկին օլապի- լիրսին : Վէ օլ զէման՝ մահչլըհ ֆագիրլէրէ վէ քիլիսայէ նէ գատար չօգ եարտըմ էտէպիլիրսին :

Նէ գարընտաշլարըմ . պէն պիլիրիմ քի՝ շէյ- թանըն իղվալարընա ահուշունուզ . հէփինիզ էլ- պէթտէ պուննուն կիպի իմթիխան ու թէճրիպէ չէքտիհիզ : Աքին թէճրիպէ չէքմէք՝ կիւնահ տէ- յիլ տիր : Վ՚արիսաոս Նֆէնտիմիզ կիւնահ իշլէմէ- տի : Իմթիխանլարա տիւշմէք՝ կիւնահ տէյիլ տիր . լաքին շէյթանըն իմթիխանլարընա ահուսաատէ էթ- մէք վէ մէյտան վէրմէք՝ օ կիւնահ տօրը : Իմոի ահուսաատէ էթմէն, մէյտան վէրմէն , գայիլ օլման . շէյթանա գարշը տուր , վէ օ սէնտէն գաչաճագ : Վէ Ալլահ սիզէ գուվվէթ ու իմտատ նէթիշտիր- սին , վէ սիզէ մէրհամէթ էյլէսին :

Digitized by Google

ՍԵՆԻՆ ՓԱՏԻՃԱԿԼԸՂԸՆ ԿԵԼՍԻՆ

''Անոնք փոխհատուցեալ չեն լիներ'' : Գործ. Ա. 10 :

Յիշենք Տիմոթէոսի՝ շայիրտլէրինէ պուլյու բաու քի՝ միւրայըլար կիպի տուա էթմէ՛ինլէր : Գիւրա-յըլարըն տուալարը մագպուլ տէյիլ՝ իլլա փէք մէքրուհ իտիլէր . վէ տուալարընըն թարզը նալա-յըգ՝ նամագուլ՝ փէք ֆէնա իտի : Յիշենտիմիզ քէնտի շայիրտլէրինէ պիր տահա աշեա թարզ կէօսթէրէրէք տէտի քի՝ Անիզ պէօյլէ տուա էտին .

''Յո՞ չէօէլէրտո օլսա փիսիքլիդիդ՝ իսմին մա-ֆոտոփէ օլսուն . փոխհատուցեալ չեմ . իսկոնինն՝ չէօփէ-պէ չիդ իշլէյէնտէ պոխի օլսուն . Ահէ չիսնէ եւմէյիդիդ պինդ պո՞ չի՞ն վէր . Ա՛յ պինդ պօճուքլուքտա պուլունմուշ , նիճի էլ պինդ պոխի պօճուքլուքտա պուլունմուշ . Ա՛յ պինդ իմրինմանա չէրինէրտե , իլլա պինդ եասմաղտան գօրմուշ . ՀԷ-ՐՈ փոխհատուցեալ վէ գօսթէրէ վէ համդ էպէտ իւլ ապտ սէնին պէր . Լ՛ին'' : Գործ . Ա . 9—13 :

Պու տուատտա օլան սէօզլէր փէք ազ տըր , ամ-մա ֆիքրլէր՝ փէք պէօյիւք տիւր : Յչինտէ հիչ պիր զիյատե սէօզ ճօգ տուր : Յնշէհ պագընն , ''Յա-մին մուգատտէս օլսուն'' . պու բաատա ճալընըզ իւչ սէօզ վար : ''Փատիշահլըղըն կէլսին'' , իքի սէօզ . ''Կրատեթին օլսուն,'' իքի սէօզ : Ա՛ է պէօյլէ հէ-փիսի՝ հէր պիր խաթիտա՝ միւմքինի մէրթէպէ գը-սա տըր :

''Փոխհատուցեալ չեմ'' : Պու՝ իքինճի խաթի-

Digitized by Google

տա տըր: Վէ օնուն իւզէրինէ միւլահազա էտէր
իքէն՝ իլք սիւալըմըզ պուտուր քի՝

1· Փաթիշհլէք էմին ոլը:

Պուրատա զիքր օլունան փատիշահլըգ՝ քիմին
տիր· պու փատիշահ՝ քիմ տիր: Պիր պիլմէ տի-
յիմիզ քիմսէ տէյիլ տիր· պիր տիւշմէն՝ զալըմ՝
զօրպա պաշը՝ պիր մուհապպէթսիզ հափիմ՝ քէն-
տի մէնֆաաթինէֆքիյէսինի արայան իմփէրաթօր՝
պիր ինթիգամ ալըճը՝ մէրհամէթ պիլմէյէն քիշի
տէյիլ տիր: Ինլա պու փատիշահ՝ քէնտի փէտէ-
րիմիզ տիր, քէնտի փէրվէրտիկեար ու տօսթ ու-
մուզ տուր· պիղի հարատան վէ հըճըգ էտէն վէ
սէվէն, վէ պիզէ հայաթ՝ սաղլըգ՝ գուվվէթ՝ բահթ
վէ հէր կիւն ըրզգըմըզը վէրէն Օ՝ ահթի շէրիֆ տիր·
փատիշահ օ տուր: Ինտի փէտէրիմիզ՝ փատիշահ
տըր· պիր պէօյլուք փատիշահ տըր· էվվէլէ՛ , պիւ-
թիւն եէրին փատիշահը տըր· փատիշահլարըն փա-
տիշահը վէ էֆէնտիլէրին Էֆէնտիսի տիր: Վէ հէր
խթէահյինի իճրա էտէր· հէմ կէօքտէ մէլէքլէր
արասընտա, հէմ եէրտէ ինսանլար արասընտա հէր
խթէտիյինի իճրա էտէր· վէ օնուն էլինի մէքա
էտէն՝ եահսօտ օնա նէ՞ իշլէրսին տէյէճէք օլան՝
եօգ տըր:

Ահքին պուրատա զիքր օլունան փատիշահլըգ՝
պու մանտա իլէ անկլաշըլմալը տէյիլ տիր· նանի
պու ալէստէվի հիւքիւմէթ տէյիլ տիր· չիւնքի պու
խուսուստա՝ Ինլլտրն սալթանաթը շիմտի ճիւ մի-
յէ սիւրէր, վէ օնուն պու թարզ հիւքիւմէթի
շիմտի վէ տայմա վէ հէր եէրտէ էքսիք տէյիլ,
թէքմիլ տիր: Ինտի

Digitized by Google

2. Պո՞ւ փոխշահելէք՝ Նէ՞ փո՞խըլէ՞ փոխշահելէք պըր։

Պուրատա զէքը օլունան փատիշահլըգ՝ հիչ պիր ղայըի փատիշահլըղա պէնդիկէր տէյիլ տիր. չիւնքի ճաղրաֆիա խաթիարընը պիլմէզ, պու տիւնեատաքի մէմլէքէթին սինօրլարընը հիչ պիլմէզ, մէմլէքէթի թագսիմի եա հուսուսուտու հիչ եօգ տուր։ Պու փատիշահլըգ տիւնիանընն փատիշահլըգլարընն իչինտէ պիր փատիշահլըգ տըր, վէ օնունն ճիւմլէ թէպասը վէ բայրլարը՝ պու տիւնեաընն փատիշահլըգլարընտան սէչիլմիշ քիմսէլէր տիր։

Ինձիլ ի Շէրիֆտէ պու փատիշահլըգ պաղը քէրրէ Ալլահըն փատիշահլըղը վէ պաղը քէրրէ կէօքլէրին փատիշահլըղը տէնիլիր, վէ տայմա Ի֊բրահատուն բուհանի փատիշահլըղը տէմէք խաթէր քի՝ եէրտէքի քիլիսատա պաշլայըպ՝ կէօքտէ թէքմիլ օլուր։ Ի֊բրահանընն պաշը՝ Ի֊բրահատու տուր. հէր գունտըզի վէ հիւքիւմէթ՝ հէմ կէօքտէ հէմ եէրտէ օնա վէրիլմիշ տիր. վէ թա հէփ տիւշմէնլէրինի այագլարը ալթընա գօյանատէք՝ փատիշահլըգ սիւրէնճէք տիր, նիճէ քի Պօղոս Իսուլ պուլուրուր։ Ա կոր. ժե. 25։

Պու փատիշահլըգ՝ Ալլահընն խոպչահլըգը տըր. վէ օնուն իչիւն պիր ատէմ եէնթահէն տօզմայա՝ օնու կէօրէմէզ տէյիւ Խֆէնահմիզ տէտի։ Պու փատիշահլըգ՝ կէօ֊կլէրն խոպչահլըգը տըր. վէ օնու հէփ գապուլ էտէնլէրին խազինէսի՝ կէօքտէ տիր. հէփսինի կէօյէ կիտճէքը քիմսէլէր տիր. վէ հիփսի սէմավի ագլատա օլանլար տըր։ Պու փատիշահլըգ բահանէ խոպչահլըգ տըր. չիւնքի ինսանլարընն քուհլարը իւզէրինէ թէչէսիր էտէր, վէ հէր քիմ

քի Յուհտան տօղմամրըշ խե , օլ փատիշահլըղըն
ֆէպատաշընտան տէյիլ տիր : լաքին հէր Յուհտան
տօղան քիմսէ՝ ըուհանի օլմադ իլէ , պու միւպարէք
փատիշահլըղըն հիւքմիւնիւն իչինտէ տիր : Պիր
էյլէ֊ ֆապիշհըէղը տըր . վէ հէր քիմ քի ճիւմլէ
պինամուսուլմաներըն թէրք էմմէզսէ , օնուն ատա֊
տէֆթուս ինօրլարընա հադըշամազ : Պիր նոթ
ֆապիշհըէղը տըր . վէ հէր քիմ քի գարանլըգ սե֊
վէրսէ , գարանլըգ փատիշահլըղընատա տըր , վէ նուք
իլէ տօղու մահալէն ուզագ գալըր : Պիր չէրչի֊էֆ
պէշհըէղը տըր . վէ օրատա եալնըզ ոս հանդլըշըն
եէրի հիչ եօգ տըր . հէր եալնըզ սէվիչ նա իշլէյէն
քիմսէ՝ էպէտճէ տըշարըտա պրաղըլաճագ տըր : Պիր
ատաֆլի ֆապիշհըէղը տըր . վէ զուլմ ու բէնճիսէ վէ
նահագլըգ՝ օնատա պիլինմիշ շէյհլէրտէն սէչիլ տիր :
Պիր ալէչլի֊ ֆապիշհըէղը տըր . վէ օնուն իչինէ
նամահաք էտէն հիչ պիր շէյ ասլա կէրմէզ : Ա֊
լեմֆէն ճի խոչդան փատիշահլըղը տըր . վէ ճիւմլէ
հասէտ վէ նիզա , ճէնկ վէ զավգա վէ հէվի մէն֊
ֆաաթի նէֆսիյէ վէ ախէրին քէօթիւլիւյիւնիւ
աթզուլմէք խըրսլարը՝ օնատան ուզագ սիւրիւլ֊
միւշ շէյհլէր տիր :

Իսմի ճիւմլէ ճիսմանի՝ մաղրուր՝ տիւնեամի՝ վէ
քէնտիլէրինի սատըգ սոյան քիմսէլէր՝ շէյհմանըն
փատիշահլըղը վէ շէրիաթլարը ալէյնատա եաղմա֊
լար : Վէ պու խոթասատա նէյյազ էսէրինզ քի՝
շէյհմանըն փատիշահլըղը հէվաք օլսուն , եանի ֆըսգ
ու ֆիւճիւրիւնի՝ զուլմ՝ գարանլըգ վէ ճէհալէթի՝
մէնֆաաթի նէֆսիյէ խրսլարընըն՝ վէ ճիւմլէ մոս֊
տաֆլըղըն հիւքիւմէթի էպէտճէ մահվ օլսուն . վէ
ըլըղըն՝ փաքլիյին՝ կէրչէքլիյին՝ էյլիքքանունիյէ՝

Digitized by Google

ատատգաթըն՝ ատատտէթին՝ սէլամէթ տ խէլասըն փատիշահլըղընըն հիւքիւմէթի պիւթիւն ալէմտէ պաշլասըն ։

3 • Պոռ փոփիշանէյէ նա՞ըւ կելէր • նէ՞ եօլ էլէ ։

Պոռ փատիշահլըղըն կէլմէտի վէ ադթմասը վէ չօղալմասը վէ պէօյիւմէտի՝ գըլըճ իլէ վէ ամէլը՝ սիլահը ատքըլէր իլէ տէյիւ տիր • հէմ ատլթա-նատ վէ կէօսթէրիշ վէ կէօզէթմէք իլէ տէյիւ տիր ։ փատիշահ քէնտիսի Պիշատոսա տէտի քի՝ ''Պէնիմ փատիշահլըղըմ պոռ տիւնեատան տէյիւ տիր'' , ամմա պիւսպիւթիւն ալէմտի տիր տէմէք իա-թէտի • վէ կէրչէքլիքատէն օլան հէր պիր ատամ , պէնիմ փատիշահլըղըմտան ադըր տէյիւ անկլատըր ։

Ի՞ֆէնտիմիզ տէտի քի՝ Ի՞սլահըն փատիշահլըղը կէօզէթմէք իլէ կելմէզ • զիրա '' Ի՞սլահըն փատիշահ-լըղը սիզին իչինիզտէ տիր '' ։ ()նուն կէլիւնի՝ գա-բըղա վէ փուրթունա կիպի տէյիւ , իլլա քէօրփէ փիտանըն իւզէրինէ գօնան չիհ կիպի տիր ։ ()նուն կէլիւնի՝ տողլարա տօղան վէ գարանլըգ գաչըրան՝ ըշըգ կիպի տիր • ճէհաղլեթ վէ նատանլըգ վէ տիվա-նէլիք տէֆ էտէն իլմ կիպի տիր • գապահտա վէ տէրիսօղլուգ վէ ղավղա վէ հէր տիւրլիւ եարատմագ-լըգ տիւքետէն էյլիք կիպի տիր ։ Վէ փատիշահ-հըն սէօի՝ գօրգու վէ հիյայէթ վէրէն պիր մէրհա-մէթինիզ զալիմ հաքիմին պաղըրըղը կիպի տէ-յիւ՝ իլլա գօրգմազը մատուամլարը ճէհաթէլէնահ-րէն վէ գալպլէրինի եէրինէ կէթիրէն պիր վալի-տէնին եավաշ վէ թահրլու սէսի կիպի տիր ։ Վը-րիտտուն կէլիւնի՝ պէօյլէ տիր ։

Ի՞սմի կէօրիւրիւզ քի՝

Digitized by Google

4. Պա՞ս ֆոթիչահլըըը չելմիւ՝ ֆէէ ապղալանաճաք չիյ պիը ։

Պու խաթխատաէ տրղու կէօսթէրիրիզ քի՝ փէ-ռէրիմիզ հէր պիր մահալտէ, եանի հէր պիր գալը-ռէ փառիշահլըզ սիւրսիւն, վէ օնուն ապլզ շէ-քիմէքը ճիւմլէ ալէմռէ իթառաթ օլունսուն ։ Պէ՝ էյէր փէռէրիմիզին ռէէյիլ իսէ, քիմի՞ն փառիշահ-լըղընըն կէլմէսինի վէ թէզ կէլմէսինի ապղու լէմէլի իզ ։ Պիր զօրպանըն՝ պիր զալըմըն՝ պիր եապան-ճըըըն փառիշահլըղը ռէէյիլ՝ իլլա քէնառի փէռէ-րիմիզին փառիշահլըղը տըր ։ Պէ էյէր փէռէ-րիմիզին ռէէյիլ իսէ՝ քիմի՞ն հիւքմիւնէ քէնառիզի ինհայէթսիզ իլթիմաս իլէ թառալի էառէլիմ ։ Էյէր փէռէրիմիզին ռէէյիլ իսէ՝ քիմի՞ն շէրիաթլարը ա-լիմ վէ էյի՝ վէ պէլթիւն ալէմին սէլամէթ ու-սառառէթինի ստապիր էթմէյէ ուլղուն ստուր ։

Պիր շէհրին պաղը ալմմ լէրինէ կիթի, վէ օրաստ-քի ֆառիրլիք՝ մահզուռլուգ՝ փիսլիք՝ նէմլիք՝ ռէֆիլլիք՝ նէքէսլիք՝ միսքինլիք՝ ույուզլուգ, մէրհամէթսիզլիք՝ էառէպիզլիք՝ պէտհոռլուգ՝ հէր թիւրլիւ եառարազ-լըգ՝ վէ հէր թէսէլլիսէն մահրումլուգ կէօրսէ-տէն սօնկրա, կէօզլէրինի կէօյէ ասըրու գալըրըմ նէյառ էյլէ քի՝ Ալլահըն փառիշահլըղը կէլսին, վէ հէր շէյի էնէնի էթսին ։ Պու՝ փէք արղուլանա-ճաք շէյ ռէէյիլ մի ռար. վէ Այֆէնառիմիզ պիզէ էօյլէառէր քի՝

5. Տո՞ս էնթէյիթիզ գիման, պո՞ս խոլիկա՝ խոլիգալթը-դիզէն էսլէրինիզի պո՞լոնմալը փըր ։

Պու Լառպանի առաստա՝ եանի Վէրիստոս-էն ալի-

Digitized by Google

զէ վէրտիյի տուա իչինտէ, ալթը խթիտա վար. վէ թէմէլի քէլամտա զիքը օլունան խթիտա՝ ի քինճխի տիր: Ինչը խթիտա պու տուր քի՝ "Ան նին խմին մուզաատէս օլսուն": Տուալարըմզատա իլք տիլէյճէյիմիզ չէյ՝ նանի չէր չէյտէն զի յատէ արզուլէյճէյիմիզ պու օլմալը տըր քի՝ փէ տէրիմիզ չէր պիր եէրտէ միւմքինի մըրթէպէ պէօ յիւք՝ թազիմ ու թէքրիմ վէ իթիպարտէ օլսուն: Ա՞է իքինճխի պու տուր քի՝ "Ա՞էնին փատիշահ լըղըն կէլսին": Ամտի կէօրիւրիւզ քի՝ փէտէրի միզտէն կիւնտէլիք էքմէյիմիզի տիլէմէզտէն էվվէլ՝ օնուն փատիշահլըղը կէլսին տէյիւ տիլէմէլիյիզ: Պէլկ՝ կիւնահըմըզդըն աֆվլըղընը տիլէմէզտէն՝ օնուն փատիշահլըղը կէլսին տէյիւ տիլէմէլիյիզ. պու՝ ասլմա իլք տիլէտիքլէրիմիզտէ պուլունմալը տըր: Տուալարըմզատա պուննու ասլա ունութմայլըմ. իլք ապանաճագ չէյլէրտէն տիր. վէ սօնկրայա պրաղըլաճագ տէյիլ տիր. օնու սօնկրայա գօ մայլըմ: Ա՞ֆէնտիմիզ սիզէ պույուրտու քի՝ "Ա՞վվէլա Ա՞լլահըն փատիշահլըղընը վէ օնուն սատտաղաթընը տիլէյին": Ա՞էմէզտէն՝ իչմէզտէն էվվէլ՝ հէր չէյտէն էվվէլ վէ հէր չէյտէն զի յատէ պունու արամալըյըզ քի՝ փէտէրիմիզին միւպարէք փատիշահլըղը կէլսին. չինքի օնուն կէլմէսի իլէ պէ րապէր հէր նէյմէ՝ հէր պէրէքէթի՝ հէր խէյրի հէր սաատէթ կէլիր:

6. Ա՞նուն ֆարիշտալըղը չէլմեյինէ եարդըմ էյնէլիյիւ՝ վէ մանէ օլմալըյըզ:

Պու փատիշահլըղը պիզ քէնտի գալալէթիմիզին

Digitized by Google

իչինէ գապուլ էթմէլի իզ. վէ էյեր օնու գալ-
պիմիզէ գապուլ էթմէզսէք, օնուն տրշարտա կէ-
ի պ չիւքմ էթմէսինէ՝ նի՞ճէ տուա էտէպիլիրիզ:
Պէսպէլլի տիր քի՝ խիւլիսի գալպ իլէ տուա է-
տէմէզիզ. էյեր պու փատիշահլըղըն կէլմէսի իչիւն
եարտըմ էթմէյէ պիր փարմագ՝ պիր այագ տէփ-
րէթմէզսէք, եա պիր փարա վէրմէզսէք, նա՞սըլ՝
"փատիշահլըղըն կէլսին" տէյիւ տուա էտէպիլի-
րիզ: Յտէմէզիզ. վէ սէօզլէրի սէօյլէրիսէք տէ,
սալէթ տուտագ իլէ օլուր, վէ գալպտէն տէյիւտիր.
վէ պու. միսիլլու տուա մագպուլա կէչմէզ. միւրա-
յըլըգ տըր. իքրահիյէթ տիր: Յէյեր էօմրիւմիզ
վէ կէչինմէմիզ իլէ պու փատիշահլըղըն կէլմէսինէ
մանի օլուրսագ, վէ ալէլխուսուս էյեր օնուն
կէլմէսինէ մանի օլմագ իչիւն էլիմիզտէն հէր կէ-
լէնի էտէրսէք, պէսպէլլի տիր քի փէտէրիմիզին
սալթանաթընը տէյիւ՝ իլլա Ջէյհանըն սալթանա-
թընը խոթէրիզ: Վէ պիզ պու տուտուտա օլան
սէօզլէրի աղզըմըզա ալըր իքէն՝ Յլլահա պիր պէօ-
յիւք եալան սէօյլէրիզ. չիւնքի օնուն փատիշահ-
լըղընը գալպիմիզ իլէ խօր կէօրիւրիւզ, վէ
իպրէթ ու հարաքէթ իմիզ իլէ օնա զըտ տու-
րուրուզ: Վէ "Յէյ կէօքլէրտէ օլան փէտէրի-
միզ՝ փատիշահլըղըն կէլսին" սէօզլէրի՝ ասըլ աբ-
զուլարըմըզա հիչ մութապըգ տէյիւ տիր. իլլա՝
"Յէյ ճէհէննէմտէ օլան պապամըզ՝ սէնին փատի-
շահլըղըն կէլսին" սէօզլէրի՝ արզուլարըմըզա պիւ-
թիւն պիւթիւնլէ մութապըգ տըր: Յանի պիզ շէյ-
թանըն փատիշահլըղընտա իզ, օնուն հիւքմիւ ալ-
թընտա իզ. վէ իչինտէ օլան գարանլըգ՝ ճահիլ-
լիք՝ իլմսիզլիք՝ միւրայըլըգ՝ տիւնյավիլիք՝ թէն-

Digitized by Google

պէլլիք՝ նահագլըզ սէվէրիզ. ինսան թալիմլէրի թուրթարըզ. Քրիստոսան էօյրէնմիշ քիմսէլէր սէյիլիզ. քէնտիմիզի օնա վերմէտիք. օնուն պաւ-յունտուրուշունա իւզէրիմիզէ ալմայարագ վէ օ-նուն հիւքմիւ ալթընա կիրմէյէրէք՝ Քրիստոսուն սէյիլ՝ շէյթան՝ն իշ: Էֆէնտիմիզ սէմի քի՝ «Ալի՞չուն պանա՝ Էա Աթպզ ես Աթպզ՝ չաղըրըսը-նըզ, վէ սէօյլէտիքլէրիմի էթմէզսինիզ»: Ցոհ. Զ. 46: Էյ սէվկիւլիւլէրիմ՝ էյէր պիզ եէնի մահ-լուգաթ սէյիլ իսէք, էյէր եէնիտէն տօղմազսագ, Քրիստոսուն փառիշահլըղընը կէօրէմէզիզ. օնա կիր-քէմէզիզ: Ամէն սէնին գալպինին գափուսունու աչ քի՝ Ալէլայլն փառիշահը կիրիպ՝ հէր շէյի զապթ էթսին վէ եէնի էթսին: Ունուն թահթը գալպին-սէ գուրուլսուն. վէ հէր ֆիքրինի հէր արզունու օնուն հիւքմիւ ալթընա թապլ էթսին:

Պու փառիշահլըգ պօզուլմազ, գըմըլտանմազ, էպէտէն տուրուր, վէ էպէտէն չօղալմագտա վէ արթմագտա օլուր: Ալէ մուխլուս օնու գապուլ էսունլէրէ: Ալէ մուխլուս՝ շէյթանըն հիւքիւմ-թինսէն Քրիստոսուն փառիշահլըղընա ինթիգալ օլունանլարա. Պու մուխլուսուգ սիզին օլսուն, պէնիմ՝ տախի օլսուն. Ամին:

Digitized by Google

ԱԼԼԱՀԸ ՍՕՏԱՆ ՔԻՄԱԼԼԷՐ

"Ընչ ապի՞ Աստուած ոչո՞ք ի չի՝ ոչ պէնի ոչոյոցաանոալ. ոմմա պէրօքինիլ չի՝ Անէնի նի՞ խոռոսափա ոչոյոցոալ. Ընտալըքլար ի՞ն չիշտեղլըր խոռոսաանափա: Ոչ լանիր ելի Աստուած պինիչ, ընն չի ոչ՝ Նայիքինէն ոչընիքէն պէնի ոչոցոանոալ": Ա՛աղ. Գ. 8, 9:

Ա՛ԻՄՔԻՆ մի քի՝ պիր առէմ Աստուածը ոչոյուն: Նվվէքի միւմքին տիր: Աստուած քէնտիսի շինքայէքի էքտի քի՝ պիւթիւն նէհուտի Թայֆէսի օնու ոչոռուլար:

Նաքին Աստուածը ոչոմագ՝ նի՞ տէմէք տիր. օնու մալընը չալմագ տէմէք տէյի՞լ մի: Նամի նէհուտիլէր Աստուածտան նի՞ չալտըլար. օնու նէտէ՞ն ոչոտուլար: Փէյղամպէր տէտի քի օնլար օնու՝ օնտալըգարտան վէ փէշքէշլէրտէն ոչոտուլար: Պու օնտալըգ վէ փէշքէշլէր՝ օնլարըն տէյիլ Աստուածն իտիլէր. նաքին օնլար՝ ճիւմլէսինի չալըպ քէնտիլէրի իչուն գուրլանտըլար, խաճէտիքլէրի կիպի գուրլանտըլար: Աստուածն խազինէսինէ կէթիրմէյիպ՝ օնուն ազիզ էվի խըզմէթինտէ՝ տին ու մէզհէպ ոտայիր խուռուալըտտա՝ միլլէթին բուհանի մասլահաթըն ոտա գուրլանմատըլար. իլլա քէնտիլէրին էշնասընա գոյուպ՝ քէնտիլէրի իչուն գուրլանտըլար: Նամի օնլար խըրզ իտիլէր. հալի իլէ տիւշունիւլմէյէր իտի քի՝ հէր շէյ քէնտի մէնֆաաթլարը իչուն գուրլանըրլարտա, էլալէթ զէնգին օլաճագլար. լաքին ֆագիր օլաուլար. պէրհաբտար օլմատըլար. իշլէրի հէյրի կիթմէտի, միւյէսսէր օլմատը. Աստուած օնլա-

Digitized by Google

բա պէրէքէթ տէյիլ՝ լանէթ վէրտի : Ալլահ օնա լարա՝ « Ախ լանէթ իլէ մէլուն սունուզ » տէտի. հէմ՝ « պէրէքէթինիզի մէլուն էտէճէյիմ , հէմ տախի օնու մէլուն էթմիշլիմ » տէտի :

Ադաքին պու գապահախ իլէ թէօհմէթլի օլանլար՝ պու խըրսըզլար՝ շիմտի պուլունուրլա՞ր մի : Նէ՞րէտէ պուլունուրլար . պիզտէ՞ մի . պիզիմ շէհրիմիզտէ՝ միլլէթիմիզտէ՝ էվլէրիմիզտէ՞ մի պուլունուրլար : Էվվէթ . պիզտէ պուլունուրլար : Էմմա պիզ Ալլահտան նէ՞ մալ չալտըգ . Ալլահըն մալը նէ՞տիր :

Ազիզ Ռէթթապտան էօյրէնիզ քի՝ կէօքլէր օնուն տուր , վէ հէր հէմ օնուն տօղուտու . նիւնէշ օնուն տուր . տէնիզ տախի օնուն տուր . կիւն օնուն վէ կէճէ տախի օնուն տուր : Վէ պունլարըն ճիւմլեսինի օնուն իզնի իլէ՝ օնուն խաթէտիյի կիւլի՝ օնուն ֆէրմանընա կէօրէ՝ վէ օնուն իզզէթի իչիւն գուլլանմալը իզ . օնլար պիզիմ տէյիլ քի պիզ օնլարը խաթէտիյիմիզէ կէօրէ գուլլանալըմ : Էյէր պիր մէլէք՝ էն ազիզ մէլէք , պիր չէօփ՝ պիր փէք ուշագ վէ հաֆիֆ պիր շէյ՝ պիր թօզ տանէսի ալըպ տա՝ « Պու պէնիմ տիր վէ օնու քէյֆիմ կէօրէ գուլլանայըմ » տէրսէ , օլ զէման պու ազիզ մէլէք շէյթան կիւլի նափաք օլուր , վէ նափաք լուհլար իլէ պէրապէր ճէհէննէմ ազապընը չէքէճէք տիր : Ադաքին կէօքտէ օլանլարա վազ էթմէյօրուզ , իլա սիզ եէրտէքի կիւնահքեարլարա : Վէ սիզ Ալլահտան նէ՞ չալտընըզ . օնուն մալը նէ՞ տիր :

1 . Ախըրլի կիւնէ՝ Ալլահըն մալը պըր :

Digitized by Google

Ol կիւն՝ օնա մախսուա տուբ. օնուն թային էթիւյի՝ թագտես էյլէտիյի՝ միւպարէք գըլտըղը կիւն տիւր. վէ պու մինվալ իւզրէ Մտպալըն կիւնէ թէամիյէ օյունատու: Իմի պու կիւնիւ Ալլահըն իպատէթինտէ՝ օնուն խըզմէթինտէ՝ օնուն փատիշահըղընա միւթալիգ խուսուսլարտա գուլլանմալը իզ: Օնու տիւնեավվի իշլէրիմիզի իճրա էթմէք իլէ տէյիլ՝ իլլա բուհանի իշլէրիմիզի իճրա էթմէք իլէ գուլլանմալը իզ. զէմանի մէնֆաաթըմըղ իչիւն տէյիլ՝ իլլա էպէտի մէնֆաաթըմըզ իչիւն գուլլանմալը իզ:

Ալլահ էմր էթտի (Մտթ. Ծը. 13) քի՝ «օնուն մուգատտես կիւնիւնտէ քէնտի միւրատըմըզը իճրա էթմէյէլիմ, վէ քէնտի հօլլարըմըզճէ ամէլ էթմէյիպ՝ զէվգ ու սէֆալարըմըզը պուլմայալըմ, վէ քէնտի սէօզլէրիմիզի տէ սէօյլէմէյէլիմ»: Եանի՝ օլ կիւնտէ ախիգաթ էթմէլի իզ քի՝ էլ ու այողը-մըզ՝ տիլ վէ կէօզ հէմ գուլաղըմըզ՝ ագլ ու ֆիքրիմիզ՝ հէփիսի Ալլահա վէրիլսին. պու տիւնեայա տէյիլ՝ իլլա օպիր տիւնեայա վէրիլսին: Իմամ Ալլահըն մալը օլան վագիթը՝ եանի օնուն կիւնիւնիւ Ալլահտան չալմատըգ մի: Պու օնուն մուգատտես կիւնիւնիւ պօզմատըգ մի. պու կիւնիւ թագտիսաթընա քիր կէթիրմէյիք մի: Նէյ վահ. պիլտէ քի՞մ վար քի՝ պու կիւնիւ Ալլահտան չալմամըշ օլա:

2. Կէնճլէր Ալլահըն մալը պըր:

Չօճուգլուգ՝ կէնճլիք՝ էօմրիւմիզիւն վագիթը-նըն էվվէլ պահարը տըր, վէ Ալլահ օնու մախ-

Digitized by Google

սուսէն քէնտինէ մալ սայար : Իմամի պիր չօճուգ քի քէնտի կէնձլիյինի Ալլահտըզ՝ Քրիստոսուզ՝ իմանըզ՝ Թէօվհէիտ՝ էվտե եա Մէքքէյատ Թաաթըզ՝ գայտիզլիք իլէ՝ ճհամանի սէֆհալար իլէ կէյիրիրսե՝ օլ չօճուգ խըրսըզ տէյին մի . Ալլահտան չալմազ մի : Էվվէթ , պու գապահաթ իլէ Թէօվհէիտի չօճուգ տուր՝ Ալլահտան փէք գըյմէթլի չէյ չալան չօճուգ տուր : Վէ շիրքի չօճուգլարտա քիմ վար քի՝ Ալլահտան չալմայընչ օլա :

3 . Պէյնիմ էօյլէ՞ Ալլահըն ֆալը պըր :

Պիզիմ պիւթիւն վագԹըմըզը Ալլահ վէրիր , վէ վէրիր քի՝ օնուն չանը իչիւն սարֆ էտէյիմ . հիչ պիր կիւն՝ հիչ պիր սաաթ՝ հիչ պիր տագըզգա՝ պիզիմ տէյիլ տիր . օնու տագէէ իլէ սաԹուն ալմատըգ վէ ալամազըզ : Պիւթիւն տիւնեա պիզիմ օլա , վէ հէփիսինի պիր տագըզգա գազանմագ իչիւն վէրսէք տե , պիր տագըզգա պիլէ գազանմազըզ : Վէ Ալլահ պիզէ իքի տագըզգա պիրտէն վէրմէզ . իլա տալԹ պիր տագըզգա վէրիր . վէ օլ վէրտիյի տագըզգա կէչէք կիտէր . վէ տէօնէնճէյի հիչ եօգ տուր . վէ բա օ կէչինճէյէտէք՝ Ալլահ պիր տահա վէրմէզ . վէ աճապա պիր տահա վէրճէնճի մի վէրմէյէճէք մի՝ քիմսէ պիլմէզ : Պիւթիւն էօմրիւմիւզիւն սէնէլէրի՝ վէ աէնէլէրին այլարը՝ վէ այլարըն հաֆԹալարը՝ վէ հաֆԹալարըն կիւնլէրի՝ վէ կիւնլէրին սաաԹլարը՝ վէ սաաԹլարըն հէր տագըզտաը՝ Ալլահըն մալը տըր : Վէ քիմ քի օնու Ալլահ իչիւն տէյիլ՝ իլլա ախէր խուսուսլարտա դուշանըրսա , եանի Ալլահըն էմրի իւզրէ տէյիլ՝

Digitized by Google

իլա Ալլահը զիքը էթմէյէրէք սալթ քէնտի զէվ-
քի եա կէօնլիս իչինն սարֆ էտէրսէ , օլ քիմսէ
խըրսըզ տէյիլ մի • Ալլահըն մալընը չալմաղ մի :
Պիւթիւն էօմրիւմիւզիւ Ալլահա թէսլիմ էթմէլի
իզ • ճիւմլէսինի օնուն խըզմէթինտէ սարֆ էթ-
մէլի իզ • վէ օնու՝ օնուն ուղրունա գուրպան
էյթմէյէ վէ էմրի իլէ էօլմէյէ տոխսի հազիր օլմու-
լը իզ : Ամի պիզտէ պիր քիմսէ վա՞ր մի քի՝ Ալ-
լահտան չալմամըշ օլա :

ՔԱ • ԳՕԼԱՔՓԷՉ՝ Ալլահըն մալը պէյ :

Գալափմիզ Ալլահ իչինն եափըլմըշ տըր , վէ
Ալլահ օնու պիզտէն թալապ էտէր : Էյէր պիրի-
միզէ տէյօր , վէ հագգը վար քի տէսին , Այ՛յ օ-
ղու՛ գալափնի պանա վէր : Վէ քիմ քի քէնտի
գալափնի՝ քէնտի մուհապպէթի ու արզուալ-
րընը տիւնեայա վէրիրսէ , խըրսըզլըգ էտէր .
Ալլահըն մալընը չալմագ թէօհմէթինտէ տիր .
քէնտինինն օլմայան շէյի տիւնեայա վէրիր • Ալ-
լահտան չալըպ՝ տիւնեայա վէրիր : Պիր գարընըն
կէօնլիւնիւ գօճասընտան չալան քիմսէ՝ փէք թէօհ-
մէթի տէյի՞լ մի • օնուն էթթիյինի էն պէօյիւք
խըրսըզլըգ սայմա՞զ մի իզ :

Այֆէնտիմիզ տէտի քի՝ ,, Այնինն Ալլահըն Ասպաը
պիւթիւն գալափնատէն վէ պիւթիւն ճանընատան՝
վէ պիւթիւն գսւվվէթինն իլէ վէ պիւթիւն ագ-
լընատան աէվէսինն '' : Պուննուն մանասը պու տուր
քի՝ Ալլահը հէր շէյտէն զիյատէ վէ միւմքինի
մէրթէպէ սըռզ ու զայրէթ իլէ աւվմէյի իզ : Ալ-
լահ՝ մուհապպէթ ու արզումուզու վէ պիւթիւն

Digitized by Google

իթիմատրմըզը՝ ալմալը տըր. եանի գալպլէբլիմիզ օնա վէբլիմէլի տիր. վէ մուհապպէթիմիզ՝ հէր շէյտէն զիյատէ օնա սապիթ օլմալը տըր: Լմտի ճէմաաթլար իչինտէ քիմ վար քի՝ խըրսըզ օլմայա. քի՞մ վար քի՝ Ալլահտան չալմամըշ օլա:

5. Պէզիմ էլնիդէ՝ գոռբէնիդէ՝ վէ հէր շէյնիդէ Ալլահըն մալը տըր:

Հէր պիր գուտրէթ ու գապիլիյէթ՝ Ալլահտան տըր. հէր իլմ՝ օնուն դանի խազինէսինաէն տիր. հէվի մալիք օլտուղումուզ շէյլէր՝ օնուն էյլիքեանի էլինտէն կէլիր. իմտի ճիւմլէսինի օնա վազիֆ էթմէլիյիզ: Կէնտի ազլ ու խորաքիմիզ օնուն թալիմինէ թապի էթմէլիյիզ, վէ օնուն չանընա վազիֆ էթմէլիյիզ: Փիքրիմիզի՝ էօյրէնտիքլէրիմիզի՝ թէնիմիզին վէ ճանըմըզըն վէ ազլըմըզըն վէ բուհումուզուն ճիւմլէ գուվվէթ ու գուտրէթլէրինի՝ Ալլահա թէսլիմ էթմէլիյիզ, վէ օնուն խըզմէթինտէ սարֆ էթմէլիյիզ, չիւնքի հէր շէյ օնուն տուր: Պիզ պիւթիւն պիւթիւնէ հէմ թէնէճէ հէմ ճանճա օնուն օլմալըյըզ: Օնու աննատան՝ պապատան՝ գարընտաշ ու գըզ գարընտաշտան՝ գարըտան կա չօճուգլարտան՝ վէ քէնտի էօմրիւմիւզէն պիլէ զիյատէ սէվմէլիյիզ. զիրա պուննուն ճիւմլէսինէ՝ Ալլահ՝ վէ կալընըզ Ալլահ լայըգ տըր: Ա՛իւմլէ շէյլէր օնտան վէ օնուն վասիթասը իլէ վէ օնուն իչիւն տիրլէր. վէ օնա էպէտէն իհզէթ օլսուն: Իմտի պիզատ քի՞մ վար քի՝ Ալլահտան չալմամըշ օլա. քի՞մ վար քի՝ խըրսըզ օլմայա:

Digitized by Google

Լ՝ՀՅ խըրսըզլար՝ էՀՅ Ա՛լլահը սօյանլար՝ ուԹան մա՞զ միսինիզ • գապահաԹըն ըզը իգըար էԹմէ՞զմիսինիզ, վէ փիշման օլուպ՝ Թէվպէ էԹմէ՞զմիսինիզ • վէ հէփ չալըդընըդ չէՀյէրի կէրի վէրմէ՞զմիսինիզ : Լ՝յէր պիր քիմսէ էվինիզէ կէլսէ, վէ ճիւմլէ օրատա պուլունան չէՀյէր նէրէտէն օլտուգլարընը պիլիպ տէ՝ փէք էշքեարէ՝ Պուննու ֆիլան քիմսէտէն չալ-տընըդ, վէ շունու ֆիլան քիմսէտէն չալտընըդ, պու խակէմլի՝ պու Թէննճէրէ՝ պու մանկալ՝ պու քիւրք՝ ֆիլան վէ ֆիլան քիմսէյտէն չալտընը-ընը պիլիրիմ տէրսէ, ունուԹմա՞զմընըդ • վէ ուԹանմագտան Թիւզիւնիւզիւ կիզլէմէ՞զմիսինիզ :

Լամտի էՀՅ սէվկիւլիւ օգուլյանլար վէ իշինէնլէրիմ, սիզին Հէփինիզի խըրսըդ պիլիրիմ: Կօնշունուզտան տէյիլ Ա՛լլահընըդտան չալտընըդ • զապիԹ-տէն՝ պիր փաշա ՀազրէԹլէրինէն տէյիլ, իլա փատիշահլարին փատիշահտան չալտընըդ՝: Օ-նուն կիւնէչլինի վէ ևրլտըզլարընը չալտընըդ • օ-նուն Թօփրազընը վէ եէմիշլէրինի, վէ Հէփ մալիք օլտուղունուզ չէՀյէրի օնտան չալտընըդ : Լ՝վ-լէրինիզ օնուն՝ էսվապընըդ օնուն՝ գուվվէԹինիզ օնուն՝ ազլընըդ օնուն՝ վէ սիզտէ Հէր նէ վար Ի-սէ օնուն տուր • Հէփսինի նէրէտէն ալտրընը-զը պիլիրիմ • Հէփսինի Ա՛լլահտան չալտընըդ : Լ՝յէր պիր մէլէք Հէր չէՀի սիզին գուլլանատընըդ կիպի քէնտիսի իչիւն գուլլանընըսա, Ա՛լլահ օնա խըրսըդ տէյիպ՝ օնու կէօքտէն ճէՀէննէմէտէք գո-վաճագ տըր • վէ Ա՛լլահ Հէփինիզէ խըրսըդ տէ-մէ՞զ մի : Լամտի էյէր Թէվպէ էԹմէզսէնիզ, կէ-լէճէք տարընընըգտան նի՞ճէ գաչաճագընըդ • էլպէԹէ գաչամազընըդ, ճիւմլին տէյիլ տիր :

Digitized by Google

Ալլահ կէօզէրիմիզի աչքուն քի՝ գապահաթրմը-
ղը կէօրէլիմ : Ալլահ կիւնահրմըզը էօնիւմիւզէ
կէձիրսին քի՝ օնատան ուրթանալըմ վէ վազ կէչ-
լիմ : Ալլահ պիզէ հարտըմ էվսին քի՝ խէօհմէ-
թիմիզի օնա իգրար էտէլիմ , վէ քէնահիմիզի օնուն
մէրհամէթինէ պրագալըմ : Ալլահ հէփիմիզէ ինա-
յէթ էյլէյէ քի՝ Քրիստոս սըղընալըմ վէ խէլաս
ալուրմազ իչհուն կէօզէրիմիզի օնա գալարրալըմ :
Պիզիմ իչհուն օ քէնտիսի ճէվապ վէրսին . պիզ
հիչ պիր ճէվապ՝ պինտէն պիրինէ պիլէ ճէվապ
վէրէմէյիզ . պիզիմ իչհուն Քրիստոս ճէվապ վէր-
սին : Ամին :

Digitized by Google

ԲԱՐԲԱՐԱ ԻՆՔԻՒԶԱՊ՝

ՎԷ ՔՐԻՍՏՈՍ ԲԷՏՏ ՕԼՈՒՆՏՈՒ

"Պատմա փեյճէ ԷԼԼ Խաբբիյէսալը վէր. Խաբբիյ էտ Էլլահ էտի" : Յովհ. ԺԲ. 40 :

ՅԻՍՈՒՍ Նֆէնտիմիզ՝ քէնտի գապահաթը իչիւն գաթէլ օլունմատը : Կայսէրին վալիսի Պիղատոս՝ "պէն պու ատամըդ քիմսէնին գանը ուտան սուչսուզ իմ" տէյէրէք՝ "սու ալըպ էլլէրինի եայգատը" : Պունու էթմէքլէ՝ Պիղատոս Նէհուտիլէրին ագլնա քէնտինին Յիսուսուն սուչսուզլուղունա էյի գանմըշ օլտուղունու թէէսիր էթմէրմէք իչիւն էյլէմի : Ընլարա տէմէք իսթէտի քի Պու քիմսէյի գաթէլ էթմէք՝ կիւնահ ոլըր, միւքեմմէլ մէրթէպէ հագալըդ ոլըր : Անիզ կէշիւ վէ եէրի շահիտ թութաբըմ քի օնու՝ էթմէյի պիր սուչ իչիւն, էլինիզէ՝ տէյիւլիւպ խաչա չըգաբըլմադա թէսլիմ էթմէ յօրում • իլլա եալընըդ օլան ակէպ՝ սիզին հաէտինիզ տիր, սիզին եարամազլըղընըդ՝ մաղրուրլուղունուզ՝ քէմի իյինիդ տիր :

Կէրչէք քի Յիսուս Նֆէնտիմիզ՝ Պետրոս Իսուլուն ատէյի կիպի (Ա Պետ • Գ • 18 :) "Աատըգ օլան՝ նահագ քիմսէլէրին ուղրուսունա էլէմ չէքատի" : Վէ Նասայի փէյղամպէրին ատէյի կիպի (ԾԳ • 5 :) "Գապահաթմըդ իչիւն եարալանտը, վէ եարամազլըղըմըդ իչիւն տէօյիւլտիւ" : Յիսուսու թութանլարըն գուլագուզու Յուդա՝ "Ուչսուզ գան էլէ վէքթէյիմ իչիւն կիւնահ իշլէյիմ" տէյէրէք իգըար էյլէտի : Ա՝ար • Իէ • 4 :

Digitized by Google

Յիսուսու պու նահատ գաթելինէ հիւքմ էտէն պիշատոս՝ ''Պէն պուռատա հիչ պիր ճիւրմ պուլմայօրում'' ատէտի : Յովհ. ԺԸ. 38 : Պէ պու հագպըզ հիւքմիւն իճրասընը էտիպ՝ Յիսուսուն էօլտիւրիւնիւ կէօրէն հիւզ պաշը տախի՝ ''Ղազան պու ատէմ սաղըզ իտի'' ատէտի : Պ՚ոհ. ԺԳ. 47 :

Քրիստոս Ղէնտիմիզ՝ վաղինին հուզուրունատա պիր մէշհուր խարաբքեար միսիլլիւ պաշլանմըշ տուրուր ինքէն, վէ պաշ քեահինէր օնտան շիքհաէյէթ էտէրլէր ինքէն, Յիսուս հիչ պիր ճէվապ վէրմէտի : Ինանար սահիհան շահիտ տէյիլ՝ իլլա շիքհայէթճի իտիլէր. Յիսուսա գարշը հիչ պիր շէհատէթ կէթիրմէտիլէր. Ֆագաթ օնտան շիքհայու շիքհայէթ էտէրլէր իտի, վէ պունու տախի շամաթա վէ կիւրիլթիւ հէմ չօգ քիւֆր իլէ էտէրլէր իտի : Ամտի Ղէնտիմիզին օնլարա ճէվապ վէրմէմէսի՝ քենտի գապահաթը օլտուղունատան տէյիլ իտի. օնուն ճիւմլէ հարաքէթ ու կէօսթէրիշի՝ օնուն գապահաթըզ օլտուղունու պէյան էյլէտի : Ինուն գուարէթ տահիպի տօսթլարը նօգ իտի. քենտիսի ֆագիր՝ նալընըզ վէ սիլահսըզ իտի. օնուն կէլինտիյի էօմիւր վէ էյրէթտիյի թալիմաթը՝ ճիւմլէսինէ պէյան վէ աշկյարա իտի : Ամտի տիւշմէնլէրինին էթտիքլէրի շիքհայէթ՝ օլ ատէրէճէ ապլ ու խորաքէ մուղայիր իտի քի՝ պիր հագպ հաքիմին հուզուրունատա օնա հիչ պիր ճէվապ իգնիղա էթմէզ իտի :

Ղամա օգուրուզ քի վալի ''թաճճիպ էտէր իտի'' : Թաճճիպ էտէր իտի քի Ղէնտիմիզ հէր շէյի պէօյլէ մահճուալուզ իլէ չէքիպ՝ սիլէմ պէտէլինէ սիլէմ տէօնտէքմէտի : Պունատան էվ

վէլ Պիղատոս պու միսիլլիս շէյ կէօրմէտի • լմոի (Ս՝ոփ • իէ • 14) օգուրուզ քի "պայէթ իլէ թաճ- ճիւպ էաէր իտի": Պաշ քահինլէրին "օնու հասէտ իչլիսն էլէ վէրտիքլէրի" պէլլի իտի • օնլարըն գը- զըպ գուտուրտուգլարը՝ Յիսուսուն գապահմէթը օլմասընա տէյիլ՝ իլլա օնուն սուչսուզ օլմասընա օլսուդու՝ կիւնէշ կիպի աչիքեաը իտի:

Լմոի Պիղատոս Յիսուսու սալը վէրմէյէ չա- լըշըը • վէ օնուն խալգ պէյինտէ էյլէսիյի ա- ճայըպ շէֆալար վէ հէքմէթլէր իչլիսն ազիմ ի- թթիպարտա օլսուդունու էօյրէնմէ իլէ, տիչլիսնտէ քի մատտէյի պաշ քահինլէրտէն գալտըրըպ՝ խալ- գըն բէյինէ հավալէ էթմէյին: Վէ պուննու՝ միլէ- թթին ազիմ շուրա մէճլիսինին խաթրընը պօզմա- յարագ էտէպիլլեր իտի • չիւնքի (Ս՝ոփ • իէ • 15:) "Պայրամտա վալինին խալգա պիր մահպուս՝ օն- լար քիմի խոթեր իսէ՝ սալը վէրմէյէ ատէթի վար իտի": Պու ատէթի՝ նէհուտիլէրին կէօնիլլէրի- նի խոշ էթմէք իչլիսն իտի: Վէ Պիղատոս քէն- ափ հուզուրունատա պաղլը տուրան սուչսուզ Յի- սուսուն խէլասընը մուվաֆագա էլէ կէթիրմէք մէ- բտմը իլէ՝ օնա էշ տէյիւ պիր մէշհուր եարամազ- քեարը թագսիմ էթտի • վէ (Ս՝ոփ • իէ • 17:) "Պիզէ քիմի՞ խոթ էրսինիզ սալը վէրէյիմ, Խարաբբայը՞ մը՝ հօխսա Քրիստոս տէնիլէն Յիսուսու մը" տէտի:

Պու էսնատէ Պիղատոս՝ քէնտի գարըսընտան պիր աճայիպ խապէր ալտը, վէ օնա քէնտի տիգ- գաթընը պիր գաչ ատագիգա վէրմիշ իքէն, պաշ քահինլէր խալգը գընտըրտըլար քի՝ օլ մէշհուր եարամազքեար Խարաբբայը տիլէսինլէր, վէ Յի- սուսու էօլսիւրթսիւնլէր:

Digitized by Google

Ըէյլէ քի վալի խալգա տէօնիւլ՝ վէ օլ զիքր օլունան իքի մահպուսլարըն պիրինի սէչմէյէ թէքլիֆ էտիլ՝ (Աթտ. ԻԷ. 21:) ''Իքիսինէն սիզէ՝ քիմ՞ խոբէրսինիզ սաղ վէրէյիմ'' սիւալ էթտիքտէ, ''օնլար՝ Խարաբքայը տէյիլլէր'' : Կէօրիւնիւր քի Պիղատոս՝ խալգըն Յիսուսու ազատլէքլէրինէ հիչ շիւպհէսի եօգ իտի. լաքին օնլար պաշ քաՀինլէրին փէյթնէ ու թէսխիրի ալդըրտա օլուպ՝ ուզմանէն Խարաբքայը սիլէտիլէք : Խալգըն օր գատար գալապալըղը իչինտէ՝ Յիսուսուն թարափընտան պիր սէս իչիտիլմէ՞զ մի : Խայր. կէօրինիւր քի հիչ պիր սէս իչիտիլմէզ. մապէյնէրինտէ միւշավէրէ էյմէք իչիւն պիր վագթ խաթէմզէր. պիր փիքրտէ օլմատըգլարը՝ նը կէօսթէրմէզլէր. իւլա (Լուկ. ԻԳ. 18:) ''Պիւթիւն գալապալըգ պիրտէն չաղըրըպ՝ Պունու գալարը, վէ պիզէ Խարաբքայը սալը վէր'' տէտիլէք :

Կէօրինիւր քի Պիղատոս օնլարըն մաթլուպունա չալմըշ գալմըշ օլտու. վէ նէ սէյէճէյինի պիլմէզ կիսի օլտու : Նիհայէթ օնլար՝ (Քանի 22) ''Ամոի Քրիստոս անընիլէն Յիսուսու նէ՞ էյլէյիմ'' սիւալ էթտի : Ունու պէնիմ միւթաապիմ պրաղրամըզդա. սիզին պայրամընըզա օնու տալքի սալը վէրմէ իւէ իքի գալ իպզէ՞թ մի էտէյիմ, տէմիշ կիսի օլտու : Լաքին պու միսիլլու պիր տրգու իշչար օլունմատը, իւլա պէր ագա՝ օնլարըն ''Հէփիսի օնա տէտիլէր քի () խաչա չըգարըլսըն'' : Ունլարըն պիրիսի տէյիլ իւլա ''Հէփսի'', պիր գաչը տէյիլ՝ իւլա ''Հէփսի'' օնուն խաչա չըգարըլմասընը տիլէտիլէր :

Լուկասան (ԻԳ. 22:) էօյլէնիրիզ քի Պիղա-

Digitized by Google

առա ։։ անլատա իւչիւնձիւ ոէֆիա՝ կյա նէ՞ քէօֆիւ-
լիւք իշլէտի՞՝՝ սիւալ էյլէտի՞. վէ պու փէք էյի
սիւալ իտի ։ կ՝օլիւմէ չհիւքմ թագրիր օլուռնամազ-
առան էվվէլ՝ սօրուլաճագ փէք ալիռնառիպ պիր սի-
ւալ պու առուբ քի՝ ՝՝կյէ՞ քէօֆիւլիւք իշլէտի՞՝:
վալի ոէմէք իսթէտի քի՝ վկէրէմ էտին, օնու
նի՞չիւն խաչա չըգարայրմ. օնուն գապահաթը
նէ՞ տիր. պէն օնու թէֆթիշ էյլէտիմ, օնա
գարդը չէփ ոէօյլէտիլըէրինդի իշիմտիմ, վէ օն-
առա՝ էօլիւմէ միւռթահագ օլաճագ պիր չէյ առա
պուլմատըմ ։ կ՝ամմա (Լ)՝՝ոփ. ԻԷ ։23։) ՝՝նլատ առա
զի յատէ ֆէրնատ էտիպ՝ կատչ չըգարըմըն ոէը-
լէը իտի՝՝ ։ Պիղատոս օնատն թառաֆա նէ գա-
առար ոէօյլէը իտի իսէ, օնլար օլ գառատր առա
զի յատէ՝ ՝՝նու խաչա չըգալ ոէյիս չտղրըմըլար
իտի ։ ՝՝նուն իշլէտիյի էյի օլսուն քէօֆիս օլ-
առուն՝ հիչ պիր ֆարգ հօգառուր, օնու խթէմէզիզ,
հէման խաչա չըգարըլսըն ։ վկ է օնլարըն խըրսը՝
օնլատա նիգամ վէ էտէպ ու էրքէան գանուռնար-
ըրնը ուռուխառուռառու ։ վկ է Պ՝ուկառատն (ՒԳ ։23)
էշյրնիրիզ քի՝ ՝՝ պէօյիւք աէալէր իլէ օնուն խա-
չա չըգարըլմասընը տիլէյէրէք զօր էտէրլէր ի-
ա՞՝. ոէ յիլ առատէչ խթէյէրէք՝ իլլա զօրլա-
յարագ՝ կատչանարն ոէյիս ֆէրնատ էտէրլէր խթ։

Պիղատոս իչ ոէֆիա կյէնուտիլէր իլէ միւզա-
քէրէ էյթմէյէ չէկմ էթտիքտէն սօնկրա, էնձամէր
էմր էթտի քի՝ ՝՝Յիսուս կ՝ֆէնտիմիզ մէ յատանա
կէօֆիւրիւլիւպ տէօյլէսիւն ։ Պու վէչէ իլէ Պի-
զատոս մէտիւլ էտէր խթ քի՝ պաշ քհտհինէրէրին
կէօնիւնիւ էյլէսին, վէ նահագ եէրէ էզէյէթ
չէքէն ՝՝Յիսուսուն հագգընատ խալգը մէրհամէթէ

Digitized by Google

կէթիլսին : Ըմմա էշվահ . պու միսիլլիւ թարիգ իլէ տինի գօվալայանլարըն կէօնլիւնիւ էթմէյէ չալըշմագ՝ սատէճէ օնլարըն խըրսընը վէ մաղըուրլուղունու արթըրմադա պիր վէսիլէ օլուր : Ամմա Ֆէնոմիմէ պիր քէօրէ կիպի տէօյիւլմիւքտէն սօնկրա՝ պիր քէօրէ կիպի խաչա չըգարըլմադա կէօթիւրիւլմիւ :

Ըմմա էշ գարընտաշլարըմ. էյէր պիր միւթէպէր վէ սուչսուզ քիմսէ նահագ եէրէ էզիլէթ չէքսէ , օնու՝ հէփ պիլտիքլէրի վէ չօգ պիլմէտիքլէրի տէ ահըլյօր : Աուուզ փատիշահ՝ քէնտի օղլու Յովնահանը էօլտիւրմէք իւզրէ իքէն , պիւթիւն գավմ պիրտէն գալգըպ՝ "Ֆաչա , Ռապպ սաղ տըր քի էլպէթթէ օնուն պաշընդն պիր գըլը եէրէ աիւշմէյճէք տիր" տէտի (Ա փոփ. ծ. 45) , վէ օնու գուրթարտըլար : Յակոբուն քիւչիւք օղլու Խենիամին՝ Ա՝ըսըրտա քէօլէ տէյիւ ալըգօնուլմադա կէօրիւնիւր իքէն , օնուն գարընտաշը Յուդա չօգ ահըյրպ՝ Ա՝ըսըր վալիսի Յովսէփէ տէտի քի՝ "Ռէրէմ էյլէ , չօճուղուն եէրինէ պու գուլուն էֆէնտիմ քէօլէ գալսըն . վէ չօճուգ՝ գարընտաշլարը իլէ (պապասընա) չըգսըն" : Ծնվէլ . Խդ . 33 : Պիր Թամալը պէյզատէնին ճանը՝ տիւմէնլէրինտէն արանըյօր իքէն , օնուն սատըգ վէ միւրիւվվէթլի խըզմէթճիսի քէնտի Ֆայտէսինէ վէ էօմրիւնէ պագմայարագ՝ էֆէնտիսի իլէ էվլագ տէյիթիրտի , վէ օնուն եէրինէ գաթլ օլունտու : Ա՝ էնարամագըզ էթմիշ օլան քիմսէ գաթլ օլունտուղու զէման , օնու կէօրէնլէր ահըյօր , վէ Ա՝մա՞ն աման տէյէրէք գալպլէրի տիթրէյօր :

Digitized by Google

վէ պու ազիզ՝ ռաչսուզ՝ էյլիք քեանի՝ միւպա-
քէք Յիսուս պու գաւատ էգիյէթ չէքմիյինաե ,
պիր քիմսե եօգ մի քի՝ օնատան թարաֆա պիր
չէյ սէօյլէսին : Օնուն հէփ աչըղը կէօզլէր վէ
գուլագլար նէ՞իէտ տիր . օնուն հէփ էօգտիւյիւ
ախլէր վէ սաղալթըղը այագ վէ էլլէր՝ հա՞նի .
հէփիսի նէ՞րէտ տիր . հէփիսի թէքրար գափան-
մը՞շ մի . հէփիսի թէքրար գուրու եա սագլամ օլ-
մո՞ւշ մի : Օնուն մէրհամէթ ու իհսան էյլէմի-
յի օնպինլէրճէ քիմսէլէր արասընատա հիչ պիրի
եօ՞գ մի քի՝ գալապալըգատան չըգրապ Պիլատոսա
ուէսին քի օնուն էօմրիւ իչիւն քէնտի էօմրիւմիւ
վէրիրիմ . օնուն գանը պէտէլինէ՝ գանըմտան հէր
տամլասը տէօքիւլսիւն : Պիր քիմսե եօ՞գ մի քի՝
Իսրիտոս իլէ օնուն ախըմէնէլէրինին արասընա
քէնտինի աթըպ չաղըրսըն քի՝ օլ միւպահէք ա-
տէմ տէօյիւլմէյէճէք . պու ազիզ տօսթ էօլաիւրիւլ-
մէյէճէք . օնուն նազիք թէնինէ պէն՝ պէն սարըլը-
ըըմ , վէ օնու քիմ տէօյմէք իսթէրսե՝ իլը տայագ
իւզէրիմէ կէլսին , վէ իքինճիսի հէմ իւչինճիս-
սե՝ վէ նէ գատար օլուրսա հէփիսի իւզէրիմէ կէլ-
սին . վէ օնու էօլաիւրմէզտէն էվվէլ՝ պէնի էօլ-
տիւրմէլի տիր : Ինյիլա՛հ , պէօյլէ պիր քիմսէ կէօ-
րիւնմէզ . պէօյլէ պիր սէս իշիտիլմէզ :

Կէրչէք քի Իսրիտոսուն տօսթլարը վար իտի .
ամմա օնլար տաղըլմըշ օլուպ՝ չօգլարը օլ կիչճէ
նէ օլաուղունու՝ եանի Յիսուսուն էլէ վէրիլմիյինի
պիլմէտիլէր : Վէ էն հազիր օլանլարըն սէսի՝ էյէր
գալապըլսալար իսէտ , օլ վէլվէլէ էտէն գալապա-
լըղըն կիւրիւլթիւսիւնէ պօղուլսաու : Ինօգ . փէյ-
ղամպէրին տէսթիյի կիպի (Ինաչ . կգ . 3) " Ձէն-

Digitized by Google

աէրէաէ ֆ նալընըզ պատտը, վէ պիլէսինձէ գավմ-
լատան քիմսէ նօգ իտի" : Կէօրիւնիւր քի՝ պի-
զատտուն գուլաղընա՝ օլ փէք չամաթալը ։ «Պու-
նու գալտըր վէ պիզէ կատարըլըր տալը վէր" աէօգ-
լէրտէն մատա պիր սէս հէբիշմէտի :

Պուրատա իքի սիւալըմըզ վար ֆքի օնլարը նէ-
րիմիզին : Թէհամմիւլիւ օլմատըղընատան ատիյէ
պրատըրըզ :

Ա՞մմա պիր չէյ էօյրէնտիք, նանի զապիթին
պօրճունու էօյրէնտիք : Պիղատտա զապիթ իտի-
վէ պիր ատիլ զապիթ՝ խաթըրա պազմազ : Օ՞նա-
կին վէ գուվվէթլի քիմսէլէրին գուլմայրընա մու-
ատտէ էթմէզ : իլլա գուլմայրընըն էօնիւնիւ ա-
լըպ՝ զալըմլէրին ճէզասընը վէրիր, վէ զայիֆլէրի
հէմ մայդըմլարը օնլարըն էլինտէն գուրթարըր,
Օ՞ապիթին պօրճու պու տուր : Վէ էյէր Պիղա-
տտա պիր ատիլ զապիթ օլա իտի, Ճիսուսու տէր
ազապ ատուչուզ տէյիս ազատ էտէր իտի ֆ չիւն-
քի օնուն իւզէրինէ Եհուտիլէրին ամբարթլարը
զապահմարլարընն հիչ պիրի խապէր օլունմատը-
ղընատան մատա՝ հէփսի տէ նալան օլտուղու փէք
աշիգիար իտի ֆ վէ Ճիսուտտա պիր թէօհմէթին
էտէրի պիլէ պուլունմազ իտի : Պիղատտա փարզ
իտի քի Ճիսուսու՝ տէյիլ. տալը չէօզիւպ ազատ
էյլէսին, իլլա օնու քեսհինլէրին վէ խալգատան
այագ թագըմընըն խրիմընատան հրփզ էմմէք իչիւն՝
էյէր իգիթլա էթսէ իտի, օնուն պիլէսինձէ պիր
պէօյլէք սօլտատլար տահի կէօնատերսին : Ա՞քքին
օնուն պուննու էթմէյէ հադգա քիֆայէթ էտէր
մուհապէթի ճօգ փտի, վէ խալգը պէյնինտէ
քէնտի խիհմայրընըզ գըրըմատընատան ղայէթ չէ-

Digitized by Google

քինիպ՝ խոթէտի քի մասլահաթը՝ էյէր մումբին խսէ, քէնտի պօյնունտան սիլքսին, վէ քէնտինէ փէք գըյմէթլի իթիպարընը հըթգ էյլէսին, չիւնքի պու պապտա մալիւմաթը վէ տիւնեակվի մէնֆաաթը պիրի պիրինէ զըտ կէլտիկէր։ Ալ է Ղօմա վալիկէրի փէք գալըմ վէ փէք թամաքեար օլուպ՝ ենհուտիկէրի՝ Ղմբերաթօր Կայսէրէ շնքեայէկ էթմէքտէն մէքս էթմէք իչիւն՝ չօգ քէրըթ հագգանկէթէ մուղայիր ամէլ էթմէ իլէ՝ օնըարըն կէօնլիւնիւ խօշ էթմէյէ ճէհտ էտէրկէր իտի։

Պիղատոս՝ պէն փաք իմ տէյէրէք՝ էլկերինի եայգատը. լաքին պու ամէլ վէ պու թագրիր՝ օնու գապահաթընտան փաք էթմի՞ մի. խայր. օնու փաք էտէմէզ իտի։ Պիղատոս պիր գապիթ օլուպ՝ զուլմ էնքամէքտէ օլան Ցիսուսու խէլաս էթմէլի իտի. վէ շամաթա էտէն գալապալըղընն կիւրիւլթիւսիւ հէր նէ գատար չօգ՝ վէ գուտուրմուշ պաշ քեահինլէրին խըրսը հէր նէ գատար պէօյիւք իտի խսէ տէ, Պիղատոս՝ ազիզ Ցիսուսու պիրտէն սալը վէրմէտի յինէ՝ վէ օնու գովալայանլարընն խոշմընը գըրմատըղընա՝ Ալլահըն հուզուրունա փէք թէօհմէթլի իտի. հադգ տէյիլ իտի։ Էր քիմսէ՝ զապիթ օլսուն՝ պազերկեան օլսուն՝ սէնաաթճը օլսուն, հէր քիմսէ՝ քէնտինէ հէր նէ գատար ղարար կէլմէք կէօրիւնիւր իսէ տէ, հադգը սէվմէլի վէ հագ իւզրէ ամէլ էթմէլի տիր, եօխսա Պիղատոս կիշի փէք թէօհմէթլի օլուր։

Պիր սէօզիւմիւզ տահա վար։ Ինքիստոս Ղֆէնտիմիզ՝ Պիղատոսուն հուզուրունտա պաղը տուրտու., վէ նահադ եէրէ հիւքմ՝ օլունտու. ամմա Պիղատոս՝ Ինքիստոսուն չէրիաթ թախթընըն էօ-

Digitized by Google

նիւնե կէօրիւնէճէք, օնուն հուզուրունտա պաղ-
լանմըշ՝ սուչլու՝ ճէվապըդ տուրաճագ, վէ հագգ
իւզրէ հիւքմ օլունաճագ տըր: Ցիսուս՝ նէհու-
տիսթանըն հաքիմի էօնիւնտէ տուրտու. ամմա պի-
ղատոս՝ իքի ճիհանըն Ջաքիմի էօնիւնտէ տուրա-
ճագ տըր: Վէ պիզ հէփիմիզ տախի օրատա կէօ-
րիւնմէլի իզ. վէ օնուն կէօզլէրինտէն եէր իլէ
կէօք գաչաճագ, վէ օնլարա մահալ արթըգ պու-
լունմազ: Ընլահ իհսան էյլէսին քի՝ օլ ազիմ վէ
հիյպէթլու կիւնտէ մէրհամէթ պուլալըմ. վէ պի-
ղատոսուն էօնիւնտէ պաղլը՝ նահագ եէրէ էզիյէթ
չէքէն՝ պու միւպարէք Ցիսուս օլ ազիմ կիւնտէ
պիզիմ Տօսթումուզ օլսուն: Ամին:

ԲԱՐԲԱՔԻ ԻՆԹԻԽԱՊ

ՎԷ ՔՐԻՍՏՈՍ ԲԷՏՏ ՕԼՈԻՆՏՈՒ

«Պառնա պէյէ՝ էլլա Խարաքքայը առլը վէր։ Խարաքքա իմ իւքիւղ իտի» ։ Յովհ. ԺԸ. 40։

Օ պիր վազաա էօյրէնտիք քի՝ Վիրիստոս Յիսուս տիմիզ բէտտա օլուռնառու, վէ Խարաբբա ինթիխապ օլուռնառու ։

Շիմտի իքի սիւալըմըզ վար ։ Պիրիսի Խարաբբայա տայիր, վէ պիրիսի Յիսուսա տայիր պիր սիւալ առը ։

1. Խարաքքա էվ՞ տիր. ծնառն մեշրեպէ նէ՞ տիր. վէ իւլքեն ծնառ օլ գոփար պիմիրլեյինէ սեպեպ նէ՞ տիր ։

Նէհուտիլէրին պէյէնիալ ինթիխապ էթտիքլէրի Խարաբբա՝ նէֆսինէ ուլան քիմսէ իտի. պէտ խույլու՝ փէք սուչլու քիմսէ իտի ։ Շէհրտէ զուհուր էթմիշ ֆիթնէ վէ գաթլ իչլուն Հապսա գօնմուշ ծլուպ՝ ճիւմհիւր ըէֆիքլէրի իլէ պաղլը իտի. խալը գը իխթիլալ ու ֆիթնէյէ գալտըրան պիր զօրպա իտի ։ Նէլահատան գօրգմայան վէ ինսանտէն ուրթանմայան պիր քիմսէ իտի. շէրիաթ պօզուճու իտի, խըրսըզ իտի. պիր ֆիթնէքեար իտի քի՝ մէմլէքէթին բահաթըրը վէ սէլամէթինի մուխաթարայա կէթիրտի ։ Պիր խըրսըզ՝ պիր եօլ քէսիճի իտի, վէ հիչ պիր քիմսէ քէնտի մալը էմին օլտուղունու սայմազ իտի ։ Պիր գաճը գաթիլ իտի քի՝ առէմիլէրին գանընը աէօքմէյէ հազիր իտի ։

Digitized by Google

պոս իւէ ապլմ գասպահաթը վար իսի, եանի զօր-
պաւոդ՝ հօղ քէսիճիլիք՝ վէ դաթլի նէֆս պի դայ-
րի հագդ • վէ պուղալորդն հէր պիրիսի իշլուն էօ-
լիւմէ միւսթահագ իսի :

Յիսուսուն հագդընտա զօրպա տէյիւ ասվա օ-
լուղտու • լաքին պիւթիւն պիւթիւնէ սատրագ՝ թա-
պի՝ թահթը հիւքիւմէթտե իսի, վէ հէմ միւթիւ՝
հէմ հէր խուսուստա սուչսուզ օլսուղունտու հէ-
փիսի պիլսիլէր : Սարաբդա իսէ այսն աշկեաար զօր-
պա իսի, ամմա հէփիսի օնուն սալը վէրիլսիյինի
սիլէսիլէր : Խմսի պու եարամազքեար ազատ
չըգտը • վէ աճապտա նահագարդն ուղուրուն էօ-
լէն Յիսուսա իման կէթիրսի՞ մի , եօխսա եարա-
մազըղընտա տուհա զի յատե գաթըլաշը՞ մի տէ-
յիւ խուսպէրիմիղ եօգ սըդը : Ճապտա պաշլարդնը
սալայան քեահի՞լէր իլէ խուչտա էօլէն սուչտուզ
Յիսուսա քիւֆր էթսի՞ մի եօխսա պԱստրսա կիսի
սըղսարդը չըգըպ՝ ասը ասը աղլատը՞ մի տէյիւ մա-
լիւմիւմիզ տէյիլ սիր : Նէօլիւմ միւսթահագ ի-
սի • ամմա պու փէք սուչտու քիմսէ ազատ չըգըտը,
վէ օնուն եէրինէ սուչտուզ օլան Յիսուս էօլսէի :
Իմսի Քրիստոսուն էօլիւմիւ վասիթասը իլէ պու
կիւնահքեարլարդն պաշը ասիվ օլուղունտա սալը վէ-
րիլսի : Վէ Պեսդրոս Իսուս տէմիսի մի քի «Ա-
սըդ օլան՝ նահագ քիմսէյէրին ուղուրուն էօլ-
սիս քի՝ սիզ էպէսի էօլիւմտէն գուրթուլաղսըմ»:
Իմմա իքինճի սիւալդմըդա կէլէլիմ , քի Յիսուս
ասյիր սիր սիւալ սըդը :

Յ • Յիսուս էլ՞ֆթի • ունան ՏԷչքիպ նէ՞ֆթի • վէ ունան
էնոքնի խուչա պէյնոքրնե՞ նէ՞ ֆուչէքնըլմըֆ վէ ֆթի :

Digitized by Google

Լ՝ֆէնտիմիզ հէր ֆաղիլէթին՝ հէր քէմալի յէ-
թին սահիպի իտի : Կարըլաթան տօղմուշ էն
պէօյիւք փէյղամպէր Յովհաննէս՝ քէնտինի լայըգ-
սըզ սայտը քի Քրիստոսուն այագ գապլարըներ
թաշըսըն : Կէօքտէ օլան մէլէքլէր՝ օնա խըզմէթ
էթմէքտէն տահա պէօյիւք մանտուպ ետա իքրամ լո-
թէմտիլէր : Իսուս՝ Լէհուտիլէրին չօգտան պէ-
րու պէքլէտիքլէրի զաթ իտի , միլլէթին շանը վէ իւ-
միտի իտի , օր կէլէճէք օլան Քրիստոս փատշահ
իտի : Վէ պուննան մատտա՝ ատէմլէր արասընտա
օնուն գատար մահճուպ՝ հալիմ՝ էյլիքքեան վէ
էյի ամըլլեր իլէ տօղու պիր քիմսէ եօգ իտի :
Պիւթիւն գուվվէթինի վէ էօմրիւնիւ՝ էյլիք էթ-
մէ իլէ սարֆ էթտի :

Հիմոի Քրիստոսուն՝ օնլարըն կէօզլէրինի վէ
գուլագլարընը աչտըղը քիմսէլէրի Պիղատոսուն
էօնիւնէ թօփլայալըմ. հէփ սազալէտըղը թօփալ՝
սագաթ՝ ճինլու՝ ատըտըլ օլանլարը, հէփ մարագա-
րա շէֆա վէրտիյի վէ ըսրարմայա թազիր էյլէտի-
յի քիմսէլէրի , հէփ էօլումտէն կէրի կէթիրտիք-
լէրինի վէ օնլարըն ճիւմլէ տօսթլարընը տախի
թօփլայալըմ. եանի Պիղատոսուն հուզուրունա
պինլէյճէ քիմսէլէրի կէթիրէլիմ քի՝ Լ՝ֆէնտի-
միզ օնլարա էքմէք վէրտի , եա կէօզ եաշլարընը
սիլտի , գատավէթլէրինի տէֆ էթտի , գօրգուլա-
րընը գաչըրտը , գալպլէրինէ թէսկիլլէ վէրտի. հէփ
պու միսիլ իւ քիմսէլէրի Պիղատոսուն հուզու-
րունա կէթիրիպ՝ իլէ սըրատա Ղալաթոսու վէ օ-
նուն իքի գըզգարընաշընը գօյալըմ. հէմ Յայ-
թոս վէ օնուն օն իքի եաշընտա օլան գըզընը , եիւզ
պաշը տա վէ օնուն փէք սէվկիլիւ քէօլէսինի ,

Digitized by Google

Այսին չէհրինտէ օլան օր տուր գարը իլէ պիրի-
ձիք օղլուննու, վէ էյէր իսթէրսէնիզ պաշ քեա-
հինին գուլլու Աղքոսու տախիպէրապէր գոյա-
լըմ։ Վէ չիմտի Պիղատոս էթրաֆընտա օլանլա-
րա պագըպ թէքրար սիւալ էյլէսին քի՝ "Ընա նէ՞
քէօթիլիւք իշլէտի քի օնու խաչա չըգարայըմ"։
Օր թօփլանմըշ գալապալըգտան պիրի գալգըպ
տէյօր քի՝ Նֆէնտիմ Այսին տէնիլէն նամ պիր
շէհրտէն կէլտիմ, վէ շէհատէթ էտէրիմ քի պէն
էօլսիքտէն սօնկրա մէզարա կէօթիւրիւլիւր իքէն՝
պու սէնին էօնիւնտէ պագդը Յիսուս՝ իսթիյար վէ
չօգ աղլար վալիտէմ ազիմ մէրհամէթ էտիպ պէ-
նի տիրիլթտի։

Պու քիմսէ քէնտի շէհատէթինի պիլթիրտիյի
կիպի՝ Տիւրոս վէ Սիդոն սէմթլէրինտէն կէլմիշ
պիր գարը գալգըպ տէյօր քի՝ Պէնիմ գըզըմ
նափաք բուհտան թուրթուլուպ չօգ ազապ չէքէր
իտի, վէ պու սէնին էօնիւնտէ միւպարէք Յիսուս՝
օնու շէյթանըն էլինտէն գուրթարտը։

Պիր պաշգասը տօղրուլուպ տէյօր քի՝ Նֆէն-
տիմ օն սէքիզ եըլ պիւքիւլմիշ օլա, ատ՝ ասլա
տօղրուլամազ իտիմ, վէ պու ազիզ միւպարէք Յի-
սուս պէնի օլ խասթալըգտան գուրթարտը։

Պիր պաշգասը գալգըպ շէհատէթ էտէյօր քի՝
Օն թուզ սէքիզ եըլ պէն տէօշէքտէն գալգամազ
իտիմ, վէ պու տէյիլմիշ Յիսուս՝ պէնի օլ հալ-
տէ կէօրիւպ պէնի սաղալթտը։

Պիր պաշգասը այտա գալգըպ տէյօր քի՝ Նֆէ-
նտիմ չօգ հէքիմլէրի գուլլանըպ վէ հէփ վա-
րիյէթիմի սարֆ էտիպ հիչ պիր ֆայտէ կէօրմէ-
տիմ, էլլա տահա պէթէր օլույօր իտիմ. ամմա

պու սէնին հուզուրունատա պաղլը տուրան Յիսուս՝ պաշնա չլիֆա վէրտի ։

Հիմտի Յորդանանլըն էօթէ եագասընտան ելլը միշ պիր ատմ քէնտի կէօզլէրինի գալտըրըպ՝ պու կէօզլէրիմի օ վէրտի ատլյօր ։

Պիր պաշգասը քէնտի էլինի պիղատոսա տօղրու ուզատըպ չէհատէր էտեր քի՝ Եա էֆէնտիմ պու էլ գուրումուշ իտի, վէ օնա էօմիւր վէ գուվվէթ վէրէն՝ պու սէնին հուզուրունատա միւթէհիմ կիպի՝ ամմա էպէտէն միւպարէք Յիսուս իտի ։

Պիր պաշգասը գալապալըգտան չաղըրըպ՝ պու տիլիմի օ չէօզտիւ տէյօր ։

Նէթիճէյի քէլամ, օն պին քիշի պիրտէն գալգըպ թագրիր էտէյօրլար քի՝ Պիզ չօգ ադըզտա իտիք, վէ պու ադիզ վէ մէրհամէթքեանի Յիսուս՝ հէփիմիզէ եէյճէք վէրտի ։

Ամմա "Պունու տէյիլ՝ Խարաբբայը սալը վէր" տէտիլէր ։ Պեարոսուն տէտիյի կիպի՝ "Պիր գաթիլ ատմ պաղըշանմասընը տիլէտիլէր, վէ էօմիւր վէրիճիյի՝ հայաթ սահիպինի էօլտիւրթիւլէր" ։ Նօմիւր վէրիճի Յիսուսատան՝ հէլաք էտիճի Խարաբբայը տահա գըյմէթլի սայտըլար ։ Ալ օնու Յիսուսատան գըյմէթլի սայտգլարը սէպէպ պու իտի քի՝ Խարաբբա խըրսըզ իտի իսէ տէ, նասիհաթ վէրիճի տէյիլ իտի ։ օնլարըն մէմլէքէթինի բահաթըզ էճտի իսէ տէ, օնլարըն զամիլէրինի բահաթըզ էճմէտի ։ մալլարընա էլ սալը իսէ տէ, պաթըլ զիյիմ վէ նանկլըշ իճիգատալարընա վէ սըփաըրշլարընա տօգանմատը ։ օնլարը Խօմա տէվլէթինէ նամագուլ վէ մէքրուհ էճտի իսէ տէ, օնլարը քէնտի կէօզլէրինէ մէքրուհ էճմէտի ։ օնլա-

Digitized by Google

րըն գանըն ը տէօքտիւ իսէ տէ , օնլարըն միւրայլը-
ղընը՝ թամաքեարլըղընը վէ նահափլըղընը աշկեաբ
էթմէտի : Ընուն փէք պէտնամ գապաճիլարը՝
օնլարըն եարամազլըղընա պիր կէօլկէ՝ պիր էօրթիւ
կիպի օլտու : Ըմմա Յիսուսուն ազիզ իպրէյ ու
թալիմի օնլարըն հէվի քէօրթիւլիքլէրինի կիւնէշ
կիպի պէյան էթտի : Վէ օնլար գարանլըղը ըլըգ-
տան զիյատե սէվտիլէր . եանկլըշլըղը վէ եալանը
կէրչէքլիքտէն զիյատե սէվտիլէր . էն պէօյիք էն
ֆէնա կիւնահը՝ սատտգալի ու ազիզլիքտէն զիյա-
տե սէվտիլէր : Ըլլահըն սէվկիւլիւ Ընուս գալը-
րըլսըն , արամըզտան գալտըրըլսըն , խաչա չըգա-
րըլսըն , օնու հիչ իսթէմէզլիզ . վէ պիզէ չէյլթա-
նըն էվլատը վէրիլսին , օնու իսթէրիզ : Ինձի է հա-
րաքէթլէրինին սէօզլէրի պու իտի :

Ա՛աքին էյ գարընտաշլարըմ , Ասարաբացլար Ար-
րիատոստան տահա գըյմէթլի թուէթան քիմսէլէր՝
եալընըղ Ընհուտիլէր տէյիլ տիր . հէր միւմէյ-
տէ չօգ վար քի՝ պու պէտ ամէլի պու քէօյի իւ
իշի հէր կիւն իշլէրլէր : Վէնտի սէվտիքլէրի կիւ-
նահլարը տա տէվամ էթմէք իչիւն՝ Արիատոստան
խէլաս ու փատիշահլըղընը գապուլ էթմէտիքլէրի
թագտիրտէ պու քէօյի իշի իշլէրլէր : Վիլիատ-
նըն ատէթ ու թէրթիպլէրինի սագլամագ իչիւն՝
Ասլահըն քէլամընը պէրթ ատաֆ էմտիքլէրի իմագ-
տիրտէ , պու կիւնահ իլէ սուչլու օլուրլար : Տիւն-
եավի ատէմլէր իլէ գօնուշուպ օյնամագ իչիւն՝ ի-
պատէթ եէրինէ կիմտիքլէրի թագտիրտէ , Ընհուս-
տիլէրին էմտիքլէրի կիւնահա կիրիֆթար օլուր-
լար : Պու ափինեանընն տօսթլուղունու՝ սէֆտաընը՝
իթիպար ու մուհապպէթինի՝ Պապպ Յիսուսուն

Digitized by Google

խըղճմէթ ու իզդէթինատէն տահա էյի թուխթաու-
լարը թադտիրտէ , Խարտբայը Յիսուսատան տահա
էյի թուխթարլար :

Ո՞եր պիր կիւնաչ՝ պիրէր խըսըրդ տըր . հէր պիր
քէօթիւ չէհվէթ՝ պիրէր խըսըրդ տըր : Ալլահատան
իզդէթ չալար . պիզատէն սէլամէթ՝ տատատէթ՝ ճէն-
նէթ չալար : Վէ լաքին պու ճիւմլէ իլէ սէչտիյի-
միզ չէյ պու տուր . վէ պիզի զէնկին վէ տատատէթ-
լու էտիպ՝ պիզէ էպէտի հայտի պաղըշլայճաղ
Յիսուսու բէտտ էտէրիզ . Կիւնաչ՝ ճանը հէլաք
էտէր , ամմա ծնու գապուլ էտէրիզ . Յիսուս Ք-
ֆէնտիմիզ՝ ճանը խէլաս էտէր , ամմա հաղարէթ
ու րէտտ էթտիյիմիզ՝ ս տուր : Ամտի սալթ Յէ-
հուտիլէր տէյիլ՝ իլլա պիզ քէնտիմիզ փէք սուչ-
լու տէյի՞լ մի իզ :

Պիր սէօզիւմիզ տահա վար : Յէհուտիլէր՝ քէն-
տիլէրի Ալլահդըն տօսթլարը տըրլըար իտտիհամըն-
տա իքէն , օնուն տիւշմէնլէրի խոխէր : Ալլահը
աէվէրիզ տէտիլէր , ամմա օնու հիչ սէվմէտիլէր :
Պիւթիւն տիւնեատա պիր զաթ հօգ իտի քի օն-
տանն՝ Ալլահտան իքրահ էթտիքէրի գատար իք-
քտահ էթտիլէր : Ալլահ քէնտիսի կէօքտէն էնտի ,
վէ արտարընտա սաքին օլտու , վէ քէնտի ոու-
հապպէմինի՝ մէրհամէթինի՝ ազիզլիյինի՝ ալլահա-
նի մէշհէպ ու ախլեապընը կէօսթէրտի . ամմա Յէ-
փիսի չաղորըպ՝ Պունու գալտըր , վէ պիզի սալթ
վէր քիմ օլուրսա օլսուն՝ Կայսէր՝ Ղերովէս՝ Պի-
զատոս՝ Փարաւոն՝ Խարտբա՝ պիր խըսըրդ զալիմ՝
գոմիլ՝ քիմ օլուրսա օլսուն , ֆագահ պունու
գալտըր , օնու արամզատա օլմազ խոթէմէզլիզ : Ա-
նի՞չևն , նէ՞ քէօթիւլուք իշլէտի : Յէմտիմի էթ-

Digitized by Google

ՀԱՏԻՄ ՀԻՀ ՓԱՐԳԸ ԼՕԳ. ՕՆու գալստըը, խաչ
ՀԱԳԱՐԱԼՍԸՆ ՍԵՒԻԼԵՐ: ՎԷ ՆԵՀՈՒՏԻԼԵՐ ՄԻՒՀԻՒ-
ՆԻՐԼԵՐ ԻՄԻ ՔԻ ՔԷՆՄԻԼԵՐԻՆԱԷՆ ՊԱՇՂԱ ՔԻՄԷ
ՊԱՇՂԱ ՄԻԼԼԷԻ ԼՕԳ ԻՄԻ ՔԻ Ա՛ԼԱՀՐ ԱԵՎՄԻ: ՕՆ-
ԼՈՐ ՔԷՆԱՄ ՔԷՆՄԻԼԵՐԻՆԻ ԱԼԱՍԱՐԱԼԱՐ ԻՄԻ. ՔԷՆ-
ՄԻ ԳԱԼԱԼԵՐԻՆԻ ՊԻԼՄԷԶԼԵՐ ԻՄԻ. ՎԷ Ն՛ՓԷՆԱՄԻՆԶ
ՕՆԼԱՐԱ ԹԱԳՓԻՐ ԷՂԼԻՄԻ ՔԻ՝ ՄԻՆԻՆ ՊԻԼԼԵՐԻՄ ՔԻ
Ա՛ԼԱՀՐՆ ՄՈՒՀԱՊԱԷԹԻ ՔԷՆԱՀՆԻՆԶԱՄԷ ԼՕԳ ՄՈՒՐ:
ՅՈՎ. Բ. 42:

ՎԷ ՀԷՐ ՄԻԼԼԷԹԱՄԷ՝ ՀԷՐ ՔԻԼԻԱՍԱՄԱ ՉՕԳ ՎԱՐ ՔԻ
ՀԷՄԱՆ ՊՈՒ ՀԱԼԱՄԷ ՄԻՐԼԷՐ: Ա՛ԼԱՀՐ ԱԵՎԷՐԻՆ ՄԷՐ-
ԼԷՐ, ԱՄՄԱ ՓԻԼՎԱԳԻ ՕՆՈՒ ՀԻՉ ՍԵՎՄԷԶԼԵՐ: Ո՛Ն-
ԱՄԱՆ ԶԻ ՅԱՄԱՌ ՔԷՆԱՒԼԵՐԻՆԻ ԱԵՎԵՐԼԵՐ. ՕՆԱՄԱՆ ԶԻ-
ՅԱՄԱՌ ՔԷՆԱՄ ԼԻՓԱՊԱՐԸՆ՝ ՔԷՆԱՄ ԱԷՓԱՂԱՐՔՆԸ ԱԵ-
ՎԵՐԼԵՐ. ՕՆԱՄԱՆ ԶԼՅԱՄԱՌ ՊԻՐ ԼԻՐԱ՝ ՊԻՐ ՂՈՒՐՈՒՂ
ԱԷՎԵՐԼԵՐ: Ն՛ՅՎԱՀ, ԳԱԼԱՓԻՄԻՂ ՆԷ՝ ԳԱՏԱՐ ՓԱ-
ԱԻՈ՝ ԹԱՊԱԻԱԹԸՄՂԶ ՆԷ՝ ԳԱՏԱՐ ԱՕՂՈՒԳ ՏՐԸ:

ՎԷ ԱՓԼԹԻՒՆ ՃԻՆՍԻՓՂԻՆ ՀԱԼՓ ՊՈՒ ՏՈՒԲ: Ե՛ՀԷՐ
ԹԱՅՓԷՔ՝ ՀԷՐ ՓԼԼԷԹ՝ ՀԷՐ ԳԱՓԱԼԷ՝ ՀԷՐ ԷՎ ԽԱՂ-
ԴԷ՝ ՀԷՐ ՔԻՀԻՆ ՊՈՒ ՈՒՐՈՒՂԼԻՒՆ ՀԱԼԱՄԷ ՄԻՐ. ԱԱՒՈՒ
ԹԱՊԱԻԱԹ ԻՒԼԷ Ա՛ԼԱՀՄԱՆ ԱՅՐԸԼՕՂ ՎԷ ՕՆՈՒՆ ՀՕԼԱ-
ԲՐՆԸՆ ԽԱԹԷՄԷՒԻԱՅ՝ ՂԷՎԹԱՆԸՆ ԷՎԱՍՏԱՐԸ ՕԼՈՒՍՈՒՄՔ,
ՎԷ ՕՆՈՒՆ ԱՄԷԼՒՐԻՆԱԷՆ՝ ԻՐԱԱԷԹԻՆԱԷՆ ՎԷ ՓԱ-
ԱԻՇԱՀԼԸՂՆԱՄԱՆ ՀԱԶՂ ԷՍԷԲԼԷՐ. ՎԷ ՀԷՐ ԿԻՒՆ
ՎՐԻՍՏՈՍՈՒ ԲԷՄԱ ԷՄԻՍ՝ Ն՛ԱԹԱՔԱՅԸ ԻՍ-
ԹԷԲԼԵՐ:

Ի՛ՄԻՄ Ն՛ԷՀՈՒՏԻԼԵՐԻՆ ԼԹԻՒՔԼԵՐԻ՝ ՔԷՆԱՄ ԷՔ-
ՏԻՒԻՄՂ ՄԻՐ, ՊԻԶԻՄ ՃԻՆՍԻՄՂԻՆ ԱՄԷԼՂ ՄԻՐ.
Ն՛ԷՀՈՒՏԻԼԵՐ ՍԱԼԹ ՊԻԶԻՄ ՎԷՔԼԼԻՄՂ ԻՄԻ: Ո՛Ն-
ԼԱՐԱ ՓՈՒՐԱՄԹ ՕԼՈՒՍ ՔԻ՝ ՅԻՍՈՒՍՈՒ ԷՕԼՒԼՈՒԲԵ-
ԼԸ. ԱՄՄԱ ՕՆԼԱՐԱ ՕԼԱՆ ՓՈՒՐԱՄԹ՝ ՊԻԶԻՄ ՕԼՈՒՍ

իմն, օնլարըն էթտիքէրինի պիզ քէնտիմիզ է-
տէր իտիք։

Նշ սէվկիւլիւէրիմ, ախչին հալինիզ նէ՞ տիր։
Պիլիրիմ քի տօղտուղունուզ հալ՝ պօզդունլուզ
հալի իտի. լաքին սիւալըմըզ պու տուր քի՝ շիմ-
տիքի հալինիզ նէ՞ տիր։ Ուհ էլ Կոստանան տօղ-
տունո՞զ մը, հէնի մախլուզաթի օլտունո՞զ մի։
Շիմտի Կրիստոսո՞ւ մի հօխատ տիւնիայը մի սէ-
վէրսինիզ։ Կրիստոսո՞ւ մի հօխատ Խարաբըայը մի
սէվմէ քաէսինիզ։

ՊՈՒՆՈՒ ՋԻՄԲԻՄ ՒՉԻՒՆ ԷՑԼԷՑԻՆ

՚՚ Պատրաստեցի՛ր ընթրիս իմոյ եւ կոչեցին՚՚։ Ա կոր. ԺԱ. ՀԴ։

ՎԽԼԱՄ իպէիտա իսի, վէ քէլամ Ա՚լլահ իսի. վէ քէլամ թէն օլտու, վէ պիզէ սաքին օլտու։ Պու ազիմ Ո՚ազի՝ պու մէլէքլէրին Ա՚ֆէնտիմիզ՝ պու ևիւքսէքլէրտէն ևիւքսէք՝ ալիմլէրտէն ալիմ՝ մուգատտէսլէրտէն մուգատտէս օլան Ո՚ազի՝ կէօյիւ պր սպտը, պու տիւնեայա կէլտի. պիզէ սէք էնտի. փէք ալէտգ հալիմիզէտէք թէնէզզիւլ էյլէտի. ֆագիրլէրիմիզէն ֆագիր՝ տէրտլիլէրիմիզտէն տէրտլի օլտու։ Պիզիմ իչիւն կէլտի. պօրճ լարըմզը էտա էմմէք իչիւն կէլտի. կիւնահլէրիմիզի ևիւքլէնիպ գալարմագ իչիւն կէլտի. պիզի չէյլէտանտան վէ ճէհէննեմտէն սաքընը ալմագ իչիւն կէլտի. վէ պիզի սաքուն ալմագ իչիւն քէնտի էօմրիւնիւ վէրտի։

Ա՚է պիզտէն նէ՞ իսթէր։ Ի՚սթէր քի պիզ օնու զիքր էտէլէմ։ Օնուն պիզէ կէօսթէրտիյի մէքհամէթ՝ նիհայէթսիզ իսի. օնուն պիզէ պէյան էթտիյի մուհապպէթ, սեոյլէնիլմէզ՝ վասֆ օլունամագ իսի։ Ա՚է պիզտէն նէ՞ իսթէր։ Ի՚սթէր քի՝ պիզ օնու զիքր իտէլիմ։ Պիզիմ իչիւն Վ՚ըրխատտու Ի՚ֆէնտիմիզ ազիմ էզիյէթլէրտէ պուլունտու. փէք զ՚ալըմ վէ այրպալը էօլմայ էյքսիք. պիզիմ իչիւն խաչա չըգարըլըպ օրատտա էօլտու. վէ շիմտի իսթէր քի՝ պիզ օնու զիքր իտէլիմ։ Օնու կէօքտէն պու տիւնեայա կէթիրէն վէ մէզարատէք էնտիրէն՝ օնու սըգլէթլէր ալէքնա պատան վէ

ճանըն էալիւմ առբէձէսինառէ գասավէթի էաւն՝ օնուն գօլունու կէբէն՝ օնուն այաղնը չկիէն՝ վէ օնուն ազիզ թէնինի խաչըն իւզէրինէ չզաւրպ մըխալեան՝ կիւնահրմըզ իտի ։ Վէ շէմաի լութը քի՝ պիզ օնու զիքը էառիւմ ։ Վէ օնու զիքը էմ-մէյէլիմ մի ։ ։ Պունու զիքիմ իչուն էյնէյան" Յիէնտիմիզ պուշյուրտու ։ Վէ օնուն զիքի իչուն նէ՞իսթէր քի էառիւմ ։ Ա կոր • ԺԱ• 23—26։ Յիէնտիմիզ իսթէր քի օնուն զիքրի իչուն պիր ազ կէմի եէյէլիմ վէ գաառէհաէն իչիլիմ • վէ շէմաի պու մնաառէ իւզէրինէ պիր գաչ սէօյլէյէճէյիմիզ վար ։

1 • Յիէնտիմիզ էնոխ էլիսաընդան ըզգ չէյ նալագ էդմիզ ։

Պրիստոս Յիէնտիմիզ իսթէմէզ քի՝ պիզ օնու զիքը էմմէք իչուն պիր ազիմ տիքէլլի էնաշ տիքէլիմ • նախօա պիր գուլէ եափալըմ, եափը չէյքէլ (առաճար՝ պինա էառիւմ ։ Պիզաէն պունուն կիպի չէյլէր թալապ էմմէզ • վէ էյէր թալապ էմէսէ տէ, ինսան ձինսիներն չօղու եափառազ • չիւնքի պու՝ փէք կիւճ չէյ տիր • վէ օնու փէք ազ քիշի եափապիլիր ։ Էմ Յիէնտիմիզ պիզատէն իսթէմէզ քի՝ օնուն զիքրի իչուն ուզագ մահլէրէ՝ զուրպէթէ կիտիպ՝ հաձիլիքէտէլիմ, Պուտսի չէրիփինէ կիտէլիմ • չիւնքի չօգ վար քի օնուն խարձըրը կէօրմէզլէր , մասրափըրը չէքմէզլէր • նախօա անլարըն թէնի զայիֆ օլտուղու իչուն օլգաատր կիւնիլէք նօղա տայանամազլար • պունու սալթ զինկինէր վէ գուվվէթիլիր եափապիլիրլէր ։ Յաքին շիքրլէր օլտուն քի Պրիստոս

Digitized by Google

Յ՝ֆէնատիմիզ պուռնաւն կիպի չէյլէր պիզտէն թա-
լապ էթմէզ։

2. Վ՝ըէոթոս Յ՝ֆէնդիմիզ ափըըմըզ մոխոլիֆ պիր չեյ
խոնկոզ։

Ա՝զիզ Վ՝խիթապտա չօգ չէյ պուլունուր քի՝ ագ-
լըմըզտան խարիճ տիր։ լաքին Ա՝զիզ Վ՝խիթապտա
ագլըմըզա մուխալիֆ պիր չէյ հօգ տուր։ Ա՝զիզ
Վ՝խիթապ պիզէ էօյրէտիր քի՝ Ա՝ֆէնապի Ը՝ագդ էզէլի
տիր, եարատըլմամըշ իսլէ իտասը հօգ տուր։ Յ՝ա-
քին պուռնու անկլ՝այապիլի՝րմիզ։ մաատէ օլ
գատար պէօյ՝ուք տիւր քի՝ ագլըմըզա սըղմազ,
ագլըմըզ օնա էրմէզ, ագլըմըզտան խարիճ պիր չէյ
տիր։ Ա՝մմա պու տափի ագլըմըզա մուխալիֆ տէ-
յիլ տիր։ չիւնքի պիլիրիզ քի Ա՝լլահ պէօյլէ օլ-
մազ կէրէք տիր, եանի զայրի մախլուգ մուխալա-
դան օլմալը տըր։ վէ ագլըմըզ իսքիճաթ օլուպ՝
թապի օլուր։ Ա՝գլըմըզտան խարիճ՝ ամմա ագլը-
մըզա մուխալիֆ տէյիլ տիր։

Ի՝չ քէրրէ իւչ՝ տօգուզ տէյիլ մի։ Չ՝ումի
տէյէլիմ՝ քի՝ պիր պէօյ՝ուք խօճա էօյրէտիր քի՝
իւչ քէրրէ իւչ՝ օն եէտի օլուր, պու՝ ագլըմըզա
մուխալիֆ տիր, վէ օնու գապուլ էթմէզլիզ։ Պու
մաատէ՝ ագլըմըզտան խարիճ պիր չէյ տէյիլ
տիր։ չիւնքի իւչ քէրրէ իւչ գաչ օլաճաղընը փէք
էյի անկլ՝ըրըզ։ լաքին իւչ քէրրէ իւչ՝ օն եէտի
օլուր թապիրի՝ ագլըմըզա մուխալիֆ տիր, գա-
պուլ էտէմէզլիզ, պիլիրիզ քի կէրչէք օլամազ։
Վէ պուռնու էօյրէտէն խօճա՝ հէր նէ գատար պէօ-
յ՝ուք օլսա, վէ օնուն նուֆուզու վէ իթ՝իպարը

Digitized by Google

հէր նէ գաւառ չօգ օլսա, օնուն էզրէթսիլինի գապուլ էտէմէզլիզ. չիւնքի ազըմըզա մուխալիֆ տիր. պիլիրիզ քի միւմքինմէզ տիր, եալան սըզ:

Վ՚ըխտաոս Յ՚ֆէնտիմիզ պիր տիւյիւնէ կլմտիլինի պիլիրսիւիզ. վէ պիլիրսինիզ քի օրտաա իքէն՝ պիր գաչ քիւփտէ օլան սուչու շարապա թէսլտիլ էյլէտի: Պու՝ պիր միւճիզլտի իտի. նատըլ օլտու՝ պիլմէզլիզ. ազըմըզտան խաբիճ տիր. լաքին ազըմըզա մուխալիֆ տէյիլ տիր. չիւնքի պիլիրիզ քի՝ օլտու. օնուն բէնկի՝ շարապ բէնկի օլտու. օնուն տաթը՝ շարապ տաթըօլտու. օնուն գօգուսու՝ շարապըն իտի. վէ պիր քիմսէ օնտան չօգ իչսէ, օնուն թէսիր ու իչրասը՝ շարապըն իչրասը իտի: Իմտի պու արթըգ սու տէյիլ՝ էլպէթթէ շարապ օլտու, ազըմըզտան հէր նէ գաւար խարիճ իսէ, ազըմըզա մուխալիֆ տէյիլ տիր: Յ՚աքին տէյէլիմ քի օնուն բէնկի՝ շարապ բէնկի օլմատը, օնուն տաթը՝ շարապ տաթը օլմատը, օնուն գօգուսու շարապըն տէյիլ, վէ օնուն թէսիրի՝ շարապըն տէյիլ, իլլա պիւս պիւթիւն սու կիպի գալարագ՝ պիր թէպտիլլիք նիշանէսի հիչ կէօրիւնմէյօր: Յ՚էր պիր խօճա էյրէտիրսէ քի՝ պու շիմտի միւճիզսիթ իլէ շարապ օլտու, վէ արթըգ սու տէյիլ, պու թալիմ գապուլ օլունո՞ւր մի: Ճաշա՛ բնսան ազըննա մուխալիֆ տիր, վէ գապուլ օլունամազ. վէ էյէր պիր քիմսէ՝ պէն գապուլ էտէրիմ տէրսէ, օլ քիմսէ ահմագ տըր, վէ հիւքմ կիւնիւնտէ Յ՚ահատ չէվապ վէրմէլի տիր քի՝ նի՞չիւն գապուլ էյլտի: Յ՚էչ խապարը վար իտի քի՝ ազըմըզ մալըք օլան քիմսէ գապուլ էթմէն: Յ՚ազըմըզ վար իսէ՝ գուշ-

Digitized by Google

լանմալը իզ • վէ էյէր գուլլանմազ իսէք , պիզէ ազըլ վէրէն Ալլահ՝ պիզումէն ճէվապ խթէյէճէք տիր :

Լաքին Նֆենտիմիզ փարէլէտի էքմէք չագընա՝ պու թէնիմ տիր տէ՞ղէտի մի : Նվվէլ , տէտի : վէ Նֆենտիմիզ տէտի քի՝ պէն գափու իմ • լաքին գափու եա տէմիրտէն եա օտունտան օլուր • վէ Նֆենտիմիզ նէ օտունէ տէմիր օլուս • եա՛ի լուղմվիճէ գափույա թէպտիլ օլունմատը : Նֆենտիմիզ քէնտի շույիրտլէրինէ պույուրտու քի՝ պէն չօպան իմ , սիզ գոյունլար սընըզ , պէն աում իմ , սիզ էշպուգլար սընըզ • լաքին շույիրտլէր նէ գոյուն նէ էշպուգ օլտուլար : Ֆնագաֆ պու սէօզլէր իսթիյարէ իլէ գուլլանըլտը , վէ լուզմի տէյիլ , նանի հարֆ պէ հարֆ՝ եազը պէ եազը տէյիլ : վէ պիզ հէր կիւն հէր սաաթ սէօզլէր հէման պու թարզ իլէ գուլլանըրըզ : Ճիմէ Ղուկաստան պիր գաչ խանէ օգուլլար , եանի՝ Ղուկ • ԻՒ • 7 : Պասէքնէ՞ տէմէք տիր պիլի՞րսինիզ : Պասէք Լուղէթի՝ Խպրանի լուղէթի իտի , վէ օնուն մանասը կէչմէքլիք իտի • էհուդէի Ալլահ Ալընըրլըլարըն իլէ ատղուշլարընը հէլաք էթմէք իչիւն էվլէրինէ կիրտիյի զէման , Խարտյէլ օղուլլարընն էվլէրինի կէչտի : վէ պու նու զիքր էյտիրմէք իչիւն՝ Պասէք եանի կէչմէք եա կէչմէքլիք պայրամը օլտու : վէ պու պայրամ աա պօղազլատըլարը վէ հէտիքլէրի գուզուլ պասէք տէրլէր իտի • էհուդէի պու ազիմ վազուա թը խաթըրլարընա կէթիրիր իտի : Պասէք՝ եանի կէչմէքլիք (Ղուկ • ԻՒ • 7) պօղազլանմագ կէրէք • կէչմէքլիք պօղազլանըր մի : Նայր • Լաքին

Digitized by Google

մանասը պու տուր քի՝ օվ ազիմ վուգուաթը խաթրա կէթիրէն գուզու պօղազլանմազ կէրէք խոր: Պռօ• ԻՌ• 8—13:

Օնվար՝ կէվէք ասլընը պօղազլամատը, հազըրլամատը վէ եէմէտի• իլլա Ո՞ըբրտա վազի օլան կէչմէք խուսուսունու խաթրա կէթիրէն օվ գուզուլյու պօղազլատը, հազըր էթտի վէ եէտի: Պաշգա շէյ տէյիլ՝ սալթ պուննու էյլէտիլէր: Պռօ• Իվ• 15, 16, 19:

Ինշիթ Ընֆենտիմիզ քենտի քիլիսասը իչիւն Լապանի ախշամ թաամընը թային ու թախախ էթտիյինտէ, աստէթի պէլտէ (ատէթ կիպի) սէօզլէրի գուլլանտը: Վէ տէմիշ կիպի օլուրօր քի՝ "Շ իմտիյէ գատար Ընհուտի քիլիսասընտա պասէքի՝ եանի պու ազիմ վուգուաթը խաթրա կէթիրէն գուզուլյու եէմէքտէ օլտուննուզ• լաքին շիմտէն սօնրա քրիսթիան քիլիսասընտա պէնիմ թէնիմի՝ եանի պէնիմ թէնիմէ թէշպիհ օլան էքմէյի եէյէճէքսինիզ: Ինշպու տօղրանմըշ էքմէք՝ սիզին կիւնահլարընըզ իչիւն եարալանմըշ վէ էզիլմիշ թէնիմի պէյան էտէն թէշպիհ օլաճագ, վէ սիզին իչիւն էօլիւմտէ չէքտիյիմ էզիյէթլէրի խաթրընըզա կէթիրմէյէ պիր եարտըմ օլաճաստը": Ընֆենտիմիզին պուրատա գուլլանտըղը սէօզլէր աստէթտէն խարիճ պիր մանաստա տէյիլ՝ իլլա Ո՞ովսէտէն պէրու խալգըն անկլատըգլարը մանաստա խոսլէր: Վէ Ընհուտիլէր օվ գատար տէմագ տէյիլ իտիլէր քի՝ գուզուննուն էթի հէր հալտէ կէչմէքլիյէ թէպտիլ օլտուզունու անկլասընլար• չիւնքի պէօյլէ պիր շէյ հիչ անկլամատըլար: Իչիւն

Digitized by Google

պիր Նէհուտի տէմէտի քի քէնտինին նէտիյի՝ գուղու էթի տէյիլ իլլա կէչմէքլիք իտի, միւ-ճիզաթ իլէ կէչմէքլիք օլտու : Վէսիզ էյ գարըն-տաշլարըմ . սիզ Նէհուտիլէրտէն տահա զիյատէ ահմաղ մի սինիզ . օնլարտան ֆէհմի՞զ մի սինիզ . էյէր օնլարըն անկլատըգլարը տօղրու իսէ , պի-զիմ անկլատըղմըզ նի՞չիւն աօղրու օլմասըն :

3 . Պուննո Վրիատոսուն գէտէլ իլէ էնտէյէն էմ-սէ՝ գապահըլը ոէլ :

« Պուննու զիքրիմ իչիւն էյլէյին" Նֆէնտի-միզ պույուրտու : Պաշգա մէրամ իլէ տէյիլ՝ իլ-լա պու մէրամ իլէ էթմէլիյիզ : Վաքին պիրիսի Վրիատոսու զիքր էթմէք իչիւն տէյիլ՝ իլլա քէն-տի շանը իչիւն եա քէնտի տօսթլարընըն խաթրը իչիւն եա քէնտի մէզհէպինին գանունլարընը իճ-րա էթմէք իչիւն էտէյօր : Ձօդ քիմսէ խէլաա պուլմազ իչիւն պու թանգիմի իճրա էտէրլէր վէ Վրիատոսուն քէնտիսինէ կիւվէնմէյօրլար : Պազը քիմսէլէր Նիչ էթմէյօրլար , նէ Վրիատոսուն զիք-րի իչիւն , նէ տէ քէնտիլէրի իչիւն . գայտսիզլիքտէն էօթիւրիւ պունու հիչ սիւզլինմէյօրլար . վազի-ֆէսիզ քիմսէլէր սիր . Վրիատոսուն գըյմէթինի կէօրմէյիպ՝ օնա հասրէթ չէքմէզլէր , սնու զիքր էթմէք իսթէմէզլէր : Պազըսը՝ Պուննու էթմէք իս-լէ նէ՞ ֆայտէմիզ օլուր տէրլէր . Պիզ պուննու էթմէյէրէք՝ Վրիատոսու զիքր էտէպիլիրիզ տէր-լէր : Վաքին պէօյլէ իսէ , քէնտինիզի Վրիատոս-տան ալիմ թուրթարսընըզ , վէ օնուն ազէզ թէն-պիհ ու էմրինի թահգիք էտէյօրսունուզ : Պազը-

Digitized by Google

սը՝ պէն լայըգ տէյիլ իմ, տիւնեա փէրէեթ իմ, շէյթանըն գուլու իմ, քիլիսանըն ազասը տէյիլ իմ ասէրլէր. վէ էօյլէ իսէ, թէհլիքէնիզ վէ գա-պահաճընըզ փէք ազիմ տէյի՞լ մի: Նէյէր Քրիստոսուն պուրատաքի սօֆրասընա կէլմէյէ հա-զեր տէյիլ իսէնիզ, օնուն կէօքտէքի սէրայընա վէ սօֆրասընա նի՞ճէ կիւէպիլիրսինիզ: Իմոի թէվպէ էտին, կիւնահտան վազ կէչին. գալսի-նիզի՝ մուհապպէթինիզի Քրիստոսա վէրին. իլք էաէճէյինիզ շէյ պու տուր. էվինիզէ տէօնմէզտէն՝ նէմէզտէն լչմէզտէն էվվէլ պունու էթմէլիսինիզ, Քրիստոսա վէրիլմիշ քիմսէլէր օլմալըսընըզ, օ-նուն օլմալըսընըզ: Պազըսը՝ Քրիստոսուն սօֆ-րասընա կէլմէզլէր, չիւնքի օրատա պէյլէնմէտիք-լէրի քիմսէ պուլունուր: Լաքին սօֆրա՝ Քրիս-տոսուն տուր, վէ սէնի տավէթ էտէն՝ Քրիստոս տուր, վէ սէն կիթմէ՞զմիսին: Նէյէր Յուդա՝ էլչի վէրէն Իսկարիոթլու Յուդա օրատա պուլունսա տուխի, սանա նէ՞, էյէր Քրիստոս քէնտիսի օրա-տա իսէ, վէ սէնի տավէթ էթտի իսէ, սէն կիթ-մէ՞զմիսին: Նէյէր Քրիստոսուն տավէթ էթմէտիյի քիմսելէր կիտէրլէր իսէ, սանա՞ նէ. գապահաճ օնլարըն՝ սէնին եէյիլ տիր. էյէր Քրիստոս քէնտիսի օրատա պուլունուրսա, սէն կիթմէ՞զմի-սին. սէն օնուն իլչ գօնուշմա՞զ միսին. օնսան ա-զի՞զմիսին. վէ օնու՝ օնուն իսթէտիյի թարզտա զիքր էթմէ՞զմիսին: Այ՞ ճահիլլիք տիր պու, նէ՞ գապահաճ:

Նէյ սէվկիւլիլէրիմ՝ Քրիստոսուն սիզտէն մաթ-լուպու՝ ազ պիր շէյ տիր. իսթէմէզ քի՝ օ-նուն զիքրի իչիւն Ալլահըն խըշմընըն գատէհինի

իչէնսինիզ , նիճէ օ քէնտիսի իչտի • իլլա իս-
թէր քի՝ խէլաս ու շաղլըզ գատէհինի ալըսլ՝
թէշէքքիւրլէր իլէ իչէնսինիզ • վէ պուննու էթմէ՞զ-
միսինիզ :( ) իսթէմէզ քի օնու զիքր էթմէք իչիւն հէր
սէնէ խաչա մըխլանըսլ՝ օրատա պիր սաաթ գատար
ազիմ էզիյէթ չէքէսինիզ • իլլա իսթէր քի օնուն
զիքրի իչիւն պիր ազ էքմէք եէյէսինիզ վէ գա-
տէհտէն իչէնսինիզ • էքմէք հէր կիւն եէրսինիզ • վէ
պիր լօգմա մախսուս օնուն խաթրը իչիւն նէմէ՞զ-
միսինիզ :

Պուրատան ուզագ մէմլէքէթաէ պիր մեշարի-
թան վար • վէ օրատա պիր մեշար լթաշը պուլու-
նուր քի իւսթիւնէ՝ "Պէնի ունուտաճա՞գմիսըն"
տէյիւ եազըլը տըր : Իսմ եօգ՝ թարիխ եօգ , պու-
նուն կիպի շէյ հիչ եազըլմամըշ • ֆագաթ պու լքի
սէօզ՝ Պէնի ունուտաճա՞գմիսըն տէյիւ եազըլմըշ տըր:
Պիր զարիպ՝ պիր եապանճը պունու կէօրիւպ օգուր
խէ , գապիլ տիր թաճճիւպ էտէր , ամմա պիր շէյ
անկլամազ , հիչ պիր շէյ զիքր էթմէզ , զիքր է-
տէմէզ : Լաքին պիր տօսթ՝ պիր ագրապա՝ խըսմ՝
պապա՝ անա՝ գարընտաշ՝ գրգգարընտաշ՝ էվլատ օ-
գուրլար իսէ , անիտէ վէֆաթ օլանը զիքր էտէրլէր •
օնուն իսմինի՝ եաշընը՝ մեշղէպ ու հարաքէթինի զիքր
էտէրլէր • օնուն էթտիյինի վէ սէօյլէտիյինի՝ օ-
նուն մուհապպէթինի վէ գըյմէթինի՝ վէ օնուն
հէփ խօշլանտըրան եօլլարընը վէ սէօզլէրինի խա-
թրըլարընա կէթիրիրլէր • վէ օթուրուպ տիւշու-
նիւրլէր իքէն՝ օնու աղլարլը , օնա հասրէթ չէ-
քէրլէր • վէ՝ Պէնի ունուտաճա՞գմիզ • խայր ա-
զիզիմ , սէնի ունուտամազը՝ էպէտէն ունուտամա-
զըզ տէրլէր :

Digitized by Google

Պէտք է ձեզ որ գաղափար ունենաք Քրիստոսի մասին, որ ան ունեցողը մարդը ուրիշ է, եւ ան չունեցողը՝ ուրիշ է։ Մարդ կայ որ կ՚ըսէ, Քրիստոս մեռաւ, եւ ես ալ կը հաւատամ, սակայն չեմ գիտեր թէ ինչո՞ւ մեռաւ։ Ուրիշ մարդ մը կ՚ըսէ, Քրիստոս մեռաւ մեր մեղքերուն համար։ Ասիկա ճիշդ է, սակայն ինչպէ՞ս մեռաւ։ Ուրիշ մարդ մը կ՚ըսէ, Քրիստոս մեռաւ խաչին վրայ։ Ասիկա ալ ճիշդ է, սակայն ինչո՞ւ խաչին վրայ մեռաւ։ Ուրիշ մարդ մը կ՚ըսէ, Քրիստոս մեռաւ մեր մեղքերուն համար, եւ ինչպէս Մովսէս անապատին մէջ օձը բարձրացուց, նոյնպէս Քրիստոս ալ խաչին վրայ բարձրացաւ։ Ասիկա ալ ճիշդ է։ Ուրիշ մարդ մը կ՚ըսէ, Քրիստոս մեռաւ մեր մեղքերուն համար, եւ ինչպէս Մովսէս անապատին մէջ օձը բարձրացուց, նոյնպէս Քրիստոս ալ խաչին վրայ բարձրացաւ, եւ ինչպէս ամէն մարդ որ կը նայէր օձին, կ՚ապրէր, նոյնպէս ամէն մարդ որ կը նայի Քրիստոսի խաչին, կ՚ապրի։ Ասիկա ալ ճիշդ է։ Ուրիշ մարդ մը կ՚ըսէ, Քրիստոս մեռաւ մեր մեղքերուն համար, եւ ինչպէս Մովսէս անապատին մէջ օձը բարձրացուց, նոյնպէս Քրիստոս ալ խաչին վրայ բարձրացաւ, եւ ինչպէս ամէն մարդ որ կը նայէր օձին, կ՚ապրէր, նոյնպէս ամէն մարդ որ կը նայի Քրիստոսի խաչին, կ՚ապրի, եւ ինչպէս օձը ոչ մէկ զօրութիւն ունէր, նոյնպէս խաչն ալ ոչ մէկ զօրութիւն ունի, այլ միայն Քրիստոսի զօրութիւնը։ Ասիկա ալ ճիշդ է։

Քրիստոս Յիսուսի քննութիւնը քիչ հասկնալու պատճառ մը չէ թէրթիլ՝ պատուհանէն վերեւ, քննութիւնը ձգելու համար։ Մէկը՝ որ ուզէ հասկնալ Քրիստոսը, պէտք է ուսումնասիրէ Աստուածաշունչը։ Աստուածաշունչը կ՚ըսէ, որ Քրիստոս մեռաւ մեր մեղքերուն համար, եւ որ ինչպէս Մովսէս անապատին մէջ օձը բարձրացուց, նոյնպէս Քրիստոս ալ խաչին վրայ բարձրացաւ։ Աստուածաշունչը կ՚ըսէ, որ ինչպէս ամէն մարդ որ կը նայէր օձին, կ՚ապրէր, նոյնպէս ամէն մարդ որ կը նայի Քրիստոսի խաչին, կ՚ապրի։ Աստուածաշունչը կ՚ըսէ, որ ինչպէս օձը ոչ մէկ զօրութիւն ունէր, նոյնպէս խաչն ալ ոչ մէկ զօրութիւն ունի, այլ միայն Քրիստոսի զօրութիւնը։ Աստուածաշունչը կ՚ըսէ, որ Քրիստոս մեռաւ մեր մեղքերուն համար, եւ որ ինչպէս Մովսէս անապատին մէջ օձը բարձրացուց, նոյնպէս Քրիստոս ալ խաչին վրայ բարձրացաւ, եւ որ ինչպէս ամէն մարդ որ կը նայէր օձին, կ՚ապրէր, նոյնպէս ամէն մարդ որ կը նայի Քրիստոսի խաչին, կ՚ապրի, եւ որ ինչպէս օձը ոչ մէկ զօրութիւն ունէր, նոյնպէս խաչն ալ ոչ մէկ զօրութիւն ունի, այլ միայն Քրիստոսի զօրութիւնը։ Աստուածաշունչը կ՚ըսէ, որ Քրիստոս մեռաւ մեր մեղքերուն համար, եւ որ ինչպէս Մովսէս անապատին մէջ օձը բարձրացուց, նոյնպէս Քրիստոս ալ խաչին վրայ բարձրացաւ, եւ որ ինչպէս ամէն մարդ որ կը նայէր օձին, կ՚ապրէր, նոյնպէս ամէն մարդ որ կը նայի Քրիստոսի խաչին, կ՚ապրի։ Աստուածաշունչը կ՚ըսէ, որ ինչպէս օձը ոչ մէկ զօրութիւն ունէր, նոյնպէս խաչն ալ ոչ մէկ զօրութիւն ունի, այլ միայն Քրիստոսի զօրութիւնը։ Աստուածաշունչը կ՚ըսէ, որ Քրիստոս մեռաւ մեր մեղքերուն համար, եւ որ ինչպէս Մովսէս անապատին մէջ օձը բարձրացուց, նոյնպէս Քրիստոս ալ խաչին վրայ բարձրացաւ, եւ որ ինչպէս ամէն մարդ որ կը նայէր օձին, կ՚ապրէր, նոյնպէս ամէն մարդ որ կը նայի Քրիստոսի խաչին, կ՚ապրի։

Digitized by Google

ՆԻԶ ՎԱՐ , ՍՕՆԿՐԱ ՕԼՄԱԶ . ՉԻՄՈՒԽ ԻԶՆԻՆԻԶ ՎԱՐ , ՍՕՆԿ-
ՐԱ ԵԱՍԱԶ ՕԼՈՒՐ : ՎԻՔ՞ ՄՈՒԹԼՈՒ ՕՆՈՒՆ ՏԱՎԷԹԻ-
ՆԻ ԳԱԶՈՒԼ ԷՏԻԼ ՕՆՈՒ ԶԻՔՐ ԷՏԷՆԼԷՐԻՔ՝ ՕՆՈՒՆ ԽԱ-
ԹԷՏԻՅԻ ԹՈՐԶՈՏԱ ԶԻՔՐ ԷՏԷՆԼԷՐԻՔ : ԵՅ՞ ՍԻԶ ՔԻ
ՀԷՐ ԿԻՒՆ ՔԷՆՏԻՆԻԶ ԻՀԻՒՆ ԷՔՄԷՔ ԵԷՐՍԻՆԻԶ . ԱՊԱ-
ՊԷ ՔԷՐԲԷ ՎՐԻՍՏՈՍՈՒՆ ԽԱԹՐԸ ԻՀԻՒՆ ՆԻՀԻՒՆ ԵԷ-
ՃԶՍԻՆԻԶ . ԷՅԷՔ ՊԷՕՅԼԷ ՎՐԻՍՏՈՍՍՈՒԶ ԵԱՇԱՐԱԱ-
ՆՐԶ , ՎՐԻՍՏՈՍՍՈՒԶ ՏԱԽԻ ԷՕԼԷՃԷՔՍԻՆԻԶ , ՎԷ Է-
ՊԷՏԼԷՐ ԷՊԷՏԻՆՃԷ ՎՐԻՍՏՈՍՍՈՒԶ ԳԱԼԱՃԱԳԱՐՆԸԶ .
ՀԻԱԷՆԻԶ՝ ՎՐԻՍՏՈՍՈՒ ՈՒՆՈՒՏԱՆ ՔԻՄԷԼԷՐ ԻԼԷ ՊԷ-
ՐԱՊԷՐ ՕԼԱՃԱԳ ՏՐՐ :

ԹՈՎՄԱՍԸՆ ՃԷՀԱԼԷԹԻ

«Ալ չ՚ուզեմ հաւատալ անոր խօսքերուն համար ուրիշներուն՝ որոնք կ՚ըսեն թէ յարութիւն առած է Յիսուս»։ Յովհ. ի. 24։

ՅԻՍՈՒՍ՝ կիւնահոգեպարծուլար էլինե թէսլիմ օլուռնուպ՝ օնլար օնու խաչեա չըգարթըլար։ Ոֆենտիմիզ գաթը օլուռնտու, վէ թէնի խաչտան էնաիրիլիպ տէֆն օլուռնտու. օնուն շայիրտըէրի գօրգտուլար, գաչտըլար, տաղըլտըլար։ Օնլար իւմիտէթիշլէր իտի քի Յիսուս՝ օլ կէլէճէք օլան փատիշահ՝ օլ Իսրայէլի գուրթարաճագ օլան Ոլաթի շէրիֆ իտի. լաքին շիմտի պէօյիւք շիւպհէյէ տիւշիպ՝ իւմիտլէրի հէփ քէսիլտիլէր. իւմիտլէրին ճիւմլէսի Քրիստոսուն մէզարընտա կէօրիւլտիւլէր. վէ նէ տիշլիւնէճէքլէրինի վէ նէ եափաճագլարընը հիչ պիլմէտիլէր. ամմա իւչիւնճիւ կիւնտէ չէնսապահ աճայըպ շէյլէր իշլէտիլէր։ Պազըսը՝ Քրիստոսուն թէնի մէզարտա տէյիլ իմիշ տէտիլէր։ Պազըսը՝ պիզ մէզարա կիթտիք, վէ չարչափլար հէմ մագրամա կէօրտիւք, ամմա օնուն թէնինի հիչ պուլմատըգ թագրիր էթտիլէր։ Պազըսը՝ Քրիստոս ախրիլմիշ տիր տէյէրէք մեզէքլէր կէօրիւլիւ կէօրտիւք տէտիլէր։ Վէ պազըսը՝ Օնուն ևիւզիւնիւ պիզ քէնտիմիզ կէօրտիւք, օնուն սէլամընը ալտըգ, օնուն պիրէ սէօյլէտիյի սէօզլէրինի իշլէթտիք, վէ օնուն այագլարընտա ևիւզիւ գօյուն գափանտըգ տէյիւ թագրիր էթտիլէր. հէփիսի թէաճճիւպ էթտիլէր. հէփիսի միւթէհայըր գալըր-

Digitized by Google

էաք • իւմիտ՝ գօրգու՝ չիւպհէլէր ատասընաա սալը-
նըյօրլար իտի • լաքին օնլարըն տիգգաթլարը ա-
յանարըրլըզպ պիւթիւն պիւթիւնէ ճէլպ ու ճէպպ ու
գապթ օլունաու , ճանլարը տէիթբէնիպ ղայէթ իլէ
տիթրէտի , գալպլէրի չալգանտը , վէ ագլ ու ֆիքը-
լէրի տէրինլիքլէրինտէն ալթ իւսթ օլաու • իմաի
օլ ախշամ օնլար պէրապէր կէլտիլէր քի՝ պաու
ատճայըպ չէյլէրի թէֆթիշ էմէգինլէր , պիրի պի-
րիսի իլէ սէօյլէշինլէր , պիրի պիրիսինէ նասիհաթ
ու թէսէլլի վէրսինլէր , պիրլիքտէ ատաս էթսինլէր ,
կէօզլէրինի Ա՛լլահա գալտըրսընլար , վէ՝ Ա՛էշագ հա-
լիմիզտէ պիզի զիքը էյլէ , զիքա ինայէթին էպէ-
տի տիր տէյէրէք Հալլէրինի օնա իֆտաէ էթսինլէր :
Ա՛էհուտիլէրին գօրգուսունտան՝ ճէմ օլտուգլարը
մահալին գափուսու գափըսը իտի • վէ օնլար օլկիւն-
քի վուգուսաթը՝ եանի քէնտի իշիմտիքլէրինի վէ
կէօրտիւքլէրինի սէօյլէր իքէն , վէ պիրի պիրիսի
իլէ րուպար էտէրլէր իքէն , ափանսըզ օնլարըն օր-
թասընտա Ա՛լրիստոս քէնտիսի տուբսու , վէ օնլա-
րա՝ Ա՛էվամ սիզէ ատտի : Ա՛մմա Ֆաոմմա օնլար իլէ
պէրապէր տէյիլ իտի • օբատա նի՞չիւն պուլունը-
մատը • սէպէպ նէ՞տիր :

Լաքին պունտան էվվէլ պիր պաշգա սիւալըմըզ
վար քի՝ Ա՛լի՞չիւն Լէսուլլար պու իւմմտսիզլիք հա-
լինտէ իտիլէր : Ալը սիւալըմըզ պու օլսուն • եանի՝

1 • Լէսուլլար Ա՛ղիպտոսան պէրիկտիյինէ նէ՞կոն պէր-
պոլլէր :

Ա՛ֆինատիմիզ քէնտի չայիրալէրինէ փէք աշիքա-
րէ վէ Թէքմիլէն սէօյլէսի քի՝ քէնատիսի զալըմ

Digitized by Google

թաղդ իւր էօլէչէք, վէ իւչիւնճիւ կիւնտէ տիքի-
լէչէք տիր: Ընտրա թէքրար պէ թէքրար տէսի
քի՝ քէնտիսի Երուսաղէմ կիթմէլի, վէ իսթի-
լարտան հէմ պաշ քահինլէրտէն վէ քեսթիսլեր-
տէն չօգ շէյլեր էէքիպ էօտիւրիւլմէլի, վէ իւչիւն-
ճիւ կիւնտէ տիրիլմէլի տիր. վէ Յիսուս Երուսաղէմ
սօն կիթտիյի զէման՝ օգուրուզ քի եօլտա իքէն,
թէքրար օն իքիլէրի հանընա ալըպ՝ սնարա քէն-
տինէ վազի օլաճագ շէյլերի պիրեր պիրեր թափսի-
լէն սէօյլէտի: "Ի՛նձէ Երուսաղէմ չըգա՛յօրուզ"
տէսի, "վէ ինանա սըղուպ պաչքահինլէրէ վէ քա-
ղիխլէրէ քէսիլիմ օլուճաճադ, վէ օնու էօլիւմ
հիւքմ էտէճէքլէր, վէ օնու թայֆէլէրին էլինէ
թէսլիմ էտէճէքլէր, վէ օնու զէվգ ալաճագլար,
վէ օնու տէօյիւպ թիւքիւրէճէքլէր, վէ օնու էօլ-
տիւրէճէքլէր, վէ իւչիւնճիւ կիւնտէ տիրիլէճէք
տիր" : Ա՛ւէտ. ժ. 32—34:

Պու թարիֆ փէք աչըգ վէ աչիքեարէ խոր: Ի՞-
ֆէնտիմիզ քէնտի էօլիւմիւնիւն ահվալինի թատ-
զիգան թարիֆ էյլէտի: Կէօսթէրտի քի պու զա-
լըմ էօլիւմիւ՝ խօրեամ Վաւիլեաղլարըն արա-
սընտա տէյիլ, իլլա ազիզ Իէհիր Երուսաղէմին
իչինտէ չէքէճէք իտի: Ա՞ խ պու Իէհլէրի՝ ճահիլ
քիմսէլէրտէն տէյիլ՝ իլլա փէք աչիմ սայըլան
քիմսէլէրին էլինտէն չէքէճէքիտի. ֆաարգլար վէ
հարամզադէ հարլար վէ փութփէրէսթլէրտէն տէ-
յիլ, իլլա մէլէֆթին էն էյի սայըլան քիմսէլեր-
տէն՝ Իէրհանգի թէֆսիր էտէնլէրտէն՝ հէյքէլ ի-
պտաէթինտէ Ա՛լլահանի նուֆուզ իլէ մուտիր թա-
յին օլանլարտան՝ վէ սինակօկլարընտա վազ ու
նասիհաթ վէրէնլէրին էլինտէն չէքէճէք իտի:

Digitized by Google

Ամէնէ պու չէյլէրի գանդը կիւն չէքէճէք իտի՝ օվ վագըթ տէյի վէրմէտի . լաքին պիր հաֆթա-
տան սօնկրա Էրուսաղէմէ եէթիշտիքտէ՝ օնլարա կիւնիւ տախի թարիֆ էյլէտի : " Վէնտի շայիրտ-
լէրինէ տէտի քի՝ Պիլիբսինիզ քի իքի կիւնտէն սօնկրա պասէք օլաճագ , վէ ինսան օղլու խաչա
չըպարըլմաղա թէսլիմ օլունաճագ : " Աթ . Ի3 . 2 :

Ամտի շայիրտլէր նի՞չիւն պիլմէտիլէր քի Վը-
րիստոս Էֆէնտիմիզ էօլէճէքտիտ վէ տիրիլէճէք
իտի : Պէպէպ պու իտի քի՝ օնլար Վրիստոսուն
շայիրտլէրի օլմազտան էվվէլ չօգ չէյ փարթըսը-
լէրտէն էօյրէնմիշլէր իտի քի՝ շիմտի օնու թէրք
էթմէլի , վէ պիւթիւն պիւթիւնէ ուսուլմալը տըր-
լար . վէ պու փէք կիւճ չէյ իտի : Վէնտի ճահիլ-
լիյէթ կիւնլէրինէ օնլար Ընդհանրն քէլամընը վէ
իխթիարլարըն պաթրլ թալիմլէրընը պիրլիք-
տէ գապուլ էթմիշլէր իտի . վէ շիմտի ֆարգ էթ-
մէք՝ վէ պիրիսինի օպիրիսինտէն այըրտ էթմէք՝
փէք միւշքիլ պիր իշ իտի : Վհաթէպ ու փարի-
սեցիլէրտէն էօյրէնմիշլէր իտի քի՝ Պէսիա պիր
ֆաթհ փատիշահ օլաճագ տըր , վէ օնուն նամ-
ու գուտրէթի՝ օնուն տէվլէթ ու սալթանաթը
նիհայէթսիզ վէ էպէտի օլաճագ : Լաքին օնուն
պիր քէֆարէթի էտիճի քեհհին օլաճագ օլտուղու-
նու՝ վէ պիզիմ կիւնահրմըզ իչիւն տէօյիւլէճէ-
յինի էօյրէնմէմիշլէր իտի : Ամտի օնլարըն Վը-
րիստոսուն հագգընտա զիւյիւմլէրի պիւթիւն
պիւթիւնէ տօղրու տէյիլ իտի : Պէ օնուն իչիւն
Վրիստոսուն թարիֆ էթտիյի չէյ՝ օնլարըն զիւ-
յիւմլէրինէ օվ գատար մուղայիր իտի քի՝ օնու
միւքինսիզ պիր չէյ սայըլար : Պէ Վրիստոսու

Digitized by Google

հիչ ան կլամաթլար. ինթիմալ տըր քի՝ օնուն թէմիլ լիլ սէօյլէտիյինի տիւշիւնտիւլէր:

Վէ էյ սէվկիլիւլէրիմ, տին խուսուսունտա էլ-պէթ պիզիմ ղիւյլիւմլէրիմիզ վար քի՝ Ղիզ Քիթապատան ալմատըզ. օրատա հիչ պուլունմազ. ախէրլէրտէն էօյրէնտիք. լաքին հէփիսինի թէրք էթմէլիյիզ, չիւնքի պիզէ տուզագ օլուր, պիզէ մանի օլուր. պիզի եօլտան սափտրըրը. պիզի գա-րանլըղա տիւշիւրիւր: Ընլահըն քէլամընը էյի պիլմէլիյիզ, չէօյլէ քի Թէքրիպէ վէ իմիթհանու միհնէթի վագիընատա՝ օնուն կէրչէքլիքլէր ինիխաճ-րըմըզա կէթիրիպ՝ Թէսէլլի պուլալըմ: Իչթէ կէօր-տիւք քի՝ Քրիստոսուն շայիրտէրի պուռնու էթմէ-տիքլէրի իչիւն՝ քէնտիլէրինի իւմիտսիզլիքտէ պուլ-տուլար: Վէ սիզ՝ էյ գարընտաշլարըմ, էյէր սիզ պու հալտէ պուլունուբտանըզ, մալիւմիւնիւզ օլսուն քի՝ Ընլահըն քէլամընը ունուԹտուննուզ, նախօտա օնու էօյրէնմէտինիզ: Կօվալայրը վէ սը-դընթը նա միհնէթի վագիընատա, նիչիւն Քրիստո-սուն սէօզլէրինի զիքր էթմէ յէլիմ: () պիզէ փէ-շինն սէօյլէտի քի՝ ազիմ սըգընթը կէլէճէք, վէ գօվալայրը օլաճագ. լաքին պիզէ տախի փէշինն խապէր վէրտի քի՝ քէնտիսի էլալէթ դալիպ օլա-ճագ, վէ փատիշահլըղընը գայիմ էսէճէք տիր: Իմտի նիչիւն իւմիտիմիզ քէսիլիպ՝ պազը քէրըթ սէյօրուզ քի Տիւշմէնիմիզ չօգ, վէ Քրիստոս պուրատա սէյիլ տիր. օ էօլտու, կէօմիլտու, վէ օնուն մասլահաթը իլէրի կիտէմէզ: Քրիս-տոսուն սէօզլէրինի պէյլէ ունուԹմամըզ՝ պէօ-յիւք կիւնահ տըր: Պիզ Ղիզ Քիթապատա օգու-թուզ քի՝ Ընլահ գապուլ էթտիյի հէր օ-

Digitized by Google

ղուլու թէսիպ էտէր: Լաքին թէսիպ չէքտիւ-
միզ զէման, չօգ քէրրէ պայըլըրըզ, վէ գարան-
լըգտա՝ իւմիտսիզլիքտէ օհուրուրուզ: Լոյէր Ցով-
մաս վէ օնուն շայիրտաշլարը գապահաթլը իտի-
լէր իսէ, պիզնէ գատար զի յատէ գապահաթլըյըզ,
չիւնքի ընլարըն եօրնէքլէրի պիզիմ էօնիւմիւզտէ
տիր:

Լաքին Ցովմաս տէօնէլիմ: Քրիստոս Լֆէն-
տիմիզ քէնտի շայիրտլէրինէ կէօրիւնտիյիւ զէման,
օգուրուզ քի Ցովմաս ընլար իլէ պէրապէր տէյիլ
իտի՞նի՞չիւն. ահպէպ նէ՞ տիր: Պու խքինճի սիւ-
ալըմըզ տըր:

2. Ցովմաս նէ՞չէփ խոխ:

Օպիր շայիրտլէր պէրապէր կէլտիլէր քի՝ պիր-
լիքտէ տուա էտէլէր, վէ պիրի պիրինէնէ նահ՞թա-
ու թէսէլլի վէրէլէր: Ցովմաս նի՞չիւն կիթմէտի.
աճապա սօռ՞զ մը ալտը. պաշ աղըրտը վա՞ր մի
իտի. աճապա սօզատա չօգ չամուր վա՞ր մի իտի.
օնուն չօգ իշի վա՞ր մի իտի քի՝ օնու պրապամազ.
նախատ օլ գատար եօրուլտո՞ւ մի քի էվտէ գալ-
մազ օնա մնունախիպ կէօրիւնտիւ. գապիլ տիր գօր-
գար իտի քի՝ տըշարըլայ կիթէտ, չափկընչար օնու
Ֆաշլայտար. գապիլ տիր գօրգար իտի քի՝ ձէ-
մաան սօղուգ վէ ֆայտէսիզ օլուր. չէմ պազը
գարընտաշլարըն տուտալտը փէք ուզուն օլուզ օ-
նու թաճիզ էտէր. գապիլ տիր գօրգար իտի քի
գարընտաշլար օնա՝ Ցովմաս գարընտաշ՝ սէն տուտ
էթ ասլէնճէլէր, վէ օնուն գյուլպի սրտուգ վէ ասնկ
օլտուղու իչիւն կիթմէք խոխէնէմ: Գապիլ տիր

Digitized by Google

քէնաքի քէնաքինէ տէաքի ք՝՝ Կի՞չէնն կիտէյիմ։նէ՞
ֆայտէ օլուր։ Վէրիտտո օրտաս տէյիլ տիր։
Թէսէլլիսիդ կիտէրիդ, Թէսէլլիսիդ տէօնէրիդ։
վէ գաբրնատաշլարտաս տախ իթթիֆագ Հիչ եօգ։
Հէր պիրի իլք օլմագ իսթէր։Հէր պիրինին պաշ-
գա պիր ֆիքրի վար։ Պեսրաս Վէրիստոսու ինքնաք
էքտի, վէ լանէթ օգուտու։ Յուդա օնու ագչէ իլէ
ատթարը վէ քէնտի քէնտինի սատպ պօղտու։պու Վը-
րիսթիանլըգ նէ՝ րէզալէթ չէյ տիր։ պէն արթըգ
կիթմիշ։ եվտէ գալայրմ վէյնըզիզ Վիթտագ օգույա-
յըմ՝ պէնիմ իչիւն տահա էյի տիր։ Ընմա Վը-
րիստոս Ցովմասաս կէօրիւնմէտի, օնուն շալիրտա-
տաշլարընա կէօրիւնտիւ։ օնուն էվինէ կիթմէյիդ՝
օնլարըն ճէմաաթընա կիթտի։ քէնտինի օնլարտա
պէյան էյլէտի, իւզերլէրինէ իւֆլէտի, վէ օնլա-
րա՝ Ընզիզ Իսու ալըն տէտի։ Եաքին զամանը Ցով-
մաս օրտաս տէյիլ իտի, վէ պիր հաֆթա տահա
գարանլըգտա՝ իւմիտսիզլիքտէ գալտը։ օպիր շա-
յիրտլեր շագըրդ իլէ տօլու իտիլէր, Համտ ու սե-
նա էթտիլէր, վէ իլահի օգուտուսուլար։ Եաքին Ցով-
մաս ազիմ գաատավէթի չէքմէքտէ իտի։ աղըր ի-
մանսըզլըգտա՝ գարանլըգտա գալտը։ () ախ ու վահ
էքտի, ամա՞ն սէօյլէյէրէք աղլատը, տուա էթմէ-
յէ տախի չաւըշտը։ յաքին ճէմաաթ եէրինէ կիթ-
մէտի, վէ Վրիստոս օնա կէլմէտի։ Ցովմաս օլ ախ-
շամ քիլիսայէ կիթմէտիյի իչիւն՝ էօգ չէյ ղալ-
էքտի։ օլ գատար էօգ չէյ ղալյ էյտի քի՝ պիւ-
թիւն տիւնեա պիլէ օնուն պէտէլինի վէրէմէզ ի-
տի։ ()նուն կիթմէմէսինէ օլան սէպէպ՝ նէ օլուր-
սա օլսուն, օ՝ փէք պէօյիւք գարար չէքտի։

Վէ էյ սէվկիւլիւէրիմ՝ պիր քիլիսէ չօպանը

Digitized by Google

(Հովիւ) Հէր փազար կիւն ճէմաաթա կիթտիյինտէ, տայմա էթթաֆա պազար քի՝ աճապա Հէփիսի կէլտիլէր մի տէյիս պիլսին։ վէ տայմա պու ևս չու գաբընտաշ ևս գըզգաբընտաշ օրտաս տէյիլ տիր տէյիս կէօրիւբ։ (Հովմաս կէլմէտի տէյիս կէօրիւբ։ "Նի՞չին կէլմէտի պիլմէզ։ գապիլ տիր խասթա տըր։ գապիլ տիր էյի սէպէպի վար։ լաքին էյէր օպիրլէրին գալպի օրտաս թէսէլլի պուլսա, (Հովմաս օրտաս տէյիլ տիր քի իչհագ օլա։ Նյէր Քրիստոս քէնտի Հուհունու օպիրլէրին իւզէրինէ զանիմէթ իլէ տէօքսէ, (Հովմաս օրտաս տէյիլ տիր քի Հիսաբտար օլա։ Նյէր օպիրլէրին ճանը գուվվէթ իլէ՝ իման իլէ՝ չազլըգ իլէ տօլու օլսա, օնուն ճանը զայիֆ՝ մահզուն՝ պայղըն գալըր։ էյէր Քրիստոս օպիրլէրէ կէլիպ՝ Հէլամ սիզէ տէյճէք օլուբսա, վէ օնլարա քէնտի ճէլալինի վէ բիզասընը պէյան էտէրսէ, (Հովմաս օրտաս տէյիլ տիր քի՝ կէօրիւպ շազ օլա։

Ա՛յալալը (Հովմաս նէ՞իէտ տիր։ Նյի գարըն. տաշլարըմ՝ (Հովմաս քէնտիսինի Հէր նէրէտէ կիզլէմի իսէ, սիզ օնու արայրն. օնա՝ չօգ սէլամ վէրին, վէ օնա՝ Քրիստոս տիրիլտի տէյիս խապէր էտին. օնա՝ "Ասօճա կէլտի վէ սէնի չաղըրըյօր" սէօյլէյին. վէ օնու ճէմաաթի եէրինէ կէօթիւրիւն քի՝ օ տաիսի թէսէլլի պուլա, վէ օնուն շազլըգը տաիսի տօլու օլա։

Համարըգ քի Հէր փազար կիւնիւնտէ (Հովմաս ճէմաաթի եէրինտէ պուլունուր, վէ Քրիստոս քէնտիսի տաիսի պուլունուր քի՝ Հէվինիզէ սէլաաթի վէ ազամ պէրէքէթլէր վէրէ։

Digitized by Google

ԱԼԼԱՀ ԲՈՒԴ ՏՈՒՐ

"Ալլահ Թոռ փոռ": Յովհ. Դ. 24:

Ինձ ասել օրհնուր քի՝ փուռ փէրէսթէրտէ պիր փատիշահ՝ Սանկրը նէ՞ տիր տէյիւ պիր փէք մէշհուր փէյղէսօֆա սիւալ էյլէտի: Պու. փէյղէսօֆ իսթէտի քի՝ փատիշահ օնու պիր կիւն միւղէթ վէրսին, չէյղէ քի միւսահապա էթտիքաէն սօնրա էյի ճէվապ վէրէպիլսին: Ունա միւղէթ վէրիմիշ կիւն կէչտիքտէ՝ փատիշահտան իքի կիւն առահա միւսաադէ իսթէտի, վէ պու իքի կիւն կէչտիքտէ՝ փատիշահ կէլիպ օնատան տէօրթ կիւն առահա իսթէտի: փատիշահ շաշըպ օնա՝ Կի՞չիւն տէյիւ սիւալ էյլէտի: Փէյղէսօֆ տէտի քի՝ Պու փէք հիքմէթլի մատտէ աիր, ազիմ սըրը տըր. վէ Ալլահ՝ հէր նէ գատար միւսահազա էթտէմ, օլ գատար անկյաղլամազ՝ պիլի մէզ՝ ազըղա սըղմազ պիր Օղլի ի չէրիվ կէօրիւնիւր:

Ազիզ Կիլիապ պու յուրուր քի՝ "Ալլահը հիչ քիմսէ ասլա կէօրմէմիշ տիր, իլլա փէտէրին գուճաղընտա օլան պիրիճիք օղուլ՝ օ թաւրիֆ էյլէտի" Յովհ. Ա. 18: Փէք ալիմ փէյղէսօֆլարըն պիլմէտիքլէրի Ալլահը՝ Խեթլէհէմէտ տօղմուշ չօճուգ թաւրիֆ էյլէտի. վէ օնու պու իւչ զրսա թաւիր իլէ թաւրիֆ էյլէտի, եանի քի՝ Ալլահ բոռ փոռ, Ալլահ մահապէն փէր, վէ Ալլահ նոռ փոռ: Չէր պիր թապիր՝ իւչ սէօզտէն իպարէթ աիր:

Թէմէլի քէլամտա Յֆէնտիմիզ պու յուրուր քի՝ Ալլահ բոռ փոռ: Պու նէ՞ տէմէք աիր:

Digitized by Google

1. Խոհ ճամբէ ոչէ։

Ա՛լլահն թէնի եօգ առուր։ Ան՝ պիր վագըթտա սալթ պիր եէրտէ պուլունապիլիր. լաքին Ա՛լլահ հէր եէրտէ հէր վագթ հալիր նազիր տիր։ Ա՛իմ-լէ թէն սահիպի օլան զաթլար՝ տիւրլիւ փարչա վէ ազալարտան իպարէթ տիր քի օ՛նլար պիրի պի-րիսինտէն այրըլապիլիր, չօշալա եա էքսիլէ պի-լիր, տահա պէօյիւք եա սահա քիւչիւք օլապի-լիր։ Վէ պիր ազասը օ պիր ազասընըն օլտուղու եէրտէ օլամազ։ Իմոի թէն՝ նինհայէթսիզ օլա-մազ. պիչիմի օ՛լմազ իլէ՝ նինհայէթի (սինօրու) տա-խի մութլագ օլմալը տըր. վէ պունտան պէօյլէ հէր տէմ հէր եէրտէ պուլունամազ։

Ա՛յնա Ա՛լլահ ազիմ իւշշան՝ հէր պունուն կիպի գէուտուրտան՝ ճիւմլէ պու միսիլլիւ քէմալըզլըգ-լարտան մինէզզէհ տիր, ուզագ տըր, պայիտ՝ ա-զատ տըր։ Ա՛լլահ պիր ատ յիհլիմէզ՝ նինհայէթսիզ՝ վագթտան իփրէնմէյէն՝ էպէտի օ՛լան Օ՛ղլի իչէրիսի տիր։ Ո՛նուն թէնի՝ ճիմի եօգ տուր. թէն ազա-լարը՝ էլ՝ այագ՝ կէօզ՝ հիչ եօգ տուր։ Մինէնիզ՝ ճիմիզ՝ չիւրիւմէզ՝ պօզուլմազտան պէրի օ՛լան՝ իչնա պուլմազտան մինէզզէհ Օ՛ղլի իչէրիսի տիր։ Ա՛ֆէնտիմիզ քէնտի շայիրտլէրինէ պույուրտու-քի՝ "Պանա տօգաննըն վէ պագընն, զիրա թուհուն թէնի վէ քէմիքլէրի եօգ առուր, նիչէ կէօրիյօր-սունուզ քի պէնտէ վար"։ Պ՛ուհ. Իփ. 39։

Ա՛քին Ա՛զիզ Մ՛իհրապտա նազըլը ատյի՛ մի քի՝ "Ա՛պապըն կէօզլէրի հէր մահալտե տիր"։ Ա՛ֆտալ. ԹԵ. 3։ Ա՛նազըլը ատյի՛ մի քի՝ "Ա՛պապ քէնտի ազիզ գօլունու ճիմլէ թայիֆէլէրին կէօզլէրի

Digitized by Google

Հօնիւնեան սօյտու"։ Կա • Ծ՚ • 10 ։ Կ՚ապըլը ան յի՚Ղ մի քի՝ Ա՚լլահ քէնտի գամմընը Ա՚ըրտան "գուվվէթլի էլ իլէ վէ եիւճէլմիշ գօլ իլէ չըգարըը" ։ Բ ՖՒՒՒ • Ե • 15։

Ա՚վվէթ • պու միսիլու թապիրլէր Ղիզ Փիթապըն հէր թարաֆընատա պուլունուր • ամմա պիզ օնլարը սարլ լուղէթ մանասը իլէ անկլամալը տէյիւիզ • իլլա օնլարըն հէփիսինի խթիյար իլէ անկլամալը իզ ։ Ա՚նսէլա • Ա՚լլահըն էլի եա գօլու թապիրի՝ օնուն գուվվէթինի՝ օնուն ճիւմլէյէ գատիր օլտուղունու պէյան էտեր ։ Ա՚լլահըն կէօզիւ՝ օնուն հէր եէրտէ հազիր նազիր օլտուղունու վէ նիհայէթսիզ հիքմէթ ու իլմինի պէյան էտեր ։ Ա՚լլահըն եիւզիւ՝ պազը քէրրէ օնուն ղազապըր պէյան էտեր, նիհէ քի Ա՚էզամիրտէ օգուրուզ (Ղ • 16 •) "Փապապըն եիւզիւ՝ քէմլիք էտէնլէրէ գարշը տըր" ։ Վէ օնուն եիւզիւ՝ պազը քէրրէ օնուն ի՚նայէթ ու մուհապպէթինի կէօսթէրիր, նիհէ քի Գաւիթ (Ա՚ղ • Ա՚Ա • 16 ։) "Ա՚էնին եիւզիւնիւ՝ գուլունուն իւզէրինէ այտընլար" տէյէրէք տուա էթտի ։ Փապապըն գուլաղը՝ օնուն պիզիմ տուամըզը գապուլ էմմէյէ տայմա հազիր օլտուղունու պէյան էտէր ։ Գաւիթ՝ "Ե՚ա Ա՚լլահ նիյազըմա գուլաղ վուր" տէտի Ա՚ղ • Ծ Ե • 1։ Ա՚էմ՝ "Չէրեհատըմ օնուն գուլագլարընա վարսը" տէտի ։ Ա՚ղ • ԾԸ • 6 ։ Ա՚էմ տախի տէտի քի՝ "Փապապըն կէօզլէրի սատգլարըն իւզէրինէ տուր, վէ գուլագլարը օնլարը՝ ֆէրեհատլարընաա սըր" ։ Ա՚ղ • Լ Գ • 16 ։

Ա՚պգ Ֆաատա ազիմ մէրհաէթի իլէ պու միսիլու թապիրլէրի գուլլանատը քի՝ քէնտինի պիզէ պէյան էյլէսին ։ Պու միսիլու թապիրլէրի սաղթ

Digitized by Google

պիզիմ զայիֆլիլյիմիզ, իչիւն գուլլանաղը։ Ալլահ թա ճահիլլիյիմիզլուէք թէնէզզիւլ էյլէսի, չէմ ֆագիր լիսանըմըզը գուլլանաղը քի՝ պիզ պիր փարչա անկլայալըմ, վէ պիւթիւն պիւթիւնէ իլմանըզ վէ պի խապէր օլմայալըմ։

Լաքին պիզ Ալլահըն պու ածայըզ թէնէզզիւլլիւնիւ ֆէնայա գուլլանմայալըմ. եանի տիւնիայէլիմ քի՝ Ալլահ ազիմ իւզլաե ինսանա կիպի տիր. չիւնքի պու զիւյիւմ՝ Ալլահը էնպիրէն՝ էքսիլտէն՝ քիւչիւք էտէն՝ դայէֆ իլէ ալչաղտըճան պիր զիւյիւմ տիւր։ Պինճիւքլէր օլսուն քի՝ Ֆազլ Թաասալա քէնտինի պիզէ պէյան էթմէքի չիւնը քիւչիւքլիւյիմիզէտէք էնտի, վէ ֆագիր տիլիմիզէ գուլլանաղը։ Ալմա հիչ զանն էթմէյէլիմ քի՝ Ալլահը՝ ասրլ թաապիաթը պէօյլէ քիւչիւք վէ գապիսիզ տիր։ "Ալլահը քիմէ պէնզէտիրսինիզ, վէ օնու նէ միւշապէյէ մուգապէլէ էտէրսինիզ" Նաայի փէյղամպէր պու յուրուր։ Նաա. Խ 18։ "Օնան էֆտինէ քի՝ պէն այնի իլէ աէնին կիպի օլտում, ամմա աէնի թէքթիր էաէյիմ" Ալլահ տէտի Անա. Ծ. 21։ Վէ Պօղոս Իէտու Ալթինալըլաթա պուլյուրտու քի՝ "Ալլահլըղը ալթունա եա կիւմիշէ եա թաշ՝ ատէմ ոանաաթլընըն վէ հիւնէրինին օյմասընա պէնզէր զանն էթմէլի տէյիլիզ"։ Կա. Ծէ. 29։

2. Ինա ՀԷօչ ՀԷօչէնտէղ։

Ալլահ բուհ օլմաղ իլէ՝ թէնհ կէօզլէրի օնու կէօրէմզլէր։ Կէնէ հօգ տուր քի՝ կէօզ կէօրսիւնե։ Պէյ՝ պիչիմ՝ ուզունլուգ՝ էն՝ կէնիշլիգ՝ աէրինլիկ հօգ տուր քի՝ պիր քիմսէ կէօզ իլէ կէօրսիւնե,

Digitized by Google

եաս էլ իւէ տօգանըպ եօղլասըն : Կիւնէչ՝ երլտըզ՝ պուլութ՝ աղաճ՝ թօփրագ՝ տէնիզ՝ հայվան՝ ճիւմլէ պու միսիլու շէյլէր կէօրիւնիւրլէր : Էր ճիւմի՝ պիչիմի՝ բէնկի օլան շէյի կէօրէպիլիրիզ. ամմա պիչիմի՝ ճիւմի՝ պէտէնի՝ բէնկի օլմայան հիչ պիր շէյ կէօրէմէզլիզ :

Ամայը՝ բիւզկնար տախի կէօրէմէզլիզ : Ունու թարթապիլիրիզ. օնու տիւրլիւ թարզ իւէ գուլլանապիլիրիզ. օնուն ամէլինի կէօրտիւք, վէ հէր կիւն կէօրիւրիւզ. օնու էլ իւէ տուլյապիլիրիզ. ո տայմա էթրաֆըմըզտա տըր, վէ օնսուզ նէֆէս ալամազըզ, ամմա օնուն քէնտիսինի կէօրմէտիք վէ կէօրէմէզլիզ: Վէ պու ճիւմլէ իւէ հավա՝ բուհ տէյիլ տիր :

Լաքին Ալլահ բուհ տուր. վէ բուհ օլմազ իւէ՝ կէօրիւնմէզ. Օլաթ ի շէրիֆ տիր : Ունուն ամէլէբինի կէօրտիւք, վէ հէր կիւն կէօրիւյօրուզ: Ալլահ տայմա հավա կիպի էթրաֆըմըզտա տըր. վէ օնտա հաշարըզ վէ տէփրէնիրիզ վէ վարըզ: Ունուն հուզուրունտան նէ՞րէ յէգաչալըմ. գաչմազ՝ միամքին տէյիլ տիր : Ամմա օնու կէօրմէտիք, վէ կէօրէմէզլիզ: Ինձիլ ի Հ՞էրիֆ պուլուրուր քի՝ "Ալլահը հիչ քիմսէ սալա կէօրմէմիշ տիր": Ճվ. ա 18:

Լաքին Ազիզ Քիլիսպտա եազըլը տէյի՞լ մի քի՝ Էնովէ հէմ "այ տախի Ալլահ իւէ եիւրիւտիւ. վէ Ալլահ (Ալբրահամա) հազրէթի Իսրահիմ կէօրիւնտիւ. վէ Ալլահ (Մովսէս իւէ) հազրէթի Մուսա իւէ եիւզ պէ եիւզ սէօյլէշտի. իմտի պու միսիլու թապիրլէր նէ՞ տէմէք տիր : Պէս պէլլի տիր քի՝ պու թապիրլէր հարֆ պէ հարֆ՝ եանի սօրլ լուղէթ մանասը իւէ անկլաշըլմալը տէյիլ տիր : Ալ-

Digitized by Google

լահ ինանալարա տիւրլիւ թարզլար իլէ կէօրիւն-
տիւ • ամմա պու օնուն գուլլանտըղը թարզլար՝
Ալլահ քէնտիսի տէյիլ իտի, իլլա սալթ պիր ալա-
մէթ իտի քի՝ Ալլահ օրատա տըր • վէ օլ ալամէ-
թի կէօրէն քիմսէ՝ գուլաղընը աչըըն, ֆիքրինի՝
ձանընը ույանտըրսըն, վէ չօգ ահգաթ էյլէսին:
Ալլահ ինանալարա պաղը քէրրէ պիր ածայըպ պու-
լուխ իլէ կէլտի, վէ պաղը քէրրէ պիր գօրգուլու
գասըրղա իլէ ետ կէօք կիւրլէմէսի իլէ կէլտի • ամ-
մա օլ պուլուխ ետ օլ գասըրղա՝ Ալլահ առէյիլ ի-
տի, ֆագաթ օնուն հազիր օլտուղունա ալամէթ ի-
տի: Ալլահ հազրէթի Մովսէսէ պէօյիւրթլէն ա-
թէշի ալէվինտէ կէօրիւնտիւ • ամմա պու աթէշ՝
պու ալէվ՝ Ալլահ առէյիլ իտի, ֆագաթ պիր ա-
լամէթ իտի քի՝ Ալլահ Մովսէսին տիգաթը խա-
թէտի:

Ալլահ հազրէթի Խարահիմէ ինանճ չէքլինտէ
կէօրիւնտիւ, վէ Ըբրահամ օնու թանըմայըրագ
օնա զիյաֆէթ էյլէտի • լաքին պու ինանճ չէքլի՝
Ալլահ առէյիլ իտի: Օլ պուլուխ՝ աթէշ՝ գա-
սըրղա՝ կէօք կիւրլէմէսի Ալլահ օլմատըգլարը կի-
պի՝ պու ինանճ չէքլի տախի Ալլահ առէյիլ իտի:
Լաքին Ալլահ պու թարզը գուլլանտը քի՝ Ըբրա-
համ օնուան գօրգմասըն, իլլա օնուն իլէ պիր մու-
ասֆիր եա տօսթ իլէ կիպի գօնուշսուն, վէ սէր-
պէսթլիք իլէ սէօյլէշսին:

Մովսէս Ալլահ իլէ հիւզ պէ հիւզ՝ եանի չօգ
սէրպէսթլիք իլէ սէօյլէշտի: Ալլահ օնա պուլուխ
տիրէ յինտէ կէօրիւնտիւ, չէմ աթէշ տիրէյին-
տէ կէօրիւնտիւ • վէ փէք իհթիմալ տըր քի՝ պաղը
քէրրէ Մովսէս հիչ պիր շէյ կէօրմէտի • գապիլ

Digitized by Google

աիր քի՝ օնու՝ն կէօզիւ գափ՝ալը իտի։ Ա՝մմա օնուն գալափ՝ օնուն ֆիքըրի ույանըգ օլուպ՝ Ա՝լլահ իլէ պէրապէր իտի։ Ա՝լլահ ֆ՝ատալա տայմա օնուն ապաղ եաՆընտա իտի. վէ Ա՝ովէսա չըգար իքլէն եա կէլիր իքէն՝ օֆ՝ուրուր եա գալգար իքէն՝ Ա՝լլահ իլէ պէրապէր իտի. օնուն հուզուրունտա օլսուղունու տուլսուս. օնուն իլէ՝ հազիր օլան տօսթ իլէ կիպի գօնուշսուս. վէ օնուն սէօզ ու էմրլէրինի տինկլէյիպ գապսուլ էթմէյէ տայմա հազիր իտի։

Ա՝օվէսա Խարայէլ օղուլլարընա պույուրսուս քի՝ (ս ֆ՝ենէր. ե. 4) "Ապպ տաղտա սիզին իլէ աֆ՝էշ իչէնտէն եիւզ պէ եիւզ սէօյլէշտի"։ Է՝մ տախ (բ ֆ՝ենէր. դ. 12,15) պուլսուրսուս քի՝ "Ա՝էօզլէրին սե՝ինի իշլէթտինիզ, ամմա՝ սուրէթ կէօրմէյիպ եալը՝նըզ իշլէթտինիզ"։ — "Ա՝մմի ճանլարը՝ընզը դայիթ իլէ սագը՝նը՝ն. չիւնքի սիզլ Վ՝ահրէսե աֆ՝էշին իչէնտէն սէօյլէտիյի կիւնտե, հիչ սալա սուրէթ կէօրմէտինիզ" սէտի։

Ա՝մմի ունուԹմայալըմ քի՝ Ա՝լլահ պիզլի՝ բուհ սուր, պիր նիհայէթսիզ՝ կէօրիւնմէզ՝ տօզա՝ըլմազ բուհ սուր. վէ օնու "հիչ քիմսէ սալա կէօրմէյիշ տիր"։ Ինսանընը էթտէն վէ գան ու քլմիքտէն օյան ճէսէտի վար. լաքին Է՝ագգ ֆ՝ատալա պիզիմ կիպի աէյիլ տիր։ Ա՝լլահ բուհ սուր, վէ հէր եէրսէ հազիր նազիր օլուր իսէ տէ, պիզ օնու կէօրէմէզլիզ։

Հ՝ամի պու թալիմտէ պիր գաչ նէթիճէ պուլալըմ։

1. Ա՝լլահ բահ օլմազ իլէ՝ ճիւմլէ ինէնին բահլարընդէ Ա՝լլահը պէ։

Պօղոս Առաքեալ ծնաւ՝ բուհլարըն փէտերի թէօ-
միյէ էաեր։ Ալլահ եալընըզ թէնիմիզին եարատըը-
ճըսը տէյիլ՝ իլլա բուհուժուզուն պապասը տախ
ատիր։ Ուշ՝ թէնատէն հասըլ օլմազ, ամմա թէն՝
բուհունն վասիթասի իլէ հասըլ օլապիլիր։ Ալ-
լահ բուհ տուր, վէ բուհուժուզ օնատան տըր։
Ուհուժուզու պիլէն՝ վէ բուհուժուզա հիւքմ ու
էմր էտէն՝ Ալլահ տըր։ Լաքին էյէր Ալլահ քէն-
տիսի բուհ տէյիլ իսէ, բուհուժուզա գաբրըլամազ,
թէնպիհ էտէմէզ, թէֆթիշ էտէմէզ, վէ գալպի-
միզի թաւլապ էտէմէզ։ Լաքիմ՝ թէնիմիզի զապթ
էտէպիլիր, ամմա բուհուժուզու զապթ էտէպիլմէ
մի, խայր։ զապթ էտէմէզ։ Ուհուժուզուն իւզէ-
րինէ եալընըզ Ալլահ հիւքմ էթմէյէ գատիր սիր։

Ենին բուհունա՝ էմ գաբրնտաշ՝ ատէմ գա-
բրմասըն. օնուն հագգը եօգ տուր քի՝ գաբրըշըն.
օնա տիւշմէզ քի՝ գաբրշըն. սէնին բուհուն օնուն
տէյիլ սիր, վէ օնուն օլմազ. վէ օ օնու պիւէ-
մէզ։ Ալմնա Ալլահըն հագգը վար քի՝ գաբրըշըն.
սէնին բուհուն օնուն տուր էմ գաբրնտաշ, օնուն
էլինտէ սիր, վէ օ օնու թէքմիլէն պիլիր։

2. Ալլահ բահ օլտուղա էյէն՝ պէզ բահա դէթէ-
լէ+ չէյլէրէ ֆէ+ր եմէլէյէզ։

Էվկիւլիւ էվլատլար կիպի Ալլահըմզա պէնգ-
զեր օլմալը իզ, եանի բուհանի քիմսէլէր օլմալը
իզ, վէ ճիսմանի քիմսէլէր գալմայալըմ։ Թէնէ
միւթիւ օլմայալըմ. նէֆսիմիզէ ույմալը տէյիլիզ.
բուհուժուզ՝ թէնիմիզէ թապի օլմասըն։ Էր վա-
գըթ՝ կէօրիւնէն վէ զէմանի շէյլէրէ պագմալը տէ-

Digitized by Google

ԺԻԼԻՉ, ԻԼԼԱ ՀԷՐ ՎԱՂԹ ԿԷՕՐԻՆԱՒ ՀՂԷՆ ՎԷ ԲՈՒՀԱՆԻ ՎԷ ԷպԷՏԻ ՀՇՀՂԷՐԷ պաղմալը իզ : Ի՞ՈՒՀՈՒՆ ՓԻՔՐԻ ՕՂԱՆԼԱՒ ՕՂՄԱԼը իզ • ԹԷՆԻՆ ՓԻՔՐԻ ՕՂԱՆԼԱՒ ՕՂՄԱ- ՅԱԼըՄ • ՀԻՆՔի ''ՓՆԷՆԻՆ ՓԻՔՐԻ' ԷՕՂԻԼՄ ՏԻՒՐ • ԱՄՄԱ ԲՈՒՀՈՒՆ ՓԻՔՐԻ' ՀայԱՏի ՎԷ ԱՒԼԱՒՄԹ ՏԻՒ'' ՊՕՂՈՍ Ի՞ԷՈՒԼ պ՞ՅՈՒՐԲՈՒՐ : Ի՞ՕՂ. Ը • 6 : ՀԷՄ պՈՒ- ՅՈՒՐԲՈՒՐ քի (Գ՞ԱՂ• Ե • 22)' ''Ի՞ՈՒՀՈՒՆ ՄԷՅՎԷՍի ՄՈՒՀԱՊԱՊԷԹ' ԱԷԼԱՒԼԹ' ՇԱՂԼԸԳ՝ԼԱՒ ԻՓԻԼՔ' ԷՅԼԻՔ' ԻՄԱՆ' ՄԱՀՃՈՒԱԼՈՒԳ՝ ՎՂ ՆԷՓԱի ԶԱՒԼ ԷՕՄԷՔՀՕՐ'' :

3 • Ը՞ԼԼՀ ԲՈՀ ՕԼՔՈՒՂԱՀ ԻՂՔՆ՝ ՕՆԱ ՈՐԸ ՕԼՆ Ի- ՊՈՓԷՆ ԲՈՀՆԱՒ ՕՂՄԱԼը ՊԲԸ :

ՒՓՖԷՆԱԻՄԻԶ պՈՒՅՈՒՐՈՒ ՔԻ' ''Ը՞ԼԼԱՀԱ ԲՈՒՀ Ի- ԼԷ ՎՂ ԿԷՐՀԷՔԼԻՔ ԻԼԷ ԱԷՃՈՒԷ ԳԲԼՄԱԼը ԻԶ'' : Ի՞ՈՒՀ Ի- ԼԷ ՔԻ' ԱՓԼԸՄԲԸԶ' ՓԻՔՐԻՄԻԶ' ՅՈՒՀԱՊԱՊԷԹԻՄԻԶ Ի- ԼԷ ՈՒԷՄՔ ՈՐԻ : ՏԷՅԻԼ ԵԱԼԸՆԲԸԶ ԿԷՕՁ ՎՂ ՈՐԻ ՎՂ ԱՁԶԸՄԲԸԶ ԻԼԷ, ՈՒԷՅԻԼ ԵԱԼԸՆԲԸԶ պՈՒՀԲՈՒԼՄՈՒՇԹԷՐ- ԹԻպ ՎՂ ԱՅԻՆ ՈՒ ԲՈԼՈՒՈՒՄԹԻ ԻՒԶԱԷ, ԵԱՈՆԻ ԻպԱ- ՈՒԷԹԻ ԻՆ ԳՈՒԲԱԼ ԳԱՈՒՈՒՆԱԼԲՐՆԱ ԿԷՕՐԷ ՈԷՅԻԼ• ԻԼ- ԼԱ ՃԱՈՆԲՄԲԸԶ՝ ԳԱԼԱԻՄԻԶ՝ ՓԻՔՐԻՄԻԶ՝ ԲՈՒՀԱՒՄՈՒԶ ԻԼԷ, ԻԹԱԱԹ ԲՈՒՀՈՒ ԻԼԷ, ԻՄԱՈ՝ ԻՒՄԻ՝ ԻԹԻԳԱՈ ԲՈՒՀՈՒ ԻԼԷ ԻպԱՈՒԷԹ ԷԹՄՒԼԻ ԻԶ : Ը՞ԷՄ ԿԷԲՀԷՔ- ԼԻՔ ԻԼԷ ԱԱԻՄ ԱԷՃՈՒԷ ԳԲԼՄԱԼը ԻԶ , ՔԻ ՄԻԲԱԲԱԻ- ՈՒԳԼԻՔ՝ ԽԻԲԼԻՒԱ ՎՂ ԱԱՓՈՒԷԲՈՒՆԼՈՒԳ ԻԼԷ ՈԷՄԷՔ ՈՐԻ :

ՊԻՐ ՓԱՈԱԻՀՀ ԱԱԼԹ ՈԲՀԱՐԱՈՔԻ ՀՇՀՂԷՐԷ պԱ- ԳԱԲ, ԱՂԲԶ՝ ԿԷՕՁԷ պԱԳԱԲ, ԱՈՒԷԹ ՈՒ ԲՈՒՀՈՒ- ՄԱԹԱ պԱԳԱԲ , ՀԻՆՔի ՕՆԱՈԱՆ ԷՕԹԷՀՀ պԱԳԱ- ՄԱՁ • ԼՈՔԻՆ Ը՞ԼԼՀ պՈՒ ՈՐԲՀԱՐՈՔԻ ՀՇՀՂԷՐԷ պԱԳՄԱՁ՝ ԷՕԹԷՀՀ պԱԳԱԲ , ԻՀԷԲՈՒԷՔի ՀՇՀՂԷՐԷ

Digitized by Google

պագաթ, գալով՝ նիկեթ՝ աթզուկա պագաթ, զամի-
բիմիզ՝ բուհուամուզա պագաթ: ()նա թաշ կա ալ-
թուն կա սուրէթ իլէ՝ տարաթ ու սալթանաթ իլէ
մագսուլ օլան իպատէթ էտմէզիմ: Ալլահ ա-
զիմ իշլուն հազրէթլէրի՝ ագլ ու ֆիքրէ մալիք
պիր Օ՞ղաթ ի՞ճէլիլ սիր, վէ օնա ագլ ու ֆիքրէ
մուվաֆֆըգ պիր թարզ իլէ իպատէթ էթմէլի իզ:
"Ալլահ բուհ տուբ, վէ օնա սէճատ գըլանալար՝
բուհ իլէ վէ կէրչէքիկ իլէ սէճատ գըլմալը տըր-
լար, չիւնքի Պապա պէօյլէ սէճատ գըլանըրը իս-
լէթէր" Լֆէնտիմիզ պույուրտու: Իմամ Ալլահ պու
կիւն՝ սիզատ ճէմաաթընըզըն իչինաէ պէօյլէ սէճ-
ատ գըլանալարը արամազտա տըր: Վէ պուլո՞ւր
մի՞ Ալլահ պէօյլէ քիմսէլէրի սիզատ պուլո՞ւր
մի, եօղ իսէ նաֆիլէ արամասընն:

Լաքին էյէր սալի թէնիմիզ Ալլահըն հուզուր
բունատա պուլունուսուզ՝ գալպիմիզ օլատա սէյիլ
իսէ, իպատէթիմիզ մագսուլ օլամազ, իլլա մէք-
բուհ օլուբ: Իպատէթին սըղրատագի գանունա ա-
պօրլարը առախ իգբիալը տըր, վէ օնլարը առա
էտա էթմէլի իզ: Ամմա իպատէթին գանունլարը՝
իպատէթ պիզգա մէյիլ տիր, սալէ ճանըզդ
թէնէ պէնգէր: Էյէր պիր քիմսէ քէնատ գալպի-
նէ պագմայրսա՝ սալէ իպատէթին գանունլարընա
տիգատ էթսէ, օլ քիմսէ Ալլահա իպատէթ էթ-
մէզ, իպատէթին գանունլարընա իպատէթ էտէր:
Չիւնքի օնուն ֆիքրի՝ օնուն գալպի՝ օնուն տիգ-
գաթը՝ օնուն իլմ իգատը օնատա տըր:

Էշխաս. իպատէթիմիզին կիւնահլարը փ՛ք չօգ
տուր: Վէ Ալլահ պիզէ մէրհամէթ էյլէսին: Ամին:

ԹԵՎՊԵՅԵ ԿԵԼԵՆ ԽԸՐՄԸՋ

"Ալ՝ ասըլմըշ ֆկենաթաբլատըն պէրի օնա թե-ֆը եաթիպ՝ Նյոյեր Քրիսթոս ալեն խուն, թենաքինի հեմ պիլի գոռըմաք պերիյոք։ Նմա օպէրի ճեվապ վերիպ օնու ալտըլայտաք պեպի թէ՝ Ալեն հեման օլ ալապաս թէնե, Նլլահման գօրքմաշ մըսան։ Ալ պիլ հոպք ի-ալէր վերեյօրու, վերա էյլեսիյէթիս վեյլերե գեյլերե գոռնուհաք օլանը էնէրքիս. ամմա պու՝ հին պիր գոնաափաքնիսիս էլ էմմեպե։ Ալ Քիսա-աս պեպի թէ՝ Նա Նապպ փապրահլըսըն էլե ֆելսէյնաթե, պինի խոհրընա կինիր։ Ալ Քիսաս օնա՝ ակերվեթ պեքմ սանա թէ պու կիսն՝ պինիմ էլե ճեննեմիպե օլաճափան պեպի"։ Ղուկ. Ի Գ. 39—43։

ՏԻՒԻՍՏՈՍ Նֆենտիմիզ իքի խըրսըզ իլե պէրաբեր՝ պիրիսի սաղընտա վե պիրիսի սօղունտա օլարագ խաչլանտը։ Յիսուս օրթաստա օլուպ՝պինամուսլարըն պաշը կիպի կէօսթէրիլմիշ. վե օնուն տիւշմենլէրի օնուն Նեսիա օլտուղունա պունտան էվվել ճիւմլե կէօսթէրտիյի իսպաթլարընա ազիմ հագարէթ իլե պագտըլար։ Օնուն Նլլահա եթտիյի իթիգատընը եիւզիւնե վուրտուլար։ Օնու մեյտանա չաղըրտըլար քի խաչտան էնսին. եանի օնու խաչա մընխալայն էնքսէրլէրի չըգարըրն, վե օնու սագլայան ապքերտէն սաղ սէլիմ էյէր միմքին իսե գաչըրն։ Նյագ թագըմը օնու զէվքլէնէրլէր իտի, վե քիւֆր էտէրլէր իտի։ Օրատան կէչէնլէր՝ օլ եօլտան կիտէնլէր՝ պաշլարընը օնա սալտըլար իտի, պաշ քեսհինլէր՝ իմթիհանլար վե քեսթիպլէր՝ եանի միլլեթին ազիմ շուրա մէճլիսի՝ հեմ միլլեթին հեմ

Digitized by Google

քիլիսանըն պաշտարը՝ գէհէրլէրինի միւպարէք Յէ-
սուսուն եւ Մուհամմէդ թիւքիւրմէյէ էօն այագ
օլտուլար : Վէ օնուն իլէ պէրապէր խայչանմըշ
խըրսըզլար տախի՝ օնու քէնտիլէրինտէն տահա
ալչագ՝ տահա ֆէնա սայըլա՝ օնա սիթէմ էտէրլէր
իտի :

Ը մմա պու փէյղամպէրլիք՝ "Վէ գապահաթլըլար
իլէ սայըլտը" տէյիւ ի թէքմիլ օլտու : Նաայ • Ծ• Գ•
12 : Ը լլահըն ինայէթինին գէնկինլիքլէրի տախի
ազամէթլի օլտու • չիւնքի պու ֆէնաքհարլարըն
պիրբիսինտէ՝ պիր ազիմ Թէպտիլիք օլտու • էօլ-
մէքտէ օլան պիր խըրսըզ Ը լլահըն էվլատը օլ-
տու • պիր զավալը՝ սէֆիլ՝ սուչլու՝ պիչարէ եա-
րամազքհար տէօնտիւ , տէյիշլտի , Թէվպէքհար
օլտու , մաղֆիրէթ օլունտու , վէ էպէտի հայաթա
նայիլ օլտու :

Շ իմտի իւչ չէյ տիւշիւնէլիմ :

1 • Ո նուն Թիվպիսինէ Օլան Սիպիպի :
2 • Ա ահիհ Թիվպիսինէ Օլան Իսպաթը : Վէ
3 • Ո նուն Թիվպիսինցին Հասըլ Օլան Սանա-
ցիթի :

1 • Ո նուն ընվէպինէ օլան պէպէպ նէ՞ իտի :

Պու խըրսըզ նի՞չիւն տէօնտիւ • նի՞չիւն Թէվ-
պէ էթտի • սէպէպ նէ՞ իտի : Ը լլահ պիր կիւնահ-
քհարըն գալպինի տէյիշտիրմէք իլէ՝ սաէթ իւզ-
րէ չարէ գուլլանըր : Իմտի նէ՞ չարէ գուլլանաք
քի՝ պու խըրսըզըն օլ գաւտար չափուգ տէօնմէսինէ
վէ Թէվպէքհար օլմասընա սէպէպ օլա • պիզ պիլ-

Digitized by Google

մէջէզ • Ինձիլ ի Հէրիճ պիզէ խապէր վէրմէյօր ։ Լաքին գապիլ տիր քի խաչէանան Յիսուսուն ա-զիզ տավանըղը՝ սէպէպ իտի ։ " Յիսուս սէօյիւլ-տիւքտէ՝ գարշը սէօյմէզ իտի ", Ա Պէտ • Բ • 23 ։ Պու խըրսըզ էլչիլէթէ պիլտի քի՝ քէնտի միւլէթի Պրիսաոսուն կէլէճէյինի հէր կիւն պէքլէ-յօր իտի ։ Վէ շնապհէ եօզ քի չօզ քէրրէ օ՝ պու փէյղամպէրլիկի եա քէնտիսի օգուտու եա օգուն-տուղունու իչինի • " Պօղազլանմադա կէօթիւ-րիւլէն գօյուն կիպի՝ աղըղնը աչմատը " ։ Եօյ • ԾԳ • 7 ։ Պու փէյղամպէրլիք շիմտի օնուն կէօզ-լէրի էօնիւնտէ թէքմիլ օլտու ։ Ընլար խաչլարը-նա մրխլանըը իքէն , պիրի գօլլարընը կէրէր իքէն՝ պիրի այնգլարընը չէքէր իքէն՝ խաչըն իւսթիւնէ սէրէրլէր իքէն , քիմի էնքսէր կէթիրիր , քիմի մրխ-լար , քիմի սէօքէր , էյրի պիւյրիւ էնքսէրլէրի • պիրի թէքրար մրխլար իքէն ։ շնապհէսիզ՝ տիր քի՝ պու խըրսըզլար աղլատաճագ ֆէրեաս ու ֆիղան էթտիլէր • վէ տայանըլմազ էզիյէթ ու խքէնճէ-տէ իքէն , օտուրնու՝ էնքսէրլէրի՝ չէքիճի՝ ճէլլա-տը՝ մրխլայան քիմսէլէրի՝ վէ օլաքի Ընլահ՝ քէն-տիսինի տախի լանէթ էթտիլէր , վէ չօզ քիֆր սէօյլէտիլէր ։ Ընմա էզիյէթ չէքէն Յիսուս՝ ան-լարըն էթտիքլէրինէ կէօրէ էթմէտի , իլլա քէն-տի կէօզլէրինի կէօյէ տօղլու զալտրըրլա՝ քէն-տույէ խաքէնճէ վէրինլէր իչլուն պէօյլէ պիր ա-զիզ րէճա էյլէտտի քի՝ զավալը խըրսըզ պուռնատան էվվէլ իչինտիյլ նօգ իտի ։ Իչինտի քի Յիսուս՝ կէօյէ քիֆր էթմէք եէրինէ, Ընլահ ազմուչչանա՝ քէնտի ասըլ փէտէրի չաղըրըյօր ։ Իչինտի քի Յիսուս՝ տիւշմէնլէրինէ պէտտուա էթմէք եէրինէ՝

Digitized by Google

օնլարըն աֆվ օլունմասը իչիւն թախթլըդ իլէ տուա էտէյօր։ Պիլտի քի Յիսուս՝ քէնտիսինին օլ վատ օլունմուշ Աստիա օլտուղունու իգրար էթ-տի, վէ օնուն շիմտի էօլիւմէ հիւքմ օլմասընըն սէպէպի պու իտի. վէ Ռուհ էլ Գուտսուն եար-տըմը իլէ ինանտը քի՝ օլ կէլէճէք օլան գիատի-շահ՝ էլպէթթ պու տըր, քի Դանիէլ փէյղամպէ-րին սէօյլէտիյի կիպի՝ «քէսիլէճէք իտի, ամմա օ-նուն սուչու եօգ տուր»։ Դան. Թ. 26։ Լաքին,

2. Ընդ ո՞ւմ ասէին նէ՞ խոպի վը։

Պէսպէլլի տիր քի՝ պու խըրսըզ թէվպէքեար օլ-տու. չիւնքի քէնտի քէնտիսինի սուչու սայըզ հիւքմ էթտի, վէ Ալլահըն հագդ չէրիաթընա ի-թաաթ էյլէտի։ Դէնտիսինի սաղըզ կէօսթէր-մէյիպ՝ սուչուս իգրար էթտի։ Չէրիաթ հագսըզ տըր տէյիւ զէմմ էթմէտի, իլլա եալընըզ քէնտի-սինի զէմմ էթտի։ Օպիր խըրսըզ փէք սուչուս տուր, վէ քէնտիսի օլ գատար սուչուս տէյիլ տիր տէյիւ էօզիւր տիլէմէտի. իլլա իգրար էթտի քի՝ քէնտիսի տէ արգատաշը գատար չէքտիքլէրի ճէզայա մուսթահագ իտի։ «Վէ պիզ հագդ իւզէ չէքէյօ-րուզ» տէտի արգատաշընա։ Տէմէտի քի «Էն հագդ իւզէ, իլլա՝ պէն վէ սէն, Ռքիմիզ տէտի. «պիզ հագդ իւզէ չէքէյօրուզ, զիրա իչլէտիյիմիզ չէյ-լէրէ մուսթահագ օլանը չէքէրիզ»։

Վէ պու նիսպաթան մատա՝ պու խըրսըզ քէնտի ար-գատաշընըն ճանընա ազիմ մուհապպէթ պէյան էյլէտի։ Չօգ ածըր քի՝ արգատաշը օլ տէրէճէ գույսըզ գալըրն, վէ սօն տագըգալըրընը ազիզ

Digitized by Google

Յիսուսա սիթէմ էթամ իլէ սարֆ էթսին: Օնա՝ "Ալլահտան գօրգամ՞զ միսըն" տէտի. եանի էօլ-մէզ ճանըն իչիւն հիչ վազիֆէն եո՞գ մի. հիչ-պէթլի հալինէ պիւթիւն պիւթիւնէ պի գայ՞տ մի սին. շու օրթամըզտա ասըլմըշ՝ պիզիմ իլէ էզ-զիյէթ չէքէն Յիսուս՝ պիզիմ կիպի սուչլու վէ հիւքմի ազապա մուսթահագ տէյիլ տիր, չիւնքի հիչ պիր միւնասիպէթսիզլիք իշլէմտի. պիզ կէ-րէք տիր քի՝ օնու ածը յալըմ, վէ օնուն ազիզ սապրընտան էօրնէք ալալըմ: Իմտի կէօզլէրինին էօնիւնտէ Ալլահ գօրգուսու եո՞գմի քի՝ շիմտի սէն ճան չէքիչիր իքէն՝ Ալլահտան մէրհամէթ տիլէմէյէրէք՝ էպէտիւիյէ հազիր օլմամըշ՝ Ալլահ իլէ պարըշմամըշ՝ Քրիստոսու գապուլ էթմէմիշ՝ պէօյլէ ախրէթէ կիտէյօ՞րմուսուն տէմէք իսթէտի:

Պու թէվհիտքեար տախի Քրիստոսա միւրայըլըգսըզ մուհապպէթ՝ վէ օնուն իզզէթ ու շանը իչիւն ա-զիմ զայրէթ պէյան էյլէմի: Քրիստոսուն թա-բաֆընը թուրթուս, վէ օնուն տիւշմէնլէրինէ զըտ աուրսուս: Ալթանմատը քի՝ քէնտինին Քրիստո-սուն թարաֆտարը օլտուղու՝ հէփսինէ մալիւմ օլսուն: Օնուն արգատաշը օլան օպիր խըրսըզը ազարլամագ իլէ՝ պիւթիւն ալէմի՝ հէմ Նէհուա-տի հէմ էճնէպի թայֆէլէրի՝ Յիսուսա եիւզ պին բէզալէթ էթտիքլէրի իչիւն, սուչլու չըգարտը, զէմմ էթտի, այըպլատը, հիւքմ էթտի: "Պու՝ հիչ պիր միւնասիպէթսիզ իշ էթմէտի" տէտի, եանի պիր եազըշմազ եա ճայիզ օլմայան շէյ էթ-մէտի: Վէ պու թագրիր իլէ պիւթիւն Նէհուտի միլլէթին մէճլիսինի՝ հէմ տէվլէթ հէմ քիլիսա թարաֆընտան ճիւմլէ հիւքմտարլարընը այըպլատը,

Digitized by Google

սուէյու չըգարտը: Ահրովգէսի՝ Պիղատոսու վէ էլէ վէրէն Յուգայ այըպլատը, Յիսուսուն իւզէրինէ էլ սալըպ իփ իլէ պաղլայանլարը վէ օնա գարշը եալան չէհատէթ էտէնլէրի այըպլատը. կէօղլունիւ պաղլայըպ օնա եումրուգ վուբան վէ եիւզլունէ Թիւքիւրէն քիմսէլէրի այըպլատը: Օնա գըրմըզը խիլաթ կիյտիրէն՝ պաշընա տիքէնտէն Թաճ գօյան՝ խաթիհզա էտէրէք էօնիւնէ տիզ չէօքէն քիմսէլէրի այըպլատը. օնու սըգը պաղլայան վէ մէրհաէթսիզլիք իլէ քիմի գամչը՝ քիմի տէյնէք՝ քիմի տէ տիքէնլէր իլէ նազիք Թէնինի տէօյէ տէօյէ փարէլէրինի այըլան քիմսէլէրի, վէ օ զամիֆլէնմիչ՝ տէօյիւլմիւչ՝ պայըլմըչ տիզլէրի վէ հէփ սինիրլէրի տիՐէրէք իքէն՝ օնուն իւզէրինէ կէօԹիւրմէք իչիւն օլ աղըր խաչը եիւքէտէն, վէ սօնրա օնու խաչ իւզէրինէ կէրիպ օրատա մըխլայան քիմսէլէրի այըպլատը. վէ օնա հէփ օրատա պուլունուպ սէօյէն՝ մասխարա էտէն՝ տուսագ աչան՝ պաշլարընը սալըյան՝ վէ ճիւմլէ սիՐէմու քիւֆր էտէն քիմսէլէրի այըպլատը: Կրիստոստան վէ օնուն խաչընտան ուԹանմամը: Կրիստոսուն ճիւմլէ տիւշմէնլէրինէ՝ վէ չէյԹանլարատա մալիմ օլսուն քի՝ քէնտիսի Կրիստոսուն Թարաֆընը ԹուԹտու, օնտան րազի իտի, օնուն իլէ էզիյէԹ չէքմէյէ վէ օնուն իչիւն էօլմէյէ տսխի հազընը իտի: Վէ պու՝ Կրիսէիանլըգ տէյիլ մի:

Հիմտի օնուն տուսաբնա տիգգաԹ էտէլիմ. "Էյ՝ Բապպ՝ փատիշահլըղըն իլէ կէլտիյինտէ, պէնի խաԹրընա կէԹիր" տէտի: Պու տուա փէք աճայիպ տուա իտի: Պու տուա՝ պիր էօլմէքտէ օլան կիւնահքարընը՝ պիր էօլմէքտէ օլան Գուր-

Digitized by Google

թաղըճըլա տուաստ իսի : Վէ պու տուաստա՝ ալ-
ջազ կէօնիւլլիւլիւք հէմ փէք գուվվէթլի իման
կէօրիւնիւր : Օ՛նքիդէոսուն օղուլլարը կիպի Յ-
ֆէնաիմիզտէն ալիէմէզ քի՝ օնա պիր ազիմ ման-
սուպ (մերթէպէ) վէրսին . տէմէզ քի՝ Յա՛ Ի՛ապպ
պանա սատագաթ թաճըրնը վէր . եախօտ՝ սէօյլէ
քի պէն սէնին սաղ եանընտա օթուրայըմ . փա-
գաթ անկըլմագ խոթէր , պաշգա շէյ խոթէմէզ :
Վէ պու մայէլուպ տա օնուն թէնինին խուսուսուն-
տա տէյիլ իսի . իլլա ճանընըն սէլամէթի խու-
սուսունտա իսի : « Յա՛ Ի՛ապպ փատիշահլըղըն
իլէ կէլտիյինտէ , պէնի խաթըրնա կէթիր " . րու-
հումու սէնին էլլէրինէ թէսլիմ էտերիմ , էօլմէզ
ճանըմը սանա պրաղըրըմ . պէնի զիքր էյլէ : Օ
ինանտը քի խաչտա օլան Յիսուս՝ Ի՛ապպ իսի , վէ
պու իւնվան իլէ օնա նիտտա էթտի : Ինանտը քի՝
օնուն փատիշահլըղը վար , պու տիւնեատան օլ-
մայան պիր փատիշահլըգ քի՝ շիմտի օնու ալմագ
իչիւն կիտէյօր , վէ խթեր քի՝ Յֆէնտիմիզ օ-
նու քէնտի թայալարը իչինէ գապուլ էթսին : Ի-
նանտը քի խաչ իւզէրինէ ասըլմըշ Յիսուս՝ մե-
զարտան էօթէտէ՝ օպիր տիւնեատա էպէտի պէրէ-
քէթլէր վէրէպիլիր : Ինանտը քի՝ Յիսուս շիմտի
պէտտուա օլտու իսէտե , թէքմիլ գուտրէթի վար
քի՝ պէտտուա ալըընտա օլանլարը գուրթարսըն :
Վէ խթէտի քի պու ազիմ զաթ՝ պու օպիր տիւ-
նեանըն սահիպի օլան՝ պու պիր էպէտէն պօզուլ-
մազ փատիշահլըղա մալիք օլան՝ վէ հէմ էօլիւմ
հէմ ճէհէննէմին անախթարլարընը թուման Յի-
սուս Ի՛ապպ՝ օնու քէնտի խաթրընա կէթիրսին :

Վէ պու խըրսըզ քէնտի իմանընը՝ օ՛ ալամէթ

վէ միաճիզամթերլար օլմազտան էվվէլ կէօսթէրտի։ Օ՛ն՝ Քրիստոսուն էզիլէթ վէ էօլիւմիւնէ չօգ իա֊ թիպար կէթիրէն միաճիզամթերլար՝ սօնրա օլսուս, վէ պիլիրսինիզ քի օլ միաճիզամթերլար փութփէրէսթ եիւզ պաշըսընա պիլէ՝ "Կերչէքտէն պու Ընձա֊ ղըն Օղլու իտի" տէյիւ չաղըրթաը։ Ընմա զա֊ վալըը խըրսըզ քէնտի իմանըընը՝ պու հիքմէթլէր օլմազտան էվվէլ իգթար էյլէտի։ Իւլա Քրիստոս րէզիլիւք վէ էզիլէյէնլէր ալէընտա իքէն՝ քէնտի շայիրտէրինին պիրխինտէն էլէ վէրիլմիշ իքէն՝ պիր պաշգասընտան ինքեար օլուննուպ՝ պագըլէ֊ րինտէն թէրք օլունմուշ իքէն՝ քէնտի իմանընը պէյան էյլէտի։ Քրիստոս պիւթիւն նէհուտի միլլէթինտէն րէտտ օլունմուշ իքէն՝ վէ պիրտաստա֊ տըձը տէյիւ էզիլէյէտէ օլուպ սօն նէֆէստէ իա֊ քէն, վէ ՙաագ Գաալատա՝ օնու գուրթարմագ եէ֊ րինէ օնու թէրք էմէյէ խօշ կէօրիւնիւր իքէն, պու խըրսըզ քէնտի իմանընըն իգրարընը էյլէտի։

Վէ պէօյլէ իման՝ Քրիստոս Ընֆէնտիմիզէ ա֊ զիմ շան ու իզզէթ կէթիրտի։ Պիւթիւն տիւնեա Քրիստոսու սուչլու տէյիւ կէօսթէրիր իքէն, պու խըրսըզ օնու սուչսուզ թագրիր էյլէտի։ Պիւթիւն տիւնեա օնա սէօյիւպ քիւֆր էտէր իքէն, օ օնա իզզէթ ու համտ էյլէտի։ Ըէսուլ֊ լար պիլէ օլ գատար շիւպհէտէ իտիլէր քի՝ եա֊ լընըզ պուննու եանի "Ալմար իտիք քի՝ Խորայէլի գուրթարաճագ օ իտի" տէյիւ տէյէպիլիրլէր ի֊ տի։ ամմա պու խըրսըզ հիչ շիւպհէլէնմէտի, իւլա Քրիստոսա օլան իթիգատը թէքմիլ իտի։ Յիսուս՝ քէնտիսինի Ընձահըն Օղլու իգրար էթ֊ մէք իչիւն չիմուի խաչըն իւզէրինէ ասըլարագ սօն

Digitized by Google

նէցիէստէ խքէն տախի , պու խըրսըզ օնու հէման պու իւնվան իւէ պու թարզ իւզրէ իգրար էյլէ- տի , վէ էօլէձէք չէհիտ Մոեփանոս կիպի քէնտի էօլմէզ ճանընը օնուն եվինէ թէսլիմ էյլէտի :

Կապիլ տիր քի պիւթիւն տիւնեատա եալընըզ օլան կէօզ՝ քի օվ զէման խէլաս իչիւն Կրիստո- սա գալտըրըլմազտա իտի , պու խըրսըզըն կէօզիւ իտի : Կապիլ տիր քի պիւթիւն տիւնեատա եա- լընըզ օլան գալպ՝ քի օվ սաաթ Կրիստոստան պիր պէրէքէթ տիւէմէյէ իթթիգատ ու ձէսարէթի վար իտի , պու խըրսըզըն գալպի իտի : Նմտի պու խըր- սըզ՝ Նֆէնտիմիզէ ազիմ իզդէթ կէթիմէտի մի . վէ պունու ազ վագթ իչինտէ՝ էօյլէնտէն սօնրա կէ- թիրտի : Ձօգ Կրիսթիան վար քի՝ պիւթիւն էօ- միւրէրինտէ Կրիստոսու օվ գատար չօգ իզդէթ- լէմէզլէր : Նօյլէ իսէ , պու խըրսըզ չօգ վէ շիւպ- հէսիզ իսպաթ կէօսթէրտի քի՝ քէնտի գալպի էլպէթթէ տէյիւնլտի , թէպիլ օլտու , վէ օնուն թէվպէսի Ալլահա մագպուլ՝ փիշման օլունմազ թէվպէ իտի : Ալ էվ պու իսպաթ՝ իքի իւչ սաաթ իչինտէ կէօսթէրիլմիշ իտի : Ձօգ թէվ- պէքեար վար քի՝ էօմիւրլէրի սիւրտիւքէ օվ գատար ազիմ իսպաթ կէօսթէրմէզլէր : Վնէ մութլու պու թէվպէ էտէն խըրսըզա : Նմմա օ- նուն մութլուլուղունու վէ օնուն սաատէթինի կէ- լէձէք վազտա միւլահազա էտէլիմ :

ԹԷՎՊԷՅԷ ԿԷԼԷՆ ԽԸՐՄԸՋ

«Ալ է ասըմըշ ֆէնաէեարլարըն պէրէ օնա էյ-ֆը էոխով՝ Յոյեր Վրէիաոս անն խոն. էնոպինէ հէմպիչի ֆուրըսաթ պէր էոխ: Պմմա օպէրէ ֆէվաղ վէրէիք օնա ազարլայարաք պէոխ էյ՝ Այն հէման օլ ազապա էյէն, Ալլահդան ֆօրֆմաշըմըն: Ալ է պիչ հոֆէ էուչրէ վէյէյօրու, զէրա էայոֆյինդէ չհայէրէ ֆնաղնահաֆ օլանը վէյէրէիչ. ամմա պու՝ հէչ պիր ֆնանաէպէնոիչ չէ եննդոխ: Ալ է Ֆէհաուա պէոխ էյ՝ Նա Ռապդ ֆաոիչահԼԷՂԼԷ էնվ հէԼՈՒՆՅԷՈՈՒ, պէնի էաՈՒՐԷՂԱ հէՐՈՒՐ: Ալ է Ֆէհաուա օնա՝ ԿԷՐՎՎ+ պէրէմ՚ատա էյ պու՝ վՂան պէնիմ ՐնվՂ ՃԷննԷՂՈՈՒ օլաՃֆաՂԷՂ պէոխ՚՚: Պ՚ուկ. Իֆ. 39—43:

Օ պիր վաղտա՝ պու թէվպէ էաէն խըրսը-ղըն մատաէսի իւզէրինէ վաղ էթոիք. վէ օ-նուն թէվպէսինին չարէսինէ վէ իսպաթընա տիգ-գաթ էթոիք: Կէօրահւաք քի՝ օնուն տէ յիշիլմէսի (չարէ նէ օլուբսա օլսուն) էվպէթ Ալլահըն ինայէ-թինտէն իտի. վէ օնուն թէվպէսի խուլուսի գալը-տէն օլուպ՝ փիշման օլունմազ թէվպէ իտի: Հէմ-տի օնուն թէվպէսինտէն հասըլ օլան սաատէթի միւլահաղա էտէլիմ:

Պու եարամազքեար՝ քէնտի գալպի թէպտիլ օլ-տուղու՚ էՃհլետն՝ օնպինէլըՃէ մէլէքլէր Ճէմիյէթինէ կիթմէյէ՚ վէ կէօրաէ գայտ օլմուշ իլք տօղուշ-լարըն քիհսասընըն ազասը օլմազա հազիր իտի: Կրհաուսու աէվհպ իզզէթլէր իտի. Կրհաուսա թէվէզզուհ էտիպ՝ օնտան զայրի իւմմտի հիչ եօգ իտի: Կէնտի խէլասընըն համտ ու իզզէթինի էա-պէտէն Կրհաուսա վէրմէյէ հազիր իտի:

Digitized by Google

Պու զավալը քիմսե եէնի մախլուգ օլսու։ Ո-նուն նի յէթի՝ գօդուսու՝ արզուսու՝ իքրահը՝ սէվ-կիւսիւ՝ իւմիտի՝ հէփիսի եէնի օլսու։ Ալլահըն սէվտիյի Քրիստոսու՝ օ սէվտի. Ալլահըն խօշ-լանտըղը Քրիստոստան՝ օ խօշլանտը. Ալլահըն իքրահ էթտիյի քէօթիւլիւքտէն՝ օ իքրահ էթտի. օնուն գալպի Ալլահըն հուզուրունտա տօղրու ի-տի. վէ օնու Ալլահըն մուհապպէթինտէն հիչ պիր այըրան շէյ եօգ իտի, էօլիւմ պիլէ այը-րամազ։

Իմոիլֆենտիմիզ օնուն նէյազընը գապուլէտիպ՝ օնուն սէլամէթինէ ճէվապ վէրտի։ «Վէ Յիսու օնո՝ ինէրլէ՛ պէրիմ սանա էյ՝ պու կիւն պէնիմ՝ իլէ ճէն-նէմէք օլաճագսըն պէտէ»։ Պէն տէրիմ սանա, պէն քի պիլիրիմ. պէն քի ճէննէթին սահիպի իմ. պէն քի ճէննէթտէ նէ՛ օլտուղունու վէ իչինէ քիմ կիրէճէյինի պիլիրիմ. պէն քի ալտանամամ վէ ալտատամամ, պէն սանա տէրիմ քի՝ «պու կիւն պէնիմ իլէ ճէննէթտէ օլաճագսըն»։

Ա՛ինձէթ ու պէլատա օլան քիմսե՝ քէնտի մէհնէ-թինտէ պէրապէր պուլունանլարա վէրտիյի սէօզ-լէրի չօգ քէրրէ ունուտուր, քէնտիսի տէվլէթ սա-հիպի օլտուղու կիպի օնլարը ունուտուր։ Յովսէփ քէնտի մահպուստաղը գատէհքեարլար պաշըսընա տէտի քի՝ «Իյիլիյէ նայիլ օլտուղուն զէման պէնի ֆիքրինէ կէթիր»։ Ամմա օգուրուզ քի սիւնեա-նըն ատէթի իւզրէ՝ «գատէհքեարլար պաշը Յով-սէփի ֆիքրինէ կէթիմէտի, լաքին օնու ունուտ-տու»։ Ամմա պիւն քէրրէ պիւն թէչէքքիւրլէր օլսուն քի՝ պու թէվպէքքարըն ըճազսը պէօյլէ ունու-տուլմատը։ Քրիստոստան անկրմագ խոթէտի, վէ

Digitized by Google

չիւպհէ եօգ քի՝ Քրիստոստան եատ օլուռնտու. վէ չիւպհէ եօգ քի՝ խաչլանմըշ Քուրթարըճըյա հէր ինանան կիւնահքեար՝ էպէտի ինայէթ իլէ եատ օլուռնուպ՝ ասլա էպէտին ուռնուտուլմայաճագտըր։

"Պու կիւն պէնիմ իլէ ճէննէթտէ օլաճագսըն" տէտի։ Տէյիլ պէնիմ իլէ մէզարտա եա էօլիւմտէ օլաճագսըն. տէյիլ կայանտա՝ քուարանտա՝ եա լիմպոստա օլաճագսըն, իլլա "ճէննէթտէ օլաճագսըն". ազիզ մէլէքլէրին օլտուգլարը մահալտէ՝ Իբրահամ վէ Իսահակ վէ Յակոբուն՝ Նոավ վէ Իդիանըն սաքին օլտուգլարը մահալտէ օլաճագսըն։

Քրիստոս Իֆէնտիմիզին՝ շու խօքէնճէէտէ օլան ավալլը խըրսըզա վէրտիյի սէօզ՝ օնուն ճանընա՝ գըյմէյէլի օլմալը իտի. նէ՝ պէօյիւք թէսէլլի վէրմէլի իտի։ Պէօյլէ՞ մի տիր՝ տէ յէպիլիր իտի. պէօյլէ մի քի պու կիւն եըլտըզլար կէօրիւնմէզտէն՝ ախշամըն սօուճագ չիհի էնմէզտէն՝ կիւնէշ պաճամազտան էվվէլ՝ կէօզլէրիմի էպէտի պէր կիւնէ աչայըմ մի։ Կէրչէ՞ք մի քի՝ իւչ տէօրթ սաաթ իչինտէ կէօքտէ պու լուննայըմ։ Հիմտի չէքտիյիմ էղիյէթլէր՝ օլգատար չափուդ պիթ՞ըր մի. վէ էպէտի բահաթ ու շուգլուգ օլ գատար չափուդ պալչա՞ր մի։ Պու միլլահազա էլպէթթ օնուն գալպինի չօգ սեվինճ իլէ տօլտուրտու՝ վէ օնուն գօրգու վէ ազըրլարընը խաֆիֆլէթտի՝ վէ գապիլ տիր պիւթիւն պիւթիւնէ տէֆ էթտի։

"Պու կիւն պէնիմ իլէ ճէննէթտէ օլաճագսըն" Իֆէնտիմիզ տէտի։ "Պու կիւն". ամմա օլ կիւն կէչմիշ իտի. վէ եարըսընտան զէյտէ կէչմիշ իտի։ Վէ խաչա չըգմըշ քիմսէլէր՝

իլք կիւնատէ էօլմէզլէր իտի , իլլա էքսէրի իւ-
չիւնճիւ եա տէօրտիւնճիւ կիւնէատէք տայանըրլար
իտի : Ամմի Ֆէնտիմիզ՝ կէրէք քէնտիսինին կէ-
րէք շու թէվպէգեար խըրսըզըն էզիյէթլէրի-
նին փէք թէզ պիթէճէյինի փէշին խապէր վէրտի :
Վէ սաաթ տօգուզ մէհէլինտէ՝ Յիսուս քէնտի
պաշընը էյտի , վէ քէնտի բուհունու թէսլիմ էթ-
տի : Օնուն օլ գաատար չափուգ էօտիւյիւնէ՝
Պիղատոս քէնտիսի թաճճիւպ էթտի : Ընտէն սա-
քէրիլէր օլ իքի խըրսըզըն ազալարընը՝ այագտան
պաշլայրակ պալտըրլարընը՝ պաճագ ու պուտլարը-
նը վուրարագ գըրըպ էզտիլէր քի՝ օնլար Յէ-
հուտիլէրին իսթէտիքլէրի կիպի ախշամտան էվ-
վէլ էօլիւպ կէօմիւլմիւլէր : Վէ պէօյլէճէ Ֆէ-
նտիմիզին էթտիյի փէյղամպէրլիգ թէքմիլ
օլտու :

" Պա՛ն կիւն պէնիմ իլէ ճէննէթտէ օլաճագսըն " .
եարընքի կիւն կէլմէզտէն էվվէլ՝ " ճէննէթտէ օ-
լաճագսըն " : Օնուն թէնի խայտան էնտիրիլմէզ-
տէն՝ օնուն ճանը կէօքտէ պուլունտու : Սաաթգ-
լարըն ճանլարը անիտէ իզդէթ կէյէրլէր . թէն-
լէրի խէ մէզարտա գէյամէթ կիւնիւնէտէք քա-
հաթլանըրլար :

Պու մաատէտէն պիր գաչ իգթիզալը չէյ էօյ-
լէնիրիզ :

1 . Ընլահըն ինայէթինէն ղանէդինէ վէ ֆա-վէյէրինէ
նէօքսէ՛ղ :

Պու թէվպէ էտէն քիմսէյի օնուն արդատաշընը-
տան ֆարգ էտէն՝ Ընլահըն ինայէթի իտի : Ընտէն

Digitized by Google

մել . . . նէ՞ ամէն էթան : Օնուն ճիւմլէ ամէնէն
լի՝ գարանլըգ ամէնէրի խոտ . ճիւմլէ արզուլա-
լը՝ ճիւմանի շէհվէթլէր խոտ : Ղէնտի արգատա-
շը կ՚ինպի՝ պիր եարամազքեամ՝ խըրսըզ՝ եօլ քէսի-
ճի խոտ : Օլաքի քէօթի իշլէրտէն մատա՝ պիր իշ
իշլէմէմիշ խոտ . հէմ Ա՚լլահըն շէրիաթընը հէմ
տէվլէթի նիզամաթընը քէնտի այադը ալթընա ալ-
տը . վէ գապահաթը իշլուն հագգ իւզրէ էօլիւմէ
հիւքմ օլունտու : Կէօրիւնիւր քի քէնտիսի վէ
արգատաշը հէման պիր թէօհմեթ հագգընտան
կէլտիլէր : Ա՚մմա շիմտի պիրի ալընմըշ օպիրի թէրք
օլունմուշ . պիրիսի թէվպէ քեար՝ ինանան քիմսէ
օլուր , օպիրի թէվպէսիզ՝ իմանսըզ՝ զէվբէնիճի
գալըր : Կէրչէք քի Ղրիստոս (Պօղոս Ա՚ֆօսլուն
Բ Կորն. ԺԳ.Ա տէտիխի կիպի) "զայիֆլիք իլէ խայր
չըգարըլտը" : Ա՚մմա պուրատա օնուն ինայէթինին
գուվվէթի վար . օնուն հէր շէյէ գատիր օլան
ինայէթինին փէք մեշհուր էօրնէկի վար . Ա՚խշամ
կէլմեզտէն էվվէլ՝ պու խըրսըզ ճէհէննէմտէ օլա-
ճագ իտի . ամմա ինայէթ արտա կիրտի , վէ պու
խըրսըզ ախշամ օլմազտան էվվէլ ճէհննէմտէ պու-
լունտու : Վէ էհէմ մէլէքլէր՝ շաշմըշ գալմըշ՝ "պու՝
ախէշտէն չէքիլմիշ քիւսքիւ տէյիլմի" (Ղ.Ա.Գ.2)
տէյէպիլիրլէր իտի : Ա՚պաչ Յիսուս՝ քէնտիսի էօլիւմ իս-
քէնճէ ինտէ իքէն՝ էպէտի հայաթ վէրիյօր : Ղէն-
տի պաչը տահա տիքէնլի թաճտան գան իլէ ըս-
լանմըշ իքէն՝ քէնտիսի սօլմազ իզզէթի թաճրընը
վէրիյօր : Ա՚ինապարէք փէտէրի եիւգիւնիւ օնտան
կիշլէր իքէն , քէնտիսի պիր զավալը տուչլու

Digitized by Google

կիւնահ֊քեարա թէսէլլի վէրիյօր : Վէնտիսի խաչ իւզէրինէ եարամազ գուլ կիպի ասըլըր իքէն , վէ իւմիւտսէ օնուն ճիւրմիւ՝ Նուհանի վէ Մօ֊համմէդի վէ Խպրահիմ եաղըլարը իւէ եաղըլմըշ իքէն , քէնտիսի ազամէթին սաղ ճանընտա օթուրմուշ կիպի՝ մաղֆիրէթլէր վէ փատիշահլըգլար՝ էպէտի պէրէքէթլէր պաղըշլայօր : Վէ պու Մնձիլ ի Շ֊րիֆ՝ հէր նէրէտէ պիւթիւն տիւնիատա վազ օ֊լուճուրսա , պու տաֆսի ճան էքիիլլր Յիսուսուն գուվվէթինին՝ ինայէթինին վէ մուհապպէթինին զևքըր իչիւն սէօյլէնէճէք տիր :

2 . Պա֊խըօըզդան պաշխա պիր էյմանին էօյ֊լա֊ վաֆ֊ղընդա ընվալ էնտիյինի՝ Ընէղ Վէնտա գէյր էնմէյօր :

Զօգ տիւնեավի քիմսէ մէմուլ էտէրլէր քի՝ խասթա օլտուգլարը գէմանի՝ եախօտ էօլիւրլէր ի֊քէն , թէվպէ էտիպ՝ մէրհամէթ պուլաճագլար : Լաքին հէր պէօյլէ մէմիւլ էտէն քիմսէ խասթըը֊նա կէթիրսին քի՝ Ընլահըն Վէյիթապընտա սօն նէ֊ֆէստէ թէվպէ էտէն՝ նալընըզ պիր քիմսէ զևքր օլուննուր : Տէօրթ պին եըլտա պիր կիւնահ֊քեար օլ քէյֆիյէթ հալտէ խէլաս պուլտու քի՝ իւմի֊տիմիզ պիւթիւն պիւթիւնէ քէսիլմէյէ , վէ լաքին սալթ պիր քի՝ գօրգալըմ , վէ թէվպէ իչլինի կէ֊ճիքտիրմէյէլիմ : Ննաանլար էքսէրի՝ նաշաաըգլա֊ըը կիպի էօլիւրլէր : Վէ պունտան մատա քի֊մ պիլիր քի էօլիւմ՝ թէվպէ իչիւն պիր վազթ վէ֊րէճէք : Պազը քէրրէ էօլիւմ ինսանլարա ափ֊անըըզ կէլիր . քէնտիլէրինէ պիր խապէր պիր ա֊լամէթ հիչ օլմայարագ՝ անիտէ տիւշէր էօլիւր֊

Digitized by Google

լէր : Ա՛ի՞մ պիլիրքի՝ օլ զէման քէնաթ հալինէ վուգուֆ օլուր : Ձօգ քիմսէ կիւնտէն կիւնէ սա-ղալըյօրլար տէյիւ տիւշիւնմէքտէ տիրլէր , վէ կէրէք հէքիմլէր կէրէք տօսթլար՝ Կօրգու. ձօգ ատրլէր : Ա՛ի՞մ պիլիրքի՝ օլ զէման քէնտի ագլը-նա մալիք օլաճագ տըր : Ձօգ քիմսէ փէք շէտիտ խաստալըգտան սայրգայրպ ագըլլարը ձօգ իքէն էօլիւրլէր . եախօտ օլ գատար զայիֆլիք եա աղ-րը հէքէրլէր քի՝ բուհանի շէյլերի միւլայազա է-տէմէղլէր : Վէ պուննտան մատա քի՞մ պիլմը քի՝ օլ զէման թէվպէ էթմէյէ կէօնլիւ օլաճագ : Չէ-փիմիզ միւպարէք Ա՛լլահըն Բուհուննա միւհթաճ տէյի՞լ մի իզքի՝ գալպիմիզի եուժլաթսըն , վէ պիզի հէր կիւնահտան փիշման օլմազա գատիր էյ-լէսին : Ա՛լլահ քէնտի Բուհուննու վէրմէզսէ , հիչ քիմսէ թէվպէ էթմէզ : Վէ Ա՛զիզ Բուհու պուլ-մագ իչիւն փէք միւնասիպ վագըթ պո՞ւ մի քի՝ օ-նու պիւթիւն էօմրիւմիւզտէ կիւնահ իլէ գասա-վէթլէնտիրիպ պիզտէն փէք իրագ էթմիքը : Օնու պիզտէն պին քէրրէ գաչըրտըգտան սօնրա , ու-մուլուր չի՞յ մի քի՝ օնուն պիզէ եագրն վէ հազիր եարտըմ ճը օլտուղունու պուլալըմ : Խայր . էօ-միւր ըշըղնատա ճէննէթէ օլան եօլու պուլմայան-լար՝ էօլիւմ կէօլկէսինտէ տահա գօլայճա պու-լուրլար տէյիւ զանն էթմէսինլէր : Օպիր խըրսըզ պիլիրսինիզ թէվպէսիզլիքտէ վէ իմանսըզլըգտա էօլտիւ , վէ հէփիմիզէ պիր գօրգուլու իպրէթ՝ օ տէյի՞լ մի :

3. Կիւնահ էչէն եզչէրն չէ+մէ+՝ չիւնահա +էֆտէրն էնմեղ, վէ եզչէրն չէ+էն +էմռեչ ճէննէթին լայըք եարմեղ:

Digitized by Google

Պիր եօլ քէսիճի եա պիր գաթիլ մուհաքէմէ օլուպ՝ ճիւրմիւնիւն ճէզասընը չէքմէսի, պիր իս-պաթ աէյիլտիր քի՝ օլ քիմսէ ճէննէթէ կիտէր: Նէյէր էօլմէմիշ հիւքմ օլունան քիմսէ պու խըրսըզ կիպի թէֆէքքիւր էտէր, իշլէտիլի գապահաթ-տան փիշման օլուր, վէ տիւնեանընն կիւնահընը աէֆ էտէն Յիսուսա թէվէքքիւլ էտէր իսէ, օլ զէման խէլաս պուլուր: Նմմա չօգ վար քի՝ նէ՛ թէֆէքքիւր էտէր, նէ՛ տէ փիշման օլուր. իլլա (Յաւ. ԺԹ. 10, 11) օգուտուղումուզ կիպի՝ "աղըտան ահլէրինի էհինէրէր իտի, ամմա քէն-աի ամէլլէրինտէն թէվպէ էմմէտիլէր": Նշթէ օ-պիր խըրսըզա պագ: Օնուն թէնի չօգ իսքէնճէ էէքտի, ամմա ճանը ալէճագլանմամըշ գալտը: Նօլում կէօլկէսինէ էնէյօր իտի, ամմա Նէլահա թէվպէկտի վէ Թապպ Յիսուս Քրիստոսա իմանը հիչ եօգ իտի: Նէլահընն սէվկիւլիւ Օղունուն էօտիւյիւ հէման օլ վագթ վէ հէման օլ մահալ-տէ էօլիւյօր իտի, ամմա օնա սիթէմ էտէրէք էօլ-սիւ: Ճիւրմիւնիւն ճէզասընը թէքմիլէն էէքտի, եանի օլ ճէզա քի շէրիսթի տէվլէթի թէրթիպ էյ-լէտտի. ամմա էպէտիլէյէ Քրիստոսսուզ կիթտի. ախրէթէ Քրիստոսուն տիւշմէնի կիթտի. թէվ-պէ էմմէտիյի ճհումլէ կիւնահլարը իլէ կիթտի. կէօքտէ օլան հէր շէյի վէ հէր քիմսէյի պէյէն-մէմիշ գալպ իլէ կիթտի. ճհումլէ զապթ օլունմա-մըշ վէ փէք մէքրուհ սէվտալարընն հիւքմիւ ալ-թընտա օլարագ՝ Նէլահընն հագգ շէրիաթ թահթը-նըն էօնիւնէ կիթտի: Օնուն ինճիք ու պալարրյա-րը դըրըլմըշ իքէն, գալպի գըրըլմատը: Պիւթիւն ախյարըն իւզէրինտէ գարանլըգ վար իտի, ամ-

Digitized by Google

մա օնուն ագլ ու ֆիքրի՝ օնուն ճանը տահա գաթը գարանլըգ իլէ։ Էօրթիւլիւր իտի։ Էր չէյէ էօլմէքտէ իքէն, կիւնահա էօլմէտի. իլլա կիւնահ օնտա տիրի օլուպ՝ օնուն իւզէրինէ թէքմիլ հիւքիւմդէի սիւրէր իտի։ Ասա իւզէրինէ կէրիլմիշ՝ մըխլանմըշ ասըլմըշ՝ տայանըլմազ էզիյէթ ու իսքէնճէ չէքմիշ իքէն, քիւֆրպազլար իլէ պիրլէշիպ՝ Յիսուսա սիթէմ էտէյօր իտի. վէ կէօրիւնիւր քի՝ Քրիստոսա սիթէմ էթմէք իլէ պիրազ բահայի պուլտու։ Օնուն պօզուպ չէկրէնտէ սօն կէօրիւնէն կիւլիւմսէմէ՝ միւսլաթէք Քրիստոսու զէվզէնմէսինտէն իտի։ Օնուն սօն կիւլմէսի՝ քէնտի էմրիւնիւ չօգալար իչիւն ֆիտիյէ վէրէն Քրիստոսա քիւֆր էթմէսինտէն իտի։ Նֆէնտիմիզ Ա՛Ղ չէքտի. վէ պու Ա՛Ղ տիւնեանըն թէմիզլէրինի սարստը, գայալարը եըրթտը, էօլմիւշլէրի մէզարլարընսան ույանտըրտը. աւմա պու խըրսըզըն գալըի գայատան տահա աէրի իտի. վէ էօլմիւշլէրտէն տահա էօլիւ վէ տուպմազ իտի։ Վէ էյէր պու վագի օլան հիքմէթլէր օնուն գալսինի էրիտէմէզ իտի իսէ, ճէհէննեմ ահէշլէրի պիլէ էրիտէմէզ. ճէհէննեմ քի՝ օրատա գալսի եուամշահըն վէ ճանը տիրիլմսին վէ Քրիստոսա կէօթիւրսիւն տէյիւ Ղուհ էլ Ղուրա եօգ տուր։

Ամոի քէնահիմզի ալահամայլըմ։ Նյէր էթահիյիմզ ամլէր եա էէքահիյիմզ էզիյէթլէր՝ ճէննէյիի սիզէ գազանապիլտիրսէյիտի, Քրիստոս Նֆէնտիմզ կէօքտէն էնմէզ իտի, խաչա չըգմազ իտի, գանըրը տէօքմէզ իտի։ Ո՞էյթանլար չօգ ազապ էէ՞քմէտիլէր մի, վէ չէ՞քմէյօրլար մի. ամմա

հեվ չէ քոխքերի վէ էպէոիլիքոե հէվ չէքէձէքերի պիր թէք կիւնահա քէֆարէթ օլմազ : Յոմոի ու-
նութմայալըմ քի՝ կիւնահա եալընըզ օլան քէֆա-
քէթ՝ Ղրիստոս տուր : Ինա հէր ինանան՝ կիւ-
նահան վէ էպէոի ազապտան գուրթուլաճագ .
ամմա՝ Ղրիստոսա ինանմայան քիմսէ՝ հէր նէ
գատար չօգ ազապ չէքէ , վէ օլ թէվպէհիզ խըր-
սըզ կիպի Ղրիստոսուն խաչընա հէր նէ գատար
եագըն էօլէձէք օլսա , գուրթուլմազ , գուրթու-
լամազ ՝ էպէոի հայաթ կէօրմէյէձէք տիր :

ՔՐԻՍՏՈՍԻՆ՝ ՔԵՆՏԻ ԽԱՉԸՆԸ ԿԷՕԹԻՐՍԷՅԷ ԶԱՑԻՓ ՕՒՑՈՒՂՈՒ

''Վ՚Է Ըզէ֊ուանդրոս վ֊ Ո֊ուֆուսուն պապասը կ֊ըբե֊ նէլ Ա֊ն նամ պէր էմսկ ըսբլատան չելէպ օբատան չելէբ բէն , ծնա ծնուն խալընը ֆալըրմալա անչաբա եըսկելէբ'': Ա՝արկ· ԺԵ · 21 ։

ՎՀՐԻՍՏՈՍ Ի֊ֆէնտիմիզ՝ ինսան օլտու ։ Վ՚Է ինսան թապիսաթընը ալտըգտան սօնկրա , թասամ՝ ուշ֊ գուշա վ֊ բահաթա՝ սայիր ատէմլէր կիպի վ֊ սա֊ յիր ատէմլէր գատար միւհթաճ իսի ։ Պօզոս Ի֊Է֊ սու֊ պուշուրուր քի՝ Յիսուս Ի֊ըսհ օլմադ իլէ քէնտինի պիր ալչագ հալէ կիրիֆթար էթմէ յէ թէնէզիւ֊ էյլէսի ։ Վ֊Է պու՝ պազը քիմսէլէրին զանն էթսիքլէրի կիպի , եանի սալթ կէօրիւնիւշլէ կէօրէ տէյիլ իսի ։ իլա հազիգաթ վ֊ կէրչէք֊ լիք իլէ պիզիմ զայիֆ վ֊ միւհթաճ օլան թա֊ պիսաթըմըզա մալիք իսի ։ Յիսուս ինսան օլտու ։ վ֊ ինսան թապիսաթը զայիֆ վ֊ միւհթաճ օլտու֊ ղու կիպի , օնուն թապիսաթը զայիֆ իսի ։ Յի֊ սուս պիզիմ կիպի նէֆէս ալմագ իչիւն հալայա՝ եէմեք իչիւն էքմէյէ՝ իչմեք իչիւն սույա՝ վ֊իւճի֊ տիւնիւ բահայիէանտըրմագ իչիւն ուշգուշա՝ վ֊ կօրղունլուղունու ալմալա իհթիյաճը վար իս֊ տի ։ Վ֊Է էյէր իհթիյաճը օլմասա իսի , ինս֊ սան թապիսաթընը ալան զամ տէյիլ իսի ։ էյէր Վհրիստոս էքմէքսիզ հալայա պիլսէ իսի , սալթ միւճիզաթ իլէ հալայապիլիր իսի ։ Վ֊Է պիզ սա֊ խի պու հալ իլէ՝ պիր չէյ եէմէյիպ իչմէյէրէք՝

Digitized by Google

Ա՛ովսէս վէ Նղհանըն էթտիքլէրի կիպի եաշայապի-
լիրիզ : Նաքին պիլիրսինիզ քի պու՝ թապիաթ իւզ-
րէ տէյիլ, իլլա թապիաթ գանունլարընա մուղա-
յիր՝ թապիաթտան խարիճ պիր շէյ տիր , եանլ
միւճիզաթ տըր : Վէ Նֆէնտիմիզ՝ ինսան թապիա-
թընը ալտրգտան սօնկրա, քէնտինի ինսան թապիա-
թընըն մախսուս գանունլարընտան խարիճ ու խէ-
լաս էթմէք իչիւն պիր միւճիզաթ իլէմտիր : Ա-
նուն իլէտիյի միւճիզաթլար քէնտի ֆայտէսի ի-
չիւն տէյիլ՝ իլլա ախէր քիմսէլէրին ֆայտէ ու
թէսէլլիսի իչիւն իտի :

Վէ Նղեքսանդրոս վէ Ֆուտոսուն պապասը
Նիւբենէլի Ամոն նամ պիր քիմսէ թարլատան
կէլիպ օթափան կէչէր իքէն , օնա օնուն խաչընը
գալտըրմաղա ան կարեա էթտիլէր" :

Պու րատտա իւչ սիւալտմդզ վար :

1 • Յիսուս էնպէ խաչընը նի՞չէն չէօնէրմիտի :

Ընտէթ իւզրէ՝ խաչ իւզէրինտէ էօլիւմ չէքմէ-
յէ Հիւքմ օլունմուշ քիմսէ՝ քէնտի խաչընը նիւք-
լէնիպ սիյասէթէ եէրինէ կէօթիւրտիլի : Պու՝ ա-
տէթ իտի Հէմ ֆարզ իտի : Վէ պունտան պէօյլէ
Ֆրիստոս տախի քէնտի խաչընը նիւքլէնիպ կէօթիւ-
րիւյօր իտի , Թաքի եօղունլուգտան Թագտիր
գալմայըպզ՝ օնու արթըգ գալտըրամազ իտի , վէ
ասքէրլէրը օնուն եէրինէ օնուն խաչընը գալտըր-
մաղա պիր ախէր քիմսէյի ԹուԹուպ զօրլատըլար :
Նաքին օլ Հքի խըրսըզ քէնտի խաչլարընը կէօ-
թիւրիւ ըլէր իքէն՝ Նֆէնտիմիզ նի՞չիւն օլ գա-
տար զայիֆ պուլունտուն :

Digitized by Google

Լ՝ֆէնտիմիզ կէձէլէյին Էրուսաղէմաէ օլան Ա՛խ-
շամ Թաամըները եէտիյի լուսթ գաթ օտասըները
պրաղըպ Կէդրոն տէրէսինաէն կէչտի, վէ Կէթսէ-
մանի պաղչէսինէ կիթտի։ Ո՛րատա օնուն սըգէթ
ու ճան ուճրսը օվ գատար հիյպէթլու իտի քի՝
օնու էօլիւմ տէրէճէսինէ պատը։ օրատան եարը
կէճէ սօլտաթ ու գալապալըգտան սիւրիւքլէնիպ՝
Էրուսաղէմաէ օլան Ընտայա կէօթիւրիւլտիւ։ օն-
տան Կայիափայա կէօնտէրիլտի։ օնտան սապահ օ-
լունճա Պիղատոսա, վէ Պիղատոստան Հերովդէ-
սէ, վէ Հերովդէստէն երինէ Պիղատոսա կէլի
տէօնտէրիլտի։ Պիւթիւն պու կէճէ օնա նէ՞ հիյ-
պէթլու կէճէ օլմալը իտի։ Պու կէճէնին սապա-
հընսաէը սաղ գալապիլտիյի՝ ա՛ճայիպ կէօրիւ-
նիւր։ չիւնքի սալա բահաթ կէօրմէտի, հօրդունլուգ
ալմտաը, ուհյումտաը, օթուրմտաը, պիր շէյ հէ-
յիպ իչմէտի, հիչ պիր թարաֆտան թէսէլլի կել-
մէտի։ պաղչէսէ չէքտիյի տէրս ու մի՛հնէթտէն
թուռնուլուպ՝ փէք սըգը պաղլանտըգ՝ օլ հօրդուն
հալինտէ իքէն, շէհիրէ վէ շէհրին սօգագլարըն-
տա էօթէպէրի սիւրիւքլէնիր իտի։ վէ անտէն
պիթիւն կէճէ սապահա գատար հումրուգլար
վէ սիլէհլէր վէ ախէր թարզ իլէ տէօյիւլիպ է-
զիյէթլէր չէքտի։ շէօյլէ քի օնուն ճանը վէհ-
ճիւտիւնտէ տայանըպ՝ օլ կիւնիւն սապահընը
կէօրմէյէ սաղ գալմտաը՝ ա՛ճայիպ տիր։

Շ՝իմտի սապահ օլտու, ամմա նէ՞ հիյպէթլու
սապահ օլմալը իտի։ Պիղատոս պաղը կէթիւ-
րիւլտիւ, սօնկրա Հերովդէսէ կէօնտէրիլտի, վէ
զէվգէ ալընտըգտան սօնկրա Պիղատոսա կէրի
կէօնտէրիլտի։ Ա՛նտէն պիր քէօղէ կիպի էօլթիւ-

Digitized by Google

լուսիք իւղոյ ի քէն, քէօլէ կիպի տէօյիւտիւ. վէ օնուն հալա պուլունտուղու զայիֆ՝ վէ թագաթը քէսիլմիշ հալինէ պագարագ՝ պու հիպէթլու տա-յագտան էօլմէտիյի՝ աճայիպ կէօրիւնիւր: Ձիւնքի Սոմալըլարըն տայաղընտան էթլէր տայմա փարէ փարէ օլտուլար, հէր պիր սինիր տիթրէր իտի, վէ գան իրի իրի տամլար օլուպ՝ պաշտան ա-յաղընտուէք էնէրէք՝ եէրին իւղէրինէ ագար իտի: Ընտէն Յիսուս խաչ չըգարըլմագ իչիւն սօլ-տաթլարըն էլինէ թէսիլմ օլունտու: Վէ պու մէրհամէթսիզ՝ փէք գապա վէ հապանի տոէմէր՝ քէնտիլէրինէ պիր հապանի օյուն ֆուրսաթընա շազ օլարագ՝ օնուն պաշընա տիքէնլէրտէն թագ գօտուլար, էօնիւնէ տիզ չէօքտիւլէր, եիւզիւնէ թիւքիւրտիւլէր, վէ օնու օլ գաւտար զէվգլէն-տիլէր, վէ օնա օլ գաւտար ֆէնա հարաքէթլէր էթտիլէր քի՝ քէնտիլէրի պիլէ օսանտըլար. եա-խօտ օնուն պայըլագ թագաթը գալմատըղընը՝ վէ օնլարըն էլլէրինտէ էօլէճէյինի կէօրիւպ գօրգ-տուլար. վէ արթըգ ցալանմայըպ՝ անիտէ ճէզա-սընը թէրթիպ էտէճէքլէրի եէրէ կէօթիւրմէյ գալգտըլար:

Իմտի խաչ Յիսուսա եիւքլէնիլտի քի՝ ատէթ ու գանուն իւղըճ քէնտիսի կէօթիւրսին: Վէ կէօ-րիւնիւր քի՝ Յիսուս օնու շէհրին գափուսունա-տէք կէօթիւրտու: Ալքին ղայէթ եօրուլմուշ վէ թագաթը պիւթիւն պիւթիւնէ քէսիլմիշ օլմայղէ՝ շէհրտէն տիշարը Կողգոթա տէնիլէն օր չըգըշ եօգուչ մահալինէ կէօթիւրէմէզ իտի: Ինթիմալ տըր քի՝ օլ ազըր եիւքիւն ալճընտա չէօքտիւ, եե-րէ տիւշտիւ. վէ շիւպհէսիզ տիր քի՝ սօլտաթլար

Digitized by Google

տարբերտերար, պաղերտերար, քիւֆր էթտիլէր։ սէօյտիւլէր, տէօյտիւլէր, գամչըլատերար, այագ իլէ տէիմէ վուրտուլար. ամմա պայըլմագ իւզրէ օլան Յիսուս պու եիւք իլէ գալգամազ իտի.

2. Յիսուս եարտըմ էլմէե էլէն էլերէ փավրանաճ էյման էօրլանմէյօր։

Ղրիչէթտէն էօգքիւշ օլան Յիսուսա՝ քէնտի կէօնլիւ իլէ եարտըմ էտէճէք քիմսէ եօղ իտի։ Պիր գաչ սաաթտան էվվէլ՝ Ա՞ստպ սէնին իլէ հապտա հէմ էօլիւմե կիթմէյէ հազիր իմ տէյէն պէտրոս՝ շիմտի նէ՞րէյէ գաչըր։ Պիր գաչ սաաթտան էվվէլ՝ Յիսուսուն եանընտա օթուրուպ՝ վէ օնուն փէք սէվտիյի շայիրտ օլան Յուհաննէս՝ շիմտի նէ՞րէտէ կիղլէնտի։ Պաշտոս՝ քի Ղրիստոս օնու պիր գաչ կիւն էվվէլ էօլլիւէրտէն տիրիլթտի, շիմտի նէ՞րէտէ գալըր։ Ղրիչէթ էէքմէքտտէ օլան Յիսուսա՝ քէնտի Հիւսնիւ րիզասը իլէ եարտըմ էտէճէք պիր աստ եօ՞գ մի իտի։ Էերէ տիւշմիւշ պայըլմագտա օլան Պուրթարըճըյա կէօնլիւ իլէ էլ վէրէճէք՝ սու կէթիրէճէք՝ իթէսլիի էտէճէք՝ եարտըմ էէթիշտիրէճէք քիմսէ եօ՞գ մի իտի։ Խայր, եօղ իտի։ Հիչ պիր քիշի պիլէ եօգ իտի։ Փէյղամպէրին սէօյլէտիյի կիպի՝ "Ա՛ինտերէտե էալընըզ պատտմ, վէ գամլէրտէն պիլէմճէ քիմսէ եօղ իտի"։ Խայ. կԳ. 3։

3. Յիսուս եարտըմ էլմէե էլէն զըր էլէ ըոսխոսը տաղ Ալման էլմ իտի։

Կիւրնէլի իտի։ Կիւրնէ՝ Ա՛փրիդատա պիր

Digitized by Google

չէ՛իր իտի քի՝ Երուսաղէմէն 1000 միլ գաւառ ուզագ իտի : Օրատա Եէհուտիլէր պուլունուր իտի • լաքին պու քիմսէ Եէհուտի՞ մի՝ Ափրիգալը Ըրա՞պ մի իտի տէյիւ պիլմէզլիզ : Ընճպա Յիֆէնտիմիզի թաներտը՞ մի թանը՞մատը մի, օնուն հագդընա պիր չէյ իչիմտի՞ մի իչի՞մէտի մի, օնուն շայիրտի օլսո՞ւ մի օ՞չմատը մի, պունտան էվվէլ Երուսաղէմ կէլտի՞ մի կէ՞լմէտի մի տէյիւ պիլմէյօրուզ : Ընմա կէօրիւնիւր քի՝ օնուն ֆամիլեասը էյի պիլինմիչ իտի • զիրա իբի օղլու Ըղեքսանդրոս վէ Ռուֆոսուն հագդընա մէշհուր քիմսէլէր կիպի զիքր ոլունույօր : Պու Ռուֆոս օլա պիլիր օլ քիմսէ իտի քի՝ Պօղոս Իէսուվ օնու վէ օնուն վալիտէյնի չօգ իզզէթ իլէ զիքր էտէրէք՝ "Ղապպատա սէչկին օլան Ռուֆոսա վէ օնուն հէմ պէնիմ օլան անասընա սէլամ էտին" տէտի : Ղօ • ժՋ• 13 : Պապասընը Պօղոս զիքր էթմէյօր : Օլա քի էօլմիւշ իտի • օլա քի տիւշմէն իտի • վէ օլա քի պու ֆամիլիա պաշգա՝ վէ օնուն տէյիլ իտի :

Լաքին Յիսուս աղըր եիւքիւն ալճընատա չէօքտիւյիւ զէման, սօլտաթլար պու բասթ կէլէն Սիմոնու թուլթարագ՝ օնա զօր էթտիլէր քի խաչը կէօթիւրսիւն : Ղուկաստան կէօրիւնիւր քի՝ Սիմոն պիւթիւն խաչը կէօթիւրմէյիչ՝ իլլա Յիսուսուն արտընճա վարըպ խաչըն պիր ուճունու եիւքլէնտի կէօթիւրտու : Պու Սիմոն էյէր Ափրիգալը Ըրապ օլսա իտի, Ռուֆոսուն եարտրմճըսը՝ սիյահ քիմսէ իտի, վէ պու սիյահ քիմսէնէն ղայրի եարտրմճըսը եօղ իտի : Ընյէր պիր տիւնեասվ ատէմ՝ եա տիւշմէն օլսա իտի, տաբըլարագ՝ մըրըլտանարագ՝ քիւֆր էտէրէք կիտեր իտի եարտրմ

Digitized by Google

էտէր իտի։ Վէ սօնկրա էյէր Քրիստոսուն շա-
յիրտի օլմասա իտի, էօլումիւնէտէք տարըլտը, վէ
էպէտիյէտէք տարըլըպ քիւֆր էտէճէք տիր։ Վէ
Քրիստոսուն խաչը վասիթասը իլէ միւնօնլարձա
քիմսէլէր խէլաս պուլտուղար, վէ պէն օնուն խա-
չընըն պիր ուճունու կէօթիւրտիւքտէն սօնկրա՝
խէլաս պուլմայըպ պու աղապ եէրինէ կէլտիմ տէ-
յիւ տիւշիւնէճէք տէյիլ մի տիր։ Նէ՛ եազըգ Սի-
մոնա։ Աքին էյէր Սիմոն Քրիստոսուն տօսթու
օլսա իտի, զօրլանմըշ իտի իսէտէ, վէ էվվէլա
կէօնլիւ օլմամըշ իտի իսէտէ, սօնկրա շազ օլտու։
վէ պու զօր իշլիւն էպէտի Թէշէքքիւրլէրի օլա-
ճագ տըր։ Օնու պիւթիւն էօմրիւնտէ ունուտտա-
մատը, վէ օնու էպէտ իւլ ապատ ունուԹմայա-
ճագ տըր։ Նա՛ Յիսուս՝ սէնին խաչընըն պիր ու-
ճունու պիւլէ կէօթիւրմէյէ լայըգ տէյիլ իտիմ՝
շիւպհէսիզ չօգ քէրրէ սէօյլէր իտի, վէ շիւպ-
հէ եօգ քի՝ Լայըգ տէյիլ իտիմ՝ լայըգ տէյիլ
իտիմ տէյիւ էպէտիւլէր էպէտինճէ սէօյլէյէճէք
տիր։ Վէ նէ՛ մուԹլու Սիմոնա։

Յէ՛ գարընտաշլարըմ՝ Յէֆէնտիմիզ պույուր-
տու քի՝ "Քիմ քի խաչընը գալտըրըպ արտըմճա
կէլմէզսէ՝ շայիրտիմ օլամազ"։ Իմտի Քրիստո-
սուն արտընճա կիԹմէքտէ՞ միսինիզ. խաչը գալ-
տըրըպ օնուն արտընճա կիտէյօրմուսունիզ։ Յէյ
կիԹմէզսէնիզ, օնուն շայիրտէրի տէյիլսինիզ։
Վէնտիմիզի հէր կիւն ինքեար էտիպ Քրիս-
տոսա Թապի օլմալը իզ։ Պօղոս Իէսուվ պու-
յուրտու քի՝ "Քրիստոսուն "սԹաւրոսի Թաղը-
յարագ՝ օրտուտան տըշարը օնա չըգալըմ"։ Իպ.
ԹԳ. 13։ Քրիստոսուն խաԹրը իչիւն բէգալէք

չէքմէսի՝ աչխո իքրամ տըր քի՝ պիզ օնա հիչ լայըգ ոէյիլիզ ։

Սիմոն՝ Քրիստոսուն խաչընը զօր իլէ կէօթի իւրտիւ. լաքին օնա զօր էտէն սաղ սօլտաթլար մի իտի ։ Խայր. սօլտաթլար Ալլահըն ալէթի օլմազ իլէ, Ալլահ օնլարը գուլլանտը ։ Խմոի տէյէ պիլիրիզ քի՝ Սիմոնա պու խաչը եիւքէտէն՝ Ալլահ իտի. վէ Ալլահ հէր կիւն եարամազ ատէմլէրի գուլլանմա՞զ մի. չափկընլար՝ եօլ քէսիճիլէր՝ գուլումքեարլար գուլլանմա՞զ մի ։ Լավկէճ. օնլարըն էլի իլէ հէր կիւն իւզէրիմիզէ Քրիստոսուն խաչընը եիւքէտիր քի՝ կէօթիւրէլիմ, թաշըյալըմ. վէ էյէր օնու Օնուն խաթըր իչիւն ալչագ կէօնիւլլիւք վէ շազլըգ իլէ կէօթիւրիւրսէք, էպէտէն շազ օլաճաղըզ, էպէտի թէշէէքիւրլէր էտէճէյիզ։ Ալ նէ՞ մութլու պիզէ ։

Ամմա էյէր խաչտան գաչարսագ, էյէր ճանը կէօնիլյատէն տէյիլ՝ իլլա զօր իլէ՝ տարըլարագ՝ քիւֆր էտէրէք կէօթիւրիւրսէք, էպէտէն տարըլաճաղըզ, էպէտէն քիւֆր էտէճէյիզ, էպէտէն ձէհէննէմ ազապընը չէքէճէյիզ, էպէտէն Քրիստոսուն խաչը ալէթնտա էգնլէճէյիզ։ Ալ նէ՞ եազըգ պիզէ. հէր կիւն ֆուրսաթըմըզ վար քի Քրիստոսուն խաչընը գալտրըրագ օնա եարտըմ էտէյիմ ։ Ալ վա՞յ օլատէմ քի չէքինիպ գաչար. վէ նէ՞ մութլու օլատէմ քի՝ ալըագ կէօթիւրիւր։

ՔՐԻՍՏՈՍԻՆ ՄԵԶԱՐԸՆԱ

ԷՐՔԷՆ ԿԵԼԵՆ ԳԱՐԵԼԱՐ

«Ալ՝ հաջընքը էլ՝ կ՚ունենաք ապահկայըն ջըլայ՝ եղեռէտ, եվվելը Ա՝ըդալենալը Ա՝ալեմա կ՚օրհնուէ-էք՝ մեղէ-ըեսին եէռէ ծինն ընդարձակ էռ: Օ վարըդ օնուն պիկ-ինճ օլմաշ օլանլար՝ ոնլար նա կ՚էկ ապլար էէն խալըր վէրռէ: Օնլար էռ օնուն պէրի օլա՝ օնա կ՚օրհնուէ-յէ-նէ- եկիռէ+կերինռէ, ինանմազըլար: Ա՝ար· Յ·Զ· 9—11:

ՔՐԻՍՏՈՍՈՒՆ խաչընը սօն պրագմըշ օլանլար՝ գարըլար իտի· վէ Հաբաթ կէչէիքտէ ՔՐիստո-սուն մեզարընա իլը կիտէնլէր գարըլար իտի· վէ պու ամայըպ տէյիլ տիր, չիւնքի Ինճիլ ի Հ-բիֆտէ նազընը տէյիլ տիր քի՝ գարը ՔՐիստոսա պիր ատավէթ էյլէտի, նա պիր տիւշմընլիք կէօս-թէրտի: Նազընը տէյիլ տիր քի՝ գարը օնու գօ-վալատը, նախօտ օնա սիլէմ նա քիւֆր էյլէտի: Օնուն կէօզլէրինի էօրթիւպ պաղլայան՝ վէ օնա սիլլէ վ ւրուպ եուռմուգ իլէ վուրան՝ վէ օնուն ազիզ եիւզիւնէ թիւքիւրէն՝ գարը տէյիլ իտի: Օնու թաշլայան՝ նախօտ պաշընա տիքէնլէրտէն թաճ գօյան՝ գարը տէյիլ իտի:

Լաքին ՔՐիստոսուն այագլարը եանընա օթու-րուպ՝ օնուն սէօզլէրինի տինլիյէն՝ գարը իտի: Օնուն պաշընա փէք գըյմէթլի եաղ տէօքմէք իլէ՝ օնա չօգ իզդէթ ու իթիպար կ՚էօսթէրէն՝ վէ օնա ազիմ մուհապէթ պէ յան էտէն՝ գարը իտի: Օ-նուն ազիզ այագլարընը քէնտի կէօզ եաշլարը

Digitized by Google

իլէ ըսլատըպ՝ օնլարը պաշընըն սաչլարը իլէ սիլէն քիմսէ՝ գարը իսի : Կրիստոս իլէ պէրապէր Կալիլեատան կելիպ՝ վէ օնա քէնտի մալլարընտան խըղմէթ էտիպ՝ վէ օնուն գասավէթ ու տէրտլէրի իլէ տէրտտաշ օլան՝ գարըլար իսի : Պիլատոս վալինին հուզուրունտա պաղլը տուրան ազիզ Յիսուս իչինն շէֆաաթ էտիպ՝ վէ Պիլատոսա էյի սէօզ սէօյլէյիպ՝ օնա էյի նասիհաթ վէրէն՝ գարը իսի , վէ օ՝ փութփէրէսթ գարը իսի : Կրիստոս Յիֆէնտիմիզ քէնտի խաչընը Կողգոթա տէնիլէն մահալէ կէթիրիլուպ պայըլըր իքէն , օնուն իչինն աղլայըպ տէօյիւնէն քիմսէլէր՝ Ներսասաղէմին գըզլարը իսի : Վէ Կրիստոս Յիֆէնտիմիզ խաչ իւզէրինտէ օլուպ՝ Ալլահտան վէ Ալլահըն ազիզ գաւմընտան Թէրք օլունմուշ կէօրիւնիւր իքէն , օնուն խաչընա եադըն կելիպ օրատա տուրմաղա ճէսարէթլի օլան՝ վէ քէնտինին օնուն իլէ պիր օլմասընը կէօսթէրէն՝ գարը իսի :

Յումի աճայըպ տէյիլ տիր քի՝ իչիւնճիւ կիւնտէ էրքէն սաղահ Կրիստոսուն մեզարընա իլք կիտէն քիմսէլէր՝ պու ազիզ գարըլար իսի : Օնլար Շաբաթ կիւնինտէ Թէնպիհլէ կէօրէ բահաթ էթտիլէր . ամմա Շաբաթ կէչտիքտէ չին սաղահ օնլար չըզտըլար քի՝ խաչչանմըշ Յիսուսու արաչալար : Տօս տօղրու օնուն մեզարընա գօչտուլար . ամմա օրայա եէթիշմէզտէն էվվէլ՝ Ալլահըն մէլէյի եէթիշմիշ իսի , վէ մեզար պէքչիլէրի աքէրիլէր՝ էօլիւլէր կիպի օլտուլար . օլ ազիմ Թաշ մեզարըն գափուսունտան եուվարլանմըշ իտի . վէ էօլմուշ օլան Յիսուս՝ էօլիւմիւ պաթմաղա էյլէյէրէք վէ քէնտիսի էօլիւմիւն վէ ճէհէննէմին

անախթարլարընը թուխարագ՝ էպէտլէր էպէտինձէ հայաթտա եաշայօր :

Իմտի Քրիստոսուն գըյամէթինի իլգ պիլէն քիմսելէր՝ պու ազիզ գարըլար իտի : Անլէգ օնլար՝ Յիսուս պուրատա տէյիլ տիր , գըյամ էթմիշ տիր տէյէրէգ՝ օնլարա պու էյի միժտէյի վէրտի : Պու միւպարէգ միժտէյի իլգ իշլէտէնլէր՝ օնլար իտի : Ալ է Յիսուս քէնտիսի՝ էօլիւլէրտէն գըյամ էթտիքտէ՝ իլգ կէօրիւնտիւիւ քիմսելէր՝ օնլար իտի : Օնու իլգ կէօրէն՝ օնուն եիւզիւնէ իլգ պագան՝ օնուն այաղընա իլգ գափանան քիմսելէր օնլար իտի . օնուն իլգ միւպարէգ սէլամլարընը՝ օնլար գապուլ էթտիլէր :

Թէմէլի քէլամտա շու վէճճ իլէ հազըլը տըր քի՝ «Ալ հաֆիանէն էլէ կէնէ-նօ գըյամ էնթէփտէ եվվել Ադդոլլանալը Ադամ կէօրէ-նօ»:

Պօղոս Իէսու Կորնթոսլուլարա Քրիստոսուն գըյամէթի հագգընա սէօյլէր իգէն՝ շու վէճճ իլէ հազար քի՝ «Ալ հէփիսինտէն սօնկրա պանա տա-խի կէօրիւնտիւ»: Ալքին շու Ադրիամ տէյէպիլիր իտի քի՝ «Ալ հէփիսինտէն էվվել պանա կէօրիւնտիւ»: Օնուն իլգ սէօյլէտէյի սէօզիւ՝ պանա սէօյլէտի . օնուն իլգ չաղըրտըղը իսմ՝ պէնիմ լա-ժըգսըղ իսմիմ իտի . օնուն իլգ սիլտէյի կէօզ հաչը՝ վէ իլգ սէվինտիրտէյի գալպ պէնիմ իտի : Տիւնհանըն կիւնահընը գալտըրտըգտան սօնկրա՝ օնուն իլգ թէսելլի էթտէյի կիւնահգհաը՝ պէն քէնտիմ օլ զավալլը սէֆիլ Ադդադհենալը Ադրիամ իտի :

Ալքին Ադրիամտան զայրի գարըլար վար իտի քի՝ մէզարա էրգէն կիթտիլէր , վէ օրատա Ըլլահընն մէլէյինի կէօրտիւլէր, վէ օնուն աղղընտան

իշխեմ իլէը քի՝ Յիսուս էօլիւլէրտէն գըյամ էթ-
միշ իտի։ Աոդումմ վէ Յովհաննա վէ Յակոբոսուն
անասը Մարիամ վէ օնլար իլէ պէրապէր ախէր գա-
րըլար՝ հէման օղ սապահ պիր մէլէք կէօրտիւլէր,
վէ Բապպէն քէնտիսինէ տախի բասթ կէլտիլէր։
Մէլէք օնլարա տէմի քի Յիսուս «պուրատա մե-
յիլ տիր. զիրա տէմի կիպի գըյամ էթմիշ տիր.
կէլին, Բապպէն եաթմըղը մահալի կէօրիւն. վէ
չաբուգ վարըպ՝ օնուն շայիրտլէրինէ սէօյլէյին
քի՝ Էօլիւլէրտէն գըյամ էթմիշ տիր. վէ օնլար
տէրագաթ չըգըպ՝ օնուն շայիրտլէրինէ խապէր
վէրմէյէ սէյիրթտիլէր»։ Վէ օնլար եօլտա իքէն՝
քէնտի կէօզլէրի՝ տիրիլմիշ Բապպը կէօրտիւլէր։
Յիսուս քէնտիսի՝ օնլարըն արատըգլարը սէվկիւ-
լիւ Յիսուս՝ գալալէրինին թէկը արզուսուս օլան
Յիսուս՝ օնլարա բասթ կէլտի. վէ օնուն թաթլը
ատէրի իւզրէ «Մէլամ սիզէ» տէմի։ Օնլար օնուն
այաղընա տիւշտիւլէր, վէ օնա սէճտէ էթտիլէր,
գապիլ տիր սէօզ իլէ տէյիլ՝ իլլա չօգ կէօզ
եաշլարը իլէ վէ էօքիւր էօքիւր աղլամագ իլէ
օնա սէճտէ էթտիլէր։ «Յիսուս օնլարա տէմի քի՝
Գօրգման, կիտին գարընտաշլարըմա խապէր վէրին»։

Ամտի պու գարըլար՝ Ղազաքեալլարա առաքեալ
օլտուլար, Բէսուլլարա ըէսուլ կիպի կէօնտէրիտի-
լէր։ Պու գարըլար՝ Յիսուսուն գըյամէթինի՝ օնու
պիւթիւն տիւնեայա խապէր վէրբէճէք Բէսուլլա-
րա խապէր վէրտիլէր։ Պու միժոէյի հէման օղ
քիմսէլէրէ տէյիվէրտիլէր, քի օնլար ճիւմլէ ա-
լէմէ չավ էթմէյէ Թային օլմուշլար իտի։ Պու
միժոէյի իլէ սէօյլէյիպ չավ էտէն զաթ՝ մէլէք
իտի. վէ մէլէքտէն սօնկրա իլէ սէօյլէյէն՝ պու

Digitized by Google

գարբլար իսի • Վհրիստոս Հօլիւլէրտէն գըլյամ էթմիշ տիր՝ տէտիլէր • կէրչէքտէն գըլյամ էթմիշ տիր • պիշպիւլիրիզ քի գըլյամ էթմիշտիր , օնուն եիւզիւնիւ քէնտի կէօզիւմիւզ իլէ կէօրտիւք • օնուն սէօզլէրինի քէնտի գուլաղըմըզ իլէ իշիթտիք • օնա քէնտի էլլէրիմիզ իլէ տօգանտըգ • վէ գալպիմիզ օնտան չօգ թէսկէլի պուլտու :

Լաքին Իէսուլլար նէ՞րէտէ իտիլէր • նէ՞ Հալտէ գալտըլար • նէ՞ եափայօրլար :

Օգուրտուղ քի՝ Մարիամ ՝՝վարըպ՝՝ օնուն պիլէսինճէ օլմուշ օլանլարա՝ օնլար եաս չէքիպ աղլար իքէն՝ եապէր վէրտի : Օնլար իսէ օնուն տիրի օլուպ օնա կէօրիւնտիյիւնիւ իշիթտիքլէրինատ՝ իւնամատըլար՝՝ :

Պուրատա Իէսուլլարըն Հագդընա իքի շէյ էօյրէնիրիզ • եանի՝ Օնլար ինանմատըլար , վէ՝ Օնլար եաս չէքիպ աղլամագտա իտիլէր :

1 • Օնլար ինանմատըլար :

Ընտհըն սէյտիյի եօլ օնլարըն փիքրլէրինէ մութաալդ օլմայըպ՝ օնլար ինանմատըլար : Վհրիստոս քէնտի էօլիճէյինի վէ իւչիւնճիւ կիւնտէ տիրիլիճէյինի օնլարա թէքրար պէ թէքրար փէշին սէօյլէտի , լաքին պու խապէր օնլարըն իլէքքի չիւյիմլէրինէ՝ վէ փարիսեցիլէրտէն էօյրէնտիքլէրինէ պիճ'իւն պիւթիւնէ զըտ իտի , վէ ինանմատըլար : Մարիամըն թագրիր ու թարիֆի փէք էչքեատ՝ փէք այան վէ փէք մագուլ կէօրիւնմէյի իտի • իքի մէլէք կէօրտիւ • Լապպըն քէնտիսինի տախի կէօրտիւ • վէ Լապպ օնու ատը իլէ չաղըր-

Digitized by Google

տը • օնուն իլէ սէօհպէթ էթտի • վէ օնուն էլլի իլէ քէնտի գարընտաշլարընա մախսուս թէնպիհ ու վաախիէթլէր կէօնտէրտի • ամմա ‹‹ինանմամտըլար›› :

Օպիր գարըլարըն վէրտիքլէրի չէհատէթ տախի՝ փէք տօղրու կէօրիւնմէյի իտի : Օնլար տախի պիր մէյիք կէօրտիւլէր • պու մէյիք օնլարա խաւպէր վէրտի քի՝ Յիսուս տիրիլմիշ • օնլարա էմր էթտի քի՝ մէզարա պագսընլար, վէ Պրիստոսուն թէնի օրատա օլմատըղընը կէօրսիւնլէր • վէ անտէն սօնկրա օնլարա էմր էթտի քի՝ աճէյէ էտիպ շայիրտլէրե վէ ալէլ խուսուս Պետրոսա պու միւպարէք միւժտէյի վէրսինլէր : Օնլար տա եօլտա իքէն՝ Յիսուսուն քէնտիսինի կէօրտիւլէր • կէօզլէրի օնա պաղտըլար, գուլաղլարը օնու իշլէտիլէր, էլլէրի օնա տօգանտըլար, քէնտիլէրինի օնուն այաղընա տիւշիրիպ սէճտէ էթտիլէր • վէ օ օնլարըն գօրգուլարընը տէֆ էթտի, օնլարըն պայըլմըշ գալալէրինէ գուվվէթ վէրտի, վէ օ քէնտի գարընտաշլարընա մուհապպէթ սէօզլէրինի կէօնտէրտի : Ամմա ‹‹ինանմամտըլար›› : Օպու բուզ քի պու խապէր ‹‹օնլարըն էօնիւնտէ պօշ սէօզ կիպի կէօրիւնտիւ››• գօճագարը մասալլարը կիպի կէօրիւնտիւ :

Վէ պէօյլէճէ պիւթիւն օլ միւպարէք կիւն գարանլըգտա կէչտի • վէ ախշամ օլտուգտա՝ կէճ վագթտա իքի ատամ աճէյէ իլէ կէլիր • Յամմաւուս ատընտա եէտի սէքիզ միլ գատար ուզագ պիր քէօյտէն սէյիրթտիլիր քի՝ Իէսուլլարա քէնտիլէրին տէ Թապպը կէօրտիւքլէրինի խապէր վէրէլէր : Յիսուս օնլար իլէ պէրապէր պիր գաշ միլ եիւրիւտիւ • օնլարա Պովսէտէն պաշլայըպ՝ Պրիստոսուն հագդընա ճիւմլէ փէյղամպէրլիքլէրի

Digitized by Google

թէֆիւր էյլէտի • օնլարըն էվլինէ կիրիպ օնլար իւլէ պէրապէր սօֆրատա օթուրտու, վէ քէնաի ատէթի իւզրէ էքմէք ալըպ՝ պէրէքէմի տուսասընը սէօյլէտի, վէ փարէլէյիպ օնլարա վէրտի : Օնլար օնու թանըտըլար, հիչպիր շիւպհէլերի գալմատը • օնու՝ քէնտիլէրին տիրիլմիշ Յֆէնտիսի տէյիւ պիլտիկէր : Ըմմա օդուրսուզ քի Լհսուլլար "օնլարա տախի ինանմատըլար" :

Վէ նի՞չիւն • սեպէպ նէ՞ իտի : Վ.ապիլ տիր քի՝ գալըպլէրի տէրլէր իտի քի՝ Հ՞լմի օն տէօրթ օն պէշ սաաթ կէչտի, վէ պիզ օնու կէօրմէտիք • էյէր օ սաղ իսէ, պիզէ նի՞չիւն կէօրիւնմէյօր • պիզ օնուն սէչտիյի Լհսուլլար տէյի՞լ մի իզ • իմտի քէնտինի իլք էվվել էլպէթի պիզէ կէօսթէրմէլի տիր : Յտանի էյէր Ա՛եսիա էօլիւլէրտէն գըլյամ էտէր իսէ, օնլարըն թէրթիպլէրինէ կէօրէ գըլյամ էթմէլի, օնլարըն զիւյիւմլէրինէ կէօրէ տիրիլմէլի տիր • նօգ իսէ՝ պիր իսպաթ գապուլ էթմէզլէր : "Այ՞ ճահիլլիք տիր պու :

Օգուրուզ քի Յֆէնտիմիզ "սօն կըրաօն պիրինէ՝ օնլար սօֆրատա օթուրուր իքէն, կէօրիւնտիւ, վէ օնլարա՝ իմտնսըզ վէ գալպլէրի փէք օլտուզլարը իչիւն Թազիր էյլէտի, քի օնու գըլյամ էթմիշ կէօրէնլէրէ ինանմատըլար" : Վէ կէրչէք քի օնլար թէքթիրէ մուսթահագ իտի, այրըպլանմապա լայըգ իտիլէր, վէ Յֆէնտիմիզ օնլարա թաղլէր էյլէտի : Օնլարըն իմտնսըզլըղը սուչսուզ տէյիլ իտի • վէ պիզիմ իմտնսըզլըղըմըզ սուչսուզ տէյիլ՝ իլլա կիւնահ տըր • հէր իսպաթ օլունմուչ շէյ իչիւն իմտնսըզլըգ՝ տայմա կիւնահ տըր : Վ.աքին,

2 • Լհսուլլար՝ նոս չէթէպ ապլամըպա նոթկէր :

Digitized by Google

Ընդեր գայտսիզ՝ տինսիզ տիւնեա կիպի տէ-
յիլէը իտի : Քրիստոսու խթէմէյէն միւթայըլար
վէ փարիսեցիլէր կիպի տէյիլէր իտի : Տիւնեա
Քրիստոսուն գըյամէթինի հիչ խթէմէտի • լաքին
պու Իէսուլլար օնու օլ գատար չօգ խթէտիլէը
քի՝ աղ իսպաթ ընլարա քիֆայէթ էթմէզ իտի :
Վէ օգուրուզ քի՝ Յիսուս էնձամ օնլարա կէօ-
րինտիւքտէ, օնլար «շաղլըգտան ինանմատըլար»:
Պաւլ• ԻԳ• 41 : Յանի՝ պու գատար էյի միւժտէ-
յէ՝ նաՙսըլ ինանըլմայիլէր : Լաքին պու ճինս ի-
մանսըզլըգ՝ պիզէ հէր նէ գատար գարանլըգ վէ
գասավէթի կէթիրիր իսէ տէ, պիզի էնձամ էպէ-
տի շաղլըղա կէօթիրիր :

Վէ հՅ գարընտաշլարըմ՝ կէօրինիւր քի Ալ-
լահ ազիմուշշան Իէսուլլարը պրագտը քի շհւպհէ-
յէ տիւշտիւնլէր, շէօյլէ քի պիզ շհւպհէյէ տիւշ-
մէյէյիմ : Ընլար կիւճ իլէ ինանտըլար քի՝ պիզ
գօլայլըգ իլէ ինանալըմ : Ընլար ազիմ գարան-
լըգտա պրագըլտըլար քի՝ պիզ ազիմ ըշըղա մա-
լիւք օլալըմ : Լմտի պիզ պու խուսուստա շհւպհէ
էթմէյէյիմ • շհմտի շհւպհէ էթմէք հիչ լազըմ
տէյիլ տիր • շհմտի շհւպհէ էթմէք պէօյիւք կիւ-
նահ տըր • պիզիմ եէրիմիզէ վէ պիզիմ իչհուն Ի-
սուլլար շհւպհէ էթտիլէր : Վէ շհւպհէյէրի իչհուն
ընլար մատտէյի փէք չօգ եօգլատըլար՝ թէֆթիշ
էթտիլէր՝ իմէյհան ու թէճրիւպէ էթտիլէր, շէօյ-
լէ քի իմանըմըզ գայտ իւզէրինէ պիւնա օլտու-
ղունու անկլայալըմ : Շհմտի հէր Քրիստիան տէ-
յէ պիլիր քի՝ Քրիստոս էօլիւլէրտէն գըյամ էթ-
միշ տիր • եալան տէյիլ տիր • պէն պիլիրիմ քի
գըյամ էթմիշ տիր • վէ պու կէրչէքլիյի գապուլ

Digitized by Google

էթմէյէ· ուէթանմամ· էյէր օնու գապուլ էթ-
մէզ իսէմ , ղայէթ իլէ ուէթանըրըմ :

Վէ նէ՞ մուէթլու օնու կէօրմէյիպ տէ ինանան-
լարա՞ : Պու մուէթլուլուգ՝ սիզին օլսուն · պէնիմ
տէ օլսուն : Տիրիլմիշ Յիսուսա իման կէթիրին ,
վէ սօն կիւնտէ սիզ տէ տիրիլէճէքսինիզ : Կը-
յամէթ վէ հայաթ օլան Յիսուսա ինանըն , վէ հ-
պէտի հայաթ՝ սիզին օլաճագ :

« Վէ հաֆընըն էլէ կէնէնօգէ ոտպահլայը գըյա՞
էնդէյէգ , եվվլա Ա՞ծդաղնալը Ա՞ծլամա կէօրէնօգ՞՝
Լուսանէ 9 : Նէ՞ մուէթլու Ա՞արիամա : Նէ՞ մուէթլու օ-
պիր գարըլարա քի՝ Քրիստոսու էրքէն արայըպ՝
շայիրալէրէ օլ միւպարէք միւժուէյի կէթիրտիլէր :
Վէ նէ՞ մուէթլու Շիւմլէ գարըլարա քի՝ Քրիստոս
Նէֆէնտիմիզ քէնտինի օնլարա էրքէն պէյան էտէր ,
վէ օնլար օնուն Հագգընա Հէփիսինէ տիրի՝ ուօլու՝
գըյամէթլի շէհատէթ վէրմէյէ տայմա Հազիր տիր-
լէր : Պու մուէթլուլուգ սիզին օլսուն՝ էյ գըզ-
լարըմ վէ գըզգարըննաշլարըմ , պու մուէթլուլուգ
սիզին օլսուն , շիմտի՝ վէ տայմա՝ վէ էպէտ իւլ
ապատ· Ամին :

ՔԵԼԱՄ ԹԵՆ ՕԼՏՈՒ

«Վ՚է ելամ ընէն օլտու , վէ պիզոէ ատէնն օլտու»: Յովհ. Ա. 14 :

Պոռ թաղիը՝ փէք ահայլըզ տիը. վէ օնուն իւ-զէրինէ տիւշնինէլիմ : Ռէլամ՝ նէ՞ տէմէք տիը : Ինչ միւլահազա էտէճէյիմիզ շէյ պու տուր քի՝

1. Ռէլամ նէ՞ գէմէ պէը :

Յովհաննէս պու խամի Քրիստոս Յիսուսի վէրտի. օնա նի՞շնուն վէրտի տէյիւ մալիւմիմիզ տէյիլ : Օ պիր շայիրտըր պու խամի Քրիստոսա վէրմէտիլէր : Լաքին էլալէթ Յովհաննէս պուննու քէնտի ագըզնատան տէյիլ՝ իլլա Րուհ Էլ Կուտուսուն էմրի իլէ գուլլանտը :

Թէվրաթ-տա եազըլը տըր քի Ալլահըն քելամը Բրահամա՝ Սամուէլէ՝ Նղիայա վէ սայիր Փէյ-ղամպէրլէրէ կէլտի. օնլարա Ալլահըն քելամը կէլ-տիւ վէ Ինճիլ ի Հէրիֆտէ եազըլը տըր քի՝ «Ռէ-լամ՝ Ալլահըն գրթընտա իտի, վէ Ռէլամ Ալ-լահ իտի» . վէ «Ռէլամ թէն օլտու . վէ պիզտէ սաքին օլտու»: Էմ Ինճիլ ի Հէրիֆ տախի պու-յուրուր քի՝ «Ալլահը հիչ քիմսէ տալա կէօրմէմիշ տիր, իլլա պէրիճիք օղուլ օ թարիֆ էյլէտի» : Յովհ. Ա. 18: Ղադգ Թաալանըն իրատէթինի պիլ-տիրէն՝ կէրէք գաատիմ փէյղամպէրլէրէ կէրէք Իէսուլլարա պիլտիրէն՝ Քրիստոս տուր. վէ գա-պիլ տիր քի պու սէպէպ իչինն Յովհաննէս պու ազիմ Ղաթըն հադգընա սէօյլէր իքէն Ռէլամ

Digitized by Google

լուղէթինի գուլլանտը։ Լաքին հէր նասըլ իսկ, պիլիրիզ քի Ռէհամ՝ օղ ազիմ աճայիպ Օսման տէ-մէք տիր։

2. Պոռ ազիմ Օսման էմինէպատէ իսկ։

Մէղէքլէր՝ նարատըլմազտան էվվէլ՝ եօզ իսի-լէր, մէվճուտ տէյիլլէր իսկ. ամմա Քրիստոս Թէն օլմազտան էվվէլ՝ մէվճուտ իսկ, հայաթտա իսկ։ Պիզ տօղմազտան էվվէլ՝ վուճուտէ կէլմէզ-տէն էվվէլ եօզ իսիք, վարլըղըմըզ հիչ եօզ ի-սի. ամմա Քրիստոս Էֆէնտիմիզ Ռեթհէհէմտէ տօղմազտան էվվէլ՝ ինսանլըղթապիաթըրը ալմազ-տան էվվէլ մէվճուտ իսկ. հանի ինսան շէքլի-նէ կիրմէզտէն էվվէլ հայաթա մալիք իսկ։ Օ-նուն ինսան հայաթընտան մուգաուտէմքի՝ էվվէլ-քի հայաթը վար իսկ։ Օգուրուզ քի՝ "Լայֆի-տատէ իսկ"։ Կէրէք պու տիւնեայը կէրէք օ պիր տիւնեայը պիլսի, հէմ զէմանի հէմ էպէտիլհի պիլսի, կէրէք ատէմի կէրէք Ալլահը թանըմըշ։

3. Շո՞ պնուն էվվելէ հայրիք՝ Ալլահա մախտա հայրան իսկ։

Քրիստոս պիր մէղէք տէյիլ իսկ։ Լայֆիտատ մէղէքլէր եօզ իսիլէր. վէ ծալար վիւճուտէ կէլ-տիքտէն ասնկրա, վարլըգլարը Ալլահա մախտա վարլըգ տէյիլ իսկ, պաշլը պաշընա տէյիլ իսի-լէր։ Ամմա Ռէհամ՝ իսլիֆատատ եանի էզէլտէն իսկ. "վէ Ռէհամ Ալլահ իսկ" տէյիւ Յովհան-նէս պուրտուրուր։ Հէմ տախի պուրտուրը քի

«Ա՛ստ չէ՛ր օնուն իլէ օլտու, վէ հիչ պիր օլմուշ չէ՛ր՝ օնուզ օլմատը: Օնտա հայաթ վար իտի, վէ չայաթ՝ ատէմլէրին ըշըգը իտի»: Վէ Պօղոս Էքսուլ Վէրիատոսուն հագընտա շու վէճՀ իլէ խաչար քի (Կոչ. Ա. 16, 17) «Օհրա հէվիսի՝ կէօբէրտէ օլան վէ եէր իւզէրինտէ օլան՝ կէօրիւնէն վէ կէօրիւնմէյէն չէյլէր՝ կէրէք թախթալար կիւրէք սալթանաթլար կէրէք բիսէթլէր կէրէք հիւքիւմէթլէր օնուն իլէ եարատըլտը, ճիւմլէսի օնուն վատիթասը իլէ վէ օնուն իչինե եարատըլմըշ տըր. վէ օ՝ հէվիսինատէն իլէրի տիր, վէ հէվիսի օնուն իլէ մէվճուտ տուր»: Պու սէօզլէր պէնիմ տէյիլ տիր. պու սէօզլէր Ալլահըն սէօզլէրի տիր. Ալլահըն էմր ի ազիմ իլէ՝ պէօյլէ եազըլմըշ տըր: Ինջիե Վէհլամ՝ պու իտի: Տիւնեայա կէլմէզտէն էվվէլ, տիւնեա քէնտիսի պիլէ հէմ մէկէբլէր տուա իտի մէվճուտ օլմազտան էվվէլ, Վէհլամ՝ պու իտի: Ա՛ստ չէյի եարատան՝ օ իտի. հէր չէյ՝ հօզտան վար օլ տէյէն՝ օ իտի. Ա՛զգ Թաալանըն ճիւմլէ իմի չէրիֆլէրինէ վէ ճիւմլէ սըֆաթուզգաթլարընա մալիք օլան՝ օ իտի. Անընալ ի Ա՛զգըն ճիւմլէ իճրա էթտիքլէրինի իճրա էտէպիլէն՝ օ իտի:

4. Վէհլամ՝ ինն օլտու:

Պուրատա Թէն Թաալիրի՝ ինսան տէմէք տիր: Պու Թաալիր Ալլահ Վէհապատա չօգ քէրրէ պու մանա իլէ գուլլանըլըր: Ինֆենտիմիզ Էրուսաղէմին խարապաթը հագըրնա սէօյլէր էթտի, պու յուրտու քի՝ «Այէր Թապպօլ կիւնլէրի գըսատլըմասա իտի, հիչ պիր Թէն (եանի հիչ պիր ատէմ)

Digitized by Google

գուրթուլմազ իսի՝՝ : Մարկ. ժգ. 20 : Վհլամ թէն օլսուս. սալե էթ վէ քէմիք վէ գան տէյիլ, իլլա ինսան օլսուս : Պու ազիմ զաթ՝ քէնտինէ ինսան թապիաթընը ալտը : Վէ ինսան թապիաթը՝ կէրէք թէնտէն (ճիսմտէն) կէրէք ագլսան իպարէթ տիր : Թէն՝ հալընըզ թէն՝ հայվան օլա պիլիր, լաքին ինսան տէյիլ տիր : Վրիստոս Իֆէնտիմիզ՝ մէլէքլէրին թապիաթընը ալմատը, վէ հայվանլարըն թապիաթընը ալմատը, իլլա ինսան թապիաթընը ալտը. հէմ թէն հէմ ճան (րուհ ագլ) սահիպի իսի : Վէ պու ալտըղը թապիաթսան պաշգա պիր թապիաթը վար իսի. օնուն էվվէլքի (մուգատտէմքի) թապիաթը վար իսի քի՝ հայվանի տէյիլ, ինսանի՝ մէլէքանի տէյիլ, իլլա Ալլահանի իսի :

Պիզ տէրիզ քի՝ ինսան էօլէճէք զաթ տիր. հէմ տէրիզ քի ինսան էօլմէզ զաթ տիր. վէ իքիսի կէրչէք տէյիլ մի : Չիւնքի պիրիսինի օնուն թէնի հագգընա սէօյլէյօրուզ, վէ օպիրիսինի օնուն ճանը հագգընա սէօյլէյօրուզ : Վէ պէօյլէճէ ինսան տիւշմէնիւը վէ սէվէր. լաքին օնուն թէնի տէյիլ՝ օնուն ագլը տիւշմէնիւը : Ինսան եէր վէ իչէր. լաքին օնուն ագլը եէմէզ վէ իչմէզ, իլլա օնուն թէնի :

Վէ պու մինվալ իւզրէ Ալլահ Վհիթապ՝ Վրիստոսուն հագգընա պիրի պիրիսինէ զըտ կէօրիւնէն չէյլէր սէօյլէյօր : Օգուրուզ քի ՝՝Իսուս իլմէտէ վէ պէյտա վէ լութֆտա՝ Ալլահըն վէ ատէմլէրին ինտինտէ իլէրի կիտէր իսի՝՝ : Պօղ. Բ. 52: ՝՝Ալմատէ իլէրի կիտէր իսի՝՝. եանի հէր շէյ պիլմէզ իսի, էօյրէնիրսի : Վէ էյէր Իսուս ին-

Digitized by Google

սան օլտու խէ , օնուն ինսանի ագլը վար իտի . վէ ինսան ագլը հէր շէյ պիլմէզ , իլլա կիւնտէն կիւնէ էյրէնիր : Վէ օգուրուզ քի՝ Ցիսուս զա- յիճի իտի , աճ գալտը , սուսատը , եօրուլտու , ու- յուտու , ազըր չէքտի վէ խալ իւզէրինտէ էօլ- տիւ : Վէ հէր Ցիսուս կէրչէքտէն ինսան օլտու իսէ , պու շէյլէր՝ օնուն քէֆիյէթի հալինտէ էլ- պէթթէ օլմալը իտի . վէ օլմամագ՝ միւմքին տէյիլ իտի :

Լաքին օգուրուզ քի օնուն իմ ի շէրիֆի՝ Գա- տիր Ալլահ՝ Ասհիպ քէրիմ՝ Եշհուա Լասպպ իտի : Չէմ օգուրուզ քի՝ էօլիւլէրի տիրիլտէնվէ հիւքմ էտէն՝ տէնիզին տալղալարը իւզէրինտէ օթուրան վէ պէօյիւք շամանդալարընը թէսքին էտէն՝ հէր գալգի պիլէն վէ հէր եէրտէ հաղիր նազիր օլան վէ ճիւմլէյի Թուման՝ օ իտի : Վէ պիլիրիզ քի պու շէյլէր՝ օնուն ալտըդը ինսան Թապիաթընա- տան իւսթիւն՝ տէրէճէսիզ իւսթիւն Թապիաթ կէօսթէրիր , օնուն էվվէլքի Ալլահանի Թապիա- Թընը կէօսթէրիր : Ազիզ Քիթապտա կէօրիւրիւզ քի՝ օնուն ինսանա մախսուս հարաքէթլէրի վար , վէ օնուն Ալլահա մախսուս հարաքէթլէրի վար : Պազըսը օնուն Ալլահ իլէ ալագասընը վէ իլհագ- լազընը վէ պիր օլմասընը պէ յան էտէր . վէ պազը- սը օնուն ինսան ճինսի իլէ օլան ալագահ մախ- սուսէնինի պէյան էտէր : Ցիսուս ինսանա հէր նէ գատար եագըն իտի իսէ , Ա՛հնապ ի՛ ազգա օլ գա- տար եագըն իտի : Վէ Ալլահ Թաալայա հէր նէ գա- տար եագըն իտի իսէ , ինսանա տախի եագըն իտի : Օնուն ինսանլազընա հէր նէ գատար իսպաթլէրի- միզ վար իսէ , օնուն Ալլահլազընա օլ գատար

Digitized by Google

մութլագ իսպաթլէբիմիզ վար տըր : Ամի օ պի-
զ'մ հաքիմիմիզ օլմադա փէքմիւնասիպ տէյի՞լ մի :
Էվվէլը , կէրէք Ալլահ թարաֆընտան կէրէք ին-
սան թարաֆընտան փէք ուչկուն վէ միւնասիպ
տիր : Ձաքին պու փէք ճայըզ չէյ տիր . օնու
հիչ անկլայամազըզ : Շու գատար անկլարըզ
քի՝ պու անկլայամազըզմըզ սըզր Ալվէզ Փիթա-
պըն սայքի հէր սահիֆէսինտէ պուլունուր , վէ
ագլըմըզ իսքեաթ օլուր :

5 . Վէ պիզէ սաքին օլսուն :

«Փէլամ թէն օլտու , վէ պիզէ սաքին օլտու» :
Փէլամ թէն օլմազտան էվվէլ , պիզիմ իլէ սա-
քին օլմատը : Օնտան էվվէլ պիզիմ ճինսիմիզէ
պազէն կէօրիւնտիւ . Ըքրահամ՝ Յակոբա՝ Մով-
սէս պազը քէրրէ կէօրիւնտիւ , ամմա օնլար իլէ
սաքին օլմատը , վէ «Մադգան Ալլահ եէր իւ-
զէրինտէ ինանմայար իլէ սաքին օլո՞ր մի» , Մողո-
մոն փատիշահ տէտի : Էվվէլը , օլուր , օլտու .
սաքին օլտու : Թէնեզզիւլ էյլէյիպ՝ կէօք թախ-
թընը պրագտը , վէ պիզիմ իլէ գօնուշմազա էն-
տի : Պու զաթ թէն օլա պիլիր իսի , վէ կէօյէ
չափուգ տէօնիւպ՝ մէլէքլէր իլէ սաքին օլա պիլիր
իսի . լաքին «պիզտէ սաքին օլտու» : Նախօտ
թէն օլա պիլիր իտի , վէ հէյքէլտէ էն մուգատ-
տէս մահալտէ սաքին օլապիլիր իտի , շէօյ-
լէ քի պաշ քեահին եըլտա պիր քէրրէ օնուն հու-
զուրունա վարըպ՝ օնուն պէրէքէթինի ալա . լա-
քին «պիզտէ սաքին օլտու» : Ձէմ թէն օլապի-
լիր իտի , վէ հէր զահմէթ ու ֆագիրլիքտէն ու-
զագ օլուպ՝ սալթանաթըն սէրայընտա օթուրա-

Digitized by Google

պիւլիւր իտի , վէ փատիշահա լայըգ հէր նիւմէթ ու թէսէլլիւյէ՝ հէր տարաթ ու տէվլէթէ մալիւք օլա պիւլիւր իտի , վէ պիւթիւն խալգ ուզագ գալըպ՝ եիւզէրի գօյուն գափանմըշ օլա պիւլիւր իտի : Ա֊քէին պին քէրրէ պին թէշէքքիւր օլսուն քի՝ ''պիզ֊տէ սաքին օլտու'' : Պիզիմ փէք ալչագ հալիմիզէ֊տէք թէհնէզզիւլ էյլէյիպ էնտի : Պիզիմ իլէ էք֊մէք եէտի վէ սու իչտի վէ գօնուշտու . էվիմիզէ կէլտի , խաթըրմըզը սօրտու , չօճուգլարըմըզը գու֊ճաղընա ալտը վէ պիզիմ իլէ օթուրուպ գալգտը , կէզտի , սէօյլէշտի , գահմէթ չէքտի . պիզիմ իլէ տօղտու , եաշատը , վէֆաթ էթտի , տէֆն օլուն֊տու . պիզիմ ախօրումուզու՝ հայվանըմըզը՝ գա֊յըդըմըզը՝ մէգարըմըզը գուլլանտը :

''Ռէհմ իպէիտատէ իտի , վէ Ռէհմ Ալլա֊հըն գըթրընտա իտի , վէ Ռէհմ Ալլահ իտի'' . ''վէ Ռէհմ թէն օլտու , վէ պիզտէ սաքին օլտու'' : Ա֊ճայըպլարըն ածայըպը՝ պու իտի . վէ պու նի֊չիւն օլտու : Պիզին ֆայտէնիզ իչիւն օլտու՝ էյ֊սէվկիւլլէրիմ . սիզին խէյրընըզ իչիւն օլտու . ֆադիր օլտու քի՝ զէննկին օլսաբընըզ . կէօքտէն էն֊տի քի՝ կէօյէ չըգասընըզ . պուրայա կէլտի քի՝ օրայա կիտէսինիզ . սիզին փէք էտնա Հալինիզի քէնտի թէճրիպէսի իլէ պիւտի քի՝ սիզ օնուն էվ֊վէլքի ճէլալ ու իզզէթինի կէօրիւպ տէ իլհագ օլա֊սընըզ :

Վէ պուննու էյի տիւշիւնիւն՝ էյ գարընտաշլա֊րըմ՝ . Խրիստոս ինսան օլտու քի՝ պիզ Ալլահ թաալատան կիզլէնմէյէլիմ՝ գաչմայալըմ՝ գօրգ֊մայալըմ , իլլա սէրպէսթլիք իլէ եագլաշըպ խա֊տէմ էտէյիմ , կիւնահլէրիմիզի իգրար էտէյիմ , վէ

Digitized by Google

ափվլըգ տիլէյէլիմ : Ինսան օլտու քի՝ միւնասիպ Հէֆտաթճըմըզ՝ Կուրթարըճըմըզ օլա . չէօյլէ քի պիզ կէօզլէրիմիզի ազիզլէրէ գալտըրմայալըմ, իլա եալընըզ օնա գալտըրալըմ : Պազըլար օնուն Ըլահլըզընը ինքեար էտէրլէր , վէ պուրատաքի Քրիսթիանլար ամել իլէ օնուն ինսանլըզընը ինքեար էտէրլէր . եանի օնուն ինսանլըզընը հիչ գուլլանմազլար . իլա օնու քէնտիլէրինէն ուզագ էտիպ՝ ազիզլէրի եագըն կէթիրէրէք օնլարը գուլլանը յօրլար . օնլարըն չէֆաաթընը գուլլանը յօրլար , վէ Քրիստոսուն չէֆաաթընը գուլլանմայօրլար : Լաքին Քրիստոս մախտում պուռնուն իչիւն ինսան օլտու քի՝ օնու գուլլանալըմ :

Իմտի էյ սէվկիլիլէրիմ՝ Քրիստոս ինսան օլտուղունտան սիզէ պիր փայտէ օլտո՞ւ մի : Օնու սիզին Հէֆաաթճընըզ՝ Կուրթարըճընըզ տէյիւ գուլլանտընըզ մի . օնուն ինսանլըզընը՝ օնուն Ըլահլըզընը գուլլանտընըզ մի . վէ օնուն վասիթասի իլէ կիւնահտան՝ կիւնահըն գուվվէթինէն՝ հիւքմիւնտէն վէ սէվկիւսիւնտէն գուրթուլտուռնո՞ւզ մի : Էյէր կիւնահըն սէվկիւսիւնտէն գուրթուլտուռնուզ իսէ , էլպէթթ կիւնահըն ազապընտան (ճէհէննէմտէն) գուրթուլաճագընըզ : Սիզի պիրիսինտէն գուրթարան Յիսուս՝ օ պիրիսինտէն էլպէթթ գուրթարաճագ տըր . հէր շէյէ գատիր օլան Յիսուս՝ սիզի գուրթարապիլիր : Ինսան թապիաթընը ալան գարընտաշընըզ Յիսուս՝ սիզէ փէք եագըն կէլիպ տավէթթ էտէր . օնտան գօրգման . օնտան գաչման . օնու գուլլանըն . օնունն կէրէք Ըլահլըզը կէրէք ինսանլըզը սիզէ լազըմ տըր . վէ իքիսինի գուլլանըն՝ էյ գարընտաշլարըմ :

Digitized by Google

ՀԵՐ ԻՍՏԵՆ ԻՒՍԹԻՒՆ

ՎԷ ԳԸՅՄԷԹԼԻ ՕԼԱՆ ԻՍՄ Ի ԾԵՐԻՖ

"Վ՚է ծնաւ Խոչին Յիսուս գոյասըն" : Մատ. Ա. 21 :

ՅԻՍՈՒՍ՝ Խպրանի ևա տօղըուսունու իսթէրսի-
նիզ Խուհանի պիր լուղէթ տիր. վէ օնուն մա-
նասը հէմ Խպրանլիձէ հէմ Խուհանիձէ գուրթա-
րըճը՝ խէլաս էտիճի տէմէք տիր : Վ՚է պու իսմ՝
փէք թաթլը փէք գըյմէթլի տէյի՞լ մի տիր : Խվ-
վէթ , ղայդ օլմուշ կիւնահ՚քեարլարա փէք թաթլը
պիր իսմ՚ի շէրիֆ տիր. չօգ գըյմէթլի մանաւար ի-
չէ տօղու պիր իսմ ի շէրիֆ տիր : Գուրթարըճը՞.
խէլա՞ս էտիճի : Խպէտի թէշէքքիւրլէր օլսուն քի՝
հէմ գաբանըզդ տէյիլ տիր. իւլաս գուրթարըճը-
մըզ՝ խէլաս էտիճիմիզ վար. վէ էպէտի սաաստ-
թէ նայիլ օլմազա իւմիտ էտէպիլէրիզ : Լաքին

1. Պու գօրքնաբըճըմըզ էն՞ փէր :

Յիսուս քի՞մ տիր : Խնսա՞ն մի. մէլէ՞ք մի. Ա-
լա՞հ մի : Խնձիլ ի՞ր էրիֆտէն էպրէնիրիզ քի օ՝ փէք
աճայըլ պիր զաթ տըր : Գուրուզ քի՝ Յիսուս
գաբըտան տօղուպ՝ պիզիմ կիպի շէրիաթ. ալըընա
կիրտի : Գուրուզ քի՝ պիզիմ էթմէյէ վաճիպ
օլտուղումուզ կիպի ՚ագգ Թաալայէ տուա էթտի ,
վէ օնուն իրատէթ ի շէրիֆինէ միւթիւ օլտու : Գ-
ուրուզ քի՝ օ պիզիմ կիպի թէշէրիւպէ չէքտի ,
աճ գալտը , սուսատը , հօրուլտու , ույուտու , վէ
եէյիպ իչտի : Գուրուզ քի՝ օ պիզիմ իլէ վէ պի-

Digitized by Google

ղիմ կիպի եաշատը, եիւրիւտիւ, օթուրտու, եաթատը, գալգտը. վէ պիզիմ կիպի քէնտի այագ ու էլլէրինի՝ քէնտի գուլագ ու կէօզիւնիւ վէ տիլինի գուլլանտը. վէ պիզիմքի կիպի օնուն խըսըմլարը՝ ագրապատը ու գօմշուլարը՝ տիւշմէնլէրի՝ ասլմէլարը վար իտի: Նէյրէնիրիզ քի՝ օ տէօյիւլտիւքտէ պիզիմ կիպի աղլը չէքտի, վէ խաչա չըգարըլըզտա պիզիմ կիպի էօլտիւ, բուհունու թէսլիմ էթտի, նէֆէսի գալմատը, թէնի սօղուգ օլտու, գանը շահ տամարընտա եիւրիւմէզ օլտու, վէ ճէնապէսի խաչտան էնտիրիլիպ՝ մէզարա տէֆն օլունտու: Վէ պու զաթ՝ ինսան տէյի՞լմի. ինսան թապիաթընա մալիք տէյի՞ մի իտի: Նէվմէթ. շիւպհէսիզ տիր քի պու՝ ինսան օլմալը: Ա՞նէլէք տէյիւլ տիր. մէլէք էօլմէզ, եօրուլմազ, սուսատմազ: Պու՝ էլպէթթ ինսան օլմալը տըր: Նէյէր Ա՛բրահամ՝ Յովսէփ՝ Ա՛ովսէս՝ Դաւիթ՝ եա Պետրոս ինսան իտի իսէ, Յիսուս տախի մութլագան ինսան օլմալը իտի: Նէյէր իսպաթըմըզ վար իսէ քի՝ շու ատէմ ինսան տըր, օլ գատար իսպաթըմըզ վար քի՝ Յիսուս Քրիստոս ինսան իտի:

Նաքին Յիսուս հէր նէ գատար ինսան իտի իսէ, Ալլահ տախի իտի: Ինսան թապիաթընա մալիք իտի իսէ, տահա իւսթիւն՝ աէրէէսիզ իւսթիւն թապիաթա մալիք իտի: Շիմտի վագթըմըզ եօգ քի՝ օնուն Ալլահանի իշլէրինէ՝ ամէլլէրինէ՝ միւճիզաթլարընա պագրպ թէֆթիշ էտէլիմ, եա օնուն հագընտա փէյղամպէրլէր վէ Կտուլլար եազտըգլարընա տիգգաթ էտէլիմ. ամմա օնուն քէնտի աէօզլէրինի տինկլէյին: "Օղուլու փէտէրտէն մատա քիմսէ թանըմազ. փէտէրի տախի քիմսէ թա-

Digitized by Google

Նքմազ՝ իւրա Օղուլ թանըը"։ Ա՛ռա • ԺԱ • 27։ "փէ-
տէր պէնի պիլտիյի կիպի՝ պէն տախի փէտէրի պի-
լէրիմ"։ Յ՛ովե • ԺԵ • 15։ Պէնի կէօրէն՝ փէտէրի կէօր-
միւշ տիւր"։ Յ՛ովե • ԻԴ • 9։ "Պանա ինանըն քի՝
պէն փէտէրտէ իմ, վէ փէտէր պէնտէ տիր"։ Յ՛ովե •
ԻԴ • 11։ "փէտէրին հէր նէսի վար իսէ, պէնիմ
տիր"։ Յ՛ովե • ԺԶ • 15։ "Պէն վէ փէտէր պիր իզ"։
Յ՛ովե • Յ • 30։ "Յամիմ իլէ էյէր պիր շէյ տիլէրսէ-
նիզ, օնու պէն էտէճէյիմ"։ Յ՛ովե • ԺԴ • 14։ "Կէօքտէ
վէ եէրտէ ճիւմլէ հիւքիւմէթի պանա վէրիլտի"։ Ա՛ռա •
ԻԸ • 18։ "Կիւնահլարըն սանա աֆվ օլունսուն"։ Ա՛ռա •
Թ • 2։ "Կէօյէ հիչ քիմսէ չզգմամըշ, իլլա կէօքտէն
էնէն Ինսան Օղլու՝ քի կէօքտէ տիր"։ Յ՛ովե • Գ • 13։
"Օնու պէնտէն քիմսէ ալմազ • լաքին օնու քէն-
տիլէ յիմտէն վէրիրիմ • օնու վէրմէյէ հիւքիւմ-
թիմ վար, վէ թէքրար օնու ալմաղա հիւքիւմ-
թիմ վար"։ Յ՛ովե, Ի • 18։

Էյէր սէօզլէրին մանասը վար իսէ, պու սէօզ-
լէր՝ պիր առէմին սէօզլէրի տէյիլ տիր։ Պիր ա-
ռէմ՝ հէր նէ գատար ազիզ օլսա, պու միսիլլու
սէօզլէր սէօյլէյէմէզ • վէ էյէր սէօյլէրսէ, քիւֆր
էտէր։ Պիր մէլէք՝ պաշ մէլէք պիլէ՝ պունունն կի-
պի սէօզլէր սէօյլէյէմէզ։ Պու սէօզլէր Ա՛լլահա
հագըշըր, վէ պիր գայրի զաթա հիչ հագըշմազ։
Իչէ սիզին զուրթարըճընըզ՝ սիզին խէյսա էֆ-
տիճինիզ՝ պու փէք աճայըպ զաթ տըր։ Իմտի ու-
նուԹմանն քի՝

2 • Ա՛նչ էֆ՛ահդէթ սընըզ։

Կիւնահքեար օլտուղունուզու պիլէրսինիզ։ Պի-

Digitized by Google

լիրսինիլ քի՝ Աստուծոյ շէրիաթըները պօզտունուլ, վէ պիզզաթ թապիաթընըզ պօզուգ տուր: Պիլիրսինիլ քի՝ պիւթիւն գալպ իլէ Աստուծ տէյիլ՝ տիւնեայը սէվմինիլ: Նօղիւմտէն վէ ճէհէննէմ տէն նի՞չիւն գօրգարսընըզ. չու գօրգունուլ պիր խպաճ տըր քի՝ սիզ կիւնահքեար սընըզ: Սիզ թապիաթ իլէ տիւնեատան Աստուծ տէյիլ՝ իլա Աստուծան տիւնեայա գաչարսընըզ. վէ չու գաչմընըզ պիր շէհաեթ տիր քի՝ կիւնահքեար սընըզ. վէ թապիաթընըզ պօզուգ տուր: Էնէնտի զաիրինիլ՝ սիզի թէքտիր էտէր: Ճրա էթմէտիյինիլ շէրիաթ սիզի հիւքմ էտիպ՝ քէնտի հէյպէրլու լանէթ ու պէտտուալարընը իւզէրինիզէ թապըր էտէր: Պուրատա կիւնահտըզ աստմ եօգ տուր. կիւնահքեար օլմայան քիմսէ՝ հիչ եօգ տուր: Պէն վէ սէն՝ հէփիմիզ կիւնահքեար իզ: Ամէն

3. Հէյնիլ խէլաա ֆիհրիճ ըզ:

Ահէր կիւնահքեար՝ էյէր խէլաա պուլմազ խէ, զայ օլաճագ տըր: Ամէն սիզ հէփինիզ խէլաա միւհթաճ սինիզ. վէ օնսուզ՝ էլպէթթէ զայ օլուրսընըզ: Կիւնահտան վէ օնուն մուրտարլըզընտան վէ օնուն հիւքմիւնտէն գուրթուլմալը սընըզ, հօխսա՝ եպէտիյէտէք զայ օլաճագսընըզ: Վէ հիմմէ՝ էյ Ռեվկիւլէէրիմ, հիմմէ զայ օլմագտասընըզ: Հիմմէ պու խէլաա միւհթաճ օլմագտա սընըզ: Վէ վագթ գըսսա տըր. թէհլիլէնիզ փէք հիյպէթլի տիր. իմմէ կէճիքմէն. տուրման. խէլաա պուլմազ էալըշըն. վէ մասլահաթը եարընա գօման. խէլաա՝ եպէտի խէլաա հիմմէ գապուլ է-

Digitized by Google

տին. Լշթէ մադպուէ զէման չիմաի տիր՝ տէյիւ պօղոս Իէսուէ պուչուրտու։ Բ կոր. Զ. 2։

4. Յնտուտան պայրի էյմէ պէզի ֆաբրիգամաչ։

Ռէնտինիզի գուրթարմադա գատիր տէյիլսի-նիզ։ Նիւմէէ ատէմլէր՝ ճիւմլէ ազիզլէր՝ վէ ճիւմլէ մեէլէլէր պիլէ սիզի գուրթարամազլար. միւմքին տէյիլ տիր։ Կէօք ալճընտա սալթ պիր իամ վէրիլմիշ տիր, քի օնուն վասիթասը իլէ գուրթուլապիլէլիմ. վէ պու միւպարէք իամ՝ Յիսուսուն իամ ի չէրիֆի տիր։ Վէ Յիսուս՝ օլ փէք սաճայըպ զամ՝ հէմ Ալլահ հէմ ինսան օլմայնուէլ՝ պիզի գուրթարմադա գատիր տէյիլ մի, վէ պիզի գուրթարմադա հազիր տախի տէյիլ մի։ Լվվէթ. հէմ գատիր հէմ հազիր. վէ կէօքտէն մախսուս կէլտի քի՝ պիզի կիւնահտան վէ ճէհէննէմտէն գուրթարա։ Վէ օնտան պայրի գուրթարըճմըզ եօգ տուր։ Տիւնիանըն կիւնահընը գալմըրտան Ալլահըն թէտարիք կէօրտիւյիւ գուզու՝ օ տուր։ Վէ Ռիհատա՝ սիզի գուրթարամազ մի. օնուն գուվվէթի եէթիշմէզ մի քի՝ սիզի կիւնահտան վէ էպէտի սէֆիլլիքտէն գուրթարա։ Լվվէթ. լաքին

5. Պու խէլատա տալէ օլմագ իչիւն՝ Ռէհնօտա ֆէլսէֆէնիզ։

Օնտան էօֆիւրիւ իշլիմիշ՝ եա օգուտմագ՝ եա չօգ շէյ էյրէնմիշ՝ սիզէ քիֆայէթ էթմէզ, իլա մուխլազան ծնուն քէնտիսինէ կէլմիշլիսինիզ։

Digitized by Google

վէ Քրիստոսա. կէլմէք՝ օնա ինանմադ տըր, օնա թէվէքքիւլ էթմէք ասմէք տիր: Ինձիւլ ի Հէրիֆ պուլյուրուր քի՝ օնա իման կէթիրէնլէր՝ գուրթուլաճագլար, վէ օնա իման կէթիրմէյէնլէր՝ հիւքմի ազադ չէքէձէքլէր: Ինէյէ կէօրիւրէն հօլ՝ Քրիստոսուն խաչընատան կէչէր. վէ ճէննէթի չէհրինէ կէօրիւրէն ադաչդա պիր հօլ՝ հիչ հօդ տուր:

Ինձի՝ էմ գարընտաշլարըմ՝ Քրիստոսա մութաբաշան կէլմէկսինիզ: Օ սիզի պուրթարմադա հէր նէ գաւսար գաւսր իսէ, եա հէր նէ գաւսար հազիր իսէ, եախօտ օնուն պիզիմ իչինն իճրա էթմէյի խէյլաս հէր նէ գաւսար գանի՝ վէ ճանադա իսէ, սիզէ հիչ ֆայտէ էթմէզ. էյէր օնա կէլմէզսէնիզ, վէ օշու գադուլ էթմէզսէնիզ, սիզէ հիչ ֆայտէ էթմէզ:

6. Քրիստոսա չինդէ կէլմէյէնլէր:

Պու խէյլաս սիզէ փէք լազըմ տըր, վէ չիմնի փէք լազըմ տըր: Ձիսուս սիզի չիմնի տավէթ էտէր: Օնուն կէօզիւ՝ օնուն գալդի չիմնի իւզէրինիզդէ տիր. վէ քէնտիսինի սիզէ չիմնի վէրմէք իսդէր: Վէ էյէր գալդինիզի օնա չիմնի աչարաճադ, Քրիստոս չիմնի կիրիչ՝ ադճին օլաճադ, վէ հէր փուրթու ատֆ էտէճէք: Էյէր օնա չիմնի կէլիրսէնիզ, սիզի չիմնի գադուլ էտէր, սիզի չիմնի խէյլաս էտէր, գալդինիզի չիմնի թէմիզ էտէր, վէ սիզի չազըմտըրըր: Ձիսուս սիզինն տիր. պու ազիմ Գուրթարըճը պիւթիւնպիւթիւնէ սիզինն տիր. տիւշմիւշ մէլէքլէր իչիւն տէյիլ՝ իլլա մահտուս սիզինն իչիւն տիւր, էյէր սիզ

Digitized by Google

ծնու խթէրսէնիզ, օ մախսուս սիզին իչիւն տիւր։ Յամի օնա կէլին, չիմոի կէլին. վէ կէձիքմէն, պիր սաաթ պիլէ կէձիքմէն. կէձիքմէք փէք գօրգուլու չէյ տիր. կէձիքմէք իլէ ազիմ թէհլիքէնիզ վար։ Վ ագէթ գըսաա տըր. էձէլ էօլիւմ եագլաշըյօր, վէ նէ գաատար հագըն օլաուզունու քիմ պիլիր։ Ուհ էլ Գուաս գաասվէթլէնիպ՝ սէնաէն գանդը սաաթ գաչաճ ողնը քիմ պիլիր։ Յամի թէզ Վրիհատաա կէլ, վէ սէնի կիւնահտան գուրթարաճագ։ Յիսուսա կէլ, վէ էպէտի հայաթա մալիք օլաճագընն։

"Օնուն իսմինի Յիսուս գօյասըն, զիրա քէնոի գավմընը կիւնահլարընտան գուրթարաճագ տըր" տէյիւ մէլէք պույօրտու։

Պու թարիգտէն օն եէտի օն սէքիզ նըլ էվվէլ՝ Ինթանպօլսա Մողոմոն իսմինտէ պիր Ինէհուտի վար իտի, վէ օ տահա հայաթտա օլուպ՝ չիմոի կալաթատա եա Պէյ օղլունատա պուլունմալը տըր։ Պու Ինէհուտի փէք եարամազ քիմսէ իտի, Մովսէս ինանմըշ՝ տինի եօգ՝ տինսիզ՝ Ալլահըզ՝ քիւֆրպազ սէրհօշ՝ պէտ խույ քիմսէ իտի։ Վէնտոհի սօնգու խգրար էտիպ "Պէն օլ զէման Ալլահըն հէր թէնպիհինի պօզմազտա իտիմ. պիր պէշ կէ պանա պիր փուէթ իտի, պիր իյիմլիկէ պէօյիւք փուէթ իտի, վէ պիր մէճիտիյէ պանա Ալլահ կիպի ազիմ կէօրիւնիւր իտի, վէ օնտան տահա պէօյիւք Ալլահ թանըմազ վէ խթէմէզ իտիմ" տէտի։

Պիր կիւն Կալաթատաաքի ձէմաաթ եէրինէ կիթտի, վէ օլ կիւն պիզիմ գարընտաշըմըզ Տօգիըը Շաֆլէր վազ էտիպ՝ Վրիհիտան օլմուշ պիր Ինէհուտի վաֆթիզ եթտի։ Սողոմոն հէմ կէօր-

Digitized by Google

տիւքիւ վէ իչլէթուիլ չէյ իչիւն չօգ թաճճիւպ էթաի, վէ պէլքի Քիսուս օր կէլէճէք օլան մէսիհ տիր տէյիւ տիւչիւնմէյէ պաշլատը: Ալէնտի էվինէ աէօնտիւ վէ գափույու գափայըպ՝ քէնտինէն տիւչկիւն՝ պիչարէ՝ ղայպ օլմուշ՝ կիւնահատը թընա եէսիր օլտուղունտու միւսահազա էտիպ աղլատը: "Ա՛ն խաթէիմ" (տէսէ ատնկրատան գատըընտաչլարա) "Քիսուս Քրիստոսա տուա էթմէք, խաթէիմ քի՝ էյէր հագգան կիւնահատան գուրթարմաղա պու գուտրէթի վար իսէ, պէնի ատ գուրթարըն. պէնի պիր ֆիլան (սէօյլէտիյի պէլլի պիր) կիւնահատան գուրթարըն": "Ա՛ն լաքին" տէտի գարընտաշլարա "էօյրէնտիյիմ տուաղար հէֆիսի Իպրանի տիլինտէ օլուպ՝ Քիսուսուն խաթր ունլարտա զիքր օլունմազ, հէմ ունլարտա չիմտիքի հալիմէ հիչ պիր ուչկուն սէօզ հօզ տուր": Ատնկրա քէնտի քէնտինէ տէտի քի՝ "Պապ Քիսուս սաղ Իէհուտի տիլինի՞ մի պիլիր. "Իէմցէ տիլինի տահի պիլմէ՞զ մի, իչիմէ պագայըմ, թէճրիւպէ իլէ պիլէյիմ": Ա՛ն անիտէ տիզ չէօքիւպ՝ հէմ արզուսունու Քիսուսուն գուլաղընա տէօքտիւ, վէ օնուն նիյազընը Քիսուս գապուլ էտիպ՝ օնու օր կիւնահատան՝ օր սէօյլէտիյի կիւնահրըն սէվկիւսիւնտէն պիրլէ գուրթարտը: Ատղոմոն ճէսաբէթլէնիպ՝ քէնտի քէնտինէ տէտի քի՝ "Պիր տահա թէճրիւպէ էտէյիմ". վէ տուա էտիպ տէտի քի՝ "Իա Պապ Քիսուս՝ սէն սաղ պի՞ր կիւնահատան մի գուրթարապիլիրսին. պէնի սէբէպօշլուգտան տահի գուրթարամա՞զ մի սըն. էյէր սէն կէրչէքտէն տիւնիանըն Իսէլաս էտիճիքի իսէն, պէնի պու կիւնահատան տահի գուրթար, վէ օր կիւ-

Digitized by Google

նահտան՝ օլ կիւնահըն գուլլուղունտան գուրթուլ-
տուր : Վէ պէն տիւրլիւ կիւնահլէրին զավալը
գուլտւ օլարագ՝ օնլարըն գուլլուղունտան ազատ
օլմագ իլէ՝ հիմտի պիլիրիմ՝ քի՝ տիւնեանըն կիւ-
նահընը ոէֆ էտէն Ալլահըն գուզուտու՝ էլպէթթէ
Յիսուս Քրիստոս տուր : Ճէնթրիպէ էմմէքլէ պի-
լիրիմ" տէտի : Սողոմոն սօնկրա վաֆթիզ օլտու :

Ւյ՞ սէվկիլիւ տինկլէյէնլէրիմ՝ սիզ Սողոմոն
կիպի Քրիստոսուն խէլաս էթմէյէ գատիր օլտու-
ղունու թէճրիպէ էթտինիզ մի : Պու էպէտի մու-
պարէք խէլասընըն գըյմէթինի՝ գուվվէթ ու գուտ-
րէթինի թէճրիպէ էմմէքլէ էօյրէնտինիզ մի :
Ան՞ մուրթու թէճրիպէ իլէ էօյրէնէնլէրէ :
Ամին :

Digitized by Google

ՔԼՕՔՐԻԽՍԻՀՆ ՔՐԻՍՏՈՍԱ ԿԼՕՔԻՐԻԽԼՍԼՕՍԻ

"Ալ՝ ձա պէօրն էնչի իլե քալըսըբըմըշ պէր էօմրիքո՞ չինրիչրնելեր չեկտիլեր։ Ալ՝ քալապալըքփաձ՝ ձա եաքըշմաղա քաձիր օլմաթրքիլըրըձաձ՝ ձնաձ օլսուպսա մահալին պաշընը ակօփոքիլեր, վի փելէյհփեն ոձնէրա՝ էօմրիքո՞ն եաղմըշ էիքչի եաղըշը սարչըմըքըլար։ Ալ՝ Հէյսա ձըլըրըն իշանընը չկօրփոփոք՝ էօմրիքո՞ն պէիչ էի՝ Հո՞ղիլսա՝ չկո՞ահլարըն առա աֆէ օլսուձսա։ Ալ՝ էօմրիպալերփեն պաշըլըսրը օրսաձ օլսու՝ օլսուձսուրլար էիչ, վի պէրսուքլերինձե պէոլչէնքուրլեր էիչ էի՝ Հայ՞չէն պա՞ պէօյլե էի՞ֆը ակօյլէր։ պէր Ալլահտան ղայրի՝ չկո՞ահլար աֆէ ելնէյհ էի՞ղ քաձիր պէր։ Ալ՝ պեր ափաղ Հայսա՝ էնձիղ էնձպէրլերինձե պէօյլե պէոչէնքո՞էրլերինչ բսուհանձա պէրղէ՞ էլե, օնլարձա պէղի էի՝ Հայ՞չէն պէրսուձլերինիղձե պսուձլարը պէոչէնքո՞քձիղ։ Հո՞ղիլսա ձահա էօլայ պեր, էօմրիքո՞ղ Հկո՞ահլարըն առա աֆէ օլսուձսա պէրմէ՞ղի, եօքսա Հոսալ, վի եաղըսըղձը քալսրեր, վի չիղ պէրմէղի ղի։ Ալ՞ղա՝ Հոսան ()ղլուձսան եեր իՀղերինձե չկո՞ահլար աֆէ ելնէղեյհ հէՀէքմէրինի օլսուսպսնձա պէրկէՀ (էօմրիքո՞ղ պէղի էի) Հաձա պէրմէ՞ էի՝ Հոսալ, վի եաղըսըղձը քալսրեր, վի եվինէ չկի։ Ալ՝ պեր ափաղ քալէպը, վի եաղըսըղձը քալսրեր՝ հէրքէնինի էօձիձնեձե պըսրեր չբէպը. չէօյլե էի՝ ճի՞ղլեղ հէյսա քալսրեր, վի Ալլահտա չկէՀէր՝ եղքի պէղի էի՝ ՀէՀ պէր ձէղ վեքիլ պէօյձ պէր չեյ չկօրձէղէ՞"։ Ա՞ատի • ւ • 3—12։

Պոա զավալլը քիմսէ քէօքրիսմ իսի։ Ալ՝

1 • Վրէօրնէ՞ իլկինի նէ՞ պէր։

Վրէօքրիսմ իսմի իլէ ատամա իլլէմին ատրլիս ատրլիս չէքիլէրի անկլաշըլըր։ Տամա պազը քէր-

րէ պիւթիւն վիւճիւաիւ վուրուր. պազը քէրրէ եալընրզ պիր եանը, պազը քէրրէ պօղազտան ա-շաղա՛րընը, վէ պազը քէրրէ եալընրզ պիր ազասը-նը վուրուր: Լա՛քին տայմա փէք գօրգուլու իլ-լէթ տիր: Պիր քիմսէնին ազասը պու իլլէթտէն թուխթուլտուգտա՝ քիւլլիյէն գըմրլտանմազ գա-լըը, վէ օնուն հալի՝ չօգ քէրրէ իսքէնճէ ազապը-նը չէքէնլէր կիպի տիր:

Կէօրիւնիւր քի՝ պուրատա զէքր օլունան քիմ-սէնին պիւթիւն վիւճիւաիւ վուրուլտու, եանի տամլա օնու թէքմիլ քէօթրիւմ էյլէտի. չէօյլէ քի գապիլ տիր պիր էլ եա այագ տէփրէտիմէզ իտի:

Վէ էմ գարընտաշլարըմ՝ կիւնահ տամլա իլ-լէթինտէն տաճա ֆէնա տըր: Կիւնահ՝ պիւթիւն թէնիմիզի՝ ազլըմըզը՝ գալպլէրիմիզի վուրտու. թապիաթրըմըզ պիւթիւն պիւթիւնէ պօղուգ օլ-տու. պիզտէ սաղլըգ հօգ տուր. քէնտի քէնտիմի-զի սաղալտամազը, վէ պիզի սաղալտապլէն հօգ տուր, եանի ինսանլէրտէ եա մէլէքլէրտէ պիլէ սա-ղալտապլէն հօգ տուր: Կրիստոստան ղայրի սաղալտապլէն հօգ տուր:

2. Պո՞ ղաֆլէտը էօնլէյի՞մ Կրիստոսա խըտքմազը չէնէդէ իտի:

Կէնտիլիյինտէն կիտէմէզ իտի. եհուդիյէմէզ իտի. պիր այագ գըմրլտատամազ իտի: Ենու Կրիստոսա տօսթլարը կէօթիւրտիւլէր. վէ պու-նու էյտմէլէյ՝ չօգ զահմէթ չէքտիլէր: Նազըլը տըր քի՝ «Ա՛յ օնա տէօրթ քիշի իլէ գալարըլմրզ պիր

քէօթրիւմ կէթիրէնլէր կէլտիլէր : Վէ գալա-
գալըգտան օնա եադլաշմադա գատիր օլմատըգլա-
րընտան՝ օնուն օլտուղու մահալին տամընը սեօք-
տիւլէր, վէ ատլտիքտէն սօնկրա՝ քէօթրիւմիւն
եադմըշ իտիյի եադադը սարգըմտըլար"։ Ա՝ա։ Ք։
3,Ֆ։ Օնու տէօրթ քիշի գալտըրըպ կէօթիւրտիւլէր։
վէ օնու Քրիստոսուն կէօզլէրի էօնիւնէ գօյալար
տէյիւ՝ չօգ չալըշտըլար։ Օնու իքի քիշի գալը-
րտամազ իտի։ Օնուն խէլասընա ատօրթ քիշի քէն-
տիլէրինի թէսլիմ էթտիլէր։ Հէմ գու.վվէթ Հէմ
վագթլարընը գուլլանտըլար։ չօգ ճէհտ էթտիլէր։

Վէ էՅ սեվկիւլճլէրիմ" էթրաֆընըզտա չօգ
պիչարէ քէօթրիւմլէր եօ՞գ մը քի՝ քէնադիլիքլէ-
րինադն Քրիստոսա կէլմեզլէր։ Պու էվվէլտէ եաթ-
ադմընըզդա միւհթաճ օլան քէօթլէր վար քի եօլու
կէօրմեզլէր։ սաղըրլար վար քի՝ Քրիստոսուն տա-
վէթինի իչիմէյօրլար։ ագըլլարընը գաչըրմըշ
քիմսէլէր վար քի՝ պուլունտուգլարը Հալի պիլ-
մէզլէր։ Վէ օնլար Քրիստոսա տօղրու էլլէրինի
ուզադմադըլար։ Իսմոի օնլարը Ա՛ՀՀսրն էվվինէ՝
ճէհմաաթ եէրինէ՝ Քրիստոսուն վազ օլունտուղտա
վէ պուլունտուղու մահալէ ախէր քիմսէլէր կէօ-
թիւրմէլի տիրլէր։ Աիզ օնլարը Յիսուսա՝ իման
վէ առուանըն գուճաղընտա կէօթիւրմէլիսինիզ։
Տ՛այադա մալիք օլանլար՝ մալիք օլմայանլարա
եարտըմ էթսինլէր։ շինճա պուլմուշլար՝ շինճայա
միւհթաճ օլանլարա եարտըմ էթսինլէր։

3։ Պոա էօրդը՝ Քրիստոսա իման էյլէ էօրդէնթլէ։

Գուրուզ քի՝ (խանէ 5) Քրիստոս Ա՝ֆէնատի-
մէՀ օնլարըն իմանընը կէօրտիւ։ Ա՝ալընըզ քէօթ-

Digitized by Google

բիւմիւն իմանըն տէ՛ր՝ իլլա օնու կէթիրէն էրին իմանընը տախի կէօրսիւ. հէմ օնուն հէմ օնլա-րըն իմանը վար իտի: Այլ էր օնլարըն իմանը օլմասա իտի, օլ գատար չօգ չալըշմազլար իտի. օլ խասթա ատէմի Քրիստոսա կէօթիւրմէյ օլ գատար ձէհտ էթմէզլէր իտի: Օնու գալտըրըպ կէօթիւրմէք իւ-հիւն ազլարընը գուլլանմալար, վէ հէփ գուվվէթ-լէրինի սարֆ էթտիլէր. չօգ եօրուլտուլար:

Վէ էյէր օլ խասթանըն իմանը օլմասա իտի, գայիլ օլմազ իտի քի՝ տօսթլարը օնու գալտըրըպ կէթիթիւրտիւնլէր. հիւնքի տէյիլ եալընըզ օնլա-րա եիւք վէ ազըրլըգ օլտու, իլլա քէնտույէ տախի չօգ սըզլէթ ու իդթէնձէ վէրմէլի իտի: Այ-մահ օնու գալտըրըպ կէօթիւրէն՝ իման իտի. օնու էվլին տամընա չըգարան՝ իման իտի. օնու հաֆտըզը եաթագ իլէ սարգըտան՝ վէ հէփ կիւճլիւլէրէ զալիպ կէլիպ օնու Քրիստոսուն էօնիւնէ գօ՛ան՝ իման իտի:

Այ սէվգիլիւլէրիմ՝ էթրաֆըմըզտա եիւզլէր-ճէ վէ պինլէրճէ իլլէթլիլէր՝ Քրիստոսա վէ օ-նուն վազ օլունտուղու մահալէ կէթիրմէք իչիւն նի՞չիւն չալըշմայալըմ: Օլ տէօրթ քիշի էթտիք-լէրի կիպի նի՞չիւն վազթ ու գուվվէթիմի սարֆ էթմէյէյիմ: Այէպ պու տէյի՞ մի քի՝ իմանը-մըզ եօգ տուր. եախօտ օլ տէրէճէ զայիֆ տիր քի՝ պիզի իշլէթմէզ: Պիզ քէնտիմիզ իման իլէ Քրիստոսա կէլիպ խէլաս պուլուրուզ. վէ իման իլէ տախի ախէրլէրինի Քրիստոսա կէթիրիպիզ: Վէ Պօղոս Կէտուլ Լպր. ֆԱ. 6 պույուրուր քի՝ ,,Պիլա իման՝ Ալլահա մազպուլ օլմագ միւմքին տէյիլ տիր'':

Digitized by Google

Ա. Յիշեցնելը Յուդա պայմա ընկերոջ խոսքը։

Պարկոստա (Թ. 22) եաղըլը տըր քի՝ Յիսուս պիր չօճուղուն պապասընա՝ "Յէր ինանմաղա գատիր իսէն, իման էտինէ հէր շէյ միւմքին տիր" ատի։ Յանի՝ էյէր սէնին չօճուղուն սաղլմազա, պէնիմ գուվվէթիմին էքսիքլիյինտէն տէյիլ՝ իլլա սէնին իմանըրընն էքսիքլիյինտէն տիր. էյէր պու խաթէտիյին շիֆա՝ սէնին իմանընտան խարիճ տէյիլ իսէ, պէնիմ գուվվէթիմտէն սաղ խի խարիճ տէյիլ տիր։ Պէ Յիֆէնտիմիզ օլ փիւնիկ Պսորի Քանանլը գարըյա՝ "Յա գարը իմանընն պէօյիւք տիւր, սանա խաթէտիյին կիպի օլսուն" ատի։ Պաւ. ԺԵ. 28։ Յանի՝ սէն պիր պէյ կիպի Պլլահ իլե կիւրէշտին, վէ ղալիպ կէլտին, վէ սէնտէն հիչ պիր շէյ էսիրկէյէմէմ. հէր նէ խաթէրուն տիլե, վէ սանա վէրիլէճէք տիր տէմէք խաթէր։ Պնէ մութլու հէվի ինանանլարա։

Յշեթ թէմիլի քէլամտա կէօրիւրիւզ քի՝ Յիֆէնտիմիզ պու քիմսէլէրին իմանընը կէօրտիւքտէ, խաթէտիքլերինի հէմ խաթէտիքլերինտէն գիյատե վէրտի։ Ովլար սալթ ճիսմանի շէյլէրը իհիւն կէլտիլէր, վէ Յիսուս օնլարա հէմ ճիսմանի հէմ րուհանի շէյլէրի վէրտի. սալթ զէմանի պէրքէքլէրը խաթէտիլէր, վէ Յիսուս օնլարա զէմանի պէրքէքլէրը իլե պէրապեր էպէտի պէրքէքլէրի տախի իհսան էյլէտի։ Յիմանլարընը կէօրտիւրյիւ կիպի՝ օնլար պիր սէօզ սէօյլէմէզտէն էվվէլ Յիսուս քէօթրիւմէ՝ "Յա՞ էվլատ կիւնահլարընն սանա աֆվ օլունտու" ատէտի։ Ովնուն ճանընը՝ վիւճիւտունտէն տահա գըյմէթլի տայմազլա,

Digitized by Google

ծնաւ էվվէլա պէօյիւք օլան խհանը քէրէմ էյլէ-
աի • վէ օնուն ճանընա շիֆա վէրտիքտէն սօնկ-
րա՝ թէնինէ տախի շիֆա վէրտի ։ Վապիլ տիր քի՝
պու զաւալլը քէօթրիւմ պիր մէշհուր ֆէնաքեար
օլմուշ իտի , վէ պու իլէ՝ էօվքէ եա պիր ճիս-
մանի կիւնահ սէպէպինաէն օլտու ։ Վէ խասթա
օլան՝ պունու պիլէրէք՝ գապիլ տիր քի՝ օնուն
կէօզլէրի ագիզ Յիսուսուն եիւզիւնէ սիւշիւյիս
կիտի՝ տիթրէմէյէ վէ գօրգմազա պաշլատը , վէ
կիւնահքեար վէ լայըգըրզ օլտուղու՝ քէնտույէ
իլլէթինտէն տահա զիյատէ սըզլէթի վէրտի ։ Յմ-
տի՝ "Յէյ էվլատ՝ կիւնահկարըն սանա ապիվ օլուն-
տու" թապիրի՝ օնուն ճանընա նէ գատար ագիմ
շազլըգ վէ թէսխլիլ վէրտիյինի քի՞մ անկայա-
պիլիր ։ Վապիլ տիր քի՝ ագիմ շազլըգընատան էօ-
թիւրիւ քէնտի վիւճիւտիւնիւ պիլթիւն պիլթիւ-
նէ ունութտու • վէ շիմտի իլէթինտէն շիֆա պու-
լաճագ մը պուլմայաճագ մի տէյիւ պիր չէյ տե-
յիլ տիր ։ Ձինքի պու էպէտի քէրէմի ալտըգ-
տան սօնկրա , հեր չէյ օնուն օլտու , սաղլըգ վէ
խասթալըգ՝ էօմիւր վէ էօլիւմ՝ պու տիւնեա վէ
կէլէճէք տիւնեա՝ Լէսուլուն տէտոխյի կիտի (Ա
Կոր • գ • 22) հէփիսի օնուն օլտու ։

Պու քէօթրիւմ՝ տիւնեաչի ատէմլէրին էթտիք-
լէրի կիտի էթմէտի , եանի տարըլմատը • տէմէտի
քի՝ պու լուհանի նիյմէթլէրդի ալմագ իչիւն կէղ-
մէտիմ , օնլարը խոթէյէնլէրե վէր , լաքին պէն
թէնիմէ տաղլըգ խոթէրիմ՝ տէմէտի ։ Ձօգ խտա-
թա վար քի՝ ինձ էվվէլ հէքիմ խոթէրլէր , իլաճ՝
տաղլըգ խոթէրլէր ։ Տահա պէօյիւք տիւշիւնէճէք-
լէրի չէյլէր վար , լաքին տիւշիւնմէճէլէր • Ձան տէ-

Digitized by Google

լամէթինի տիւշիւնմէք խոթէմէղիէր : Ալքին համա
օլսուն քի՝ պու գամալըը քէօթիւմ պէօյլէ տէ-
յիլ իսի• վէ էվվէլա Ալլահըն փատիշահլըղընը վէ
օնուն սատափէրընը գապուլ էյլէմէքլէ , թէճ-
րիւպէսի իլէ էօյրէնսի քի՝ թէնէ տայիր չէյլէր
տախի գամիր օլուռնտու : Ո՞չ իլլէթինտէն պու
թարղ իւզրէ չիֆթա պուլմասը՝ ծնա պին գաթ զի-
յատէ մադղուլ վէ զըյիթլի իտի • չինքի

5 . Օնուն չիֆթա՝ խոպ խոյ ի՞ չէհաղլըղ ա՞ֆլ օ-
լաճագա :

Էր նէրէյէ կիթտի իսէ , չիֆթա պուլմազ վիւ-
ճիւտունա թէքմիլ իսպաթ կէօթիւրտի քի՝ էվ-
կիւնահլարը ափլ օլուռնտու : Վէնտի վիւճիւ-
տունէ էր պազարդատա, թէքմիլ իսպաթ կէօրտիւ
քի Չխուռունի՝ կիւնահլարը ափլ էթմէյէ հիւ-
քիւմէթի վար տէր • չինքի Ֆէնէրպախչէ օնու՝
պու միւճիւզաթ իլէ մէրպուտ էյնտի • եանի պու
միւճիզաթը իշլէմէյէ դուտրէթինի՝ օնուն կիւ-
նահլար ափլ էթմէյէ մալիք օլտուղու գուվվէ-
թինէ պաղլատը : Ըէօյլէ քի վիւճիւտի տաղ օ-
տու խէ , չիւպհէ եօգ քի՝ կիւնահլարը տախի
ափլ օլուռնտու : Ֆաթաղընը գալտըրըպ կէօթիւր-
մէյէ գատխր օլմազը՝ թէքմիլ իսպաթ իտի քի՝ Չի-
տուա օնուն վիւճիւտունէ չինֆա վէրտիյի կիպի՝ օ-
նուն ճանընա տախի չինֆա վէրտի : Վէ պու քէօ-
րիւմ քէնտի էվինէ գատաֆէթ իլէ տէյիլ՝ իլլա
ազիմ չաղըզըլ տէօնմէյի իտի : Կիւնահլարըն
տանա ափլ օլուռնտու՝ թատիրիլ՝ նէ՞ քի տէրզը վէ
նէ՞ տէվիռէ կէթիրիր պիր թատիր օլմազը իտի :

Digitized by Google

Ընու ասլա ունուտամազ իտի՝ Խաթրընա Քրիս-
տոսու հէր կէթիրտիյինտէ եա ընուն իտմ ի շէրի-
ֆինի հէր իշլէտիյինտէ, ֆիքրինէ կէլմէլի իտի
քի՝ պէն խէլաս պուլտում պին թէշէքքիւր օլտուն
քի էպէտի խէլաս պուլտում։ Ալ Յիսուսուն ընա
օլան մերհամէթինի գօմշուլարընա սէօյլէմէտի մի-
էլպէթտէ սէօյլէտի, վազ էթտի։ Ալ օլապիլիր
քի՝ չօգ քիմսէլէրէ ազիմ պէրէքէթ սէպէպի օլ-
տու. եանի չօգլար քէնտի ֆիքրլէրինէ Քրիստո-
ստա չէվիրմինլէր տէյիս, վէ ընու կէօրմէք՝ ընու
պիլմէք՝ ընա եագլաշմազ՝ ընտան էօյրէնմէք՝ վէ
ընուն իլէ սէօյլէշմէք իսթէսինլէր տէյիս սէպէպ
օլտու։

Ի՛յի գաբընտաշլարըմ՝ կիւնահ էրնըզ ափվ օլուն-
ման մի։ Պու կիւն սիզէ վազ օլունմուշ Յի-
սուս՝ կիւնահլարը ափվ էտիճի զաման տըր. վէ
նէ՞չիւն ափվ օլունմամըզ կիտէճէքսինիզ։ Յի-
սուս՝ հէմի կիւնահլարընըզը ափվ էթմէյէ գատիր
վէ հազիր տիր, վէ պու ազիմ քէրէմի նի՞չիւն
գապուլ էթմէզսինիզ։ Անէմէլի քէլամտա զիքր
օլունան քէօրիւմ՝ օլ ճէմաաթտան պէրքէթ-
լէնմիշ ատօնտիս. վէ սիզ պէրէքէթլէ՞նմէմիշ մի
տէօնէճէքսինիզ։ Նի՞չիւն. պուրատա խէլաս
էտիճի՝ շիճա վէրիճի՝ օլ էյլիքքանի Յիսուս եօ՞զ
մի։ Ընու պուլմազ իսթէյօրում ամմա՝ ընու
պուլմայօրում տէյէպիլիրսինիզ։ Խայր, տէ-
յէմ զինիզ։ Ընա ինանըն, վէ կիւնահլարը-
նըզ ափվ օլունուր. պէլի, պիլիրիմ քի՝ ափվ օ-
լունտու։ Նյէր ընա իման կէթիրտիյինիզի պի-
լիրսէնիզ, պիլին քի էլպէթտէ հէմ կիւնահընըզ
ափվ օլունտու։

Digitized by Google

Ալաքին Այֆենտիմիզ պու զավալլը քէօթրիւմէ՝ «Վալէդ» տէտիքտէ, քէօթրիւմ օնա՝ Վալէդամամ տէմէտի: Չէմեթի քի՝ Ա՝իւմքինա տէյիլտիր Այֆենտիմի՝ էվվէլա պէնի սաղալթ, օլ զէման շաղլըգ իլէ գալդայըմ: Այֆենտիմիզ օնա՝ Ասնա տէրիմ քի՝ Վալէդ, եաթաղընը գալտըր, վէ էվինէ կիթտէի: Այֆենտիմիզ օնա միւմքինսիզ շէյ էթմէյէ էմր էլթաի. վէ օ՝ պիր սէօզ սէօյլէմէյէրէք պիր էօզիւր տիլէմէյէրէք՝ անիտէ միւթիւ օլտու: Վէ թէէճրիւպէնի իլէ պուլտու քի՝ օնա էմր էտէն՝ օնա եարտըմճը տախի իտի, օնա սաղլըգ՝ շիֆա վէրմէի իտի: Այմա էյէր միւթիւ օլմասա իտի, եարտըմըզ՝ գուվվէթսիզ՝ շիֆասըզ՝ աֆվ օլունմամըշ գալըր իտի: Վէ էյէր սիզ՝ էյ սէվկիլիէթլիյիմ՝ էյէր սիզ Ա՝իսասուն էմրինէ միւթիւ օլմազսանըզ, էյէր Ա՝իմքինսիզ շէյ տիր վէ եափամամ տէրսինիզ, եարտըմ պուլմազսընըզ, գուվվէթի ալմազընըզ, շիֆա կէօրմէզինիզ, աֆվ օլունմազընըզ, կիւնահտա էօլէճէքսինիզ:

ՔՐԻՍՏՈՍԻՆ ՏԱՎԷԹԻ

«Ո՞ր ճամբէն երթալով պիտի գտնեմ զայն՝ որպէս
զի երկրպագեմ նմա»։ Մատ. Բ. 8։

ՊՈՒՐԱՏԱՆ տավէթ էտէն վար, վէ տավէթի օրհնումը չլար վար։ Տավէթ էտէն՝ Յեսսէի որդիին ճիշտիմիզ քէնտիսի տիր։ վէ տավէթիլիէր՝ կիւնահքարլար տըր։ Էր կիւնահքար՝ եանի հէր ատէմ, չիւնքի հէր ճան՝ բահաթ լսթէր, վէ պուրահաթ տիւնեատա պուլունմազ։ Յոմի պու բահաթա նայիլ օլմազ իչիւն քիմէ կիտէճէյիմիզի էօյրէնիրիզ։

1։ Կէօյէ՛ն մէլէքլէրինէ կէրեճէ՛ պէյէլ էշ։

Ընլարըն հիչ պիրի վէ օնլարըն հէփիսի պիզիմ շէյթանըն էլինտէն գուրթարամազլար։ Ընլար կիւնահլարըմըզ իչիւն քէֆարէթ էտմէզլէր։ Պիզիմ իչիւն շիֆաաթ էթմէյէ Ուլահըն հուզուրունա չըգան՝ վէ հագգըմըզա էյի վէ կէչէր սէօզ սէօյլէյէպիլէն՝ մէլէքլէր տէյիլտիր։ Ընլար զամիրիմիզին հիյապէթլու սէսինի վէ պօզտուղումուզ շէրիաթըն կիւրիւլթիւսիւնիւ սիւքիւթ էթտիրէմէզլէր։ Ընլար հէր եէրտէ հազիր նազիր տէյիլլէր։ վէ օլա քի օնլարա չազըրտըղըմըզ զէմանի՝ պիզտէն փէք իրագ օլուր, վէ տուամըզը իւշիմէզլէր, վէ պիզէ եարտըմ եէմիշտիրէմէզլէր։ Վէ էյէր մէլէքլէր եանըմըզտա պուլունուպ՝ կէօզիւմիզէ կէօրիւնիւր իսէ տէ, վէ պիզ այագլարընա տիւշիւպ օնլարա եալվարըր իսէք քի՝ պիզի

Digitized by Google

կիւնահատան վէ ձէհէննէմտէն գուրթարընլար, օն-
լար՝ պիզէ տէյիլ՝ պիզէ տէյիլ՝ Ն֊ֆէնտիմիզէ կի-
տին, օնա սըղընըն տէյէձէքլէր: Ա֊ելէքլէր իպա-
տէթիմիզի գապուլ էթմէզլէր, իլլա բիճամըզը
բէտտ էտիպ տէյէձէք քի՝ Ւսաչա չըգմըշ Յիսու-
սու վազ էտէնլէրի չաղըրընն, վէ օնլարընն վազ
էթտիքլէրի Յիսուսա ինանընն՝ թէվէքքիւլ էտին՝
սըղընըն: Ւ֊Քրիստոստան ղայրի Ւսուրթարընձմըզ
եօգ տըր: Պիզիմ իչիւն էօլէն վէ շիֆաաթ է-
տէն՝ Ւ֊Քրիստոս տըր, վէ մէլէքլէր տէյիլ տիր:
Օնլարընն մամուրիյէթի տէյիլ տիր քի՝ պիզէ
բահաթ վէրէչլէր. պու մամուրիյէթ Ւ֊Քրիստոսա
մախսուս տուր: Օ մախսուս պու մամուրիյէ-
թինի թէքմիլ էթմէք ինիյէթի իլէ կէլտի. պու
նիյէթ լիչ թէն օլտու, ինսան թահպահաթընը ալ-
տը, վէ քէնտի էօմրիւնիւ վէրտի: Ւմտի օնու
նի՞չիւն գուլլանմայալըմ. օնու նի՞չիւն թէրք է-
տիպ՝ կէօզլէրիմիզի օնլարա չէվիրէլիմ: Պունու
էթմէ իլէ՝ կէրէք օնլարա կէրէք Ւ֊Քրիստոսա ա-
զիմ գաւաւէթ կէթիրիրիզ: Ւմտի մէլէքլէրէ կի-
տէձէք տէ յիւ իզ: Օնլար պիզէ արտաըղմըզ
բահաթը վէրէմէզլէր:

2. Ճէրիմէ կէօրէ֊ պէյէ իչ:

Ճէրիմէ պիզէ նէ՞ էտէպիլիր: Ճէրիմէ մէր-
համէթ պիլմէզ, իլլա հիւքմիւնիւ ինձրա էտէրէք
ատըթ զազապ պիլիր, վէ պիզ մէրհամէթէ միւհ-
թաճ ըզ: Ճէրիմէ պիզիմ սուչսուզ չըգարմազ, իլ-
լա պիզիմ սուչսուզ չըգարըր. չիւնքի օնու պօզմուշ
քիմսէլէր իզ. վէ ճէրիմէ՝ օնու պօզմուշ քիմսէ-

Digitized by Google

լէրի օնու պօզմամրլար տէյիւ թանը յամազ։ Պօղոս Իէսու Լպույուրուր քի՝ "Յօլիւմիէն տիքէնի կիւնահ տըր, վէ կիւնահէն գուվվէթի շէրիաթ տըր"։ Ա կորն. ժե. 56։ Խմոի շահաթ իչիւն շէրիաթա պաշմայալըմ։ Շէրիաթ պիզէ սէլամէթ վէրմէզ, գօրգու վէրիր։ Օ ամիրիմիզի բահաթսըզ էտէն վէ իւմիտէրիմիզի քէսէն՝ շէրիաթ տըր։ իմոի շէրիաթ զամիրիմիզէ նա՞յըլ բահաթ կէթիրէպիլիր։ Պիր խըրսըզ՝ հօլ քէսիճի գանը գաթիլ՝ հանի շէրիաթը պօզմուշ քիմսէ՝ սէլամէթ պուլմազ իչիւն շէրիաթա՞մի կիտէր։ Խայր։ շէրիաթատան գաչար. չիւնքի շէրիաթ օնու հիւքմ էտէր։ օնուն գալպինէ հիչ սէլամէթ սէզիլէյմէզ։ իլլա օնու գօվալայըպ օնուն էօմրիւնիւ արար։ Պիր սուչսուզ գապահաթսըզ կիւնահսըզ՝ հանի շէրիաթը պօզմամըշ քիմսէ՝ փաք՝ թէմիզ ազնզ քիմսէ՝ բահաթ արամազ, չիւնքի օ բահաթատան մահրում տէյիլ տիր։ սէլամէթ արամազ, չիւնքի օնուն սէլամէթի նիհայէթսիզ պիր սէլամէթ տիր։ Լաքին հէր կիւնահքեար՝ հանի հէր շէրիաթը պօզմուշ քիմսէ բահաթսըզ՝ սէլամէթսիզ տիր։ Վէ Պօղոս Իէսու Պույուրուր քի հիչ պիր պէօյլէ քիմսէ շէրիաթըն ամըլէրի իլէ սաղըգ չըգամազ (Ռօմ. գ. 20.) չիւնքի շէրիաթ զաղազ կէթիրիր (Ռօմ. դ. 15.) վէ կիւնահքեարլարա զաղազան պաշգա շէյ կէթիրէմէզ։ Պօղոս Իէսու Լպույուրուր քի "Շէրիաթ արայա կիրտի քի կիւնահ չօղալա", (Ռօմ. ե. 20.) տէյիլ քի կիւնահ օրթատան գալտըրըլա՝ իլլա քի "չօղալա"։ հանի օնուն պէօյլէլիյիւ վէ չիրքինլիյի կէօրիւնէ։ Վէ Յակոբոս Իէսու Պույուրուր քի՝ պիր քիմսէ

Digitized by Google

«պիւթիւն չէրիաթը կէօզէտիր տէ պիր չէյտէ խաթա էտիրսէ, հէփիսինէ սուչլու օլմուշ տուր: Յով. Բ. 10: Եան՝ չէրիաթը պօզմուշ քիմսէ օլտու, վէ էպէտէն չէրիաթը պօզմուշ քիմսէ պիլինէճէք, վէ արթըդ չէրիաթը պօզմամըշ քիմսէ անկըլամայաճագ տուր:

Ե՝Յ գաբընտաշլարըմ՝ սիզ Ե՝լահըն չէրիաթը-նը պօզմուշ քիմսէյիր սինիզ, սիզ հէր պիրինիզ օլ հալտա սինիզ. վէ զամիրինիզէ բահաթ՝ ճանը-նըզա սէլամէթ խթէրսինիզ: Վ՝է էյէր չէրիաթա կիտէրսէնիզ, չէրիաթ սիզի տահա զիյատէ բա-հաթլըզ էտէր, վէ գօրգունուզու տահա զիյա-տէ չօշալտըր: Ե՝մտի օնա կիտճէք տէյիլ սինիզ: Ճէրիաթ սիզէ հիւքմ էթմէքլէ սիզի չէրիաթ հինքմինտէն քի՞մ գուրթարըր: Ե՝յէր չէրիաթա կիտէրսէնիզ, օ սիզի խէյաս էթմէք ևէրինէ՝ սիզի ազապա հիւքմ էտէր: Ե՝յէր մէլէքլէրէ կիտէրսէնիզ, օնլար սիզի րէտտ էտէր, ևա սիզտէն գաչար: Ե՝յէր տիւնեայա պագսանըզ, օ սիզի ալտատըր: Ե՝յէր կէօյիւ գազանմագ պապրնտա քէնտի ամէլէրինիզէ՝ սատտագոթընըզա թէվէքքիւլ էտէրսէնիզ, իւմիտինիզի պիր սաղլամ օլմայան թէմէլ իւզէրինէ պինա էտէրսինիզ, վէ իւմիտլէրինիզին ճիւմլէսի՝ գուր իւզէրինէ պինա օլմուշ էվլ կիպի նը-գըլըր: Ե՝մտի սէլամէթ իչլուն քիմ՞ կիթմէլի իզ. կէօզլէրիմիզի քիմ՞ գալտըրմալը իչ:

3. Վ՝իրթուոս ևինմէլի իչ:

Ա՝ելէքլէրէ տէյիլ՝ իլա մէլէքլէրին Ե՝ֆէնտիսի-նէ կիթմէլի իզ: Ճէրիաթա տէյիլ՝ իլա չէրիա-

Digitized by Google

թը թէքմիլէն իճրա էտէն վէ պիզի չէրիաթըն պէտ-
տուասընտան ֆիտիյէ իլէ խէլաս էտէն Քրիստոսա
կիլմէլի իզ : Տիւնեայա տէյիլ՝ իլա պիզի պու
սիւնանընն մուբտաոլըղընտան վէ եարամազլըղըն-
տան խէլաս էտէն Քրիստոսա կիլմէլի իզ : Ա-
տասպաթըմըզա տէյիլ՝ իլա պիզիմ իչիւն սաոտա-
գաէ օլան Քրիստոսա սըղընմալը իզ . օնա կիլ-
մէլի իզ : Պիզի տավէթ էտէն օ տուր . օ պիզի
քէնտինէ տավէթ էտիպ՝ «Պանա կէլէն» տէյիւ
պույուրուր : Ծատիաթըմըզը ալան՝ կիւնահլէրի-
միզի եիւքլէնէն՝ վէ փէք ալչագ ու ֆագիր հալի-
միզէտէք թէնէզզիւլ էտէն Քրիստոսա կիլմէլի
իզ : Օ պիզէ բահաթ վէրէպիլիր, վէ բահաթ վէր-
մէք խութէր . վէ օնտան ղայրիսի եօգ տուր : Նէ
զամիրինիզէ բահաթ արայան գարընտաշլար՝ էյ
ճանընըզա սէլամէթ խութէյէն սէվկիւլիւէր՝ Քր-
րիստոսա կիտին . օնա պագըն . օնա թէվէք-
քիւլ էտին . օնա սըղընըն . վէ սէլամէթ ինիզ
քեամիլ օլաճագ , վէ բահաթընըզ էպէտի օլա-
ճագ տըր :

Լաքին Քրիստոսա նա՞սըլ կիլմէլի իզ :

1 . Իման էյլէ կէտիրէլի իզ :

Իմանսըզլըգ Քրիստոսու կէօրմէզ վէ անկլամազ .
օնուն խէլասընը թուտմազ վէ դուլլանմազ . օնու
պիզտէն այրըլուպ էպէտէն իրագ էտէր : Նէմա ի-
ման՝ Քրիստոսու կէօրիւր վէ պիզի օնա եագլաշ-
մըրըր . օնուն խէլասընը թուտար , վէ ճանըմը-
զընն էպէտի ֆայտէսի իչիւն գուլլանըր :

Digitized by Google

2. Ընծաք ընծայելոյ ընդ ընծայել էր:

Պիր քիմնէ մաղթուրլուգ բուհու իլէ Քրիստոսա կիտէմէզ. միմքին տէյիլ տիր: Մաղթուրլուգ պիզիմ Քրիստոսա կիմմէքտէն մէն էտէր. չիւնքի Ֆէնտիմիզ քէնտիսէ մահճուպ վէ ալչապ կէօնիւլլիւ լիւ օլուպ՝ մաղտուրլար իլէ գօնուշմազ: «Մաղթուրլարա զըտ տուրուր, վէ ալչապ կէօնիւլլիւլէր ինայէթ վէրիր» տէյիւ. Քրիթապ ի Հէրիֆ պույուրուր: Ա Պէտ. Ե. 5:

3. Թուվալ ընդ ընծայել էր:

Թուվալ էթմէյէն քիմնէ՝ Քրիստոսա կիմմէզ վէ կիտէմէզ: Քէնտի կիւնահրնը սէվէն քիմսէ՝ քէնտի կիւնահրնտան իքրահ էտէպիլի՞ր մի, քէնտի կիւնահրնտան էօթիւրիւ փիշման օլապիլի՞ր մի, վէ օնտան գուրթուրմազ իչիւն Քրիստոսա կիտէպիլի՞ր մի: Խայր. կիտէմէզ: Թուվալէսիզլիք բուհու պիզի Քրիստոստան կէրի թուրթար քի՝ օնա եագլաշամայալըմ. վէ օլ կէօմրիւքճիւ կիպի՝ գալպ իլէ «Այա Ըլլահ՝ մերհամէթ էյլէ պէն կիւնահքեարա» սէօյլէմէյէլիմ:

4. Տիւնեաթան վազ կէչմէ ընդ ընծայել էր:

Կալպ՝ տիւնեանըն մուհապպէթի իլէ տօլու օլսա, իչինտէ եէր եօգ քի Քրիստոսա օլան իմանատատ պուլունսուն: Տիւնեա մուհապպէթի՝ Քրիստոս իլէ պիզիմ մապէյնիմիզտէ փէք եիւքսէք վէ կէչմէլմէզ տաղ կիպի՝ պիզի Քրիստոստան այըրըպ իրազ էտէր. վէ պիզ օնա եագլաշմաղա գաիր օլամազըզ:

Digitized by Google

5 · Ա՛ԷՀՈՒԹԻՒՆ ԻՆՉ ՈՒՐԱԽ ԵՒ ԻՆՉ ԿԱՐԵԼԻ Է։

Քրիստոսա ինանմագ՝ կիւնահատան թէվալէ էթ-
մէք՝ վէ մերհամէթ իշլուն տուա էթմէք՝ ճիւմլէսի
պիբի պիբինէ պաղլանմըշ տըր։ Իման՝ Քրիստո-
սու կէօրիւը, վէ պիզի օնա եագլաշըրըր. թէվ-
պէ՝ եաս չէքիպ Դուրթարըճըլյա հասրէթ չէքէր.
վէ տուա՝ օնա նիտա էտիպ Ա՛ԷՀՀամէթ Էլլէ պէն
կիւնահքեաբա չաղըրըր։ Տուա էթմէյէն քիմ-
սէ՝ Քրիստոսա կէլէմէզ, օնա նիտա էտէմէզ։
Ճէվապսիզ՝ ալչագ կէօնիւլլիւ օլմայան՝ մաղրուր՝
աֆիւնեափէրէսէթ քիմնէ՝ Քրիստոսա կէլէմէզ, օ-
նու կէօրէմէզ, օնուն տավէթինի իշիտէմէզ։

Իման Քրիստոսա իման իլէ՝ ալչագ կէօնիւլ-
լիւ-ք իլէ՝ թէվալէ իլէ՝ տիւնեատան վազ կէչ-
մէ իլէ՝ վէ մերհամէթ տիլէմէ իլէ կիթմէլի իզ։
Լաքին

6 · ՔԷՆՈՒ ԳՈՒՎՎԷԹԻՆ ԻՆՉ ԿՈՊԵՆԿ ՊԷՅԻ Է։

Ա՛իշ պիր քիմսէ քէնտի գուվվէթի իլէ Քրիս-
տոսա կիթմէտի։ Պիր էօլմիւշ քիմսէ քէնտի
գուվվէթի իլէ տիրիլտիյինի իշիթտիյինիզ վա՞ր
մը։ Տօնմուշ սու՝ կիւնէշտէն՝ ափէշտէն՝ սըճագ-
լըգտան էրիյէճէք տիր, լաքին քէնտիլիյինտէն է-
րիյէմէզ։ Պիր թաշ գալսա՝ Ռուհ իլ Կուտսուն
վասիթասի իլէ եուխարագ օլուր, լաքին քէնտիլի-
յինտէն եուխարագ օլմազ։ Վէ պէօյլէճէ՝ հիչ
քիմսէ քէնտիլիյինտէն Քրիստոսա կիտէմէզ։ Ի-
ֆէնտիմիզ քէնտիսի պույուրտու քի՝ ‘‘Ա՛իշ պիր
քիմսէ պանա կէլէմէզ, էյէր պէնի կէօնդէրէն
Փէտէր օնու չէքմէզսէ։ Յովհ · Զ · 44։ Ա՛էր

չէյէ գատիր օլան Ալլահ՝ քէնտի ազիմ գօ-
լու իլէ պիզի կէօրիւրմէլի, պիզի չէքմէլի, պիզի
տէլալէթ էթմէլի տիր, եօխսա կիտէմէզսիզ։ Իմտի
Ալլահըն էլինտէն գաչաճագ տէյիլ իզ. օնտան
այրըլաճագ տէյիլ իզ. օնուն Խուհունու գասա-
վէթլէնտիրէճէք տէյիլ իզ. չիւնքի օնսուզ հիչ
պիր շէյ էտէմէզսիզ։ Ալլահտըզ Քրիստոսա կի-
տէմէզսինիզ էյ գարընտաշլար, վէ Քրիստոսսուզ
Ալլահա կիտէմէզսինիզ։ Իքիսինէ միւհթաճ իզ. վէ
իքիսի պիզէ եարտըմ էթմէք իսթէր. իքիսի պիզի
տավէթէ էտէր. վէ նէ՞ մութլու պու տավէթի գա-
պուլ էտէնլէրէ։

«Պանա կէլինն էյ հէվ եօրուլմուշլար վէ եիւք-
լէնմիշլէր, վէ պէն սիզէ րահաթ վէրէյիմ»։

Պէն վազճը օլտուգտան սօնկրա՝ չօգ սէնէ սիւր-
տիւ, վէ պէն պու միւպարէք սէօզլէրի թէմէլի
քէլամ տէյիւ սէչմէյուպ օնլարը գուլլանմաղա
ճէսարէթի էթմէզ իսիմ. գօրգար իսիմ քի՝ պու
թապիրինն տօլու մանասընը անկլամայարագ, վէ օ-
նուն գըյմէթինի՝ վէ թաթլըլըգ ու գուվվէթինի
թէճրիւպէ էթմէքլէ պիլմէյէրէք՝ օնու ըշըգլան-
մըրմագ եէրինէ օնա սալթ գարանլըգ կէթիրէ-
յիմ։ Վէ տայմա տուա էթմէկսիզիզ քի՝ Ալլահ
հէմ սէօյլէյէնէ հէմ տինկլէյէնէ եարտըմ էյլէ-
սին։

Պու միւպարէք սէօզլէրտէ հէմ տավէթճի հէմ
տավէթլիլէր վար։ Տավէթլիլէր՝ սիզ սինիզ, էյ
սէվկիլիլէրիմ։ Տավէթճինին հագգընա պիր գաչ
շէյ սէօյլէտիմ իսէտէ, պիր գաչ շէյ տահա սէօյ-
լէմէք իսթէրիմ։

Ինչքի Թէվրիսլէրտէ օգուտուտում քի՝ պիր

Digitized by Google

մէմլէքէթաէ պիր փէք ֆագիր ատէմ պուլունուպ՝ օնուն ագրապասը վէ հէփ խըսմլարը տախի փէք ֆագիր օլարագ՝ քէնտիսի չօգ քէրրէ ճէլըգ՝ սու-սուզլուգ՝ եօրկունլուգ սըգընթըլարընը չէքտի. տէրտլի՝ գասավէթլի՝ աղլայան պիր ատէմ իտի. հէմ գօնշուլարընտան՝ վէ հէմ քիլիսա ու միլլէթինտէն թահգիր ու ըհտա օլունմուշ քիմսէ իտի: Ա՛մմա օլ ֆագիր քիմսէ պու պիչարէ վէ րահաթսըզ վէ սէլամէթ պիլմէյէն տիւնեայա նազար էտէր իքէն, սէսինի գալտըրըպ՝ «Պանա կէլին էշ հէփ եօրուլմուշլար վէ եիւքլէնմիշլէր՝ վէ պէն սիզէ րահաթ վէրէյիմ» տէտի: Ա՛խ մասխարալըգ պու:

Ճիւնքի պու տավէթ էտէն քիմսէ՝ պիր թալլայա մալիքը՝ եա պիր գօնագ ահիպի տէյիլ իտի. պիր հինթօվ եա գօչույա ասլա պինմէտի, իլա քէօյտէն քէօյէ հայան կիտէր իտի. ֆագիրլէրի՝ ճահիլ ու խասթալարը պէրքէքէթլէմէք իչիւն մէմլէքէթի տօլաշարագ հայան կիտէր իտի. պիր աէրսյատա սաքին օլմայընպ՝ պիր իւսթի. աչըգ գաչըգտա՝ եա աղաճլար ալթընտա՝ եախօտ գուրու թօփրագ իւզէրինտէ ույուր իտի. եօրուլտուղու վագթ՝ պիր գույու եանընտա օթուրտու. քէնտի փէտէրինէ տուա էթմէյէ եալընըզ օլմագ իսթէտիյի վագըթ՝ տաղա չըպմադա եա չէօլէ կիթմէյէ մէճպուր իտի, չիւնքի պիր օտաղը հիչ եօգ իտի քի՝ օնա կիտիպ գափուշու գափայա: Պու քիմսէ ինսանլարըն չօղուննան էտնտա հալտէ իտի. պիրգիմ էն էտնա՝ էն ալչագ հալիմիզտէ պուլունտու. օնուն իմմիհան ու մէշագգաթլարը փէք չէտիտ՝ վէ ճանընը արայան տիւշմէնլէրի փէք չօգ վէ զալիմ

Digitized by Google

խոի ։ Ա՛մմա պու տէրա սահիպի վէ մարթազլարա աչնա՝ պու փէք էտնա Հալտա պուլունուպ տայմա թահգիր ու ըհտա էթտիքլէրի քիմսէ՝ իշխէ տիւնեանըն օրթասընտա տուրուպ՝ "Պանա կէլին էմ հէփ հօրօ-լմուշլար վէ եիւքլէնմիշլէր՝ վէ պէն սիզէ բահաթ վէրէյիմ" տէտի ։

Ա՛յլ պիր փատիշահ՝ հէր նէ գատար պէօյիւք եա զէնկին օլսա, պիւթիւն տիւնեայա տահի մա-լիք օլսա, պուրատա զիքր օլունան բահաթը վէրէ-մէզ, պիր թէք քիմսէյէ տէ վէրէմէզ. վէ գա՞նտէ գալսը քի ճիւմլէ ատամ ճինսինէ վէրէսպիլսին ։ Ա՛մմա պու Ինանա Օղլու Յիսուս՝ քի օնատան քէօր-լէր գօրգմայարագ կէլիպ՝ օնուն էլինէ տօզանա-պիլէրլէր իտի, քի օնուն գուհաղընա չօճուգլար սէյիրտիպ սըղընապիլիրլէր իտի, քի օնուն իլէ տուր գաբրլար վէ էօքսիւզլէր սէրպէստ սէօյլէյէ-պիլիրլէր իտի, վէ լինատ՝լարըն էն ֆագիրի՝ էն զայիֆի՝ էն էտնասը՝ էն ճահիլի օնուն իլէ պէ-րապեր գայտատա եա եէղիլիքտէ օխտուրուպ օն-ուան սէմավի տէրսլէր ալա պիլիրլէր իտի, իշխէ պու ֆագիր օլան՝ պու Ինանա Օղլու՝ Խոնուլլահ տահի իտի. վէ պունտան պէօյլէ տիւնեանըն ուճ-լարընը տավէթ էտէպիլիր իտի քի՝ քէնտույէ կէ-լիպ էպէտի սէլամէթ պուլալար ։ Ա՛յր սէլամէթ՝ բահաթ՝ պէրէքէթ՝ էպէտի հայաթ ու սաադէթին տիւքէնմէզ փունկարը օլան՝ Յիսուս տուր ։ Պու տիւնեայա կէլտիյի զէման, ճէննէթին ճիւմլէ պէրէքէթլէրինի պէրապեր կէթիրտի. կէօյնէն հէփ էյլիքքեանիլիյի գալպինէ պուլունուպ կէօյնէն հէփ պէրէքէթլէրի էլինէտ օլարագ՝ պու տիւն-եայա կէլտի. վէ քէնտիսի կէօյէ կէրի տէօնտիւ-

Digitized by Google

յիւ զէման պու պէրէքէթլէրի պիզէէն ալմազ եէրինէ՝ տահա զիյատ վէրտի, օնլարըն իւզէրինէ զամմ էթտի, արթըրտը։

Ամեն էշ գարընտաշլարըմ՝ նիչէհին պուրատա Թէսէլլհիզ օթուրտուսունուզ։ Նիչէհին բահաթտան մահրում գալը յօրսունուզ, նիչէհին քէօրլիւք ու տիւնիավիլիքաէ վէ կիւնահլարընըզտա էօլիւյօրսունուզ։ Նիչէհին մէզարա վէ էպէտիլիյէ իւմիտսիզ կիտէյօրսունուզ։ Ինչպէս Յիսուսմիզ՝ «Պանա կէլին» տէյէրէք սիզի չաղըրըյօր սիզի՝ հէր պիրինիզի, տէյիլ սալթ գօնշուլարընըզը՝ իլլա սիզ քէնտինիզի տավէթ էտէյօր։ Վէ օնունն միւպարէք տավէթինի նիչէհին գապուլ էթմէզսին՝ էշ էօլմէքտէ օլուպ հայաթ ու բահաթ աբայան վէ օնու տիւնեատա պուլամայան գարընտաշ։

Յէշ սէվկիլիւ տինկլէյէնլէրիմ՝ էյէր միւմքին իսէ, էէփինիզի ալըպ Ինձիսուսա կէօթիւրէյիմ, ամմա միւմքին տէյիլ տիր. հիչ պիրինիզի կէօթիւրմէմ։ Ընօլ կէօսթերէպիլիրիմ. պաշգա շէյ էտէմէմ։ Վէ պունու տա պիլիրիմ քի՝ սիզ հիչ պիրինիզ Ինձիսուսա քէնտիլէյինիզտէն կիթմէզսինիզ։ Յիսուսմիզ քէնտիսի «Իչիզիր քիմսէ պանա կէլէմէզ, էյէր փէտեր օնու չէքմէզսէ» տէյիւ պուրատա։ Վէ փէտերուլլահ սիզի զօր իլէ աէյիլ՝ իլլա սիզի փէք ինձէ թէլ իլէ՝ եանի քէնտի զարիրինիզ իլէ վէ Մուհամմետ Ինձուն թաթլը թէսիրտիը իլէ չէքէր։ Ամսի պու փէք ինձէ թէլի քէսմէն, գըրման. չիւնքի էյէր օնու քէսէքսէնիզ, սիզի Ինձիսուսա չէքէճէք պիր շէյ գալմայաճագ Ինձիսուստան էպէտէն այրըլըպ էպէտի իւմիսիզլիյէ կիտէճէքսինիզ։

Digitized by Google

ՕԼ ՎԷԼԻՆԻՄԷԹ ՕԼԱՆ

ԶԱԹ Ի ԾԷՐՈՓԻՆ ԹԱԳԼԱՆՄԱՍԸ

«Ալեր փէտէրմոէն չօդ էյի իշլեր կէօնլէրիմ, ծնլուրան հանկըսը իչիւն պէնի ընաշլայօրսունուզ» : Յովհ • ի • 32 :

ՕԳՈՒՐՈՒՋ քի պուհետան էվվէլ Նէհուտիլէր թաշ գալտըրտըլար քի՝ Նֆէնտիմիզ ախալար : Ընմա Նֆէնտիմիզ կիզլէնիպ՝ օրթալարընտան կէչտի, վէ գուրթուլտու : Պուրատա օգուրուզ քի՝ «Նէհուտիլէր կինէ թաշլար ալտըլար քի օնու թաշլայալար» : Նֆէնտիմիզ չաղըրմատը քի կէօքտէն ախէչ էնսին, վէ օնլարը թէլէֆ էթսին • իլա օնլարա փէք թէսիրլե պիր սիւալ էյլէյիպ՝ «Ալիզ փէտէրիմտէն չօգ էյի իշլեր կէօսթէրտիմ, օնլարտան հանկըսը իչիւն պէնի թաշլայօրսունուզ» տէմի :

Պու սիւալտա՝ տիւշիւնէճէք չօգ շէյ վար • վէ օնլարըն պաղըսընը շիմտի սիզէ պէյան էտէյիմ՝ :

1 • Վհրիպտա Նֆէնտիմիզ էն էլչիպ :

Ընտհրն Օղուս պու տիւնեատա իքէն՝ պօշ կէզմէտի • քէնտույի պօշ գօմատը • քէնտի ըտհաթընա պագմատը • իլա չալըշտը, վէ չօգ իշ կէօրտի : Օնու՝ 12 եաղընտա իքէն՝ պուլուրուզ քի՝ պէօյլէք խօճալարըն օրթասընտա օթուրուր, վէ օնլարը տինլէյիպ օնլարա սիւալ էտէր : Վհրիս-

Digitized by Google

առս Յ՝ֆէնտիմիզ պու տիւնեայա կէլմէտի քի ԹԷՆ-պէլ օլա՝ իշտիւ գալա։ Ո տայմա խըզմէթ էթ-մէքտէ պուլունուպ՝ իշլէմէքտէ իտի։ Վէ պու խու-սուստա պիզէ էօրնէք պրագտը քի՝ ՚օնուն իզլէրի ար տընճա եւրիւյէլիմ։

Պիզիմ Փուրթաըրճմըզ՝ փատիշահըմըզ՝ օլ փատիշահլարըն փատիշահը Ա՛րիստոս ատիքլէրի Ա՛էսիհ Թէմպէլ տէյիլ իտի. վէ այըպ տըր քի՝ պիր քիմսէ քէնտի կէօնլիւ իլէ իշտիզ օլա։ Ա՛էր նէ գատար զէնկին օլսա՝ պէյզատէ տանխի պու-լունսա, օնա այըպ տըր քի իշտիզ գալա։

2. Վ՝Էրիպոսուն էշկիւյէ էշկէր՝ էյէ էշկէր իտի։

Պետրոս Լ՝Էսուլ Վ՝Էրիստոսուն հագդընա սէջյ-լէր իքէն տէտի քի Ո՝ տօլաշարագ էյլիք էթմէք-տէ իտի։ Վ՝է Ա՛ատԹէոս (Թ. 35) եազար քի՝ ՚՚Ա՛էմ շէհրլէրի վէ քէօյլէրի՝ օնլարըն ճէմաաթ եէրլէրինտէ. Թալիմ էտէրէք՝ վէ փատիշահլըղըն միւժտէհինի վազ էտէրէք՝ վէ գավմտա հէր խաս-Թալըղը վէ հէր զայիֆլիյի սաղալտարագ տօլաշըր իտի՚՚։ Ա՛արաղլար հէր նէ գատար շէտիտ՝ հէր նէ գատար եըլանմըշ օլսա իտի, եահսօտ հէր նէ գա-տար օնկուրմազ տէնիլսէ իտի, Յ՝ֆէնտիմիզ հէմի-սինի տէֆ էթտի։ Վ՝էօրլէրին կէօզլէրինի աչտը. սաղըրլարը իշիթտիրտի. տիլսիզլէրի սէօյլէթտի. Թօփալլարը եւրիւթտիւ. քէօթրիւմլէրի սաղալ-տը. Ճիւտամլուլէրի փաք էյլէտի. խամաթլարա շի-ֆա վէրտի. էօլիւլէրի տիրիլթտի. վէ հէր գըրըլ-մըշ գալպի թէսէլլի էթմէյէ հազիր իտի։ Վ՝Էրիստոս Յ՝ֆէնտիմիզ էվտէ օ՚Ծուրուպ՝ քէնտի բահաթընա

Digitized by Google

պագմազ իսի· իլլա չէհրտէն չէհրէ՝ ֆագիր քէօյ-
լէրէ՝ ֆագիր եվլէրէ՝ ֆագիր աւէմլէրէ կիտը ի-
սի· վէ տայմա էյլիք էթմէքաէ իսի· Ջէր նէրէ-
յէ կիմսի իսէ, քէնտի այագլարընըն իզլէրինի
կէրի պրագտը: Ջէր եօխսուլա վէ միւհթաճա
պագմագ վէ եարտըմ եէթիշտիրմէք իսթէտի· Հէր
ֆագիրին վէ մազուրսուն հիմայէթճիսի օլմագ՝ Հէր
տուլ գարընըն կէօզ եաշլարընը սիլմէք՝ վէ Հէր
ճահիլի էօյրէթմէք իսթէտի· Հէր կիւնահքեարը
գուրթարմագա չալըշըր· վէ Հէր եօրուլմուշ ճանը
քէնտինէ տավէթ էյլէտիքի՝ բահաթ պուլա: Ին-
սանլարրն խէլասը իչինն կիւնտիւզ կէճէ չալըշը:

Այմտի օնուն իշլէրի՝ էյի իշլէր տէյիլ մի իսի:
Այվվէլ· օնուն միւճիզաթը՝ էյլիք միւճիզաթլէրի
իսի, միւրիւվվէթ՝ մուհապպէթ՝ մերհամէթ միւ-
ճիզաթլէրի իսի: Տարըննըզ կէօսթէրէն միւճի-
զաթ տէյիլ իսի, իլլա մուհապպէթ կէօսթէրէն
միւճիզաթ իսի: Ինսան ճինսի իչինն պիւթիւն
էօմրիւնիւ սարֆ էյտի, տուալարընը սունտուս,
կէօզեաշլարընը տէօքիւս, վէ քէնտի ճանընը վէր-
տի: Օնուն էօմրիւ վէ օնուն էօլիւմիւ՝ իքիսի տէ՝
պիւթիւն պիւթիւնէ՝ եէքթարէ պիր էյի իշ իսի:
Վէ էյի իշլէրտէն պաշգա պիր իշ իշլէմէզ իսի:
Գէնտիսի պույուրտու քի՝ Ըտէմլէր ճանլարը հէ-
լաք էթմէյէ կէլմէտիմ, իլլա օնլարը խէլաս էտէ-
յիմ տէյիս կէլտիմ: Օգուրուզ քի (Ա՛տէ· Ը· 37)
՛՛Գալապալըզ զայէթ զէյատէսի իլէ հէյրան գա-
լըպ՝ Ջէր շէյի էյի էյլէսի՛՛ տէրլէր իսի· ՛՛Հէմ
սաղըրլարը իշլէթտիրիր, հէմ տիլսիզլէրի սէօյլէ-
տիր,՛՛ տէրլէր իսի: Վէ Թէմմէ ի քէլամտա Ին-
գիլիզ տէսի քի՝ ՛՛Աիզէ փէտերմսոն չօգ է-

Digitized by Google

յի իշլէր կէօսթէրտիմ"—"չօգ", վէ նէ՛ գատար "չօգ". հիսապսըզ իտի. օնուն պիւթիւն էօմրիւ՝ էյի իշլէրտէն իպարթէ իտի. "չօգ էյի իշլէր կէօսթէրտիմ. օնլարտան Հա՞նկը իշ իչիւն պէնի թաշլայօրսունուզ"։ Լաքին

3. Ո՞նո ընշլայան ե՞ր էրէ։

Փութփէրէսթէ՞ր մը իտի. խայր, տէյիլ։ Սամարիալը՞ր մը. Վալիլեատա օլան խօյրաթ՝ էլէպէվիք պիլմէզ՝ չափկըն՝ էտէպսիզլե՞ր մի իտի. խայր. տէյիլ։ Սէրխօշլար՝ զինաքեարլար՝ քիւֆրպազլար՝ խըրսըզլար՝ եօլ քէսիճիլէր՝ գաթիլլե՞ր մի իտի. խայր. պու միսիլիւ քիմսէլէր ատէյիլ իտի։ Իչլա Քրիստոս Լֆէնտիմիզի թաշլայանլար՝ փէք միւթէպէր քիմսէլէր իտի, փէք տինտար՝ բարեպաշտ՝ սօֆու՝ օրուճ թուրթան՝ ուզուն տուա սէօյլէյէն քիմսէլէր իտի։ Քրիսթոս կիթմէյէն քիմսէլէր տէյիլ իտի, թէվրաթը օգուտսայան՝ վէ Մովսէսի գապուլ էթմէյէն՝ վէ փէյղամպէրլէրէ ինանմայան տինսիզ քիմսէլէր տէյիլ իտի. իլլա պէրապա՝ օնլար աղըզ իլէ Ալլահը իգըար էտէրլէր իտի, տայմա քիլիսայա կիտէրլէր իտի, վէ օնուն այն ուԹէրթիպ վէ բուսուսմաթլարըն տիգգաթ իլէ ճաբա էտէրլէր իտի, վէ օնլարըն իճթասաբ իչիւն ազիմ զայըլթ կէօսթէրիրլէր իտի։ Մէլէքլէրին Լֆէնտիսինի թաշլայան քիմսէլէր՝ պուննլար իտի։ Տիւնեանըն կիւնահրնը գալորըան Ալլահըն Գուզուսունու թաշլայանլար՝ փարիսեցիլէր իտի, քեահինլէր՝ քեաթիպլէր՝ օգուտսուշլար՝ պէօյիւք խօճալար՝ չօգ իթիպարը օլան քիմսէլէր իտի։ Ա՛ն

Digitized by Google

Յովհաննէս Լեւսուլ պուլյուրուր քի սօն կիւնտէ "իլթէ պուլուԹլար իլէ կելիյօր, վէ օնու հէր կէօզ՝ օնու սաքլայանլար տախի կէօրէճէք". օնու Թաշլայա՛լար տախի օնու կէօրէճէքլէր: "Պէլի. ամին": Պէօյլէ օլսուն: Լաքին

4. Օնո՞ նի՞չէն Ըաշլաբլար:

Յիսուս օնլարտան պիր շէյ չալը՞ մի, օնլար-ը զէմմ եա օնլարա իֆԹիրա էԹտի՞ մի: Օնլար-ը ալտաԹը՞ մի: Ըրալարընտա ֆիրԹինէ գօփար-տը՞ մի: Օնլարըն էվլատլարընա պիր ֆէնա էօր-նէք կէօսԹէրտի՞ մի: Ա՞ովսէսէ գարշը եա Թէվ-բաԹա մուխալիֆ պիր շէյ էԹտի՞ մի, եա պիր սէօզ սէօյլէտի՞ մի: Խայր. հիչ պէօյլէ շէյ օլմատը: Լ՝ֆէնտիմիզ՝ Ա՞ովսէսին շէրիաԹընը Թէքմիլլէն իճ-քա էյլէտի: Տիւմէնլէրինի մէյտանա չաղըրըպ օնլարա՝ "Ալեզտէն քի՞մ պէնտէ կիւնահ խապաԹ էտէպիլիր" տէտի: Ռէհմա՛ Ըլլահ խոր, վէ Ռէհ-լամ Թէն օլտու, վէ Թէնճէ օլանլար օնու Թաշ-լատըլար: Ռէհմու՛լլահ՝ ինսան օլտու, վէ ին-սանլար օնու Թաշլատըլար: Կէօքտէն էնտի քի ին-սան ճինսինի միւպարէքէյսին, վէ ինսան ճինսի օ-նու Թաշլատըլար: Կիչտի քի պիզիմ ճինսիմիզ շէյԹանըն հիւքմիւնտէն վէ ազապընտան խէլաս էյլէսին, վէ պիզիմ ճինսիմիզ օնու Թաշլատը-լար: Լ՝յէր Ալրհատա պայիր ինսան կիպի մաղտուր՝ տիւնեավի՝ քէնտի մէնֆաաԹընը արայան՝ սէր-խոշ պիր կիւնահքեար օլսա իտի, օնու հիչ պիր քիմսէ Թաշլամազ իտի: Լ՝աքին Ալրհատա՝ ճէնա-պի Ըագզ քեամիլ օլտուղու կիպի՝ քեամիլ իտի,

Digitized by Google

վէ օնուն իչլուն ինսան ձինսի օնու թաշլատըլար։ Օնլար՝ Ալլահըն տիւշմէնլէրի իտիլէր. վէ օ՝ ինսան շէքլինէ կիրտիյի կիպի, օնու գօվլատըլար, օ՝ նու թաշլատըլար։ Ալլահը սէվդիրիզ տէտիլէր. ամմա Ալլահըն ախլագընը՝ Ալլահըն մուհապէ՛ թինի՝ Ալլահըն նիհայէթսիզ էյլիք ու մերհա՛ մէթլէրինի կէօսթէրէն Քրիստոսու կէօրտիւքլէ՛ րինէ օնու թաշլատըլար։ Պիւթիւն ձէննէթին մուհապէթի վէ էյլիյի Քրիստոսուն գալպինէ իտի, վէ օնուն էօմրիւնտէ ինսանլար արասընտա պէյան օլունուրուտու, վէ օնլար ձէննէթին ասըլ մուհապէթինի թաշլատըլար։ Օնուն էլլէրի հէպի կէօյիւն պէրէքէթլէրի իլէ տօլու օլարագ պի՛ զէ կէլտի, վէ պիզ օնու եանի ասըլ կէօյիւն պէրէքէթինի թաշլատըգ։ Ալէ "եա կէօքլէր՝ պուն՛ տան էօթիւրու հայրան օլուպ իւրքիւն, վէ եէր գայէթ իլէ շաշըր՛՛։ Էրե՛մ. Բ. 12։

Գատիլ տիր պանա՝ Պունու պիզ էմմէտիք, Ընհուտիլէր էթտիլէր տէյէճէքսինիզ։ Այքին պէօյլէ տէյիլ՝ տօսթում։ Ընհուտիլէր օնու թաշ՛ լամատըլար, եանի օնլար Ընհուտի միլլէթինէն օլտուգլարը իչլուն տէյիլ՝ իլլա տիւնեավի օլտուգ՛ լարը իչլուն օնու թաշլատըլար։ Տիւնեավի ատէմ՛ լէր՝ տիւնեայը սէվդիկլէր՝ քէնտի կիւնահլարընը թէրք էթմէյէնլէր՝ Քրիստոսուն հիւքիմէթի աշ՛ թընա կիրմէյինլէր, վէ օնուն թաւլիմ ու կէրչէք՛ լինինի պիւթիւն գալպ իլէ գապուլ էթմէյէնլէր՝ օնու թաշլայան քիմսէլէր՝ պունլար տըր, վէ պա՛ զըլարընըզ պուհլարտան տէյիլմի սիզ։ Ինչէր սիզ օլ զէման օրատա օլսա իհտիզ, Քրիստո՛ սուն շայիրլէրի օլմ՛ը մի իհտիզ։ Հայր. օլմազ

Digitized by Google

խունիկ։ Նյութեր օր զեման ունուն շայիցալէբի օրսա խունիկ, նի՞չիւն շիմաի օրմազընըզ։ Հիւնքի շիմաի խապար ղայէթ իլէ չօղալմըշ տըր քի՝ Նազարէթլի Յիսուս կերէչքեն Քրիստոս տըր, կերէչքեն օր կելճէկ օլան փաւիշահ տըր, կերէչքեն տիւնեանըն Կուրթարըճըսը տըր։ Խապար ղայէթ իլէ չօղալտը։ Նյ Քրիստոսուն շայիրտլերինի թաշլայան ատէմ՝ Քրիստոսու թաշլայան սէն սին։ Նյ Քրիստոսուն Ինճիլի Ճէրիֆինի օգուտյանլարը թաշլայան՝ Քրիստոսուն քէնտիսինի թաշլայան սէն սին։ Էր Քրիսթիանլար էգլիյէթ վէրին քիմսէ՝ Քրիստոսուն քէնտիսինէ էգլիյէթ վէրիր։ Ընլարը թահգիր էտէն՝ Քրիստոսու թահգիր էտէր։ "Նյ Սաւուղ՝ Սաւուղ՝ նի՞չիւն պէնի գօվալայօրսուն" Նյֆէնտիմիզ կէօքտէն չաղըրտը, վէ չիմաի չաղըրըյօր։

Իմաի պիղիմ թօփրաղըմըզ՝ Քրիստոսուն գան վէ կէօզ հաշլարը իլէ ըսլանմըշ տէյիլ մի։ Էր կիւն Նյֆէնտիմիզ հէր պիրիմիզէ տէյէպիլիր քի՝ Սանա փէտէրիմտէն չօգ էյի իշլեր կէօսթէրտիմ. օնլարտան հա՞նկը իշ իչիւն պէնի գաւավէթլի էտէյօրսուն. օնլարտան հա՞նկը իշ իչիւն պէնի սէնտէն իրագ էտէյօրսուն. պէնի ըէտտ էտէյօրսուն. պէնի գօվալայօրսուն. պէնի թաշլայօրսուն. պէնի խաչա չըգարըր յօրսուն։ Ա՛իւմլէմիզ գապահաթը իզ, վէ հէր կիւն գապահաթը իզ։ Էր քէնտի կիւնահրնը սէվէն՝ հէր քէնտի կիւնահրնը թէրք էմէյէն՝ թէվպէ էմէյէն քիմսէ՝ Ասպզ Յիսուսու եէնիտէն խաչա չըգարըր յօր։ "Պէնիմ իլէ օլմայան՝ պանա զըտտ տըր" Նյֆէնտիմիզ քէնտիսի տէտի։ Ամտի քէնտիլէրինի տիւնեայա թէպլիմ

Digitized by Google

էտէն՝ քէնտի մուհապպէթ ու աշզլարընը տիւն-
եայա վէրէն քիմսէյէր՝ Քրիստոսուն տօսթլարը
տէյիլ՝ օնուն տիւշմէնլէրի տիրլէր, վէ օնա զըտ
տուրանլար իլէ պէրապէր սայըլըրլար. օնու թալ-
լայանլար իլէ՝ օնու խաչա չըգարանլար իլէ պէրա-
պէր սայըլըրլար: Օնլարընն հիսապընտա Ն֊ֆէն-
տիմիզ օնլարը թուրթար:

Վէ պու մսիլլու քիմսէյէր՝ տէյիլ սալթ գօն-
շուլարըմըզտա՝ իլա քէնտի էվլէրիմիզտէ պուլու-
նուր. ճէմաաթընըզըն իչինտէ էլպէթթէ պուլու-
նուրլար: Ն֊Ջ Քրիստոսու վէ օնուն թալլիմինի
ըէտտ էտէնլէր՝ էյէր գապուլ էթմէզսէնիզ, էյէր
եագըն կէլիպ օնուն այագլարընա տիւշմէզսէնիզ,
նէ՞րէյէ գաչաճագընըզ. օնուն ղազապընտան
նէ՞րէտէ կիզլէնէճէքսինիզ:

Ալլահ պիզէ մէրհամէթ էյլէսին, վէ պէօյիւք
գապահաթըմըզը պիզէ պիլտիրսին. չէօյլէ քի թէվ-
պէ էտէլիմ, վէ այչագ կէօնիւլլու օլալըմ, վէ
Քրիստոսու գապուլ էտիպ օնուն օլալըմ, վէ կէ-
լէճէք տարըղընըզգատան գաչալըմ:

Digitized by Google

ՃՒՒՄԱԼԻ ԵԱՐՏԸՄԸՄԸՋ ԱԼԼԱՀՏԱՆ ՏԸՐ

«Վ[ԷՆՈՓԻՆ հելաւ էլնօքին՝ եա՛ Իսթայէլ, ոմմա եաբսըմըն պէնոփէ ոխը»։ Իվ. ԾԳ. 9։

ՊՈՒՐԱՏԱ իբի չէյ էօյրէնիբիզ, եանի հելաւ՝ քէնտիլիյիմիզէն տիր, վէ խելաս Ալլահտան տըր։ Ձօգ ատեմ տիւշիւնիւրլէր քի՝ հէլաք Ալլահտան տըր, վէ խելաս քէնտիլիյիմիզէն տիր։ Ա՛քին մատտէ պէօյլէ տէյիլ տիր։ Ա՛յ կիւնահքեար ա֊տեմ, սէնի հելաք էտէն՝ սէն քէնտին սին, վէ սա֊նա եարտըմ էտէն՝ եալընըզ Ալլահ տըր։ Ա՛նի էօլիւմ վէ ճէհէննեմ իչինէ տիւշիւրէն՝ Ալլահ տե֊յիլ՝ իլլա սէնին կիւնահլէրին տիր։ Վէ սէնի կիւ֊նահտան վէ ճէհէննեմտէն խելաս էտէն՝ սէնին գու֊վէթին տէյիլ, սատաղաթըն՝ տուա՝ ուրուճ՝ սա֊տուգա՝ չալըշմալարըն տէյիլ տիր, իլլա Ալլահ տըր։

Իմդի՝ էյ խելաս պուլմազ խաթէյէնլէր, եանկլըշ գափուդա կիթմէն։ Նարտըմընըզ Ալլահտա տըր, վէ քէնտինիզտէ տէյիլ տիր։ Ըիչ պիր քիմսէ քէնտինէ եարտըմ էտէմէզ։ Հէր քիմսէ Ալլահ պագմալը տըր։ Չիւնքի Ալլահըն եարտըմը օնա եէթիշմէյինճէ, չամուրտան գալգամազ, մուր֊տարլըղընտան եայգանամազ, եիւզիւնիւ կէյէ տօղ֊րու գոյամազ, գալգինէ Ալլահա էվվէլէմէզ, էօ֊լիւմտէն հայաթա կէչէմէզ։ Պիչարէ կիւնահ֊քեարլար նէ՞ էտեպիլիրլէր։ Թասպիհաթլարը պիլ֊քիւլէյէ պօզուգ աուրլար, հավէսլէրի ազըզ տե֊յիլ՝ իլլա ֆասխա տիր, վէ օնլարըն հալի՝ կէր֊չէքտէն պիր իւմիտսիզ հալ տիր։

Digitized by Google

Լաքին սիզ էՀ սեվկիւլեւլերիմ՝ հեր խուսուս-
տա իւմիտսիզլիքտէ տէյիլ սինիզ. զերա Ալլահըն
եարտըմընտան խարիճ տէյիլ սինիզ: Ալլահ սի-
զէ հարտըմ եէթիշտիրէպիլիր, վէ օնտան ղայրի
եարտըմճընըզ եօք սըր: Իմտի կէօզլէրինիզի օ-
նա գալտըրըն, օնա նիտա՝ ֆէրհատ՝ տուա էյլէ-
յին քի՝ քէնտի Թուհունու կէօնտէրիպ սիզի եա-
շարթսըն, ճանընըզա շիֆա վէրսին, պօզուգ թա-
պիճիընըզը եէնիլէսին, վէ շէյթանըն պէնտլէրի-
նի գըրըպ սիզի ազատ էյլէսին: Ցօսթ ու գօնշու-
լարընըզ՝ սիզին խէլասընըզ իչիւն չալը՞շմատը-
լար մի. Ֆրիստոսուն խըզմէթճիլէրի սիզի թէք-
րար պէթէքրար Ֆրիստոսա կէլմէյէ տավէթ է՞թ-
մէտիլէր մի. սիզէ փէք տօգանապլը նասիհաթ վէ՞ր-
մէտիլէր մի. վէ սիզի Ֆրիստոսա կէօթիւրմէք ի-
չիւն ազիմ ղայրէթ կէօսթէ՞րմէտիլէր մի: Լաքին
օնլար սիզին իչիւն հեր նէ գատար չօգ չալըշը-
լարսա, էյէր օնլարա կիւվէնիրսէնիզ՝ թէվէքքիւլ
էտէրսէնէզ, հէփիսի նաֆիլէ օլուր:

Սիզէ պու կիւն վազ էթմէմ, լաքին սիզէ փէք
եագըն կէլիպ՝ սիզին իլէ տօսթ կիպի սէօյլէշմէք
խոթէրիմ:

Չօգ քիմսէ տիւշիւնիւրլէր քի՝ էյէր պիր պէօ-
յիւք զէյզէլէ վագի օլուրսա, եախօտ պիրի էօլիւ-
լէրտէն տիրիլիպ վազ էտէրսէ, էլպէթթէ կիւնահը-
մընը պրաղըպ Ալլահա տէօնէրիզ տէրլէր: Վէ
եաղըլը տըր քի՝ Պիր զէնկին ատամ պու զիւյիւ-
միւ քէնտիսի իլէ պէրապէր ախլէթէ կէօթիւրսէ,
վէ քէնտիսի ճէհէննեմտէ իքէն տիւշիւնիւր քի՝
էյէր գարընտաշլարընա պիր քիմսէ ախլէթմէյէն
վարըպ վազ էթսէ, օնլար էլպէթթէ թէվպէ էտէր-

Digitized by Google

լէը : Ա՛աքին օնա տէնիլտի քի՝ "Ա՛յէը Ա՛ովսէսի վէ փէյղամպէրլէրի տին կէմէզլէրսէ , էօլիւլէրտէն պիրի գալգաս տահի՝ ինանմայաճաղլար" :

Ա՛մտի պու մխիլիս չէյլէրէ թէվքիքիւլ էթմէն՝ կիւվէնմէն՝ էյ գարընտաշլարըմ : Նարտըմըզը պու շէյլէրտէ տէյիլ՝ իլա Ա՛լլահտա տըր : Ա՛յէը պին միւհիմաթ կէօրիւրսէնիզ , պիր մէլէք սիզէ կէօրիւնիւր իսկ աէ , նէ՞ ֆայտէ : Նէհուտիլէր պունլարը թէքրար պէ թէքրար կէ՞օրմէտիլէր մի : Ա՛մտի պու շէյլէրէ պագման , Ա՛լլահա պագըն : Պունլարա կիւվէնմէն , Ա՛լլահա կիւվէնին : Օնլար իւնէն պէքլէմէն , չիւնքի էյէր վագի օլուրսա տա , օնլարըն հիչ գուվվէթի եօգ քի՝ գալգինիզի Ա՛լլահա տէօնտէրսին :

Ա՛տապիլ տիր պանա տէյճէքսինիզ քի՝ Ա՛ոթէոիյիմիզ կիպի հէր կիւնահտան տէօնէպիլիրսիզ , վէ գալգիմիզի Ա՛լլահա վէրէպիլիրսիզ : Փէք կիւզէլ . լաքին պու իսթէք՝ սիզին տէոիյինիզ իսթէք՝ հա՞նի . նէ՞րէտէն տօղար . քիմսէ՞ն կէլիր : Կէնտինիզտէն կէլէմէզ . չիւնքի իսթէոիյինիզ եօգ տուր , վէ օնու իսթէմէք եէրինէ՝ զըտըրնը իսթէրսինիզ : Ա՛յէը տիւն վէ օ պիր կիւն վէ կէչէն եղլ պու իսթէք սիզտէ պուլունմասա իսի , եարըն եա օնտան սօնկրա պուլունաճաղ մի . նէտէ՞ն պիլէրսինիզ քի պուլունաճագ : Կէճիրիւպ իլէ պիլմէզսինիզ , զիրա թէճրիւպէ էթմէտինիզ : Ա՛քին էյէը պու գուվվէթինիզ վար իսկ , օնու գուլլանըն . չիմտի՝ պիզ պագար իքէն , թէճրիւպէ էտին : Պու կիւն պու սահթ հէր կիւնահտան վահիպ օլտուղու գատար խքմահ էտին . Կուհ եվ Կուտա տիզէ հարտըմ եէթիշիրմէտիյի թաղտիրտաճ՝ չիմ-

Digitized by Google

տի Աստուածն մուհամմէդի գալկինիզի տօլտուրսուն . քէնտի գուվվէթինիզ իւէ գալկինիզէն չէր փուլթու չըգարըն , ատֆ էտին , վէ սիզ ազուզ՝ փաք՝ մուգատտես օլուն : Այլեր պուննու չիմտի էտմէզսէնիզ , ահզ քիմ խապէր վէրտի քի՝ սօնկրա գատիր օլաճագընըզ : Նօզ՝ էֆէնտիմ , քէնտի քէնտինի ալտանմա . Աստուածն հարտըմընա միւհթաճ սըն , վէ օնսուզ հիչ պիր շէյ էտմէզսին՝ հա գարընտաշ :

Նամի իւմիտիմիզ քէնտիմիզտէ օլմայաքն , իլլա Աստուածտա օլսուն : Փէք զայիֆ իւ . լաքին պու զայիֆլիֆլիք պիզի սուչսուզ էթմէզ , ֆագաթ պիզիմ սուչլու օլտուղումուզու կէօսթէրիր , զայիֆլիֆլիմիզ՝ սուչսումուզ տուր : Զայիֆ ու պիչարէլիմիզ հէր նէ գատար չօգ օլսա , սուչ ու գապատհաթըմըզ օլ գատար չօգ տուր : Կինանհքեար օլտուղումուզ տէրէճէտէ զայիֆ ու պիչարէ իզ . վէ օնտան զիյատե տէյիլ իզ : Զայիֆլիֆլիմիզ՝ կինանհ տըր , վէ պաշգա պիր շէյ տէյիլ տիր : Ճինքի կինանհ էթմէք իչուն զայիֆ տէյիլ իզ , իլլա փէք գուվվէթլի իզ : Նմոի էյէր գալկինիմիզտէ օլան պու ֆէնա խսլթէք պու կինանհա մէյիլ՝ պիր վէճհ իլէ տէյիլիլէրսէ , Աստուածան օլմալը , Աստուածն գուվվէթինտէն օլմալը տըր : Նմոի կէօզլէրիմիզի օնա գալտըրմալը իզ քի՝ օ պիզի եէնիլէթսին , վէ ճանըմըզա հայաթ՝ սաղլըգ՝ գուվվէթվէքսին :

Գապիլ տիր սիւալ էտճէքսինիզ քի՝ Էր շէյ պէօյլէ Աստուածն էլինտե օլտուղու էճիլտէն , պիզ թէնպէլ մի օլալըմ : Նայր , թէնպէլ օլմայալըմ , կէճիքմէյէլիմ , իմամ էթմէյէլիմ ,

Digitized by Google

իլա առահա զիյատե չալըշալըմ։ Պօղոս Կեսուլպա-
խուսուսա պուլյուբուր քի՝ (գԿՔ • Ի • 12, 13։)
"Ալինաի խելասընըզը գօրդու իլէ վէ տիթրէմէ ի-
լէ իձրա եյլէյին, զիրա սիզտե կէրէք խաթէմիլ
կէրէք իշլէմէյի՝ րիզասընա կէօրէ ամել էյլէյէն
Ալլահ սըր"։ Կանի սիզտե կէրէք խաթէմէք կէ-
րէք իշլէմէք Ալլահտան օլտուղու իչիւն, պիզ եիւ-
րէքլէնիպ չալըշալըմ՝ զիրա շհմտի թէքմիլ իւմի-
տիմիզ վար քի՝ ճէհտիմիզ պօշա չըգմազ։ Ալլահ
քէնտիսի պիզտե իշլէյիպ՝ պիզէ եարտըմ էթտի-
յի իչիւն, սահիհ պիլիբիզ քի՝ ճէհտիմիզ նաֆի-
լէ օլմազ։

Իմտի էյ գարընտաշլար՝ պազը ուլեմմըղ վէ
ճանլարընըն խէլասընը արայան քիմսէլէրին՝ նէ-
չիւն օղ գատար զէմանե գարանլըգտա գալմալարը-
նըն սէպէպինի կէօրիւրիւզ։ Այ չիւն խաթէմլէ-
րի խէլասը պուլմայօրլար։ Այէպէպի պու տուր քի՝
պու իշնի Ալլահընըն էվլիյասընա ամմադ վէ օնլար քէն-
տի քէնտիլէրինի գուրթարմազ խաթէրլէր • քէն-
տի գուվվէթլէրինէ կիւվէնմէք՝ թէվէքքիւլ էյթ-
մէք խաթէրլէր • խաթէրլէր քի՝ եարտըմլարը քէն-
տիլէրինտէ՝ եանի գավի նէֆսէթլէրինտէ, խաթէք-
լէրինտէ՝ էվլէրինտէ օլսուն, վէ Ալլահտա օլմա-
սըն։ Իմտի քէնտիլէրինի Ալլահըն մէրհամէթինէ
պրագմայըպ՝ քէնտի ամէլլէրինէ սըղընըրլար։ Խա-
թէմզէր քի՝ Ալլահ օնլարը տէյիւ սալի չէյ-
թանտան՝ իւա քէնտիլէրինտէն տախի գուրթար-
սըն։ Նատամազ գալպլէրինի Ալլահա վէքմէզլէր
քի՝ օ օնլարը թէմիզ ու թէձտիա էյլէսին, իւա
օնլարը խէպտիւ էթմէք գուվվէթի՝ քէնտի էլէ-
րինտէ տիր տէյիւ տիւշունիւրլէր։ Վէ պու միսիլ-

Digitized by Google

լու քիմնէլէր խէլաս իչլէն հէր նէ գատար չօգ չալըշըլաբա ատա , հիչ պու լմայաճագլար : "Պանա կէլին՝ է՞յ հէփ եօրուլմուշլար վէ եիւքէնմիշլէր , վէ պէն սիզէ բահաթ վէրէյիմ" Յ՞ֆէնտիմիզ ատի :

Լաքին չօգլար վար քի՝ էվվէլա բահաթ պուլմագ իմթէրլէր , վէ սօնկրա Ա՛քիստոս կիմմէյէ նի-յէթլէրի վար . էվվէլա քէնտի քէնտիլէրինի սա-ղալթմագ իմթէրլէր , վէ սօնկրա պու պէօյիւք հէ-քիմէ կիմմէյէ նիյէթլէրի վար : Ալ պու՝ ատիմա-նէլիւք ատէյիշ մի :

Յ՞ֆ խէլաս պուլմագ հէփ իմթէյէնլէր՝ եարտը-մընըզ Ա՛լլահտա ատը , վէ էյէր օնուն եարտըմը-նը գապուլ էթմէզսէնիզ , կիւնահլարընըզտա էօ-լէչէքսինիզ . չարե եօգ : Ա՛լլահ սիզի գուրթար-սըն . Ա՛լլահ սիզի քէնտինիզտէն գուրթարսըն . Ա՛լլահ սիզի պու ազիմ լանէթ օլան քէնտինիզտէն գուրթարսըն :

Պիւիւքհինիզ քի՝ Ա՛լլահ Իսրայէլ օղուլլարընը փարաւոնուն էլինտէն չըգարտը . օնու հէլագ էթ-տի , վէ օնլարը խէլաս էյլէտի , վէ պաւ իշ՝ փէգ գօլայ իտի . Ա՛լլահ քէնտի գօլունու ուզաթտը , վէ մասլահաթ պիլտի : Լաքին Իսրայէլ օղուլլա-րընըն քէնտիլիքլէրինտէն՝ եանի մաղրուրլուգլա-րընտան՝ իմանըզլըգլարընտան՝ ատէնեավիլիքլէ-րինտէն գուրթարմագ՝ պու գօլայ ատէյիլ իտի . էն պէօյիւք՝ էն կիւճ մասլահաթ՝ պու իտի : Ալ պէօյէնէ սիզի չէյթանըն էլինտէն գուրթարմագ՝ գօլայ տըր , լաքին սիզի քէնտիլիյինիզտէն գուր-թարմագ՝ գօլայ ատէյիլ տիր , իլլա փէգ կիւճ պիր շէյ տիր : Ալ է էյէր պու գօլայ օլան շէյի էտէմէզ-սէնիզ , հանի քէնտինիզի շէյթանըն էլինտէն

Digitized by Google

գուրթաթամազանըզ, եանաՙըլ քէնտինիզի քէն-
տիլի ինիզտէն գուրթարապիլիրսինիզ: Նշլեթ
գուրթաթամազընըզ. միւմքին տէյիլ տիր: Ալ-
լահտան ղայրի գուրթարան ճօգ տուր: Նարտը-
մընըզ Ալլահտա տըր, վէ քէնտինիզտէ տէյիլ
տիր: Իմտի կէօզլէրիմիզի Ալլահա գալտըրալըմ:
Ինա կիւվէնիպ թէվէքքիւլ էտէլիմ, ինա սը-
ղընալըմ: Ինուն եարտըմընը՝ ինուն Նուհունու
գապուլ էտէլիմ:

Digitized by Google

ԲՈՒՀ ԵԼ ԳՈՒՏԱՒ

ՄԻՒԹԱՒԾ ՕԼՏՈՒՊՈՒՄՈՒՆ

ՎԷ ԱԼԼՈՀ ՕՆՈՒ ՊԻՏԻ ԻՀՄԱՆ ԷՊՄԷՑԷ ՀՈՂԻՒ ՕԼՏՈՒՊՈՒՄ

"Լմոր էյէր սէզ եաբամաշ էէեն՝ եվլոպլոբընըզ էյէ պաեշէղէր վէրմէյէ պէլէբոեինէզ, կեօէոբ օլան փէոեբբինէզ նէ՛ գաբաբ վէյաբե՝ օնբան պէլէյենվէրե Լոահ եվ Կոոբա վերճեէ" : Կ. ուկ. ԺԱ. 13 :

ՀԷՐ փազաբ կիւնիւնտէ սիզ ՃԷմաաթ եէբինտե պաւլուննուբսունուզ. վէ վազՃի տայմա կէվլիազ՝ սիզէ վազ էաէբ. ամմա հէփինիզ քեամիլ Ըրիսթիան օլտունտՈզմու : ՀէփինիզԸրիստոսուն քիլիսասընա կիրմէտինիզ, օնուն քիլիսասընըն ադասը օլմաաընըզ : Լմոի կէօբիւնիւբ քի՝ պազըլաբընըզ քէնտինիզի Ըրիստոսա վէրմէտինիզ : Լուհանի աէտմիէբ տէյիլ սինիզ, իլլա ՃհամանԸ՝ տիւնեավի աէտմիէբ սինիզ : Ըրիստոսուն գուլլաբը տէյիլ՝ տիւնեհանըն գուլլաբը սընըզ. ույանըզ տէյիլ՝ այգուտա սընըզ. Ըրիստոստա տէյիլ՝ օնտան իրագ սընըզ. օնուն շայիրտէրի տէյիլ՝ Թէնին արզուլաբընա Թապի սինիզ. հայաԹա մալիք տէյիլ՝ էօլիւմ Հալինտէ սինիզ. վէ սէպէպ նէՀ տիր : Ակսպէպ պու տէյիՀ մի քի՝ Լուհ էլ Կուստու ալմատընըզ : Նյէր Լուհ էլ Կուստու ալմատընըզ խսէ, պէսպէհլի տիր քի բուհանի քիմսէնէր՝ եանի կէրչէքտէն Ըրիսթիան տէյիլսինիզ, վէ օնաուզ՝ Ըրիսթիան օլամազընըզ, իլլա կիւնահՀարընըզտա

Digitized by Google

էօլէձէքսինիզ։ Իմոթ սիզէ ըէձա էաէրիմ քի՝ շիմոիքի վաղըմա չօգ սիգգաթի էաէսինիզ։ Ալ է Ալլահ եաթաըմ էլսին, կէրէք ասինկլէյէնէ կէրէք օգուրյանա չօգ եաթաըմ էյլէսին։

"Ոյնէը օլը եաթաղը խէն՝ էվլաղըընըզա եյէ պահէյէլէր վէրմէյ պէնէրսինիզ, ինօփե օլան փէսէրսինիզ նէ գափար գնյափե՝ ծգան պէկյէնքէրե Ասահ եվ Ֆոտրա վերճի»։

Պու սէօզլէրսէն սիզէ շու. խուշ գիքքի թագաիմ էրմէզ խոթէրիմ։

1. Ըէր գիմսիզ ԲՈՒՀ էվ ԳՈՒՑՍՈՒ ՄՈՒՀԹԱՃ ՑԸՐ։

2. Ըէր գիմսիզ ԲՈՒՀ էվ ԳՈՒՑՍՈՒ ԱՎԱԳԼԻՐ, շիւնքի

3. ՓԷՑԷՐԻՄՈՑ ԱՎԼԱՀ՝ ԲՈՒՀ էվ ԳՈՒՑՍՈՒ ՎԷՐՄԷՃԻ ՀԱՄՋԻՐ ՕԼՄԱԳՑԱ ՑԸՐ։

Իվք միւլահազա էաէձէյիմիզ շէյ պու ատուր քի՝

1. Ըէր գիմսէ Ասահ էվ Ֆոտրա գհանճա գըը։

Ասահ էվ Գուատուն եաթաըմընա՝ հէր քիմսէյին իհթիյաճը վար. ամմա օնուն իհթիյաճը նէ գատար չօգ օլատուղունու՝ Ալլահատան զայրի քիմսէ անկլայամազ։ Գապիվ ատր սէն՝ պէն Ասահ էվ Գուատասան ատղատում, Վհրիսթիան օլատում ատյսէսինն։ փէք էյի. լաքին սէն Ասահ էվ Գուատա ատայմա միւհթաճ ատյսի՞մի սին, շէօյլէքի Ասահ էվ Գուատ

Digitized by Google

աչխատէ գալմազատ , աչն Վրիստոսատա պիր տատէր պիլէ գալմազատըն , Վրիսթիան կիսալ կէչինէմէզ սին , Իւլտա իլէ եիւրիչէմէզին , տիւնեայը՝ թէնի՝ շէ լիտանը եէնէմէզին , կիւնահատան փիշման պիր տատա օղմայտաճադըն , Իւլտա մոգոտուշ խատէր պիր տատա տուհմայտաճադըն , կէօյէ տօղրու տատա պիր տատմ ալմայտաճադըն :

Իմսի էշ Վրիսթիան գարընտաշ , ունուդմամ քի՝ Թուհ էլ Գոստաս սէնտէն կիտէրսէ , հիչ պիր շէյ էտէմէզսին : Էյէր օնու գատաւէչէնսիսէ՝ սէնտէն գաչըրըսան , իսմանըզ օղուրտուն , տիւնեատվի՝ գայատիզ՝ մուհապէթսիզ՝ գայրէթսիզ Իւլտասըզ օղուրտուն : Էյէր կիւն հէր տատի Թուհ էլ Գոստաս միհրիպան ոլըն : Իմսի օնու սէնտէն գաչըրըմա՝ էշ գարընտաշ . օնու գատաւէչէնսիսէ , օնուն ալէվինի սէօյլէնտիքտէ՝ էշ գարընտաշ :

Վէ սէն քի՝ Վրիսթիան օղմայըզ Վրիսթատատան իրագ , վէ կիւնահատա էօլիւ սիւն , սէն Թուհ էլ Գոստաս նէ գատար միհրիպան օղմայը սըն : Էյէր հայտի Թուհտա տանա կիրէճէք , գատ էօլիւմ հալինտէ էպէտէն գալճագ տէյինմիսին : Ալինմըշ՞ն մի քի՝ սէն քէնտի գատրէքին իլէ էօլիւմատէն հայտա կէչէսին : Խայր . միւմքին տէյիլ տիւ : Ալէգատըզա կիրճ , էօլիւշ օլանտատա օր քի՝ ազագա պէօյլէ շէյ օլմ՞ըրմու : Իմսի սէնին նէ իւմիտին վար քի՝ պու էօլիւմ ույգուտու պիր միչէզ իլէ քէսիլէ , էյէր Թուհ էլ Գոստաս մախսուսան օնու քէսմէք իչիւն կէլմէզսէ՝ պու էօլիւմ ույգուտու տալա քէսիլմէզ : Ալտանմա՝ էշ գարընտաշ . հիչ իւմիտ եօգ տուր : Իրտա պէրտագ սէնին սէրին ույգուն՝ տահա աղըր օղուր , սէնին

Digitized by Google

սէրթ գալալին՝ տահա զիյատէ սէրթ օլուր ։ գայա կինպի օլուր ։ թէվհէսիզլիյին չօղալաճագ ։ կէօրմէզ կէօզլէրին քէօրլէնէճէք ։ նափաք ճանըն՝ տահա զիյատէ նափաք օլաճագ ։ վէ սէնին Հալին կիւնտէն կիւնէ պէթէր օլաճագ տըր ։

Լ՚ֆէնտիմիզ տէտի քի՝ "պանա հիչ քիմսէ կէօրմէզ ։ էյէր վէտէր օնու չէքմէզսէ" ։ ՅՈՎՀ ։ Ջ ։ 44 ։ Լ՚անի հիչ քիմսէ՝ էյէր օնու Իսուհ էլ Գոստասունն վասիթասը իլէ չէքմէզսէ ։ պանա կէրէկմէզ ։ վէ լաքին նի՞չիւն պիր քիմսէ քէնտիլիյինէն կէրէկմէզ ։ Էհալի պու տուր քի՝ հէլմէք արզուսու հիչ եօգ տուր ։ գուվվէթ վար ։ խաթէք եօգ ։ վէ պու խաթէք նէ՞րէտէն կէլիր ։ վէ պու խաթէմիզլիյի՝ քի՞մ տէֆ էտէճէք ։ քի՞մ եէնէճէք ։ Իսուհ էլ Գոստասան ղայրի պիր քիմսէ օնու եէնէմէզ ։

Ը՚մմա էյէր սէն՝ պէն Իսուհ էլ Գոստասա օղ գատար միւհթաճ տէյիլ իմ՝ իլլա քէնտի քէնտիլիյիմէն հէր շէյէ գատիր իմ տէրսէն՝ իշլէթ թէճրիւպէ էմ՝ չալըշ՝ պագալըմ ։ Իսուհ էլ Գոստասա թէվհէքքիւլ էթմէյէրէք՝ օնուն եարտըմընը խաթէմէյիպ գատուլ էթմէյէրէք՝ քեաֆիլօղ ։ մուգատաս օղ ։ Ը՚լլահըն խաթէտիյի գատար ալէյհ կէօնիւլլիւ օղ ։ պիւթիւն պիւթիւնէ եէնի մահլուգ պու կիւն՝ պու սաաթ օղ ։ Լ՚յէր քէնտի գուստէթինն իլէ պու շէյլէրի պու սաաթ էտէմէզ խաէն՝ կէրէճէք սաաթ տախի էտէմզսին ։ վէ էյէր պու կիւն էտէմէզ խաէն՝ պու հաֆթա՝ պու այ՝ պու եըլ՝ եիւղ եըլ՝ հիւղսին եըլ էտէմէզսին ։ Լնսան գըսմընը տան հիչ քիմսէ՝ Իսուհ էլ Գոստաս օլմագսըզըն՝ պունու էթմէտի ։ վէ ասլա էթմէյէճէք տիր ։ Ընսան Վքիատաս իւզէրինիզէ իւֆլէյիպ՝ Իսուհ էլ

Digitized by Google

Կ՚ուտսու ալըն տէմէլի, եօխսա թուհանի քիմնէլէր օլամազընըզ՝ էյ գարընտաշլարըմ։

Լմոի փէք իգիթլալը սիւալ պու տուր քի՝ Ա-ճապա պու ազիմ քէրէմի ալապիլի՞միզ։ Լ՚ավվէթ՝ տէրիմ. չիւնքի,

2. Հէր էյման Թոհ եւ Կոտսու ալապիլէր։

Պէկքի սօրաճագընըզ քի՝ «Կի՞ճէ ալապիլիր իզ։ Կ՚օլու պիլմէք իսթի՞քմինիզ. շիմոի կէօսթէրէյիմ. հէր քիմսէ օնու տիլէմէք իլէ սատէ տիլէմէք իլէ ալապիլիր։ Վէ պու եօլ՝ փէք գօլայ պիր եօլ տէյի՞լ մի. օնտան գօլայ եօլ վա՞ր մի։ Լ՚այէր պիր շէյ տիլէնմէյէ լայըգ տէյիլ իսէ, հիչ պիր շէյէ եարամազ. չիւնքի տիլէմէք իչիւն պիր աղէչ լազըմ տէյիլ, վէ պիր մոդապիլէսի տէ լազըմ տէյիլ տիր։ Ընտան գօլայ՝ օնտան ուճուզ պիր թարըգ իլէ հիչ պիր շէյ ալամազըգ։ Լ՚մմա կէրչէ՞քմի քի պու ազիմ՝ պու փէք գըլժէթլի՝ պու պէհասը քէսիլէմէգ ինայէթի սատէ ապիլէմէք իլէ ալապիլիրիզ։ Պու փէք շազըգ միւժտէսինէ ինանապիլի՞մի իզ։ Լ՚վվէթ. ինանապիլիրիզ։ Պու սէօզ կէրչէք տիր. վէ օնա ինանմամագ՝ պէօյիւք կիւնահ տըր. չիւնքի էպէտի կէրչէքլիք քէնտիսի՝ եանի Հազգ Լպնուլլահ պունու թապըիր էյլէտի. վէ թապըիր էթտիյինտէ՝ պու փէք աճայըպ սէօզլէրի գուլլանտը. "Լ՚յէր սիզ՝ եարատմազ իքէն էվլատընըզա էյի պախշիշլէր վէրմէյի պիլիրսինիզ, կէօքտէ օլան փէյէերինիզ նէ՛ գառար զիյատէ՝ օնտան տիլէյինլէրէ Կ՚ուհ էվ Կուտս վէրէճէք"։ Լ՚փէնտիմիզ պուրա-

Digitized by Google

տա՝ «Ո՞նտան տիւէ յէնդէրե" Թապիթի գուլանը-
յօր: Ո՞նուն էվատարընա տէմէ յ-ր, շէօյէքի
պէր զաւալլը կիւնահքեար՝ պէն Ա՛լլահտըն էվատար
տէյիլիմ, վէ ո՞նուն իչիւն պու միւսապիթը վատա
պէնիմ տէյիլ տիր՝ տէմէսին: Ի՛նա՝ «Ցնփան ֆի-
լէյէնէյրե" տէտի, քի տիւէմէք ամէրիկատէն պէրե-
քէմի ալատաղըմըզը Թահդիգ պիւէյիմ: Հ՛իմակ
հիւ պիւր քիմսէ քէնտիւի պու վատատէն ալըշարը
պուտաղըմըզ զանն էքմէսին. չիւնքի էյէր տիւէր-
սէ, հէման պու տիւէմէնին տէմէլի՝ մուհթաչաս տի՛նվա-
լէնէյէք օլմանըն պիր փէհի տիր, պու ինայէթի
ալատաղ օլմանըն պիր փէհի տիր: Ա՛յմա ո՞նու-
պու ալմատըն քի՝ տիւէմէք էյպէյի լազըմ տըր:

Գ՛ապիլ տիր տէյէճէքսին քի՝ Տիւէսիմ, տա-
քատըմ, Ի՛սու էվ Գ՛ուսա իչիւն չօղ քէրըմ պու-
էքսիմ. տամմա ալմատըմ, պու-ալմատըմ: Գ՛ու ա-
ճայըպ տըր, լաքին ո՞նա պիւալ էտէյիմ քի՝ Ի՛-
ճապա ո՞ւն կէօրէճէք՞ն մի պու-ա էքսին, հօխաա
ալի՛ պէօզլէր մի պէօյլէսին, ալի՛ պու-ալի՛ իւզրե
պէօզլէր մի պէօյլէսին: Գ՛ապիլ տիր քի՝ հիչ վա-
ղիֆէն հօղ խոխ քի՝ ա՛ճապա ո՞ւնին բէճան մազ-
պու-ալ կէչի՛ն մի կէչմէսինմի: Ա՛ճապա Ա՛լլահ խ-
շիտէճէ՛ք մի իլիմմէյէճէք, ճէվապ վէրէճէ՛ք վէր-
մէյէճէք մի տէյիս՝ գ՛ապիլ տիր հիչ պու-շիւնիէզ
խոին: Գ՛ապիլ տիր քի՝ պիր ճէվապ պէճէյէմէզ խ-
ոին, իւմիտ էքմէզ խոին, վէ արզու էքմէզ խոին:
Գ՛ապիլ տիր քի՝ տիզ չէօքիւպ տու-ա էքոխյին-
ո՞ւն ո՞նկատ տու-ալատըրընը պիւքիւն պիւքիւնէ
ո՞ւնուրտու-ն, վէ ո՞նկատ հիչ զիքր էքմէսին:

Պ՛ունու ա՛ա տիւչիւն. գ՛ապիլ տիր քի ո՞ւն՝ ա՛էօզ
իլէ Ի՛սու էվ Գ՛ուսա-ն քէրէմինի տիլէճէքսո՞ն

Digitized by Google

սօնկրա՝ օնու գապուղ էթմէք խաթէմէտին : Վ՚ք
Լուհ էվ գուտա գալպինի թէմիզ էթմէք իչիւն
ատնա փէք եագըն կէտիքէտ , գապիլ տիր զի օնա
ղըշլաշտըն , օնու բէտա էթտին , վէ օնուն ալինն
գալպինէ կիրիպ զապթ էթմէտինի գօյվէմէտին :
Վ՚ք թալապ էթտիյին շէյի գոպուղ էթմէք խա-
թէմէտիյին թապտիրտ , Ալլահ ատնա նէ՞ եօլ իվէ
վէրէպիլիր • զօ՞ր իլէ մի • զօր օլմազ • ալն թալ
տէյիլ սին , ազազ՝ օտունն ատ յիլ սին զի զօր գու-
լանըրսըն : Իլլա ալն ապթլուն՝ ատըն տահիպի սին ,
Վ՚ք քերիմ Ալլահ ատնա պու ինայէթի թէզիճ
էտեր , վէ ատնա էմր էտեր զի օնու գապուղ էտէ-
սին , Ալմազ օնու գապուղ էթմէզ իսէն , նէ՞ ֆայ-
տէ • գապահաթ քիմ՞ն ատիր : Ալյէր եիւզ սին քեր-
լէ ատուա էթսէն զի՝ Ալլահ ատնա զէնտի Լուհուն
նու վէրմ . Հէտ՝ էյէր օնու գապուղ էթմէզ տե-
լինէ՝ օնու բէտա էտէրսէն , վէ գապահէլէնտիրիր-
սէն , վէ օնու զէնտինտէն գապէլտիղ իրապ էտեր-
սէն , նէ՞ ֆայտե օլուր : Վնիր տիլէնտի՝ հէր ապա-
պան փապիշհրն հուզուրտուն պու զաթրզ իլէ
էզգաա , փապիշհ օնուն տիլէտիյինի վէրմէք նէ-
լինէ՝ օնուն պաշլնըր էտմէզ մի • ապա հիչ տէյիլ
խե՝ զիմմէլմանէյէ եօլլապմազ մի :

Լմտի՝ էյ գապըլնապուլըմ • գապահաթ պիզիմ
տիր : Ալլահ վէրմէ յէ հազըր տըր , ամմա պիզ ա-
մազա հազըր տէյիլուզ : Պու էշձեապէ տիր • վէ
ճիւնգի էօյլէնէրիզ զի՝

3 • Ալլահ Լապ իւ գապապա վէրմէյե հազէր օլմա-
գա գէր :

Digitized by Google

Ն֊ֆինատիմիզ էօրնէք իչիւն պիր րուպար կէթիրիր . ամմա պու րուպարնէ չօգ պէնկէչիլ եօգ , իւ֊ լա չօգ զըտըրդ վար : Ն֊ղէնէ տիդգաթ էտին . ‹‹Ն֊յ֊ էր սիզ՝ եարամազ իքէն , եվլատընըզա էյի պախ֊շիշէր վէրմէսինի պիլիրսէնիզ , կէօքտէ օլան փէ֊տէրինիզ նէ՞ գատար զիյատէ՝ օնատան տիլէյէնլէրե Ր֊ուհ էլ Վ֊ուտուս վէրէճէք՞՞ :

Պիր տիւնեավի պապա վէրիր՝ եարամազ իսէ տէ վէրիր , վէ էյի օլան փէտէրինիզ՝ կէօքտէ օ֊ լան փէտէրինիզ վէրմէ՞զ մի . էվվէթ , ‹‹նէ՞ գա֊ տար զիյատէ վէրէճէք՞՞ :

Պիր տիւնեավի պապա վէրիր՝ մէնգաամէի նէգ֊ սիյէսինի արայան պիր ատէմ իսէ տէ վէրիր , վէ էպէտէն էյլիքքեանի օլան փէտէրինիզ՝ կէօքտէ օլան փէտէրինիզ վէրմէ՞զ մի . էվվէթ . ‹‹նէ՞ գա֊ տար զիյատէ վէրէճէք՞՞ :

Պիր տիւնեավի պապա վէրիր՝ պիր թարաֆկիր վէ խըրսըզ օլան քիմսէ իսէ տէ վէրիր , վէ պու֊ միսիլու թագսիրաթլէրտէն քիւլլիյէն փաք օլան փէտէրինիզ՝ կէօքտէ օլան փէտէրինիզ՝ վէրմէ՞զ մի . էվվէթ . ‹‹նէ՞ գատար զիյատէ վէրէճէք՞՞ :

Պիր տիւնեավի պապա վէրիր քի՝ վէրմէսի տայ֊ մա քէնտի մալինէ տօգանըր , վէ չօգ քէրըռ քէն֊ տիսինի սըգընթրյա կէթիրիր , վէ հէմ քէնտիսի֊ նի հէմ օպիր էվլատլարընը եա չօգ եա ազ տար֊ լըզա տիւշիւրիւր իսէ տէ , վէրիր . վէ նիհայէթ֊ սիզ զանի օլան փէտէրինիզ՝ կէօքտէ օլան փէտէ֊ րինիզ՝ վէրմէ՞զ մի . նիհայէթսիզ զէնգին օլան փէ֊ տէրինիզ քի՝ վէրտիյի պախշիշլէր օնուն մալ ու էմլաքինէ ատլա տօգանմազ , վէ պու պախշիշլէ֊ րի նիհայէթսիզ գօյալըզ իլէ վէրէպիլիր , վէ պի֊

Digitized by Google

զէ հէր նէ գատար վէրիրսէ , ախէրլէրինէ տախ վէրմէքտէ գուտրէթի եա իրատէթի տալա էքսիլմէզ իլթէ պու կէօքտէ օլան փէտէրիմիզ վէրմէ՞զ մի ։ եվվէթ ։ ՚՚նէ՞ գատար զիյատէ վէրէճէք տիր՚՚ ։

Ը՞յ սէվկիւլիւլէրիմ՝ պու կիւն Վէրիսատոս ն էլչէնի կիպի սիզէ կէլէրիմ վէ էօնիւնիւզտէ տուրուրում ։ վէ գուլաղընըզ իշիտիր իքէն թագրիր էտէրիմ քի՝ կէօքտէ օլան փէտէրինիզ Ը՞լլահ ազիմըշշան՝ էն էյի պապատան էյի տիր , էն մուհապէթլու էն միւրիւվվէթլի անատան՝ տահա զիյատէ մուհապէթլու տահա զիյատէ միւրիւվվէթլի տիր ։ Իմտի նի՞չիւն օնա եագլաշըպ՝ սիզէ թէքլիֆ էթտիյի էպէտի պէրէքէթլէրի ալմազընըզ ։ Նի՞չիւն ։ Ը՞յ սիզ քի՝ պապա վէ անա սընըզ սիզտէ պիր պապա եա անա եօգ քի Ը՞լլահ գատար միւրիւվվէթլի օլսուն , սիզտէ պիր վալիտէ եօգ քի Ը՞լլահ սիզէ պէրէքէթի վէրմէյէ հազիր օլտուղու գատար՝ քէնտի էվլատընա վէրմէյէ հազիր օլսուն ։

Վասիլ տիր սիւալ էտէճէքսինիզ քի՝ Ը՞ճապա պունա պէն քէնտիմ ինանըրըմ ։ Իվվէթ ։ ինանըրըմ՝ տէյէճէյիտիմ ։ ամմա ասողուսու պու տուր քի՝ ֆըրթըլըգ էլ ինանմամ ։ Պու սէօզլէրին մանասը՝ շիւպհէսիզճէ թէքֆիր էթտիյիմ կիպի տիր ։ Ը՞մմա գալպիմիզ օլ գատար տիւնեանվի տիր՝ օլ գատար ասուդ՝ օլ գատար իմանսըզլըգ հիւքմիւ ալթընտա տըր քի՝ պէօյլէ պիր միւպարէք վատէ թէքմիլէն ինանմագ՝ իթիգատ էթմէք՝ եափըշմագ՝ գուվլանմագ՝ պիզէ փէք կիւճ շէյ տիր ։ Ի՞ուհ էլ Վուստաս միւհթաճ իզ քի՝ պիզիմ գատիր էյլէսին ։ Ենսուզ՝ հիչ պիր շէյ էտէմէզսիզ ։

Digitized by Google

Ի՞Ր սէվկիւլեւլէրիմ՝ սիզին ձէմաաթընըզա՝ չէհ-
բինիզտէ՝ մէմլէքէթինիզտէ՝ պու ալէմ տիւնեաստա
պիր քիմսէ եօք քի՝ Ռուհ էլ Կուտսա միւհթաճ
օլմասընա: Օն պինլէրճէ էօլմէզ ճան վար շէհրի-
նիզտէ, վէ միլեօնլարճա էօլմէզ ճան վար պու ա-
լէմ տիւնեաստա, վէ օնլարտան հիչ պիրի՝ էյէր
օնուն իմտաատընա Ռուհ էլ Կուտս կէլմէզսէ, հիչ
պիրի ճէննէթէ նայիլ օլամազ:

Իմտի Ի՞Ր սէվկիւլեւ օգուլյան վէ տինկլէյինլէ-
րիմ՝ Ի՞ֆէնտիմիզին պու սէօզլէրինէ տիգգաթ է-
տին. "Տիւէյին վէ սիզէ վէրիլէճէք, արայընը վէ պու-
լաճագընըզ, չալընը վէ սիզէ աչըլաճագ տըր: Օխրա
հէր տիւէյէն ալըր, վէ արայան պուլուր, վէ չալա-
նա աչըլաճագ տըր: Վէ սիզտէն հա՞նկը պապատան
օղլու եքմէք տիւէրսէ, օնա թահ մը վէրէճէք. եա-
խօտ պաչըգ տախի պէնէ, օնա պալըգ եէրինէ ը-
լա՞ն մը վէրէճէք. Վէ եախօտ եումուրթա տիւէրսէ,
օնա ագրը՞պ մը վէրէճէք: Իմտի էյէր սիզ եարա-
մազ իքէն՝ էվլատլարընըզա էյի պախշիշլէր վէրմէյի
պիլիրսէնիզ, կէօքտէ օլան փէտէրինիզ նէ՝ գատար
զիյատէ՝ օնտան տիւէյէնլէրէ Ռուհ էլ Կուտս վէ-
րէճէք": Կ. ---ի, ԺԱ. 9—1

Ա՛մէն,

Digitized by Google

ՍԻՒՎ

ԹԱՀԻՓԻ	ՍՐՐՄ	ԵԱՆՂԼԸՉ	ՏՕՂՐՈՒ
49	26	ճիւմլէ ,	ճիւմլէ
63	6	լիտէսինէ	վալիտէսինէ
..	25	վա	վար
70	6	հէման ը	հէման ալը
,,	7	իլ	աիլ
,,	18	ալե	կիպե
72	14	ւմլէսի	ճիւմլէսի
140	19	աէյիւ .	աէյիւ
165	13	է	վէ
168	22	աէվկիւլէրիմ՛	աէվկիւլիւլէրիմ՛
189	11	աը	վար
227	27	իշխէտիքճե ։	իշխէտիքճէ
251	11	փէշահլըը	փաթիշահլըը
257	24	խըրսըզ ,	խըրսըզ
261	6	պուրպա	պուրպան
263	11	աւնուէթմա՛զմըսընըզ	աւէթ անմա՛զմըսընըզ
280	19	պէա ամ՛	պէտնամ՛
294	5	էէրսինիզ	էէրսինիզ ։
366	23	պէշ էք	պէշ լիք
389	6	։	3.

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google